

Přehled zpráv

Novinové zprávy z burzy a voleb píší roboti. Teď už i v Česku	12
1.8.2020 echo24.cz ~ str. 00 ~ Domov, Krátké zprávy, Homepage, Seznam.cz <i>Echo24, jkr</i>	
Klasické státnice jako přežitek doby. Školy od monologů postupně ustupují	14
1.8.2020 zpravy.iDNES.cz ~ str. 00 ~ Domáci <i>Karolína Novotná</i>	
Svým studentům čtu pohádky. Martin Bezouška u Haliny Pawlowské	15
2.8.2020 ČRo - dvojka.cz ~ str. 00 ~ Literatura	
Fandí Slavii a miluje tenis. Ve dvaceti letech jezdí díky karetní hře po světě a vydělává tisíce eur.....	16
2.8.2020 lidovky.cz ~ str. 00 ~ Ostatní sporty <i>Tereza Janovská</i>	
Univerzita Karlova.....	19
3.8.2020 HROT ~ str. 57 ~ Společnost	
Jiří Valenta.....	19
3.8.2020 prvnizpravy.cz ~ str. 00 ~	
Jiří Valenta.....	19
3.8.2020 prvnizpravy.cz ~ str. 00 ~	
Nejhorší pro politiky je být směšní.....	20
3.8.2020 Respekt ~ str. 42 ~ Rozhovor <i>MAREK ŠVEHLA</i>	
Kdo je ten Celkem?.....	24
3.8.2020 pravyprostor.cz ~ str. 00 ~ <i>Václav Vlk</i>	
Ředitel programu ČT a reportér Milan Fridrich slaví padesátiny	27
4.8.2020 zpravy.iDNES.cz ~ str. 00 ~ Mediahub <i>ČTK, iDNES.cz</i>	
Metropole hostí festival Prague Pride.....	27
4.8.2020 Právo ~ str. 09 ~ Praha - střední Čechy <i>(cie, ČTK)</i>	
Ředitel programu ČT Milan Fridrich slaví padesátiny	28
5.8.2020 mediaguru.cz ~ str. 00 ~	
LICHOTKY OD MUŽŮ	28
5.8.2020 Vlasta ~ str. 53 ~ Fejeton	

EVA KADLČÁKOVÁ

Rozhovor s profesorem ekonomie Michalem Mejstříkem	29
6.8.2020 ČRo Plus ~ str. 01 ~ 11:34 Interview Plus	
Cesta k reálným úsporám vede přes digitalizaci a změny uvnitř institucí, připomíná ekonom Mejstřík ..	37
6.8.2020 irozhlas.cz ~ str. 00 ~ Zprávy z domova <i>Michael Rozsypal</i>	
Cesta k reálným úsporám vede přes digitalizaci a změny uvnitř institucí, připomíná ekonom Mejstřík ..	38
6.8.2020 ČRo - plus.cz ~ str. 00 ~ Ekonomické	
Superhrubá mzda měla být zrušena už dávno, je to pochybná konstrukce, říká ekonom	40
6.8.2020 ČRo - plus.cz ~ str. 00 ~ Ekonomické	
Muž, kterého tajně platila Čína, dělá další konferenci. Zaštilil ji Zaorálek	41
6.8.2020 aktualne.cz ~ str. 00 ~ Domáci <i>Lukáš Valášek, Helena Truchlá</i>	
Muž, kterého tajně platila Čína, dělá další konferenci. Zaštilil ji Zaorálek	44
6.8.2020 czpravy.cz ~ str. 00 ~	
Zveřejnění posudku k diplomové práci (exkluzivně pro předplatitele)	47
7.8.2020 epravo.cz ~ str. 00 ~ Soudní rozhodnutí, správní právo, Judikatura	
Do APRA vstoupilo devět nových přidružených členů	52
7.8.2020 apra.cz ~ str. 00 ~	
O přidružené členství je zájem. Do APRA vstoupilo již 9 nových členů	52
7.8.2020 feedit.cz ~ str. 00 ~	
Superhrubá mzda je pochybná, má jasno ekonom. Jak by nahradil výpadek v rozpočtu?	53
7.8.2020 eurozpravy.cz ~ str. 00 ~ <i>EuroZprávy.cz</i>	
Prásk! Lipovská o ČT. Návrh, který se nebude líbit. Jde o Kavčí hory a o velké peníze	54
7.8.2020 parlamentnilisty.cz ~ str. 00 ~ <i>vef</i>	
„Řeším úplně všechno, nikdo jiný by to nezvládl.“ Od USA přes Británii po Česko vládne politika bezobsažného žvástu	56
7.8.2020 denikn.cz ~ str. 00 ~ Komentáře <i>Michael Romancov</i>	
Bývalý senátor za Prahu 12 Tomáš Grulich z ODS zemřel	59
8.8.2020 ČRo Sever ~ str. 05 ~ 18:00 Události v regionu	

Zemřel bývalý senátor Tomáš Grulich	59
8.8.2020 ournet.cz ~ str. 00 ~	
Bývalý senátor za Prahu 12 Tomáš Grulich z ODS zemřel.....	59
8.8.2020 ČRo Radiožurnál ~ str. 03 ~ 17:00 Zprávy	
Zemřel bývalý senátor za ODS Tomáš Grulich, bylo mu 69 let.....	59
8.8.2020 czpravy.cz ~ str. 00 ~	
Zemřel bývalý senátor Tomáš Grulich	60
8.8.2020 novinky.cz ~ str. 00 ~ Domáci	
Zemřel bývalý senátor Tomáš Grulich	60
8.8.2020 irozhlas.cz ~ str. 00 ~ Zprávy z domova ČTK	
Zemřel bývalý senátor Tomáš Grulich (†69)	61
8.8.2020 eurozpravy.cz ~ str. 00 ~ EuroZprávy.cz	
Zemřel bývalý senátor Tomáš Grulich	61
8.8.2020 forum24.cz ~ str. 00 ~ Zprávy ČTK / FORUM 24	
Zemřel bývalý senátor Tomáš Grulich	62
8.8.2020 seznamzpravy.cz ~ str. 00 ~ Politika, Stalo se ČTK	
Zemřel bývalý senátor Tomáš Grulich. Usiloval o korespondeční volby ze zahraničí	62
8.8.2020 lidovky.cz ~ str. 00 ~ Domov ČTK	
Zemřel bývalý senátor Tomáš Grulich	63
8.8.2020 novinky.cz ~ str. 00 ~	
Zemřel bývalý předseda komise Senátu pro kraje Tomáš Grulich	63
8.8.2020 radio.cz ~ str. 00 ~	
Ve věku 69 let zemřel bývalý senátor za Prahu 12 Tomáš Grulich z ODS	63
8.8.2020 cnn.iprima.cz ~ str. 00 ~ FTV Prima	
Zemřel bývalý senátor za ODS Tomáš Grulich, bylo mu 69 let.....	64
8.8.2020 aktualne.cz ~ str. 00 ~ Politika ČTK	

Zemřel bývalý senátor ODS Tomáš Grulich.....	64
8.8.2020	echo24.cz ~ str. 00 ~ Domov, Krátké zprávy <i>Echo24</i>
Tloušťák a Chlapeček.....	65
8.8.2020	Lidové noviny ~ str. 14 ~ Orientace - Esej <i>MICHAL ONDERČO MICHAL SMETANA</i>
Zemřel bývalý senátor Tomáš Grulich. Zasazoval se o korespondenční volby.....	67
8.8.2020	zpravy.iDNES.cz ~ str. 00 ~ Domáci <i>was, ČTK</i>
Zemřel bývalý senátor Grulich (†69). Czernin slíbil dotáhnout „nedokončené dílo“.....	68
8.8.2020	blesk.cz ~ str. 00 ~ Politika
Zemřel bývalý senátor Grulich (†69). Vystrčil ho zmínil jako tátu: Hrozně to bolí.....	69
8.8.2020	blesk.cz ~ str. 00 ~ Politika <i>ČTK,kaI</i>
Radio Prague International - 9.8.2020.....	70
8.8.2020	Radio Prague International ~ str. 00 ~
Napětí ve strnulém Bělorusku. Lukašenkovo volební vítězství může zkalit neobvykle velká vlna odporu.....	72
9.8.2020	ct24.cz ~ str. 00 ~ Svět <i>hosenseidlovap</i>
Prezident, který rozdělil USA.....	75
10.8.2020	Lidové noviny ~ str. 09 ~ Názory <i>KRYŠTOF KOZÁK</i>
Kraje jsou všechno a nic.....	76
10.8.2020	E15 ~ str. 02 ~ Krajské volby 2020 <i>Petr PEŠEK</i>
Letiště Praha.....	79
10.8.2020	Euro ~ str. 72 ~ Panorama/Lidé a podniky/Přestupy
Narodil se ve Zlíně, o Hradišti mluvil jako o rodném městě.....	79
10.8.2020	Dobry den s kurýrem ~ str. 18 ~ Sport <i>JAROSLAV HRABEC</i>
APRA přibrala devět nových přidružených členů.....	80
10.8.2020	mediaguru.cz ~ str. 00 ~
Rasistické komentáře k bohumínské tragédii. ‚Před lety by se to neřešilo, teď se to učíme,‘ říká politolog.....	81
10.8.2020	irozhlas.cz ~ str. 00 ~ Zprávy z domova <i>Martin Matějka, Věra Luptáková</i>

Rasistické komentáře k Bohumínu? Před pár lety by se to neřešilo, věří politolog	82
10.8.2020 ČRo - plus.cz ~ str. 00 ~ Domáci <i>Věra Luptáková</i>	
Rasistické komentáře k bohumínské tragédii? Ještě před pár lety by se to neřešilo, teď se to učíme, věří politolog	83
10.8.2020 ČRo - plus.cz ~ str. 00 ~ Domáci <i>Věra Luptáková</i>	
Kraje jsou tak trochu všechno a nic, říká politolog Jüptner	83
10.8.2020 e15.cz ~ str. 00 ~ Krajské volby <i>Petr Pešek</i>	
Zaplatíte a vydáme vám článek. Arabští "predátoři" v Praze provozují byznys s vědou	84
10.8.2020 czpravy.cz ~ str. 00 ~	
Kraje jsou tak trochu všechno a nic, říká politolog Jüptner	86
10.8.2020 e15-premium.cz ~ str. 00 ~ <i>Petr Pešek</i>	
Mýty o neexistující krajní pravici	89
11.8.2020 pravyprostor.cz ~ str. 00 ~ <i>Petr Štěpánek</i>	
Vladimír Mertlík: Vítězný únor č. 2 se blíží. Kdo se bojí, nesmí do komunismu	91
11.8.2020 lideazeme.cz ~ str. 00 ~	
Štěpánek (Trikolóra): Mýty o neexistující krajní pravici	92
11.8.2020 parlamentnilisty.cz ~ str. 00 ~ <i>PV</i>	
Vychází nová kniha Bohumila Doležala. Je o zemi, v níž vládne buranismus a Andrej Babiš	94
11.8.2020 forum24.cz ~ str. 00 ~ Zprávy <i>Pavel Šafr</i>	
Mýty o neexistující krajní pravici	95
11.8.2020 parlamentnilisty.cz ~ str. 00 ~ <i>Mgr. Petr Štěpánek</i>	
POLITIKA: Mýty o neexistující krajní pravici	97
11.8.2020 neviditelnypes.cz ~ str. 00 ~ Politika <i>Petr Štěpánek</i>	
Vladimír Mertlík: Vítězný únor č. 2 se blíží. Kdo se bojí, nesmí do komunismu	99
11.8.2020 reflex.cz ~ str. 00 ~ Zpětné zrcátko <i>Vladimír Mertlík</i>	
Tohle období otevírá novinářům oči!	101
11.8.2020 Naše rodina ~ str. 04 ~ Rozhovor <i>LUN</i>	
Schůzka Babiše s Pompeem podle politologů potvrdila shodu ve vztazích	104

12.8.2020 eurozpravy.cz ~ str. 00 ~
EuroZpravy.cz

Ruská vakcína se do Evropské unie zřejmě nedostane. ‚Nemusí být bezpečná,‘ upozorňuje farmaceut105

12.8.2020 irozhlas.cz ~ str. 00 ~ Zdraví
Renata Kropáčková, Věra Luptáková

BLOG: Je jasné, že pandemie ovlivní americkou ekonomiku, společnost i politiku nejméně na několik let

..... 106

12.8.2020 ct24.cz ~ str. 00 ~ Svět
volfovat

George Soros: Miliardář, který financoval Chartu 77 i vzdělání pro české Romy..... 108

12.8.2020 G.cz ~ str. 00 ~ Celebrity

Silvester van Koten: Ve vědě vždy mírte vysoko..... 109

12.8.2020 vedavyzkum.cz ~ str. 00 ~ Rozhovory
Vědavyzkum.cz

Ruská vakcína? ‚Vidím tam jednoznačný propagandistický rozměr,‘ varuje politický geograf Romancov

..... 110

12.8.2020 ČRo - plus.cz ~ str. 00 ~ Zahraniční
Věra Luptáková

Schůzka Babiše s Pompeem? Politologové: Ve vztazích ČR a USA převažuje shoda..... 112

12.8.2020 denik.cz ~ str. 00 ~ Česko
ČTK

Ruská vakcína Sputnik V se do Evropské unie zřejmě ani nedostane, nemusí být bezpečná, upozorňuje farmaceut Dvořáček..... 113

12.8.2020 ČRo - plus.cz ~ str. 00 ~ Zahraniční
Věra Luptáková

Mýty o neexistující krajní pravici..... 114

12.8.2020 vlasteneckenoviny.cz ~ str. 00 ~

Vypadněte z ČT! Václav Moravec ztratil nervy. Ruply mu jako nikdy..... 115

12.8.2020 parlamentnilisty.cz ~ str. 00 ~
Jakub Vosáhlo

Peking se musíme postavit, vyzval v Senátu Pompeo. Čínská ambasáda výrok odsoudila..... 119

12.8.2020 ct24.cz ~ str. 00 ~ Domáci
hermochovat

Rusko ‚vyhrálo závod‘ o koronavirovou vakcínu. Za jakou cenu?..... 124

13.8.2020 manipulatori.cz ~ str. 00 ~
<https://www.facebook.com/cemper.jan>

Nežijeme z minulosti, jsme otevření světu..... 125

13.8.2020 Právo ~ str. 07 ~ Rozhovor
Karel Felt

Kdo podporuje generála Pavla? Pavučinu vazeb možného prezidentského kandidáta rozšířila jména českých miliardářů.....	128
14.8.2020	hlidacipes.org ~ str. 00 ~ <i>Jan Žabka</i>
Demokratická budoucnost. Kamala Harrisová přiláká mladší voliče, pak může vystřídat Bidena, říká expert.....	130
14.8.2020	irozhlas.cz ~ str. 00 ~ Zprávy ze světa <i>Jakub Grim</i>
Spojení (s) Matfyzem: Ivan Netuka.....	132
14.8.2020	matfyz.cz ~ str. 00 ~ <i>Kateřina Doležalová</i>
Imitovaná demokracie. Proč vlastně to, jak vládnou Putin či Lukašenko, nenazýváme pravými jmény? Protože neexistují	134
14.8.2020	denikn.cz ~ str. 00 ~ Komentáře <i>Michael Romancov</i>
Perkner odešel z čela marketingu Auto Palace	137
15.8.2020	mediar.cz ~ str. 00 ~ Články <i>redakce</i>
Kroky vraha	138
16.8.2020	databazeknih.cz ~ str. 00 ~ <i>Databazeknih.cz</i>
O veřejnoprávních médiích a euro na letní škole v Brodě	138
16.8.2020	vysocina-news.cz ~ str. 00 ~ <i>Anna Rázlová</i>
V Bělorusku sílí protesty proti Lukašenkovi.....	139
17.8.2020	ČT 24 ~ str. 05 ~ 22:00 Události, komentáře
Rozhovor s politologem Janem Šírem.....	142
17.8.2020	ČRo Plus ~ str. 01 ~ 11:34 Interview Plus
Lukašenko má ruce od krve a to je pro Kreml nejlepší, úloha Cichanouské skončila, říká expert Šír ...	150
17.8.2020	ČRo - plus.cz ~ str. 00 ~ Zahraniční
Lukašenko má ruce od krve a to je pro Kreml nejlepší, myslí si expert Šír	151
17.8.2020	ČRo - plus.cz ~ str. 00 ~ Zahraniční
Lukašenko má ruce od krve a to je pro Kreml nejlepší, úloha Cichanouské skončila, říká expert.....	152
17.8.2020	irozhlas.cz ~ str. 00 ~ Zprávy ze světa <i>Jan Bumba, Zuzana Marková</i>
Zakázky místním dodavatelům.....	153
17.8.2020	nazory.aktualne.cz ~ str. 00 ~ 1229 <i>Jiří Skuhrovec</i>

Lukašenko je slabý, Moskva toho využije. Cichanouská může dostat Nobelovu cenu, míní expert	155
18.8.2020 ct24.cz ~ str. 00 ~ Svět <i>musila</i>	
Zajistit bezpečný svět	156
18.8.2020 Katolický týdeník ~ str. 07 ~ Perspektivy 34 <i>Zdeněk Ludvík</i>	
18. 8. 2020 - kdo má dneska narozeniny?	159
18.8.2020 zenysro.cz ~ str. 00 ~ <i>hudlenka Vloženo 17. 8. 2020 Inspirovat se Líbí se mi 0</i>	
Na vraždě Haríriho se nepodílel Hizballáh, řekl soud. Expertku verdikt překvapil	159
18.8.2020 cnn.iprima.cz ~ str. 00 ~ <i>FTV Prima</i>	
Jak ovlivní výsledky volební účast?	162
19.8.2020 ČT 24 ~ str. 18 ~ 20:00 90' ČT24	
Hnutí ANO dál válkuje konkurenci. Proč?.....	162
19.8.2020 ČT 24 ~ str. 17 ~ 20:00 90' ČT24	
Jaká témata rozhodnou podzimní volby?.....	164
19.8.2020 ČT 24 ~ str. 16 ~ 20:00 90' ČT24	
Dopoledne s Proglasem	165
20.8.2020 proglas.cz ~ str. 00 ~ <i>Kateřina Rózsová, Marcela Kopecká, Manželé Petříčkovi</i>	
Výzkum: Online výuka nedokáže tu klasickou plnohodnotně nahradit, shodují se studenti	165
20.8.2020 brnenskadrbna.cz ~ str. 00 ~ Vzdělání	
Výzkum: Online výuka nedokáže tu klasickou plnohodnotně nahradit, shodují se studenti	12
21.8.2020 plzenskadrbna.cz ~ str. 00 ~ Zprávy	
Poučení ze světa: Česko zbohatne, když podpoří humanitní obory.....	14
21.8.2020 Hospodářské noviny ~ str. 16 ~ Příloha - Víkend <i>Ondřej Houska</i>	
Poučení ze světa: Česko zbohatne, když podpoří humanitní obory.....	15
21.8.2020 iHNed.cz ~ str. 00 ~ <i>Ondřej Houska</i>	
Navalnyj pojal politiku jako protikorupční show. Proto se stal Kremlu nepohodlným, podle lékařů je ale z nejhoršího venku	16
21.8.2020 iHNed.cz ~ str. 00 ~ <i>Martin Ehl</i>	

Okna citačního vesmíru dokořán	19
21.8.2020 vedavyzkum.cz ~ str. 00 ~ Daniel Münich <i>Daniel Münich</i>	
Otrava Navalného? ‚Západ by mu měl poskytnout pomoc a sundat si růžové brýle,‘ říká odborník.....	19
21.8.2020 irozhlas.cz ~ str. 00 ~ Zprávy ze světa <i>Eliška Kubátová</i>	
Vratislav Maňák: Panství odložených rukavic	19
22.8.2020 ČRo - plzen.cz ~ str. 00 ~ Literatura <i>Martina Toušková</i>	
Kremlu vlastně vyhovuje, když je podezírán z politických vražd	20
22.8.2020 forum24.cz ~ str. 00 ~ Komentáře a názory <i>Jan Jandourek</i>	
Bělorusko na rozcestí. Bouřlivé dění napjatě sledují i české firmy, které v zemi působí. Co je v sázce?	24
22.8.2020 irozhlas.cz ~ str. 00 ~ Ekonomika <i>Eliška Kubátová</i>	
Evropská komise se připravuje na novou ofenzívu proti vyhýbání se placení daní ze strany velkých nadnárodních firem.....	27
23.8.2020 ČRo Plus ~ str. 01 ~ 16:30 Evropa Plus	
Výzkum: Online výuka nedokáže tu klasickou plnohodnotně nahradit, shodují se studenti	27
23.8.2020 libereckadrbna.cz ~ str. 00 ~ Společnost	
V americkém městě Charlotte bude dnes oficiálně stvrzeno, že Donald Trump bude kandidátem Republikánské strany	28
24.8.2020 ČRo Radiožurnál ~ str. 03 ~ 12:08 Hlavní zprávy - rozhovory a komentáře	
Epidemiolog Rastislav Maďar na vlastní žádost opustil tým ministra zdravotnictví	28
24.8.2020 ČRo Radiožurnál ~ str. 01 ~ 18:10 Hlavní zprávy - rozhovory a komentáře	
Postoj Moskvy k dění v Bělorusku je pro mě velkým překvapením, přiznává politický geograf Romancov	29
24.8.2020 irozhlas.cz ~ str. 00 ~ Zprávy ze světa <i>Jan Bumba, Zuzana Marková</i>	
Postoj Moskvy k dění v Bělorusku je pro mě velkým překvapením, přiznává politický geograf Michael Romancov	37
24.8.2020 ČRo - plus.cz ~ str. 00 ~ Zahraniční <i>Zuzana Marková</i>	
Angela Merkelová důrazně vyzvala Rusko, aby vyšetřila okolnosti náhlého zdravotního kolapsu Alexeje Navalného	38
25.8.2020 ČRo Radiožurnál ~ str. 01 ~ 12:08 Hlavní zprávy - rozhovory a komentáře	
Kosmetické změny učiva nestačí	40

25.8.2020	Lidové noviny ~ str. 14 ~ Akademie <i>LUCIE KOCUROVÁ</i>	
Běloruská revoluce není na mrtvém bodě. Klíčové je zhroucení dvou hlavních pilířů režimu, míní expertka..... 41		
25.8.2020	irozhlas.cz ~ str. 00 ~ Zprávy ze světa <i>Eliška Kubátová</i>	
Tomáš Holub z ČNB: Diskusi o nekonvenčních nástrojích vedeme neustále..... 44		
26.8.2020	patria.cz ~ str. 00 ~ <i>Redakce</i>	
Kolenovská: Označit Lukašenka posledním diktátorem v Evropě je přehnaně optimistické. Má v rukách všechnu moc. Poslední být nemusí..... 47		
27.8.2020	refresher.cz ~ str. 00 ~ <i>Vojtěch Vanda Vojtěch Vanda</i>	
Privilegovaný ministr i otloukánek. Kdo je Adam Vojtěch a proč je v přízni Babiše? 52		
27.8.2020	cnn.iprima.cz ~ str. 00 ~ <i>Ftv Prima</i>	
Marek Fér novým členem představenstva ČSOB Asset Management..... 52		
28.8.2020	roklen24.cz ~ str. 00 ~ <i>Nominaci Marka Féra</i>	
Marek Fér novým členem představenstva ČSOB Asset Management..... 53		
28.8.2020	iprosperita.cz ~ str. 00 ~ Šéfové	
Marek Fér novým členem představenstva ČSOB Asset Management..... 54		
28.8.2020	roklen24.cz ~ str. 00 ~ Zprávy Online <i>Roklen24</i>	
V těchto dnech poutá pozornost v kultuře pak film Agnieszky Hollandové..... 56		
28.8.2020	ČRo Plus ~ str. 05 ~ 18:10 Názory a argumenty	
Jan Šír: Invaze do Běloruska by Rusy vyšla zbytečně draho. Vše potřebné si tam zařizují už teď 59		
29.8.2020	forum24.cz ~ str. 00 ~ Komentáře a názory <i>David Horák</i>	
„Raději pinkám do zdi.“ Petříčková manželka promluvila o tenise i ministrovu zahradničení..... 59		
30.8.2020	blesk.cz ~ str. 00 ~ Politika <i>Jakub Veinlich</i>	
Tip na knihu: Meta..... 59		
31.8.2020	skillzone.cz ~ str. 00 ~ <i>Nika Binarová</i>	
Bohumil Pečinka: Společnost se vyvíjí v cyklech 59		
31.8.2020	w4t.cz ~ str. 00 ~ <i>Štěpán Křeček</i>	
Pravda podle Okamury 60		

31.8.2020 ČT 1 ~ str. 01 ~ 21:25 Reportéři ČT

Jak Česko během pandemie dobře posloužilo čínským komunistům 60

31.8.2020 hlidacipes.org ~ str. 00 ~
Kateřina Urbancová a Jakub Janda

Vysoká cena za Tchaj-wan? Nezapomínejme, že Česko už posloužilo Číně během pandemie 61

31.8.2020 peak.cz ~ str. 00 ~ Politika

Plné znění zpráv

Novinové zprávy z burzy a voleb píší roboti. Teď už i v Česku

1.8.2020 echo24.cz str. 00 Domov, Krátké zprávy, Homepage, Seznam.cz
Echo24, jkr

Automatizovaná žurnalistika se čím dál více prosazuje v provozu denního zpravodajství. A to nejen ve světě, ale i v Česku. Zkoumáním a tvorbou nástrojů pro žurnalistiku umělé inteligence se zabývá i tým českých vědců, kteří se věnují nejen samotnému vytváření zpráv, ale také etickým principům při použití robotizované žurnalistiky.

Automatizovaná žurnalistika se čím dál více prosazuje v provozu denního zpravodajství. A to nejen ve světě, ale i v Česku. Zkoumáním a tvorbou nástrojů pro žurnalistiku umělé inteligence se zabývá i tým českých vědců, kteří se věnují nejen samotnému vytváření zpráv, ale také etickým principům při použití robotizované žurnalistiky.

Žurnalistika umělé inteligence má obecně za úkol především nahradit mechanickou a opakující se práci novináře, precizně pracovat s daty a dát člověku prostor k tvorbě komplikovanějších témat. Robot totiž často dokáže „pracovní úkoly splnit, pokud možno rychleji, precizněji a levněji,“ uvádí Technologická agentura ČR. Právě ta podporuje projekt Střediska žurnalistiky umělé inteligence, které vloni vzniklo při **Fakultě sociálních věd** (FSV) Univerzity Karlovy.

Princip je takový, že software na základě člověkem připraveného algoritmu vytáhne velký objem dat a za krátkou chvíli podle připravené šablony vytvoří zpravodajský text. Délka celého procesu se pohybuje ve vteřinách.

Volby v Karviné vyhraje s náskokem ČSSD, druhé bude ANO Komunální volby v Karviné dle propočtu ČTK vyhrála s velkým náskokem ČSSD. Na druhém místě bude pravděpodobně ANO, třetí KSČM. Sociální demokraté po sečtení víc než 85 procent okrsků vedou se ziskem skoro 44 procent hlasů. Hnutí ANO má 22 procent a komunisté téměř 12 procent. Voličská účast dosáhne přibližně 32 procent.

Ukázka textu, který vytvořil robot v ČTK (České tiskové kanceláře) během komunálních voleb v roce 2018

Česká tisková kancelář využila robota už roce 2018 při krajských a senátních volbách. Systém fungoval tím způsobem, že když Český statistický úřad zveřejnil výsledky z některého z krajských měst, algoritmus připravil podle vytvořené šablony publikovatelný text, v němž se údaje ČSÚ rovnou objevily. Různými způsoby umělou inteligenci do svého provozu aplikovali například agentura Associated Press (pro pokrývání výsledků nižších baseballových lig či drobné ekonomické zpravodajství), časopis Forbes nebo deník The Los Angeles Times.

Kvůli relativně malému počtu českých korpusů, z nichž by robot mohl čerpat a „trénovat“, je poměrně komplikované naučit umělou inteligenci správně psát a rozšiřovat její slovní zásobu. „Některé chyby se tam objevují, hlavně při skloňování, ale ten text je poměrně slušný. Čeština na tom v porovnání s angličtinou překvapivě není tak špatně,“ uvedla pro Echo24 členka výzkumného týmu z **FSV UK** Veronika Macková.

Tým výzkumníků je sestaven z odborníků z Univerzity Karlovy, Českého vysokého učení technického (ČVUT), Západočeské univerzity v Plzni a České tiskové kanceláře. Vedoucím střediska je odborník na výzkum médií, pedagog z katedry žurnalistiky na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy a televizní moderátor Václav Moravec.

Novinářům automatizace pomáhá, připraví je o práci?

„Naší snahou je podnítit odbornou diskusi a odborné inovace na poli automatizované žurnalistiky,“ uvedl v rozhovoru pro deník Echo24 Moravec. „Náš software v tuto chvíli pracuje s daty z Burzy cenných papírů Praha, která zpracovává a automaticky z nich generuje texty, kterých je během jedné vteřiny schopen vytvořit až deset,“ dodal pedagog s tím, že texty jsou velmi podobné těm, které by vytvořil člověk.

Algoritmy v Česku využívá kromě České tiskové kanceláře i ekonomický deník E15. „ČTK a Česká televize byly aplikačními garanty projektu. Deník E15 přišel s nápadem, že by výsledky našeho softwaru chtěl také využít,“ říká Moravec.

„Burza končí v 16:35. Člověk by článek o uzavření obchodů psal třeba třicet, možná čtyřicet minut. Do uzávěrky, která je v pět hodin, by to zpráva nestihla. Díky umělé inteligenci je ale článek s daty k dispozici téměř okamžitě, na web se kvůli práci editorů dostane kolem 16:40 a stihne i uzávěrku pro tištěné vydání,“ popsal Moravec nespornou výhodu automatizované žurnalistiky.

„Určitě to novinářům šetří čas, když nemusí koukat na web pražské burzy a složitě sepisovat různá data. Pokud by se automatizace zavedla do více oblastí, tak by měli také více času věnovat se dalším tématům, která počítač určitě nezvládne,“ dodala k tomu Macková.

Využití robota plánuje ČTK i při letošních podzimních krajských a senátních volbách a také na měsíční statistiky dopravních nehod či vývoj cen pohonných hmot. Využití technologie pozitivně kvituje i šéfredaktorka ČTK Radka Matesová Marková. „Automatizovaná tvorba textů v žurnalistice pomáhá při odbourávání rutinní práce, jako je například zpracovávání dat – ať už jde o statistická data od makroekonomiky po ceny různých komodit,“ uvedla Marková začátkem července pro Mediaguru. „Základní zpravodajství je díky použití šablon, ideálně v kombinaci s nástroji umělé inteligence, zpracováno v nejrychlejším možném čase, minimalizuje se riziko chyb při opisování dat,“ dodala.

Vedoucí střediska Václav Moravec pro Echo24 vysvětlil, že se zatím a zřejmě i do budoucna jedná o jakousi „hybridní spolupráci“ člověka a umělé inteligence. Tedy že texty, které vygeneruje robot, bude kontrolovat člověk. „Ve světě vznikla nová pozice editorů pro automatizované obsahy. V českém prostředí to zatím vypadá, že bude automatizovaná žurnalistika směřovat právě touto cestou,“ uvedl Moravec.

Otázkou je podle Moravce tedy i to, zda umělá inteligence nepřipraví novináře o práci, respektive zda vydavatelé nepřistoupí k plošnému propouštění. „Při existenci podobného softwaru je jasné, že určitou část zpravodajství bude tvořit právě robot,“ uvedl Moravec. „Je možné, že se pracovníci přeskupí a že i v českých redakcích vzniknou editoři pro automatizovaný obsah,“ dodal pedagog s tím, že editoři by zřejmě potřebovali základní znalost počítačových věd.

Stroj publicisty nenahradí, myslí si Moravec

Veronika Macková uvedla, že zatím je předčasné hovořit o umělé inteligenci jako takové. „Jedná se spíše o šablonovité texty. I když se teď kolegové ze Západočeské univerzity snaží o průzkum metod, které by byly schopné generovat obecnější texty,“ vysvětlila Macková. Právě „šablonovitost“, respektive nedostatek kontextu a hlubšího porozumění označuje Moravec za jeden z hlavních eticky sporných aspektů při aplikaci žurnalistiky umělé inteligence do běžného redakčního provozu.

„Řeší se zásadní problém rychlost versus kontext. Některým novinářům totiž chybí právě hlubší porozumění, které přináší lidský faktor,“ uvedl Moravec s tím, že u burzovního zpravodajství například může pochopení kontextu obzvlášť chybět. Podle něj není stav neuronových sítí takový, aby softwaru dovolil dostat se do hloubky tématu. „Je možné, že do budoucna nahradí umělá inteligence i publicisty, ale já osobně si to nemyslím,“ dodal Moravec.

Dalším eticky sporným momentem je i to, kdo bude připravovat software, který následně bude texty generovat. „Pokud bude na přípravě spolupracovat novinář, který bude mít, byť nepatrnou, inklinaci k některé politické straně a nepovede se mu ji při programování odstranit, bude ten software všechny texty tvořit vlastně zaujatě,“ vysvětlil pedagog. Dodal, že tvorba softwarů bude muset být transparentní do nejvyšší míry.

V rámci Střediska žurnalistiky umělé inteligence probíhá i projekt, který se věnuje „informačnímu sebeurčení jednotlivců na internetu“, tedy tomu, jakým způsobem korporace čerpají informace (v rámci cookies) pro personalizovanou reklamu a obsah obecně.

URL| <http://echo24.cz/a/S4zNx>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
echo24.cz (Domov, Krátké zprávy, Homepage, Seznam.cz)

Klasické státnice jako přežitek doby. Školy od monologů postupně ustupují

1.8.2020 zpravy.iDNES.cz str. 00 Domáci
Karolína Novotná

Losování okruhu a potom patnáctiminutový až hodinový monolog na zvolené téma. Klasická podoba státní závěrečné zkoušky už je podle mnoha vysokých škol přežitkem doby. O co však odborníci usilovali už před deseti lety, pořád není standardem. Řada škol tak alespoň přechází k ověření znalostí v rámci obhajoby závěrečné práce.

Změnu již provedl třeba Institut ekonomických studií **Fakulty sociálních věd** Karlovy univerzity. Kromě obhajoby závěrečné práce tamním studentům stačí absolvovat takzvanou rozpravu o studiu, která se týká právě tématu bakalářské či diplomové práce. Podobné to je třeba na Ekonomicko-správní fakultě Masarykovy univerzity.

„Zkoušení z jednotlivých okruhů mi přijde zbytečné. U rozpravy lépe ukážu, že oboru rozumím komplexně,“ popisuje absolventka Jana Majerská. I ona patří k prvním ročníkům studentů, kteří v červnu ukončili studium rozpravou.

„Jednotlivé okruhy dávají smysl u zkoušek v průběhu studia, u státnic mi to přijde zbytečné,“ míní.

KOMENTÁŘ: Povinná matematika už je pasé, začíná nová válka o podobu maturit

Podobně to vidí i Alice Havlovicová, která titul získala na Institutu ekonomických studií (IES). „Jsem ráda, že státnice nemáme. Člověk se pak může soustředit jen na bakalářskou práci a skutečně a do hloubky se věnovat zvolenému tématu. Tím nás škola vlastně vede k tomu, abychom na základě znalostí mohli v budoucnu vést vlastní výzkum,“ uvedla.

Podle ředitele IES Martina Gregora studenti oceňují, že se mohou při přípravě na závěr studia soustředit více na problematiku, kterou si sami zvolili. „Na druhou stranu máme ohlasy, že není naše podoba zkoušky jednoduchá,“ dodal. Spolu se změnou koncepce zkoušky podle něj musela škola i zkontrolovat podobu ukončení jednotlivých předmětů v průběhu studia, aby znalosti dostatečně ověřovali.

Jde zatím jen o první vlaštovky, změny v podobě závěrečných zkoušek ale zvažují i jiné školy. „Obecně mezi akademiky přibývá těch, kteří státní závěrečné zkoušky požadují za překonané, zejména jejich ústní část, a uvítali by jejich zrušení,“ uvedla mluvčí Ústecké Univerzity Jana Evangelisty Purkyně Jana Kasaničová.

Podobně tomu je i na Mendelově univerzitě v Brně. „O otázce formy státní závěrečné zkoušky se u nás diskutuje a projevují se snahy propojit okruhy zkoušky s tématem závěrečné práce,“ potvrdil prorektor univerzity Radim Farana.

Škola však podle Kasaničové naráží na limity, a to třeba u lékařských oborů. Při přípravě na regulované profese, jako jsou učitel, sociální pracovník, všeobecná sestra či třeba porodní asistent, jsou totiž požadavky na závěrečnou zkoušku zahrnuty do závazných kvalifikačních standardů. Jejich podobu proto stanovují příslušná ministerstva. „Zde sami od sebe příliš měnit nemůžeme,“ podotkla Kasaničová.

To potvrzuje i Vendula Marešová z Vysoké školy polytechnické v Jihlavě. O zrušení klasické podoby státnic se podle ní mluví na oborech, jako je třeba aplikovaná technika. Naopak u zdravotnických oborů, které škola nabízí, není žádná změna na pořadu dne.

Moc dlouhé, moc náročné. Co vězí za selháním u maturit z češtiny

Ostatně obory, které nyní s inovacemi přichází, jsou především ekonomického rázu. Ty své studenty nepřipravují na výkon jen jednoho konkrétního povolání, absolventi mají širší škálu uplatnění.

Ani tam však školy nemají zcela volnou ruku. Podmínky pro udělení titulu totiž stanovuje ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (MŠMT) a jsou součástí zákona o vysokých školách. „Zákon stanovuje, že státní zkouška musí mít kromě obhajoby závěrečné práce ještě další část nebo části,“ popsala mluvčí resortu Aneta Lednová. To v praxi znamená, že nemůže být redukována jen na obhajobu bakalářské nebo diplomové práce.

„Současně zákon stanovuje, že státní zkouškou se ověřují profilující znalosti nebo dovednosti ze základních tematických okruhů. Forma ověřování těchto znalostí však není centrálně regulována,“ dodala Lednová. U mnohých oborů si tak školy mohou zvolit podobu závěrečné zkoušky, která jim nejvíce vyhovuje, tedy právě i formou odborné rozpravy. Usilovalo se o úplné zrušení

Současné snahy nejsou žádnou novinkou. Již před více než deseti lety usilovala o úplné zrušení státní závěrečné zkoušky skupina poradců při MŠMT. V posledních letech se pak téma dostalo do popředí, když jeden ze studentů Právnické fakulty Univerzity Karlovy spáchal po neúspěšných státnicích sebevraždu.

Školy, které usilují o změnu podoby SZZ, se inspirovaly v zahraničí. Závěrečnou zkoušku vůbec nemá třeba renomovaná Oxfordská univerzita, na některých ekonomických oborech dokonce nevyžaduje ani závěrečnou práci. Sází přitom na to, že student, který po dobu studia úspěšně absolvoval všechny zkoušky, již své znalosti prokázal. Pravidlem nejsou SZZ ani třeba ve Švédsku nebo v USA.

Foto:
ilustrační snímek
Luděk Ovesný, MAFRA

URL| https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/vysoka-skola-statni-zaverecna-zkouska-vzdelavani.A200709_111902_domaci_knn

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
zpravy.iDNES.cz (*Domáci*)

Svým studentům čtu pohádky. Martin Bezouška u Haliny Pawlowské

2.8.2020 ČRo - dvojka.cz str. 00 Literatura

Vyrůstal v herecké rodině, on sám ale k herectví netíhnul. Mnohem více ho zajímal film a slovo. Už jako malý kluk si přál psací stroj. „Když jsem ho skutečně dostal, začal jsem přepisovat Vinnetoua,“ vzpomíná na své spisovatelské začátky scenárista, dramaturg a spisovatel.

Dvě z knih vydal už během svých studií na filmové akademii, kterou kvůli svému absolventskému filmu skoro nedokončil. Za snímek AEIOU mu hrozilo vyloučení. „Nápad, jak film zakončit, byl na tehdejší dobu vražedný. Škola nade mnou vynesla veřejný soud. Uvěřili ale, že mě převychovává vojna. Bouře se přehnal, aniž by udeřil blesk,“ usmívá se.

Knihy už mě neklamou

O svém psacím rituálu říká, že jako skřivan píše rád ráno a je tak vděčný své stařecké nespavosti. S knihami to má ale podobně jako s lidmi. „Už nechci číst knihy, které mi nikdo nedoporučí, protože nechci být zklamaný. Na chatě mám knihovničku, kde mám knížky, které mě nikdy nezklamou. Patří k nim třeba Švejk nebo Mistr a Markétka.“

Knihy předčítá také svým studentům na **Fakultě sociálních věd**, kde učí kreativitu, marketing a žánr reklamy. „Svým studentům čtu pohádky. Je v nich úžasná moudrost. Nikde jinde není tak krásně pojmenované dobro a zlo jako v pohádkách,“ směje se.

Proč je v komediích málo humoru a proč je žánr komedie nejtěžší? Kde se bere jeho pocit, že už bylo všechno natočené? Proč nerad cestuje, ale inspiraci nachází rád na cestách?

URL| <http://dvojka.rozhlas.cz/svym-studentum-ctu-pohadky-martin-bezouska-u-haliny-pawlowske-8263842>

Fandí Slavii a miluje tenis. Ve dvaceti letech jezdí díky karetní hře po světě a vydělává tisíce eur

2.8.2020 lidovky.cz str. 00 Ostatní sporty

Tereza Janovská

Je mu teprve dvacet let, přesto stihl procestovat spousty zemí a vydělat si slušné peníze. Josef Smutný, kterého v herní branži znají pod přezdívkou Jobsad, hraje karetní hru Hearthstone a hraje ji dobře. Teď přestoupil nově do týmu Entropiq, kam shodou okolností zamířil i Vladimír Šmicer v roli ambasadora. A právě to byl pro Jobsada jeden z mnoha důvodů, proč se rozhodl změnit po dlouhé době tým. Je to totiž zarytý slávista.

Lidovky.cz: Jak jste se k Hearthstone vůbec dostal?

Kamarádi ve škole to hráli. Když jsem to viděl, přemýšlel jsem, že bych to také zkusil, ale byl jsem trochu skeptický. Je to karetní hra a nemyslel jsem si, že by to mohlo být zábavné. Jenže mě to strašně chytlo a bavilo, hrál jsem to pak několik měsíců pořád. Když jsem se pak dostal na vysoký rank, vyzkoušel jsem pár turnajů a pak se to rozjelo.

Lidovky.cz: Takže jste své spolužáky brzo překonal?

To ano, ale jednoho bylo těžké překonat, byl taky hodně dobrý. Byla to ale hrozná sranda. Hráli jsme ve více lidech a užívali si to soutěžení mezi námi. Začátky byly skvělé časy.

Lidovky.cz: Hearthstone je jedna z nejnáročnějších esport her na přemýšlení, lidé ji často přirovnávají k šachům. Co si o tom myslíte?

Podle mého se dá trochu přirovnat k takové kombinaci pokeru a šachů. Z pokeru tam má stránku té pravděpodobnosti a matematiky, z šachů pak nějaký ten vývoj hry a strategické uvažování.

Lidovky.cz: Je to hodně o znalosti daných karet? Přeci jen je jich docela hodně...

Je to spíš takový mix, ale o té znalosti je to samozřejmě hodně, protože to bez ní úplně nejde. Není potřeba znát úplně všechny karty dané mety, třeba u těch špatných není pravděpodobné, že by je proti vám soupeři hráli. Ale aspoň okrajově je potřeba všechny znát. Zároveň tam jsou ale i jiné vlivy, které jsou podle mě důležitější trošku.

Lidovky.cz: Každý hráč si vytváří své balíčky, které si musí dokupovat. Jak dlouho třeba trvá, než se nasbírá takový balíček, se kterým už lze na kompetitivní scéně působit?

Teď už to jde docela rychle. Některé balíčky jsou levnější, jiné dražší, ale i s těmi levnějšími se třeba do týdne dá hrát. Chvilí ale trvá, než se člověk dané karty naučí správně používat a hrát s nimi dobře, to klidně může trvat i několik měsíců. Hodně záleží jak to člověku jde a kolik tomu věnuje času.

Lidovky.cz: Vy jste se díky Hearthstonu dostal i do zahraničí na turnaje. Vzpomenete si, kde všude jste byl?

Hodně jsem byl v evropských státech, jako je Itálie, Německo, Polsko, Švédsko... V Evropě jsem byl opravdu hodně. Nejdál jsem byl v Jižní Koreji, což byl super zážitek. Nejen, že jsem si zahrál Hearthstone, ale užil jsem si i takovou menší dovolenou. Letos jsem měl jet do Ameriky, což bohužel kvůli koronavirové krizi nevyšlo.

Lidovky.cz: Co na to vlastně říkají rodiče, že už od mladého věku jezdíte takhle po světě? Nemají třeba strach?

Rodiče k tomu mají respekt, nejsou úplně příznivci esportu, ale chápou to. On hraje i můj bratr a u něj je to speciální v tom, že je ještě mladší. Jsou s tím v pohodě a myslím si, že jsou i docela rádi.

Hearthstone

Jedná se o virtuální karetní hru od společnosti Blizzard Entertainment, ve které proti sobě stojí dva hráči a pomocí karet se snaží jeden druhého porazit. Každý z nich si na začátku hry sestaví balíček třiceti karet, každá z nich má jiné vlastnosti. Některé jsou útočné, jiné defenzivní, další zase léčí. Kromě karet si hráči vybírají i z deseti hrdinů, každý z nich má jiné schopnosti a speciální karty. Vyhrává ten, kdo jako první soupeřovu hrdinovi udělí poškození v hodnotě 30 životů. Hearthstone patří mezi známé esportové hry a pravidelně se v ní pořádají turnaje. Mezi ty nejprestižnější patří Masters Tour, kde se hraje o celkové výhry v hodnotě až 250 tisíc eur.

Lidovky.cz:Ve svých dvaceti letech jste si hraním vydělal už slušné peníze. Prozradíte kolik?

Je to v řádech tisíců eur. Je to sice docela slušná částka, ale zase je za tím hodně času. Ze začátku se peníze moc vydělávat nedají, ale časem to jde lépe a lépe.

Lidovky.cz:Jak dlouho vám vlastně trvalo, než jste si tím začal aspoň trochu vydělávat?

Úplně první hru jsem si zahrál asi čtyři roky zpátky. Tehdy jsem hrál asi půl roku a pak s tím na nějakou dobu přestal. Když jsem se ale po čase vrátil, šlo to už rychle. Hodně se mi dařilo, na prvních turnajích jsem sice ještě nevydělával, ale získal jsem cenné zkušenosti. Hlavně ten poslední rok to šlo exponenciálně nahoru. 95 % toho, co jsem si vydělal, je z posledního roku a půl.

Lidovky.cz:Dá se se pouze hraním v Čechách už uživit?

Určitě dá. Není to nic extra, ale uživit se tím určitě dá.

Lidovky.cz:Narážím zejména na to, že vy vlastně kromě hraní i normálně pracujete, dokonce pod majitelem týmu Entropiq, kam jste nyní přestoupil.

Ano, ale dělal jsem tam už v době, kdy jsem působil v jiném týmu. Pracuji ve firmě Ematiq, která je spojena právě s Martinem Kabrhelem, se kterým jsme se časem domluvili, že k nim do týmu přestoupím a je mi ctí s ním pracovat.

Lidovky.cz:Co máte v práci na starosti?

Říká se tomu datová analýza. Zajímají nás sportovní a esportové události a z čísel se pomocí matematiky snažíme najít pravděpodobnosti toho, co se bude dít.

Lidovky.cz:Prý jste i velkým příznivcem sportu, co všechno děláte?

Opravdu hodně sleduji tenis a fotbal. Tyto dva sporty jsem i sám hrál. Fotbal někdy do dvanácti let, poté jsem přisedlal právě na tenis, který se mě pořád drží. Mimo to hraju spousty dalších míčových sportů, protože mě sporty s míčem hrozně baví. Dělán tedy třeba ještě volejbal, ping pong a další.

Lidovky.cz:Komu ve fotbale fandíte?

Vzhledem k tomu, že je taťka velkým fanouškem Slavie, tak jsem to samozřejmě převzal a od malička na její zápasy chodím. Dřív jsme na Slavii chodili hodně aktivně, teď už to bohužel není tak často, ale zápasy se snažím sledovat aspoň v televizi.

Lidovky.cz: Tak to bylo asi velké lákadlo do přestupu k Entropiq to, že se k nim přidal i Vladimír Šmicer, velká slávistická legenda, že?

Samozřejmě. Je to legenda Slavia, pamatuji si jeho dva góly, kdy Slavia porazila v derby 4:1 Spartu. Jedna z mých prvních vzpomínek na fotbal se pojí na rok 2007, kdy Slavia zrovna vyhrála titul a v Lize mistrů postoupila přes Ajax, to mi bylo nějakých sedm let. Hrozně rád ale vzpomínám na časy, kdy tam pak Šmíca o pár let později hrál.

Lidovky.cz: Sám Šmicer prozradil, že by s týmem Entropiq rád jezdil na různé esportové turnaje. Bude lehké se soustředit, když bude poblíž stát taková legenda a dětský vzor?

Já si myslím, nebo tedy doufám, že mě to nerozhodí. Nevím, jestli někdy dorazí na Hearthstone, pořád myslím, že bude chodit spíš na FIFA akce, ale strašně bych byl rád, kdyby nám někdy dorazil fandit nebo třeba i radit.

Lidovky.cz: A co tenis? Sledujete ho teď?

Tenis sleduji hodně. Český tenis je teď hodně úspěšný hlavně přes ženy, chlapi mají temnější období, ale už mají pár mladých hráčů, kteří se rozjíždí a nemuseli by být úplně špatní. Sleduji světový i český tenis a moc jim všem přeji.

Lidovky.cz: Kdo se vám z těch současných tenistů líbí stylově nejvíc?

Samozřejmě, jako řekne skoro každý, Roger Federer. Toho mám hodně rád, ale osobně se mi o něco víc líbí asi Kei Nišikori. Od malička také sleduji, ač jeho styl není úplně zábavný, Johna Isnera. Pamatuji si, že jsem ho viděl poprvé asi v osmi letech. Má hru hodně založenou na servisu a na první pohled jsem si říkal, že je to docela nekřuba, ale on to zvládl. Líbilo se mi, jakým stylem vyhrál. Hodně mu přeju od té doby.

Lidovky.cz: A co se týče českých?

Mám rád Radka Štěpánka, což je taková klasika, ale mám rád všechny české tenisty. Jsem teď hodně zvědavý na mladé holky Fruhvirtovy.

Lidovky.cz: Hrál jste tenis i závodně?

To ano. Hrál jsem několik turnajů. Akorát já začal až ve dvanácti letech a když nastoupíte do druhého zápasu proti někomu, kdo to hraje pětkrát týdně, není pravděpodobnost na výhru úplně nejvyšší. Na druhou stranu jsem do toho vždy dal srdíčko a bavilo mě to.

Lidovky.cz: U toho všeho ještě prý zvládáte studovat.

Ano, studuji na Karlově Univerzitě na **fakultě Sociálních věd**, konkrétně na institutu ekonomických studií. Je to ekonomický obor zaměřený na matematiku. Teď půjdu do druháku. Já jsem původně zvažoval klasickou matematicko-fyzikální fakultu, ale nakonec jsem se rozhodl pro tohle. Je to takový mix ekonomie a matematiky a hodně se mi to hodí i do práce.

Lidovky.cz: Jak vám studium zatím jde?

První rok byl hodně úspěšný. Samozřejmě byli profesori kvůli koronavirové krizi asi mírnější než obvykle, zvlášť v tom druhém semestru. Obtížné tu jsou zejména matematické předměty a zrovna ty mi jdou a zatím jimi proplovám dost v pohodě. A ten zbytek je celkem jednoduchý, takže to zvládám v pohodě.

Lidovky.cz: Jak se to všechno dá vůbec skloubit dohromady. Máte vůbec nějaký čas pro sebe?

To ano. Je to hodně časově náročné, ale čas se vždycky najde, když se chce. Není to, že bych byl v kole 24/7, aspoň se nenudím.

Foto:
Josef Smutný

Entropiq

URL| https://www.lidovky.cz/sport/ostatni-sporty/fandi-slavii-a-miluje-tenis-ve-dvaceti-letech-jezdi-diky-karetni-hre-po-svete-a-vydelava-tisice-eur.A200801_193447_In-sport-ostatni_janl

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
lidovky.cz (*Ostatní sporty*)

Univerzita Karlova

3.8.2020 HROT str. 57 Společnost

Martin Ayrer, vedoucí oddělení marketingu

Univerzita Karlova se rozhodla posílit svou marketingovou komunikaci a vytvořila nové oddělení marketingu. Přípravou komplexní marketingové strategie univerzity byl pověřen Martin Ayrer, který má na Univerzitě Karlově na Odboru vnějších vztahů rovněž na starost koordinaci strategické komunikace. Zároveň vede několik komunikačních projektů a přednáší na **Fakultě sociálních věd** UK. Martin Ayrer působí na univerzitě od roku 2018. Do roku 2017 byl tiskovým mluvčím kabinetu Bohuslava Sobotky. Působil také jako mluvčí ČSSD. V minulosti pracoval jako redaktor ČTK a televize Nova. Vystudoval Literární akademii Josefa Škvoreckého, obor mediální komunikace a tvůrčí psaní.

Foto popis|

Jiří Valenta

3.8.2020 prvnizpravy.cz str. 00

Jiří Valenta, PhDr. Ing. Mgr. et Mgr. Narodil v roce 1965 v Plzni. Od roku 2004 člen KSČM.

Vystudoval Pedagogickou a Filozofickou fakultu ZČU v Plzni, Provozně ekonomickou fakultu ČZU v Praze a rigorózní zkoušky složil na **Fakultě sociálních věd** UK v Praze. Od roku 1990 dosud pracuje jako metodik prevence sociálně – patologických jevů a vychovatel na VOŠ a SPŠE – domově mládeže v Plzni. Od roku 2006 je členem zastupitelstva statutárního města Plzně a členem odborných komisí Rady města Plzně a Rady Plzeňského kraje. V supervolebním roce 2010 kandidoval v komunálních volbách na post primátora města Plzně jako lídr kandidátní listiny KSČM a stal se též se prvním náhradníkem KSČM v Plzeňském kraji do PS PČR.

V roce 2013 byl zvolen poslancem PS PČR za KSČM.

URL| <https://www.prvnizpravy.cz/sid=c0b4af76c7b4d6afae4d5aa2c3b325f9/profilu/jiri-valenta/>

Jiří Valenta

3.8.2020 prvnizpravy.cz str. 00

Jiří Valenta, PhDr. Ing. Mgr. et Mgr. Narodil v roce 1965 v Plzni. Od roku 2004 člen KSČM.

Vystudoval Pedagogickou a Filozofickou fakultu ZČU v Plzni, Provozně ekonomickou fakultu ČZU v Praze a rigorózní zkoušky složil na **Fakultě sociálních věd** UK v Praze. Od roku 1990 dosud pracuje jako metodik prevence sociálně – patologických jevů a vychovatel na VOŠ a SPŠE – domově mládeže v Plzni. Od roku 2006 je členem zastupitelstva statutárního města Plzně a členem odborných komisí Rady města Plzně a Rady Plzeňského kraje. V supervolebním roce 2010 kandidoval v komunálních volbách na post primátora města Plzně jako lídr kandidátní listiny KSČM a stal se též se prvním náhradníkem KSČM v Plzeňském kraji do PS PČR.

V roce 2013 byl zvolen poslancem PS PČR za KSČM.

URL| <https://www.prvnizpravy.cz/sid=54a04fc450529245e2cff4415342f0a3/profil/jiri-valenta/>

Nejhorší pro politiky je být směšní

3.8.2020 Respekt str. 42 Rozhovor

MAREK ŠVEHLA

S politologem Ladislavem Mrklasem o chuti pravice porazit Babiše a vyhrát volby

* Jsme krátce před krajskými volbami. ODS získala naposledy vlastního hejtmana v roce 2004. Pamatujete si, kolik hejtmanů měla?

Kromě jižní Moravy všechny, takže dvanáct.

* Vypadá to z dnešního pohledu skoro neuvěřitelně. Pravice tehdy držela vládu a ovládala téměř všechny kraje. Kam se ten kapitál poděl?

Těch peripetií je víc... Vznikla TOP 09, pro občanské demokraty první skutečně konkurenční strana, která mířila na tvrdé jádro jejich voličů. Poprvé tak došlo ke skutečnému dualismu na pravici a myslím si, že jak to na začátku vypadalo zajímavě, inspirativně, tak to pravici nakonec spíš uškodilo. To, že ztratila hegemonu, vedlo k tomu, že se ten politický pól začal dál tříštit. Dalším důvodem bylo to, že ani Topolánkova garnitura ani následně ta Nečasova nedovládly do konce a nechaly zemi politicky v dost velkém chaosu. Navíc ekonomicky se nedařilo, protože to bylo období globální finanční krize. Takže v okamžiku, kdy pravice opouštěla vládu, tak na tom byla bídne jak politická scéna, tak vlastně ekonomika země. Tím pravice ztratila velkou část kreditu.

* Říkáte, že vznik TOP 09 pravici spíš uškodil. Pomohl jí v něčem?

Ve volbách 2010 by nepochybně sama ODS neuspěla tak, jako uspěla pravice prostřednictvím obou těch stran. Topka oslovila středové voliče a dokázala k volbám přitáhnout velké množství prvovoličů. Aura Karla Schwarzenberga byla tehdy veliká. Takže dobrý výsledek v roce 2010 byl z velké části zásluhou TOP 09. Už volby 2010 ale nebyly čistě levo-pravým soubojem. Obrovskou roli začínal hrát boj proti korupci, boj proti starým politickým stranám a začala éra vyhraňování se vůči celému politickému vývoji po roce 1989, která postupně zachvátila nejenom levici a střed. I pravicoví voliči začali najednou z velké části pochybovat o tom, jestli směr po roce 1989 je správný, jestli nepotřebuje výraznou korekci, což potom vedlo k tomu, že velká část z nich přešla v roce 2013 k Babišovi. Ale zároveň není možné opomenout, že sem přišla relativizace levo-pravého soupeření, kterou dnes vidíme všude v západní Evropě. Takže jednak tady byly vnitřní problémy a jednak se společnost začala měnit. To potom přineslo karambol zejména v roce 2013, tragickou porážku, z níž se pravice dodneška nevzpamatovala.

* Svoji roli sehrál asi i známý zásah policie na Úřadu vlády proti premiéru Nečasovi a jeho dnešní manželce.

To byla taková symbolická tečka, která bizarností odhalila spoustu problémů. Najednou politici starých stran, a v tomto případě zejména ODS, začali být v zásadě směšní. A to je asi to nejhorší, co se politikům může stát.

* Jak si v té době počínala TOP 09?

Měla ambici nahradit ODS a strašně brzy se rozplizla ideově. Byl tam Kalousek a s ním pravicovost a la ODS – rozpočtová odpovědnost a podobně. A na druhé straně byl Karel Schwarzenberg, který do strany přinášel úplně jiný étos, oslovoval jiné voliče. Myslím si, že tím se začala topka vnitřně drodit. Důležité je připomenout i to, že se sáhlo na dva kánony pravice, a já tohle dávám z velké části za vinu Kalouskovi. Zprvé že pravice nesmí zvedat daně, a to tehdy Nečasova vláda s Kalouskem jako ministrem financí udělala. A zadruhé Kalousek tehdy rozehrál takovou zvláštní hru, kdy začal jako první pravicový politik mluvit o tom, že by podnikatelé, živnostníci měli platit stejné daně jako zaměstnanci. Rozehrál tedy takový třídní boj uvnitř skupiny pravicových voličů. To se podle mě odrazilo i v tom, jak Babiš začal se svojí protiživnostenskou rétorikou s EET a dalšími nápady. První s tím ale vyšel Miroslav Kalousek, a to potom dopadlo na celou pravici.

* Souhlasíte s názorem, že vedení TOP 09 nikdy neprojevilo zájem budovat stranu s širší členskou základnou a zázemím v regionech a že se jim to dnes vrací jako bumerang v podobě nedostatku výrazných lidí?

Souhlasím. Myslím, že topka byla z větší části marketingový projekt, byť jiného typu, ne toho babišovského. Prostě marketingový projekt, který táhl Kalousek, Schwarzenberg a docela slušné zázemí hlavní kanceláře topky, kam přešli nejšíkovnější lidé z KDU-ČSL a přitáhli řadu dalších lidí, kteří se zabývali politickým marketingem. Podle mě podlehl i klamu, že když spolupracují se STAN, tak nemusí zvlášť budovat regionální strukturu. Taky ta strana v komunálních volbách až na opravdu velká města nikdy moc neuspěla.

* Co myslíte tím marketingový projekt? Co bylo u topky jeho cílem?

Zakladatelé topky se orientovali na to, aby nabízený produkt dobře umístili na trhu. Věděli, že mohou převzít podstatnou část pravicových voličů, ale i třeba elektorát Zelených nebo prvovoliče. Do svého programu a profilu proto namixovali i řadu bodů, které byly populární, včetně přímé volby prezidenta.

* TOP 09 začala rychle ztrácet i na celostátní úrovni. Proč tomu tak podle vás bylo?

Ze začátku to byl projekt postavený hodně na dobrovolnictví a nadšení, často mladých lidí. Tehdy jsem mluvil s několika lidmi, kteří topku zakládali, a ti říkali, že je obrovská radost kamkoli přijet a tam máte hromadu sympatizantů, kteří se vám hlásí s tím, že pro vás budou pracovat. Jenomže to je pak trošku taková hurá akce, která skončí po volbách, a když se struktura dál nebuduje, tak nadšení postupně opadne. Tím, že šla topka po svých prvních volbách hned do vlády, brzy měla skandál, viz Drábek a zakázky na ministerstvu práce, pokračovala hospodářská krize, začaly zmíněné Kalouskovy chyby a zpochybňování pravicového profilu, tak to celé postupem času začalo erodovat, vlastně celý ten mechanismus strany, který byl nový a nevybudovaný, erodoval strašně rychle.

* Pokud se z časového odstupu díváme na topolánkovské a nečasovské období, tedy roky 2007–2013, kdy byla pravice velmi silná: dá se jednoduše charakterizovat, kam zemi směřovala?

Myslím, že obě období jsou dost odlišná. Topolánek nastupoval s velkými reformními ambicemi. Všelijaké ty modré šance, kde se dělaly obrovské změny zdravotnictví, důchodového, sociálního a daňového systému. Z velké části bylo tehdy vzorem Slovensko, kde vládl Dzurinda. Odpor ODS k euru také nebyl tak jednoznačný jako dnes. Volby 2006 sice dopadly velkým vítězstvím Topolánka, vláda ale nezískala většinu, opírala se o Zelené, kteří přece jen měli priority jinde, a o lidovce, kteří pod Čunkovým vedením taky byli dost nespolehlivým partnerem. Reformy sice začaly, ale než se mohlo něco změnit, přišla krize a krajské volby 2008, které najednou úplně změnily náladu ve společnosti. Sociální demokracie uspěla s bojem proti zdravotnickým poplatkům, což byl možná výsledek nešťastně zvoleného postupu reforem, co kdy mělo přijít, ale to se můžeme dnes jenom dohadovat. Nečasovo období je jiné. Jednak se řešily problémy spojené s finanční krizí a nastoupily reformy státu. Zavedení přímé volby prezidenta, protikorupční opatření. Ve vládě už byly Věci veřejné, začíná tedy období protestních stran. Vidíme odezvu na krizi, snahu co nejvíc šetřit, co nejméně zadlužovat stát, možná za každou cenu. Evropě se lze vyhnout

* Udělal Petr Fiala jako předseda strany dost pro to, aby ODS dostal z obrovského útlumu, v němž se po demisi Nečasovy vlády ocitla?

Podle mě udělal maximum pro to, aby ji zachránil. A že se to povedlo, byl trochu zázrak. S výjimkou Fideszu je totiž ODS jedinou novou politickou stranou, která dokázala ve střední a východní Evropě přežít od

devadesátých let dodnes. Navíc i Fidesz se dá považovat spíše za stranu druhé politické vlny. Byl sice stranou devadesátých let, ale největších úspěchů dosáhl až po roce 2000. Po záchraně přišlo období, kdy měla ODS začít růst a ukázat, že má potenciál, což se podle mě taky podařilo, protože ve volbách 2017 dosáhla lepšího výsledku než v roce 2013. Ale jestli Fiala udělal dost a dokázal stranu pozvednout na opravdu konkurenceschopný subjekt vůči ANO jakožto hegemonovi politické scény, to ukáže teprve následující rok. Teď to na první pohled nevypadá reálně, ale myslím si, že se ještě ledacos za ten rok do voleb může stát.

* Dříve lákala ODS na reformy, na modernizaci země. Na co může lákat voliče dnes?

Je pravicovou alternativou k Babišovi, která nepodléhá progresivismu, což je – myslím – pro spoustu voličů typicky ve středních a malých městech velké téma. Pro lidi, kteří se nechtějí zabývat právy menšin, a nelákají je tím pádem Piráti. Jsou pro ně klíčová ekonomická témata, zahraničněpolitická témata, ochrana demokratických prvků a nechtějí koketovat s přímou demokracií. A zároveň z hlediska například sexuálních menšin stojí na konzervativních pozicích. To je pro velkou část společnosti zásadní věc, notabene v situaci, kdy se země dostane brzy do hospodářské krize dané korunou, a tam – myslím si – může ODS voliče ulovit. Podle mě je před ODS relativně velký potenciál, třeba i díky případnému koaličnímu spojení. Zároveň se může stát, že když tuhle šanci neuchozí za správný konec, tak zůstane tam, kde je, to znamená na nějakých třinácti, čtrnácti procentech.

* Tam už je dlouho a nehýbe se dopředu ani po sedmi letech v opozici. Proč?

To má řadu důvodů. Zaprvé – opozice je roztržštěná. Většinou lépe roste taková opozice, která je koncentrovaná a jeví se jako jasná alternativa vůči vládě. Vedle ódécky fungují zbytky topky, lidovci, STAN. A jsou tady Piráti, kteří – ať se to komu líbí nebo nelíbí – dělají dobře politiku pro svůj elektorát a od posledních voleb posilují. ODS trochu vyrostla, ale jsou to v zásadě dvě, tři procenta, která asi odebrala stagnující topce, možná STAN, možná jsou tam nějakí noví voliči, kteří ještě v minulých volbách nevolili. Ale ten nárůst je relativně malý.

* Zároveň když sečteme preference, tak vidíme, že pravice není bez šance na vítězství. Měla by se ODS snažit vyhrát volby?

Jinými slovy jít do voleb společně s jinými stranami?

* Ano.

K takovému rozhodnutí je potřeba mít opravdu dobrá čísla, vědět, jak voliči všech těch stran vidí přijatelnost předvolební koalice.

* Do jaké míry se to dá odhadnout z dosavadních zkušeností?

Ty nabádají spíš k opatrnosti. Víme, jak dopadla Čtyřkoalice v roce 2002. Dlouho vedla voličské preference, když z ní ale před volbami zbyla jen Unie svobody a lidovci, tak získali třináct procent, což byla v podstatě katastrofa. Máme také čerstvou zkušenost s pokusem o koalici lidovců a STAN, která nakonec skončila na tom, že pro velkou část voličů STAN byli lidovci jakožto koaliční partner nepřijatelní. A jestli mají jít teď do koalice všechny čtyři strany, tedy ODS, TOP 09, KDU-ČSL a STAN? Vidíme mezi nimi celou řadu animozit a je na velikém zvažení, jestli existuje osoba, která by je dokázala sjednotit. Také je otázka, jestli existuje i jiný program než „Antibabiš“, na kterém se dokážou shodnout. A hlavně jestli by takový krok dokázali vysvětlit svým voličům. Tím si nejsem jistý. Ale možná se už hrany obrousily, to je třeba zjistit z detailních průzkumů. A pokud se zjistí, že mezi elektorátem všech těchto stran existuje dostatečná míra kompatibility a nevádí jim, že by jejich strana šla s někým jiným, tak potom si myslím, že by byla velká nezodpovědnost jít do voleb samostatně. Teď mluvím o těch malých, které jsou všechny ohrožené limitem pro vstup do parlamentu.

* Jak se bude podle vás ODS o předvolební koalici rozhodovat?

Pokud je cílem Petra Fialy jakožto předsedy ODS stát se premiérem, tak nemá jinou alternativu, protože představa, že by ODS se svými 14 procenty měla za rok 27 procent a porazila Babiše, který možná bude mít 25 procent, je asi dost science fiction.

* Je cílem Petra Fialy stát se premiérem?

Myslím si, že je to jeho cílem, možná i do jisté míry vynuceným, protože musí straně přinést nějaký kvantitativní posun. Přinejmenším stát se nezpochybnitelně nejsilnějším opozičním hráčem, kdyby – nedejbože – měl Babiš dál vládnout. Tam má ale Fiala pořád velkou konkurenci v Pirátech.

* Sestavovat předvolební koalici znamená být ochoten k velkým kompromisům. Je k tomu ODS třeba v evropské politice připravená?

Nevidím do hlav nejen Petra Fialy, ale nikomu z vedení ODS. Navíc je potřeba si uvědomit, že v ODS hraje významnou roli členská základna, která si umí říct, co se jí líbí a nelíbí. Vůbec neznamena, že to, co řekne Petr Fiala, ve straně projde.

* Dá se teď odhadnout, k čemu se přikloní vedení strany? Prohrát a čekat, zda jim Babiš po volbách něco nabídne, nebo zkusit vyhrát, ale s možná bolavým kompromisem v rámci předvolební koalice?

Dokážu si představit, že se dá jít do voleb s pěti, sedmi body, přes které nejede vlak. Některé mohou být ideové, další personální.

* Velkým problémem v rámci pravice je právě evropská politika. Dá se tam dohodnout kompromis?

Tématem voleb může být spíš něco, co ty strany spojuje, než něco, co je vzájemně staví proti sobě. A najít něco takového v dnešní době, kdy témat k řešení je celá řada, asi není úplně těžké. Samozřejmě pro takovou koalici by bylo složité vyhýbat se kontroverzním otázkám. Na druhou stranu při dobře zvolené strategii si široké předvolební spojení dokážu představit.

* Jsme pouhý rok od parlamentních voleb. Není poněkud divné, že nevíme, jak ODS o téhle klíčové věci smýšlí? Jestli chce jít do voleb sama, nebo se přiklání ke spolupráci v rámci středopravicového uskupení? Není už nejvyšší čas taková jednání vést?

Nevíme, jestli se jednání už nevedou... Klíčové ale v tomhle směru budou letošní podzimní volby. Už jenom z toho důvodu, že jak ODS, tak ostatní strany kandidují v nejrůznějších koalicích, kde si spolupráci vyzkouší. Všechno to může vést k tomu, že někdy okolo Vánoc padne rozhodnutí, buď „Jdeme do parlamentních voleb sami“, nebo „Zkusíme se s někým spojit“. Taky nesmíme zapomenout, že tu jsou i Piráti, pro které je STAN velmi zajímavá nevěsta pro příští parlamentní volby, protože společně mohou dosáhnout magické hranice dvaceti procent. Starostové a nezávislí budou klíčovým subjektem z hlediska případných předvolebních koalic, protože jsou nejméně programově vyhranění.

* Proč je dvacet procent magická hranice?

Protože zajišťuje druhé místo a daleko větší podíl na mandátech. Určitý hazard

* Pokud se díváme na volební preference, tak se tady z pohledu středopravicových stran rýsuje poměrně vzrušující pole k dělení politiky, která může vést dokonce k Babišově porážce. Otázka zní: nerezignovala ale pravice na přirozenou snahu řídit zemi?

Myslím si, že to vážně ukáže následující zhruba půlrok. Do krajských voleb se nestane nic zásadního. Koneckonců když se člověk podívá na senátní volby, tak tam ODS zvolila velmi defenzivní taktiku. V řadě volebních obvodů nestaví kandidáta, podporuje někoho z jiné strany. Vyšla tam hodně vstříc jiným a je to reciproční. Stejně jako v krajských volbách jde o první krok, pokus něco si vyzkoušet. V mezidobě si mohou dělat hloubkové sondy do myšlení voličů. Pak vyhodnotí, jestli je investice do předvolebního spojení taková, že stojí za to do ní jít. Nezapomeňme, že jde také o určitý hazard, protože každé straně se může stát, že její lidi pak na spojené kandidátce kvůli preferenčním hlasům přeskáčkou kandidáti z jiné strany.

* Poškodilo ODS založení Trikolóry?

Myslím si, že ne. Dokonce bych řekl, že našla v tomhle směru nějakou zeď, za kterou už není ochotná jít, a to je z hlediska celého elektorátu a zejména potenciálních voličů pro ODS spíš dobře.

* Ovlivnil rozložení sil na pravici nástup Markéty Pekarové Adamové do čela TOP 09?

Topka pod jejím vedením definitivně rezignovala na pozici protihráče ODS. Myslím si, že pod jejím vedením se topka stává možná větší konkurencí pro Piráty, a možná i potenciálním koaličním partnerem Pirátů, i když oni o to nebudou mít zájem a topka asi také ne. Bude si hledat nějaký vlastní prostor a je otázka, jestli existuje. Já si myslím, že ne. X

LADISLAV MRKLAS (47) Politolog, vysokoškolský učitel. Vystudoval **Fakultu sociálních věd** Univerzity Karlovy v Praze. Podílel se na založení společnosti CEVRO, která je od svých počátků blízka ODS. CEVRO provozuje soukromou vysokou školu, kde Mrklas přednáší. Specializuje se na problematiku české politiky, volební a stranické systémy, politiku v zemích střední a východní Evropy a regionální politiku. Klíčové budou letošní podzimní volby. Už jenom z důvodu, že jak ODS, tak ostatní strany kandidují v nejrůznějších koalicích, kde si spolupráci vyzkouší.

Foto autor| FOTO MATĚJ STRÁNSKÝ

Kdo je ten Celkem?

3.8.2020 pravyprostor.cz str. 00
Václav Vlk

To si soudruh náčelník místního oddělení VB svolá soudruhy esenbáky, aby jim předal odměny. A vyvolává:

„Vomáčka, tady máte odměnu pět stovek. Jo, další je Kolomazník, ty si se soudruhu vyznamenal proti chuligánům, tak dostaneš tisícovku. A teď sem přijde Novotný...“

A tak to pokračuje, každý esenbák na své jméno zařve: „Zde!“ A jde to jako po másle. Až náčelník zvolá: „Celkem!“ A nic. Tak zařve znovu: „Celkem!“ „A zase nic. Soudruh náčelník se rozhlédne kolem a povídá: „Tak sakra, kde ten chlap je? Ten blbec ani nepřijde, a přitom tady píšou, že má největší odměnu!“

No dělat si prču z esenbáků bývalo docela populární, neb jaksí nevynikali mimořádnou inteligencí a vzděláním. Jenže jak se ukazuje, není na tom se znalostí ekonomiky a se znalostí obsahu jednotlivých ekonomických výrazů náš národ dodnes moc dobře. Je až s podivem, jak po třiceti letech návratu ke kapitalismu většina občanů, zvláště pak státní zaměstnanci a humanitní inteligence, má v hlavě co se týče ekonomiky nacpaný bolševismus.

Je to ale už o něco lepší, než to bývalo. Aspoň si myslím a doufám. V polovině devadesátých let jsem třeba utrpěl morální porážku v diskusi o problému důchodů. Seděli jsme u piva, se mnou jeden vysokoškolský učitel, jeden zaměstnanec university, vedoucí bagru v uhelném dole, taxikář a pár dalších. Zrovna se něco mlelo v televizi a parlamentu o důchodech, jak už asi brzo pro lidi na důchody nebude. Což je dodnes, po celých třicet let, oblíbené téma některých politiků, novinářů a hlavně naší České televize. Spolusedící u stolu, odborný zaměstnanec vysoké školy, si pochvaloval, že jeho se to netýká. On si platí odvody na penzi už čtyřicet let, a tak už má naspořeno. Ostatní pokyvovali hlavou, že jako jo. Když jsem jim opatrně sdělil, že nemají naspořeno nic, protože důchodový systém je něco jako průtokový ohříváč, kam peníze natečou a hned zas vytékají, byl jsem napaden, že jsem blbec. Že oni si spořili u státu, mají tam naspořeno a teď už jsou „za vodou“. Když jsme se následně ještě s jedním kamarádem, dobrým v maticce, váženým kolegům u stolu pokoušeli vysvětlit, jak to ve skutečnosti je, byli jsme uštěkáni. Že oni naspořeno mají a my jim to chceme, po tom Listopadu, sebrat. „O, Sancta simplicitas!“ jak prý řekl Jan Hus.

Podobných příkladů nepochopení základních ekonomických zákonů a předpisů bych mohl vyspat desítky. Někdy kolem roku 2000 přišla k nám do firmy na kontrolu jistá mladá zaměstnankyně Finančního úřadu. A sdělila mi, že jako firma ihned zaplatíme pokutu jeden milion korun, protože jsme porušili jistý paragraf a tam může být pokuta až do výše 5 milionů. Rozhodnutí platí hned a je také ihned splatné. „Peníze na to máte,“ pravila fungl nová inženýrka, „to jsem si z dokumentů zjistila.“

Po přivvání našeho odborného daňáře a našeho právníka k jednání vyšlo najevo, že nejenže jsme nic neporušili, ale že dotyčná referentka nechápe rozdíl ekonomických výrazů a rozdílů mezi „obratem“ firmy a jejím „ziskem“. Význam slov „rozvaha“ a „výsledovka“ nechápala vůbec. A to, že tržba není zisk, pro ni bylo překvapením (jako pro níže jmenovaného dlouholetého komentátora Lidových novin).

No, pak referentku její vedoucí „stáhnul“, jakože to byl omyl, takže jsme neplatili nic. A její vyhrožování, že firmu okamžitě nechá uzavřít a zavolá policii, aby nás zajistila, neboť dotyčná ví určitě, že stát šidíme, se jaksi nekonalo. To jsme měli kliku. To ovšem ještě nebyli ve funkcích Šlachta a Ištvan. Mimochodem, podobní „odborníci“ jsou podle mnoha rozsudků našich soudů u nás u policie a na státních zastupitelstvích stále v činnosti. Jinak by nemohlo docházet k stále většímu konstatování soudů, že státními zástupci žalovaná věc, tedy údajný „ekonomický zločin“, se vůbec nestala, anebo to nebyl trestný čin.

Ovšem v hlavách „prostého lidu, kterého prý pánbůh trestá“ (stejně jako zřejmě trestá v hlavě autora oné písničky) existuje hluboké přesvědčení. A to že každý „podnikatel“, dnes nesmyslně zvaný OSVČ (osoba samostatně výdělečně činná), tedy většinou „živnostník“, je lotr. A okrádá „prostý lid“. Tedy okrádá ty, co berou mzdu jako zaměstnanci. Ono když se o něčem takovém z neznalosti anebo záměrně lže dost dlouho, což politici hlavně soc-dem a pak mainstreamoví novináři celkem bez výjimky dělají, tak tomu hodně lidí věří. Třeba to, jak ti soukromníci neplatí prakticky žádné daně, zatímco „prostý pracující lid“ je státem odírán na daních jako koza bez nože.

Takže v Lidovkách 30. června 2020 napíše známý komentátor Petr Kamberský, kterého jinak rád čtu, snad v záchvatu představy ublíženosti a hlavně jako ukázkou své naprosté ekonomické ngramotnosti, blábol nazvaný „Jste pařež?“.

V článku autor rozhořčeně tvrdí, že pokud jste zaměstnanec či zaměstnankyně, jste úplný loser. A dokládá to „výpočtem“, že prý když OSVČ „vydělá“ za rok 800 000 Kč, tak zaplatí na paušální dani a odvodech měsíčně jen 5740 Kč. Zatímco zaměstnanec, příjemce hrubé „mzdy“ 800 000 Kč, odevzdá státu každý měsíc více než 30 000 Kč na daních a pojistném. A tvrdí, že jde o nehoráznou perverzii.

Autor si plete ekonomické výrazy, a to „příjem“ a „mzdu“. OSVČ si ročně nevydělá 800 000, jak se novinář domnívá, které by mu zůstaly „za nehty“. Těch 800 000 není mzda, ale příjem, z kterého si musí platit vše, co má zaměstnanec zdarma či co za něj platí zaměstnavatel. Tedy suroviny a předměty, z kterých vyrábí, nástroje, které používá, dopravní prostředky, kterými se dopraví na místo práce, náklady na dílnu či kancelář, poplatky za elektřinu, otop, plyn atd. atd. Takže při stejném „příjmu“ (výdělku) zaměstnanec a OSVČ dostane na ruku „zaměstnanec“ 36 400 Kč. Ale protože 800 000 není u OSVČ příjem (mzda), ale vlastně fakturace, zůstane živnostníkovi podle kalkulace Min. financí měsíční „mzda“ ve výši cca 27 000 Kč. Což znamená, že OSVČ je na tom daleko hůř než „zaměstnanec“.

Pan Kamberský byl asi celý život „zaměstnanec“ a vůbec neví, o čem mluví. Připomíná mi příhodu před pár lety z Kréty, kde rodem česká průvodkyně, která se ovšem přivdala na Krétu před 40 lety, tvrdila, že oni, tedy Řekové, jsou na tom strašně špatně. Protože oni musí platit daně a u nás se žádné daně neplatí. Tvrdila, že to ví naprosto jistě, protože v Československu měla na mzdovém sáčku vždy napsanou jen sumu výplaty a nikdy žádné daně neplatila. A byla o tom hluboce přesvědčena. Asi jako pan Kamberský o tom, jak je okrádán živnostníky.

Ono je to s tou ekonomikou a vůbec věcmi kolem ní dost těžké. Jednou jsem poslouchal v radiu diskusi redaktora s posluchači, o tom, jak se prý u nás krade a podvádí. V miliardách. Redaktor a rozhlasem „přizvaný znalec“ si notovali a diskutovali s posluchači přes telefon. Strašně se u nás krade, pěli stejnou píseň všichni. Korunu tomu ovšem nasadil posluchač, který se dovolal do radia a rozhořčeným hlasem pravil: „Pane redaktore, máte pravdu, oni strašně kradou! A to nejen ty miliardy, jak říkáte, ale kradou dokonce i celé miliony!“ (Otázka pro čtenáře: Kolik milionů je miliarda — sto anebo sto tisíc? Nebo tisíc milionů? He?! A kolik miliard je bilion? Sto? Tisíc? Miliarda? Schválně, kdo to ví...)

Neznalost a ekonomická ngramotnost se již celé století snoubí s propagandou o zločinném kapitalismu, jak to popsal v pohádce o „Milionáři, který ukradl slunce“ levicový prvorepublikový básník Jiří Wolker. Taky levičák z dobré buržoazní rodiny, který nikdy nemusel riskovat a podnikat.

Ale nějak mi nejde do hlavy, jak takový článek s tak zásadními věcnými chybami mohl vůbec vyjít. V době, kdy jsem sám před lety pracoval jako redaktor, četlo každý článek před uveřejněním několik dalších lidí. Editor, jazykový redaktor, korektor, vedoucí vydání atd., atd. Pokud tedy ten článek další lidé v redakci četli a pustili dál, tak zcela jistě souhlasili s těmi nesmysly, z kterých tam autor dělá ekonomicko-politickou bramboračku. No, to se pak nesmíme divit, co nám noviny přinášejí jako „ekonomické rozbor“.

Tak zde jsem původně chtěl skončit. Pan redaktor po tom, co jej velice slušně vyvedla z omylu ministryně financí Alena Schillerová (na LN 2. července v článku „K pařežu: hrubé příjmy nejsou zisk“, zde na Twitteru) a vysvětlila redaktorovu hrubou chybu, pokud ji nechceme nazývat rovnou lží z umanutosti a z neznalostí, si on však nedal pokoj.

Diskuse tak pokračovala na stránkách LN článkem pana Kamberského „Trocha třídního boje neuškodí“. Tam sice přiznal, že sám svým původním článkem „provedl skok daleký na vidle“, ale jinak neslevil ze své zášti vůči OSVČ, tedy různým živnostníkům, ani „ň“.

Náhle v diskusi v odpovědi na článek paní Schillerové odbíhá od tématu a provádí slavný Cimrmanův úkrok stranou. Díky tomuto myšlenkovému manévru se na chvíli mohl ocitnout ve světě vulgárního

materialismu, a tak svou teorii potvrdit jako platnou. Resultátem tedy je: „Logický závěr Cimrmanova úkroku stranou potom zní: „Víme vše: nevíme nic.““

Takže autor náhle tvrdí, že „současné nastavení práv a povinností zaměstnavatelů, zaměstnanců a živnostníků odpovídá tak předminulému století“. O tom by se jistě dalo diskutovat, ale spíše ve směru, co se autor na střední škole o období začínajícího kapitalismu vlastně učil? A zda někdy slyšel o Dickensovi a jeho románech, o Bismarckových sociálních reformách, a jestli zaslechl někdy něco o „sociálním státě“. V kterém my v Evropě žijeme.

Závěr, který ze svých bludných myšlenek autor udělá a který vypíchne redakce zdůrazněním, je naprosto nesmyslný.

V něm na podporu svého původního závěru „o pařezech zaměstnancích“ vytváří fantasmagorické konstrukce, jak živnostníci šidí zaměstnance: „Ještě v roce 2005 zaplatili živnostníci na dani z příjmu 26,6 miliardy korun, zaměstnanci 110. Pak se párkrát zahýbalo s paušály a dnes platí OSVČ 10 miliard a zaměstnanci 216 miliard Kč. Prima, ne?“ To vše dle Kamberského ukazuje, že živnostníci, tedy OSVČ, okrádají zaměstnance. A stát.

Nevím, jak pana Kamberského, ale mne na vysoké učili, že to, co tady předkládá čtenářům, je takzvaná „prázdná informace“. Ta se používá, pokud chce někdo nějakými zdánlivě „neprůstřednými čísly“ doložit nějakou, často ideologickou lež. Nám to v šedesátých letech vyučující profesor presentoval na teoreticko-praktickém příkladu článku z Rudého práva:

„Veliký úspěch socialismu! Podle posledních výsledků výroby automobilů ve světě se propadla výroba aut v USA v minulém roce o 10 %. Zatímco v Mongolsku, kde byl postaven nový závod, stoupla výroba automobilů o 100 %.“

Skutečnost pak byla taková, že v USA se snížila kvůli cyklické krizi výroba automobilů z jednoho milionu na 900 000 kusů. V Mongolsku pak vyrobili místo jednoho auta rovnou auta dvě. V procentech to souhlasí, jinak je to propagandistická blbost. Žádný úspěch socialismu nenastal.

Podíváme-li se na tvrzení pana Kamberského, musíme začít počty zaměstnanců, OSVČ a výší mezd. Výše daně z příjmu se vypočítává z hrubé mzdy.

V roce 2005 bylo u nás 4,87 milionu zaměstnanců s průměrnou mzdou 19 030 Kč.

V roce 2019 dosáhla průměrná mzda 5,48 milionu zaměstnanců výšky 34 125 Kč. Zároveň se zvedl počet zaměstnaných cca o 610 tisíc.

To znamená, že se hrubá mzda za dobu od 2005 do 2019 zvýšila na téměř dvojnásobek původní částky pro výpočet daně. Čím vyšší je mzda, tím vyšší je podle stanoveného koeficientu daň.

Lze tedy odborně odhadnout, že se procentuální výše zdanitelné částky prakticky nezměnila. Jen u vyšších výdělků mírně stoupla, jak je všude na světě běžné a sociálně přijatelné.

Co se týče příjmů a zdanění OSVČ, nějak pan Kamberský nevzal v úvahu změnu ekonomických činností na tomto úseku od roku 2005 do roku 2019. Například to, že v inkriminované době přešla značná část původních OSVČ na změnu podnikání, a to na s.r.o. Tedy společnost s ručením omezeným. Kde se platí plně daněné mzdy. Další velká část si pak ponechala OSVČ jako vedlejší činnost a jinak se nechala zaměstnat.

Donutily ji k tomu ekonomické změny ve společnosti a také tlak Ministerstva financí. Příjmy velké většiny OSVČ se staly jen osobně doplňkovými. Proto také výrazně klesly celkové příjmy OSVČ a tím klesly i daně z příjmu.

Za 15 let společným tlakem všech těch dobroserů, závistivců, že si někdo „vydělá“, a všech těch „náprav společností“ zmizely desetitisíce soukromých hospod, vesnických krámů, řemeslníci se nechají zaměstnat a jinak už zase jedou ve velkém v melouších, jako za bolševika. Takže všechna ta „měsíční hlášení“ a EET mají podobný dopad na malá města a vesnice jako Gottwaldovo zničení řemesel a soukromníků po roce 1948 obecně.

Pokud někdo od Babiše pochopil, že to je cesta do pekel, a dokáže prosadit daňové paušály a znemožní všem těm kontrolorům vzduchu, genderu, takzvané ekologie atd. a buzerovat řemeslníky a malé firmy, bude to pro nás lépe než miliardy z Bruselu. Navíc se stamiliony ušetří na všech těch „kontrolách“ a byrokratech.

Autor, tedy pan Kamberský, dle Wikipedie vystudoval sociologii na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy. No nevím, co dnes přesně učí na sociologii UK, ale informace o „prázdných informacích“ i používání heuristiky patřily v mé době k základním znalostem. Které musel vysokoškolák absorbovat a naučit se je používat. Jinak neustále tvrdil nesmysly na základě neschopnosti vyhodnotit reálná fakta a jejich poslušnosti a provázanosti.

Ale nakonec se v tom názvu třetího článku „Trocha třídního boje neuškodí“ pan Kamberský odkopal úplně.

Asi nezvládl toho malinkého bolševika, kterého máme všichni někde v sobě a který nám našeptává, jak to bylo dřív lepší a nikdo nás nevykořisťoval, a díky němu už se už píší i knížky, jak si ženy za komunismu víc užily i v posteli.

V tom sexu to už ani já, ani pan Kamberský nedoženeme. Takže nahradíme ten dávný sladký sex ječením, jak nás okrádají?

Takovéhle příhody mi připomínají mnohé vtipy.

Třeba jak přijde mladý muž do drogerie a stěžuje si, že ty ochranné gumy nic nevydrží. Že je to hrozný šlendrián. Hned je to roztržený! A doneste mi sem Knihu stížností, já to tam napíšu.“

I přitochí se k němu takový vetchý stařík a doráží: „A taky tam, pěkně prosím, napište, že děsně padají!“

A já doufám, že náčelníkovi demokratické policie už vysvětlili, kdo že to je ten Celkem.

URL| <https://pravyprostor.cz/kdo-je-ten-celkem/>

Ředitel programu ČT a reportér Milan Fridrich slaví padesátiny

4.8.2020 zpravy.iDNES.cz str. 00 Mediahub

ČTK, iDNES.cz

Novinář Milan Fridrich oslaví 5. srpna padesátiny. Začínal jako zahraniční reportér Českého rozhlasu, většinu své kariéry ale spojil s Českou televizí, kde je od roku 2011 ředitelem programu. Fridrich je také autorem cestopisů a externím pedagogem na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy.

Milan Fridrich krátce studoval v Rusku a v roce 1995 vystudoval filozofii na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy.

V letech 1995 až 1997 začínal v Českém rozhlase jako zahraniční reportér, později se stal vedoucím zahraniční redakce. Poté pracoval jako stálý zpravodaj nejprve Českého rozhlasu a později Hospodářských novin v Bruselu.

V České televizi byl postupně šéfredaktorem kanálu ČT24, ředitelem zpravodajství a výkonným ředitelem nových médií. Ředitelem programu je od října 2011, kdy do čela veřejnoprávní stanice nastoupil Petr Dvořák.

Fridrich také napsal dvě knihy cestopisů *Mazlení s vepří* a *Valčík s babiznou*. Natočil i desítky cestopisů *Postřehy odjinud - z Belgie, Nizozemska, Itálie, Lucemburska a Turecka*.

Foto:

Milan Fridrich - TýTý 2009 (27.3.2010)

Marek Navrátil, iDNES.cz

URL| https://www.idnes.cz/zpravy/mediahub/milan-fridrich-narozeniny.A200804_092020_mediahub_jpl

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:

[zpravy.iDNES.cz \(Mediahub\)](https://www.idnes.cz/zpravy/mediahub/milan-fridrich-narozeniny.A200804_092020_mediahub_jpl)

Metropole hostí festival Prague Pride

4.8.2020 Právo str. 09 Praha - střední Čechy

(cie, ČTK)

Rekordní počet festivalových míst, více než sto událostí v Praze i regionech, pět hodin živého vysílání denně a duhově nasvícené budovy po celém Česku slibují pořadatelé letošního desátého ročníku festivalu Prague Pride o životě leseb, gayů, bisexuálů či translidí (LGBT). Akce potrvá do 9. srpna.

Denně od 16 do 21 hodin bude možné sledovat Pride stream z festivalových událostí, a to na Facebooku a YouTube u Prague Pride. Budou interaktivní, lidé budou moci komentovat nebo třeba psát dotazy diskutujícím, píšou organizátoři. Přenášet se bude ze studia **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy a Divadla U Valšů v sídle organizace Život 90.

Tradiční sobotní průvod metropolí 8. srpna kvůli koronaviru nahradí čtyřhodinová Duhová plavba po Vltavě. Loď popluje ze Štvanice do Modřan. Na trase budou lodě zdravit pride pikniky, které si lidé mohou zorganizovat na různých místech podél řeky.

Za motto desátého ročníku pořadatelský tým zvolil spojení Pride LIVE. „Nechceme ale zůstat jen u LGBT+ lidí, ale komunikovat i s lidmi kolem nás,“ uvedla ředitelka festivalu Hana Kulhánková.

Propojit přes video by se měli i aktivisté ze zemí Visegrádu. „Debatovat budeme například o tom, jaké to je, organizovat pride, akce hrdosti, když jde člověku o život, jako například v Polsku nebo v Maďarsku. Také bychom se rádi zaměřili na to, jak můžeme dospět ke vzájemnému porozumění s opozicí,“ řekla.

Kvůli omezením dorazí výrazně méně hostů z ciziny. Přijede polský aktivista Tom Siara, další osobnosti ze zahraničí se připojí přes internet. Aktivisté chtějí získat další podpisy pod petici za manželství pro všechny. Návrh novely občanského zákoníku s touto úpravou začali poslanci projednávat na podzim 2018, od té doby norma leží ve Sněmovně. Je tam i návrh na výslovné ukotvení manželství jako svazku muže a ženy v Ústavě.

Duhové nasvícení získá letos několik významných budov po republice. Bude to třeba Nová scéna Národního divadla.

Regionalni mutace | Právo - Praha - střední Čechy

Ředitel programu ČT Milan Fridrich slaví padesátiny 5.8.2020 mediaguru.cz str. 00

Milan Fridrich, který 5. srpna slaví padesátiny, spojil většinu své kariéry s Českou televizí.

Novinář Milan Fridrich, který 5. srpna oslaví padesátiny, začínal jako zahraniční reportér Českého rozhlasu, většinu své kariéry spojil s Českou televizí, kde působí od roku 2011 jako ředitel programu. Fridrich je také autorem cestopisů a externím pedagogem na **Fakultě sociálních věd** UK.

Fridrich krátce studoval v Rusku a v roce 1995 vystudoval filosofii na Filosofické fakultě Univerzity Karlovy. V letech 1995 až 1997 začínal v Českém rozhlasu jako zahraniční reportér, v rozhlasu byl později vedoucím zahraniční redakce. Poté pracoval jako stálý zpravodaj nejprve Českého rozhlasu a později Hospodářských novin v Bruselu. V ČT byl postupně šéfredaktorem kanálu ČT24, ředitelem zpravodajství a výkonným ředitelem nových médií. Ředitelem programu ČT je od října 2011, kdy do čela ČT nastoupil Petr Dvořák.

Fridrich také napsal dvě knihy cestopisů *Mazlení s vepří* a *Valčík s babiznou*. S ČT natočil asi 70 cestopisů *Postřehy odjinud - z Belgie, Nizozemska, Itálie, Lucemburska a Turecka*.

-čtk-

Milan Fridrich, zdroj: Internet Info

URL | <https://www.mediaguru.cz/clanky/2020/08/reditel-programu-ct-milan-fridrich-slavi-padesatiny/>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
mediaguru.cz

LICHOTKY OD MUŽŮ
5.8.2020 Vlasta str. 53 Fejeton
EVA KADLČÁKOVÁ

K vytvoření tohoto fejetonu mě inspiroval kolega Ivan, když mi v reakci na lichotky od žen připomněl známou pravdu, a totiž, že zatímco ženy naše nové šaty nechtějí vidět, muži je vidět nemůžou. A od toho bych se ráda odrazila.

Je to totiž ověřená zkušenost. Sám Ivan prý už léta doma schytává ceres, jelikož si nikdy nevšimne, že jeho žena byla u holiče. To bych podepsala. Snad jedině, přijdeme-li obarvené z hnědé na blond anebo z přirozené blondýny na růžovou, pravý muž to možná zaznamená.

Říkám pravý muž záměrně. Stále si trvám na tom, že genderové rozdíly mezi námi existují. A potvrzují to i vědecké výzkumy, které - z moderního pohledu naprosto nekorektně - zkoumají rozdíly mezi námi. Třeba v tom, jak vnímáme barvy.

Zatímco ženy rozeznávají tisíce odstínů, muži o holubí šedi prohlásí, že je to prostě modrá. Stejně jako to budou tvrdit o indigové, inkoustové, námořnické, nebeské či tyrkysové. A pokud jde o tu naši růžovou, jen malíř rozpozná starorůžovou od lososové a malinovou od jahodové.

Malíř pokojů spíše podle vzorníku, malíř obrazů spíše podle citu.

A to i proto, že: v každém správném umělci je kus ženské. V některém i pořádný. A pořádný díl lidí s opačnou orientací je zase mezi umělci.

Když jsem pracovala v jedné pražské redakci, jediný, kdo mi tam chválil šaty, byl František.

Sto procentní čtyřprocentní.

Hrdě se k tomu hlásil. A když jsem přišla v novém oblečku, zvolal na celý newsroom: „Ty máš novou halenku! No ta je ale boží!“

Mám ráda tyhle kluky. Mám ráda i tamty holky. Nikomu nic neberu a nezazlívám. Ať se klidně předělají na jiné pohlaví, ať se převlékají do cizích šatů. Jen ať mě nikdo nenutí přemýšlet v prapodivných dimenzích třetích a čtvrtých a bůhvíkolikátých pohlaví.

Souhlasím s Joanne Rowling. Pohlaví jsou dvě. Někdo může mít i obě. Tak ať si prostě vybere, na který záchod půjde. Mně je to fuk.

Kluk. Tak tedy kluk. A jeho lichotky - abychom se vrátili k tématu fejetonu. Podle mého přesvědčení máme být my holky rády, když si na nás muž všimne aspoň něčeho. A řekne třeba: „Ty jsi dneska nějaká jiná, nejsi?“ - to když přijdeme s těmi růžovými vlasy. Daleko spíš nás prostě jenom ocení, když se mu líbíme. Pohledem, úsměvem, zdviženým palcem. A to je moc prima pantomima.

Ale pak jsou tu slova, která jako ženy nečekáme. Největší lichotka, jaké se mi kdy od muže dostalo, byla od žebračka.

Ležel na chodníku před hospodou, kde jsem měla sraz se svým mužem. Chvilí si nás prohlížel a pak prohodil směrem k tomu mému: „Ta je tvoje? Ty se máááš!“

Tak za tohle budu vděčná i na smrtelný posteli! Děkuju! * EVA KADLČÁKOVÁ Absolventka žurnalistiky na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy. Působila v rozhlasových a televizních médiích a v reklamě. Dnes pracuje v Českém rozhlasu. Její fejetony můžete slyšet o víkendech v pořadu Kolotoč na Dvojce anebo na stanici Český rozhlas České Budějovice.

Foto autor| ILLUSTRACE SHUTTERSTOCK/ FOTO ARCHIV

Rozhovor s profesorem ekonomie Michalem Mejstříkem

6.8.2020 ČRo Plus str. 01 11:34 Interview Plus

Michael ROZSYPAL, moderátor

Superhrubá mzda, zavedla ji před 12 lety vláda Mirka Topolánka. Kabinet Petra Nečase ji zrušit nestihl. Vláda Bohuslava Sobotky také ne. Je reálné, že se to povede až teď Andreji Babišovi a jeho kabinetu? Už před časem jej k tomuto kroku vyzývala opoziční ODS. Zdá se tedy, že poprvé po letech má plán na zrušení superhrubé mzdy naději na úspěch. Jenže, kde stát vezme 90 miliard korun, které by v rozpočtu chyběly? Otázka pro dnešní Interview Plus. Já jsem Michael Rozsypal. Dobrý den. Naším dnešním hostem je profesor ekonomie z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy Michal Mejstřík. Dobrý den.

Michal MEJSTŘÍK, profesor ekonomie z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

Dobrý den.

Plné znění zpráv

Michael ROZSYPAL, moderátor

Pane profesore, zdravím vás do našeho přenosového vozu a rovnou se tedy ptám, měli by politici podle vás zrušit superhrubou mzdu?

Michal MEJSTŘÍK, profesor ekonomie z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

Tak odjakživa, od okamžiku, kdy to vzniklo, tak bylo zřejmé, že to je nějaké řešení, které svého času bylo avizováno, jak ukázat všem lidem, kolik vlastně v superhrubé mzdě odvádíme státu a kolik vlastně to pracovní místo stojí, ale ta ekonomická souvislost této konstrukce byla pochybná a z tohoto hlediska už dávno ta stávající konstrukce by měla být odstraněna.

Michael ROZSYPAL, moderátor

Byl to tehdy v tom roce 2008 takový účetní nebo politický trik?

Michal MEJSTŘÍK, profesor ekonomie z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

Já bych jako v tomhle tom směru trochu byl opatrný, protože já jsem byl tehdy členem NERVu, my jsme měli okolo toho také nějakou debatu, jak říkám, jeden z těch důvodů bylo vlastně snaha také lidem ukázat, že, že prostě dochází k nějakému rovnému, vlastně zdanění a s tím, že současně je ukázat tu plnou hodnotu, v té superhrubé mzdě je vlastně obsaženo všechno, co občan vlastně, jak je zdaněn, co...

Michael ROZSYPAL, moderátor

Aby bylo vidět, co za něho platí zaměstnavatel, což předtím vidět nebylo?

Michal MEJSTŘÍK, profesor ekonomie z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

Ale nejenom jako zaměstnavatel, ale i on sám, a to musím říci, že to je částka, která nás řadí mezi přední země Evropy a z tohoto hlediska to bylo na počátku. Samozřejmě ukázalo se, že v té rozpočtové situaci, která tam je, tak ty původní úvahy, jak jít daleko s tou mírou zdanění, jsou nerealistické a že by hrozil prostě rozklad vlastně rozpočtu, tak to nakonec skončilo v takovéto, v takovéto, v takovémto podivném kompromisu.

Michael ROZSYPAL, moderátor

Nechci z toho, pane profesore, dělat historickou debatu, bezesporu se budeme bavit hlavně o současnosti, ale ještě jedna otázka jenom na to, co se tehdy dělo, když si vzpomeneme, že v roce 2006 tehdy ODS slibovala ve volbách rovnou daň, a poté, tedy v roce 2018 zavedla tu rovnou daň z příjmu 15 %, ale právě z té superhrubé mzdy, kde se tedy započítaly i odvody na sociální a zdravotní pojištění...

Michal MEJSTŘÍK, profesor ekonomie z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

A tady již to bylo dvakrát zdaněno, ano.

Michael ROZSYPAL, moderátor

Právě, tak nebyl to, proto jsem se ptal, jestli to nebyl vlastně politický trik, jak se vyhnout tomu, protože ta rovná daň z té hrubé mzdy, ne superhrubé mzdy, už i tehdy bylo spočítáno, že by prostě rozpočtově bylo neodpovědné.

Michal MEJSTŘÍK, profesor ekonomie z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

Já se přiznám, že jsem nebyl nikdy součástí nějakého politického rozhodování, ten můj vztah k tomu, k tomuto konstruktu je obecně negativní, takže já k tomu více nemám co říci.

Michael ROZSYPAL, moderátor

Dobře. Každopádně, když se podíváme teďka do současnosti, zmínil jsem ty snahy, tu superhrubou mzdu zrušit, protože i vlastně tehdejší vláda mluvila o tom, že je to nějaký jako dočasný krok. Zatím se to stále nepovedlo. Před 2 lety to navrhli občanští demokraté, teď o tom začal mluvit premiér Andrej Babiš. Pokud by se tak stalo a superhrubá mzda by byla zrušena, tak podle ministerstva financí by každoročně rozpočet přišel o 90 miliard korun. Je to podle vás realistický odhad?

Michal MEJSTŘÍK, profesor ekonomie z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

Tak musíme jaksi vycházet ze dvou základních kroků. Za prvé, zrušit, a teď je otázka, s jakou sazbou. Ta původní úvahách, o které se už dlouho hovořilo, byla vlastně nastavit to zdanění, nikoliv na 15, ale na 19 % a potom by ta ztráta byla pouze 20miliardová, pokud ovšem by skutečně došlo k tomu, že hrubá mzda bude zdaněna 15 %, pak je to ta sazba, o které víte, to jste zmiňoval, ale já tomu rozumím tak, že ten výrok premiéra, o který se všichni opíráme, je nějakou konečnou tečkou. Já si nejsem jist, jestli je to vlastně skutečně míněno tak, že to musí být úderem 1. ledna 2021.

Michael ROZSYPAL, moderátor

Určitě je to bezesporu i politická hra a politologická hra, ale když zůstaneme tedy v té vaší expertize, což je ekonomie, tak vy si myslíte, že kolem těch 90 miliard bychom se mohli pohybovat, protože třeba občanští demokraté, kteří prosazují to zrušení superhrubé mzdy, mluví o výpadku 55 miliard?

Michal MEJSTŘÍK, profesor ekonomie z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

Tak já vám řeknu upřímně, tam skutečně záleží na hodně dodatečných jaksi úvahách. Nezapomeňme, že současná míra zdanění třeba má takzvanou solidární přírážku, což byla přírážka svého času zavedená ministrem financí Kalouskem pro to, aby se vlastně pokryly náklady minulé krize, to znamená, bylo to dodatečné zdanění těch vysokopříjmových skupin. Teď je otázka, pokud samozřejmě toto zrušíme, nebo naopak, jestli vznikne nějaký jiný způsob progresivního zdanění, to jsou všechno otázky, které určitě, v podstatě v tuto chvíli máme totiž progresivní zdanění, aby bylo jasno.

Michael ROZSYPAL, moderátor

Právě, de jure, máme rovnou daň, ale kvůli různým slevám na poplatníky a progresivním přírážkám té solidární dani tady máme progresivní zdanění. Je to tak?

Michal MEJSTŘÍK, profesor ekonomie z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

Takže ono se o tom málo mluví, ale to je realita dne, to znamená jde o to, jak vlastně nastavíte tu daňovou sazbu, jestli bude skutečně rovná, nebo jestli skutečně tam dovolíte, vlastně výpadky těm nízkopříjmovým skupinám a v jaké míře a do jaké míry případně ponecháte něco na způsob právě té solidární daně, a tak dále, takže z tohoto hlediska já bych si teď netroufal prostě kalkulovat. Samozřejmě ty odhady potom podle toho vypadají různě.

Michael ROZSYPAL, moderátor

Ale v českém prostředí, tedy abychom to vysvětlili, rovná daň je mýtus, není tady rovná daň?

Michal MEJSTŘÍK, profesor ekonomie z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

V žádném případě.

Michael ROZSYPAL, moderátor

Protože ty nejnižší příjmové skupiny platí minimální nebo žádné daně a naopak tedy ti bohatší platí...

Michal MEJSTŘÍK, profesor ekonomie z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

Což je samozřejmě v pořádku, ...

Michael ROZSYPAL, moderátor

...solidární přírážce...

Michal MEJSTŘÍK, profesor ekonomie z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

...protože logika je, že ty nejnižší příjmové skupiny musí být, musí mít nějakou motivaci, aby pracovaly situaci, kdy vlastně ten příjem je vyšší, než nějaká podpora v nezaměstnanosti, takže to jsou věci, které jsou naprosto zřejmé a všemi podporované.

Michael ROZSYPAL, moderátor

Není to problém právě toho českého daňového systému, že je takto složitý, že málokdo z nás laiků tomu úplně přesně rozumí, jak to funguje, že tady máme spoustu různých slev, výjimek, odpočtů. Nebylo by lepší udělat přehlednější, systematictější, třeba právě to progresivní zdanění?

Michal MEJSTŘÍK, profesor ekonomie z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

Já se vám přiznám, že ta míra změn, my jsme to svého času počítali, ale to nejsou desítky, to už se blíží k tříficerným číslům, kolik změn v daňové soustavě vlastně v minulém desetiletí nebo dvacetiletí proběhlo. A de facto je logické, že spousta těch změn si prosadily určité zájmové skupiny ve svůj prospěch a každá odbourání, teď jsme viděli tu debatu v případě například stravenek, to znamená, nebo v případě některých dalších, dalších benefitů. Každý z těchto benefitů je potom samozřejmě tvrdě bráněn, já se obávám, že prostě spousta lidí se v tom skutečně těžko orientuje. A to, co vy říkáte, já sám bych byl příznivcem toho, aby se ten daňový systém pročistil, ale to není úkol přes týden, jo, to dosáhnout politické shody o takové věci, to je skutečně věc, která vyžaduje docela trpělivé jednání.

Michael ROZSYPAL, moderátor

A je to tak, pane profesore, že ten daňový systém je čím dál složitější bez ohledu na to, která vláda vládne, že se to prostě zesložituje a stále více komplikuje a zapleveluje?

Michal MEJSTŘÍK, profesor ekonomie z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

No, tak, víte, já jsem příznivcem, například takového přístupu jako svého času, nebo dodnes ho používají v Británii, to je, když přijímáte nový zákon, musíte jeden zákon zrušit, to byla /nesrozumitelné/ nebo dokonce někdy používají /nesrozumitelné/, že musíte dokonce zrušit dva zákon. U nás je to, takže každá další, každý další benefit, který přibude, tak vlastně není nahrazením nějaké předchozí verze, ale de facto rozšiřuje tu škálu, kterou vlastně nabízíte a tím pádem dochází často i k přímo konfliktům, kdy vlastně jsou tam nějaké konfliktní situace mezi těmi situacemi, ale to je potom věc daňových poradců, jak se s tím vypořádají, ale já se domnívám, že to, o čem teď právě hovoříme, těžká, těžká vada toho celého legislativního systému, to znamená, já bych byl příznivcem toho, že když zavádíme nějaký nový benefit, tak minimálně nějaký předchozí bychom měli zrušit.

Michael ROZSYPAL, moderátor

Před volbami v roce 2017 tady byla poměrně velká část veřejnosti i expertů nakloněna tomu, aby se politici začali bavit o zvyšování platů ve školství, byla tady jakási poptávka, všechny politické strany to měly v různých obměnách ve svých volebních programech a je na tom politická shoda a platy ve školství se zvyšují v těch posledních letech, na tom se shodnou i odborníci, mluvili jsme o tom například s Danielem Münichem nedávno. Nemělo by k ničemu takovému dojít, k takovéto shodě, napříč politickým spektrem, právě i co se týče daní třeba před příštími sněmovními volbami, nebylo by to na místě?

Michal MEJSTŘÍK, profesor ekonomie z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

Tak zatímco v případě vzdělávání, já jsem tomu upřímně rád, koneckonců sám působím na vysoké škole. A jenom připomínám, že největší efekty skutečně přináší prvních 6 let života mladého člověka, protože dostane

kvalitní učitelé už v té školce, tak je dokonce spočítáno, že skutečně do života to je obrovský vklad a pokud takováhle skupina je harmonizována, tak to za to stojí, a my jsme tuhle fázi dlouhá desetiletí podceňovali, takže to je první poznámka, kterou jsem měl k tomu, takže v tomto směru jsem rád, že ta věc se pohnula směrem kupředu. A konečně jako ti učitelé i v těch základních školách, i v těch předškolních institucích začínají získávat i na respektu a podobně.

Michael ROZSYPAL, moderátor

A k té shodě na tom daňovém systému, pane profesore?

Michal MEJSTŘÍK, profesor ekonomie z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

Tam víte, daňový systém je už otázka, která hodně souvisí s ideologií, to znamená, daňový systém, zatímco často se shodnete, co máte všechno odstranit, tak na čem se máte dohodnout, čili v případě daňového systému, je daleko složitější. Logicky ta snaha jedné skupiny, té pravicovější a středopravicových stran je většinou daně nezvyšovat a pokud možno vlastně nechat na svobodě individua, jak si s těmi svými penězi poradí, jak je efektivně utratí a podobně, zatímco ta druhá skupina orientovaná levicově, tak ta v případě daní naopak má tu tendenci přerozdělovat co nejvíce. A ten základní problém je skutečně ideologický, protože se ukazuje, že při tom při rozdělování dochází mnohdy k situaci, kdy jsem na tom přizívuje vlastně nějakou rentou celá řada lidí, kteří vlastně na těch cizích penězích se nepodíleli, na jejich vzniku, ale současně je rádi odčerpávají.

Michael ROZSYPAL, moderátor

Obečně i ta administrativa a vůbec spravování těch veřejných peněz.

Michal MEJSTŘÍK, profesor ekonomie z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

Přesně tak, takže z tohoto důvodu, z tohoto důvodu ta tendence vlastně řídit stát vlastně prostřednictvím velkého přerozdělování, dokonce bych řekl i v těch severských zemích už vlastně se trošičku utlumuje, neříkám, že se utlumila úplně...

Michael ROZSYPAL, moderátor

Pardon, pane profesore, když mluvíte o tom ideologickém střetu, tak přetrvává ještě ta ideologie v politice, když se podíváme, že to pravolevé, pravolevé štěpení už není tím, co bývalo a i hnutí ANO o sobě říká, nebo premiér Babiš říká, my jsme pro všechny, my nejsme ani pravicoví, ani levicoví.

Michal MEJSTŘÍK, profesor ekonomie z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

Tak, tak, a teď jsme přesně u toho bodu, středobodu, protože ono to už potom není jenom o levicovosti a pravicovosti, ale o tom, jestli ten stát má intervenovat více nebo méně, když se podíváte, tak například ta současná krize vede k tomu, že ta role státu z různých důvodů, nebo i v minulé krizi, kdy byly postiženy banky, tak stoupala. A v tu chvíli prostě vždycky je to potom tendence nějakým způsobem zasáhnout do daňové soustavy a získat ty prostředky, abychom, abychom ty vynakládané zdroje získali. Teď se zase dostáváme do situace, kdy opět vlastně během korona, koronaviru vlastně a krize s ním spojené, tak se zdá, že vlastně role státu stoupá, tudíž on požaduje stále více a více peněz. Já si myslím, že mimochodem ta současná krize není jenom o koronaviru, a to je docela podstatná okolnost, ona je vlastně v souvislosti s celou obrovskou, tou jaksi, /nesrozumitelné/ říká čtvrtou, pátou technologickou revolucí s destruktivními inovacemi a podobně. A tudíž tam naopak by soukromé firmy měly být tou nosnou silou, která hledá a měly by mít dostatek prostředků, aby takovéto investice při tom hledání mohly podpořit nějakými finančními prostředky, stejně tak i občané by měli mít prostředí, aby, aby si hledali taková taková zaměstnání, která jim jakoby nejlépe vyhovují. To je ovšem trošku jiná teze, než razí někteří jiní, protože jestliže slyšíme například, že všichni musíme jezdit elektromobily, proč nemůžeme jezdit třeba vodíkovými auty, a tak dále.

Michael ROZSYPAL, moderátor

Tak je to možná i o dostupnosti těch technologií.

Michal MEJSTŘÍK, profesor ekonomie z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

No, není to tak úplně vodíková auta, jsou stejně, jak známo, provozována například v Japonsku a v Koreji už úplně běžně, jo, to znamená občas prostě se dostaneme do takové situace, jako jsme teď momentálně, že budeme mít v Německu spousta tepelných elektráren, jaderné oni nechtějí a z těch, z toho uhlí budeme pohánět elektromobily, to je pro mě třeba trošičku absurdní situace, ale nicméně já to jenom uvádím jako, jako moment toho státního intervencionismu.

Michael ROZSYPAL, moderátor

Říká profesor ekonomie Michal Mejstřík, který je z přenosového vozu naším dnešním hostem. Když se, pane profesore, přece jenom ještě vrátím konkrétněji k té superhrubé mzdě a tomu jejímu případnému zrušení, protože to je vlastně hlavní téma toho našeho dnešního rozhovoru, když jsme se bavili o tom, že by podle ODS mohl být výpadek rozpočtu každoročně 55 miliard korun, podle ministerstva financí 90 miliard korun. Tak kde ty peníze vzít a je to tak, že by ty peníze spotřebitelé zpátky pustili do ekonomiky, jak tvrdí právě třeba občanskí demokraté?

Michal MEJSTŘÍK, profesor ekonomie z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

Tak za prvé, určitě tady existuje tento multiplikátor, že část těch peněz se pochopitelně utratí, to je v pořádku, zase na straně druhé vlastně já bych si nedělal iluze, protože k tomu dojde v té stejné míře jako k tomu výpadku, to znamená, ten multiplikátor nemá takovou sílu.

Michael ROZSYPAL, moderátor

Nebude to jedna ku jedné.

Michal MEJSTŘÍK, profesor ekonomie z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

Nebude to jedna ku jedné, takže potom. Potom vznikají různá řešení. Jenom připomenu, že právě už asi v roce 2011/12 nějaká skupina, kterou jsem také vedl, tehdy jsme dostali za cíl, za úkol zkusit spočítat, jestli by se nedalo uvnitř státního aparátu nějakým způsobem šetřit, i s pomocí celé řady aktivních, řekněme, soukromých subjektů, tak se nám podařilo identifikovat celou řadu tehdejších potenciálních úspor, ale už v době vlády ODS za tehdejšího premiéra Nečase se de facto ten pokus odpískal, protože on je vždycky nepopulární.

Michael ROZSYPAL, moderátor

Pardon, kolik jste spočítali těch úspor?

Michal MEJSTŘÍK, profesor ekonomie z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

No, nechci, nechci připomínat, ale prostě bylo to v desítkách miliard korun, ano.

Michael ROZSYPAL, moderátor

Jenom na /nesrozumitelné/ státu?

Michal MEJSTŘÍK, profesor ekonomie z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

Přesně tak, jo, protože chtěli jsme zrušit nejrůznější zbytné organizace, počínaje bufetem tehdy na ministerstvu vnitra, já nevím čím vším ještě, ale konče, skutečně těch, těch úspor bylo hodně, když se zeptáte například i současných představitelů, třeba konfederace zaměstnavatelů, a tak dále, kteří ty projekty znají, ostatně opakovaně je doporučovali k využití, samozřejmě po podstatné aktualizaci, tak, tak to byly docela realistické úvahy. Nicméně, nicméně ten pokus už tehdy skončil neúspěšně, protože výsledkem toho pokusu bylo, nikoliv desítky miliard, ale snad 120 000 000 Kč, které se potom vykazaly během asi následujících 2 let. Tam nebyla žádná politická vůle, protože dobře všichni víme, že zasahovat právě v tom prostředí, které je typické pro naši

státní správu, to znamená, naše státní správa není digitalizovaná, digitalizuje se teď v poslední době musím říci velice postupně, já sám jsem toho účasten, teď děláme zákon o..., vlastně...

Michael ROZSYPAL, moderátor

Moc se omlouvám...

Michal MEJSTŘÍK, profesor ekonomie z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

...veřejné správy pro občany a tak dále, a tak dále.

Michael ROZSYPAL, moderátor

Právě, když mluvíte o těch úsporách a premiér Andrej Babiš mluví opakovaně o tom, že chce stát řídit jako rodinnou firmu, jak on říká, tak nevidíte politickou vůli u něj právě na ty úspory se zaměřit a hospodaření státu zefektivnit?

Michal MEJSTŘÍK, profesor ekonomie z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

Tak já v tuhle tu chvíli nevím, jak u něj, ale zatím paní ministryně avizovala, že žádnou takovouto cestou nepůjde, ano. A ono, říkám, je to, je to věc, která také nepadne z roku na rok, to znamená, takováto úspora znamená, že vy musíte skutečně nastavit nové procesy uvnitř těch institucí, jako je třeba u stavebního zákona, u dalších zákonů, zavést digitalizace například stavebního řízení, musíte otevřít těch slíbených 60 různých procesů právě občanů, aby se mohli dívat, co se vlastně odehrává v té státní správě, oni to často ani nevědí, i když teď je ten nový zákon, který byl nedávno přijat o právu občanů digitální službu veřejné správy je naprosto podstatný, a to jsou ty kroky postupné, které vás teprve, které vám otevřou cestu k těm reálným úsporám.

Michael ROZSYPAL, moderátor

Čili, jinými slovy, vy jste skeptik, když hnutí ANO 6,5 let u vlády a ovládá ministerstvo financí, tak podle vás ty výsledky zatím nejsou?

Michal MEJSTŘÍK, profesor ekonomie z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

No, tak já bych si přál, aby byly daleko větší, tak teď musím říci, že v poslední době díky panu Dzurillovi, který se té věci asi poslední 2 roky ujal...

Michael ROZSYPAL, moderátor

Vládní zmocněnec pro digitalizaci.

Michal MEJSTŘÍK, profesor ekonomie z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

...tak jsou viditelné pokroky. Ano, přesně tak, zplnomocněnec pro digitalizaci. A to je člověk, který jako umí uvažovat v nějakém komplexním celku, ale skutečně v českém prostředí, kdy vlastně každý úředník si chrání své vlastně místo a nechce ho pustit, tak tam opravdu vy musíte mít jednak ty nové procesy, jednak tu sílu a vůli a pak je možné během 2 dalších ještě let, nebo 3 let skutečně prosadit takovéto úspory a vyčistit tu státní správu od zbytečných nánosů historie.

Michael ROZSYPAL, moderátor

Pane profesore, pokud by byla zrušena superhrubá mzda a průměrnému zaměstnanci by podle těch propočtů zůstalo v případě pobírání průměrné mzdy zhruba 20 000 Kč ročně více na účtu, pomohlo by to oživit spotřebu?

Michal MEJSTŘÍK, profesor ekonomie z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

Tak to určitě je nepochybné, že občané prostě by to používali, tak podle svého vlastního uvážení a podle, podle svých vlastních preferencí, to znamená, někdo si za to kupuje třeba i úspory, jo, ale někdo si za to kupuje cesty, někdo si za to koupí další hypotéku, postaví dům. Je to v pořádku. Já si myslím, že tak, tak by to mělo být.

Michael ROZSYPAL, moderátor

Co je vlastně tím nejefektivnějším nástrojem, jak spotřebu domácností podpořit, je to právě snížení daní nebo zjednodušení daní, anebo naopak třeba plošné snížení DPH, jak to teď udělalo Německo během koronaviru?

Michal MEJSTŘÍK, profesor ekonomie z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

Tak co se týče snížení DPH, a to jsou kroky, které jsou spíše podněcující některé sektory právě jako dočasná opatření ovšem, jo.

Michael ROZSYPAL, moderátor

Že jim to zvyšuje marži.

Michal MEJSTŘÍK, profesor ekonomie z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

Ano, já si nejsem jist, protože tam nemáte sebemenší kontrolu nad tím, kde ta marže zůstane, ano, to je prostě typické, to znamená, vy to vidíte i z jiných oblastí, to znamená, snížíte DPH, vlastně v tom dodavatelském řetězci se třeba to snížení ztratí, takže z tohoto hlediska já si myslím, že pro každého občana je naprosto nejlepší, když máte to přímočaré řešení a kdy vlastně věci by ty peníze uviděl skutečně na té výplatní pásce.

Michael ROZSYPAL, moderátor

Podle statistik OECD máme v České republice sedmé nejvyšší zdanění práce mezi členskými zeměmi, o tom se mluví hodně dlouho, že je problém vysoké zdanění práce a vysoké ty sociální a zdravotní odvody v České republice. Je to velký problém i podle vás?

Michal MEJSTŘÍK, profesor ekonomie z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

Tak pochopitelně je to zásadní problém, protože když se na to podíváte, tak vlastně na jedné straně bychom chtěli mít vysoké důchody, a proto máme vlastně velké příspěvky na sociální a zdravotní pojištění, protože chceme mít i kvalitní zdravotní službu, to je jasné, a nejdete to ze státního rozpočtu, jde to jakoby tou separátní, těmi separátními příplatky. A na druhé straně bychom chtěli mít vlastně nízkou míru celkového zatížení nákladů práce. A v tuto chvíli prostě musíme volit a ta volba je z mého hlediska skutečně rozumná, to je snížit přímo daňové zatížení fyzických osob.

Michael ROZSYPAL, moderátor

A byl byste pro snížení těch odvodů sociálních a zdravotních, nebo to by znamenalo problém například pro důchodový účet?

Michal MEJSTŘÍK, profesor ekonomie z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

Tak jako je otázka, jestli ho budete financovat touto cestou, tímto kanálem...

Michael ROZSYPAL, moderátor

Nebo nějak jinak?

Michal MEJSTŘÍK, profesor ekonomie z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

...nějakým jiným kanálem prostřednictvím rozpočtu, jo, to skutečně, na to už jsme viděli několik pracně sestavených důchodových komisí, ale zatím žádná nedospěla k žádnému společensky přijatelnému výsledku, ale pokud k něčemu dospěli, tak to nedopadlo, jen tak mimochodem připomínám, že i ten poslední pokus o

důchodovou reformu v /nesrozumitelné/ druhého pilíře my jsme teda jako NERV jako nepodpořili, tak mimochodem.

Michael ROZSYPAL, moderátor

To, co zavedla vláda Petra Nečase?

Michal MEJSTŘÍK, profesor ekonomie z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

To také nebyl podařený, to také v té době nebyl podařený pokus, jo, takže ono najít skutečně nějaké řešení, které bude trvale udržitelné ve společnosti, která skutečně nechce..., na jedné straně každý by chtěl v době, kdy bude v důchodu a kdy těch lidí, kteří budou přispívat do toho /nesrozumitelné/, do toho průběžného systému, bude méně a méně, tak bych, tak bych si představoval mít vysoký důchod, ale na druhé straně, v jaké míře, takže z tohoto hlediska to je velká otázka, a to asi na to teď tady v tomto Interview není dostatek času, ale na druhé, takže...

Michael ROZSYPAL, moderátor

Ale budeme se ho potom...

Michal MEJSTŘÍK, profesor ekonomie z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

Spíš já skutečně vidím, že ta nejpřímější cesta je skutečně snížení té daně, daně z příjmu fyzických osob tak, jak jsme o tom tady hovořili před okamžikem, jo, ale...

Michael ROZSYPAL, moderátor

Rozumím. O důchodové reformě se určitě budeme bavit někdy příště, pane profesore. Moc vám děkuju za rozhovor, Michal Mejstřík, profesor ekonomie z Institutu ekonomických studií Univerzity Karlovy v Praze, byl v přenosovém voze naším hostem. Pane profesore, díky a na slyšenou.

Michal MEJSTŘÍK, profesor ekonomie z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

Já vám také děkuji. Přeji hezké poledne.

Michael ROZSYPAL, moderátor

Plusrozhlas.cz, takový je náš web, kde se můžete vrátit k dnešnímu Interview Plus. Od mikrofonu se loučí Michael Rozsypal.

Cesta k reálným úsporám vede přes digitalizaci a změny uvnitř institucí, připomíná ekonom Mejstřík

6.8.2020 irozhlas.cz str. 00 Zprávy z domova
Michael Rozsypal

Měla by se zrušit superhrubá mzda, kterou před 12 lety zavedla vláda Mirka Topolánka? „Můj postoj k tomuto konstruktu je obecně negativní,“ říká v Interview Plus ekonom Michal Mejstřík, který tehdy byl členem Národní ekonomické rady vlády.

„Smyslem superhrubé mzdy bylo ukázat lidem, kolik odvádíme státu a jaké jsou náklady pracovního místa. Z ekonomického hlediska ale jde o pochybnou konstrukci, která už dávno měla být odstraněna,“ tvrdí Mejstřík z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy.

Zrušit superhrubou mzdu chtělo už několik vlád počínaje kabinetem Petra Nečase, nyní s návrhem přichází premiér Andrej Babiš (ANO). Podle ministerstva financí by ale její zrušení znamenalo výpadek ve výši 90 miliard korun ročně.

„Je otázka, s jakou by to bylo sazbou. Kdyby se nastavila ne na 15, ale na 19 procent, pak by ta ztráta byla pouze 20miliardová,“ vysvětluje Mejstřík.

ODS, která navrhovala superhrubou mzdu zrušit už před dvěma lety, výpadek odhaduje na 55 miliard. Zároveň ale poukazuje na to, že peníze nikam nezmizí – občané je vrátí zpět do ekonomiky.

„Část těch peněz se utratí, to je v pořádku, ale nedělal bych si iluze, že k tomu dojde ve stejné míře. Ten multiplikátor nemá takovou sílu, nebude to 1:1,“ podotýká Mejstřík. Lepší než snižovat DPH, jako to udělalo například Německo, je podle ekonoma pro podporu spotřeby, když lidé uvidí peníze navíc na své výplatní pásce.

Mejstřík: Úředníci si chrání místa

Celkově prý jde o ideologický problém – politici se na změnách v daňovém systému těžko dokáží dohodnout. Zatímco pravicové strany daně zvyšovat nechtějí a nechávají na jednotlivci, jak peníze utratí, levicové strany naopak chtějí co nejvíce přerozdělovat.

„Při tom přerozdělování se na tom ale přizívuje celá řada lidí, kteří se na vzniku těch peněz nepodíleli, ale zároveň je rádi odčerpávají. Takže třeba v těch severských zemích se tendence přerozdělovat pomalu utlumuje,“ poznamenává.

V časech krize ovšem role státu opět sílí a je tomu tak i nyní. „Naopak by měly být tou hnací silou firmy a měly by mít dostatek prostředků na investice,“ tvrdí Mejstřík.

Mejstřík vzpomíná, že v roce 2011 stál v čele týmu, který měl za úkol najít úspory uvnitř státního aparátu. Analýza odhalila úspory v desítkách miliard korun, kvůli vlně odporu se ale nakonec ušetřilo jen asi 120 milionů korun během dvou let.

Premiér Babiš mluví opakovaně o tom, že chce stát řídit jako rodinnou firmu. „Uspořit znamená nastavit nové procesy uvnitř institucí, třeba u stavebního zákona. Znamená to zavést digitalizaci třeba stavebního řízení. Otevřít slíbených asi šedesát různých procesů občanům, aby se mohli dívat, co se děje ve státní správě, oni to často ani nevědí. To jsou postupné kroky, které vám otevrou dveře k reálným úsporám,“ myslí si Mejstřík.

„V českém prostředí si každý úředník chrání své vlastní místo a nechce ho opustit. Musíte přijít s novými procesy a mít sílu a vůli. Pak je možné úspory prosadit a vyčistit státní správu od zbytečných nánosů,“ míní profesor ekonomie.

Mělo by se snížit zdanění práce? Neohrozilo by to důchodový systém? Poslechněte si v záznamu Interview Plus Michaela Rozsypala.

URL| https://www.irohlas.cz/zpravy-domov/michal-mejstrik-superhruba-mzda-zruseni-babis_2008061727_onz

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
irohlas.cz (*Zprávy z domova*)

Cesta k reálným úsporám vede přes digitalizaci a změny uvnitř institucí, připomíná ekonom Mejstřík

6.8.2020 ČRo - plus.cz str. 00 Ekonomické

Měla by se zrušit superhrubá mzda, kterou před 12 lety zavedla vláda Mirka Topolánka? „Můj postoj k tomuto konstruktovi je obecně negativní,“ říká v Interview Plus ekonom Michal Mejstřík, který tehdy byl členem Národní ekonomické rady vlády.

„Smyslem superhrubé mzdy bylo ukázat lidem, kolik odvádíme státu a jaké jsou náklady pracovního místa. Z ekonomického hlediska ale jde o pochybnou konstrukci, která už dávno měla být odstraněna,“ tvrdí Mejstřík z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy.

Zrušit superhrubou mzdu chtělo už několik vlád počínaje kabinetem Petra Nečase, nyní s návrhem přichází premiér Andrej Babiš (ANO). Podle ministerstva financí by ale její zrušení znamenalo výpadek ve výši 90 miliard korun ročně.

„Je otázka, s jakou by to bylo sazbou. Kdyby se nastavila ne na 15, ale na 19 procent, pak by ta ztráta byla pouze 20miliardová,“ vysvětluje Mejstřík.

ODS, která navrhovala superhrubou mzdu zrušit už před dvěma lety, výpadek odhaduje na 55 miliard. Zároveň ale poukazuje na to, že peníze nikam nezmizí – občané je vrátí zpět do ekonomiky.

„Část těch peněz se utratí, to je v pořádku, ale nedělal bych si iluze, že k tomu dojde ve stejné míře. Ten multiplikátor nemá takovou sílu, nebude to 1:1,“ podotýká Mejstřík. Lepší než snižovat DPH, jako to udělalo například Německo, je ekonom pro podporu spotřeby tím, když lidé uvidí peníze navíc na své výplatní pásce.

Mejstřík: Úředníci si chrání místa

Celkově prý jde o ideologický problém – politici se na změnách v daňovém systému těžko dokáží dohodnout. Zatímco pravicové strany daně zvyšovat nechtějí a nechávají na jednotlivci, jak peníze utratí, levicové strany naopak chtějí co nejvíce přerozdělovat.

„Při tom přerozdělování se na tom ale přizívuje celá řada lidí, kteří se na vzniku těch peněz nepodíleli, ale zároveň je rádi odčerpávají. Takže třeba v těch severských zemích se tendence přerozdělovat pomalu utlumuje,“ poznamenává.

V časech krize ovšem role státu opět sílí a je tomu tak i nyní. „Naopak by měly být tou hnací silou firmy a měly by mít dostatek prostředků na investice,“ tvrdí Mejstřík.

Mejstřík vzpomíná, že v roce 2011 stál v čele týmu, který měl za úkol najít úspory uvnitř státního aparátu. Analýza odhalila úspory v desítkách miliard korun, kvůli vlně odporu se ale nakonec ušetřilo jen asi 120 milionů korun během dvou let.

Premiér Babiš mluví opakovaně o tom, že chce stát řídit jako rodinnou firmu. „Uspořit znamená nastavit nové procesy uvnitř institucí, třeba u stavebního zákona. Znamená to zavést digitalizaci třeba stavebního řízení. Otevřít slíbených asi šedesát různých procesů občanům, aby se mohli dívat, co se děje ve státní správě, oni to často ani nevědí. To jsou postupné kroky, které vám otevrou dveře k reálným úsporám,“ myslí si Mejstřík.

„V českém prostředí si každý úředník chrání své vlastní místo a nechce ho opustit. Musíte přijít s novými procesy a mít sílu a vůli. Pak je možné úspory prosadit a vyčistit státní správu od zbytečných nánosů,“ míní profesor ekonomie.

Mělo by se snížit zdanění práce? Neohrozilo by to důchodový systém? Poslechněte si v záznamu Interview Plus Michaela Rozspala.

URL| <http://plus.rozhlas.cz/cesta-k-realnym-usporam-vede-pres-digitalizaci-a-zmeny-uvnitri-instituci-8267610>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:

ČRo - plus.cz (*Ekonomické*)

Superhrubá mzda měla být zrušena už dávno, je to pochybná konstrukce, říká ekonom

6.8.2020 ČRo - plus.cz str. 00 Ekonomické

Měla by se zrušit superhrubá mzda, kterou před 12 lety zavedla vláda Mirka Topolánka? „Můj postoj k tomuto konstruktovi je obecně negativní,“ říká v Interview Plus ekonom Michal Mejstřík, který tehdy byl členem Národní ekonomické rady vlády.

„Smyslem superhrubé mzdy bylo ukázat lidem, kolik odvádíme státu a jaké jsou náklady pracovního místa. Z ekonomického hlediska ale jde o pochybnou konstrukci, která už dávno měla být odstraněna,“ tvrdí Mejstřík z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy.

Zrušit superhrubou mzdu chtělo už několik vlád počínaje kabinetem Petra Nečase, nyní s návrhem přichází premiér Andrej Babiš (ANO). Podle ministerstva financí by ale její zrušení znamenalo výpadek ve výši 90 miliard korun ročně.

„Je otázka, s jakou by to bylo sazbou. Kdyby se nastavila ne na 15, ale na 19 procent, pak by ta ztráta byla pouze 20miliardová,“ vysvětluje Mejstřík.

ODS, která navrhovala superhrubou mzdu zrušit už před dvěma lety, výpadek odhaduje na 55 miliard. Zároveň ale poukazuje na to, že peníze nikam nezmizí – občané je vrátí zpět do ekonomiky.

„Část těch peněz se utratí, to je v pořádku, ale nedělal bych si iluze, že k tomu dojde ve stejné míře. Ten multiplikátor nemá takovou sílu, nebude to 1:1,“ podotýká Mejstřík. Lepší než snižovat DPH, jako to udělalo například Německo, je ekonom pro podporu spotřeby tím, když lidé uvidí peníze navíc na své výplatní pásce.

Mejstřík: Úředníci si chrání místa

Celkově prý jde o ideologický problém – politici se na změnách v daňovém systému těžko dokáží dohodnout. Zatímco pravicové strany daně zvyšovat nechtějí a nechávají na jednotlivci, jak peníze utratí, levicové strany naopak chtějí co nejvíce přerozdělovat.

„Při tom přerozdělování se na tom ale přizívuje celá řada lidí, kteří se na vzniku těch peněz nepodíleli, ale zároveň je rádi odčerpávají. Takže třeba v těch severských zemích se tendence přerozdělovat pomalu utlumuje,“ poznamenává.

V časech krize ovšem role státu opět sílí a je tomu tak i nyní. „Naopak by měly být tou hnací silou firmy a měly by mít dostatek prostředků na investice,“ tvrdí Mejstřík.

Mejstřík vzpomíná, že v roce 2011 stál v čele týmu, který měl za úkol najít úspory uvnitř státního aparátu. Analýza odhalila úspory v desítkách miliard korun, kvůli vlně odporu se ale nakonec ušetřilo jen asi 120 milionů korun během dvou let.

Premiér Babiš mluví opakovaně o tom, že chce stát řídit jako rodinnou firmu. K tomu je ale podle Mejstříka nutné nastavit nové procesy a digitalizovat, aby občané viděli, co se ve státní správě děje. Jen tak je možné docílit úspor.

„V českém prostředí si každý úředník chrání své vlastní místo a nechce ho opustit. Musíte přijít s novými procesy a mít sílu a vůli. Pak je možné úspory prosadit a vyčistit státní správu od zbytečných nánosů,“ míní profesor ekonomie.

Mělo by se snížit zdanění práce? Neohrozilo by to důchodový systém? Poslechněte si v záznamu Interview Plus Michaela Rozsypala.

URL| <http://plus.rozhlas.cz/superhruba-mzda-mela-byt-zrusena-uz-davno-je-pochybna-konstrukce-rika-ekonom-8267610>

Muž, kterého tajně platila Čína, dělá další konferenci. Zaštilil ji Zaorálek

6.8.2020 aktualne.cz str. 00 Domáci

Lukáš Valášek, Helena Truchlá

Šéf komise pro obranu ČSSD, kterého platila čínská ambasáda, pořádá další bezpečnostní konferenci. "Pozvaní" ale o pozvání neví. Aktuálně.cz vloni upozornilo,

Konference, které na Karlově univerzitě pořádal šéf Česko-čínského centra Miloš Balabán, vloni na podzim vyústily v mezinárodní skandál. Aktuálně.cz totiž odhalilo, že nezávisle se tvářící akci ve skutečnosti tajně financovala ambasáda komunistického státu. Před podobnými špionážními operacemi Číny opakovaně varují západní tajné služby včetně české kontrarozvědky BIS. Rektor Tomáš Zima pak Česko-čínské centrum, které sám předtím založil a jmenoval do jeho čela Balabána, zase zrušil. Balabána a jeho dvou kolegů se následně vloni v listopadu škola zbavila.

Nyní se ale ukazuje, že trojice organizátorů, jejíž hospodaření s veřejnými penězi vyšetřuje policie doteď, s konferencemi neskončila. Už v únoru Balabán založil soukromý spolek. Spoluzakladateli jsou dle obchodního rejstříku někdejší účetní Česko-čínského centra Mirka Kortusová a akademik Libor Stejskal. Tedy Balabánovi nejbližší spolupracovníci, kteří z Karlovy univerzity museli odejít po skandálu s tajným financováním nepřátelskou mocností s ním.

A dle zjištění redakce už připravují další ročník svého druhého počinu - Pražské bezpečnostní konference. Balabán, který zůstává šéfem stranické komise ČSSD pro obranu, navíc získal záštitu od někdejšího ministra zahraničí a nynějšího šéfa kultury Lubomíra Zaorálka. Ten to zdůvodňuje tím, že prý konference s kulturou souvisí.

"Témata, která by se měla na konferenci řešit, se v širším smyslu týkají i kultury, protože se snažíme budovat odolnost naší společnosti, což je významně kulturní a politický úkol. Jak je důležitá odolnost, vidíme i v současné době, kdy svět čelí koronavirové krizi - i v té kulturní rovině, kdy se snažíme vyrovnat útoku na vůbec základní podobu našeho kulturního života," tlumočila postoj Zaorálka mluvčí ministerstva kultury Michaela Lagronová.

Dle ní ministr záštitu akci udělil, protože konference navazuje na předcházející úspěšné ročníky, kterých se účastnil. Jinak to viděla kontrarozvědka BIS, která už v roce 2014 Balabánovu bezpečnostní konferenci ve veřejné části své výroční zprávy za rok 2013 citovala jako příklad, jak mohou cizí mocnosti ovlivňovat veřejné mínění v Česku.

Až do loňska se konference konaly ještě pod hlavičkou Karlovy univerzity. A i těchto akcí se skandál s financováním týká. Její sponzoři totiž peníze neposílali transparentně univerzitě, ale do soukromé firmy Balabána a jeho spolupracovníků. Co s penězi akademici udělali, dodnes vyšetřují detektivové.

Konference v budově ministerstva

Ona firma - dnes přejmenovaná na Multilateral Consulting & Analysis - si přitom dle pátrání redakce letos zaregistrovala internetovou doménu prazskabezpecnostnikonference.cz i její anglickou podobu. Že by i tentokrát financování probíhalo přes soukromou firmu - která dodnes tají své účetnictví -, podobně, jako tomu bylo na univerzitě, pořadatelé konference a spolumajitelé firmy v jedné osobě odmítají. "Peníze půjdou spolku," slibuje Kortusová.

Zaorálek navíc Balabánovi pro akci pronajal i část výstavní budovy svého ministerstva - Nostického paláce. Dle Lagronové jde o běžnou transakci. "Za standardních smluvních podmínek, kdy ministerstvo pronajímá prostory různým subjektům za úplatu," dodala Lagronová.

Nynější ministr kultury má k Balabánovi dlouhodobě velmi blízko. "Známe se léta," komentoval to Balabán. V minulosti byl hostem konferencí Česko-čínského centra UK, které Balabán organizoval. A za něž platila čínská ambasáda. Balabán také do roku 2013 pomáhal se zahraničním programem ČSSD.

Zaorálek byl ministr zahraničí, kterého vláda Bohuslava Sobotky v roce 2014 vyslala do Číny po 15 letech a vyhlásila obrat vztahů s komunistickým režimem. Předloni byl jako šéf zahraničního výboru sněmovny u toho,

když Balabán přivezl čínské studenty na letní školu a prováděl je po sněmovně. Jejich školné bylo takřka jediným zdrojem příjmů Česko-čínského centra UK.

Akce se měla konat ve spolupráci s Němci. Ti se od Balabána distancují

Zaorálek záštitu akci poskytl i na základě podkladů, které mu pořadatelé dodali. Dle zjištění Aktuálně.cz se sice chlubí významnými pozvanými, mnozí z nich pozvánku ale vůbec nedostali a redakci řekli, že i kdyby se tak stalo, účast odmítnou. A jsou zde i další nesrovnalosti.

V materiálech o konferenci, které Balabán ministerstvu kultury poskytl, stojí, že akce pracovní nazvaná Svět, Evropa a Česko 2030 by se měla odehrát při předsednictví Německa v Radě EU letos 11. listopadu. A že krom Zaorálka požádal mimo jiné Balabánův spolek i o záštitu německého velvyslance Christopha Isranga.

Plnit se to Balabánovi ale bude těžko. Po dotazu redakce se Israng od akce distancoval. "Tato konference není součástí programu německého předsednictví Radě EU ani pro Velvyslanectví SRN v Praze ani pro spolkovou vládu. Záštitu jsme nepřevzali," řekl Aktuálně.cz německý velvyslanec.

Když s tím redakce konfrontovala Balabána, oznámil, že to pro něj není problém. "Pan velvyslanec byl osloven, odkázal na svého zástupce. Dopis od něj nemám. Víte více než já. Komplikace to nebude. Nemůžeme nikoho nutit, aby přebíral záštitu," uvedl Balabán.

Účast ale odmítl i další německý partner, kterého v podkladech pro záštitu Balabán zmiňoval - Tobias Bunde, který pořádá Mnichovskou bezpečnostní konferenci a o kterém pořadatelé té české tvrdili, že ho také pozvali. "Ne, nebyl jsem ani osloven v souvislosti s touto akcí, ani jsem nezamýšlel se jí zúčastnit," konstatoval v pondělí Bunde. O ničem netuší ani člen představenstva Česko-německé obchodní a průmyslové komory Bernard Bauer. Další jméno, které ministrům Balabán avizoval.

Podle Lagronové organizátoři chystají tři bloky a zvou i další významné osobnosti a experty. Mezi nimi například českého vládního zmocněnce pro jadernou energetiku Jaroslava Míla. Klíčového muže připravujícího stamiliardovou dostavbu Dukovan, která je pod drobnohledem bezpečnostních složek, protože se tendru plánuje účastnit i Čína. Tu tajné služby považují za bezpečnostní hrozbu.

Balabán: Zveme osobnosti. Osobnosti: O pozvání nevíme

Ani Míl, který měl rozebírat, jak evropská a česká ekonomika ob stojí v geopolitických a geoeconomických změnách do roku 2030, ovšem o žádném pozvání ještě v pondělí nevěděl. "Pozván jsem nebyl. A určitě se účastnit neplánuji. Pozvánek na podobné konference jsou desítky. Buď můžete pracovat, nebo tam chodit," řekl Aktuálně.cz Míl.

A podobně překvapen byl po dotazech sociolog Daniel Prokop, který dle představy Balabána měl hovořit o tom, zda bude Evropa soudržnou, nebo rozdělenou společností. "Já o té pozvánce nevím," uvedl Prokop s tím, že by ji s ohledem na svou vytíženost stejně odmítl. Zároveň dodal, že považuje za nekorektní, když se organizátoři v pracovních podkladech zaštiťují jeho jménem, aniž by účast přislíbil.

Balabán v materiálech lákal i na pozvání bývalého velvyslance při NATO a exministra obrany Jiřího Šedivého, nynějšího šéfa Evropské obranné agentury. "Nic o tom nevím," napsal i on Aktuálně.cz.

Redakce oslovila i Balabána, jak je možné, že v podkladech poskytnutých ministerstvu kultury avizuje, že pozval lidi, kteří to odmítají. Ten požádal o osobní schůzku. Krátce před ní pak náhle některým osobnostem pozvánka dorazila.

"Ty dokumenty jsou pracovní verze. Vždycky to bylo tak, že když je někdo někam zván, tak musí vědět kontext - kdo tam potenciálně bude s ním. Neznamená to, že ti potenciální řečníci byli osloveni. Na základě toho, zda mu to přijde dobré nebo špatné, řekne ano nebo ne," řekl Balabán. "S některými jsem už mluvil osobně, další budou ještě oslovováni," doplnil.

Že by bylo nekorektní "pracovní verzi" programu se jmény lidí, kteří o ničem nevědí, zaslat třem ministrům, aby se na základě nich rozhodli, zda udělí jejich projektu záštitu, trojice důrazně odmítá.

Balabán chce i záštitu ministra zahraničí Petříčka, podřízení ho odrazují

Nicméně o záštitu na základě velmi nejistých tvrzení Balabánův spolek požádal také ministra zahraničí Tomáše Petříčka. Dle několika zdrojů redakce ho však jeho podřízení kvůli bezpečnostním rizikům spjatým s Balabánem od záštity odrazují.

"Záštitu jsem dosud neudělil, budu se tímto tématem zabývat po dovolené. Nicméně tento formát odborné debaty o bezpečnosti v Česku a v Evropě je již tradiční, v minulosti jsem se jí účastnil, proto uvažuji o tom, že jako již tradičně záštitu této akci udělím. A to přesto, že dosud nevím, zda se budu moci letos osobně zúčastnit," uvedl pro redakci Petříček.

Zda koronavirová pandemie - kterou se Čína dle analýzy Petříčkova ministerstva zahraničí snažila využít k posílení svého globálního vlivu - skutečně přispěje k urychlení změn v globálním uspořádání, Balabán pozval debatovat třeba i akademika Wang I-weje z Renmin University.

"Západ vytvořil soustavu ekonomických a politických konceptů, jako je volný trh a demokracie, které jsou nahlíženy jako nejvyšší forma vývoje lidské společnosti, stejně jako 'teorie demokracie a míru'. Tyto myšlenky jsou nyní mezinárodní komunitou běžně přijímány, ale přitom se jedná o pouhé mýty, které jsou navíc silně zavádějící," vyjadřoval se v minulosti vlivný představitel čínského komunistického režimu Wang I-wej.

"Jde o vlivného režimního politologa, bývalého diplomata a propagátora iniciativy 17 plus 1," uvedl Martin Hála, šéf organizace Sinopsis, která se na dění v Číně specializuje. 17 plus 1 je erbovní snahou čínského generálního tajemníka Si Ťin-pchinga, jak ke spolupráci s komunistickou zemí přimět 17 zemí Evropy. A dle kritiků rovněž pokus o rozklížení EU.

Pořadatelé ovšem odmítají, že by tentokrát na pořádání konference přispěla i čínská ambasáda. "Čína ne," řekl Balabán. "Konference bude financovaná úplně stejným způsobem jako většina konferencí tohoto typu. Bude to nějaká sestava sponzorů a partnerů, která je teprve v procesu jednání. Můžeme oslovit jakoukoliv firmu, která legálně působí," doplnil Balabánův spolupracovník zmiňovaný v úvodu textu, Libor Stejskal.

Balabán ale touží také po záštitě vicepremiéra a ministra průmyslu a dopravy Karla Havlíčka, jak uvedl v pokladech pro ministerstvo kultury. "Žádost o záštitu nad takovou konferencí odbor komunikace MPO v současné době neevduje," reagovala ovšem mluvčí Havlíčka Štěpánka Filipová.

Dle plánu trojice vyhozených akademiků by se jejich akce měli zúčastnit všichni tři členové vlády.

Kam se ztratily peníze za předchozí ročníky konference, doteď prověřuje policie

Zatímco Balabán finalizuje přípravy dotčené konference, na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy pořád neskončilo policejní vyšetřování. Škola i policisté se pokoušejí přijít na to, kde skončily peníze, které sponzoři poslali soukromé firmě Balabána a spol. na předchozí ročníky Pražské bezpečnostní konference.

"Až do skončení policejního vyšetřování nebudeme poskytovat jakékoliv informace," uvedl mluvčí FSV Jakub Říman.

Balabán přitom pod hlavičkou univerzitního Střediska bezpečnostní politiky zároveň pravidelně pořádá bezpečnostní konference. A zval na ně ty nejvlivnější postavy české bezpečnostní komunity, zákonodárce i ministry.

Vyšetřování vedení fakulty nyní ale ukazuje, že peníze partneři akcí neposílali univerzitě, kde by se transparentně objevily v účetnictví i registru smluv, ale Balabánově firmě Středisko bezpečnostní politiky, s. r. o.

Aktuálně.cz má k dispozici seznam partnerů konferencí za jednotlivé roky. A je tak jasné, že kromě peněz čínské ambasády do firmy muže, kterého si stát platí jako nezávislého bezpečnostního experta, posílali stovky tisíc i zbrojaři. Celkem Balabán vedení fakulty přiznal, že na konference konané na FSV vybral přes svou firmu v letech 2015 až 2019 na 3,3 milionu korun.

Peníze mu převedl zbrojařský kolos miliardáře Jaroslava Strnada Czechoslovak Group, zbrojařská společnost Ompol, Česká zbrojovka, polostátní energetická firma ČEZ nebo komunikační firma Huawei, kterou dnes západní tajné služby podezřívají ze špionáže pro čínskou vládu. Server Seznam Zprávy přitom už upozornil na to, že do soukromé firmy místo univerzitě peníze posílaly i státní firmy - Lesy ČR, Vojenské lesy či Národní institut pro další vzdělávání.

Dary jdou na náklady akcí, říkali pořadatelé. Vypláceli si z nich odměny

Balabán původně tvrdil, že příspěvky všech firem pak vynaložil na náklady konference - letenky, tlumočení či občerstvení. Dnes už ale připouští, že z toho jemu i ostatním pořadatelům šla i odměna. Ověřit, jak to přesně bylo, ale nelze. Do účetnictví své soukromé firmy totiž přístup Karlově univerzitě dát odmítl. Spolumajitelé sice nechali vypracovat audit, ten ale odmítají dát akademickému senátu k dispozici.

Loňskou Pražskou bezpečnostní konferenci po textech Aktuálně.cz univerzita těsně před začátkem zrušila. Pořadatelé jsou však odhodlaní letošní ročník uspořádat. "Představte si, že to má nějakou tradici, nějaký smysl," uvedl k tomu Balabán. "Zabýváme se věcmi, které se týkají budoucnosti této země a dalších vývojových trendů. To je docela legitimní," dodal Stejskal. Předchozí události označují za "mediální hysterii".

Zároveň připouští, že z minulých ročníků i toho současného mají peníze. Ač u konferencí pořádaných pod hlavičkou FSV o tom, že si její zaměstnanci vyplácejí ze sponzorských darů odměnu, neměla dle vyjádření vedení fakulty ponětí. "Bylo s tím dost práce. To byly dvanáctihodinové směny," uvedl Balabán. Kolik to bylo peněz, upřesňovat nechtějí s tím, že byly naprosto přiměřené.

Dále funguje i jejich firma Multilateral Consulting & Analysis, do které peníze za akce na Karlově univerzitě putovaly. O tom, co společnost dělá, ale někdejší akademici mluvit nechtějí. "Proč vás to tak zajímá?" zjišťoval Balabán. Po upozornění, že ve společnosti končily veřejné peníze a oni doteď odmítají zveřejnit, co s nimi přesně dělali, odpovědělo vedení firmy jen obecně. "Jsou to podnikatelské záměry, které jsou v začátcích," konstatovala Kortusová.

URL| <https://zpravy.aktualne.cz/domaci/zaoralek-dal-zastitu-pokracovani-konference-kterou-tajne-pla/r~de7507d8d27111ea8972ac1f6b220ee8/>

Stejná zpráva vyšla také v dalších 2 titulech:
aktualne.cz (*Domáci*), aktualne.cz (*Domáci*)

Muž, kterého tajně platila Čína, dělá další konferenci. Zaštilil ji Zaorálek 6.8.2020 czpravy.cz str. 00

Konference, které na Karlově univerzitě pořádal šéf Česko-čínského centra Miloš Balabán, vloni na podzim vyústily v mezinárodní skandál.

Aktuálně.cz totiž odhalilo, že nezávisle se tvářící akci ve skutečnosti tajně financovala ambasáda komunistického státu. Před podobnými špionážními operacemi Číny opakovaně varují západní tajné služby včetně české kontrarozvědky BIS. Rektor Tomáš Zima pak Česko-čínské centrum, které sám předtím založil a jmenoval do jeho čela Balabána, zase zrušil. Balabána a jeho dvou kolegů se následně vloni v listopadu škola zbavila.

Nyní se ale ukazuje, že trojice organizátorů, jejíž hospodaření s veřejnými penězi vyšetřuje policie doteď, s konferencemi neskončila. Už v únoru Balabán založil soukromý spolek. Spoluzakladateli jsou dle obchodního rejstříku někdejší účetní Česko-čínského centra Mirka Kortusová a akademik Libor Stejskal. Tedy Balabánovi nejbližší spolupracovníci, kteří z Karlovy univerzity museli odejít po skandálu s tajným financováním nepřátelskou mocností s ním.

A dle zjištění redakce už připravují další ročník svého druhého počínu - Pražské bezpečnostní konference. Balabán, který zůstává šéfem stranické komise ČSSD pro obranu, navíc získal záštitu od

někdejšího ministra zahraničí a nynějšího šéfa kultury Lubomíra Zaorálka. Ten to zdůvodňuje tím, že prý konference s kulturou souvisí.

"Témata, která by se měla na konferenci řešit, se v širším smyslu týkají i kultury, protože se snažíme budovat odolnost naší společnosti, což je významně kulturní a politický úkol. Jak je důležitá odolnost, vidíme i v současné době, kdy svět čelí koronavirové krizi - i v té kulturní rovině, kdy se snažíme vyrovnat útoku na vůbec základní podobu našeho kulturního života," tlumočila postoj Zaorálka mluvčí ministerstva kultury Michaela Lagronová.

Dle ní ministr záštitu akci udělil, protože konference navazuje na předcházející úspěšné ročníky, kterých se účastnil. Jinak to viděla kontrarozvědka BIS, která už v roce 2014 Balabánovu bezpečnostní konferenci ve veřejné části své výroční zprávy za rok 2013 citovala jako příklad, jak mohou cizí mocnosti ovlivňovat veřejné mínění v Česku.

Až do loňska se konference konaly ještě pod hlavičkou Karlovy univerzity. A i těchto akcí se skandál s financováním týká. Její sponzoři totiž peníze neposílali transparentně univerzitě, ale do soukromé firmy Balabána a jeho spolupracovníků. Co s penězi akademici udělali, dodnes vyšetřují detektivové.

Konference v budově ministerstva

Ona firma - dnes přejmenovaná na Multilateral Consulting & Analysis - si přitom dle pátrání redakce letos zaregistrovala internetovou doménu prazskabezpecnostnikonference.cz i její anglickou podobu. Že by i tentokrát financování probíhalo přes soukromou firmu - která dodnes tají své účetnictví -, podobně, jako tomu bylo na univerzitě, pořadatelé konference a spolumajitelé firmy v jedné osobě odmítají. "Peníze půjdou spolku," slibuje Kortusová.

Zaorálek navíc Balabánovi pro akci pronajal i část výstavní budovy svého ministerstva - Nostického paláce. Dle Lagronové jde o běžnou transakci. "Za standardních smluvních podmínek, kdy ministerstvo pronajímá prostory různým subjektům za úplatu," dodala Lagronová.

Nynější ministr kultury má k Balabánovi dlouhodobě velmi blízko. "Známe se léta," komentoval to Balabán. V minulosti byl hostem konferencí Česko-čínského centra UK, které Balabán organizoval. A za něž platila čínská ambasáda. Balabán také do roku 2013 pomáhal se zahraničním programem ČSSD.

Zaorálek byl ministr zahraničí, kterého vláda Bohuslava Sobotky v roce 2014 vyslala do Číny po 15 letech a vyhlásila obrát vztahů s komunistickým režimem. Předloni byl jako šéf zahraničního výboru sněmovny u toho, když Balabán přivezl čínské studenty na letní školu a prováděl je po sněmovně. Jejich školné bylo takřka jediným zdrojem příjmů Česko-čínského centra UK.

Akce se měla konat ve spolupráci s Němci. Ti se od Balabána distancují

Zaorálek záštitu akci poskytl i na základě podkladů, které mu pořadatelé dodali. Dle zjištění Aktuálně.cz se sice chlubí významnými pozvanými, mnozí z nich pozvánku ale vůbec nedostali a redakci řekli, že i kdyby se tak stalo, účast odmítnou. A jsou zde i další nesrovnalosti.

V materiálech o konferenci, které Balabán ministerstvu kultury poskytl, stojí, že akce pracovně nazvaná Svět, Evropa a Česko 2030 by se měla odehrát při předsednictví Německa v Radě EU letos 11. listopadu. A že krom Zaorálka požádal mimo jiné Balabánův spolek i o záštitu německého velvyslance Christopa Isranga.

Plnit se to Balabánovi ale bude těžko. Po dotazu redakce se Israng od akce distancoval. "Tato konference není součástí programu německého předsednictví Radě EU ani pro Velvyslanectví SRN v Praze ani pro spolkovou vládu. Záštitu jsme nepřevzali," řekl Aktuálně.cz německý velvyslanec.

Když s tím redakce konfrontovala Balabána, oznámil, že to pro něj není problém. "Pan velvyslanec byl osloven, odkázal na svého zástupce. Dopis od něj nemám. Víte více než já. Komplikace to nebude. Nemůžeme nikoho nutit, aby přebíral záštitu," uvedl Balabán.

Účast ale odmítl i další německý partner, kterého v podkladech pro záštitu Balabán zmiňoval - Tobias Bunde, který pořádá Mnichovskou bezpečnostní konferenci a o kterém pořadatelé té české tvrdili, že ho také pozvali. "Ne, nebyl jsem ani osloven v souvislosti s touto akcí, ani jsem nezamýšlel se jí zúčastnit," konstatoval v pondělí Bunde. O ničem netuší ani člen představenstva Česko-německé obchodní a průmyslové komory Bernard Bauer. Další jméno, které ministrům Balabán avizoval.

Podle Lagronové organizátoři chystají tři bloky a zvou i další významné osobnosti a experty. Mezi nimi například českého vládního zmocněnce pro jadernou energetiku Jaroslava Míla. Klíčového muže připravujícího stamiliardovou dostavbu Dukovan, která je pod drobnohledem bezpečnostních složek, protože se tendru plánuje účastnit i Čína. Tu tajné služby považují za bezpečnostní hrozbu.

Balabán: Zveme osobnosti. Osobnosti: O pozvání nevíme

Ani Míl, který měl rozebírat, jak evropská a česká ekonomika obstojí v geopolitických a geoekonomických změnách do roku 2030, ovšem o žádném pozvání ještě v pondělí nevěděl. "Pozván jsem nebyl. A určitě se účastnit neplánuji. Pozvánek na podobné konference jsou desítky. Buď můžete pracovat, nebo tam chodit," řekl Aktuálně.cz Míl.

A podobně překvapen byl po dotazech sociolog Daniel Prokop, který dle představy Balabána měl hovořit o tom, zda bude Evropa soudržnou, nebo rozdělenou společností. "Já o té pozvánce nevím," uvedl Prokop s tím, že by ji s ohledem na svou vyčerpávanost stejně odmítl. Zároveň dodal, že považuje za nekorektní, když se organizátoři v pracovních podkladech zaštiťují jeho jménem, aniž by účast přislíbil.

Balabán v materiálech lákal i na pozvání bývalého velvyslance při NATO a exministra obrany Jiřího Šedivého, nynějšího šéfa Evropské obranné agentury. "Nic o tom nevím," napsal i on Aktuálně.cz.

Redakce oslovila i Balabána, jak je možné, že v podkladech poskytnutých ministerstvu kultury avizuje, že pozval lidi, kteří to odmítají. Ten požádal o osobní schůzku. Krátce před ní pak náhle některým osobnostem pozvánka dorazila.

"Ty dokumenty jsou pracovní verze. Vždycky to bylo tak, že když je někdo někam zván, tak musí vědět kontext - kdo tam potenciálně bude s ním. Neznamená to, že ti potenciální řečníci byli osloveni. Na základě toho, zda mu to přijde dobré nebo špatné, řekne ano nebo ne," řekl Balabán. "S některými jsem už mluvil osobně, další budou ještě osloveni," doplnil.

Že by bylo nekorektní "pracovní verzi" programu se jmény lidí, kteří o ničem nevědí, zaslat třem ministrům, aby se na základě nich rozhodli, zda udělí jejich projektu záštitu, trojice důrazně odmítá.

Balabán chce i záštitu ministra zahraničí Petříčka, podřízení ho odrazují

Nicméně o záštitu na základě velmi nejistých tvrzení Balabánův spolek požádal také ministra zahraničí Tomáše Petříčka. Dle několika zdrojů redakce ho však jeho podřízení kvůli bezpečnostním rizikům spjatým s Balabánem od záštity odrazují.

"Záštitu jsem dosud neudělil, budu se tímto tématem zabývat po dovolené. Nicméně tento formát odborné debaty o bezpečnosti v Česku a v Evropě je již tradiční, v minulosti jsem se jí účastnil, proto uvažuji o tom, že jako již tradičně záštitu této akci udělím. A to přesto, že dosud nevím, zda se budu moci letos osobně zúčastnit," uvedl pro redakci Petříček.

Zda koronavirová pandemie - kterou se Čína dle analýzy Petříčkova ministerstva zahraničí snažila využít k posílení svého globálního vlivu - skutečně přispěje k urychlení změn v globálním uspořádání, Balabán pozval debatovat třeba i akademika Wang I-weje z Pekingské univerzity.

"Západ vytvořil soustavu ekonomických a politických konceptů, jako je volný trh a demokracie, které jsou nahlíženy jako nejvyšší forma vývoje lidské společnosti, stejně jako 'teorie demokracie a míru'. Tyto myšlenky jsou nyní mezinárodní komunitou běžně přijímány, ale přitom se jedná o pouhé mýty, které jsou navíc silně zavádějící," vyjadřoval se v minulosti vlivný představitel čínského komunistického režimu Wang I-wej.

"Jde o vlivného režimního politologa, bývalého diplomata a propagátora iniciativy 17 plus 1," uvedl Martin Hála, šéf organizace Sinopsis, která se na dění v Číně specializuje. 17 plus 1 je erbovní snahou čínského generálního tajemníka Si Ťin-pchinga, jak ke spolupráci s komunistickou zemí přimět 17 zemí Evropy. A dle kritiků rovněž pokus o rozklížení EU.

Pořadatelé ovšem odmítají, že by tentokrát na pořádání konference přispěla i čínská ambasáda. "Čína ne," řekl Balabán. "Konference bude financovaná úplně stejným způsobem jako většina konferencí tohoto typu. Bude to nějaká sestava sponzorů a partnerů, která je teprve v procesu jednání. Můžeme oslovit jakoukoliv firmu, která legálně působí," doplnil Balabánův spolupracovník zmiňovaný v úvodu textu, Libor Stejskal.

Balabán ale touží také po záštitě vicepremiéra a ministra průmyslu a dopravy Karla Havlíčka, jak uvedl v pokladech pro ministerstvo kultury. "Žádost o záštitu nad takovou konferencí odbor komunikace MPO v současné době neviduje," reagovala ovšem mluvčí Havlíčka Štěpánka Filipová.

Dle plánu trojice vyhozených akademiků by se jejich akce měli zúčastnit všichni tři členové vlády.

Kam se ztratily peníze za předchozí ročníky konference, doteď prověřuje policie

Zatímco Balabán finalizuje přípravy dotčené konference, na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy pořád neskončilo policejní vyšetřování. Škola i policisté se pokoušejí přijít na to, kde skončily peníze, které sponzoři poslali soukromé firmě Balabána a spol. na předchozí ročníky Pražské bezpečnostní konference.

"Až do skončení policejního vyšetřování nebudeme poskytovat jakékoliv informace," uvedl mluvčí FSV Jakub Říman.

Balabán přitom pod hlavičkou univerzitního Střediska bezpečnostní politiky zároveň pravidelně pořádá bezpečnostní konference. A zval na ně ty nejvlivnější postavy české bezpečnostní komunity, zákonodárci i ministři.

Vyšetřování vedení fakulty nyní ale ukazuje, že peníze partneři akcí neposílali univerzitě, kde by se transparentně objevily v účetnictví i registru smluv, ale Balabánově firmě Středisko bezpečnostní politiky, s. r. o.

Aktuálně.cz má k dispozici seznam partnerů konferencí za jednotlivé roky. A je tak jasné, že kromě peněz čínské ambasády do firmy muže, kterého si stát platí jako nezávislého bezpečnostního experta, posílali stovky tisíc i zbrojaři. Celkem Balabán vedení fakulty přiznal, že na konference konané na FSV vybral přes svou firmu v letech 2015 až 2019 na 3,3 milionu korun.

Peníze mu převedl zbrojařský kolos miliardáře Jaroslava Strnada Czechoslovak Group, zbrojařská společnost Ompipol, Česká zbrojovka, polostátní energetická firma ČEZ nebo komunikační firma Huawei, kterou dnes západní tajné služby podezřívají ze špionáže pro čínskou vládu. Server Seznam Zprávy přitom už upozornil na to, že do soukromé firmy místo univerzitě peníze posílaly i státní firmy - Lesy ČR, Vojenské lesy či Národní institut pro další vzdělávání.

Dary jdou na náklady akcí, říkali pořadatelé. Vypláceli si z nich odměny

Balabán původně tvrdil, že příspěvky všech firem pak vynaložil na náklady konference - letenky, tlumočení či občerstvení. Dnes už ale připouští, že z toho jemu i ostatním pořadatelům šla i odměna. Ověřit, jak to přesně bylo, ale nelze. Do účetnictví své soukromé firmy totiž přístup Karlově univerzitě dát odmítl. Spolumajitelé sice nechali vypracovat audit, ten ale odmítají dát akademickému senátu k dispozici.

Loňskou Pražskou bezpečnostní konferenci po textech Aktuálně.cz univerzita těsně před začátkem zrušila. Pořadatelé jsou však odhodlaní letošní ročník uspořádat. "Představte si, že to má nějakou tradici, nějaký smysl," uvedl k tomu Balabán. "Zabýváme se věcmi, které se týkají budoucnosti této země a dalších vývojových trendů. To je docela legitimní," dodal Stejskal. Předchozí události označují za "mediální hysterii".

Zároveň připouštějí, že z minulých ročníků i toho současného mají peníze. Ač u konferencí pořádaných pod hlavičkou FSV o tom, že si její zaměstnanci vyplácejí ze sponzorských darů odměnu, neměla dle vyjádření vedení fakulty ponětí. "Bylo s tím dost práce. To byly dvanáctihodinové směny," uvedl Balabán. Kolik to bylo peněz, upřesňovat nechťejí s tím, že byly naprosto přiměřené.

Dále funguje i jejich firma Multilateral Consulting & Analysis, do které peníze za akce na Karlově univerzitě putovaly. O tom, co společnost dělá, ale někdejší akademici mluvit nechťejí. "Proč vás to tak zajímá?" zjišťoval Balabán. Po upozornění, že ve společnosti končily veřejné peníze a oni doteď odmítají zveřejnit, co s nimi přesně dělali, odpovědělo vedení firmy jen obecně. "Jsou to podnikatelské záměry, které jsou v začátcích," konstatovala Kortusová.

URL| <http://www.czpravy.cz/muz-ktereho-tajne-platila-cina-dela-dalsi-konferenci-zastitil-ji-zaoralek-62663.html>

Zveřejnění posudku k diplomové práci (exkluzivně pro předplatitele)

7.8.2020 epravo.cz str. 00 Soudní rozhodnutí, správní právo, Judikatura

Podle § 47b odst. 1 zákona o vysokých školách vysoká škola nevýdělečně zveřejňuje bakalářské, diplomové, disertační a rigorózní práce, u kterých proběhla obhajoba, včetně posudků oponentů a záznamu o průběhu a výsledku obhajoby prostřednictvím databáze kvalifikačních prací, kterou spravuje. Způsob zveřejnění stanoví vnitřní předpis vysoké školy. Z uvedeného ustanovení vyplývá povinnost vysoké školy v příslušných databázích zveřejňovat vedle diplomové práce a záznamu o průběhu a výsledku obhajoby i posudky oponentů. Z této povinnosti současně vyplývá i právo diplomanta na zveřejnění uvedených dokumentů.

(Rozsudek Nejvyššího správního soudu České republiky sp.zn. 7 As 26/2020 ze dne 28.5.2020)

Nejvyšší správní soud rozhodl v v právní věci žalobkyně: Mgr. L. P., zastoupena JUDr. M.P., advokátkou se sídlem P., proti žalovaným: 1. **Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy, se sídlem P., 2. Univerzita Karlova, se sídlem P., v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 18. 12. 2019, č. j. 6 A 28/2016 -110, tak, že rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 18. 12. 2019, č. j. 6 A 28/2016 -110, se zrušuje a věc se vrací tomuto soudu k dalšímu řízení.

Z odůvodnění:

I.

[1] Městský soud shora označeným rozsudkem zamítl žalobu, kterou se žalobkyně domáhala určení, že žalovaní porušili její právo na uložení druhého oponentského posudku k její diplomové práci vypracované doc. PhDr. J. K., M. A., Ph.D. (dále též „doc. J. K.“) ve Studijním informačním systému Univerzity Karlovy v Praze (dále též „SIS“) a v Repositáři závěrečných prací studentů UK (dále též „repositář“) spolu s prvním posudkem a diplomovou prací žalobkyně dle § 47b odst. 1 zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách, ve

znění pozdějších předpisů (dále též „zákon o vysokých školách“), a to tím, že tento druhý posudek krátce po zveřejnění diplomové práce žalobkyně vyňali z obou databází, čímž se dopustili nezákonného zásahu.

[2] Městský soud v rozsudku konstatoval, že dle § 47b odst. 1 zákona o vysokých školách vysoká škola nevýdělečně zveřejňuje disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce, u kterých proběhla obhajoba, včetně posudků oponentů a záznamu o průběhu a výsledku obhajoby prostřednictvím databáze kvalifikačních prací, kterou spravuje. Způsob zveřejnění stanoví vnitřní předpis vysoké školy. Podle městského soudu z použití množného čísla („posudků“) nelze automaticky dovozovat, že k jakékoliv práci je možno nechat vypracovat neomezené množství oponentských posudků. Počet posudků vypracovávaných k příslušným pracím je dle městského soudu upraven vnitřními předpisy vysoké školy, resp. fakulty. Městský soud vyšel ze Statutu **Fakulty sociálních věd** (FSV) Univerzity Karlovy (UK), Pravidel pro organizaci studia na **FSV UK** a Studijního a zkušebního řádu UK. Podle městského soudu tyto vnitřní předpisy nestanoví, zda a kdy je možno vypracovat a vložit do SIS či repozitáře více oponentských posudků k jedné diplomové práci. Na základě toho městský soud dospěl k závěru, že k diplomové práci žalobkyně bylo možno vypracovat pouze jeden oponentský posudek, a to tím pedagogem, který byl jako oponent určen garantem příslušného studijního programu. Shledal, že tento oponentský posudek je řádně zveřejněn v příslušných systémech. Jestliže děkan **FSV UK** povolil vypracování dalšího oponentského posudku (a rozhodl o jeho zveřejnění v SIS), nebyl jeho postup v souladu s citovanými vnitřními předpisy fakulty. Neumístění posudku vypracovaného doc. J. K. spolu s původním a jediným možným oponentským posudkem v SIS a repozitáři nepředstavuje porušení práva žalobkyně a není tedy nezákonným zásahem. Soud rovněž uvedl, že žalobkyně své tvrzení, že při obhajobě byl tento druhý posudek probíráán, neprokázala. Městský soud uzavřel, že žaloba není důvodná a proto ji zamítl. Plné znění rozsudku je přístupné na www.nssoud.cz, a Nejvyšší správní soud na něj pro stručnost odkazuje.

II.

[3] Proti uvedenému rozsudku městského soudu podala žalobkyně (dále též „stěžovatelka“) kasační stížnost. Nesouhlasila s vyústěním rozsudku městského soudu, že neumístění druhého oponentského posudku nepředstavuje porušení jejích práv. Nezveřejněním druhého posudku došlo k zásahu do jejích práv. Podle stěžovatelky městský soud svůj závěr o možnosti vypracování pouze jednoho oponentského posudku k diplomové práci stěžovatelky opřel nadto toliko o vnitřní předpisy FSV, které nadto v rozsudku blíže nespecifikoval. Stěžovatelka je přesvědčena, že § 47b zákona o vysokých školách nevylučuje, aby děkan fakulty v rámci své kompetence rozhodl o posouzení diplomové práce dalším oponentem. Stěžovatelka dále uvedla, že městský soud v rozporu s jí předloženými důkazy dospěl k závěru, že stěžovatelka neprokázala své tvrzení o tom, že byl při obhajobě probíráán i druhý oponentský posudek. Městský soud se nezabýval námitkou, že lze nalézt diplomové práce na FSV i jiných fakultách UK, které jsou posuzovány dvěma oponenty, a dále námitkami, v nichž poukazovala na to, že v rozporu s interními předpisy docházelo k zásahům do SIS a do repozitáře i po finalizaci záznamu u diplomové práce stěžovatelky. Dodala, že posudek prvního oponenta vůči stěžovatelce vyznívá nepříznivě a znemožňuje jí plné uplatnění na trhu práce nebo v dalším studiu. Stěžovatelka navrhla, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek městského soudu zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení.

III.

[4] Žalovaní ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedli, že se ztotožňují se závěry rozsudku městského soudu a navrhli zamítnutí kasační stížnosti.

IV.

[5] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3, 4 s. ř. s.).

[6] Podle § 82 s. ř. s. každý, kdo tvrdí, že byl přímo zkrácen na svých právech nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením (dále jen „zásah“) správního orgánu, který není rozhodnutím, a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo, může se žalobou u soudu domáhat ochrany proti němu nebo určení toho, že zásah byl nezákonný.

[7] Judikatura správních soudů dovodila, že žaloba proti nezákonnému zásahu podle § 82 a násl. s. ř. s. je důvodná tehdy, jsou-li zároveň splněny následující podmínky: žalobce musí být přímo (1. podmínka) zkrácen na svých právech (2. podmínka) nezákonným (3. podmínka) zásahem, pokynem nebo donucením správního orgánu, který není rozhodnutím (4. podmínka), a přitom byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo (5. podmínka). Podmínka trvání zásahu, jejíž naplnění judikatura správních soudů taktéž požadovala, již v důsledku novelizace soudního řádu správního provedené zákonem č. 303/2011 Sb. dána není. Není-li splněna byť jen jediná z takto kumulativně formulovaných podmínek důvodnosti ochrany podle § 82 s. ř. s., je nutno takovou ochranu odepřít a žalobu, která se jí domáhá, zamítnout (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 3. 2005, č. j. 2 Aps 1/2005 -65, publ. pod č. 603/2005 Sb. NSS, dále viz rozsudek ze dne 6. 2. 2020, č. j. 2 As 79/2019 -61).

[8] Z předloženého spisového materiálu Nejvyšší správní soud zjistil, že stěžovatelka v rámci svého magisterského studia na **FSV UK** napsala diplomovou práci, ke které vypracoval posudek vedoucí této práce JUDr. Mgr. M. P., Ph.D. (dále též „posudek vedoucího“) a dále oponent určený garantem příslušného oboru - JUDr. PhDr. T. K., Ph.D. (dále též „posudek prvního oponenta“).

[9] Stěžovatelka nesouhlasila s obsahem oponentského posudku prvního oponenta, vyvolala proto jednání s děkanem **FSV UK**, které vyústilo ve vypracování dalšího posudku diplomové práce ze dne 18. 1. 2014, jehož autorem byl garant oboru Mezinárodní vztahy, doc. PhDr. J. K., A., Ph.D. Uvedený posudek je založen ve spisovém materiálu. Ve spise není založeno žádné rozhodnutí o vypracování tohoto druhého posudku, obsahem spisu je pouze samotný druhý posudek vyhotovený na formuláři „Posudek magisterské diplomové práce“, v kolonce „oponent práce“ je uveden doc. J. K.

Dopisem ze dne 7. 4. 2014 sdělil děkan **FSV UK** stěžovatelce, že rozhodl o tom, že bude do SIS vložen druhý oponentský posudek k diplomové práci stěžovatelky vypracovaný doc. J. K., a že do SIS bude vloženo rovněž vyjádření stěžovatelky k prvnímu oponentskému posudku (errata).

Ve spisovém materiálu je dále založen rozpis státních závěrečných zkoušek „SZZk magisterský obor MV“ pro den 23. 6. 2014, ve kterém jsou v kolonce pro oponenta u stěžovatelky uvedena jména obou oponentů – „K., K.“. Záznam o státní závěrečné zkoušce stěžovatelky ze dne 23. 6. 2014 pak obsahuje pouze jméno prvního oponenta (dr. K.). Mezi členy zkušební komise je jako předseda uveden doc. J. K.

Z přípisu adresovaného prorektorce UK pro studijní záležitosti doc. MUDr. M. K., Ph.D., proděkanem pro studijní záležitosti **FSV UK** P. S. ze dne 23. 6. 2014, vyplývá, že proděkan P. S. stěžovatelce na první schůzce nabídl, že fakulta nechá vypracovat druhý oponentský posudek přímo garantem oboru Mezinárodní vztahy doc. J. K., a to s cílem uklidnit situaci. Na druhé schůzce se stěžovatelkou, jejím otcem, děkanem fakulty a studijním proděkanem bylo domluveno, že druhý oponentský posudek bude nahrán do SIS jako příloha k práci.

Z výpisu ze SIS (ze dne 15. 7. 2014) vyplývá, že posudek vedoucího diplomové práce byl vložen do SIS dne 9. 6. 2013, posudek prvního oponenta byl vložen do SIS dne 17. 6. 2013. Posudek druhého oponenta byl vložen do SIS dne 18. 6. 2014. Z výpisu z repozitáře ze dne 22. 7. 2014 vyplývá, že u diplomové práce stěžovatelky byly vloženy oba posudky. V přesně nezjištěné době po 22. 7. 2014 byl druhý posudek odstraněn.

Z výpisů ze SIS a repozitáře (ze dne 20. 1. 2015, ze dne 8. 7. 2015 a ze dne 24. 7. 2015) vyplývá, že v přehledu informací o diplomové práci stěžovatelky chybí údaj o druhém oponentovi doc. J. K. a u diplomové práce není vložen druhý oponentský posudek.

Ve spisovém materiálu je dále založen e-mail ze dne 9. 10. 2014, ve kterém druhý oponent (doc. J. K.) stěžovatelce potvrdil, že v průběhu obhajoby její práce byly předloženy dva oponentní posudky (včetně toho, který vypracoval on sám).

Ve spisovém materiálu je založen i e-mail ze dne 9. 10. 2014, ve kterém vedoucí práce, dr. P., stěžovatelce sdělil, že druhý oponentský posudek je součástí jejího spisu, ve kterém je zaznamenán průběh státní zkoušky, a doporučil jí, aby se obrátila na studijní oddělení s žádostí

o vložení druhého posudku do databáze.

Stěžovatelka se dle svého tvrzení v žalobě na studijní oddělení obrátila osobně, ale její žádosti o vložení druhého oponentského posudku nebylo vyhověno.

Prorektorka pro studijní záležitosti doc. M. K. v dopise ze dne 2. 7. 2014, č. j. UKRUK – 5548/2014/III, adresovaném stěžovateli, odkázala na čl. 18 odst. 5 Pravidel pro organizaci studia na FSV, v nichž je uvedeno, že každou předloženou diplomovou práci „musí písemně posoudit její vedoucí a jeden oponent“. Uvedla, že vyhovění požadavku stěžovatelky by bylo v rozporu s vnitřními předpisy fakulty. Skutečnost, že fakulta byla ke stěžovateli mimořádně vstřícná, nemůže odůvodnit postupy, které nejsou v souladu s předpisy.

Stěžovatelka žádostí ze dne 1. 12. 2014 adresované rektorovi UK požadovala, aby do SIS a do repozitáře byly vloženy oba oponentské posudky k její diplomové práci, případně aby byl první oponentský posudek vypracovaný dr. Karáskem nahrazen druhým oponentským posudkem doc. K. Tomuto požadavku rektor nevyhověl (viz přípis ze dne 18. 11. 2015, č. j. UKRUK/13445).

Dne 19. 1. 2017 doručila stěžovatelka městskému soudu žalobu podle § 82 s. ř. s., ve které se domáhala určení, že žalovaní porušili její právo na uložení druhého oponentského posudku k její diplomové práci vypracované doc. J. K. v SIS a v repozitáři spolu s diplomovou prací stěžovatelky a prvním posudkem dle § 47b odst. 1 zákona o vysokých školách, tím, že tento druhý posudek krátce po zveřejnění diplomové práce stěžovatelky vyňali z obou databází, čímž se dopustili nezákonného zásahu. Zároveň stěžovatelka požadovala, aby soud žalovaným přikázal obnovení původního stavu ke dni 22. 7. 2014, tj. aby do SIS a do repozitáře vložili mimo její diplomové práce a dalších dokumentů stanovených v § 47b odst. 1 zákona o vysokých školách i oponentský posudek doc. K., a umožnili stěžovateli vložit do obou databází errata (tj. její vyjádření k prvnímu oponentskému posudku). O této žalobě rozhodl městský soud shora rekapitulovaným rozsudkem, který napadla stěžovatelka shora rekapitulovanou kasační stížností.

Optikou výše uvedených zjištění nahlížel Nejvyšší správní soud na daný specifický případ a stěžovatelce přisvědčil v jádru její argumentace.

I podle názoru kasačního soudu z obsahu spisu vyplývá, že ve vztahu k diplomové práci stěžovatelky byly skutečně vypracovány dva oponentské posudky. První posudek vypracoval dr. K., druhý posudek vypracoval garant oboru doc. K.

Podle § 47b odst. 1 zákona o vysokých školách vysoká škola nevýdělečně zveřejňuje bakalářské, diplomové, disertační a rigorózní práce, u kterých proběhla obhajoba, včetně posudků oponentů a záznamu o průběhu a výsledku obhajoby prostřednictvím databáze kvalifikačních prací, kterou spravuje. Způsob zveřejnění stanoví vnitřní předpis vysoké školy.

Z uvedeného ustanovení vyplývá povinnost vysoké školy v příslušných databázích (v nynějším případě v SIS a v repozitáři) zveřejňovat vedle diplomové práce a záznamu o průběhu a výsledku obhajoby i posudky oponentů. Z této povinnosti současně vyplývá i právo diplomanta na zveřejnění uvedených dokumentů. Podle doktrinárního vymezení respektovaného rovněž judikaturou (viz např. rozsudek zdejšího soudu ze dne 3. 11. 2005, č. j. 2 Aps 2/2005 -43, publ. pod č. 1379/2007 Sb. NSS, či rozsudek ze dne 20. 3. 2013, č. j. 6 Aps 11/2012 -32), „veřejná subjektivní práva jsou práva osob založená v právních normách, která umožňují a současně chrání určité chování osoby ve vztazích k subjektům veřejné správy. Podle jejich obsahu je lze rozlišovat na práva směřující k tomu, aby se veřejná správa zdržela zásahu do svobody osob, dále práva na určitou činnost či plnění správy ve prospěch určitých osob a práva podílet se na správě věcí veřejných.“ (Vopálka, V., Mikule, V., Šimůnková, V., Šolín, M. Soudní řád správní: komentář. Praha: C. H. Beck, 2004, s. 3; důraz přidán). Jinak řečeno, povinnosti vysoké školy zveřejňovat posudky k diplomovým pracím v příslušných databázích odpovídá veřejné subjektivní právo stěžovatelky na zveřejnění těchto dokumentů.

Nejvyšší správní soud si současně uvědomuje, že není obvyklé vypracovávání dvou oponentských posudků k jedné diplomové práci (více než jeden oponentský posudek se zpracovává k habilitační práci – viz § 72 zákona o vysokých školách). Takový nárok nevyplývá ani z § 47b odst. 1 zákona o vysokých školách. Ten pouze ukládá zveřejňovat posudky oponentů a záznam o průběhu a výsledku obhajoby. Ani žalovaní ostatně nesdělili, na základě jaké normy byl druhý posudek vydán, resp. z jakého důvodu bylo požadavku stěžovatelky na vypracování dalšího posudku vyhověno. Nezpochybňují však, že posudky vydány byly. To ostatně vyplývá i ze spisového materiálu (shora rekapitulován). Z něho současně nevyplývá, že by druhý posudek neměl žádnou relevanci k obhajobě diplomové práce stěžovatelky. K tomu viz e-mailovou korespondenci stěžovatelky s doc.

K., který stěžovatelce potvrdil, že v průběhu obhajoby její práce byly předloženy dva oponentní posudky vč. toho, který vypracoval on sám, jakož i korespondenci s dr. P., který stěžovatelce potvrzuje, že druhý oponentský posudek je součástí jejího spisu (ve kterém je zaznamenán průběh státní zkoušky), a doporučuje jí, aby se obrátila na studijní oddělení s žádostí o vložení druhého posudku do databáze. Dále lze zmínit ve spisu založený rozpis obhajob, v němž jsou uvedeni oba oponenti, jakož i to, že druhý posudek byl následně zveřejněn v databázi (spolu s diplomovou prací, prvním posudkem a dalšími dokumenty), odkud byl následně odstraněn. Ani sami žalovaní přitom nedokládají, že by byl druhý posudek před obhajobou právně odstraněn (odklizen), popř. podle jaké normativní procedury, resp. že by neměl žádnou relevanci při obhajobě. Nutno dodat, že první posudek navrhoval hodnotit diplomovou práci stěžovatelky „velmi dobře“, druhý posudek navrhoval hodnocení „výborně“, kterým byla práce nakonec skutečně ohodnocena. Z ničeho nevyplývá ani to, že by první posudek měl být nadřazen druhému posudku. Pokud pak bylo ze strany žalované následně tvrzeno, že druhý posudek byl pouze „pomocným posudkem“, konstatuje soud, že obsah spisového materiálu takový závěr nepodporuje. Druhý posudek jako pomocný nazván není (je označen jako „oponentský posudek“) přičemž i z jeho obsahu vyplývá, že se jednalo o posudek oponenta k předložené práci. V této souvislosti nelze přehlédnout ani to, že druhý posudek je (na rozdíl od prvního posudku) zpracován na formuláři pro diplomové práce, je mnohem obsáhlejší a podrobnější než první posudek (na rozdíl od něho obsahuje i správný název práce), a nadto jej vypracoval přímo garant oboru, a to na základě jednání s děkanem.

Žalovaní nepoukazují ani na žádné relevantní ustanovení vnitřních předpisů, které by mělo zveřejnění druhého posudku v databázích bránit. Pokud jím má být čl. 18 odst. 5 Pravidel pro organizaci studia na **FSV UK**, nutno uvést, že podle tohoto ustanovení „každou předloženou práci musí písemně posoudit její vedoucí a jeden oponent. Oponenta práce určuje garant příslušného studijního programu po odevzdání práce.“ Uvedené ustanovení tedy upravuje proces posuzování prací, nikoliv však jejich zveřejňování v databázích. Zde je třeba akcentovat i povahu vysokých škol a jejich vnitřních předpisů. Jak vyslovil Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 17. 12. 2009, č. j. 9 As 1/2009 -141, veřejnou vysokou školu je nutné vnímat jako právnickou osobu svého druhu s charakteristickými rysy veřejnoprávní korporace, realizující jak korporativní veřejnou samosprávu, tak státní správu, která na ni byla přenesena. Veřejná vysoká škola, resp. její orgány rozhodující o právech a povinnostech studentů vystupují nikoli nezávisle na svém charakteru veřejné korporace, ale právě z důvodu svého charakteru veřejné korporace, tedy jako nositelé pravomocí. Bez ohledu na to, zda konkrétní pravomoc představuje výkon samosprávy nebo přenesené státní správy, je veřejná vysoká škola vždy vázána zákonem. Platí pro ni totiž zásada, že povinnosti mohou být ukládány toliko na základě zákona a v jeho mezích a jen při zachování základních práv a svobod (čl. 4 odst. 1 Listiny základních práv a svobod). Při ukládání povinností je tak i pro samosprávu určující primárně zákonná úprava, v jejichž mezích se musí pohybovat. To platí jak pro tvorbu vnitřních předpisů veřejné vysoké školy, tak pro jejich následnou aplikaci při rozhodování o právech a povinnostech adresátů (obdobně viz též rozsudek ze dne 4. 7. 2013, č. j. 7 As 41/2013 -37).

Nejvyšší správní soud rozumí logice argumentace městského soudu, přičemž ani nezpochybňuje jeho závěr, že vnitřní předpisy se nezabývají možností vypracování druhého oponentského posudku. Z uvedeného závěru však v nynějším (atypickém) případě nelze dovodit nemožnost zveřejnění druhého posudku v databázích. Zákon o vysokých školách ukládá zveřejnit oponentské posudky, přičemž v dané atypické věci byly vydány dva oponentské posudky. Pokud za této specifické situace oba posudky v příslušných databázích zveřejněny nebyly (byl zveřejněn pouze jeden), nelze s ohledem na znění § 47b odst. 1 vysokých školách dovozovat nedotčení stěžovatelčiných práv. Nelze současně vyloučit ani to, že nezveřejnění pro stěžovatelku příznivějšího posudku v databázích se může projevit i v jejím dalším studijním či pracovním působení.

Z uvedených důvodů kasační soud nesouhlasí s vyústěním rozsudku městského soudu, že nezveřejnění druhého posudku nemohlo představovat porušení práv stěžovatelky, což vedlo městský soud k zamítnutí žaloby z důvodu nesplnění jedné ze zákonných podmínek ve smyslu § 82 s. ř. s. Podle názoru Nejvyššího správního soudu postup orgánů veřejné moci v dané věci zasáhl do veřejných subjektivních práv stěžovatelky, jejichž ochranu svěruje zákon správním soudům (srov. § 2 a násl. s. ř. s.), přičemž příp. pochybení na straně orgánů veřejné moci nelze klást k tíži dotčených osob –v daném případě stěžovatelky (podpůrně srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 5. 2019, č. j. 1 As 106/2018 -45, ze dne 17. 12. 2019, č. j. 1 As 112/2019 -32 atp.). Zvolené řešení považuje soud i za spravedlivé, a to vzhledem ke konkrétním okolnostem dané věci. Výše uvedené současně nelze vykládat tak, že by každý student měl (bez normativní opory) právo na vydání vícero oponentských posudků k jedné práci. Nejvyšší správní soud posuzoval otázku, zda (za situace, kdy dva oponentské posudky vydány byly), bylo možno z právní úpravy dovodit právo na jejich zveřejnění v příslušných databázích, nikoliv otázku, zda má student právo na vypracování vícero oponentských posudků k jedné práci.

S ohledem na právě uvedené Nejvyššímu správnímu soudu nezbylo než v souladu s § 110 odst. 1 s. ř. s. napadené rozhodnutí městského soudu zrušit a věc mu vrátit k dalšímu řízení. V tomto řízení bude městský soud vázán názorem Nejvyššího správního soudu vysloveným v nynějším rozsudku, přičemž důkladně vypořádá všechna žalobní tvrzení (§ 110 odst. 4 s. ř. s.)

URL| <https://www.epravo.cz/top/soudni-rozhodnuti/zverejneni-posudku-k-diplomove-praci-exkluzivne-pro-predplatitele-111593.html>

Do APRA vstoupilo devět nových přidružených členů

7.8.2020 apra.cz str. 00

Součástí APRA se v první polovině roku staly komunikační a marketingová oddělení společností ČEPS, České televize, Českého statistického úřadu. Dalšími nově přijatými společnostmi jsou Protext ČTK, Monitora, Sazka, Marketingové oddělení Univerzity Karlovy, **Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy a Škoda Auto.

Po více než dvaceti letech fungování asociace, která do této doby sdružovala výhradně PR agentury. Od září se tzv. přidruženými členy mohou stát i firmy, které nepodnikají v oblasti komunikace či marketingu, ale mají vlastní PR týmy. „Na zavedení změn jsme se připravovali několik let. Těší nás zájem o nový druh členství v APRA a s radostí vítáme mezi námi významné společnosti a organizace,“ uvádí Rostislav Starý, člen výkonné rady Asociace public relations. Při tvorbě konceptu přidruženého členství se APRA inspirovala v zahraničí, kde podobné modely fungují velmi dobře mnoho let.

APRA si od přidruženého členství slibuje vytvoření širší odborné platformy, která bude podporovat další rozvoj a profesionalizaci oboru a stimulovat diskusi o aktuálních tématech a trendech, které zajímají agentury i zadavatele. „Dlouho jsme cítili potřebu PR a marketingových manažerů firem scházet se nejen na konferencích,“ popisuje důvody vzniku přidruženého členství Rostislav Starý. Pro naše nováčky jsme připravili speciální akce a workshopy, kde budou mít možnost načerpat informace a získat zkušenosti nejen odborníků z public relations,“ doplňuje výčet benefitů.

Přidružení členové mají možnost čerpat zajímavé benefity a slevy na vzdělávací akce, konference a soutěže, které APRA pořádá. Mezi ně patří blížící se PR Summit, který každoročně přináší zajímavá témata, oborová soutěž LEMUR – Česká cena za PR, vzdělávací kurz Prague Communications Academy a mnoho dalších aktivit. Více informací k přidruženému členství naleznete na našich

URL| <https://apra.cz/do-apra-vstoupilo-devet-novych-pridruzenych-clenu/>

O přidružené členství je zájem. Do APRA vstoupilo již 9 nových členů.

7.8.2020 feedit.cz str. 00

Praha, 7. srpna 2020 – Do APRA vstoupilo již devět významných českých i nadnárodních společností a organizací do přidruženého členství.

Po více než dvaceti letech existence se APRA otevřela také neagenturním subjektům řešícím PR. Zatímco doposud asociace sdružovala výhradně agentury, nyní se jejími přidruženými členy mohou stát komerční společnosti, zástupci veřejné správy, neziskové organizace či akademické instituce.

Součástí APRA se v první polovině roku staly komunikační a marketingová oddělení společností ČEPS, České televize, Českého statistického úřadu. Dalšími nově přijatými společnostmi jsou Protext ČTK, Monitora, Sazka, Marketingové oddělení Univerzity Karlovy, **Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy a Škoda Auto.

Po více než dvaceti letech fungování asociace, která do této doby sdružovala výhradně PR agentury. Od září se tzv. přidruženými členy mohou stát i firmy, které nepodnikají v oblasti komunikace či marketingu, ale mají vlastní PR týmy. „Na zavedení změn jsme se připravovali několik let. Těší nás zájem o nový druh členství v APRA a s radostí vítáme mezi námi významné společnosti a organizace,“ uvádí Rostislav Starý, člen výkonné rady Asociace public relations. Při tvorbě konceptu přidruženého členství se APRA inspirovala v zahraničí, kde podobné modely fungují velmi dobře mnoho let.

APRA si od přidruženého členství slibuje vytvoření širší odborné platformy, která bude podporovat další rozvoj a profesionalizaci oboru a stimulovat diskusi o aktuálních tématech a trendech, které zajímají agentury i zadavatele. „Dlouho jsme cítili potřebu PR a marketingových manažerů firem scházet se nejen na konferencích,“ popisuje důvody vzniku přidruženého členství Rostislav Starý. Pro naše nováčky jsme připravili speciální akce a workshopy, kde budou mít možnost načerpat informace a získat zkušenosti nejen odborníků z public relations,“ doplňuje výčet benefitů.

Přidružení členové mají možnost čerpat zajímavé benefity a slevy na vzdělávací akce, konference a soutěže, které APRA pořádá. Mezi ně patří blížící se PR Summit, který každoročně přináší zajímavá témata, oborová soutěž LEMUR – Česká cena za PR, vzdělávací kurz Prague Communications Academy a mnoho dalších aktivit. Více informací k Přidruženého členství naleznete na webových stránkách APRA.

O Asociaci public relations (APRA)

APRA (Asociace public relations) je dobrovolné sdružení PR agentur a PR týmů organizací (nepodnikajících v oboru public relations) působících na území České republiky. Vznikla jako odborné sdružení, jehož prvořadým posláním je prezentovat obor PR zejména odborné a klientské veřejnosti, všestranně kultivovat činnost agentur, prosazovat tzv. nejlepší praxi, vytvářet prostor k široké profesní diskusi a budovat dobré jméno oboru. APRA zároveň garantuje kvalitu nabízených služeb členských agentur prostřednictvím certifikace. Asociace dbá na dodržování etických pravidel dle Stockholmské charty a aktuálně sdružuje 17 českých i zahraničních PR agentur působících na českém trhu.

URL| <https://feedit.cz/2020/08/07/o-pridruzene-clenstvi-je-zajem-do-apra-vstoupilo-jiz-9-novych-clenu/>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:

feedit.cz

Superhrubá mzda je pochybná, má jasno ekonom. Jak by nahradil výpadek v rozpočtu?

7.8.2020 eurozpravy.cz str. 00
[EuroZpravy.cz](https://eurozpravy.cz)

Momentálně se diskutuje, zda by se neměla zrušit superhrubá mzda, s níž před lety přišla pravicová vláda Miroslava Topolánka. Ekonom Michal Mejstřík, který byl v té době v Národní ekonomické radě vlády, vyjádřil skepsi vůči tomuto návrhu.

doporučujeme

"Smyslem superhrubé mzdy bylo ukázat lidem, kolik odvádíme státu a jaké jsou náklady pracovního místa. Z ekonomického hlediska ale jde o pochybnou konstrukci, která už dávno měla být odstraněna," nastínil ekonom z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy v interview pro Český rozhlas Plus.

S nápadem zrušit superhrubou mzdu přišlo už několik vlád, včetně Petra Nečase, nyní se o to pokouší premiér Andrej Babiš (ANO). Resort financí odhadl, že by se tak státní kasa potýkala s až 90 miliardovou ztrátou ročně.

"Je otázka, s jakou by to bylo sazbou. Kdyby se nastavila ne na 15, ale na 19 procent, pak by ta ztráta byla pouze 20miliardová," objasnil Mejstřík. ODS je v tomto směru optimističtější a odhaduje výpadek ve výši 55 miliard s tím, že peníze nikam nezmizí, jelikož je občané nalijí do ekonomiky.

"Část těch peněz se utratí, to je v pořádku, ale nedělal bych si iluze, že k tomu dojde ve stejné míře. Ten multiplikátor nemá takovou sílu, nebude to 1:1," namítl ekonom. Podporu spotřeby by si představoval takovou, že lidé uvidí větší částku na své výplatní pásce, než že se sníží DPH, a tím pádem zlevní některé komodity.

Mejstřík: Úředníci si chrání místa

Za zmínku stojí, že jde o střet ideologií, kdy se politici na změnách v systému daní jen stěží dohodnou. Pravicové strany by například chtěly nižší daně a větší svobodu jednotlivce nakládat se svými finančními prostředky, kdežto levice by byla spíše pro přerozdělování.

"Při tom přerozdělování se na tom ale přizívuje celá řada lidí, kteří se na vzniku těch peněz nepodíleli, ale zároveň je rádi odčerpávají. Takže třeba v těch severských zemích se tendence přerozdělovat pomalu utlumuje," vysvětlil Mejstřík.

Těžké časy však přirozeně vedou k silnějšímu státu, čehož by měly využít firmy, aby disponovaly dostatečným kapitálem na investice.

"Současná krize není jen o koronaviru, ale souvisí s celou čtvrtou průmyslovou revolucí." Michal Mejstřík Ekonom zavzpomínal také na rok 2011, kdy vedl skupinu pověřenou hledáním úspor uvnitř státního aparátu. Zpracovaná analýza počítala s desítkami miliard korun, ale kvůli odporu, který to vyvolalo, se nakonec ušetřilo pouhých 120 milionů korun za dva roky.

"Uspořit znamená nastavit nové procesy uvnitř institucí, třeba u stavebního zákona. Znamená to zavést digitalizaci třeba stavebního řízení. Otevřít slíbených asi šedesát různých procesů občanům, aby se mohli dívat, co se děje ve státní správě, oni to často ani nevědí. To jsou postupné kroky, které vám otevrou dveře k reálným úsporám," hovořil Mejstřík o premiérovi Babišovi, který svojí kampaň zakládá na tom, že chce řídit stát jako firmu.

"V českém prostředí si každý úředník chrání své vlastní místo a nechce ho opustit. Musíte přijít s novými procesy a mít sílu a vůli. Pak je možné úspory prosadit a vyčistit státní správu od zbytečných nánosů," uzavřel.

URL | <https://eurozpravy.cz/domaci/zivot/cesta-k-realnym-usporam-vede-pres-digitalizaci-a-zmeny-uvnitri-instituci-pripomina-ekonom-mejstrik.9cd0f0ef/>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
eurozpravy.cz

Prásk! Lipovská o ČT. Návrh, který se nebude líbit. Jde o Kavčí hory a o velké peníze

7.8.2020 parlamentnilisty.cz str. 00
vef

Duální systém, který byl zaveden v České republice a znamená existenci médií veřejné služby a těch soukromých, neboli komerčních, je systémem, v němž se pohybujeme. Právě média veřejné služby bývají nejčastěji centrem pozornosti. Nejen tím, že jsme všichni koncesionáři a přispíváme na jejich fungování, ale také tím, jakým způsobem vstupují do veřejného prostoru. Stejně tak centrem pozornosti bývá i volení nových členů jejich orgánů. Při poslední volbě se členkou Rady České televize stala ekonomka Hana Lipovská. Ta byla hostem rozhovoru na portálu ČeskáMédia.cz.

Lipovská se zvolením do Rady České televize stala centrem pozornosti. Jaké to pro ni je?

„Je to součástí té práce. Dokonce si myslím, že pokud člověk má mluvit o médiích veřejné služby, a co víc, mluvit do nich, do jejich fungování, do chodu, respektive ten, kdo dozírá, zodpovídá, zda je ČT v souladu se zákonem, tak takový člověk musí být schopný vnímat i to, jak taková média fungují. A z tohoto hlediska si myslím, že ta mediální pozornost, která je pravidelně spojená s volbou nových členů rady, je nesmírně užitečná, protože to, že se kandidáti dostanou pod určitý tlak, mnohdy velmi silný, velmi nepříjemný, všech typů médií, že mají možnost opravdu studovat zblízka a na vlastní kůži nejrůznější praktiky, která různá média využívají, jim dává jakýsi interval, v čem v dané době, v daném prostoru, v mediálním prostředí žije. Takže z tohoto hlediska si myslím, že je to jakási zátěžová zkouška, protože pak už člověk pohlíží na média i prizmatem zkušeností, takže svým způsobem já si myslím, že ten tlak, byť může být mnohdy chápán jako neetický, mnohdy jako nemorální, mnohdy nespravedlivým způsobem dopadá na členy vaší rodiny, tak pro toho konkrétní člověka je užitečný,“ sdělila Lipovská.

„Známe všichni ten termín ‚stockholmský syndrom‘ – a člověk ho dost často u regulačních orgánů pozoruje. Rada ČT samozřejmě není regulační orgán, ale já tu pozornost dovysvětlím. Ve chvíli, kdy regulovaný začíná jaksi pojmát a přetvářet regulátora, tak je to určitá podoba stockholmského syndromu. A já vidím u řady i jiných typů rad, i dozorčích, jak se členové mnohdy najednou začnou cítit být součástí toho, za co zodpovídají, nebo nač dohlížejí. A z tohoto hlediska si myslím, že mít takovouhle zkušenost je nesmírně užitečné, protože když znáte, že máte třeba subjektivní pocit, že vůči vám média nehrají úplně čistou hru, ale může to být subjektivní, nebo momentální chvilkový dojem, tak potom je těžší být zcela ztotožněn s každým krokem, v tomhle případě veřejnoprávního média, protože víte i to, jaké to je, být na té druhé straně,“ dodala Lipovská.

Rada České televize, podle Lipovské, není rada mediálních odborníků, kteří zodpovídají za chod televize.

„Od toho jsou jiní, kteří by média znát měli. Ale Rada ČT de facto zastupuje koncesionáře. A pokud zastupuje koncesionáře, tak řekněme, kolik z koncesionářů jsou odborníci na média... Rada ČT nebo jednotliví radní mají podle zákona co nejpestřejším způsobem reprezentovat jednotlivé regiony, pohledy filozofické, náboženské, kulturní, minorit, majorit, jinými slovy ta rada nemá být rada moudrých odborníků v oblasti médií, nemají to být absolventi Karlovy univerzity, **Fakulty sociálních věd** – mají to být lidé, kteří možná co nejlépe reprezentují koncesionáře a skládají proto účty Poslanecké sněmovně, která coby zvolená určitou částí koncesionářů zastupuje tyto zájmy,“ míní Lipovská.

Z tohoto hlediska by ji znepokojovalo, kdyby člověk jako ona byl přesvědčen o tom, že může být kvalitním ředitelem ČT, pokud by neměl naprosto žádné zkušenosti z mediálního světa.

„Tam je oprávněné očekávat, že by měl hluboce rozumět médiím. Ale já se domnívám, že člověk jako já klidně může kandidovat na generálního ČT, to je naprosto v pořádku, ať kandiduje. Ale je pak otázkou, zda Rada ČT v tomto případě bude považovat jeho znalosti odborné za dostačující provedení. Ovšem Rada ČT a pozice radního je naprosto jiná. A dokonce já vidím jako velký handicap těch rad, které byly opravdu mediální, kdy tam pracovali a dodneska tam fungují radní, kteří jsou bývalí zaměstnanci České televize, tak ten vztah je naprosto jiný. Tito lidé samozřejmě jsou vždy v nějakém citovém vztahu vůči České televizi. Buď ji milují, nebo se stále cítí být ještě jejími zaměstnanci a proto ji hájí – nebo jsou tam ty křivdy z minulosti, kdy mají pocit, že jim někdo v České televizi uškodil,“ poznamenala Lipovská.

Následně se Lipovská rozhovořila i o programové skladbě a sledovanosti.

„Víme, že legislativa a Kodex ČT berou sledovanost jako něco, na co nesmíme být za žádných okolností fixovaní a zaměření. To znamená, že nemůžeme honit body vysloveně na sledovanosti – ale na druhou stranu, velmi zjednodušeně řečeno: Televize se vždycky dělá pro lidi. Nemělo by smysl natáčet a vysílat, kdyby se na ni někdo nedíval,“ řekla. „Sledovanost samotná má smysl, ale nesmí být modlou. A z tohoto hlediska my vidíme, že se Česká televize dlouhodobě drží a kolísá kolem třiceti procent... Pro mě byl velmi zajímavý výsledek teď kolem koronakrizy, kdy přece jenom ČT24 a Česká televize obecně se zaměřily velmi silně na koronakrizu, a přesto ten skok ve sledovanosti není zas tak vysoký. Není to žádných deset procentních bodů, nebyl to mohutný skok. Ona ta sledovanost není tak podstatná, protože zkrátka Česká televize má svůj podíl na trhu,“ připomněla Lipovská.

A řeč se stočila i na hospodaření České televize a na její mzdovou politiku.

„Považuji za důležité dívat se na to, kolik zaměstnanců, v jaké skladbě jsou skutečně zaměstnanci, kolik jsou externisté, tedy i z tohoto hlediska, z hlediska sociálního, důchodového pojištění, jakým způsobem je vedena skladba mezd, honorářů a tak dále. Česká televize je dnes jediným tržním subjektem, který má uzavřenou smlouvu na lidově řečeno ‚reprízovné‘ s autory. Opět má smysl zkoumat, zda tato smlouva je čistě racionální i v dnešní době. Jakým způsobem ji přehodnotit,“ uvedla Lipovská – že toto by však měla primárně řešit dozorčí komise a s ní by následně měla spolupracovat Rada České televize.

Lipovská v minulosti kritizovala velkou infrastrukturu České televize.

„Jeden problém je ten, který slyšíme vždycky u každé výroční zprávy ČT, a to je ten obrovský nemovitostní kapitál, který za sebou ČT vleče jako dědictví sedmdesátých let. Ono to vypadá samozřejmě krásně, ten komplex je rozlehlý, ale tak jako katedrála v Praze na Hradčanech musí být neustále obklopena

lešením, protože neustále je na ní co spravovat, tak samozřejmě tento komplex a to dědictví 70. let je velmi nákladné na údržbu. A jak říkal kterýsi pracovník České televize: Problém je, že se vždy dostaví nová budova, nové kanceláře, ale úředníci se nepřesunou, nýbrž přiberou. Je to nadsázka, ale samotná údržba toho komplexu je velmi nákladná,“ nechala se slyšet Lipovská a hovořila například o virtuálních studiích.

Závěrem se pak Lipovská vyjádřila k otázce, zda podle jejího názoru potřebujeme média veřejné služby.

„Ano. Já jsem přesvědčena o tom, že potřebujeme médium veřejné služby, které naplňuje úkoly veřejné služby a já je velmi jednoduše zkrátím do dvou hesel, když bych zjednodušila celý zákon – a to je samozřejmě svoboda a demokracie. Tyto úkoly mají samozřejmě plnit média obecně,“ zdůraznila Lipovská.

URL| <http://www.parlamentnilisty.cz/arena/monitor/Prask-Lipovska-o-CT-Navrh-ktery-se-nebude-libit-Jde-o-Kavci-hory-a-o-velke-penize-632975>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
parlamentnilisty.cz

„Řeším úplně všechno, nikdo jiný by to nezvládl.“ Od USA přes Británii po Česko vládne politika bezobsažného žvástu

7.8.2020 denikn.cz str. 00 Komentáře

Michael Romancov

Komentář Michaela Romancova: Politický lídr, který se snaží vzbudit dojem, že je při řešení jakéhokoliv problému nepostradatelný, může krátkodobě sklízet úspěch. Střízlivě uvažujícímu jedinci ale musí být jasné, že nikdo nemůže rozumět všemu ani všechno zvládnout. Takže na jeho maniakálnost nakonec země doplatí.

Jonathan Lynn a Anthony Jay, autoři dnes již klasické politické satiry Jistě, pane ministře... a Jistě, pane premiére... vytvořili fiktivní postavu britského politika Jamese Hackera, jehož prostřednictvím dostali diváci (posléze i čtenáři, neboť jejich dílo bylo adaptováno do knižní podoby) možnost sledovat vzestup nudného a nevýrazného šéfa (nikdy neexistujícího) ministerstva pro administrativní záležitosti až do pozice premiéra.

V knižním zpracování, které má podobu editorského zpracování Hackerových deníků, doplněných o rozhovory s jeho spolupracovníky, autoři uvedli: „Při rekonstrukci denních událostí se Hacker jakožto zkušený politik, který nemá žádné vyhraněné názory a intelektuální předsudky, neptal: ‚Co jsem udělal?‘, ale ‚Jaké je nejpůsobivější vysvětlení mých činů, které není možno vyvrátit veřejně známými fakty?‘“

Krátce poté, co se stal premiérem, si zapsal do deníku (a fiktivní editor opoznámkoval): „26. ledna: Spousta věcí se musí změnit a já jsem ten, kdo se postará, aby k těm změnám došlo. (Stačil pouhý týden ve funkci a Hacker zjevně ztratil smysl pro realitu. pozn. ed.)“

Tehdy – seriál vznikl a v Británii byl vysílán v letech 1980–1988 – si Hacker svou myšlenku poznamenal do deníku, jehož jednotlivé záznamy, vždy se sklenkou whisky, pořizoval jako nahrávky na kazetový magnetofon, a autoři předstírají, že se k nim dostali až s notným časovým odstupem.

V tu dobu však nemohli tušit, že současní politici budou mít k dispozici sociální sítě a prostřednictvím svých účtů na Twitteru, Instagramu či Facebooku budou, ať již osobně, či prostřednictvím svých PR poradců, zahrnovat své spoluobčany svými „vyhraněnými názory bez intelektuálních předsudků“ v reálném čase.

Honba za efektivitou zastiňuje hodnoty

V současnosti se stěží překonatelným mistrem žánru zdá být Donald Trump, jenž je objektivně nejen nejmocnějším mužem světa, ale i velmistrem kultu bezobsažného žvástu. Nemůže být divu, že když něco takového uspělo v Americe – bez ohledu na to, jak moc je komu z nás (ne)sympatický americký politický establishment a jeho představitelé, zůstává Amerika i nadále zemí disponující mimořádnou přitažlivostí (tzv. soft

power) –, uchytilo se to i jinde. V tomto ohledu pochopitelně nejsme výjimkou a i u nás ční vysoce nade všemi ten, kdo je momentálně na vrcholu naší mocenské pyramidy, odkud se line jeho „Čau lidi“...

Máme se trápit a litovat, že žijeme v době, kdy se moc dostala do rukou lidí, jakými jsou Trump či Babiš? Můžeme, ale ponecháme-li stranou, že to k ničemu nevede, je třeba vzít v úvahu ještě jiné faktory. Jaké?

Americká politoložka Deborah Stoneová, která se věnuje problematice vytváření veřejných politik (které chápe jako neustálý střet osobních a veřejných zájmů), již před nějakým časem v knize Policy Paradox (2012) přišla se zajímavým zjištěním, že naprostá většina politických otázek má několik možných řešení, přičemž předem není možné říci, že jedno je a priori lepší než druhé.

Přečtěte si také Ano, bude hůř. Jen jedna věc dokáže Babišovi odehnat voliče. A ta se blíží

Záleží totiž na tom, jaké hodnotě a proč při řešení dám přednost, přičemž při výběru máme k dispozici několik základních možností: rovnost, efektivita, sociální potřebnost, svoboda, bezpečí. Pokud zůstaneme na celostátní úrovni, je logické předpokládat, že se vláda bude chovat jinak (měla by se chovat jinak) v období hospodářské konjunktury než v krizi, v míru než za války, jako etablovaný člen mezinárodního společenství či jako jeho vyvrhel. Hlavním vodítkem by přitom měla být politická orientace vlády, zda se jedná o vládu tzv. pravicovou či levicovou.

Tato zdánlivá jistota však právě teď, mimo jiné díky dopadům ekonomické globalizace, naráží na velký problém. Drtivá většina voličů si to sice ještě neuvědomuje, ale odborníci již delší dobu upozorňují, že škála levice–pravice ve skutečnosti nikdy nebyla přímkou, ale trojúhelníkem, jehož vrcholy jsou tvořeny liberalismem, konzervatismem a socialismem.

Tyto ideologie, případně jejich krajní politické varianty, na sebe budou narážet a budou se snažit přijít jak s odpověďmi na velké otázky naší doby, tak nabízet optimální řešení každodenních agend. Než se tak stane – a předpokládejme, že k tomu dojde –, budeme tak jako dosud svědky toho, že se politici a vlády, kteří se nějak definují, budou mnohem více lišit v rétorice než v reálném výkonu moci.

Zařídím všechno, úplně všechno

Pro ilustraci můžeme použít například současného britského ministerského předsedu. Boris Johnson, jenž se stal ministerským předsedou v roce 2019, je osmadvacátým vůdcem Konzervativní strany (počítáno od Roberta Peela, do čela strany se dostal roku 1834). Strana je považována za etalon konzervatismu, který lze definovat jako otevřenou tendenci bránit se rychlým změnám a podporovat tradiční normy. Zejména řád, autoritu, tradici, vlast, rodinu, náboženství, soukromé vlastnictví, morálku... Přírozenými protějšky a oponenty konzervativců jsou liberálové (pokrokaři), socialisté (rovnostáři) a revolucionáři.

Ponechme stranou zjevný paradox (nejen) v Johnsonově případě, že konzervativní politik je několikrát rozvedený (a má nemanželské dítě), a soustředme se na to důležitější. Na sociálních sítích se nedávno objevil soubor novinových zpráv, jenž nanejvýš výmluvně naznačuje, jak se premiér staví k řešení naléhavých politických otázek. Namísto promyšleného přístupu, který by reflektoval konzervativní paradigma bránění se rychlým změnám, se každou chvílí osobně staví do čela boje za cokoli, co je v daný okamžik aktuální. Posuďte sami.

Telegraph, 28. prosince 2019: Boris Johnson se osobně postaví do čela vyjednávání o budoucnosti vztahu Spojeného království s Evropskou unií.

Sun, 10. ledna 2020: Boris Johnson se postaví do čela skupiny, která se vypořádá s organizovaným zločinem.

Times, 27. ledna 2020: Boris Johnson osobně povede pobexitová obchodní vyjednávání.

Express, 29. února 2020: Boris Johnson se příští týden osobně postaví do čela vládní iniciativy řešící pandemii koronaviru.

Times, 1. dubna 2020: Boris Johnson přebírá kontrolu nad zlepšením testování koronaviru.

Times, 27. dubna 2020: Boris Johnson osobně povede vyjednávání o brexitu.

Telegraph, 2. června 2020: Boris Johnson přebírá „přímou kontrolu“ nad vládními opatřeními v koronavirové krizi.

Telegraph, 9. června 2020: Boris Johnson přebírá osobní vedení nad „leteckým mostem“, který má oživit plány na letní dovolenou v zahraničí.

Mail on Sunday, 14. června 2020: Premiér přebírá vedení „dvoumetrového odstupu“.

Sunday Times, 17. května 2020: A abychom nezapomněli: Dva zdroje sdělují, že Johnson na schůzi na začátku minulého týdne poslouchal detaily plánu, podle kterého mají být rozvolňována opatření proti pandemii, a pak se zeptal: „Kdo má na starosti realizaci tohoto plánu?“ Jeden zdroj uvádí: „Nastalo ticho. Premiér se podíval na vládního tajemníka Marka Sedwilla a řekl: ‚Ty to vedeš?‘ Sedwille odpověděl: ‚Ne, myslím, že to vedete Vy, pane premiére.‘“

Střízlivě uvažujícímu jedinci je jasné, že žádný člověk nemá šanci tolik různých a nesmírně náročných úkolů obsáhnout, pochopit, ba ani „jen“ uřídit (což by mělo být hlavním obsahem každodenní politické práce politiků v exekutivních pozicích). Přesto však roste počet politiků, kteří (minimálně zatím) úspěšně prodávají svým voličům představu, že jsou všemocní a řešení složitých úkolů jim, na rozdíl od běžných smrtelníků, nepůsobí problémy.

Johnson, Babiš či jeho hlavní „přetrhdílo“ Havlíček nespí, nejí a jen neúnavně pracují... Budí to dojem, že úspěšný politik při rozhodování, jak a proč řešit politické problémy, dnes musí hodit za hlavu bezpečnost, svobodu, sociální potřebnost či rovnost a soustředit se na jeden jediný aspekt politického rozhodování – efektivitu! Na vše osobně dohlédnu, vše beru pod přímou kontrolu, nemožné ihned, zázraky do tří dnů!

Jak to může dopadnout? Jedině špatně. Řešit komplikované a komplexní problémy, zejména pak ty, které se vynoří náhle – jako třeba v současnosti koronavirus, nelze způsobem, který máme dnes a denně možnost vidět kolem sebe. Politik, který libovolný momentálně aktuální problém převezme pod osobní kontrolu, sice párkrát může mít štěstí, ale určitě ne vždy.

Přečtěte si také Krize se dá zvládnout bez zbytečných řečí. Tvrdě a nekompromisně. Nemusí to ale být ta nejlepší cesta

Alternativní přístup, jenž ovšem mediálně ani zdaleka není tak vděčný jako chaotická aktivita egomaniakálních jedinců, o kterých byla řeč výše, však existuje. V řadě zemí politická reprezentace – samozřejmě viděno zvenčí, a tedy bez dostatečné znalosti jejich domácího kontextu – ve snaze vypořádat se s náročnými úkoly náhle se vynořivší krize postupovala mnohem méně bombasticky, klidně a umírněně.

V tento okamžik sice nevíme, kdo (a proč) z krize vyjde jako (nejméně pocuchaný) vítěz, ale země, jejíž vedení si při řešení krize počínalo umírněně, nejspíš bude mít i mnohem lepší výchozí pozici při zvládnání jejich nesmírných následků než země, jejíž vůdci šli ode zdi ke zdi. Zotavení totiž zcela jistě bude náročné, nejspíš bude trvat dlouho a tím se pro širokou veřejnost otevře prostor pro úvahu, jak moc (ne)účinné a (ne)bezpečné bylo každodenní deklarování, co všechno má který „superman“ osobně pod kontrolou. Tedy, doufejme, že se tak stane.

Autor je politický geograf, působí na **Fakultě sociálních věd** UK a Metropolitní univerzitě Praha.

V rubrice komentáře dáváme prostor různým úhlům pohledu, které nemusí vyjadřovat stanovisko redakce.

URL| <https://denikn.cz/414080/resim-uplne-vsechno-nikdo-jiny-by-to-nezvladl-od-usa-pres-britanii-po-cesko-vladne-politika-bezobsazneho-zvastu/>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
denikn.cz (Komentáře)

Bývalý senátor za Prahu 12 Tomáš Grulich z ODS zemřel

8.8.2020 ČRo Sever str. 05 18:00 Události v regionu

Jana MORAVCOVÁ, moderátorka

Bývalý senátor za Prahu 12 Tomáš Grulich z ODS zemřel. Bylo mu 69 let. Na svém Facebooku to dnes oznámil senátor Tomáš Czernin z TOP 09. Grulich působil v senátu v letech 2006-2018. Vystudoval historii a etnologii. V sedmdesátých letech se stal kastelánem na zámku v Klášterci nad Ohří. Pracoval také v teplickém krajském muzeu a Národním muzeu v Praze. Z něj v roce 1992 odešel a založil nakladatelství o rok později i tiskárnu. Přednášel také na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy.

Zemřel bývalý senátor Tomáš Grulich

8.8.2020 ournet.cz str. 00

"Zemřel senátor Tomáš Grulich. Můj přítel a předchůdce v roli předsedy Stálé komise pro krajany v zahraničí Senátu Parlamentu ČR. Byl to čestný člověk a pracovitý senátor, usiloval o prosazení korespondenční volby ze zahraničí. Slibuji, že udělám vše, abych toto jeho nedokončené dílo dotáhnul do konce," uvedl Czernin.

Grulich vystudoval historii a etnologii, v 70. letech byl kastelánem na zámku v Klášterci nad Ohří, pracoval v teplickém krajském muzeu, v roce 1982 se stal zaměstnancem Národního muzea v Praze.

Z něj v roce 1992 odešel a založil nakladatelství, o rok později pak tiskárnu, kterou spoluvlastnil a vedl do roku 2006. Nadále se věnoval historii a etnologii, od roku 1992 přednášel na **Fakultě sociálních věd** UK. Od roku 1992 byl členem

URL| <http://news.ournet.cz/story/zemrel-byvaly-senator-tomas-grulich-91e3e560200808czcs>

Bývalý senátor za Prahu 12 Tomáš Grulich z ODS zemřel

8.8.2020 ČRo Radiožurnál str. 03 17:00 Zprávy

moderátorka

Bývalý senátor za Prahu 12 Tomáš Grulich z ODS zemřel. Bylo mu 69 let. Na svém Facebooku to dnes oznámil senátor Tomáš Czernin z TOP 09. Grulich působil v senátu v letech 2006-2018. Vystudoval historii a etnologii. V sedmdesátých letech se stal kastelánem na zámku v Klášterci nad Ohří. Pracoval taky v teplickém krajském muzeu a Národním muzeu v Praze. Z něj v roce 1992 odešel a založil nakladatelství. O rok později i tiskárnu. A přednášel taky na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy.

Zemřel bývalý senátor za ODS Tomáš Grulich, bylo mu 69 let

8.8.2020 czpravy.cz str. 00

"Zemřel senátor Tomáš Grulich. Můj přítel a předchůdce v roli předsedy Stálé komise pro krajany v zahraničí Senátu Parlamentu ČR.

Byl to čestný člověk a pracovitý senátor, usiloval o prosazení korespondenční volby ze zahraničí," uvedl Czernin.

Grulich vystudoval historii a etnologii, v 70. letech byl kastelánem na zámku v Klášterci nad Ohří, pracoval v teplickém krajském muzeu, v roce 1982 se stal zaměstnancem Národního muzea v Praze.

Z něj v roce 1992 odešel a založil nakladatelství, o rok později pak tiskárnu, kterou spoluvlastnil a vedl do roku 2006. Nadále se věnoval historii a etnologii, od roku 1992 přednášel na **Fakultě sociálních věd** UK. Od roku 1992 byl členem ODS.

URL| <http://www.czpravy.cz/zemrel-byvaly-senator-za-ods-tomas-grulich-bylo-mu-69-let-64057.html>

Zemřel bývalý senátor Tomáš Grulich

8.8.2020 novinky.cz str. 00 Domáci

Ve věku 69 let zemřel bývalý senátor za Prahu 12 Tomáš Grulich (ODS). Na Facebooku to v sobotu napsal senátor Tomáš Czernin (TOP 09). Grulich působil v horní komoře Parlamentu v letech 2006 až 2018, před dvěma lety už mandát neobhajoval.

'Zemřel senátor Tomáš Grulich. Můj přítel a předchůdce v roli předsedy Stálé komise pro kraje v zahraničí Senátu Parlamentu ČR. Byl to čestný člověk a pracovitý senátor, usiloval o prosazení korespondenční volby ze zahraničí. Slibuji, že udělám vše, abych toto jeho nedokončené dílo dotáhnul do konce,' uvedl Czernin.

Grulich vystudoval historii a etnologii, v 70. letech byl kastelánem na zámku v Klášterci nad Ohří, pracoval v teplickém krajském muzeu, v roce 1982 se stal zaměstnancem Národního muzea v Praze.

Z něj v roce 1992 odešel a založil nakladatelství, o rok později pak tiskárnu, kterou spoluvlastnil a vedl do roku 2006. Nadále se věnoval historii a etnologii, od roku 1992 přednášel na **Fakultě sociálních věd** UK. Od roku 1992 byl členem ODS.

URL| <https://www.novinky.cz/domaci/547356-zemrel-byvaly-senator-tomas-grulich.html>

Zemřel bývalý senátor Tomáš Grulich

8.8.2020 irozhlas.cz str. 00 Zprávy z domova
ČTK

Ve věku 69 let zemřel bývalý senátor za Prahu 12 Tomáš Grulich (ODS). Na facebooku to dnes napsal senátor Tomáš Czernin (TOP 09). Grulich působil v horní komoře Parlamentu v letech 2006 až 2018, před dvěma lety už mandát neobhajoval.

„Zemřel senátor Tomáš Grulich. Můj přítel a předchůdce v roli předsedy Stálé komise pro kraje v zahraničí Senátu Parlamentu ČR. Byl to čestný člověk a pracovitý senátor, usiloval o prosazení korespondenční volby ze zahraničí. Slibuji, že udělám vše, abych toto jeho nedokončené dílo dotáhnul do konce,“ uvedl Czernin.

Grulich vystudoval historii a etnologii, v 70. letech byl kastelánem na zámku v Klášterci nad Ohří, pracoval v teplickém krajském muzeu, v roce 1982 se stal zaměstnancem Národního muzea v Praze. Z něj v roce 1992 odešel a založil nakladatelství, o rok později pak tiskárnu, kterou spoluvlastnil a vedl do roku 2006. Nadále se věnoval historii a etnologii, od roku 1992 přednášel na **Fakultě sociálních věd** UK. Od roku 1992 byl členem ODS.

URL| https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/tomas-grulich-zemrel_2008081733_cen

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:

[irozhlas.cz \(Zprávy z domova\)](https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/tomas-grulich-zemrel_2008081733_cen)

Zemřel bývalý senátor Tomáš Grulich (†69)

8.8.2020 eurozpravy.cz str. 00

EuroZprávy.cz

Ve věku 69 let zemřel bývalý senátor za Prahu 12 Tomáš Grulich (ODS). Na facebooku to dnes napsal senátor Tomáš Czernin (TOP 09). Grulich působil v horní komoře Parlamentu v letech 2006 až 2018, před dvěma lety už mandát neobhajoval.

doporučujeme

"Zemřel senátor Tomáš Grulich. Můj přítel a předchůdce v roli předsedy Stálé komise pro krajany v zahraničí Senátu Parlamentu ČR. Byl to čestný člověk a pracovitý senátor, usiloval o prosazení korespondenční volby ze zahraničí. Slibuji, že udělám vše, abych toto jeho nedokončené dílo dotáhnul do konce," uvedl Czernin Grulich vystudoval historii a etnologii, v 70. letech byl kastelánem na zámku v Klášterci nad Ohří, pracoval v teplickém krajském muzeu, v roce 1982 se stal zaměstnancem Národního muzea v Praze. Z něj v roce 1992 odešel a založil nakladatelství, o rok později pak tiskárnu, kterou spoluvlastnil a vedl do roku 2006. Nadále se věnoval historii a etnologii, od roku 1992 přednášel na **Fakultě sociálních věd** UK. Od roku 1992 byl členem ODS.

URL| <https://eurozpravy.cz/domaci/politika/zemrel-byvaly-senator-tomas-grulich-69.2ea3682b/>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:

[eurozpravy.cz](https://eurozpravy.cz/domaci/politika/zemrel-byvaly-senator-tomas-grulich-69.2ea3682b/)

Zemřel bývalý senátor Tomáš Grulich

8.8.2020 forum24.cz str. 00 Zprávy

ČTK / FORUM 24

Ve věku 69 let zemřel bývalý senátor za Prahu 12 Tomáš Grulich (ODS). Na Facebooku to dnes napsal senátor Tomáš Czernin (TOP 09). Grulich působil v horní komoře parlamentu v letech 2006–2018, před dvěma lety už mandát neobhajoval.

"Zemřel senátor Tomáš Grulich. Můj přítel a předchůdce v roli předsedy stálé komise pro krajany v zahraničí Senátu Parlamentu ČR. Byl to čestný člověk a pracovitý senátor, usiloval o prosazení korespondenční volby ze zahraničí. Slibuji, že udělám vše, abych toto jeho nedokončené dílo dotáhnul do konce," uvedl Czernin.

Grulich vystudoval historii a etnologii. V 70. letech byl kastelánem na zámku v Klášterci nad Ohří, pracoval v teplickém krajském muzeu, v roce 1982 se stal zaměstnancem Národního muzea v Praze. Z něj v roce 1992 odešel a založil nakladatelství, o rok později pak tiskárnu, kterou spoluvlastnil a vedl do roku 2006. Nadále se věnoval historii a etnologii, od roku 1992 přednášel na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy. Od roku 1992 byl členem ODS.

URL| <https://www.forum24.cz/zemrel-byvaly-senator-tomas-grulich/>

Stejná zpráva vyšla také v dalších 2 titulech:

[forum24.cz \(Zprávy\)](https://www.forum24.cz/zemrel-byvaly-senator-tomas-grulich/), [forum24.cz \(Zprávy\)](https://www.forum24.cz/zemrel-byvaly-senator-tomas-grulich/)

Zemřel bývalý senátor Tomáš Grulich

8.8.2020 seznamzpravy.cz str. 00 Politika, Stalo se
ČTK

Tomáš Grulich zastupoval ODS v Senátu po dvě volební období.

Ve věku 69 let zemřel bývalý senátor za Prahu 12 Tomáš Grulich (ODS). Na Facebooku to dnes napsal senátor Tomáš Czernin (TOP 09). Grulich působil v horní komoře Parlamentu v letech 2006 až 2018, před dvěma lety už mandát neobhajoval.

„Zemřel senátor Tomáš Grulich. Můj přítel a předchůdce v roli předsedy Stálé komise pro krajanů v zahraničí Senátu Parlamentu ČR. Byl to čestný člověk a pracovitý senátor, usiloval o prosazení korespondenční volby ze zahraničí. Slibuji, že udělám vše, abych toto jeho nedokončené dílo dotáhl do konce,“ uvedl Czernin.

Grulich vystudoval historii a etnologii, v 70. letech byl kastelánem na zámku v Klášterci nad Ohří, pracoval v teplickém krajském muzeu, v roce 1982 se stal zaměstnancem Národního muzea v Praze. Z něj v roce 1992 odešel a založil nakladatelství, o rok později pak tiskárnu, kterou spoluvlastnil a vedl do roku 2006. Nadále se věnoval historii a etnologii, od roku 1992 přednášel na **Fakultě sociálních věd** UK. Od roku 1992 byl členem ODS.

URL| <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/zemrel-byvaly-senator-tomas-grulich-115292>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
[seznamzpravy.cz](https://www.seznamzpravy.cz) (*Politika, Stalo se*)

Zemřel bývalý senátor Tomáš Grulich. Usiloval o korespondenční volby ze zahraničí

8.8.2020 lidovky.cz str. 00 Domov
ČTK

Ve věku 69 let zemřel bývalý senátor za Prahu 12 Tomáš Grulich (ODS). Na facebooku to v sobotu napsal senátor Tomáš Czernin (TOP 09). Grulich působil v horní komoře Parlamentu v letech 2006 až 2018, před dvěma lety už mandát neobhajoval.

Ve věku 83 let zemřel John Hume, severoirský politik a držitel Nobelovy ceny za mír

„Zemřel senátor Tomáš Grulich. Můj přítel a předchůdce v roli předsedy Stálé komise pro krajanů v zahraničí Senátu Parlamentu ČR. Byl to čestný člověk a pracovitý senátor, usiloval o prosazení korespondenční volby ze zahraničí. Slibuji, že udělám vše, abych toto jeho nedokončené dílo dotáhnul do konce,“ uvedl Czernin.

Grulich vystudoval historii a etnologii, v 70. letech byl kastelánem na zámku v Klášterci nad Ohří, pracoval v teplickém krajském muzeu, v roce 1982 se stal zaměstnancem Národního muzea v Praze. Z něj v roce 1992 odešel a založil nakladatelství, o rok později pak tiskárnu, kterou spoluvlastnil a vedl do roku 2006. Nadále se věnoval historii a etnologii, od roku 1992 přednášel na **Fakultě sociálních věd** UK. Od roku 1992 byl členem ODS.

Foto:
Tomáš Grulich, ODS
Senat.cz, Reprofoto

URL| https://www.lidovky.cz/domov/zemrel-byvaly-senator-tomas-grulich-usiloval-o-korespondencni-volby-ze-zahranici.A200808_152720_In_domov_ele

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
lidovky.cz (Domov)

Zemřel bývalý senátor Tomáš Grulich

8.8.2020 novinky.cz str. 00

Ve věku 69 let zemřel bývalý senátor za Prahu 12 Tomáš Grulich (ODS). Na Facebooku to v sobotu napsal senátor Tomáš Czernin (TOP 09). Grulich působil v horní komoře Parlamentu v letech 2006 až 2018, před dvěma lety už mandát neobhajoval.

"Zemřel senátor Tomáš Grulich. Můj přítel a předchůdce v roli předsedy Stálé komise pro kraje v zahraničí Senátu Parlamentu ČR. Byl to čestný člověk a pracovitý senátor, usiloval o prosazení korespondenční volby ze zahraničí. Slibuji, že udělám vše, abych toto jeho nedokončené dílo dotáhnul do konce," uvedl Czernin.

Grulich vystudoval historii a etnologii, v 70. letech byl kastelánem na zámku v Klášterci nad Ohří, pracoval v teplickém krajském muzeu, v roce 1982 se stal zaměstnancem Národního muzea v Praze.

Z něj v roce 1992 odešel a založil nakladatelství, o rok později pak tiskárnu, kterou spoluvlastnil a vedl do roku 2006. Nadále se věnoval historii a etnologii, od roku 1992 přednášel na **Fakultě sociálních věd** UK. Od roku 1992 byl členem ODS.

URL| <https://www.novinky.cz/domaci/clanek/zemrel-byvaly-senator-tomas-grulich-40332813>

Zemřel bývalý předseda komise Senátu pro kraje Tomáš Grulich

8.8.2020 radio.cz str. 00

Ve věku 69 let zemřel bývalý senátor za Prahu 12 Tomáš Grulich (ODS). Na facebooku to dnes napsal senátor Tomáš Czernin (TOP 09). Grulich působil v horní komoře Parlamentu v letech 2006 až 2018, před dvěma lety už mandát neobhajoval.

"Zemřel senátor Tomáš Grulich. Můj přítel a předchůdce v roli předsedy Stálé komise pro kraje v zahraničí Senátu Parlamentu ČR. Byl to čestný člověk a pracovitý senátor, usiloval o prosazení korespondenční volby ze zahraničí. Slibuji, že udělám vše, abych toto jeho nedokončené dílo dotáhnul do konce," uvedl Czernin.

Grulich vystudoval historii a etnologii, v 70. letech byl kastelánem na zámku v Klášterci nad Ohří, pracoval v teplickém krajském muzeu, v roce 1982 se stal zaměstnancem Národního muzea v Praze. Z něj v roce 1992 odešel a založil nakladatelství, o rok později pak tiskárnu, kterou spoluvlastnil a vedl do roku 2006. Nadále se věnoval historii a etnologii, od roku 1992 přednášel na **Fakultě sociálních věd** UK. Od roku 1992 byl členem ODS.

URL| <https://cesky.radio.cz/zemrel-byvaly-predseda-komise-senatu-pro-kraje-tomas-grulich-8688672>

Ve věku 69 let zemřel bývalý senátor za Prahu 12 Tomáš Grulich z ODS

8.8.2020 cnn.iprima.cz str. 00

FTV Prima

Tomáš Grulich a Tomáš Czernin (vpravo). Foto: Facebook.com Zavřít Tomáš Grulich a Tomáš Czernin (vpravo).

Ve věku 69 let zemřel bývalý senátor za Prahu 12 Tomáš Grulich (ODS). Na Facebooku to dnes napsal senátor Tomáš Czernin (TOP 09). Grulich působil v horní komoře Parlamentu v letech 2006 až 2018, před dvěma lety už mandát neobhajoval.

reklama

„Zemřel senátor Tomáš Grulich. Můj přítel a předchůdce v roli předsedy Stálé komise pro kraje v zahraničí Senátu Parlamentu ČR. Byl to čestný člověk a pracovitý senátor, usiloval o prosazení korespondenční volby ze zahraničí. Slibuji, že udělám vše, abych toto jeho nedokončené dílo dotáhl do konce,“ uvedl Czernin.

Grulich vystudoval historii a etnologii, v 70. letech byl kastelánem na zámku v Klášterci nad Ohří, pracoval v teplickém krajském muzeu, v roce 1982 se stal zaměstnancem Národního muzea v Praze. Z něj v roce 1992 odešel a založil nakladatelství, o rok později pak tiskárnu, kterou spoluvlastnil a vedl do roku 2006. Nadále se věnoval historii a etnologii, od roku 1992 přednášel na **Fakultě sociálních věd** UK. Od roku 1992 byl členem ODS.

URL| <https://cnn.iprima.cz/ve-veku-69-let-zemrel-byvaly-senator-za-prahu-12-tomas-grulich-z-ods-7308>

Zemřel bývalý senátor za ODS Tomáš Grulich, bylo mu 69 let

8.8.2020 aktualne.cz str. 00 Politika

ČTK

Grulich působil v horní komoře Parlamentu v letech 2006 až 2018, před dvěma lety už mandát neobhajoval. Ve věku 69 let zemřel bývalý senátor za Prahu 12 Tomáš

"Zemřel senátor Tomáš Grulich. Můj přítel a předchůdce v roli předsedy Stálé komise pro kraje v zahraničí Senátu Parlamentu ČR. Byl to čestný člověk a pracovitý senátor, usiloval o prosazení korespondenční volby ze zahraničí," uvedl Czernin.

Grulich vystudoval historii a etnologii, v 70. letech byl kastelánem na zámku v Klášterci nad Ohří, pracoval v teplickém krajském muzeu, v roce 1982 se stal zaměstnancem Národního muzea v Praze.

Z něj v roce 1992 odešel a založil nakladatelství, o rok později pak tiskárnu, kterou spoluvlastnil a vedl do roku 2006. Nadále se věnoval historii a etnologii, od roku 1992 přednášel na **Fakultě sociálních věd** UK. Od roku 1992 byl členem ODS.

URL| <https://zpravy.aktualne.cz/domaci/politika/zemrel-byvaly-senator-za-ods-tomas-grulich/r--deda2878d97b11ea9d74ac1f6b220ee8/>

Stejná zpráva vyšla také v dalších 2 titulech:

aktualne.cz (*Politika*), aktualne.cz (*Politika*)

Zemřel bývalý senátor ODS Tomáš Grulich

8.8.2020 echo24.cz str. 00 Domov, Krátké zprávy

Echo24

Zemřel bývalý senátor Tomáš Grulich, v horní komoře působil celkem 12 let, a to mezi lety 2006 a 2018. O jeho úmrtí informoval senátor a první místopředseda Tomáš Czernin. Grulich byl členem Občanské demokratické strany.

Zemřel bývalý senátor Tomáš Grulich, v horní komoře působil celkem 12 let, a to mezi lety 2006 a 2018. O jeho úmrtí informoval senátor a první místopředseda Tomáš Czernin. Grulich byl členem Občanské demokratické strany.

„Zemřel senátor Tomáš Grulich. Můj přítel a předchůdce v roli předsedy Stálé komise pro kraje v zahraničí Senátu Parlamentu ČR. Byl to čestný člověk a pracovitý senátor, usiloval o prosazení korespondenční volby ze zahraničí. Slibuji, že udělám vše, abych toto jeho nedokončené dílo dotáhl do konce,“ uvedl Czernin.

Grulich vystudoval historii a etnologii, v 70. letech byl kastelánem na zámku v Klášterci nad Ohří, pracoval v teplickém krajském muzeu, v roce 1982 se stal zaměstnancem Národního muzea v Praze. Z něj v roce 1992 odešel a založil nakladatelství, o rok později pak tiskárnu, kterou spoluvlastnil a vedl do roku 2006. Nadále se věnoval historii a etnologii, od roku 1992 přednášel na **Fakultě sociálních věd** UK. Od roku 1992 byl členem ODS.

URL| <http://echo24.cz/a/SRHUX>

Stejná zpráva vyšla také v dalších 2 titulech:

echo24.cz (*Domov, Krátké zprávy*), echo24.cz (*Domov, Krátké zprávy*)

Tloušťík a Chlapeček

8.8.2020 Lidové noviny str. 14 Orientace - Esej
MICHAL ONDERČO MICHAL SMETANA

Ukončil atomový hřib nad Hirošimou definitivně druhou světovou válku? Nezlomil japonské velení až náhlý a pro ně nečekaný vstup Sovětského svazu do boje, když obklíčil jejich fakticky jedinou armádu? Pře mezi zastánci a odpůrci použití nukleární bomby trvá už 75 let, ale jedna věc je nezpochybnitelná: od srpna 1945 žádný režim nepoužil v žádné válce novou, ničivou zbraň. Taková situace nemá v dějinách lidstva obdoby.

Při návštěvě Muzea mírového památníku v Hirošimě se v prvním patře setkáte se zajímavou instalací. Hologram ukazuje toto přístavní japonské město ve stavu z roku 1944, se čtvrtmiliónem obyvatel a vzkvétající ekonomikou. Pak stisknete knoflík a na město se spustí jaderná bomba. Hologram se změní a můžete – v reálném čase – pozorovat zkázu. Domy jsou srovnány se zemí, městem se šíří požár. Po pár minutách je jedinou stojící budovou veletržní palác s kopulí, navržený českým architektem Janem Letzelem. Všechno ostatní je pryč.

Ve čtvrtek 6. srpna uplynulo pětasedmdesát let od svržení atomové bomby na Hirošimu. Zemřelo při něm zhruba 135 tisíc lidí, z toho 60 procent uhořelo zaživa. V okolí „Ground Zero“ – místa dopadu – zemřelo tisíc lidí na čtvereční kilometr. O tři dny později srovnala druhá americká jaderná bomba se zemí další japonské město Nagasaki a šest dní poté Japonsko kapitulovalo.

Vedle snahy donutit japonskou vládu k bezpodmínečné kapitulaci měli američtí plánovači ještě druhý cíl: zapůsobit novou mocnou zbraní na sovětského lídra Stalina, a vylepšit tak americkou pozici pro jednání o poválečném uspořádání světa. Když se však americký ministr zahraničních věcí James Byrnes setkal o měsíc později v Londýně se svým sovětským protějškem, napsal domů, že Rusové byli „tvrdohlaví, neústupní a vůbec ne zastrašení“.

Revoluce, o které jste neslyšeli

Historici se dodnes přou o to, jakou roli hrálo použití jaderné zbraně pro ukončení druhé světové války. Americké děti se ve škole učí, že jedinou alternativou k použití zbraně byla krvavá pozemní invaze, kde by s vysokou pravděpodobností zemřelo až půl milionu amerických vojáků. Nejnovější archivní výzkum tento argument zpochybňuje: podle prací amerických i japonských historiků byl pro japonské velení rozhodujícím faktorem spíše vstup Sovětského svazu do války. S tím japonští představitelé nepočítali – naopak předpokládali, že Sověti budou hrát roli prostředníka pro mírová jednání mezi USA a Japonskem.

Bez ohledu na debaty historiků o přímých následcích jaderného bombardování Hirošimy a Nagasaki nám uplynulých pětasedmdesát let ukazuje zajímavý paradox. Doposud nejničivější zbraní v historii lidstva nyní disponuje devět států. Řada z nich se v uplynulých dekáдах zapojila do krvavých válečných konfliktů, ve

kterých by jim jaderné zbraně potenciálně zajistily vojenskou převahu. Od léta roku 1945 však k dalšímu použití jaderných zbraní nedošlo. Jak vysvětlíme tuto zdrženlivost, která nemá v historii vojenských inovací obdoby? A můžeme se spolehnout na to, že bude pokračovat i do budoucna?

Již rok po svržení bomb na Hirošimu a Nagasaki publikoval americký akademik Bernard Brodie knihu Absolutní zbraň. Poprvé v ní zazněla klíčová myšlenka jaderného věku, že skutečná síla jaderných zbraní neleží v jejich přímém použití, ale především v hrozbě jejich použití. „Doted“ bylo cílem vojenského vedení války vyhrávat. Odted je cílem se válkám vyhnout.“

Podle této logiky bude potenciální agresor preventivně odstrašen hrozbou možného použití této ultimátní zbraně, a proto se raději jakémukoli vzájemnému konfliktu vyhne. Brodie tuto změnu nazval jadernou revolucí.

Navzdory této revoluci se ale američtí stratégové v prvních letech studené války zabývali otázkou, jak bojovat – a vyhrát – budoucí jadernou válku. V bibli jaderné strategie, knize Hermana Kahna O termojaderné válce, autor píše, že v jaderné válce se zvítězit dá – protože tak či onak jedna ze stran konfliktu utrpí menší škody než druhá. Pokud jste viděli film Dr. Divnoláska, kde je hlavní postava inspirována právě předobrazem Hermana Kahna, nepotřebujete další vysvětlení.

Kahnova teorie zní na první pohled logicky, v jejím srdci ale leží problém, který nejlépe shrnul americký akademik Robert Jervis v knize Význam jaderné revoluce. Hovoří v ní o tom, že jaderná revoluce stojí na dvou pilířích.

První pilíř souvisí s destruktivní mocí použití jaderných zbraní. Ta je potenciálně tak obrovská, že i vítězi jaderné války zůstane zpustošené území a desítky milionů obětí, takže hovořit o vítězství je v takovém případě víc než jen mírně ironické. Z prvního pilíře pak plyne pilíř druhý: pokud je vzájemné zničení garantováno a při jakémkoli konfliktu hrozí jeho eskalace do jaderné roviny, ozbrojený konflikt mezi jadernými mocnostmi je vyloučen. Jervisova kniha pomáhá osvětlit, proč studená válka mezi Východem a Západem zůstala studená a i přes vzájemné spory nikdy nepřešla do horké fáze.

Co se smí a co nesmí

Jaderná revoluce nám sice pomáhá pochopit, proč nikdy nedošlo k použití jaderných zbraní mezi jadernými velmocemi, stále však schází vysvětlení, proč vlastníci jaderných zbraní nepoužili tuto zbraň ve válkách se státy, které možností jaderné odvety nedisponují. A to ani v případech, kdy v takových válkách nakonec sami prohráli.

Možností takového použití jaderných zbraní přitom bylo v uplynulých dekáдах hned několik. Po vstupu čínských vojsk do korejské války začátkem padesátých let navrhl americký generál Douglas MacArthur zvrátit nepříznivý vývoj situace pomocí jaderného bombardování, v roce 1954 zase americký prezident Dwight Eisenhower odmítl pomocí jaderných zbraní zachránit francouzské spojence v Indočíně. V lednu 1968 pak vojenský poradce prezidenta Johnsona vydal pokyn sbírat seznam možných cílů na jaderné útoky v severním Vietnamu, ve všech těchto případech ale nakonec americký prezident od myšlenky jaderné zbraně použít ustoupil a jaderná velmoc se musela smířit s porážkou včetně nezanedbatelných politických důsledků.

Tento vývoj událostí nebyl nevyhnutelný. Pokud by generál z 19. století slyšel o tom, že v následujících letech dojde k vynalezení ultimátní ničivé zbraně, ale její vlastníci se bez jakékoli vzájemné dohody sami vzdají možnosti ji použít, zřejmě by tomu nemohl uvěřit. Americká akademička Nina Tannenwaldová v tomto směru sleduje postupný vývoj a upevňování „jaderného tabu“ – vnímání jaderných zbraní jako specifické kategorie nehumánních vojenských prostředků, které „slušné státy“ v konfliktech nepoužívají. V uvažování jaderných států hraje zcela jistě roli i obava z otevření pomyslné Pandorašiny skříňky, kdy by porušení nepsané tradice používání jaderných zbraní vedlo k jejich rozšíření mezi další státy. Tomu se současné jaderné velmoci snaží všemi silami již desítky let bránit. Toto vše vysvětluje paradoxní situaci, kdy jaderné státy v poválečné době budují rozsáhlé arzenály a vymýšlí komplexní strategické plány pro jejich použití, ale k samotným jaderným útokům nakonec nedochází.

V Muzeu mírového památníku v Hirošimě, návštěvou kterého jsme tuto esej začínali, je hned vedle expozice jaderného výbuchu odpočinková zóna. V této zóně můžeme najít lezoucí batolata, školou povinné děti hrající hry na svých mobilních telefonech či spící důchodce. Pro mnoho lidí zůstává samotné muzeum důležitou připomínkou tragické minulosti, která má však s dnešním dnem jen pramálo společného. Je tomu ale skutečně tak, že se dalšího použití jaderných zbraní už nemusíme bát?

Rostoucí uvědomění katastrofického dopadu jaderné války vedlo k podepsání Smlouvy o nešíření jaderných zbraní v roce 1968, mnohým dohodám o omezení zbrojení mezi Spojenými státy a Sovětským svazem i protijadernému aktivismu v občanské společnosti. Je těžké si dnes představit situaci, kdy by použití jaderných zbraní nebylo porušením Ženevských konvencí, které regulují použití síly ve vojenských konfliktech. Již během studené války varovali vědci před „jadernou zimou“, kdy by se v důsledku jaderné války pokryla obloha jaderným prachem, množství slunečního záření by kleslo o 75 procent, srážky o 60 procent a teplota na

zemi o zhruba 10 °C. Dnes nám počítačové simulace ukazují, že vedle desítek milionů přímých obětí by globální klima i produkci potravin ve světě s potenciálně katastrofickými důsledky pro stovky milionů lidí ohrozilo i poměrně omezené použití jaderných zbraní v regionálním válečném konfliktu.

Na co bomba, když ji nevyužiju?

Ne všichni však přijali Jervisovu interpretaci jaderné revoluce. Vojenské plánování v zemích, které jadernými zbraněmi disponují, stále potenciálně počítá s jejich nasazením v případě ozbrojeného konfliktu. Všech devět jaderných států dnes aktivně vylepšuje a rozšiřuje svůj arzenál, nakonec současná vlna modernizace jaderného arzenálu Spojených států vyjde americké daňové poplatníky během příštích 30 let na přibližně 1,7 bilionu (tedy 1700 miliard) dolarů. Pro lepší představu – s tímto obnosem by bylo možné pokrýt český státní rozpočet po dobu následujících 24 let.

Varovných signálů je ovšem v tomto směru více. Architektura americko-ruských smluv o kontrole jaderného zbrojení se postupně rozpadá, a pokud v příštím roce nedojde k prodloužení smlouvy New START, skončí tím poslední mezinárodněprávní nástroj omezující arzenály těchto jaderných velmocí. Mezi lídry jaderných států se přitom čím dále častěji objevují narážky na možné použití jaderných zbraní.

Když došlo k několika střetům mezi americkými a ruskými vojáky v Sýrii v roce 2016, Rusko přesunulo jaderné rakety Iskander do enklávy v Kaliningradu. „Nerozvážné konání USA má jadernou dimenzi,“ řekl tehdy Putinův propagandista Dmitrij Kiseljov ve své televizní show. Vladimir Putin položil „svou jadernou pistoli na stůl“, napsal list Financial Times s použitím kovbojské metafory. Americký prezident Donald Trump se údajně pravidelně ptá svých poradců, na co mu je tak mocná zbraň, když ji nemůže použít. Lídři v Pákistánu a Indii se také pravidelně zmiňují o použití jaderných zbraní jako reálné možnosti ve vzájemném konfliktu, Severní Korea zase jaderným útokem vyhrožovala již několika svým sousedům.

Dnes již víme, že se britský spisovatel C. P. Snow v roce 1960 mýlil, když na přední stránce The New York Times zazněla jeho věta, že jaderná válka v následující dekádě je matematickou jistotou. Avšak i přes to, že se vlastníci jaderných zbraní vyhnuli jejich použití po více než sedm desítek let, současný vývoj ve světě naznačuje, že tato zdrženlivost nemusí trvat věčně. Pětasedmdesáté výročí Hirošimy by proto mělo být rovněž varováním, že jaderné riziko není jen historickým tématem a že je třeba si katastrofální následky použití jaderných zbraní stále připomínat i v dnešní době.

Vědci varovali před „jadernou zimou“, kdy by se v důsledku války pokryla obloha jaderným prachem, množství slunečního záření by kleslo o 75 % a teplota o zhruba 10 °C

Americký prezident Donald Trump se údajně pravidelně ptá svých poradců, na co mu je tak mocná zbraň, jako je jaderná bomba, když ji nemůže použít

O autorovi| M I C H A L O N D E R Ā O M I C H A L S M E T A N A, Michal Onderčo je odborný asistent na Erasmově univerzitě v Rotterdamu a vědecký pracovník výzkumného centra excellence Peace Research Center Prague. Michal Smetana je výzkumným pracovníkem a pedagogem na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy a koordinátorem univerzitního výzkumného centra excellence Peace Research Center Prague.

Foto autor| FOTO PROFIMEDIA

Foto popis| Atomové hříby nad Hirošimou a Nagasaki změnily válečná pravidla. Od té chvíle se jadernou bombu nikdo neodvážil použít.

Zemřel bývalý senátor Tomáš Grulich. Zasazoval se o korespondenční volby

8.8.2020 zpravy.iDNES.cz str. 00 Domáci
was, ČTK

Tomáš Grulich, který byl senátorem za ODS v letech 2006 až 2018, zemřel ve věku 69 let. Na Facebooku to v sobotu oznámil senátor TOP 09 Tomáš Czernin, podle kterého byl Grulich čestný člověk a pracovitý senátor. Czernin slíbil prosadit korespondenční volbu pro české krajany v zahraničí, o což usiloval Grulich.

„Zemřel senátor Tomáš Grulich. Můj přítel a předchůdce v roli předsedy Stálé komise pro krajany v zahraničí Senátu Parlamentu ČR,“ oznámil na Facebooku Tomáš Czernin.

„Byl to čestný člověk a pracovitý senátor, usiloval o prosazení korespondenční volby ze zahraničí. Slibuji, že udělám vše, abych toto jeho nedokončené dílo dotáhnul do konce. Odpočívej v pokoji, příteli,“ napsal Czernin.

Tomáš Grulich vystudoval historii a etnologii na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy, od roku 1992 přednášel na **Fakultě sociálních věd** UK. Kromě politika byl i kastelánem na zámku Klášterec nad Ohří a pracoval v teplickém krajském muzeu a deset let i v Národním muzeu. Poté, co odsud v roce 1992 odešel založil nakladatelství a tiskárnu, kterou vedl do roku 2006.

Grulich byl členem ODS od roku 1992 a radním Prahy 12 od roku 1998. Do Senátu ho voliči zvolili poprvé v roce 2006 v obvodu Praha 12, o šest let později mandát obhájil, v roce 2018 už nekandidoval a za jeho obvod je nyní senátorem Pavel Fischer.

Foto:
Senátor Tomáš Grulich
tomasgrulich.cz

URL| https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/senat-cr-senator-zemrel-umrti-tomas-grulich-tomas-czernin.A200808_150756_domaci_wass

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
zpravy.iDNES.cz (*Domáci*)

Zemřel bývalý senátor Grulich (†69). Czernin slíbil dotáhnout „nedokončené dílo“

8.8.2020 blesk.cz str. 00 Politika

Bývalý senátor Tomáš Grulich, který byl v horní komoře v letech 2006 až 2018 za ODS, zemřel ve věku 69 let. Na facebooku to oznámil senátor TOP 09 Tomáš Czernin, podle kterého chtěl Grulich pro české krajany v zahraničí prosadit korespondenční volbu. Tento úkol po něm chce prý dokončit.

„Zemřel senátor Tomáš Grulich. Můj přítel a předchůdce v roli předsedy Stálé komise pro krajany v zahraničí Senátu Parlamentu ČR,“

uvedl

Czernin .

„Byl to čestný člověk a pracovitý senátor, usiloval o prosazení korespondenční volby ze zahraničí.

Slibuji, že udělám vše, abych toto jeho nedokončené dílo dotáhnu do konce. Odpočívej v pokoji, příteli,“ dodal.

Kastelán, nakladatel a majitel tiskárny

Tomáš Grulich vystudoval Filozofickou fakultu Univerzity Karlovy, konkrétně obor historie a entologie. Kromě politiky měl i pestrý profesní život -

v 70. letech byl kastelánem na zámku v Klášterci nad Ohří, pracoval v teplickém krajském muzeu, v roce 1982 se stal zaměstnancem Národního muzea v Praze.

Z něj v roce 1992 odešel a založil nakladatelství, o rok později pak tiskárnu, kterou spoluvlastnil a vedl do roku 2006.

Nadále se věnoval historii a etnologii, od roku 1992 přednášel na **Fakultě sociálních věd** UK. Od roku 1992 byl členem ODS.

Do Senátu voliči zvolili poprvé v roce 2006 v obvodu Praha 12,

o šest let později mandát obhájil, v roce 2018 už nekandidoval a za jeho obvod je nyní senátorem Pavel Fischer.

URL| <https://www.blesk.cz/clanek/651927/zemrel-byvaly-senator-grulich-69-czernin-slibil-dotahnout-nedokoncene-dilo>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:

[blesk.cz](https://www.blesk.cz) (*Politika*)

Zemřel bývalý senátor Grulich (†69). Vystrčil ho zmínil jako tátu: Hrozně to bolí

8.8.2020 blesk.cz str. 00 Politika
ČTK, kal

Bývalý senátor Tomáš Grulich, který byl v horní komoře v letech 2006 až 2018 za ODS, zemřel ve věku 69 let. Na facebooku to oznámil senátor TOP 09 Tomáš Czernin, podle kterého chtěl Grulich pro české krajany v zahraničí prosadit korespondenční volbu. Tento úkol po něm chce prý dokončit. Šéf Senátu Miloš Vystrčil (ODS) pak Grulicha zmínil jako neoficiálního tátu všech krajanů, jeho úmrtí ho velmi zasáhlo.

„Zemřel senátor Tomáš Grulich. Můj přítel a předchůdce v roli předsedy Stálé komise pro krajany v zahraničí Senátu Parlamentu ČR,“ uvedl Czernin.

„Byl to čestný člověk a pracovitý senátor, usiloval o prosazení korespondenční volby ze zahraničí. Slibuji, že udělám vše, abych toto jeho nedokončené dílo dotáhnul do konce. Odpočívej v pokoji, příteli,“ dodal.

„Hrozně to bolí. Zemřel Tomáš Grulich. Skvělý člověk, pan senátor s renesanční duší a neoficiální „táta“ našich krajanů. Díky za všechno Tomáši, myslím na Tebe a Tvé blízké,“ zmínil na twitteru šéf Senátu Miloš Vystrčil (ODS).

Hrozně to bolí. Zemřel Tomáš Grulich. Skvělý člověk, pan senátor s renesanční duší a neoficiální „táta“ našich krajanů. Díky za všechno Tomáši, myslím na Tebe a Tvé blízké.

— Miloš Vystrčil (@Vystrcil_Milos) 8. srpna 2020

Kastelán, nakladatel a majitel tiskárny

Tomáš Grulich vystudoval Filozofickou fakultu Univerzity Karlovy, konkrétně obor historie a etnologie. Kromě politiky měl i pestrý profesní život - v 70. letech byl kastelánem na zámku v Klášterci nad Ohří, pracoval v teplickém krajském muzeu, v roce 1982 se stal zaměstnancem Národního muzea v Praze. Z něj v roce 1992 odešel a založil nakladatelství, o rok později pak tiskárnu, kterou spoluvlastnil a vedl do roku 2006. Nadále se věnoval historii a etnologii, od roku 1992 přednášel na **Fakultě sociálních věd** UK. Od roku 1992 byl členem ODS.

Do Senátu voliči zvolili poprvé v roce 2006 v obvodu Praha 12, o šest let později mandát obhájil, v roce 2018 už nekandidoval a za jeho obvod je nyní senátorem Pavel Fischer.

URL| <https://www.blesk.cz/clanek/651927/zemrel-byvaly-senator-grulich-69-vystrcil-ho-zminil-jako-tatu-hrozne-to-boli>

Stejná zpráva vyšla také v dalších 2 titulech:

[blesk.cz](https://www.blesk.cz) (*Politika*), [blesk.cz](https://www.blesk.cz) (*Politika*)

Radio Prague International - 9.8.2020 8.8.2020 Radio Prague International str. 00

Počet imigrantů v ČR se loni zvýšil, vedou Ukrajinci před Slováky

Loni znovu vzrostl počet cizinců pobývajících v České republice, za posledních pět let se zvýšil o zhruba 150.000. Přechodný nebo trvalý pobyt v ČR mělo 595.881 cizinců, což je 5,6 procenta celkové populace. Meziroční nárůst byl ale nižší než předloni - z 7,6 procenta roku 2018 na loňských 5,1 procenta. Vyplývá to ze zprávy ministerstva vnitra o migraci a integraci, kterou má ČTK k dispozici. Poměr mezi trvale a přechodně pobývajícími cizinci je zhruba půl na půl.

Struktura cizinců je podle dokumentu téměř neměnná - nejvíc jich pocházelo z Ukrajiny (24,4 procenta), Slovenska (20,4 procenta) a Vietnamu (10,4 procenta), tito lidé tvořili ke konci loňského roku 55,2 procenta cizinců v ČR. Následují Rusové (6,4 procenta) a Poláci (3,7 procenta). U některých státních příslušností jsou nárůsty počtu v posledních letech spojené zejména s pracovní migrací - podle zprávy se to týká zejména Ukrajinců, Rumunů a Bulharů, méně pak Filipínců, Gruzínců či Srbů. Ze zemí mimo Evropskou unii v ČR pobývalo 58,7 procenta cizinců, tedy 349.560. "Nutno však dodat, že ne všichni cizinci ze zemí EU jsou evidováni v oficiálních statistikách," uvedlo vnitra

Počet nově odhalených nálezů covidem-19 v pátek přesáhl 300

V Česku v pátek přibylo 323 potvrzených případů koronaviru, nejvíce od 3. dubna. Denní přírůstek vyšší než 300 zaznamenaly laboratoře od začátku března, kdy epidemie v zemi vypukla, popáté, naposledy to bylo 28. června. Onemocnění covid-19 se od začátku epidemie potvrdilo u 18.060 lidí, z nich 12.749 se z nemoci vyléčilo a 389 zemřelo. Aktuálně se tak s nemocí potýká 4922 lidí. Vyplývá to z údajů na webu ministerstva zdravotnictví.

Zemřel bývalý předseda komise Senátu pro kraje Tomáš Grulich

Ve věku 69 let zemřel bývalý senátor za Prahu 12 Tomáš Grulich (ODS). Na facebooku to dnes napsal senátor Tomáš Czernin (TOP 09). Grulich působil v horní komoře Parlamentu v letech 2006 až 2018, před dvěma lety už mandát neobhajoval.

"Zemřel senátor Tomáš Grulich. Můj přítel a předchůdce v roli předsedy Stálé komise pro kraje v zahraničí Senátu Parlamentu ČR. Byl to čestný člověk a pracovitý senátor, usiloval o prosazení korespondenční volby ze zahraničí. Slibuji, že udělám vše, abych toto jeho nedokončené dílo dotáhnul do konce," uvedl Czernin.

Grulich vystudoval historii a etnologii, v 70. letech byl kastelánem na zámku v Klášterci nad Ohří, pracoval v teplickém krajském muzeu, v roce 1982 se stal zaměstnancem Národního muzea v Praze. Z něj v roce 1992 odešel a založil nakladatelství, o rok později pak tiskárnu, kterou spoluvlastnil a vedl do roku 2006. Nadále se věnoval historii a etnologii, od roku 1992 přednášel na **Fakultě sociálních věd** UK. Od roku 1992 byl členem ODS.

Čeští hasiči v Bejrútu přerušili záchrannou operaci kvůli demonstracím

Čeští záchranáři dnes přerušili v Bejrútu vyhledávací a záchranné práce. Libanonská armáda totiž vyzvala z důvodu zhoršené bezpečnostní situace v oblasti veškeré zasahující týmy, aby se vrátily zpět na své základny, řekl ČTK mluvčí hasičů Martin Kavka. Všichni členové týmu jsou podle něj v pořádku a čekají na další pokyny od vojáků. Zhoršená bezpečnostní situace může souviset s demonstracemi ve městě, dodal. Tyto informace ČTK potvrdila i Petra Klobošáková z české ambasády v Libanonu.

Čeští turisté chtějí do Maďarska, prodeje se ale značně propadly

Češi kupují zájezdy do Maďarska na léto i podzim. Největší poptávku zaznamenaly cestovní kanceláře v červnu. Aktuálně v letních měsících je nejoblíbenější oblast kolem Balatonu, na podzim si většina Čechů rezervuje pobyty v tamních lázních. Stejně jako do dalších zemí, ovlivnila pandemie koronaviru prodeje zájezdů také do

Maďarska. Cestovní kanceláře a agentury sledují pokles o zhruba 50 až 70 procent. Vyplývá to z ankety ČTK mezi prodejci zájezdů.

Cestovní agentura Invia od 1. června podle své mluvčí Andrey Řezníčkové prodala do Maďarska stovky zájezdů. Nejvíce 19. června. "Nejčastěji klienti kupují odjezd 6. září. Vlastní dopravu do Maďarska volí 94 procent klientů, nejvíce jich žádá ubytování ve čtyřhvězdičkových hotelích s polopenzí. Nejčastěji v zemi tráví čtyři dny," řekla Řezníčková. Z hlediska prodeje Invia podle ní zaznamenala oproti loňsku pokles o více než polovinu. CK Alexandria podle svého marketingového ředitele Petra Šatného spustila prodej Maďarska s obnovením prodeje zájezdů v červnu. "O srpnové termíny je poměrně velký zájem a aktuálně máme nejoblíbenější kapacity v naší nabídce vyprodané až do 19. srpna. Očekáváme, že zájem o Maďarsko se udrží i na podzim, protože kombinace krátkého dojezdu a výborných podmínek k relaxaci v termálních bazénech po celém Maďarsku, je aktuálně pro zákazníky velmi atraktivní," řekl.

Cena BAFTA filmu Dcera unikla, jeho úspěch je i tak mimořádný

Britská filmová a televizní akademie předala ceny (BAFTA) určené studentským tvůrcům. Mezi animovanými díly byl nominován i film Dcera studentky pražské FAMU Darji Kaščejevové, ocenění v této kategorii ale nakonec získal francouzský snímek Sous La Glace (Pod ledem).

"Pochopitelně nás všechny velmi mrzí, že Darja Kaščejevová se svojí Dcerou nezvítězila ve finále BAFTA Student Award. Nicméně, stále i v těchto dnech dostává pozvání na další a další festivaly a Dcera se tak stává zcela neoddiskutovatelně nejúspěšnějším filmem v novodobé historii české kinematografie," napsala ČTK mluvčí FAMU Alexandra Hroncová. "Výjimečné je to, že se jedná o studentský film a film s tak malým rozpočtem, na kterém se podílelo opravdu jen pár lidí," dodala.

Loutkové drama Dcera, které vypráví beze slov o vztahu dcery a otce, vyhrálo loni studentského Oscara za nejlepší mezinárodní animovaný film a sesbíralo po světě již přes 70 ocenění včetně ceny z Palm Springs, Lisabonu, Tokia, Stuttgartu, Cambridge či z amerického festivalu nezávislých filmů Sundance. Režisérka Kaščejevová, která se narodila v Tádžikistánu a později studovala v Moskvě hudbu, použila při tvorbě filmu Dcera metodu ruční kamery užívané v hraném filmu. Výroba 15 minut dlouhého snímku trvala asi rok a půl, autorka sama čtyři měsíce vyráběla kulisy a loutky a čtyři měsíce animovala.

Pražský turnaj v tenise proběhne bez diváků

Světová dvojka Simona Halepová se na antukovém tenisovém turnaji WTA v Praze utká v prvním kole se Slovincou Polonou Hercogovou. Ve druhém kole by rumunská hvězda mohla ve Stromovce narazit na Barboru Krejčíkovou, která dostala do soutěže divokou kartu a nejprve bude hrát s jinou Rumunkou Patricií Marií Tigovou. Rozhodl o tom dnešní los v areálu spartánského klubu.

Loňská vítězka Wimbledonu Halepová se v české metropoli vrací na kurty po koronavirové pauze. Přihlášená byla i na aktuálně hraném turnaji v Palermu, ale účast nakonec odřekla. Na úvod sezony hrála semifinále Australian Open a získala titul v Dubaji.

Diváci mají do hlediště vstup zakázán. Areál bude uzavřen a sledovat zápasy bude možné jen prostřednictvím přenosů v televizi. Prague Open je nový turnaj zařazený do upraveného kalendáře WTA, do něhož zasáhla pandemie nemoci covid-19. Šíření koronaviru si vynutilo na přelomu dubna a května i zrušení původně plánovaného J&T Banka Prague Open.

Prague Pride místo tradičního pochodu uzavře plavba několika lodí

Místo duhového průvodu desetitisíců lidí pražskými ulicemi vyplují před závěrem festivalu Prague Pride lodě na Vltavu. Ke dvěma vyzdobeným plavidlům festivalu se připojí také loď Pirátské strany, která dnes zahajuje předvolební kampaň. Festival o životě leseb, gayů, bisexuálů či translidí (LGBT) začal v Praze 3. srpna a končí v neděli 9. srpna. Desátý ročník přehlídky se kvůli koronaviru koná částečně online, pořádá zhruba sedmdesát menších akcí.

Tradiční vinobraní ve Znojmě sice nebude, místo toho otevřou vinaři stovky sklepů

Znojmo muselo kvůli koronaviru poprvé za třicet let zrušit tradiční vinobraní. Oslava úrody a sklizně vinné révy ale přesto bude. Pořadatelé vinobraní ze Znojemské Besedy totiž připravili náhradní program. Milovníci vína mohou místo do centra Znojma zamířit ochutnávat víno přímo u vinařů ve sklepích.

Napětí ve strnulém Bělorusku. Lukašenkovo volební vítězství může zkalit neobvykle velká vlna odporu

9.8.2020 ct24.cz str. 00 Svět
hosenseidlovap

Bělorusko zažívá možná nejzajímavější prezidentské volby od nástupu Alexandra Lukašenka k moci. Šestadvacet let vládoucí diktátor zřejmě neponechá nic náhodě a čeká se, že si pomocí manipulací a falšování opět zajistí jasné vítězství. Vypadá to však, že se neobvykle velká část opozičně laděných Bělorusů sjednotila za manželkou jednoho z odstavených vůdcových vyzyvatelů Svjatlanou Cichanouskou. Režim tak v posledních měsících čelí nebyvalému společenskému vzednutí a je otázkou, jak se nespokojení lidé zachovají po oznámení volebních výsledků.

„Nemáme k dispozici žádná data. Průzkumy veřejného mínění se v Bělorusku nepublikují,“ poukazuje Jan Šír z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy na skutečnost, že je velmi problematické přesně určit, co stojí za současnou předvolební aktivizací běloruské společnosti.

Podle něj však zřejmě půjde o souhrn několika faktorů, mezi něž řadí určité ustrnutí poměrů, dlouhodobou hospodářskou recesi, represe vůči občanské společnosti a potenciálním protikandidátům před volbami či v neposlední řadě chování státu v době pandemie koronaviru.

Opoti většině zemí – a naopak podobně jako v Brazílii či USA – byl totiž její vývoj v Bělorusku poznamenán bagatelizováním infekce ze strany státu. Lukašenko mluvil o „psychóze“ a tvrdil, že proti viru pomáhá sport, práce, sauna a vodka. Objevovaly se také informace, že virus se v zemi šíří víc, než úřady přiznávají. Někteří lidé proto nečekali na stát a raději sami přistoupili k preventivním opatřením.

Odkaz

Situace je vážná, varuje WHO Bělorusy. Nikdo u nás nezemře, odmítá prevenci Lukašenko

„Samokaranténa“

Nejen někteří jednotlivci, ale i podniky na sebe uvalili jakousi „samokaranténu“. Mnozí lidé raději pracovali z domova a omezili sociální kontakty, počet cestujících v minském metru klesl o čtvrtinu. Některé kavárny, restaurace či kina dobrovolně přerušily provoz.

I některé místní úřady či univerzity byly nuceny kvůli nedostatku oficiálních doporučení samy rozhodovat a přijímat opatření, což v zemi není obvyklé, upozorňuje expertka na Bělorusko Olga Dryndova z Univerzity v Brémách. Zdravotníci publikovali na internetu vlastní osvětová videa, vznikaly sbírky na pomoc potřebným, například na vybavení pro nemocnice.

Tato vlna solidarity se propojila s blížícími se prezidentskými volbami, uvádí Dryndova s odkazem na případ lékaře, který dostal sedm dní vězení a přišel o práci poté, co na setkání s opozičním blogerem Sjarhejem Cichanouským kritizoval nedostatečná opatření státu v době pandemie i pracovní podmínky zdravotníků. Lékař, jehož žena je nyní na rodičovské dovolené, poté založil sbírku, v níž požádal o pomoc ve výši necelých dvou měsíčních platů. Během ani ne 24 hodin mu lidé poslali částku srovnatelnou s jeho ročním výdělkem.

Podle mezinárodního průzkumu z přelomu března a dubna, který vedl tým vědců z několika světových univerzit a do kterého se zapojili lidé z několika desítek zemí, vnímali Bělorusové reakci státu na pandemii jako velmi nedostatečnou. Jejich hodnocení bylo mezi zúčastněnými zeměmi druhé nejhorší po Turecku.

Mezi Bělorusy klesá v posledních letech důvěra v úřady a ve státní paternalismus, což byl přitom dosud tradiční rys tamní společnosti, uvádí Dryndova. „Místo ochrany a podpory ze strany státu se řada lidí cítí bezmocná, ponížena a podvedena,“ píše s odkazem na (ne)reakci Běloruska na pandemii. „Nepsaná společenská smlouva, která garantuje relativní materiální zajištění a bezpečí výměnou za pasivní loajalitu a akceptování statu quo, se nyní, zdá se, začíná hroutit.“

Fronty

Navzdory pandemii, jejíž dosavadní vrchol spadl do období několika měsíců před prezidentskými volbami, se podařilo nejvýraznějším opozičním kandidátům sebrat potřebných sto tisíc podpisů pro registraci do voleb. Lidé stáli i několik hodin ve frontách na podpis, aby vyjádřili svou podporu „komukoliv kromě Lukašenka“, a to nejen v Minsku, ale i v mnohem méně politicky zainteresovaných oblastech mimo hlavní město.

Rekordmanem mezi kandidáty se v tomto ohledu stal Viktor Babaryka, bývalý šéf banky Belgazprombank spadající pod ruskou Gazprombank. Babarykův štáb uvedl, že sebral téměř 435 tisíc podpisů (podle jiných údajů odevzdal 367 tisíc podpisů). Ústřední volební komise mu ale uznala jen 165 tisíc podpisů, a když byl později zadržen kvůli údajnému daňovému úniku a obviněn, odmítla ho s poukazem na trestní stíhání zaregistrovat. Babaryka své obvinění označuje za zinscenované a politicky motivované.

Neprošel ani další výrazný opoziční kandidát, bývalý diplomat Valeryj Capkala, který řídil běloruské „Silicon Valley“, správní komplex HTP pro různé technologické společnosti. Capkala sice předložil na 160 tisíc podpisů, komise mu jich ale uznala jen 80 tisíc. Poté, co od přátel z tajné policie a ministerstva vnitra dostal podle svých slov signály, že mu může hrozit uvěznění, a poté, co prý prokurátoři navštívili školu jeho dětí, uprchl s dětmi ze země.

Mezi čtyřmi zaregistrovanými Lukašenkovými protikandidáty je tak nyní za jeho nejvážnější soupeřku považována Svjatlana Cichanouská, které ústřední volební komise uznala 105 tisíc podpisů. Sedmatřicetiletá Cichanouská se přitom pro kandidaturu rozhodla až poté, co režim znemožnil kandidovat jejímu manželovi, populárnímu videoblogerovi.

Odkaz

Lukašenkovi hlavní soupeři jsou ze hry. Běloruská volební komise jim nepovolila kandidovat

„Pantoflem proti švábovi“

Sjarhej Cichanouski byl autorem blogu „Země pro život“, což je ironická narážka na frázi z jednoho prorežimního propagandistického videa. Se svou dodávkou objížděl zemi, aby ukázal, jak lidé v různých regionech žijí, a hlavně aby jim dal prostor říct, co si o životě v zemi myslí. V Bělorusku, kde jsou média pod kontrolou státu, se mnohá videa, která zveřejňoval na svém YouTube kanále, stala virálními.

Patřil mezi ně i příspěvek, v kterém jedna seniorka položila rétorickou otázku, co dělat, když má člověk v domě švába. A vzápětí si sama odpověděla, že jedinou možností je vzít pantofel a zabít ho. Narážela tak na pohádku ruského spisovatele Korneje Čukovského, v němž se zvířata včetně velkých tvorů, jako jsou sloni či medvědi, nechají terorizovat malým švábem, protože z něj mají strach, a přitom by ho mohli snadno zamáčknot.

Když pak Cichanouski v květnu oznámil záměr kandidovat na prezidenta, učinil tak pod heslem „Zastavme švába“. A právě pantofle, se kterými chodili na jeho mítinky i mnozí příznivci, se staly symbolem kampaně. Později byl však zatčen, obviněn z porušení veřejného pořádku a z úmyslu vyvolat „masové nepokoje“, uvězněn, a tím pádem vyřazen z voleb.

Otěže tak převzala Cichanouského manželka Svjatlana, do jejíhož týmu se zapojily i Veranika Capkalaová, manželka a bývalá šéfka kampaně Capkaly, a Marija Kolesnikovová, která řídila Babarykovu kampaň.

„Zatím vystupují velice autenticky a vypadá to, že se jim podařilo oslovit i širší vrstvy společnosti, nejen ty segmenty, které jsou politicky víc aktivní (velká města, mládež, lidé s vyšším vzděláním), ale i ty, které byly citelněji postiženy hospodářskými problémy a dopady krize a které tvoří základnu Lukašenkových podporovatelů,“ připouští neobvykle rozsáhlou míru aktivizace běloruské společnosti Šír.

Cichanouská volá po dobrých vztazích s Ruskem, ale odmítá hlubší integraci, na kterou tlačí Moskva. V případě vítězství slibuje propuštění všech politických vězňů a návrat k ústavě z roku 1994, tedy k verzi před změnami, kterými prošla po nástupu Lukašenka. Sama vládnout nechce a po svém případném úspěchu hodlá vypsát nové volby s účastí vyřazených kandidátů, aby Bělorusko získalo „nového, slušného prezidenta“.

Odkaz

„Podávání stížností buduje občanskou společnost,“ říká šéfka týmu zadrženého běloruského politika

„Saša 3 %“

Na mítink Cichanouské v Minsku minulý víkend přišlo podle lidskoprávní organizace Vjasna kolem šedesáti tisíc lidí (jiné odhady mluví zhruba o dvaceti tisících lidí), což bylo podle agentury Reuters největší politické shromáždění v Minsku za několik dekád. Skutečnou míru podpory pro Cichanouskou je však s ohledem na neexistenci regulérních průzkumů těžké určit.

Regulérní průzkumy preferencí se v Bělorusku nezveřejňují od roku 2016. Tehdy nestátní Nezávislý institut socioekonomických a nezávislých studií zveřejnil šetření, které Lukašenkovi přisoudilo podporu 29,5 procenta, a byl nucen zavřít.

Před letošními volbami se objevily neformální internetové průzkumy, které zveřejnily některé nezávislé opozičně laděné weby. Z některých vyšel jako favorit Babaryka s více než padesáti procenty hlasů, podle jiných naopak měla nadpoloviční podporu Cichanouská a Babaryka dosáhl zhruba třiceti procent.

Současný vůdce Lukašenko v těchto neformálních šetřeních končil zpravidla na čtvrtém místě s třemi až šesti procenty, a Běloruskem se proto začalo šířit heslo „Saša 3 %“. Úřady zveřejňování dalších takových neoficiálních průzkumů zakázaly. Podle státních sociologů činila důvěra v Lukašenka mezi obyvateli Minsku (nikoliv předvolební preference) na přelomu letošního března a dubna 24 procent.

Video of 'Sasha 3%': Belarusian Opposition Mocks President's Support?? Ahead Of Election

Lukašenko si vítězství pohlídá

I kdyby však byla podpora Cichanouské tak vysoká, jak ukazují neformální internetové průzkumy, bylo by jí to patrně k ničemu, neboť podmínky pro svobodný a férový průběh v Bělorusku v současnosti neexistují, upozorňuje Šír.

„Administrace voleb včetně volebních komisí na všech úrovních je plně pod kontrolou vlády. Klíčové fáze volebního procesu jako sčítání hlasů jsou běžně netransparentní. Stejně tak vlada zcela kontroluje soudy, to pro případ, že by chtěl někdo oficiální výsledky napadnout soudní cestou. Tímto způsobem jde zajistit jak požadovanou účast, tak i výsledek,“ vysvětlil odborník na postsovětský prostor.

Že si režim výsledek pohlídá, naznačilo i dění kolem předčasného hlasování, které je v Bělorusku možné od středy (většina voličů půjde volit až v neděli) a během kterého si nezávislí pozorovatelé stěžovali, že nebyli vpuštěni do volebních místností. Celou předvolební kampaň pak poznamenalo masové zatýkání i zesílené represe vůči kritikům režimu. Podle lidskoprávních organizací bylo zatčeno na 1300 odpůrců Lukašenka.

Ten se snažil opozici zdiskreditovat nařčením, že protesty platí ruští oligarchové, a také tím, že běloruské úřady spojily opoziční představitele s případem zadržení několika desítek ruských žoldněřů, kteří podle režimu hodlali destabilizovat situaci v zemi.

„Cokoli pod nějakých 70 až 80 procent pro Lukašenka v prvním kole bych považoval za velký ústupek protestujícím ze strany režimu, což s sebou nese značná rizika. Cokoli jiného než vítězství Lukašenka v prvním kole by mi přišlo jako z říše fantazie,“ shrnuje běloruskou realitu Šír.

Vyjdou Bělorusové po volbách do ulic?

Vývoj pro volbách lze v tuto chvíli těžko předvídat. „Když to ohlášené (Lukašenkovo) vítězství bude vypadat hodně neuvěřitelně, dost možná vyžene lidi do ulic, jako tomu už bylo po volbách hlavy státu zejména v roce 2010,“ naráží Šír na volby před deseti lety.

Tehdy protestovaly proti Lukašenkovi „jasnému vítězství“ tisíce, podle některých zdrojů až desetitisíce lidí. Policie je násilím rozehnala, řada lidí byla zraněna, stovky demonstrantů byly zatčeny a odsouzeny. Za mřížemi se tehdy ocitlo hned několik prezidentských kandidátů.

Lukašenko ve svém úterním projevu označil Cichanouskou a její tým za „tři ubohé dívky“. Připustil sice, že mladí lidé, kterým v projevu věnoval hodně prostoru, mají právo rebelovat, zároveň ale varoval před „tragickými a nezvratnými následky“, které některé činy mohou mít. Podle analytika Maxima Rusta to bylo „jasné varování před účastí v případných protestních akcích po oznámení volebních výsledků“.

Letos to přitom vypadá, že režim možná čelí dosud největší vlně odporu. „Značná část nově politizované veřejnosti byla zřejmě dosud apolitická. Tito lidé nemusejí nutně chápat celou povahu autokracie a patrně sami nikdy nečelili represím. Proto se nebojí a mají silnou naději na změnu,“ přibližuje Dryndova.

Jak ale dodává, není jisté, zda se tyto dosud apolitické skupiny obyvatel neleknu následků, pokud by šlo do tuhého. „Je otázkou, jestli budou tito lidé připraveni na potenciálně nebezpečné masové protesty, pokud si uvědomí, že systém je skutečně nedemokratický a volby nejsou svobodné a férové,“ uzavírá Dryndova.

Odkaz

Volby vzor Bělorusko: sto procent křesel stoupencům Lukašenka, pozorovatelé s pozorováním narazili

URL| <https://ct24.ceskatelevize.cz/svet/3156504-napeti-ve-strnulem-belorusku-lukasenkovo-volebni-vitezstvi-muze-zkalit-neobvykle-velka>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
ceskatelevize.cz

Prezident, který rozdělil USA

10.8.2020 Lidové noviny str. 09 Názory
KRYŠTOF KOZÁK

ÚHEL POHLEDU

Donald Trump by si příští volby zasloužil prohrát. A to nejen kvůli svému přístupu k demokracii

Důvodů, proč by si Donald Trump zasloužil prohrát volby, je celá řada. Nicméně za nejzávažnější považuji to, že svým politickým stylem ještě vyhrotil nebezpečnou polarizaci uvnitř americké společnosti. Dokázal si vytvořit solidní základnu přívrženců, kteří ochotně přejímají jeho agresivní rétoriku namířenou proti všem, kteří s ním náhodou nesouhlasí. Prohlubuje se tak symbolická propast uvnitř společnosti, která ve výsledku znemožňuje řešení dlouhodobých závažných problémů, kterým Spojené státy čelí.

Nebezpečí polarizace se ukázalo i v zásadní otázce postupu proti koronaviru. Donald Trump v počátcích nemoci snahy o omezení šíření nákazy zlehčoval a byl jedním z posledních politiků ve Washingtonu D. C., kteří podpořili nošení roušek na veřejnosti.

Trumpovi příznivci proto také dlouho odmítali roušky nosit – jako jejich velký vzor. Donald Trump také přes rady svých zdravotních expertů tlačil a stále tlačí na rychlejší otevírání ekonomiky i škol, čímž se mu podařilo zpolitizovat tuto závažnou epidemiologickou otázku, do které by měli mluvit především experti. Právě příliš rychlé otevření stojí za současnou neutuchající vlnou pandemie, která má ve Spojených státech horší průběh než v řadě srovnatelně vyspělých zemí.

Urážky i zlehčování ekologie

Polarizace a taktika rozdělování společnosti se také plně projeví v reakci na masové nepokoje, které vypukly po smrti Afroameričana George Floyda v rukou bílých policistů. Místo aby se situaci pokoušel uklidnit, ji svými výroky a postupy spíše eskaloval. Jeho tweet, ve kterém velkými písmeny vyhrožoval střelbou, Twitter dokonce smazal s odkazem na svou politiku potlačování výzev k násilí. Nasazení po zuby ozbrojených federálních agentů v amerických městech pak situaci dál vyhrotilo. Hnutí Black Lives Matter prezident veřejně označil jako nenávistné, aniž by se obtěžoval rozlišovat mezi násilnými a nenásilnými protestujícími. Nesouhlas a diskuse k demokracii rozhodně patří, stejně jako k ní patří politický souboj o další směřování společnosti. Donald Trump ale prosazuje podivnou verzi demokracie, ve které je nejdůležitější co nejhlasitěji ostouzet a urážet svoje protivníky – prezidentův twitterový účet, který je jeho hlavním osobním komunikačním kanálem, je plný ukázek tohoto přístupu. Na vylepšení efektu jsou pak některé tweety psány velkými písmeny a zakončeny řadou vykřičníků.

Sociální sítě jsou jako dělané na další šíření tohoto přístupu – prezident Trump je sice nevymyslel, ale plně využívá jejich zjednodušujícího i nenávistného potenciálu. Fakticky tak znemožňuje potřebnou věcnou diskusi nad důležitými celospolečenskými tématy.

Dalším důležitým důvodem, proč si Donald Trump zaslouží volby prohrát, je jeho přezíravý postoj ke klimatickým změnám a ekologii obecně. Trumpova administrativa nejenže vystoupila z Pařížské dohody o klimatu, ale také drasticky snížila rozpočet agentury na ochranu životního prostředí a do jejího čela dosadila člověka s úzkými vazbami na fosilní průmysl.

Svým důrazem na národní suverenitu a nedůvěrou vůči mezinárodním organizacím, mezinárodnímu právu i mezinárodním úmluvám tak fakticky znemožňuje pokročit v jednání o globálních environmentálních otázkách, které je z podstaty věci nutné řešit na mezinárodní úrovni.

Klimatické změny mají tu smůlu, že se nedostanou na titulní stránky novin tak často jako Trumpovy skandální výroky, což však neznamená, že se nás všech nebudou výrazně dotýkat například formou zvýšené environmentální migrace.

Šance pro protivníka

Další čtyři roky Trumpovy administrativy by byly pro životní prostředí ve Spojených státech i na celé planetě velmi špatnou zprávou. Je ale třeba přiznat, že pro většinu Američanů není tento faktor při volebním rozhodování až tak důležitý – mnohem výraznější dopad má souboj s pandemií a stav ekonomiky.

Joe Biden není zdaleka tak vidět jako Donald Trump, přesto nad ním má v průzkumech poměrně vysoký náskok – až osm procent. Částečně je to proto, že mnozí Američané jsou z Trumpových útoků a jeho politického stylu unaveni a cítí, že Spojené státy v současné době potřebují spíše někoho, kdo umí naslouchat více stranám a je schopen zohlednit zájmy více skupin než jenom tvrdého jádra svých voličů.

Biden vyhrál demokratické primárky právě z toho důvodu, že byl nakonec nejpřijatelnější pro největší skupinu demokratických voličů, a to i přes poměrně nevýraznou kampaň. Je klidně možné, že podobná centristická nevyhraněnost ho v protikladu s agresivním Trumpem donese až do prezidentského křesla.

Vzhledem k nejisté situaci ohledně koronavirové krize, souvisejícímu výkonu americké ekonomiky i pokračujícím zpolitizovaným protestům v amerických městech nelze výsledky zatím přesvědčivě předvídat. Pokud by se však průzkumy potvrdily a Trump opravdu prohrál, byla by to pro americkou demokracii dobrá zpráva v tom, že se dokáže záměrně polarizujících charismatických osobností jako Trump zbavit.

Je možné, že centristická nevyhraněnost v protikladu s agresivním Trumpem donese Bidena až do Bílého domu

O autorovi| K R Y Š T O F K O Z Á K, Autor je zástupcem vedoucího Katedry severoamerických studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy amerikanista

Foto autor| FOTO ČTK/AP

Foto popis| Američané už jsou unavení z Trumpových útoků a cítí, že potřebují spíše někoho, kdo umí naslouchat více stranám, tvrdí autor

Kraje jsou všechno a nic

10.8.2020 E15 str. 02 Krajské volby 2020
Petr PEŠEK

Kraje to u nás ani dvacet let po svém vzniku nemají lehké. A podobné je to s krajskými volbami – někdy jsou považovány za druhořadé, případně za malé referendum o vládní politice či za generálku na sněmovní klání.

Mají ale svůj význam. Jak dopadnou ty nadcházející podzimní? „Hnutí ANO je přinejmenším favoritem voleb. Může se ale začít hroutit jeho obraz jako neporazitelné vítězné strany,“ říká ředitel Institutu politologických studií **FSV UK** Petr Jüptner.

* Za necelé dva měsíce nás čekají krajské volby. O co v nich vlastně jde?

Každé z těch dosavadních byly trochu jiné. Například ty úplně první v roce 2000 byly o samotných krajích. Později se do nich čím dál víc dostávala témata národní politiky, viz například éra ČSSD a téma poplatků ve zdravotnictví. Poslední krajské volby pak byly někde mezi – částečně se tam promítli komunální politici a zájem obcí, na druhou stranu i národní témata.

* Jak to vypadá s těmi nadcházejícími?

Nejdřív je třeba si říct, jak se vlastně krajské volby chovají. Kraje a krajská témata to mají strašně těžké. Sice mají v našem politickém systému své místo, hrají důležitou úlohu, ale politici jim to nedělají zrovna jednoduché. Snaží se přesvědčovat voliče, jak jsou na to dlouhodobě zvyklí, v kampaních vystupují podle toho, co jim funguje. Krajské volby jsou proto částečně takovými klasickými volbami druhého řádu, kdy se do nich strany, aby zmobilizovaly voliče, snaží dostat ta národní témata. Stávají se tak malým referendem o celostátní politice a jakousi generálkou na sněmovní volby. Na druhou stranu ale ve volbách „prodávají“ i tu komunální úroveň, což vychází z velké důvěry voličů v komunální politiky. Snaží se vysvětlit, že je potřeba mít dobrý vztah mezi obcí a krajem, například kvůli shánění dotací.

* Mohou podzimní volby ovlivnit situaci ve vládě či tvorbu koalic pro příští sněmovní klání?

U všech voleb – ať už jsou to krajské, komunální, či senátní – je to podobné. Objeví se vlna spekulací, nápadů a silných vyjádření. Přinese to nové impulzy a po nějaké době to utichne. Takže bych to nepřeceňoval. Je tu ale několik momentů, které mohou být s ohledem na nadcházející sněmovní volby zajímavé. Každopádně nemyslím, že by to mělo mít nějaký zásadní vliv na vztahy ve vládní koalici.

* Ani případný další propad sociální demokracie?

Sociální demokracie byla na nižších úrovních často slabší, například v 90. letech na komunální úrovni, a ten deficit až později postupně doháněla. Podobně měla horší výsledky na krajské úrovni, když byla u vlády. Levicovým voličům nepřijde význam krajů úplně zřejmý, takže ke krajským volbám moc nechodí. A stejně tak, jak dopadly pro ČSSD špatně komunální volby, tak to pro ni může skončit i v krajských volbách. Dá se říct, že ČSSD je na to už zvyklá a rozlišuje se tam mezi národní úrovní a těmi dalšími úrovněmi.

* A co rozkol v Ústeckém kraji, kde vedení ČSSD postavilo vlastní kandidátku oproti krajské organizaci? Může se nějak projevit na výsledku?

To může být samozřejmě zajímavé. ČSSD lavíruje na jedné straně mezi rozmělněním své značky v různých regionálních seskupeních a mezi udržení „pořádku“ ve straně. A tady se zjevně vsadilo na pořádek ve straně, který je důležitý pro koaliční vládnutí na parlamentní úrovni, a s tím úspěchem v krajských volbách se asi ani příliš nepočítá.

* Co jiného tedy mohou krajské volby přinést?

S ohledem na koalice je zajímavější a dost možná i bezprecedentní situace v pravém středu politického spektra. Malé strany si začínají uvědomovat, že samostatný postup v parlamentních volbách může být rizikový. Ukazuje se nutnost spolupráce, probíhají různá jednání, objevují se různé nápady. Zajímavé je, že teď v krajských volbách máme spoustu variant předvolebních koalic a společných kandidátek, které tyto snahy vyjadřují.

Jde přitom o hodně různorodé konfigurace. Jednou vidíme TOP 09 s ODS, jindy se zelenými. Jednou jde STAN samostatně, jindy s TOP 09, jindy zase s někým jiným. I například lidovce vidíme v různých koalicích.

* Takže si strany testují koalice pro sněmovní volby?

Svědčí to hlavně o tom, jak je krajská politika svébytná. Krajszí politici často přicházejí z radnic, mají tam své partnery. Politika je tam často postavena na osobních vztazích, které jsou v každém kraji jiné. Pak tu jsou různé komunální kauzy, které mají také na vzájemné vztahy dopad. To vše bude hrát roli. Není to ani tak o tom, že by si někdo něco zkoušel nebo nezkoušel. Bude to o těch příbězích úspěchu, které mohou být inspirací. Pak se to může promítnout do úvah o společných kandidátních listinách. Ale vzhledem k tomu, že v každém kraji jsou jiné představy, bude to strašně těžké. Což už možná začínáme vidět u rýsující se koalice STAN a Pirátů, kdy Piráti mají ze STAN přirozeně obavy.

* Piráti jdou v krajských volbách téměř všude sami. Dá se i z toho něco vyčíst?

To jsou prostě Piráti a jejich styl, který je svým způsobem jedinečný. Mají svůj program, svůj pohled na politiku a věří tomu. Jsou na vzestupu a plní sebevědomí. To, že si dokážou udržet na parlamentní úrovni své preference, souvisí hodně s tím, že ukazují energii a přicházejí s nápady. I když to nemusejí být vždy úplně dobré a úspěšné nápady. Každopádně hýří aktivitou, což nějakým způsobem mobilizuje voliče.

* Jak se to může v podzimních volbách projevit?

Piráti v krajských volbách nejspíš žádnou díru do světa neudělají. Jednak až příliš vsadili na krajská témata, která nejsou pro voliče úplně viditelná, a nebudou se snažit podzimní volby příliš politizovat národními tématy. To považují za racionální. Nemají ani příliš komunálních politiků, navíc se brání kumulování mandátů. Takže pokud nějaké komunální politiky mají, budou je chtít držet na té místní úrovni. Piráti mezi vítěze krajských voleb patřit nebudou.

* Může mít výsledek krajských voleb vliv na přetahování mezi ODS a Piráty o vůdčí opoziční roli?

Dnes už je vidět, že tu není kvíra v jeden tábor, který se na parlamentní úrovni spojí proti Andreji Babišovi. Ukazuje se, že to budou bloky minimálně dva či tři. Hlav ním cílem asi bude, aby některé ze stran nespady pod pětiprocentní uzavírací klauzuli. Jde také o přepočet hlasů na mandáty, kdy i kvůli velikosti krajů nemá šestiprocentní strana v parlamentních volbách velké šance. Takže ani není cílem, aby opozice byla nějakým jednolitým blokem, kde se bude někdo přetahovat o tu vůdčí roli. ODS bude samozřejmě dál stranou, která se snaží profilovat jako lídr opozice. Ne že by krajské volby občanským demokratům tento mandát dávaly, na druhou stranu jim to ani neznemožní. Občanští demokraté mohou každopádně v některých krajích dosáhnout zajímavých výsledků, ať už sami, nebo v koalici. A i když v jednotlivých krajích nezvítězí, může se stát, že v některém kraji získají hejtmana. Protože pro krajské volby je důležitá koaliční většina.

* Co může v krajských volbách získat či ztratit hnutí ANO?

Na Andreji Babišovi bylo už při vzestupu hnutí vidět, že kdyby si to mohl sám rozhodnout, tak by možná žádnou komunální ani krajskou úroveň nechtěl. Když už ji ale máme, hnutí ANO se přizpůsobilo a v těch krajských volbách zvítězí. Anebo je přinejmenším favoritem.

* Dříve se jim ale moc nedařilo.

Ve volebním období 2014 až 2018 se na radnicích velkých měst rozpadla řada koalic, kde bylo hnutí ANO zastoupené. Doplácelo tam na nezkušenost a na nejednotnost, což se mezitím trochu srovnalo. Dneska máme řadu pragmatických komunálních politiků z řad ANO, kteří dokážou s ostatními stranami i na krajské úrovni vycházet. Není tam ten blok, že by ostatní strany s hnutím ANO nespolečupracovaly. Hnutí ANO tak má s ohledem na nadcházející krajské volby solidní vyhlídky, může ale i ztratit. Když si vzpomeneme na dobu, kdy končila éra ODS, tak občanští demokraté začali najednou ztrácet v některých krajích, kde vypukly konkrétní lokální kauzy. A stejně tak se může stát, že jednotlivé kauzy – spojené například se Středočeským či Jihomoravským krajem – se projeví i teď v krajských volbách na výsledku ANO.

* Mohly by se tedy krajské volby stát předzvěstí propadu ANO i na celostátní úrovni?

Takhle bych to neřekl, ale zase – může to být nějaký impulz. Politika a politické boje jsou často o symbolech. A pokud by například došlo k odstavení hejtmanky Pokorné Jermanové, tak by se o tom hodně mluvilo. Objevil by se příběh toho, jak ANO není nějakým fenomenálním politickým hnutím, ale je běžnou politickou stranou se svými problémy a kauzami. A takový příběh může vlít krev do žil politickým oponentům.

Podobně i Jihomoravský kraj a voličské chování v Brně, které bylo skandály ANO zasaženo nejvíc. A pokud by to mělo nějak hmatatelný dopad, tak se může začít hroutit obraz neporazitelné vítězné strany.

Petr JÜPTNER (42)

- Politolog se zaměřením na komunální politiku, zabývá se mj. problematikou slučování obcí a přímé volby starostů.
- Absolvoval doktorandské studium na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy (2004), kde také působil jako odborný asistent, proděkan pro rozvoj a od roku 2011 je zde ředitelem Institutu politologických studií.
- Je autorem či spoluautorem řady českých i mezinárodních publikací a odborných příspěvků na téma české i evropské komunální politiky.
- Byl řešitelem projektů Grantové agentury ČR a Technologické agentury ČR, které se zabývaly převážně zkušeností s evropskými komunálními reformami s ohledem na jejich možné využití v českých podmínkách.

Dnes už je vidět, že tu není víra v jeden tábor, který se na parlamentní úrovni spojí proti Andreji Babišovi. Ukazuje se, že to budou bloky minimálně dva či tři.

Příští pondělí 17. 8. 2020: KRAJE A JEJICH PROBLÉMY

Foto autor| Foto E15 Michaela Szkanderová 2x

Letiště Praha

10.8.2020 Euro str. 72 Panorama/Lidé a podniky/Přestupy

Jakub Puchalský • člen představenstva

Novým členem představenstva společnosti Letiště Praha se od 1. července 2020 stal Jakub Puchalský, který bude odpovědný za oblast leteckého a neleteckého obchodu, marketingu a komunikace.

Do představenstva přechází z pozice výkonného ředitele neleteckého obchodu, ve firmě působí téměř šest let. V září 2014 nastoupil do společnosti Český Aeroholding s odpovědností za korporátní a marketingovou komunikaci. Po spojení Českého Aeroholdingu a Letiště Praha v roce 2018 se stal výkonným ředitelem korporátní komunikace, marketingu a zákaznické zkušenosti a následně v únoru 2020 převzal odpovědnost za letecký obchod. Před příchodem na pražské letiště působil téměř sedm let ve společnosti Raiff eisenbank, kde řídil externí a interní komunikaci.

Od roku 2003 pracoval v potravinářském koncernu Unilever, kde nejdříve řídil komunikaci české a slovenské pobočky, poté působil více než dva roky v holandské centrále společnosti jako ředitel interní komunikace pro Evropu. V letech 1998 až 1999 byl jmenován generálním ředitelem České televize. Svou kariéru začal v ČTK a v zahraničním vysílání BBC, nejdříve v Londýně a poté v Praze. Puchalský je absolventem **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. I přes jeho příchod zůstává představenstvo společnosti nadále čtyřčlenné, dosavadní člen představenstva Milan Špaček bude ve společnosti nadále působit v pozici výkonného ředitele pro bezpečnost.

Foto popis|

Narodil se ve Zlíně, o Hradišti mluvil jako o rodném městě

10.8.2020 Dobrý den s kurýrem str. 18 Sport

JAROSLAV HRABEC

SERIÁL DOBRÉHO DNE - 100 let skautingu v Uh. Hradišti - OSOBNOSTI

MILOSLAV PETRUSEK

Jeden ze zakladatelů Knihovny Václava Havla

UHERSKÉ HRADIŠTĚ

Miloslav Petrušek patří k poválečné éře skautingu v Uherském Hradišti. Je beze sporu jednou z nejvýznamnějších osobností sociologie přelomu tisíciletí v Evropě.

Do Skautu byl přijat v roce 1945 jako člen smečky vlíčet v Uherském Hradišti, kam se jeho rodiče, oba učitelé, přestěhovali ze Zlína. V Uherském Hradišti absolvoval základní školu i gymnázium. Poté v letech 1954-1959 absolvoval obor filozofie a dějepis na Filozofické fakultě Masarykovy univerzity v Brně. Po dvouleté základní vojenské službě (1959-1961) se stal vyučujícím filozofie a formální logiky na Pedagogickém institutu v Gottwaldově (Zlíně), věnoval se však i sociologii, která byla v té době jako věda silně omezena. V období 1964-1967 byl výzkumným pracovníkem Ústavu sociálně-politických věd Univerzity Karlovy. V roce 1966 získal titul kandidát sociologických věd a doktor filozofie. V ústavu vznikl výzkum sociální stratifikace československé společnosti, největší sociologický výzkum této doby.

Po sovětské okupaci v srpnu 1968 však musely být jeho výsledky odstraněny, stejně jako již vydaný Malý sociologický slovník vytvořený kolektivem autorů pod jeho vedením. Mezi lety 1967-1979 působil jako odborný asistent katedry sociologie Filozofické fakulty UK. V roce 1970 mu však byly výrazně omezeny publikační i pedagogické možnosti. Vzhledem ke zhoršenému zdravotnímu stavu byl v letech 1979-1987 formálně veden jako vědecký pracovník, ve skutečnosti pracoval jako pomocný knihovník na Filozofické fakultě UK. V této době také spolupracoval s brněnskými disidenty a připravoval knihy, které však mohly vyjít až po roce 1989. S Josefem Alanem vydával od roku 1987 samizdatový časopis Sociologický obzor, který se od roku 1990 proměnil v legální S-OBZOR.

Po roce 1989 je Petrušek přijat jako vědeckotechnický pracovník do Ústavu pro filozofii a sociologii ČSAV, kde se znovu začal systematicky zabývat teoretickou sociologií. V roce 1990 je habilitován docentem pro obor sociologie na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy v Praze a absolvuje studijní a přednáškové pobyty ve Francii a Itálii. Je zvolen poprvé předsedou Masarykovy československé sociologické společnosti. Přechází na **Fakultu sociálních věd** UK a stává se vedoucím katedry sociologie, v roce 1991 je poprvé zvolen děkanem fakulty, na jejíž koncepci intenzivně pracoval.

Stává se členem redakční rady Sociologického časopisu, vědecké rady Univerzity Karlovy, vědecké rady Sociologického ústavu AV ČR a absolvuje krátkodobé studijní pobyty v USA, Polsku, Německu a Rusku.

V roce 1992 je jmenován profesorem pro obor sociologie, je podruhé zvolen předsedou Masarykovy české sociologické společnosti.

Je členem pracovní poradní skupiny prezidenta republiky Václava Havla. V roce 1993 je podruhé zvolen do funkce děkana **Fakulty sociálních věd** UK a na funkční období 1997-2000 zvolen prorektorem Univerzity Karlovy.

Od roku 2001 spolupracoval jako expert Světové banky pro modernizaci výuky sociologie v Ruské federaci. Obdržel řadu českých i zahraničních ocenění. V roce 2003 mu byl udělen titul rytíře Řádu akademických palem Francouzské republiky. V roce 2004 je jedním ze zakladatelů Knihovny Václava Havla, o.p.s.

Uherské Hradiště měl velmi rád a pravidelně je navštěvoval. I když se narodil ve Zlíně, často hovořil i psal o Hradišti jako o rodném městě. I s hradištskými skauty zůstal až do konce svého života neustále v kontaktu.

Foto popis| PROF. PHDR. MILOSLAV PETRUSEK, CSC. * 15. 10. 1936 ZLÍN + 19. 8. 2012 PRAHA

APRA přibrala devět nových přidružených členů

10.8.2020 mediaguru.cz str. 00

Do profesní PR asociace APRA vstoupilo devět českých i nadnárodních společností a organizací v rámci přidruženého členství.

Součástí Asociace PR agentur (APRA) se v první polovině roku staly komunikační a marketingová oddělení společností ČEPS, České televize, Českého statistického úřadu. Dalšími nově přijatými společnostmi jsou Protext ČTK, Monitora, Sazka, Marketingové oddělení Univerzity Karlovy, **Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy a Škoda Auto

Po více než dvaceti letech fungování asociace, která do této doby sdružovala výhradně PR agentury, se od září přidruženými členy mohou stát i firmy, které nepodnikají v oblasti komunikace či marketingu, ale mají vlastní PR

týmy. „Na zavedení změn jsme se připravovali několik let. Těší nás zájem o nový druh členství v APRA a s radostí vítáme mezi námi významné společnosti a organizace,“ sdělil Rostislav Starý, člen výkonné rady Asociace public relations. Při tvorbě konceptu přidruženého členství se APRA inspirovala v zahraničí, kde podobné modely fungují mnoho let.

APRA si od přidruženého členství slibuje vytvoření širší odborné platformy, která bude podporovat další rozvoj a profesionalizaci oboru a stimulovat diskusi o aktuálních tématech a trendech, které zajímají agentury i zadavatele. „Dlouho jsme cítili potřebu PR a marketingových manažerů firem scházet se nejen na konferencích,“ popisuje důvody vzniku přidruženého členství Rostislav Starý

Přidružení členové mají možnost čerpat benefity a slevy na vzdělávací akce, konference a soutěže, které APRA pořádá. Mezi ně patří blížící se PR Summit, oborová soutěž Lemur – Česká cena za PR, vzdělávací kurz Prague Communications Academy a další.

-mav-

Zdroj: Shutterstock

URL| <https://www.mediaguru.cz/clanky/2020/08/apra-pribrala-devet-novych-pridruzenych-clenu/>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
[mediaguru.cz](https://www.mediaguru.cz)

Rasistické komentáře k bohumínské tragédii. ‚Před lety by se to neřešilo, teď se to učíme,‘ říká politolog

10.8.2020 irozhlas.cz str. 00 Zprávy z domova
Martin Matějka, Věra Luptáková

Při požáru panelového domu v Bohumíně zemřelo přímo v zasaženém bytě jedenáct lidí včetně tří dětí. V internetových diskuzích se vzápětí objevila řada rasistických komentářů. Ty reagovaly na nepotvrzenou a posléze vyvrácenou informaci, podle které měli být oběti i muž, který je podezřelý ze žhářství, Romové. Podobné diskuze nakonec některé servery zablokovaly.

„Když zazní, že by se to mělo týkat Romů, muslimů, uprchlíků, kohokoliv, tak se vždy objeví celá řada lidí, která má tendence tímto agresivním způsobem reagovat,“ říká ve vysílání Českého rozhlasu Plus politolog Jan Charvát z Institutu politologických studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy.

Dodává, že nejde o nic nového. „Novější ale je, že se učíme, jak s tím pracovat. Ještě před pár lety by se to neřešilo, teď už ano.“

Prvním krokem by podle Charváta mohla být v takových situacích zdrženlivost. „Minimálně krátkou dobu po konkrétní události je potřeba brát zprávy s rezervou, protože v tu chvíli nikdo neví, co přesně se stalo. A bylo by dobré, kdyby se to naučila i média,“ komentuje zveřejnění chybných informací o původu obětí Charvát.

Svoboda slova?

Politolog o těch komentářích, které četl, soudí, že jde minimálně o „ukázkou velmi špatného vkusu“. Další hodnocení by ponechal na policii a právnících.

Za klíčovou však považuje otázku, v čem a jak moc jsou takové komentáře nebezpečné.

„Žijeme ve společnosti, která je pořád postkomunistická. Máme zkušenost s režimem, který svobodu slova velmi omezoval. Takže spousta lidí je na to velmi citlivá. Další lidé si uvědomují, že existuje souvztažnost mezi tím, co děláme a co říkáme. Když budete dlouho mluvit třeba o cikánech, že nejsou lidi, tak to možná u někoho povede k tomu, že bude ochoten sáhnout i k fyzickému útoku,“ myslí si.

„Žijeme v situaci, kdy se snažíme najít srozumitelnou hranici mezi tím, co je možné akceptovat a co už ne. Nacházíme ji s každým dalším případem a stanovujeme ji zatím velmi problematicky,“ dodává Charvát.

URL| https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/bohumin-rasismus-pozar-paneloveho-domu-politolog-jan-charvat_2008101638_jgr

Stejná zpráva vyšla také v dalších 2 titulech:
[irozhlas.cz \(Zprávy z domova\)](https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/bohumin-rasismus-pozar-paneloveho-domu-politolog-jan-charvat_2008101638_jgr), [irozhlas.cz \(Zprávy z domova\)](https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/bohumin-rasismus-pozar-paneloveho-domu-politolog-jan-charvat_2008101638_jgr)

Rasistické komentáře k Bohumínu? Před pár lety by se to neřešilo, věří politolog

10.8.2020 ČRo - plus.cz str. 00 Domáci
Věra Luptáková

Při požáru panelového domu v Bohumíně zemřelo přímo v zasaženém bytě jedenáct lidí včetně tří dětí. V internetových diskuzích se vzápětí objevila řada rasistických komentářů.

Ty reagovaly na nepotvrzenou a posléze vyvrácenou informaci, podle které měli být oběti i muž, který je podezřelý ze žhářství, Romové. Podobné diskuze nakonec některé servery zablokovaly.

„Když zazní, že by se to mělo týkat Romů, muslimů, uprchlíků, kohokoliv, tak se vždy objeví celá řada lidí, která má tendence tímto agresivním způsobem reagovat,“ říká ve vysílání Českého rozhlasu Plus politolog Jan Charvát z Institutu politologických studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy.

Dodává, že nejde o nic nového. „Novější ale je, že se učíme, jak s tím pracovat. Ještě před pár lety by se to neřešilo, teď už ano.“

Prvním krokem by podle politologa mohla být v takových situacích zdrženlivost. „Minimálně krátkou dobu po konkrétní události je potřeba brát zprávy s rezervou, protože v tu chvíli nikdo neví, co přesně se stalo. A bylo by dobré, kdyby se to naučila i média,“ komentuje zveřejnění chybných informací o původu obětí.

Svoboda slova?

Politolog o těch komentářích, které četl, soudí, že jde minimálně o „ukázkou velmi špatného vkusu“. Další hodnocení by ponechal na policii a právnících.

Za klíčovou však považuje otázku, v čem a jak moc jsou takové komentáře nebezpečné.

„Žijeme ve společnosti, která je pořád postkomunistická. Máme zkušenost s režimem, který svobodu slova velmi omezoval. Takže spousta lidí je na to velmi citlivá. Další lidé si uvědomují, že existuje souvztažnost mezi tím, co děláme a co říkáme. Když budete dlouho mluvit třeba o ‚cikánech, že nejsou lidi‘, tak to možná u někoho povede k tomu, že bude ochoten sáhnout i k fyzickému útoku,“ myslí si.

„Žijeme v situaci, kdy se snažíme najít srozumitelnou hranici mezi tím, co je možné akceptovat a co už ne. Nacházíme ji s každým dalším případem a stanovujeme ji zatím velmi problematicky,“ dodává politolog Jan Charvát.

Poslechněte si celý příspěvek, kde najdete i rozhovor s místostarostou Bohumína. Ptal se Martin Matějka.

URL| <http://plus.rozhlas.cz/rasisticke-komentare-k-bohuminu-pred-par-lety-se-neresilo-veri-politolog-8269701>

Stejná zpráva vyšla také v dalších 3 titulech:
[ČRo - plus.cz \(Domáci\)](http://plus.rozhlas.cz/rasisticke-komentare-k-bohuminu-pred-par-lety-se-neresilo-veri-politolog-8269701), [ČRo - plus.cz \(Domáci\)](http://plus.rozhlas.cz/rasisticke-komentare-k-bohuminu-pred-par-lety-se-neresilo-veri-politolog-8269701), [ČRo - plus.cz \(Domáci\)](http://plus.rozhlas.cz/rasisticke-komentare-k-bohuminu-pred-par-lety-se-neresilo-veri-politolog-8269701)

Rasistické komentáře k bohumínské tragédii? Ještě před pár lety by se to neřešilo, teď se to učíme, věří politolog

10.8.2020 ČRo - plus.cz str. 00 Domáci

Věra Luptáková

Při požáru panelového domu v Bohumíně zemřelo přímo v zasaženém bytě jedenáct lidí včetně tří dětí. V internetových diskuzích se vzápětí objevila řada rasistických komentářů.

Ty reagovaly na nepotvrzenou a posléze vyvrácenou informaci, podle které měli být oběti i muž, který je podezřelý ze žhářství, Romové. Podobné diskuze nakonec některé servery zablokovaly.

„Když zazní, že by se to mělo týkat Romů, muslimů, uprchlíků, kohokoliv, tak se vždy objeví celá řada lidí, která má tendence tímto agresivním způsobem reagovat,“ říká ve vysílání Českého rozhlasu Plus politolog Jan Charvát z Institutu politologických studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy.

Dodává, že nejde o nic nového. „Novější ale je, že se učíme, jak s tím pracovat. Ještě před pár lety by se to neřešilo, teď už ano.“

Prvním krokem by podle Charváta mohla být v takových situacích zdrženlivost. „Minimálně krátkou dobu po konkrétní události je potřeba brát zprávy s rezervou, protože v tu chvíli nikdo neví, co přesně se stalo. A bylo by dobré, kdyby se to naučila i média,“ komentuje zveřejnění chybných informací o původu obětí Charvát.

Svoboda slova?

Politolog o těch komentářích, které četl, soudí, že jde minimálně o „ukázkou velmi špatného vkusu“. Další hodnocení by ponechal na policii a právnících.

Za klíčovou však považuje otázku, v čem a jak moc jsou takové komentáře nebezpečné.

„Žijeme ve společnosti, která je pořád postkomunistická. Máme zkušenost s režimem, který svobodu slova velmi omezoval. Takže spousta lidí je na to velmi citlivá. Další lidé si uvědomují, že existuje souvztažnost mezi tím, co děláme a co říkáme. Když budete dlouho mluvit třeba o cikánech, že nejsou lidi, tak to možná u někoho povede k tomu, že bude ochoten sáhnout i k fyzickému útoku,“ myslí si.

„Žijeme v situaci, kdy se snažíme najít srozumitelnou hranici mezi tím, co je možné akceptovat a co už ne. Nacházíme ji s každým dalším případem a stanovujeme ji zatím velmi problematičtě,“ dodává politolog Jan Charvát.

Poslechněte si celý příspěvek, kde najdete i rozhovor s místostarostou Bohumína. Ptal se Martin Matějka.

URL| <http://plus.rozhlas.cz/rasisticke-komentare-k-bohuminske-tragedii-jeste-pred-par-lety-se-neresilo-ted-8269701>

Kraje jsou tak trochu všechno a nic, říká politolog Jüptner

10.8.2020 e15.cz str. 00 Krajské volby

Petr Pešek

Kraje to u nás ani dvacet let po svém vzniku nemají lehké. A podobné je to s krajskými volbami – někdy jsou považovány za druhořadé, případně za malé referendum o vládní politice či za generálku na sněmovní klání. Mají ale svůj význam. Jak dopadnou ty nadcházející podzimní? “Hnutí ANO je přinejmenším favoritem voleb. Může se ale začít hroutit jeho obraz jako neporazitelné vítězné strany,“ říká ředitel Institutu politologických studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy Petr Jüptner.

Za necelé dva měsíce nás čekají krajské volby. O co v nich vlastně jde?

Každé z těch dosavadních byly trochu jiné. Například ty úplně první v roce 2000 byly o samotných krajích. Později se do nich čím dál víc dostávala témata národní politiky, viz například éra ČSSD a téma poplatků ve zdravotnictví. Poslední krajské volby pak byly někde mezi – částečně se tam promítlí komunální politici a zájmy obcí, na druhou stranu i národní témata.

Jak to z dnešního pohledu odhadujete s těmi nadcházejícími?

Nejdřív je třeba si říct, jak se vlastně krajské volby chovají. Kraje a krajská témata to mají strašně těžké. Sice mají v našem politickém systému své místo, hrají důležitou úlohu, ale politici jim to nedělají zrovna jednoduché. Snaží se přesvědčovat voliče, jak jsou na to dlouhodobě zvyklí, v kampaních vystupují podle toho, co jim funguje. Krajské volby jsou proto částečně takovými klasickými volbami druhého řádu, kdy se do nich strany, aby zmobilizovaly voliče, snaží dostat ta národní témata. Stávají se tak malým referendem o celostátní politice a jakousi generálkou na sněmovní volby. Na druhou stranu ale ve volbách „prodávají“ i tu komunální úroveň, což vychází z velké důvěry voličů v komunální politiky. Snaží se vysvětlit, že je potřeba mít dobrý vztah mezi obcí a krajem, například kvůli shánění dotací.

Mohou podzimní volby ovlivnit situaci ve vládě či tvorbu koalic pro příští sněmovní klání?

U všech těch voleb – ať už jsou to krajské, komunální či senátní – je to podobné. Objeví se vlna spekulací, nápadů a silných vyjádření. Přinese to nové impulsy a po nějaké době utichne. Takže bych to nepřeceňoval. Je tu ale několik momentů, které mohou být s ohledem na nadcházející sněmovní volby zajímavé. Každopádně nemyslím, že by to mělo mít nějaký zásadní vliv na vztahy ve vládní koalici.

Ani případný další propad sociální demokracie?

Sociální demokracie byla na nižších úrovních často slabší, například v 90. letech na komunální úrovni, a ten deficit až později postupně doháněla. Podobně měla horší výsledky na krajské úrovni, když byla u vlády. Levicovým voličům nepřijde význam krajů úplně zřejmý, takže ke krajským volbám moc nechodí. A stejně tak, jak dopadly pro ČSSD špatně komunální volby, tak to pro ni může skončit i v krajských volbách. Dá se říct, že ČSSD je na to už zvyklá a rozlišuje se tam mezi národní úrovní a těmi dalšími úrovněmi.

A co rozkol v Ústeckém kraji, kde vedení ČSSD postavilo vlastní kandidátku oproti krajské organizaci? Může se nějak projevit na výsledku?

To může být samozřejmě zajímavé. ČSSD lavíruje na jedné straně mezi rozmělněním své značky v různých regionálních seskupeních a mezi udržení „pořádku“ ve straně. A tady se zjevně vsadilo na pořádek ve straně, který je důležitý pro koaliční vládnutí na parlamentní úrovni, a s tím úspěchem v krajských volbách se asi ani příliš nepočítá.

Co jiného tedy mohou krajské volby přinést?

S ohledem na koalice je zajímavější a dost možná i bezprecedentní situace v pravém středu politického spektra. Malé strany si začínají uvědomovat, že samostatný postup v parlamentních volbách může být rizikový. Ukazuje se nutnost spolupráce, probíhají různá jednání, objevují se různé nápady. Zajímavé je, že teď v krajských volbách máme spoustu variant předvolebních koalic a společných kandidátek, které tyto snahy vyjadřují. Jde přitom o hodně různorodé konfigurace. Jednou vidíme TOP 09 s ODS, jindy se Zelenými. Jednou jde STAN samostatně, jindy s TOP 09, jindy zase s někým jiným. I například lidovce vidíme v různých koalicích.

Takže si strany testují koalice pro sněmovní volby?

Svědčí to hlavně o tom, jak je krajská politika svébytná. Krajští politici často přicházejí z radnic, mají tam své partnery. Politika je tam často postavena na osobních vztazích, které jsou v každém kraji jiné. Pak tu jsou různé komunální kauzy, které mají také na vzájemné vztahy dopad. To vše bude hrát roli. Není to ani tak o tom, že by si někdo něco zkoušel nebo nezkoušel. Bude to o těch přibězích úspěchu, které mohou být inspirací. Pak se to může promítnout do úvah o společných kandidátních listinách. Ale vzhledem k tomu, že v každém kraji jsou jiné představy, bude to strašně těžké. Což už možná začínáme vidět v té u rýsující se koalici STANu a Pirátů, kdy Piráti mají ze STANu přirozeně obavy.

URL| <https://www.e15.cz/clanek/1372245/kraje-jsou-tak-trochu-vsechno-a-nic-rika-politolog-juptner>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:

e15.cz (Rozhovory)

**Zaplat'te a vydáme vám článek. Arabští "predátoři" v Praze provozují
byznys s vědou**

Pražský Univerzální spolek pro aplikovaný výzkum (USAR - Universal Society for Applied Research) má na první pohled velmi široký záběr.

Tvrdí o sobě, že pořádá prestižní vědecké konference, vydává odborné časopisy, prodává specializovaný software a poskytuje desítky kurzů - od mobilních sítí 5G až po řeč těla. Založila ho skupina vysoce kvalifikovaných konzultantů, jejichž kvalifikace obnáší design, finance, management i výstavbu, hlásá sám o sobě.

Především ale za poplatek několika stovek eur badatelům z celého světa zprostředkuje, že jejich práce vyjde ve vědeckých časopisech. Právě to je pro experty klíčové.

Autoři si totiž díky publikační činnosti mohou připisovat body, které jim pomáhají, když se hlásí na některé pracovní pozice nebo žádají o granty na podporu svého bádání. Zaplatit pražské organizaci stovky eur pro ně může být výhodné, "vydělají" na tom i několikánásobně víc.

Za normálních okolností je publikace textu v prestižním časopise mimořádně obtížná. Poplatky jsou v případě seriózních časopisů a konferencí vyšší. Běžná cena začíná na zhruba 700 eurech, tedy 18,5 tisíce korun. Spolek USAR si účtuje jen 450 eur, v přepočtu necelých 12 tisíc korun. Především ale každá odevzdaná práce prochází složitou oponenturou uznávaných expertů, které autor musí přesvědčit o tom, že je podložená a inovativní.

USAR ale ve skutečnosti není zaběhlá akademická instituce. Je to společnost s ručením omezeným, kterou spoluvlastní Jordánek Musbah Jumah Ibrahim Aqel a Egyptan Ibrahim Mahmoud Mohamed El Emary Attia. Firma od svého založení před více než deseti lety neplní zákonnou povinnost a nezveřejňuje účetní závěrky. V místě svého pražského sídla navíc vůbec není dohledatelná, zjistilo Aktuálně.cz.

Její web uvádí, že úřaduje v Domažlické ulici číslo 1256/1 na pražském Žižkově. V adrese jsou ale překlepy, a stala se tak z ní Domazlice 1/256. Dle obchodního rejstříku tam navíc firma už ani nesídlí. Před třemi roky ohlásila přesun sídla do Krakovské ulice v centru Prahy. I ta je uvedena na samostatných stránkách ve zkomolené podobě.

Server Aktuálně.cz se pokoušel akademiky na adresách zastihnout, ale nic jako USAR s.r.o. nelze ani na jedné z nich najít.

Webová adresa www.usargroup.com je zaregistrovaná na jméno Musbah Aqel. Na dotazy zaslané na přiložený e-mail či mobilní telefon ale nikdo nereagoval. Redakce oslovila i pět dalších e-mailových adres uvedených na stránkách. Dvě byly nefunkční, ze zbylých tří nepřišla žádná odpověď.

Když to vypadá jako článek

USAR nabízí také bohatou nabídku kurzů a školení. České ministerstvo školství ale organizaci jako vzdělávací instituci neeviduje. Chybí v databázi soukromých vysokých škol a povolení nemá ani na kurzy.

"Je to stoprocentně podvod. Ještě v roce 2015 v tom časopise vyšlo třicet článků, v roce 2017 to bylo už absurdních 802. Publikují tam pouze autoři z obskurních pracovišť," hodnotí Daniel Münich z think-tanku IDEA jednu z publikací, ve které USAR nabízí zveřejnění vědeckých textů. Konkrétně Časopis pro základní a aplikované vědy (Journal of Fundamental and Applied Sciences). V jeho redakční radě zasedají zejména vědci z Afriky, Blízkého východu, Indie nebo Jižní Ameriky.

"Je to v zemích a institucích, kde nemají vybudovanou akademickou kulturu hodnocení vědy," říká Münich. "Jdou na to přes čistě formální znaky: když věc vypadá jako článek, tak je to dobrý článek. Když je časopis v databázi Web of Science (prestižní služba, která vědcům zprostředkovává přístup k odborným publikacím a je měřítkem kvality prací - pozn. red.), tak je to dobrý časopis. A když má člověk titul profesor, tak je dobrý vědec," popisuje.

Münich se v minulosti zabýval problematikou takzvaných predátorských časopisů, tedy publikací, které mají za cíl nikoliv poskytovat prostor kvalitním příspěvkům, ale vydělat svým vydavatelům co nejvíce peněz.

Mezi autory textů ve zmíněném časopisu nebyl žádný Čech. Jediná tuzemská stopa v celém případě se týká Konference o komunikačních, řídicích a informačních technologiích, která se konala v dubnu 2015 v Praze. Té měl předsedat Václav Snášel, děkan Fakulty elektrotechniky a informatiky Vysoké školy báňské - Technické univerzity Ostrava.

"Podrobnosti si už nepamatuji, jednalo se o rok 2014, konference se většinou připravují rok dopředu," odpověděl Snášel na dotaz Aktuálně.cz, kdo ho tehdy na akci pozval.

"Osobně jsem se nezúčastnil, vedl jsem přípravné kurzy pro zájemce o doktorské studium pomocí Skypu. Bylo to pro studenty ze zemí kolem Perského zálivu a ze severní Afriky. Jejich výběr proběhl v Súdánu, toho jsem se zúčastnil. Následně jsem byl pozván k účasti na této konferenci," vysvětluje, jak je možné, že je uvedený jako spoluautor některých publikací vydaných USAR.

Finanční odměnu podle svých slov nedostal, motivovala ho snaha pomoci s rozvojem vědy v některých částech světa. "Jsou stále místa, kde je problém získat nějaké systematické vzdělání. Bohužel je plno organizací, které to zneužívají k podnikání s publikacemi," uzavírá Snášel.

Texty o mobilech i vlivu výtažků z listů na usazeniny

Pražská USAR nyní pokračuje v pořádání konferencí po krátké pauze způsobené koronavirovou pandemií. Jen letos jich podle svého webu plánuje hned pět. Tematický záběr je široký - věnovat se mají medicíně, humanitním či přírodním vědám, robotice, informačním technologiím, byznysu i managementu.

Na problém akcí, u kterých není jisté, jestli se vůbec někdy konaly a co se na nich dělo, v posledních letech upozornili experti jako na nový fenomén "predátorství".

Pražská organizace se mezitím stihla "proslavit" ve vědecké komunitě tím, že její Časopis pro základní a aplikované vědy před dvěma lety zmizel ze zmíněné prestižní databáze Web of Science. Podle šéfky této akademické služby Nandity Quaderiové experti časopis vyškrtli kvůli nedostatečné kvalitě.

"Hlavním důvodem znepokojení bylo velké množství obsahu zveřejněného v doplňkových číslech, který neodpovídal deklarovanému zaměření časopisu," vysvětlila Quaderiová. Na stránkách těchto speciálních vydání vyšla mimo jiné analýza účinků výtažků z olivových listů na usazeniny z mořské vody a zároveň studie optimalizace sdílení dat uživatelů mobilních telefonů.

Ze záznamů v databázi také vyplývá, že někteří přispěvatelé za tři roky v jediném časopisu publikovali desítky článků. "To je samozřejmě absurdní," míní Daniel Münich.

Když časopis v roce 2018 přišel o své místo v databázi, její zástupci požádali jeho šéfredaktora, aby zpětně stáhl více než 400 zveřejněných textů. Právě tento vysoký počet přitáhl k USAR pozornost vědecké komunity. Ke stažení již publikovaných prací se totiž přistupuje jen výjimečně, třeba v situaci, kdy se ukáže, že ve výzkumu jsou chyby.

Vydavatelé tvrdí, že nyní se budou snažit zveřejnit texty jinde, ideálně tak, aby se opět dostaly do některé z prestižních vědeckých databází. Budou to mít ale těžké, protože Časopis pro základní a aplikované vědy mezitím figuruje i na neoficiálním seznamu, který se snaží podezřelé vědecké časopisy sledovat.

I nejnámější pražský "predátor" pokračuje v byznysu

USAR není jediný byznys s vědou řízený z Prahy. V tom svém pokračuje podle zjištění redakce také Wadim Strielkowski. Někdejší akademik **Fakulty sociálních věd** (FSV) Univerzity Karlovy musel pracoviště opustit před pěti lety po obřím skandálu. Ten odhalil, že během působení na FSV Strielkowski publikoval v predátorských časopisech velké množství textů, často vědecky bezcenných.

Strielkowski k tomu navíc přesvědčoval i svoje kolegy. K publikaci se tak odhodlala mimo jiné nyníjší děkanka fakulty Alice Němcová Tejkalová.

Sám Strielkowski už tehdy prostřednictvím letních kurzů a školení pořádaných pod hlavičkou FSV rozvíjel byznys své vlastní soukromé školy. Dnes provozuje Pražský institut zvyšování kvalifikace a pořádá konference. Za poplatek 300 eur (necelých osm tisíc korun) účastníkům slibuje, že jejich příspěvky následně publikuje ve sborníku. I on láká, že v minulých letech se mu podařilo prosadit je do databází Web of Science

"Cílem je svést dohromady výzkumníky z oblasti byznysu, ekonomiky, vzdělávání, sociálních věd, psychologie, behaviorálních věd, pedagogiky a lingvistiky," uvedl Strielkowski k širokému záběru letošní akce s dovětkem, že kvůli pandemii se odehraje striktně on-line. Na pražskou konferenci podle jeho webu dohlíží komise složená z akademiků z Ruska, Ukrajiny, Ázerbájdžánu, Kolumbie, Rumunska nebo Číny.

Zprostředkovat vědcům výměnou za peníze příspěvky v časopisech bez oponentury je stále výnosný byznys, stejně tak konání konferencí. Münich se svými kolegy už před několika lety doložili, že podobných projektů přibývá. "Primárně není vina těch podvodníků, že tyhle časopisy existují. Je to chyba systému v zemích a institucích," dodává nyní Münich.

Video: Podívejte se na rozhovor s Alicí Němcovou Tejkalovou pro DVTV

URL| <http://www.czpravy.cz/zaplatte-a-vydame-vam-clanek-arabsti-predatori-v-praze-provozuj-byznys-s-vedou-64686.html>

Kraje jsou tak trochu všechno a nic, říká politolog Jüptner

10.8.2020 e15-premium.cz str. 00

Petr Pešek

Kraje to u nás ani dvacet let po svém vzniku nemají lehké. A podobné je to s krajskými volbami – někdy jsou považovány za druhořadé, případně za malé referendum o vládní politice či za generálku na sněmovní klání. Mají ale svůj význam. Jak dopadnou ty nadcházející podzimní? “Hnutí ANO je přinejmenším favoritem voleb. Může se ale začít hroutit jeho obraz jako neporazitelné vítězné strany,” říká ředitel Institutu politologických studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy Petr Jüptner. Za necelé dva měsíce nás čekají krajské volby. O co v nich vlastně jde? Každé z těch dosavadních byly trošku jiné. Například ty úplně první v roce 2000 byly o samotných krajích. Později se do nich čím dál víc dostávala témata národní politiky, viz například éra ČSSD a téma poplatků ve zdravotnictví. Poslední krajské volby pak byly někde mezi – částečně se tam promítlí komunální politici a zájmy obcí, na druhou stranu i národní témata. Jak to z dnešního pohledu odhadujete s těmi nadcházejícími? Nejdřív je třeba si říct, jak se vlastně krajské volby chovají. Kraje a krajská témata to mají strašně těžké. Sice mají v našem politickém systému své místo, hrají důležitou úlohu, ale politici jim to nedělají zrovna jednoduché. Snaží se přesvědčovat voliče, jak jsou na to dlouhodobě zvyklí, v kampaních vystupují podle toho, co jim funguje. Krajské volby jsou proto částečně takovými klasickými volbami druhého řádu, kdy se do nich strany, aby zmobilizovaly voliče, snaží dostat ta národní témata. Stávají se tak malým referendem o celostátní politice a jakousi generálkou na sněmovní volby. Na druhou stranu ale ve volbách „prodávají“ i tu komunální úroveň, což vychází z velké důvěry voličů v komunální politiku. Snaží se vysvětlit, že je potřeba mít dobrý vztah mezi obcí a krajem, například kvůli shánění dotací. Mohou podzimní volby ovlivnit situaci ve vládě či tvorbu koalic pro příští sněmovní klání? U všech těch voleb – ať už jsou to krajské, komunální či senátní – je to podobné. Objeví se vlna spekulací, nápadů a silných vyjádření. Přinese to nové impulsy a po nějaké době utichne. Takže bych to nepřečeňoval. Je tu ale několik momentů, které mohou být s ohledem na nadcházející sněmovní volby zajímavé. Každopádně nemyslím, že by to mělo mít nějaký zásadní vliv na vztahy ve vládní koalici. Ani případný další propad sociální demokracie? Sociální demokracie byla na nižších úrovních často slabší, například v 90. letech na komunální úrovni, a ten deficit až později postupně doháněla. Podobně měla horší výsledky na krajské úrovni, když byla u vlády. Levicovým voličům nepřijde význam krajů úplně zřejmý, takže ke krajským volbám moc nechodí. A stejně tak, jak dopadly pro ČSSD špatně komunální volby, tak to pro ni může skončit i v krajských volbách. Dá se říct, že ČSSD je na to už zvyklá a rozlišuje se tam mezi národní úrovní a těmi dalšími úrovněmi. A co rozkol v Ústeckém kraji, kde vedení ČSSD postavilo vlastní kandidátku oproti krajské organizaci? Může se nějak projevit na výsledku? To může být samozřejmě zajímavé. ČSSD lavíruje na jedné straně mezi rozmělněním své značky v různých regionálních seskupeních a mezi udržením „pořádku“ ve straně. A tady se zjevně vsadilo na pořádek ve straně, který je důležitý pro koaliční vládnutí na parlamentní úrovni, a s tím úspěchem v krajských volbách se asi ani příliš nepočítá. Co jiného tedy mohou krajské volby přinést? S ohledem na koalice je zajímavější a dost možná i bezprecedentní situace v pravém středu politického spektra. Malé strany si začínají uvědomovat, že samostatný postup v parlamentních volbách může být rizikový. Ukazuje se nutnost spolupráce, probíhají různá jednání, objevují se různé nápady. Zajímavé je, že teď v krajských volbách máme spoustu variant předvolebních koalic a společných kandidátek, které tyto snahy vyjadřují. Jde přitom o hodně různorodé konfigurace. Jednou vidíme TOP 09 s ODS, jindy se Zelenými. Jednou jde STAN samostatně, jindy s TOP 09, jindy zase s někým jiným. I například lidovce vidíme v různých koalicích. Takže si strany testují koalice pro sněmovní volby? Svědčí to hlavně o tom, jak je krajská politika svébytná. Krajské politiky často přicházejí z radnic, mají tam své partnery. Politika je tam často postavena na osobních vztazích, které jsou v každém kraji jiné. Pak tu jsou různé komunální kauzy, které mají také na vzájemné vztahy dopad. To vše bude hrát roli. Není to ani tak o tom, že by si někdo něco zkoušel nebo nezkoušel. Bude to o těch přibězích úspěchu, které mohou být inspirací. Pak se to může promítnout do úvah o společných kandidátních listinách. Ale vzhledem k tomu, že v každém kraji jsou jiné představy, bude to strašně těžké. Což už možná začínáme vidět v té u rýsující se koalici STANu a Pirátů, kdy Piráti mají ze STANu přirozeně obavy. Piráti jdou v krajských volbách téměř všude sami. Dá se i z toho něco vyčíst? To jsou prostě Piráti a jejich styl, který je svým způsobem jedinečný. Mají svůj program, svůj pohled na politiku a věří tomu. Jsou na vzestupu a plní sebevědomí. To, že si dokážou udržet na parlamentní úrovni své preference, souvisí hodně s tím, že ukazují energii a přicházejí s nápady. I když to nemusejí být vždy úplně dobré a úspěšné nápady. Každopádně hýří aktivitou, což nějakým způsobem mobilizuje voliče. Jak se to může v podzimních volbách projevit? Piráti v krajských volbách nejspíš žádnou díru do světa neudělají. Jednak až příliš vsadili na krajská témata, která nejsou pro voliče úplně viditelná, a nebudou se snažit podzimní volby příliš politizovat národními tématy. Což považují za racionální. Nemají ani příliš komunálních politiků, navíc se brání kumulování mandátů. Takže pokud nějaké komunální politiky mají, budou je chtít držet na té místní úrovni. Piráti mezi vítěze krajských voleb patřit nebudou. Může mít výsledek krajských voleb vliv na přetahování mezi ODS a Piráty o vůdčí opoziční roli? Dnes už je vidět, že tu není víra v jeden tábor, který se na parlamentní úrovni spojí proti Andreji Babišovi. Ukazuje se, že to budou bloky minimálně dva nebo tři. Hlavním cílem asi bude, aby některé ze stran nespadly pod pětiprocentní uzavírací klauzuli. Jde také o přepočítání hlasů na mandáty, kdy i vzhledem velikosti krajů nemá šestiprocentní strana v parlamentních volbách velké šance. Takže ani není cílem, aby

opozice byla nějakým jednolitým blokem, kde se bude někdo přetahovat o tu vůdčí roli. ODS bude samozřejmě dál stranou, která se snaží profilovat jako lídr opozice. Ne, že by krajské volby občanským demokratům tento mandát dávaly, na druhou stranu jim to ani neznemožní. Občanští demokraté mohou každopádně v některých krajích dosáhnout zajímavých výsledků, ať už sami nebo v koalici. A i když v jednotlivých krajích nezvítězí, může se stát, že v některém kraji získají hejtmana. Protože pro krajské volby je důležitá koaliční většina.

Co může v krajských volbách získat či ztratit hnutí ANO? Na Andreji Babišovi bylo už při vzestupu hnutí vidět, že kdyby si to mohl sám rozhodnout, tak by možná žádnou komunální ani krajskou úroveň nechtěl. Když už ji ale máme, hnutí ANO se přizpůsobilo a v těch krajských volbách zvítězí. Anebo je přinejmenším favoritem. Dříve se jim ale moc nedařilo. Ve volebním období 2014 až 2018 se na radnicích velkých měst rozpadla řada koalic, kde bylo hnutí ANO zastoupené. Doplácelo tam na nezkušenost a na nejednotnost, což se mezitím trochu srovnalo. Dneska máme řadu pragmatických komunálních politiků z řad ANO, kteří dokážou s ostatními stranami i na krajské úrovni vycházet. Není tam ten blok, že by ostatní strany s hnutím ANO nespolečně pracovaly. Hnutí ANO tak má s ohledem na nadcházející krajské volby solidní vyhlídky, může ale i ztratit. Když si vzpomeneme na dobu, kdy končila éra ODS, tak občanští demokraté začali najednou ztrácet některých v krajích, kde vypukly konkrétní lokální kauzy. A stejně tak se může stát, že jednotlivé kauzy – spojené například se Středočeským či Jihomoravským krajem – se projeví i teď v krajských volbách na výsledku ANO. Mohly by se tedy krajské volby stát předzvěstí propadu ANO i na celostátní úrovni? Takhle bych to neřekl, ale zase – může to být nějaký impuls. Politika a politické boje jsou často o symbolech. A pokud by například došlo k odstavení hejtmanky Pokorné Jermanové, tak by se o tom hodně mluvilo. Objevil by se příběh toho, jak ANO není nějakým fenomenálním politickým hnutím, ale je běžnou politickou stranou se svými problémy a kauzami. A takový příběh může vlít krev do žil politickým oponentům. Podobně i Jihomoravský kraj a voličské chování v Brně, které bylo skandály ANO zasaženo nejvíc. A pokud by to mělo nějak hmatatelný dopad, tak se může začít hroutit obraz neporazitelné vítězné strany. Co mohou krajské volby přinést dalším stranám – KSČM, SPD, Trikolore? To bude velmi zajímavé zejména u SPD a Trikolory. Před čtyřmi lety zastihly krajské volby Tomia Okamuru v pozici ukřivděného politika, který se znovu nadechoval, navíc v Evropě byla migrační krize. To byly dva faktory, které vedly k tomu, že SPD zaznamenala v některých krajích poměrně solidní úspěch. Myslím si ale, že tentokrát se tato situace opakovat nebude. Jednak dneska je migrační krize v úplně jiné fázi. SPD je sice etablovaná strana, ale na národní úrovni neroste, spíše naopak. Pro Tomia Okamuru tedy bude velice těžké mobilizovat voliče. Nehledě na to, že SPD nemá příliš mnoho úspěšných komunálních politiků, kteří by v krajských volbách zajistili nějaký „starostovský“ bonus. A co Trikolora? Dá se obecně říct, že to pro ni budou první volby, do kterých strana v celostátním měřítku jde. Myslím ale, že tato strategie nástupu Trikolory byla ze strany Václava Klause mladšího chyba. Uspět v krajských volbách je strašně těžké, protože tam svoji roli hraje silná komunální úroveň. A pokud Trikolora v krajských volbách nebude úspěšná, může to potom nějakým způsobem ovlivnit, zpomalit nebo nějakým způsobem ohrozit to „entrée“ strany na národní úrovni.

Role komunistů bude úplně jiná? U KSČM nevíme. Oni mají disciplinované voliče, což při nižší volební účasti může vést k tomu, že nám krajské volby o budoucnosti komunistů nic velkého nenapoví. Pro ně budou rozhodující až parlamentní volby. A pokud Andrej Babiš zůstane úspěšný, tak se může stát, že komunisté s tím, jak jim elektorát částečně mizí a stárne, mohou i opustit Poslaneckou sněmovnu. Na druhou stranu, pokud by se Andrej Babiš dostal do nějakých velkých problémů, tak se mohou voliči ke komunistům zase vrátit. Jak moc se vlastně už podařilo udělat z krajů pevnou součást našeho systému? Podařilo i nepodařilo. Když v tom budeme hledat to negativní, tak se dá říct, že zřízení krajů nebylo úplně důsledné. Řada státních orgánů jim nepřizpůsobila svoji územní strukturu, některé kompetence se také na kraje přenášely až postupně. Můžeme ale bezpochyby říct, že kraje mají v systému svoji roli. A pozitivní je například kontinuální decentralizace bez nějakých revizí jako tomu bylo na Slovensku nebo v Chorvatsku. A celkově, myšlenka decentralizace se historicky osvědčila. Protože z Prahy nemůžeme mít tak dobrý přehled o každé aleji topolů někde v kraji. V kterých oblastech se vlastně role krajů ukazuje jako nejdůležitější? Silnice? Zřizování škol a nemocnic? Záleží na tom, jak politici přesvědčí své voliče a která témata jim „prodají“, částečně je to takové všechno a nic. Souhlasil bych ale, že to stojí zejména na těch třech pilířích: infrastruktura, školství a zdravotnictví, i když kraje celkově odpovídají za samosprávu a regionální rozvoj, takže priority mohou být v krajích odlišné, někde je tématem cestovní ruch, jinde životní prostředí. Máme tady ale smíšený model veřejné správy, takže představitelé krajské samosprávy jsou částečně také určitým způsobem státní úředníci. Bylo to vidět i během koronavirové krize, jak se jednotliví zástupci státu a krajů profilují na tiskových konferencích. Hejtmani často vystupují jinak, jak jsme viděli například v Moravskoslezském kraji. Tamní hejtman (Ivo Vondrák z hnutí ANO - pozn. aut.) v podstatě kritizoval stát, jako by s ním neměl nic společného. A hejtman Libereckého kraje (Martin Půta z hnutí Starostové pro Liberecký kraj - pozn. aut.) sice také vystoupil s kritikou vládního postupu, na druhou stranu se ale prezentoval jako člen různých poradních grémíí, jako někdo, kdo tu problematiku řeší na

úrovni kraje. Takže mimořádné záležitosti na té prezentaci. Proč kraje nepůsobí výrazněji? Jednak kvůli tomu, že na krajích jsou často široké koalice, politici se navzájem moc nevymezují a na volební úspěch pouze čekají. V neposlední řadě si také někteří politici asi myslí, že to nemá valný význam. Zvláště voliči některých stran nepřisuzují krajům žádný význam, proto se je spíše snaží zaujmout buď s ohledem na tu národní či obecní úroveň. Stačí se podívat na tu knížku, pod níž je podepsán Andrej Babiš (O čem sním, když náhodou spím - pozn. aut.) – kde se s kraji příliš nepočítá. A máme tady i řadu čelných představitelů ústavního systému, kteří kraje jako takové zpochybňují. Žijeme v období zjednodušování a populismu, kdy se říká: Pojďme se zbavit všech zbytečných úřadů a úrovní, pojďme raději makat. Ostatně i z volební účasti je vidět, že důvěra voličů v kraje není příliš velká. Byť takový Senát je na tom ještě výrazně hůř. Během polistopadové debaty byla kromě nynějšího modelu – tedy 13 krajů plus Praha – mimo jiné na stole i varianta jen s devíti kraji. Nebylo by to lepší? Řekl bych, že to je jedno. Můžeme to řešit, žádný zásadní význam to ale nemá. Oba ty návrhy si navíc byly svým způsobem podobné, jejich společným cílem bylo pojmout kraje jako funkční teritoriální celky. Ani jedna za variant moc nerespektovala nějakou regionální identitu, o níž je navíc v České republice těžké mluvit. Vítězství varianty s vyšším počtem územních celků se dá považovat i za kompromis mezi těmi, kteří decentralizaci razili, a mezi stranami, které z ní měly obavu. Obecně totiž platí, že čím menší územně správní celky jsou, tím menší mají význam. Zároveň se ale nedá říct, že by malá rozloha Karlovarského či Libereckého kraje byla nějakým zásadním problémem. Tedy kromě nutnosti mít nějakou teritoriální strukturu pro čerpání evropských fondů, anebo v souvislosti s parlamentními volbami, ve kterých kraje slouží jako volební obvody.

Když se podíváme hlouběji do historie, jakou tradici má na našem území regionální uspořádání? Nabízejí se různá srovnání, já bych se tomu ale snažil vyhnout. Historické předlohy často nemají se současnou situací nic společného. Obecně platí, že když se u nás obnovoval systém víceúrovňového vládnutí, tak se například na úrovni obcí postupovalo podle tradičního modelu, který známe z první republiky. A ten měl zase kořeny v rakouské monarchii. Když se tedy dnes zabýváme třeba otázkou přímé volby starostů a podíváme se na různé obecní pořádky, tak ten rakouský je tomu našemu hodně podobný. U krajů tady ale tak dokonalá předloha nebyla, byť například již v 19. století najdeme mnoho různých územních uspořádání. Praha má statut kraje, ale volí se tu v jiném termínu než v ostatních krajích. Nemělo by se to srovnat? Je to úplně jedno. Na krajské i komunální úrovni máme spoustu větších problémů, které bychom mohli a měli řešit. Na druhou stranu tady zvláště v právnické diskusi převládá takový formalismus, abychom měli všechno sjednocené. Když máme místní referendum, tak chceme i krajské referendum. Když mluvíme o přímé volbě starostů, tak budeme mluvit i o přímé volbě hejtmanů. A že máme sjednotit termín voleb v Praze s krajskými volbami. Myslím si, že to je jen formalismus, který na funkčnost nemá vliv. Nemá cenu sjednocovat vše za každou cenu. I v jiných zemích jako v Rakousku, Maďarsku nebo Chorvatsku je navíc běžné, že hlavní město má výjimečné postavení. Petr Jüptner (42) Politolog se zaměřením na komunální politiku, zabývá se mj. problematikou slučování obcí a přímé volby starostů. Absolvoval doktorandské studium na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy (2004), kde také působil jako odborný asistent, proděkan pro rozvoj a od roku 2011 je zde ředitelem Institutu politologických studií. Je autorem či spoluautorem řady českých i mezinárodních publikací a odborných příspěvků na téma české i evropské komunální politiky. Byl řešitelem projektů Grantové agentury ČR a Technologické agentury ČR, které se zabývaly převážně zkušenostmi s evropskými komunálními reformami s ohledem na jejich možné využití v českých podmínkách.

URL| <https://www.e15.cz/volby/krajske-volby/kraje-jsou-tak-trochu-vsechno-a-nic-rika-politolog-juptner-1372245>

Mýty o neexistující krajní pravici

11.8.2020 pravyprostor.cz str. 00

Petr Štěpánek

Hned dva politologové se v posledních dnech na Neviditelném psu zaobírali Václavem Klausem ml. a Tomiem Okamurou, respektive srovnáváním Trikolóry a SPD. Josef Mlejnek z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy ZDE a Lukáš Jelínek z Masarykovy demokratické akademie ZDE. Moc podnětné čtení to ale není ani v jednom případě, neboť oba páni politologové žijí v zajetí tradičních politologických mýtů a klíšé.

První mýtus je, že existuje něco, co se nazývá krajní pravice. Na obhajobu obou pánů politologů je ale třeba říct, že tenhle olbřímí blud nevymysleli oni a ani v něm nežijí sami. Zrodil se už kdysi v hlavách levicových intelektuálů. Asi proto, aby levici vylepšili skóre a mezi levicí a pravicí byl onen extremismus tak nějak zdánlivě vyvážený. Jenže socialismus je ideologie levicová, přičemž je úplně jedno, zda se jedná o socialismus

internacionální či nacionální, a i když je krajní, pořád se nachází nalevo. Stalin i Hitler byli levicoví totalitáři, každý pouze jiného druhu. Hlavním poznávacím znakem pravice je naopak obhajoba osobní svobody. A žádná krajní svoboda prostě neexistuje. Takže i pojem krajní pravice je logický nonsens. Ale nešť. To, co tu píšu je jen zoufalé volání na poušti, které na téhle letité politologické idiocii nic nezmění.

Spíše komické pak je, že nálepkou „krajně pravicové“ jsou často označovány strany, jejichž program, a zvláště pak jeho ekonomická část, je spíše levicový. Což platí nejenom o SPD, nýbrž třeba i o Národním sdružení Mariny Le Penové. Nic špatného na téhle levicovosti samozřejmě není. Ostatně na soupeření levice s pravicí politika stojí. Globalizace s sebou sice přinesla i jiná dělení, ale to neznamená, že pravolevý konflikt už pominul. Pokud to někdo říká, můžeme si být takřka stoprocentně jisti, že je to levičák, ba přímo pokrokář, který to říká hlavně proto, aby znevěrohodnil existenci pravice jako takové.

Ještě větší fantazmagorie je terminus technicus „pravicový populismus“. Mlejnek s ním šermuje obzvláště potměšile. To je nálepka, kterou dnešní pseudoliberálové nalepkují každého, kdo se spolu s nimi nemodlí směrem k Bruselu, nevíta nelegální masovou migraci, nepřisáhá na multikulturalismus a nehrozí směrem k Rusku a Číně v pravidelných orwellovských rituálních režimních chvílkách nenávisti. Jako by snad tahle sebedestruktivní pokrokařská „víra“ byla povinná, správná, ba dokonce jediná možná, a vše ostatní bylo zavrženíhodné, závadné či populistické.

Pravicově populistickou fantazmagorií jatý Mlejnek píše: „...problém Václava Klause mladšího je širší. Ostatně, mnohé o něm vypovídá již skutečnost, že se pere o procentíčka právě s Okamurou. Jeho otec u pravicového populismu skončil, syn tam vlastně začíná...“

Kdyby byl Mlejnek skutečný politolog, a ne jen multiplikátor pseudoliberálních mýtů, a kdyby si navíc poctivě prostudoval program Trikolóry, nikdy by nemohl napsat podobný nesmysl. Z programu Trikolóry by totiž vyčetl, že Klaus junior své hnutí nezaložil proto, aby se s Okamurou přetahoval o nějaká „procentíčka“ limitované množiny voličů, nýbrž proto, aby pod heslem „bráníme normální svět“ nabídl volební variantu úplně normálním lidem, úplně normálním profesním skupinám, prostě té normální „mlčící většině“. Živnostníkům, zaměstnancům, zemědělcům, učitelům, seniorům... Těm, kterým nekonvenuje posun ODS do pseudoliberálního středu, i těm, které omrzelo Babišovo lavírování, kdy káže českou vodu, ale pije bruselské víno.

Mlejnek mladému Klasovi dokonce radí: „Pokud se předseda Trikolóry bude chtít v míře úspěšnosti v politice otci alespoň přiblížit, měl by se posunout více do středu.“ No, nevím. Skoro se mi chce napsat: Teda, pane vachmajstr, voni jsou ale hlava! Myslíte, do toho přečpaného středu, kde se tísní ODS, TOP 09, STAN, lidovci, ANO a vlastně i piráti a ČSSD?

Další Mlejnkova perla: „... zmíněné postoje nalézají ohlas zejména v nižších příjmových skupinách, pro něž je ale Klausovic rodina zosobněním ‘panstva’ či asociálnosti kapitalismu.“

Další rána vedle. Se stříbrnou lžičkou v ústech se tu narodili úplně jiní potentáti. Klaus senior podstatnou část svého dospělého života prožil v panelákovém bytě na Proseku a Klaus junior tamtéž prožil dětství a mládí a posléze se přes učitelskou profesi propracoval v ředitele zdaleka neúspěšnější střední školy v České republice. Teprve poté přestoupil do politického ringu. Předcházelo tomu ještě psaní pravidelných každotýdenních komentářů, které mluvily z duše právě úplně normálním lidem. Přesně tohle z Klause ml. následně učinilo nejkroužkovanějšího politika na pravici. To má být to panstvo? Mlejnek je buď slepý, nebo se zbláznil.

Rovněž Lukáš Jelínek pluje na vlně domnělého střetu na údajné krajní pravici: „Zatímco poslankyně Hyťhové může být jedno, jestli vykukuje za tváří Okamury nebo Klause, tak pro náčelníky obou družin znamená její manévr další tah ve vlekoucí se partii. Protestních voličů není tolik, aby uživilí hned několik krajně pravicových stran.“

Realita je ovšem taková, že Trikolóru s Klausem juniorem vytvářejí kupříkladu bývalý předseda Svobodných Petr Mach, bývalý poslanec za ČSSD Zdeněk Koudelka či bývalý ministr zahraničních věcí Jan Kohout, a to nemluvím o poslankyni a první místopředsedkyni Zuzaně Majerové Zahradníkové (dříve ODS), která Trikolóru s Klausem založila. Garantuju Jelínkovi i všem ostatním, že nikdo z jmenovaných nechce budovat extremistickou či jakkoli jinak krajní politickou stranu.

Chápu, že motivací nejrůznějších marketingových spindoktorů a zákulisních šíbrů je snaha už tak nějak předem vyřadit novou konkurenci na okraj politické scény, ale seriózní politologové by na tuhle flignu naskakovat neměli.

URL| <https://pravyprostor.cz/myty-o-neexistujici-krajni-pravici/>

Vladimír Mertlík: Vítězný únor č. 2 se blíží. Kdo se bojí, nesmí do komunismu

11.8.2020 ideazeme.cz str. 00

Banner spolku Dekomunizace připomínající zavraždění Milady Horákové komunisty - ilustrační snímek • foto: Profimedia

I včera se Zpětné zrcátko věnovalo renesanci bolševismu a růstu komoušské drzosti jako dopadu naivity listopadu 1989 pod heslem „Nejsme jako oni!“, které ale platí, protože ani „Oni nejsou jako my!“. Kampaň děkana FF UK Michala Pullmanna a jeho nebolševických apologetů označilo Zpětné zrcátko za útok na polistopadový vývoj a adoraci režimu, na jehož účtu jsou desetitisíce mučených a žalářovaných, statisíce zničených životů, společnost zavřená v kleci jak divá zvířata a tisíce zavražděných.

Útok salonních levičáků je tím záluďnějším, že se místo primitivních formulací stalinistických trilobitů z KSČM skrývá pod zástěrku vědeckého bádání. Zpětné zrcátko varovalo před zavíráním očí nad neomarxistickými kecy v kleci i shovívavostí k tomu, že zástupci páté kolony jsou v čele ústavu (ÚSTR), který má sám vyšetřovat bolševické zločiny, či vyučují historii generace bez osobní zkušenosti s komunismem, které tím snadněji podléhají lžím a relativizaci těchto zločinů. Cílem instalace těchto lidí na zmíněné funkce je vytvoření platformy pro permanentní posun hranic tolerance bolševismu o kus dál – zatím verbálními útoky. Lhostejnost k tomu je nebezpečná, neboť v toleranci myšlenek komunismu či marxismu je zárodek příští porážky demokracie. Ještě v neděli mohlo znít varování Zpětného zrcátka o trvalém vzestupu agresivity bolševismu nadnesené, ale noc z neděle na pondělí mu dala plně za pravdu. Verbální útoky přešly do další fáze!

Pražská policie zahájila vyšetřování vandalismu, kterým neznámý pachatel na Kampě poničil výstavu o vraždě Milady Horákové a procesech 50. let. A to je nám překvapení! Nezačal skandál soudruha děkana odmítnutím vyvěsit na fakultu transparent s fotografií Milady Horákové a textem „Zavražděna komunisty“?

K vandalismu se vyjádřil i Jiří Pospíšil (TOP 09): „Odsuzuji tento šílený vandalský čin. Ukazuje se bohužel, že některým lidem není nic svaté. Takto zostudit památku obětí komunistické totality je pro mě naprosto nepochopitelné!“

„Jak prosté, milý Watsone!“ chce se odpovědět s klasikem. Dlouholetá publikační a pedagogická činnost soudruha děkana a jemu blízkých slaví úspěch. Pro pochopení stačí přečíst pasáž z jeho úvah o životě před listopadem 1989: „...Je nepochybné, že lidé, kteří emigrovali do zahraničí, utekli za nějakou představou lepšího života. Ale co pro ně znamenal „lepší život“? Ve hře mohlo být široké spektrum cílů – rodinných, profesních či ryze ekonomických. Ty je nutné pečlivě zkoumat, nikoli bezhlavě šermovat s pojmem svoboda.“

Tak tady je jádro pudla leninsko-marxistické dialektiky! „Nešermujte mi tu bezhlavě s tou posranou svobodou!“ volá neomarxista.

„Svoboda je jen poznaná nutnost!“ zvolal Karel Marx.

Jeden z textů soudruha Pullmanna a kolegy Pavla Koláře na Seznamu má výmluvný titul: „Komunismus nestačí jen odsoudit. Snažme se ho také vysvětlit.“

Za oba tak učinil už dávno tatínek Zpětného zrcátka, když prohlásil: „Jediné, za co lze komouše pochválit, je to, že se věšeli i mezi sebou.“

I jejich hospodaření ohodnotil pan otec stručně: „Dosáhli absolutoria! Bylo takové hovno, že došel i hajzlpapír!“

„Ale když se ruka k ruce vine, tak se dílo podaří!“ tvrdí přísloví. Zůstaneme-li v pohodě s hubou mastnou „od bůčku“, přijdou na řadu i jiná: „Z nejhoršího jsme uvnitř!“ a „Všechno špatně skončí!“ Protože soudruh děkan Pullmann, stejně jako dříve Slovan všude bratra má.

Důkazem, že jde o věci přesahující nejen hranice slušnosti, ale i hranice státní, je mezinárodní skandál z loňska, kdy Aktuálně.cz odhalilo, že Česko-čínským centrem na UK pořádané „nezávislé“ konference tajně financovala ambasáda komunistické Číny. Akce považované západními tajnými službami vč. české BIS za špiónážní operace Číny! A kdože byl zakladatelem Česko-čínského centra a jmenoval do čela Miloše Balabána i další členy? Další pindík na šachovnici světového marxismu, soudruh rektor UK Tomáš Zima! Tak na to se napijem!

Po odhalení se ale – jak je u soudruhů zvykem – od soudruhů bryskně distancoval, jím založené centrum zrušil a soudruhy rázně vyhodil. Nic se nestalo! Balabán a jeho kumpáni po skandálu s tajným financováním nepřátelskou mocností stejně rázně založili spolek nový. Pod světovým názvem Multilateral Consulting & Analysis teď připravují další ročník Pražské bezpečnostní konference u příležitosti německého předsednictví EU. Fakt, že německý velvyslanec Christopher Israng se od akce distancoval, nikomu z nich

nevadí! Klid na práci a světový mír ale není ohrožen. Ten zajišťuje Česku Balabán na postu šéfa komise ČSSD pro obranu. Pro konferenci získal i záštitu ministra kultury Lubomíra Zaorálka.

"Témata, která by se měla na konferenci řešit, se v širším smyslu týkají i kultury, protože se snažíme budovat odolnost naší společnosti, což je významně kulturní a politický úkol. Jak je důležitá odolnost, vidíme i v současné době, kdy svět čelí koronavirové krizi – i v té kulturní rovině, kdy se snažíme vyrovnat útoku na vůbec základní podobu našeho kulturního života," zdůvodnila záštitu mluvčí ministerstva kultury Michaela Lagronová a dodala: „Sud kulatý, rys tu pije, tu je kára, ten tu ryje!“

Zatímco Balabán finišuje s přípravou konference, na **Fakultě sociálních věd** UK se policisté pokoušejí přijít na to, kde skončily prachy zasláné sponzory Balabánovi na předchozí ročníky. Náš Vocílka původně tvrdil, že je vynaložil na letenky, tlumočení a občerstvení. Dnes připouští, že s ohledem na to, že se bojí létat, rusky i čínsky umí a po chlebičkách je mu šoufl, si možná vzal místo nich prachy. Do účetnictví své firmy ale přístup dát odmítl a vyšetřování označil za "mediální hysterii". Nezaslouženou, vezmeme-li v úvahu, že na UK vedl i kurz projektu čínské vlády „Nová hedvábná stezka“, za nějž účtoval desítky tisíc korun. Od ministerstva vnitra dostával až do skandálu on i jeho kumpáni miliony korun na bezpečnostní výzkum. Vtipem roku je čtyřmilionový grant, který dostali za řešení, jak české výzkumné instituce ochránit před průniky zahraničních mocností...

URL| <https://www.reflex.cz/clanek/zpetne-zrcatko/102387/vladimir-mertlik-vitezny-unor-c-2-se-blizi-kdo-se-boji-nesmi-do-komunismu.html>

Štěpánek (Trikolóra): Mýty o neexistující krajní pravici

11.8.2020 parlamentnilisty.cz str. 00

PV

Hned dva politologové se v posledních dnech na Neviditelném psu zaobírali Václavem Klausem ml. a Tomiem Okamurou, respektive srovnáváním Trikolóry a SPD.

Josef Mlejnek z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy ZDE a Lukáš Jelínek z Masarykovy demokratické akademie ZDE. Moc podnětné čtení to ale není ani v jednom případě, neboť oba páni politologové žijí v zajetí tradičních politologických mýtů a klišé.

První mýtus je, že existuje něco, co se nazývá krajní pravice. Na obhajobu obou pánů politologů je ale třeba říct, že tenhle olbřímí blud nevymysleli oni a ani v něm nežijí sami. Zrodil se už kdysi v hlavách levicových intelektuálů. Asi proto, aby levici vylepšili skóre a mezi levicí a pravicí byl onen extremismus tak nějak zdánlivě vyvážený. Jenže socialismus je ideologie levicová, přičemž je úplně jedno, zda se jedná o socialismus internacionální či nacionální, a i když je krajní, pořád se nachází nalevo. Stalin i Hitler byli levicoví totalitáři, každý pouze jiného druhu. Hlavním poznávacím znakem pravice je naopak obhajoba osobní svobody. A žádná krajní svoboda prostě neexistuje. Takže i pojem krajní pravice je logický nonsens. Ale nešť. To, co tu píšu je jen zoufalé volání na poušti, které na téhle letité politologické idiocii nic nezmění.

Spíše komické pak je, že nálepkou „krajně pravicové“ jsou často označovány strany, jejichž program, a zvláště pak jeho ekonomická část, je spíše levicový. Což platí nejenom o SPD, nýbrž třeba i o Národním sdružení Mariny Le Penové. Nic špatného na téhle levicovosti samozřejmě není. Ostatně na soupeření levice s pravicí politika stojí. Globalizace s sebou sice přinesla i jiná dělení, ale to neznamená, že pravolevý konflikt už pominul. Pokud to někdo říká, můžeme si být takřka stoprocentně jisti, že je to levičák, ba přímo pokrokář, který to říká hlavně proto, aby znevěrohodnil existenci pravice jako takové.

Ještě větší fantazmagorie je terminus technicus „pravicový populismus“. Mlejnek s ním šermuje obzvláště potměšile. To je nálepka, kterou dnešní pseudoliberalové nalepkují každého, kdo se spolu s nimi nemodlí směrem k Bruselu, nevíta nelegální masovou migraci, nepřísahá na multikulturalismus a nehrozí směrem k Rusku a Číně v pravidelných orwellovských rituálních režimních chvilkách nenávisti. Jako by snad tahle sebedestruktivní pokrokářská „víra“ byla povinná, správná, ba dokonce jediná možná, a vše ostatní bylo zavrženíhodné, závadné či populistické.

Pravicově populistickou fantazmagorií jatý Mlejnek píše: „...problém Václava Klause mladšího je širší. Ostatně, mnohé o něm vypovídá již skutečnost, že se pere o procentíčka právě s Okamurou. Jeho otec u pravicového populismu skončil, syn tam vlastně začíná...“

Kdyby byl Mlejnek skutečný politolog, a ne jen multiplikátor pseudoliberalních mýtů, a kdyby si navíc poctivě prostudoval program Trikolóry, nikdy by nemohl napsat podobný nesmysl. Z programu Trikolóry by totiž vyčetl, že Klaus junior své hnutí nezaložil proto, aby se s Okamurou přetahoval o nějaká „procentíčka“ limitované množiny voličů, nýbrž proto, aby pod heslem „bráníme normální svět“ nabídl volební variantu úplně normálním lidem, úplně normálním profesním skupinám, prostě té normální 'mlčící většině'. Živnostníkům, zaměstnancům, zemědělcům, učitelům, seniorům... Těm, kterým nekonvenuje posun ODS do pseudoliberalního středu, i těm, které omrzelo Babišovo lavírování, kdy káže českou vodu, ale pije bruselské víno.

Mlejnek mladému Klasovi dokonce radí: „Pokud se předseda Trikolóry bude chtít v míře úspěšnosti v politice otci alespoň přiblížit, měl by se posunout více do středu.“ No, nevím. Skoro se mi chce napsat: Teda, pane vachmajstr, voni jsou ale hlava! Myslíte, do toho přečpaného středu, kde se tísní ODS, TOP 09, STAN, lidovci, ANO a vlastně i piráti a ČSSD?

Další Mlejnkova perla: „... zmíněné postoje nalézají ohlas zejména v nižších příjmových skupinách, pro něž je ale Klausovic rodina zosobněním 'panstva' či asociálnosti kapitalismu.“

Další rána vedle. Se stříbrnou lžičkou v ústech se tu narodili úplně jiní potentáti. Klaus senior podstatnou část svého dospělého života prožil v panelákovém bytě na Proseku a Klaus junior tamtéž prožil dětství a mládí a posléze se přes učitelskou profesi propracoval v ředitele zdaleka nejúspěšnější střední školy v České republice. Teprve poté přestoupil do politického ringu. Předcházelo tomu ještě psaní pravidelných každotýdenních komentářů, které mluvily z duše právě úplně normálním lidem. Přesně tohle z Klause ml. následně učinilo nejkroužkovanějšího politika na pravici. To má být to panstvo? Mlejnek je buď slepý, nebo se zbláznil.

Rovněž Lukáš Jelínek pluje na vlně domnělého střetu na údajné krajní pravici: „Zatímco poslankyni Hyťhové může být jedno, jestli vykukuje za tvář Okamury nebo Klause, tak pro náčelníky obou družin znamená její manévr další tah ve vlekoucí se partii. Protestních voličů není tolik, aby uživilí hned několik krajně pravicových stran.“

Realita je ovšem taková, že Trikolóru s Klausem juniorem vytvářejí kupříkladu bývalý předseda Svobodných Petr Mach, bývalý poslanec za ČSSD Zdeněk Koudelka či bývalý ministr zahraničních věcí Jan Kohout, a to nemluvím o poslankyni a první místopředsedkyni Zuzaně Majerové Zahradníkové (dříve ODS), která Trikolóru s Klausem založila. Garantuju Jelínkovi i všem ostatním, že nikdo z jmenovaných nechce budovat extremistickou či jakkoli jinak krajní politickou stranu.

Chápu, že motivací nejrůznějších marketingových spindoktorů a zákulisních šíbrů je snaha už tak nějak předem vyšachovat novou konkurenci na okraj politické scény, ale seriózní politologové by na tuhle flignu naskakovat neměli.

Být krajně pravicový nejde. Být krajně popletený, zmatený, ba dokonce někdy i blbý ano.

PS: Jsem zvyklý své komentáře datovat. A teprve teď mě trklo, že tenhle píšu osmého osmý. Není to podezřelý? Respektive krajně pravicové?

(převzato z Profilu)

URL| <http://www.parlamentnilisty.cz/politika/politici-voicum/Stepanek-Trikolora-Myty-o-neexistujici-krajni-pravici-633290>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
parlamentnilisty.cz

Vychází nová kniha Bohumila Doležala. Je o zemi, v níž vládne buranismus a Andrej Babiš

11.8.2020 forum24.cz str. 00 Zprávy

Pavel Šafr

Novináři z deníku FORUM 24 a spolku Free Czech Media vydávají knihu svého spolupracovníka, významného českého publicisty a politologa Bohumila Doležala. Kniha se jmenuje V zemi babišismu a buranokracie a je sestavena z článků, které autor napsal od změny politického prostředí v roce 2013 až do koronavirové krize.

Jak název napovídá, kniha mapuje sedmileté období nevídaného úpadku české politiky a zejména důsledky prezidentství Miloše Zemana a ovládnutí politické scény miliardářem Andrejem Babišem. Autor se ovšem kriticky věnuje i dalším aktérům českého politického života a ukazuje na hluboké příčiny současné krize. Kniha má proto podtitul "Rozvrat české demokratické politiky v letech 2013–2020".

Skladba knihy

Texty jsou rozděleny do devíti oddílů a Doležal se v nich věnuje jak změnám, které nastaly po pádu vlády Petra Nečase, tak také silám, které se na instalaci těchto „Nových pořádků“ podílely, a lidem, kteří celkovou destrukci demokratických poměrů umožnili svým lavírováním a mlčením.

Autor v několika textech také rozvíjí problém odkazu Václava Havla a jeho „nepolitické politiky“. Dalšími tématy jsou prezidentské volby v roce 2018, politika opozičních stran, demonstrace proti vládě Andreje Babiše a působení spolku Milion chviliek pro demokracii. Nakonec také vládní politika a společenská atmosféra během koronavirové epidemie a jejich dopady na úroveň svobody v České republice.

KNIHU OBJEDNÁVEJTE ZDE

V poslední části (Nekrology) Bohumil Doležal vzpomíná na někdejšího šéfredaktora časopisu Tvář Jana Nedvěda a na filosofa Ladislav Hejdánka. A nakonec „nekrolog za město“ věnovaný výročí náletu na Drážďany v únoru 1945.

Články nevyšly pouze na webu FORUM 24 / Svobodné forum, ale také v deníku Echo 24, v Reflexu či v E15. Některé publikoval autor na svém webu Události. Nejstarší texty ještě vyšly v MF DNES či v Lidových novinách, než Andrej Babiš zahájil změnou šéfredaktorů přerod těchto listů v poslušný nástroj své vlastní propagandy.

Unikátní pohled

Bohumil Doležal patří k těm nemnoha českým politickým komentátorům, kteří okamžitě pochopili dramatickou změnu, která nastala po v roce 2013 po vyvrcholení tzv. "antikorupční revoluce". Tehdy nový prezident Miloš Zeman po pádu poslední standardní demokratické vlády polistopadového období odmítl respektovat parlament, najmenoval si úřednický kabinet ze svých kamarádů a českou scénu začal ovládat miliardář Andrej Babiš. Ten zase nerespektoval princip svobodných médií oddělených od politické moci a koupil klíčové české vydavatelství se dvěma liberálními deníky a silnými zpravodajskými servery. Oba tahy zastrašily jak řadu demokratických politiků, tak i dosud liberálně vystupujících novinářů. Prostor se totálně změnil. Bohumil Doležal mluví o destrukci polistopadové demokracie.

[caption id="attachment_56800" align="alignnone" width="428"] Bohumil Doležal, předseda Klubu na obranu demokracie[/caption]

Doležalův pohled se vymyká konvencím české havlovské inteligence, která se ve značné míře zúčastnila honu na tradiční demokratické politiky a antikorupční hysterie. Nepochopila totiž, jak tím pomáhá nástupu autoritářského stylu politiky, který boří dosud platná pravidla. Čtenář by se měl proto připravit i na kritiku iniciativy Milion chviliek pro demokracii či volební kampaně prezidentského kandidáta profesora Jiřího Drahoše. Stejně tak jsou zde kritice podrobeny i demokratické strany, které nesmyslně a zbaběle akceptovaly Babišovu tezi, že jejich vizítkou nesmí být program "antibabiš". Pro Doležala je "antibabiš" klíčovým prvkem pozitivního úsilí o obranu demokracie.

Buranismus a babišismus

Pod pojmem buranismus má Doležal na mysli nekontrolovatelné hulvátství, které do politiky zavedl zejména prezident Zeman. Babišismus je zase systém postavený na ideologii tzv. "Nových pořádků" miliardáře Babiše, který vykreslil polistopadové období jako strašnou dobu, kdy nám vládli "politici, co nemakali a kradli". Proto prý museli přijít "obyčejní lidé", jako je on, aby udělali pořádek. Jedná se o typický příklad hysterické a lživé propagandy, která má zakrýt faktickou privatizaci státu jedním oligarchou.

Pár informací o autorovi

Bohumil Doležal se narodil v Praze v roce 1940 a patří k legendárním postavám českého intelektuálního života i předlistopadového disentu. Patřil k prvním signatářům Charty 77 a spoluzakládal opoziční Demokratickou iniciativu. Po revoluci působil jako poslanec Federálního shromáždění za Občanské fórum a Liberálně demokratickou stranu. Původním povoláním je literární kritik.

Doležal vystudoval germanistiku a bohemistiku na Filosofické fakultě Univerzity Karlovy a v šedesátých letech se účastnil úsilí skupiny nemarxistických intelektuálů o svobodné publikování kritických textů. Spolu s Emanuelem Mandlerem, Janem Lopatkou, Jiřím Němcem, Karlem Štindlem, Janem Nedvědem a dalšími publicisty se podílel na tvorbě časopisu Tvář, jehož vydávání bylo v roce 1965 komunistickou mocí zastaveno. Debata o zákazu Tváře přispěla k vystoupení řady spisovatelů a části inteligence proti cenzuře. To přispělo k uvolnění poměrů v režimu vlády KSČ v roce 1968. Po invazi ruských vojsk byl obnovený časopis Tvář v roce 1969 zastaven podruhé. Předsedou redakční rady Tváře byl Václav Havel.

V době normalizace pracoval Doležal v dělnických profesích a posléze jako programátor. Chartu 77 podepsal mezi prvními a v roce 1987 s Emanuelem Mandlerem a Karlem Štindlem spoluzakládal Demokratickou iniciativu, která byla v rámci protikomunistické opozice jasně nemarxistickou platformou.

V letech 1992–1993 byl Doležal ředitelem poradců premiéra Václava Klause, poté působil řadu let na **Fakultě sociálních věd** UK a přednášel politologii. Politické komentáře publikoval v Lidových novinách, Mladé frontě DNES a v Respektu, jeho články vycházely také v německých novinách. Po roce 2013 a proměně politických poměrů publikoval na webech Svobodné fórum (FORUM 24) a Echo 24. Doležal je nositelem maďarského státního vyznamenání.

Proč jsme vydali tuto knihu

Publicistická práce Bohumila Doležala má jistý nemilosrdný charakter díky principiální potřebě autora nazývat věci maximálně pravdivě a ani trochu netaktizovat. S přístupem deníku FORUM 24 souvisí nevyřčeným vodítkem, které by šlo nazvat "ani gram relativizace". Proto si ceníme toho, že jsme mohli knihu Bohumila Doležala přinést na český knižní trh.

Kniha Bohumila Doležala se právě začala prodávat na e-shopu deníku FORUM 24 [ZDE](#).

URL | <https://www.forum24.cz/prichazi-nova-kniha-bohumila-dolezala-je-o-zemi-v-niz-vladne-buranismus-a-andrej-babis/>

Stejná zpráva vyšla také v dalších 4 titulech:

[forum24.cz \(Zprávy\)](#), [forum24.cz \(Zprávy\)](#), [forum24.cz \(Zprávy\)](#), [forum24.cz \(Zprávy\)](#)

Mýty o neexistující krajní pravici

11.8.2020 [parlamentnilisty.cz](#) str. 00

Mgr. Petr Štěpánek

Hned dva politologové se v posledních dnech na Neviditelném psu zaobírali Václavem Klausem ml. a Tomiem Okamurou, respektive srovnáváním Trikolóry a SPD.

Josef Mlejnek z **Fakulty sociálních věd**

Univerzity Karlovy ZDE

a Lukáš Jelínek z Masarykovy demokratické akademie ZDE.

Moc podnětné čtení to ale není ani v jednom případě, neboť oba páni politologové žijí v zajetí tradičních politologických mýtů a klišé.

První mýtus je, že existuje něco, co se nazývá krajní pravice. Na obhajobu obou pánů politologů je ale třeba říct, že tenhle olbřímí blud nevymysleli oni a ani v něm nežijí sami. Zrodil se už kdysi v hlavách levicových intelektuálů. Asi proto, aby levici vylepšili skóre a mezi levicí a pravicí byl onen extremismus tak nějak zdánlivě vyvážený. Jenže socialismus je ideologie levicová, přičemž je úplně jedno, zda se jedná o socialismus internacionální či nacionální, a i když je krajní, pořád se nachází nalevo. Stalin i Hitler byli levicoví totalitáři, každý pouze jiného druhu. Hlavním poznávacím znakem pravice je naopak obhajoba osobní svobody. A žádná krajní svoboda prostě neexistuje. Takže i pojem krajní pravice je logický nonsens. Ale nešť. To, co tu píšu je jen zoufalé volání na poušti, které na téhle letité politologické idiocii nic nezmění.

Spíše komické pak je, že nálepkou „krajně pravicové“ jsou často označovány strany, jejichž program, a zvláště pak jeho ekonomická část, je spíše levicový. Což platí nejenom o SPD, nýbrž třeba i o Národním sdružení Mariny Le Penové. Nic špatného na téhle levicovosti samozřejmě není. Ostatně na soupeření levice s pravicí politika stojí. Globalizace s sebou sice přinesla i jiná dělení, ale to neznamená, že pravolevý konflikt už pominul. Pokud to někdo říká, můžeme si být takřka stoprocentně jisti, že je to levičák, ba přímo pokrokář, který to říká hlavně proto, aby znevěrohodnil existenci pravice jako takové.

Ještě větší fantazmagorie je terminus technicus „pravicový populismus“. Mlejnek s ním šermuje obzvláště potměšile. To je nálepka, kterou dnešní pseudoliberálové nalepkují každého, kdo se spolu s nimi nemodlí směrem k Bruselu, nevíta nelegální masovou migraci, nepřisáhá na multikulturalismus a nehrozí směrem k Rusku a Číně v pravidelných orwellovských rituálních režimních chvilkách nenávisti. Jako by snad tahle sebedestruktivní pokrokářská „víra“ byla povinná, správná, ba dokonce jediná možná, a vše ostatní bylo zavrženíhodné, závadné či populistické.

Pravicově populistickou fantazmagorií jatý Mlejnek píše: „...problém Václava Klause mladšího je širší. Ostatně, mnohé o něm vypovídá již skutečnost, že se pere o procentíčka právě s Okamurou. Jeho otec u pravicového populismu skončil, syn tam vlastně začíná...“

Kdyby byl Mlejnek skutečný politolog, a ne jen multiplikátor pseudoliberálních mýtů, a kdyby si navíc poctivě prostudoval program Trikolóry, nikdy by nemohl napsat podobný nesmysl. Z programu Trikolóry by totiž vyčetl, že Klaus junior své hnutí nezaložil proto, aby se s Okamurou přetahoval o nějaká „procentíčka“ limitované množiny voličů, nýbrž proto, aby pod heslem „bráníme normální svět“ nabídl volební variantu úplně normálním lidem, úplně normálním profesním skupinám, prostě té normální „mlčící většině“. Živnostníkům, zaměstnancům, zemědělcům, učitelům, seniorům... Těm, kterým nekonvenuje posun ODS do pseudoliberálního středu, i těm, které omrzelo Babišovo lavírování, kdy káže českou vodu, ale pije bruselské víno.

Mlejnek mladému Klasovi dokonce radí: „Pokud se předseda Trikolóry bude chtít v míře úspěšnosti v politice otci alespoň přiblížit, měl by se posunout více do středu.“ No, nevím. Skoro se mi chce napsat: Teda, pane vachmajstr, voni jsou ale hlava! Myslíte, do toho přecpaného středu, kde se

tísní ODS, TOP 09, STAN, lidovci, ANO a vlastně i piráti a ČSSD?

Další Mlejnkova perla: „... zmíněné postoje nalézají ohlas zejména v nižších příjmových skupinách, pro něž je ale Klausovic rodina zosobněním 'panstva' či asociálnosti kapitalismu.“

Další rána vedle. Se stříbrnou lžičkou v ústech se tu narodili úplně jiní potentáti. Klaus senior podstatnou část svého dospělého života prožil v panelákovém bytě na Proseku a Klaus junior tamtéž prožil dětství a mládí a posléze se přes učitelskou profesi propracoval v ředitele zdaleka neúspěšnější střední školy v České republice. Teprve poté přestoupil do politického ringu. Předcházelo tomu ještě psaní pravidelných každotýdenních komentářů, které mluvily z duše právě úplně normálním lidem. Přesně tohle z Klause ml. následně učinilo nejkroužkovanějšího politika na pravici. To má být to panstvo? Mlejnek je buď slepý, nebo se zbláznil.

Rovněž Lukáš Jelínek pluje na vlně domnělého střetu na údajné krajní pravici: „Zatímco poslankyni Hyťhové může být jedno, jestli vykukuje za tvář Okamury nebo Klause, tak pro náčelníky obou družin znamená její manévr další tah ve vlekoucí se partii. Protestních voličů není tolik, aby uživili hned několik krajně pravicových stran.“

Realita je ovšem taková, že Trikolóru s Klausem juniorem vytvářejí kupříkladu bývalý předseda Svobodných Petr Mach, bývalý poslanec za ČSSD Zdeněk Koudelka či bývalý ministr zahraničních věcí Jan Kohout, a to nemluvím o poslankyni a první místopředsedkyni Zuzaně Majerové Zahradníkové (dříve ODS), která Trikolóru s Klausem založila. Garantuji Jelínkovi i všem ostatním, že nikdo z jmenovaných nechce budovat extremistickou či jakkoli jinak krajní politickou stranu.

Chápu, že motivací nejrůznějších marketingových spindoktorů a zákulisních šíbrů je snaha už tak nějak předem vyšachovat novou konkurenci na okraj politické scény, ale seriózní politologové by na tuhle flignu naskakovat neměli.

Být krajně pravicový nejde. Být krajně popletený, zmatený, ba dokonce někdy i blbý ano.

PS: Jsem zvyklý své komentáře datovat. A teprve teď mě trklo, že tenhle píšu osmého osmý. Není to podezřelé? Respektive krajně pravicové? 8. 8. 2020

URL| <http://www.parlamentnilisty.cz/profilu/Mgr-Petr-Stepanek-2006/clanek/Myty-o-neexistujici-krajni-pravici-106375>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
parlamentnilisty.cz

POLITIKA: Mýty o neexistující krajní pravici

11.8.2020 neviditelnypes.cz str. 00 Politika

Petr Štěpánek

Hned dva politologové se v posledních dnech na Neviditelném psu zaobírali Václavem Klausem ml. a Tomiem Okamurou, respektive srovnáváním Trikolóry a SPD. Josef Mlejnek z **Fakulty sociálních věd** Univerzity

Karlovy (zde) a Lukáš Jelínek z Masarykovy demokratické akademie (zde). Moc podnětné čtení to ale není ani v jednom případě, neboť oba páni politologové žijí v zajetí tradičních politologických mýtů a klíšé.

První mýtus je, že existuje něco, co se nazývá krajní pravice. Na obhajobu obou pánů politologů je ale třeba říct, že tenhle olbřímí blud nevymysleli oni a ani v něm nežijí sami. Zrodil se už kdysi v hlavách levicových intelektuálů. Asi proto, aby levici vylepšili skóre a mezi levicí a pravicí byl onen extremismus tak nějak zdánlivě vyvážený. Jenže socialismus je ideologie levicová, přičemž je úplně jedno, zda se jedná o socialismus internacionální či nacionální, a i když je krajní, pořád se nachází nalevo. Stalin i Hitler byli levicoví totalitáři, každý pouze jiného druhu. Hlavním poznávacím znakem pravice je naopak obhajoba osobní svobody. A žádná krajní svoboda prostě neexistuje. Takže i pojem krajní pravice je logický nonsens. Ale nešť. To, co tu píšu, je jen zoufalé volání na poušti, které na téhle letité politologické idiocii nic nezmění.

Spíše komické pak je, že nálepkou „krajně pravicové“ jsou často označovány strany, jejichž program, a zvláště pak jeho ekonomická část, je spíše levicový. Což platí nejenom o SPD, nýbrž třeba i o Národním sdružení Mariny Le Penové. Nic špatného na téhle levicovosti samozřejmě není. Ostatně na soupeření levice s pravicí politika stojí. Globalizace s sebou sice přinesla i jiná dělení, ale to neznamená, že pravolevý konflikt už pominul. Pokud to někdo říká, můžeme si být takřka stoprocentně jisti, že je to levičák, ba přímo pokrokář, který to říká hlavně proto, aby znevěrohodnil existenci pravice jako takové.

Ještě větší fantazmagorie je terminus technicus „pravicový populismus“. Mlejnek s ním šermuje obzvláště potměšile. To je nálepka, kterou dnešní pseudoliberalové nálepkují každého, kdo se spolu s nimi nemodlí směrem k Bruselu, nevíta nelegální masovou migraci, nepřísahá na multikulturalismus a nehrozí směrem k Rusku a Číně v pravidelných orwellovských rituálních režimních chvilkách nenávisti. Jako by snad tahle sebedestruktivní pokrokářská „víra“ byla povinná, správná, ba dokonce jediná možná, a vše ostatní bylo zavrženíhodné, závadné či populistické.

Pravicově populistickou fantazmagorií jatý Mlejnek píše: „...problém Václava Klause mladšího je širší. Ostatně, mnohé o něm vypovídá již skutečnost, že se pere o procentíčka právě s Okamurou. Jeho otec u pravicového populismu skončil, syn tam vlastně začíná...“

Kdyby byl Mlejnek skutečný politolog a ne jen multiplikátor pseudoliberalních mýtů a kdyby si navíc poctivě prostudoval program Trikolóry, nikdy by nemohl napsat podobný nesmysl. Z programu Trikolóry by totiž vyčetl, že Klaus junior své hnutí nezaložil proto, aby se s Okamurou přetahoval o nějaká „procentíčka“ limitované množiny voličů, nýbrž proto, aby pod heslem „bráníme normální svět“ nabídl volební variantu úplně normálním lidem, úplně normálním profesním skupinám, prostě té normální „mlčící většině“. Živnostníkům, zaměstnancům, zemědělcům, učitelům, seniorům... Těm, kterým nekonvenuje posun ODS do pseudoliberalního středu, i těm, které omrzelo Babišovo lavírování, kdy káže českou vodu, ale pije bruselské víno.

Mlejnek mladému Klasovi dokonce radí: „Pokud se předseda Trikolóry bude chtít v míře úspěšnosti v politice otci alespoň přiblížit, měl by se posunout více do středu.“ No, nevím. Skoro se mi chce napsat: Teda, pane vachmajstr, voni jsou ale hlava! Myslíte, do toho přečpaného středu, kde se tísni ODS, TOP 09, STAN, lidovci, ANO a vlastně i Piráti a ČSSD?

Další Mlejnkova perla: „... zmíněné postoje nalézají ohlas zejména v nižších příjmových skupinách, pro něž je ale Klausovic rodina zosobněním ‘panstva’ či asociálnosti kapitalismu.“

Další rána vedle. Se stříbrnou lžičkou v ústech se tu narodili úplně jiní potentáti. Klaus senior podstatnou část svého dospělého života prožil v panelákovém bytě na Proseku a Klaus junior tamtéž prožil dětství a mládí a posléze se přes učitelskou profesi propracoval v ředitele zdaleka nejúspěšnější střední školy v České republice. Teprve poté přestoupil do politického ringu. Předcházelo tomu ještě psaní pravidelných každotýdenních komentářů, které mluvily z duše právě úplně normálním lidem. Přesně tohle z Klause ml. následně učinilo nejkroužkovanějšího politika na pravici. To má být to panstvo? Mlejnek je buď slepý, nebo se zbláznil.

Rovněž Lukáš Jelínek pluje na vlně domnělého střetu na údajné krajní pravici: „Zatímco poslankyně Hyťhové může být jedno, jestli vykukuje za tvář Okamury nebo Klause, tak pro náčelníky obou družin znamená

její manévr další tah ve vlekoucí se partii. Protestních voličů není tolik, aby uživili hned několik krajně pravicových stran.“

Realita je ovšem taková, že Trikolóru s Klausem juniorem vytvářejí kupříkladu bývalý předseda Svobodných Petr Mach, bývalý poslanec za ČSSD Zdeněk Koudelka či bývalý ministr zahraničních věcí Jan Kohout, a to nemluvíme o poslankyni a první místopředsedkyni Zuzaně Majerové Zahradníkové (dříve ODS), která Trikolóru s Klausem založila. Garantuju Jelínkovi i všem ostatním, že nikdo z jmenovaných nechce budovat extremistickou či jakkoli jinak krajní politickou stranu.

Chápu, že motivací nejrůznějších marketingových spindoktorů a zákulisních šíbrů je snaha už tak nějak předem vyšachovat novou konkurenci na okraj politické scény, ale seriózní politologové by na tuhle flignu naskakovat neměli.

Být krajně pravicový nejde. Být krajně popletený, zmatený, ba dokonce někdy i blbý ano.

P.S. Jsem zvyklý své komentáře datovat. A teprve teď mě trklo, že tenhle píšu osmého osmý. Není to podezřelé? Respektive krajně pravicové?

www.petrstepanek.cz

URL| https://neviditelnypes.lidovky.cz/politika/politika-myty-o-neexistujici-krajni-pravici.A200809_100202_p_politika_wag

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
neviditelnypes.cz (*Politika*)

Vladimír Mertlík: Vítězný únor č. 2 se blíží. Kdo se bojí, nesmí do komunismu

11.8.2020 reflex.cz str. 00 Zpětné zrcátko
Vladimír Mertlík

I včera se Zpětné zrcátko věnovalo renesanci bolševismu a růstu komoušské drzosti jako dopadu naivity listopadu 1989 pod heslem „Nejsme jako oni!“, které ale platí, protože ani „Oni nejsou jako my!“. Kampaň děkana FF UK Michala Pullmanna a jeho nebolševických apologetů označilo Zpětné zrcátko za útok na polistopadový vývoj a adoraci režimu, na jehož účtu jsou desetitisíce mučených a žalářovaných, statisíce zničených životů, společnost zavřená v kleci jak divá zvíř a tisíce zavražděných.

Útok salonních levičáků je tím záluďnější, že se místo primitivních formulací stalinistických trilobitů z KSČM skrývá pod zástěrku vědeckého bádání. Zpětné zrcátko varovalo před zavíráním očí nad neomarxistickými kecy v kleci i shovívavostí k tomu, že zástupci páté kolony jsou v čele ústavu (ÚSTR), který má sám vyšetřovat bolševické zločiny, či vyučují historii generace bez osobní zkušenosti s komunismem, které tím snadněji podléhají lžím a relativizaci těchto zločinů. Cílem instalace těchto lidí na zmíněné funkce je vytvoření platformy pro permanentní posun hranic tolerance bolševismu o kus dál – zatím verbálními útoky. Lhostejnost k tomu je nebezpečná, neboť v toleranci myšlenek komunismu či marxismu je zárodek příští porážky demokracie. Ještě v neděli mohlo znít varování Zpětného zrcátka o trvalém vzestupu agresivity bolševismu nadneseně, ale noc z neděle na pondělí mu dala plně za pravdu. Verbální útoky přešly do další fáze!

Pražská policie zahájila vyšetřování vandalismu, kterým neznámý pachatel na Kampě poničil výstavu o vraždě Milady Horákové a procesech 50. let. A to je nám překvapení! Nezačal skandál soudruha děkana odmítnutím vyvěsit na fakultu transparent s fotografií Milady Horákové a textem „Zavražděna komunisty“?

K vandalismu se vyjádřil i Jiří Pospíšil (TOP 09): „Odsuzuji tento šílený vandalský čin. Ukazuje se bohužel, že některým lidem není nic svaté. Takto zostudit památku obětí komunistické totality je pro mě naprosto nepochopitelné!“

„Jak prosté, milý Watsone!“ chce se odpovědět s klasikem. Dlouholetá publikační a pedagogická činnost soudruha děkana a jemu blízkých slaví úspěch. Pro pochopení stačí přečíst pasáž z jeho úvah o životě před

listopadem 1989: „...Je nepochybné, že lidé, kteří emigrovali do zahraničí, utekli za nějakou představou lepšího života. Ale co pro ně znamenal „lepší život“? Ve hře mohlo být široké spektrum cílů – rodinných, profesních či ryze ekonomických. Ty je nutné pečlivě zkoumat, nikoli bezhlavě šermovat s pojmem svoboda.“

Tak tady je jádro pudla leninsko-marxistické dialektiky! „Nešermujte mi tu bezhlavě s tou posranou svobodou!“ volá neomarxista.

„Svoboda je jen poznaná nutnost!“ zvolal Karel Marx.

Jeden z textů soudruha Pullmanna a kolegy Pavla Koláře na Seznamu má výmluvný titul: „Komunismus nestačí jen odsoudit. Snažme se ho také vysvětlit.“

Za oba tak učinil už dávno tatínek Zpětného zrcátka, když prohlásil: „Jediné, za co lze komouše pochválit, je to, že se věšeli i mezi sebou.“

I jejich hospodaření ohodnotil pan otec stručně: „Dosáhli absolutoria! Bylo takové hovno, že došel i hajzlpapír!“

„Ale když se ruka k ruce vine, tak se dílo podaří!“ tvrdí přísloví. Zůstaneme-li v pohodě s hubou mastnou „od bučku“, přijdou na řadu i jiná: „Z nejhoršího jsme uvnitř!“ a „Všechno špatně skončí!“ Protože soudruh děkan Pullmann, stejně jako dříve Slovan všude bratra má.

Důkazem, že jde o věci přesahující nejen hranice slušnosti, ale i hranice státní, je mezinárodní skandál z loňska, kdy Aktuálně.cz odhalilo, že Česko-čínským centrem na UK pořádané „nezávislé“ konference tajně financovala ambasáda komunistické Číny. Akce považované západními tajnými službami vč. české BIS za špiónážní operace Číny! A kdože byl zakladatelem Česko-čínského centra a jmenoval do čela Miloše Balabána i další členy? Další pindík na šachovnici světového marxismu, soudruh rektor UK Tomáš Zima! Tak na to se napijem!

Po odhalení se ale – jak je u soudruhů zvykem – od soudruhů bryskně distancoval, jím založené centrum zrušil a soudruhy rázně vyhodil. Nic se nestalo! Balabán a jeho kumpáni po skandálu s tajným financováním nepřátelskou mocností stejně rázně založili spolek nový. Pod světovým názvem Multilateral Consulting & Analysis teď připravují další ročník Pražské bezpečnostní konference u příležitosti německého předsednictví EU. Fakt, že německý velvyslanec Christopher Israng se od akce distancoval, nikomu z nich nevádí! Klid na práci a světový mír ale není ohrožen. Ten zajišťuje Česku Balabán na postu šéfa komise ČSSD pro obranu. Pro konferenci získal i záštitu ministra kultury Lubomíra Zaorálka.

"Témata, která by se měla na konferenci řešit, se v širším smyslu týkají i kultury, protože se snažíme budovat odolnost naší společnosti, což je významně kulturní a politický úkol. Jak je důležitá odolnost, vidíme i v současné době, kdy svět čelí koronavirové krizi – i v té kulturní rovině, kdy se snažíme vyrovnat útoku na vůbec základní podobu našeho kulturního života," zdůvodnila záštitu mluvčí ministerstva kultury Michaela Lagronová a dodala: „Sud kulatý, rys tu pije, tu je kára, ten tu ryje!“

Zatímco Balabán finišuje s přípravou konference, na **Fakultě sociálních věd** UK se policisté pokoušejí přijít na to, kde skončily prachy zaslané sponzory Balabánovi na předchozí ročníky. Náš Vocílka původně tvrdil, že je vynaložil na letenky, tlumočení a občerstvení. Dnes připouští, že s ohledem na to, že se bojí létat, rusky i čínsky umí a po chlebičkách je mu šoufl, si možná vzal místo nich prachy. Do účetnictví své firmy ale přístup dát odmítl a vyšetřování označil za "mediální hysterii". Nezaslouženou, vezmeme-li v úvahu, že na UK vedl i kurz projektu čínské vlády „Nová hedvábná stezka“, za nějž účtoval desítky tisíc korun. Od ministerstva vnitra dostával až do skandálu on i jeho kumpáni miliony korun na bezpečnostní výzkum. Vtipem roku je čtyřmilionový grant, který dostali za řešení, jak české výzkumné instituce ochránit před průniky zahraničních mocností...

Podivuhodný závěrečný pohled nabídl web Seznam Zprávy v textu Apoleny Rychlíkové a Michaela Durčáka „Děkan Pullmann není komunista. To jen my se bojíme vlastní minulosti“. Pullmannovi oponenti se ale nebojí minulosti, oni se, stejně jako nemalá část společnosti bojí budoucnosti v rukou Pullmanů a jejich následovníků. Text pomíjí fakt, že polemika s „Pullmannem“ se nevede o to, zda byla či nebyla společnost za komunismu zbabělá či zkorumpovaná. Velká část nepochybně ano! Vede se o to, zda byl komunistický režim zvěřsky krutý. Nepochybně ano! Proto srovnávat – při znalosti reality jen z vyprávění – fyzický teror 50. let s duševním terorem let 70. je nesmyslné. Psychopatovi stačí psa mlátit jen určitý čas, později stačí jen zvednout ruku nebo hlas. Není třeba pověsit celý národ, stačí zlikvidovat elitu společenských a sociálních skupin a k tomu navíc ponížít a pak pověsit i vlastní vůdce. Co jiného dá víc najevo, že šanci nemá nikdo! Co víc vzbudí hrůzu než anonymní režiséři nesmyslných vražd prokazatelně nevinných.

Obsah textu Apoleny Rychlíkové a Michaela Durčáka přes jazykovou brilantnost koresponduje s jejich věkem, příslušností ke společenské skupině (Apolena Rychlíková, A2larm) či copyrightem výuky soudruha děkana Pullmanna a jemu blízkých levicových intelektuálů (Michael Durčák, absolvent oboru historie na FF UK). Stejně jako v případě Michala Pullmanna jde o krasopisné slohové cvičení o nebezpečnosti lovu tygrů napsané v bezpečné vzdálenosti od klece zoologické zahrady. Je ale pravdou, že jinak web Seznam ve výchově čtenářstva neponechává nic náhodě. Podíváte-li se na titulky z poslední doby, dozvíte se vše o bujném dekoltu Andrey Kalivodové, Lucie Borhyové či poslankyně Taťány Malé...

A to je vše, co jsem dnes zahlédl ve Zpětném zrcátku, váš Vladimír Mertlík

URL | <https://www.reflex.cz/clanek/102387/vladimir-mertlik-vitezny-unor-c-2-se-blizi-kdo-se-boji-nesmi-do-komunismu>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
[reflex.cz](https://www.reflex.cz) (*Zpětné zrcátko*)

Tohle období otevírá novinářům oči!

11.8.2020 Naše rodina str. 04 Rozhovor

LUN

Jako jediný tuzemský novinář měl svého času v Praze umožněn přístup k Dalajlámovi. Je celosvětově prvním píšícím novinářem publikujícím rozhovor s nositelkou Nobelovy ceny za literaturu Wistawou Szymborskou, čímž předstihl i Newsweek. Držitel prestižní novinářské Ceny Ferdinanda Peroutky za rok 2015, který se stejně jako Karel Gott narodil v Plzni. Moderátor, hlavní dramaturg a šéfredaktor aktuální publicistiky České televize Marek Wollner.

Setkání s uznávaným novinářem a zároveň férovým člověkem, který před vámi absolutně nic neskrývá, na nic si nehraje, na jakoukoli otázku bez dlouhého přemýšlení okamžitě reaguje, je pro každého člověka, pohybujícího se v mediální sféře, opravdovým zážitkem. I ve chvíli, kdy by měl absolutní nárok tvářit se našťavaně, protože popisuje věci, které nejsou příjemné a profíkovi takového kalibru určitě nebyly a nebudou lhostejné, i přes to zůstává takřikajíc v pohodě a nad věcí. Upřímně musím říct, že závidím těm, kteří s ním úzce spolupracují, protože mít takového šéfa je pro mnohé opravdu velký trumf!

* Jak začít?

Vzpomněl jsem si na Luboše Dobrovského, se kterým jsem tu Peroutkovu cenu přebíral a který letos zemřel. Chybí mi, a nejen mě. Byla to pro mě čest, že jsem byl oceněn spolu s ním (Luboš Dobrovský, překladatel, bývalý disident, československý ministr obrany, velvyslanec v Ruské federaci, diplomat a kancléř prezidenta Václava Havla).

* Ruku na srdce, není mu v tom novinářském nebi, když se podíváme na současnou situaci, přece jenom lip?

To já nevím. Ani jestli něco takového vůbec je. Pokud je, tak pak možná ano.

* Před patnácti lety jste se nechal slyšet, že v tuzemsku je mnohem nebezpečnější řídit auto na DI než pracovat jako novinář. Změnilo se v tomto směru něco?

Možná bych tento názor trochu opravil. Co se týče bezprostředního ohrožení života, je to na DI pořád horší, na druhou stranu musím uznat, že nikoli životní, ale existenční rizika spojená s mou prací se vyostřila.

* Máte strach?

Na životě se necítím být ohrožen, nikdo mě neohrožuje a politici nejsou žádní pistolníci, takže z nich nemám strach vůbec. Nicméně jejich nárok ovlivňovat žurnalistiku ve smyslu cenzury, podrobit si ji, dělat si z ní takřikajíc služku, vyšoupnout kritické novináře někam na okraj, to je trend, který tu za posledních třicet let v takové podobě nebyl.

* Překvapuje mě, že přesto zachovávejte klid. Je vůbec možné, když je na vás takový tlak, pracovat v naprostém klidu a pohodě? Musí to být vyčerpávající...

Myslím, že to jde. Základní novinářská práce se nezměnila. Člověk zkrátka hodnotí průkaznost faktů, které má v ruce, a do toho žádné emoce nevstupují. I když vím, že dotyčná osoba, které se ta či ona kauza týká, bude mít snahu nás diskreditovat, nebo očernit například v Parlamentních listech. Tohle k naší práci patřilo vždycky, ale teď je to mnohem silnější. Ale není to něco, co bych nedokázal ustát, protože jsem na to už za těch

patnáct let v Reportérech vytrénovaný. Uvědomuji si, že k mé práci patří i kritika, a pokud přijde, snažím se ji brát jako příležitost naší práci vysvětlit.

* Je fakt, že pro spoustu vrcholových politiků musí být Reportéři ČT (ale nejen tento formát) noční můrou. Bojíte se, že vás zruší a jednoho dne oznámí, že tento investigativní pořad končí?

Myslím, že tady nejde o to, zrušit Reportéry, ale spíš mě. Zachovat značku, a přitom změnit obsah, to je to, oč tu běží. Generální ředitel si snad uvědomuje, že naše práce je kvalitní. I když mu přináší starosti. Bohužel je pod obrovským tlakem. Ale jak jsem řekl, je to spíš o mně, protože „oni“ přece mají rádi Českou televizi, jen já jsem ta škodná.

* Tohle vám, Marku, nebo generálnímu řediteli ČT někdo z politiků řekl přímo z očí do očí?

Každý, kdo se pohybuje v mediálním světě, dobře ví, že tyto výroky pronášejí poslanci vládní strany hnutí ANO poměrně často. Je jich nespočet a jsou jasně adresné a jistě motivované tím, že se v Reportérech věnujeme kauzám, které má na svých bedrech pan premiér. Je to jeho stopa minulosti a přítomnosti. Já nejsem žádný Antibabiš. Největší Antibabiš je v této zemi pan Andrej Babiš, protože to jsou jeho problémy, které zatěžují tuhle zemi. Novináři je nesmí ignorovat, jestli chtějí zůstat novináři, a pokud má být zachována demokracie. Ta se bez kritické žurnalistiky neobejde.

* Vráťím se ale k té otázce, řekl vám někdo z politiků či poslanců přímo do očí, že jste „škodná“ ČT?

Přímo do očí ne, ale velmi rádi tohle „říkají“ prostřednictvím rozhovorů, nebo v komunikaci například na Facebooku. Poslanec ANO pan Kolovratník například pronesl v Parlamentních listech, že ČT se musí zbavit excesů typu Marek Wollner a pak bude hlasovat i za zvednutí koncesionářských poplatků, protože má televizi rád.

* Omluvil se vám tento pán?

Nějakým způsobem ano, po kratší komunikaci na Facebooku, když asi ještě třikrát vystřelil mimo. Ale omluva padla jen na mém facebookovém profilu, nikoli v Parlamentních listech, kde tento výrok zveřejnil.

* Myslíte, že má smysl s jakýmkoli člověkem, který na vás - ať už ze závidi nebo nesmyslné domněnky - slovně zaútočí, si špinit ruce?

Když je to poslanec vládního hnutí, tak si to člověk asi nemůže nechat líbit, protože s jídlem roste chuť.

* Nicméně politické tlaky „ovládat“ veřejnoprávní televizi tady byly vždycky...

To je pravda, ale ještě nikdy to neeskalovalo do takové míry jako dnes. ČT už je jedinou veřejnoprávní televizí v regionu, která odolává tomu, aby sloužila vládě. Podívejte se na sousední Polsko, o Maďarsku ani nemluvě.

* Máte dceru a syna, půjdou ve vašich šlápějích?

Momentálně jsou ve věku, kdy jsou pochopitelně hodně zvědaví. Dcera, je jí jedenáct, je velmi svědomitá, řekl bych, že mnohem víc, než jsem byl já. No a kluk je takovej darebák a flákač. Ten asi jde v mých šlápějích. Jestli se z toho vzpamatuje, tak by to třeba mohl někam dotáhnout.

* Jde ve vašich dětských stopách, ale vás si jako flákače dost dobře představit nedovedu...

Jeho prioritou je momentálně sport. Hraje tenis a má představu, že z něj jednou bude světový tenista. Já to měl v jeho letech stejně, taky jsem se zaměřil na sport a školu jsem trochu zanedbával. V šestnácti jsem ale začal objevovat intelektuální a literární svět a sport šel pomalu na vedlejší kolej.

* Na svém kontě máte tři knihy, nechystáte něco nového?

Během koronavirové krize jsem měl víc času a začal psát dlouho plánovaný třetí román nebo novelu. Snad se mi to podaří dotáhnout.

* I Nepřál jste si v hloubi duše spíše stát se spisovatelem než investigativním novinářem?

K žurnalistice jsem se dostal díky fascinaci slovem. Slovo je jako magická formule. Když něco pojmenujete, vytáhnete to na světlo a můžete si to konečně prohlédnout takové, jaké to je. Hledat správná slova, pojmenovávat skryté souvislosti a dávat je do větších celků. V tom jsou si publicistika a literatura podobné. I když v literatuře si člověk může dovolit podstatně víc, protože pracuje s fantazií. To v investigativní novinářině nejde, tam musíte pracovat s neprůstřelnými a jasnými důkazy.

* Čili literatura je podstatně svobodnější.

Svým způsobem ano, i když svoboda má tolik různých konotací... Žurnalistika bez svobody je jenom propaganda. Pokud bych se nemohl věnovat tématům, která někomu politicky nevyhovují, nemohl bych svou práci dělat.

* Co vám dokáže pracovně udělat největší radost?

Když se na nás dívá hodně lidí. Máme vysílací čas kolem půl desáté v pondělí večer, a když nás sleduje třeba sedm set tisíc lidí, to mluví za vše. A právě tohle dělá politikům starosti.

* Kdy jste si naposledy vzpomněl na Dalajlámu?

Dneska (*6. 7. 1935 - pozn. red.). Je mu zrovna osmdesát pět let, jak připomínali lidé na Facebooku.

* Byl jste svého času jediným televizním novinářem z republiky, který se k Dalajlámovi dostal...

To bylo po jeho příletu do Prahy. Poskytl mi jako jedinému rozhovor ve VIP salóncu, ale to byla zásluha dnes už zesnulého Oldřicha Černého, který organizoval pražskou návštěvu Dalajlámy v Praze v rámci Fóra

2000.

* Má člověk větší respekt při formulování a vlastním pokládání otázek takové osobnosti než u jiných, denně zpovídaných známých tváří?

On mě velmi rychle tohoto respektu zbavil svou nenuceností. Nehledě na to, že jeho angličtina byla možná malinko horší než moje, takže jsem po téhle stránce mohl být v klidu. Líbilo se mi, jak se Dalajláma takřka po každé větě zachichotal jako malej kluk. Hned se mi vybavil film Sedm dní v Tibetu. Měl jsem zvláštní pocit krátkého, ale o to důvěrnějšího setkání s někým, koho sice vidím prvně v životě, ale přitom jako bych ho znal od dětství.

* Co vám setkání s Jeho Svátostí dalo?

Na nějakou hlubší stopu to bylo příliš krátké setkání a taky se odehrálo pouze v profesionální rovině čili ne, nestal jsem se buddhistou. Já mám svůj život poskládaný jinak. Nemůžu si dovolit meditace, které by mě odnášely od reálného světa. Není to moje poloha, možná ve stáří... těžko říct. Společenský a politický cvrkot mě sice trochu ubíjí, ale zároveň dobíjí, nepřestává mě zajímat a fascinovat. Člověk se ho stále učí poznávat. V devětaosmdesátém roce jsme se zbavili totalitního režimu v domnění, že „ted“ už bude všechno dobrý. Tedy víceméně dobrý. A teď vidíme, že svoboda, spravedlnost, demokracie nejsou nikdy a nikde samozřejmě a pořád se o ně musíme prát. Možná to zní jako fráze, ale je to tak.

MAREK WOLLNER se narodil 21. ledna 1967 v Plzni. Po maturitě na Gymnáziu Františka Palackého ve Valašském Meziříčí začal studovat pedagogickou fakultu v Olomouci. Po dvou letech byl přijat na studia žurnalistiky. Tu vystudoval na **Fakultě sociálních věd** University Karlovy v Praze, kterou úspěšně absolvoval v roce 1992. Po studiích nastoupil do Lidových novin, posléze do Respektu, byl zakládajícím členem týdeníku

Týden. V tištěných médiích pracoval osm let. Z redakce časopisu Týden v roce 1999 odešel do redakce zpravodajství České televize. V roce 2004 se stal redaktorem pořadu Reportéři ČT, vzápětí jeho moderátorem a o rok později dramaturgem, který mu vtiskl jeho investigativní charakter. Jde o nejdéle kontinuálně vysílaný profilový pořad investigativní publicistiky v dějinách České televize. Marek Wollner je šéfredaktorem reportážní publicistiky ČT, kam vedle zmíněného pořadu patří ještě pořady 168 hodin a Černé ovce. Marek je milovníkem literatury, především moderní, je autorem úspěšných knih: Ukradené knihy a Pamatuju - což je sbírka básní. Krom literatury mezi své záliby počítá tenis, lyžování, hudbu a historii.

Foto autor| Foto: archiv Marka Wollnera

Schůzka Babiše s Pompeem podle politologů potvrdila shodu ve vztazích

12.8.2020 eurozpravy.cz str. 00

EuroZpravy.cz

Dnešní jednání premiéra Andreje Babiše (ANO) s americkým ministrem zahraničí Mikem Pompeem potvrdilo, že ve vztazích Česka a Spojených států převažuje shoda na tématech bezpečnosti či obchodu, stejně tak v ochraně a obraně hodnot demokracie a lidských práv. Na dotaz ČTK to uvedl analytik Jan Hornát z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy.

doporučujeme

Podle politologa Petra Justa z Metropolitní univerzity v Praze bude nákup americké vojenské techniky patrně jednou z forem posílení obchodních a ekonomických vztahů mezi zeměmi. Podle Petra Boháčka z Asociace pro mezinárodní otázky (AMO) Česko našlo způsob, jak naplnit česko-americké i transatlantické vztahy smysluplnou substancí, která má hospodářský, lidskoprávní, ale i strategický přínos pro obě země.

Spojené státy podle Hornáta přirozeně nesouhlasí se zavedením digitální daně nejen v Česku, ale v oblasti digitálních technologií nalézají obě strany společnou řeč. Česko se pro USA stalo partnerem zejména při nastavování bezpečnostních pravidel pro zavádění sítí páté generace (5G), míní. Tématem diskusí do budoucna podle něj pravděpodobně bude i koncept internetu bez nevěrohodných čínských aplikací nebo společná regulace umělé inteligence.

Klíčovou oblastí je také posilování vzájemného obchodu, tvrdí Hornát. Administrativa prezidenta Donalda Trumpa podle něj řeší obchodní politiku na rozdíl od jeho předchůdce spíše bilaterální cestou. "V tomto ohledu jde tedy zejména o diskuse o vzájemných investicích a tvorbě pracovních míst, kdy v posledních letech jsou i české firmy investory v USA, a pomáhají tak vytvářet nová pracovní místa v zemi. Mezi obchodní záležitosti se řadí i intenzivnější nabídka prodeje amerického zemního plynu, který USA nabízejí zejména baltským státům a východní Evropě jakožto alternativu k plynu ruskému," dodal analytik.

Nákup amerických vrtulníků by podle Hornáta mohl sloužit jako štít proti veřejné kritice Česka ze strany USA za to, že nevynakládá dvě procenta hrubého domácího produktu na obranu. ČR v blízké budoucnosti závazek nesplní, míní Hornát. Schůzka Babiše s Pompeem potvrdila, že v daných tématech převažuje shoda, navíc Washington je ochotný více komunikovat s uskupeními, jako je visegrádská čtyřka nebo iniciativa Trojmoří, poznamenal Hornát. "Vzhledem k tomu, že se Pompeova návštěva koná pouze necelé tři měsíce před americkými (prezidentskými) volbami, je možné, že některé sjednané pozice budou brzy bezpředmětné," doplnil však.

Just nepovažuje Pompeova dnešní kritická vyjádření proti Rusku a Číně za překvapivá. "Andrej Babiš, který se při jednání s americkými představiteli rovněž staví do podobné pozice vůči oběma zemím, má ale na domácí scéně s tímto postojem mnohem menší manévrovací prostor, vzhledem k tomu, že jeho vláda je - ať už přímo či nepřímo - závislá jednak na KSČM a jednak na prezidentovi, kteří tento postoj k Rusku a Číně nesdílejí," poznamenal.

Otázka dostavby nového jaderného bloku v Dukovanech je podle něj jednou z těch, kde se dva tyto přístupy střetávají. Partnerství s ruskými a čínskými státními podniky by podle Pompea oslabilo českou národní bezpečnost a suverenitu. Další vyjádření amerického ministra, například k situaci v Bělorusku, kde podpořil protestující, nejsou podle Justa překvapivá.

"Hlavními tématy Pompeovi návštěvy jsou řešení mocenského vlivu jak Číny, tak Ruska, a to v tématech energetiky, tak informačních technologií. Česká republika je v těchto tématech přínosným spojencem, jak díky zpravodajským složkám, tak vědě a výzkumu. Zároveň se ČR úspěšně drží proevropské pozice jak v oblasti energetiky, kde USA jsou dlouhodobě kritičtí k plynovodu NordStream2, tak v oblasti technologií 5G, kde se

odmítla přihlásit k plošnému zákazu čínských technologií s odkazem na současný mírnější mechanismus EU. I to ji staví do lepší pozice k nastavení pragmatictějšího a tvrdšího přístupu EU k Číně," uvedl Boháček. České zpravodajské služby, ale i odborná veřejnost podle něj přinesly významné naplnění a posílení česko-amerických vztahů například rozkrýváním mocenských operací na ekonomické, informační a kybernetické úrovni, "V oblasti energetiky to je výzkumná spolupráce v oblasti modulárních jaderných reaktorů či spolupráce mezi Ústavem fyziky plazmatu Akademie věd ČR a americkým ministerstvem energetiky. Další oblastí s takovým potenciálem jsou kosmické technologie," dodal.

URL| <https://eurozpravy.cz/domaci/politika/schuzka-babise-s-pompeem-podle-politologu-potvrdila-shodu-ve-vztazich.1deff375/>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
eurozpravy.cz

Ruská vakcína se do Evropské unie zřejmě nedostane. ,Nemusí být bezpečná,‘ upozorňuje farmaceut

12.8.2020 irozhlas.cz str. 00 Zdraví

Renata Kropáčková, Věra Luptáková

Ruský prezident Vladimir Putin oznámil, že jeho země má jako první na světě očkovací látku proti nemoci covid-19. Schválilo ji tamní ministerstvo zdravotnictví a k dispozici by měla být na konci srpna nebo na začátku září. Výkonný ředitel Asociace inovativního farmaceutického průmyslu Jakub Dvořáček ve vysílání Českého rozhlasu Plus upozorňuje, že Rusko se zřejmě snažilo „částečně zpolitizovat celý výzkum a dát ho do roviny prestižního závodu“.

„To může v lidech vyvolat nedůvěru u pacientů. A může to mít i negativní následky pro dostupnost vakcíny,“ říká.

I podle politického geografa Michaela Romancova z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy a Metropolitní univerzity v Praze má oznámení nové ruské vakcíny politicko-propagandistický rozměr. Ne náhodou taky dostala název Sputnik V, tedy Sputnik vakcína, který odkazuje na vyslání první umělé družice Země bývalým Sovětským svazem v roce 1957.

„Optikou toho, co se od úterý uvádí v ruském tisku, tak to má jednoznačně propagandistický rozměr. V listu ruské vlády Rossijskaja gazeta tvrdí hned několik článků: ‚My jsme v tomto závodě vyhráli,‘ říká Romancov.

Články se podle něj nesou v podobném duchu a připomínají, jak svého času Rusové šokovali svět, když se jako první dostali do vesmíru. To samé se teď děje s novou vakcínou.

„Jedním dechem se k tomu dodává, že zbytek světa Rusku nevěří. Že se rozjíždí řízená propagandistická kampaň, která má výsledky výzkumu znedůvěryhodnit, nebo je nějak odstínit. Protože o stejný úspěch usilují mnozí,“ shrnuje politický geograf.

Zajímavé je podle Romancova i využití Putinovy bývalé rodiny, která až dosud stála v pozadí, k deklarování bezpečnosti vakcíny. „Najednou, z ničeho nic, se v takto důležitém tématu dostává do popředí jedna z jeho dcer. Bez toho, aby bylo řečeno, která. Údajně už očkovaná byla. Domnívám se, že je tady jednoznačná snaha ukázat, že tedy ne sám vládce, ale někdo z jeho rodiny je ochoten stát v čele boje proti koronaviru,“ říká.

Takové oznámení má podle něj i význam směrem k zahraničí. „Ale asi mají s tím načasováním trochu smůlu, protože světové agentury se víc věnují dění v Bělorusku,“ dodává Romancov.

Milióny dávek v Evropě

Podle Světové zdravotnické organizace (WHO) patří ruská vakcína nazvaná Sputnik V mezi zhruba 30 látek, které ukončily laboratorní testování. Nejvýše na seznamu WHO, tedy ve fázi klinických studií, bylo ke konci července šest vakcín.

Všeobecně se má za to, že Rusko především zjednodušilo proceduru testování a schvalování vakcíny. Ruští vědci očkovací látku testovali na vojácích, urychlili klinické hodnocení a ve snaze o to, aby s vakcínou přišli jako první, zkrátily zkušební dobu.

Výkonný ředitel Asociace inovativního farmaceutického průmyslu Dvořáček připouští, že informací o samotné vakcíně je zatím zveřejněno jen málo.

„Přesto je ale evidentní, že došlo k významnému zkrácení některých fází klinického výzkumu. Vypadá to, že nedokončili třetí fázi. Ví se, že technicky účinná zřejmě bude, ale co se týče její bezpečnosti, tak nemohla být prozkoušena na dostatečném množství zdravých dobrovolníků. Takže se obávám, že by se taková vakcína k pacientům v Evropě ani dostat nemohla,“ zdůrazňuje.

Evropská unie přitom není na ruském výzkumu závislá: o dodání vakcín svým občanům jedná s jinými společnostmi. „Jsem přesvědčený, že Evropa bude mít několik milionů dávek své vakcíny k dispozici ještě letos,“ dodává Dvořáček.

Celý rozhovor Renaty Kropáčkové si poslechněte v audiu.

URL| https://www.irozhlas.cz/zivotni-styl/zdravi/rusko-vakcina-koronavirus-covid-19-zdravi-pandemie-farmaceutika_2008121746_gak

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
[irozhlas.cz](https://www.irozhlas.cz) (*Zdraví*)

BLOG: Je jasné, že pandemie ovlivní americkou ekonomiku, společnost i politiku nejméně na několik let

12.8.2020 ct24.cz str. 00 Svět
volfovat

Pandemie koronaviru ovlivnila Spojené státy v mnoha ohledech, všímá si ve svém komentáři politolog Kryštof Kozák. Nepochybně přitom podle něj zasáhne také do nadcházejících prezidentských voleb, protože obavy z nemoci mohou řadu voličů přimět zůstat doma. „Právě volební účast různých voličských skupin je ale tou klíčovou veličinou, která volby nakonec rozhoduje,“ podotýká.

Spojené státy patří s pěti miliony nakaženými a více než 160 tisíci zesnulými mezi země, které jsou epidemií koronaviru postiženy nejvíce. I přes zvýšené testování se epidemii nedaří zastavit a stále vznikají nová ohniska. Příčin, proč se koronavirus ve Spojených státech tak úspěšně šíří, je více. Situaci určitě nepomohlo úvodní zlehčování problému ze strany prezidenta Trumpa, což zpomalilo počáteční reakci obyvatel.

Americký decentralizovaný systém zdravotnictví také nebyl na pandemii dobře připraven s ohledem na počet lůžek a ochranných pomůcek, a to například i v relativně bohatém New Yorku. Otázka postupu proti pandemii se navíc rychle zpolitizovala, když prezident Trump a republikánští guvernérů tlačili na rychlé otevření ekonomiky, které však znamenalo další zvyšování počtu případů.

Bezprecedentní propad ekonomiky

Z hlediska ekonomiky došlo k historicky bezprecedentnímu propadu o devět procent HDP, což překonává i finanční krizi z roku 2008. Americký Kongres proto přijal sérii podpůrných balíčků jak pro jednotlivce, tak pro firmy v celkovém objemu přes dva biliony dolarů – pro srovnání byly příjmy amerického rozpočtu v roce 2019 3,5 bilionu dolarů.

Dále se tak výrazně navýšil státní dluh, přitom už před nástupem pandemie byly schodky rozpočtu téměř bilion dolarů ročně. Vzhledem ke světové pozici dolaru jako rezervní měny si toto zadlužování mohou USA zatím dovolit, aniž by se zvýšila úroková míra a aniž by se snížila hodnota dolaru na mezinárodních trzích. Je však velkou otázkou, nakolik je tento přístup dlouhodobě udržitelný a zda nás v brzké době nečeká další devastující finanční krize.

Odkaz

Americká ekonomika se ve druhém čtvrtletí zřítla o 32,9 procenta

Rouška jako symbol

Není divu, že pandemická krize výrazně zasáhla i do americké politiky – její řešení a řešení problémů zdravotní péče považují Američané za hlavní prioritu ve volbách, těsně v závěsu pak následuje ekonomika, která je však s reakcí na krizi úzce propojená.

Prezident Trump byl jedním z posledních politiků ve Washingtonu, D.C., kteří veřejně podpořili nošení roušek, zatímco Joe Biden ji zodpovědně nosil téměř od prvních dnů pandemie. Tato vizuální symbolika se potom přenesla do politického boje tak, že demokraté upřednostňují životy a zdraví, kdežto republikáni spíše ekonomické zájmy. Donaldu Trumpovi také příliš nepomohlo, že veřejně kritizoval doporučení odborníků na pandemie a opět se spoléhal spíše na svůj instinkt.

Odkaz

Ve stínu koronaviru. USA zažívají netradiční prezidentskou kampaň

Velký boj se svádí i o znovuotevření veřejných škol – prezident Trump a většina republikánů chtějí školy v září znovu otevřít, kdežto demokraté jsou v tomto ohledu mnohem zdrženlivější a obávají se dalšího šíření nákazy. Vzhledem k tomu, že velkou část pravomocí ohledně reakce na pandemii mají jednotlivé americké státy, je možné sledovat, jaké mají v závislosti na aktuální politické situaci priority právě ohledně otevírání či zavírání ekonomiky.

Zajímavým zjevem byly v tomto ohledu například demonstrace příznivců radikálnější pravice, kteří ve státech s demokratickými guvernéry odmítali vládou navrhovaná omezující opatření s odkazem na osobní svobodu.

Fakta

Kryštof Kozák

Autor textu je politolog zaměřující se na severoamerická studia. Působí na Institutu mezinárodních studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy.

Vliv pandemie na podzimní volby

Obavy z koronaviru výrazně ovlivní i způsob hlasování – v řadě států už byla přijata opatření, která umožňují hlasovat korespondenčně. Donald Trump však tento způsob hlasování odmítá s poukazem na možné zneužití – již po volbách v roce 2016 odkazoval na údajné miliony falešných hlasů. Existuje tedy reálná obava, že odmítne uznat svoji případnou volební porážku, což by vyústilo v hlubokou politickou krizi s nepředvídatelnými důsledky.

Pandemie do voleb určitě zasáhne, neboť obavy o bezpečnost mohou řadu voličů přimět zůstat raději doma. Právě volební účast různých voličských skupin je ale tou klíčovou veličinou, která volby nakonec rozhoduje. Už teď je tak jasné, že pandemie ovlivní americkou ekonomiku, společnost i politiku nejen tento kritický rok, ale přinejmenším i na několik let dopředu.

Odkaz

Speciál ČT24 o amerických prezidentských volbách

URL| <https://ct24.ceskatelevize.cz/svet/3155964-blog-je-jasne-ze-pandemie-ovlivni-americkou-ekonomiku-spolecnost-i-politiku-nejmene-na>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
ceskatelevize.cz

George Soros: Miliardář, který financoval Chartu 77 i vzdělání pro české Romy

12.8.2020 G.cz str. 00 Celebrity

George Soros je některými českými politiky popisován jako ďábelský miliardář, který se vyžívá v podporování neziskových organizací a neomarxistických hnutí, která chtějí narušit zavedený řád našeho fungujícího systému. Co ale doopravdy víme o tomto významném filantropovi s majetkem přes 8 miliard dolarů, který dnes navíc slaví 90. narozeniny?

George Soros rád pomůže

Když se řekne George Soros, všem se vybaví jakýsi nedosažitelný pojem, který by se dal přirovnat k Satanovi nebo Illuminátům, ale přitom je opak pravdou. George Soros se narodil před 90 lety jako Gyorgy Schwartz v Budapešti. Jeho otec byl známý budapeštský právník. Když skončila 2. světová válka, rozhodla se celá rodina, že se přestěhují kvůli komunismu do Velké Británie, kde začal George studovat ekonomii a filozofii na London School of Economics. Setkal se tam s filozofem Karlem R. Popperem. Ten mladého Sorose ovlivnil myšlenkou takzvané otevřené společnosti, kterou Soros později aplikoval na reálný svět v podobě Open Society Fund – OSF, která má v současnosti přes 40 poboček po celém světě a finančně podporuje nevládní organizace, Romy i uprchlíky.

Po absolvování vysoké školy se Soros rozhodl odjet do USA, kde snil, že prožije svůj americký sen a stane se milionářem díky obchodování na Wall Street, aby se pak mohl stát spisovatelem s finančním zajištěním do konce života.

mohlo by vás zajímat

6 důvodů, proč by měl miliardář George Soros konečně začít platit G.cz

Tato cesta však trvala mnohem déle, než si pravděpodobně původně plánoval. V roce 1969 založil Soros Fund Management a o 4 roky později jeden z prvních hedge fondů pod názvem Quantum Fund. Do tohoto byznysu vstoupil společně s Jimem Rogersem. Jejich investice se jim během 10 let vrátila 40krát, což se stalo následně základem Sorosových pověstných miliard. Quantum Fund správně spekulovala a investovala na trhu s akciemi, ropou i na japonském trhu. Později Fondu pomohlo vsadit na Western Union.

Od 80. let zřejmě usoudil, že má peněz dostatek, a proto se rozhodl, že své aktivity začne směřovat na charitu a odešel z vedení svého fondu. Své mecenášství aplikoval v různých koutech světa. Například tím, že poskytoval stipendia černošským studentům v Kapském městě. Zajímavé jsou však Sorosovy aktivity v Československu a následně v České republice. Po podporování Afriky totiž usoudil, že pomoc potřebují utlačovaná uskupení za železnou oponou. Vybral si proto například Chartu 77, která si dávala za cíl podporovat disidenty v socialistickém Československu a samozřejmě i jejich rodiny. Podle iniciátora nadace Františka Janoucha byl právě Soros jedním z prvních velkých podporovatelů Charty 77. On sám se s ním setkal poprvé v New Yorku, a později po sametové revoluci, když společně s Karlem Schwarzenbergem navštívili tehdejšího československého premiéra Mariána Čalfu. Toho tehdy informovali o tom, že mají v plánu zahájit nadační činnost Charty 77 v Praze. Od premiéra chtěli povolení pro bezcelní dovoz výpočetní techniky do ČSR.

George Soros v současné době prostřednictvím Romského vzdělávacího fondu romské studenty v Česku. Jeho cílem je podpořit úroveň vzdělání Romů, kteří žijí ve střední a východní Evropě. Koordinaci tohoto fondu má v Česku na starost od roku 2010 občanské sdružení ROMEA. Sorosovi kritici často zmiňují, že v Česku známý miliardář podporuje skrz Open Society Foundations i mnoho neziskových organizací, které prý škodí naší společnosti. Příkladem je v některých kruzích neoblíbená česká politická nevládní organizace Think-tank Evropské hodnoty, kterou vede Jakub Janda. Soros přitom investuje do vzdělávacích institucí typu Středoevropská univerzita, která se nachází v Budapešti. Do té nainvestoval neuvěřitelných 880 milionů dolarů.

GALERIE

George Soros

+ DALŠÍ 3 FOTKY

+ DALŠÍ 4 FOTKY

I přes Sorosovu štědrost se dočkal způsob práce think-tanku Evropské hodnoty kritiky ze strany vědců a vysokoškolských pedagogů **Fakulty sociálních věd** UK, kterým se nelíbí, že studie této nevládní organizace přináší do společnosti pouze katastrofické scénáře s nepravděpodobnými výsledky. Navíc prý nepracuje s odbornými studiemi, ale pouze straší s hrozbami, které sice mohou, ale vůbec nemusí potkat naši společnost. Proto není divu, že s projektem spojený Soros má u nás tolik odpůrců.

URL| <https://g.cz/george-soros-miliardar-ktery-financoval-chartu-77-i-vzdelani-pro-ceske-romy/>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:

G.cz

Silvester van Koten: Ve vědě vždy mířte vysoko

12.8.2020 vedavyzkum.cz str. 00 Rozhovory

Vedavyzkum.cz

Praha mu učarovala již jako nizozemskému studentovi. Později se začal učit česky a doktorát dokončil na CERGE-EI. Dnes se zabývá ekonomikou energetiky a působí v Ústí nad Labem. Největší problém českého vědeckého prostředí spatřuje v nevyváženém financování nebo v nízké podpoře studijních pobytů na kvalitních zahraničních univerzitách.

Proč jste se rozhodl dělat vědu právě v Česku?

Prahu jsem navštívil už během svých studií psychologie v Utrechtu a do města se naprosto zamiloval. O několik let později jsem se začal v Amsterdamu učit česky, poté jsem obdržel bilaterální česko-německé stipendium. V Čechách jsem začal studovat na Institutu ekonomických studií **Fakulty sociálních věd** UK, později jsem přešel na CERGE-EI, společné pracoviště Univerzity Karlovy a Akademie věd ČR.

S jakými překážkami jste se setkal těsně po svém příjezdu?

Asi jedinou komplikací, se kterou jsem se musel po svém příjezdu vypořádat, byl fakt, že po roce studia češtiny jsem sice všemu rozuměl, ale nedokázal jsem mluvit.

Dnes v českém akademickém prostředí vnímáte nějaké nedostatky?

Nyní z pozice výzkumného pracovníka mohu říct, že jako největší problém vnímám nevyvážené financování. Není pro mě sice nijak těžké získat relativně štedré prostředky na financování svých projektů, konference či cestování. Na platy ale dostanu zcela nedostatečnou částku. Tato finanční nerovnováha bohužel ztěžuje získávání kvalitních lidí. Toto platí i pro mě, sám musím také vyučovat, abych si zajistil příjem. Celá tato situace vede k tomu, že při práci na projektu vždy chybí lidé, což celou výzkumnou práci velmi zpomaluje.

Jak se liší život vědce v České republice od toho, na co jste byl v zvyklý v Nizozemsku nebo jinde v zahraničí?

V Nizozemsku jsem byl pouze studentem magisterské psychologie. Skutečný život vědce jsem zažil až na Evropském institutu ve Florencii, kde jsem byl postdokem 2 roky. Jak jsem již zmínil, v Čechách jsou platy vědců oproti zahraničí velmi nízké. To s sebou přináší řadu komplikací. Abyste se v Čechách vědou uživil, musíte dělat mnoho nejrůznějších věcí okolo, jako třeba vést nějaký malý projekt, psát odborné posudky, učit nějaký kurz na soukromé univerzitě. To vše odvádí pozornost od vytváření vašeho výzkumného portfolia.

Co ještě způsobují nízké platy ve vědě?

Dalším důsledkem této situace je to, že mnoho chytrých magisterských studentů nejde studovat doktorské studium. Nebo pokud ano, odcházejí do zahraničí. Proto je pro vědce těžké najít studenty, se kterými by mohli pracovat na projektech.

Vidíte v českém vědeckém prostředí něco dalšího, co by se mělo změnit, kromě financování?

Myslím, že je nutný přísnější dohled nad výzkumnými výstupy v časopisech. Například plagiát nebo publikace v predátorských časopisech by nikdy neměly být odměňovány bonusy nebo kariérním postupem. Českému prostředí by také pomohla větší podpora studijních pobytů na dobrých zahraničních univerzitách.

Často se mluví o důležitosti mezinárodní spolupráce. Jak podle vás lze navázat úspěšnou mezinárodní spolupráci?

Psát dobré vědecké práce, prezentovat je na mezinárodních konferencích, navazovat kontakty, diskutovat o svém výzkumu, stejně tak o výzkumu svých zahraničních kolegů. Poté rozvíjejte nápady na společné projekty. Nechte se zvát na přednášky anebo sami pozvěte své zahraniční kolegy na přednášky na vaší univerzitě.

Jakou radu byste dal výzkumným pracovníkům v rané fázi jejich kariéry?

Pokuste se najít způsob, jak dělat svůj výzkum na plný úvazek. Zkuste buď neučit vůbec, nebo pouze učit předmět, který je velmi úzce spojen s vaším výzkumem. Se svými publikacemi si dejte načas a vždy mířte vysoko. Pokuste se nejprve publikovat v nejlepších mezinárodních a teprve pokud vás odmítnou, zkuste časopisy na nižší úrovni.

Zdroj: Univerzita J. E. Purkyně v Ústí nad Labem

Silvester van Koten

je ekonom se zájmem o ekonomii energetiky. Za použití experimentální ekonomie zkoumá chování trhu s elektřinou a obnovitelnými zdroji a regulaci tohoto trhu. Doktorát získal na CERGE-EI v roce 2009. Mezi jeho další vzdělání patří magisterský titul z psychologie z Utrechtské univerzity. Od roku 2018 působí na Fakultě sociálně ekonomické Univerzity J. E. Purkyně v Ústí nad Labem.

URL| <https://vedavyzkum.cz/rozhovory/rozhovory/silvester-van-koten-ve-vede-vzdy-mirte-vysoko>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
vedavyzkum.cz

Ruská vakcína? „Vidím tam jednoznačný propagandistický rozměr,“ varuje politický geograf Romancov

12.8.2020 ČRo - plus.cz str.00 Zahraniční
Věra Luptáková

Ruský prezident Vladimir Putin oznámil, že jeho země má jako první na světě očkovací látku proti nemoci covid-19. Schválilo ji tamní ministerstvo zdravotnictví a k dispozici by měla být na konci srpna nebo na začátku září.

Výkonný ředitel Asociace inovativního farmaceutického průmyslu Jakub Dvořáček ve vysílání Českého rozhlasu Plus upozorňuje, že Rusko se zřejmě snažilo „částečně zpolitizovat celý výzkum a dát ho do roviny prestižního závodu“.

„To může v lidech vyvolat nedůvěru u pacientů. A může to mít i negativní následky v dostupnosti vakcíny,“ říká.

I podle politického geografa Michaela Romancova z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy a Metropolitní univerzity v Praze má oznámení nové ruské vakcíny politicko-propagandistický rozměr. Ne náhodou taky dostala název Sputnik V, tedy Sputnik vakcína, který odkazuje na vyslání první umělé družice Země bývalým Sovětským svazem v roce 1957.

„Optikou toho, co se od úterý uvádí v ruském tisku, tak to má jednoznačně propagandistický rozměr. V listu ruské vlády Rossijskaja gazeta tvrdí hned několik článků: ‚My jsme v tomto závodě vyhráli,‘“ říká Romancov.

Články se podle něj nesou v podobném duchu a připomínají, jak – stejně jako svého času Rusové šokovali svět, když se jako první dostali do vesmíru –, tak se to samé teď děje s novou vakcínou.

„Jedním dechem se k tomu dodává, že zbytek světa Rusku nevěří. Že se rozjíždí řízená propagandistická kampaň, která má výsledky výzkumu znedůvěryhodnit, nebo je nějak odstínit. Protože o stejný úspěch usilují mnozí,“ shrnuje politický geograf.

Putinova dcera?

Zajímavé je podle Romancova i využití Putinovy bývalé rodiny, která až dosud stála v pozadí, k deklarování bezpečnosti vakcíny.

„Najednou, z ničeho nic se v takto důležitém tématu dostává do popředí jedna z jeho dcer. Bez toho, aby bylo řečeno která. Údajně už očkovaná byla. Domnívám se, že je tady jednoznačná snaha ukázat, že tedy ne sám vládce, ale někdo z jeho rodiny je ochoten stát v čele boje proti koronaviru,“ říká politický geograf.

Takové oznámení má podle něj i význam směrem k zahraničím. „Ale asi mají s tím načasováním trochu smůlu, protože světové agentury se víc věnují dění v Bělorusku,“ dodává Romancov.

Ruská vakcína se do EU asi nedostane

Podle Světové zdravotnické organizace (WHO) patří ruská vakcína nazvaná Sputnik V mezi zhruba 30 látek, které ukončily laboratorní testování. Nejvýše na seznamu WHO, tedy ve fázi klinických studií, bylo ke konci července šest vakcín.

Všeobecně se má za to, že Rusko především zjednodušilo proceduru testování a schvalování vakcíny. Ruští vědci očkovací látku testovali na vojácích, urychlili klinické hodnocení a ve snaze o to, aby s vakcínou přišli jako první, zkrátily zkušební dobu.

Výkonný ředitel Asociace inovativního farmaceutického průmyslu Dvořáček připouští, že informací o samotné vakcíně je zatím zveřejněno jen málo.

„Přesto je ale evidentní, že došlo k významnému zkrácení některých fází klinického výzkumu. Vypadá to, že nedokončili třetí fázi. Ví se, že technicky účinná zřejmě bude, ale co se týče její bezpečnosti, tak nemohla být prozkoušena na dostatečném množství zdravých dobrovolníků. Takže se obávám, že by se taková vakcína k pacientům v Evropě ani dostat nemohla,“ zdůrazňuje.

Evropská unie přitom není na ruském výzkumu závislá: o dodání vakcín svým občanům jedná s jinými společnostmi. „Jsem přesvědčený, že Evropa bude mít několik milionů dávek své vakcíny k dispozici ještě letos,“ dodává Dvořáček.

Celý rozhovor Renaty Kropáčkové si poslechněte v audiu.

URL| <http://plus.rozhlas.cz/ruska-vakcina-vidim-tam-jednoznacny-propagandisticky-rozmer-varuje-politicky-8271579>

Schůzka Babiše s Pompeem? Politologové: Ve vztazích ČR a USA převažuje shoda

12.8.2020 denik.cz str. 00 Česko
ČTK

Dnešní jednání premiéra Andreje Babiše (ANO) s americkým ministrem zahraničí Mikem Pompeem potvrdilo, že ve vztazích Česka a Spojených států převažuje shoda na tématech bezpečnosti či obchodu, stejně tak v ochraně a obraně hodnot demokracie a lidských práv. Na dotaz ČTK to uvedl analytik Jan Hornát z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy.

"Podle politologa Petra Justa z Metropolitní univerzity v Praze bude nákup americké vojenské techniky patrně jednou z forem posílení obchodních a ekonomických vztahů mezi zeměmi. Podle Petra Boháčka z Asociace pro mezinárodní otázky (AMO) Česko našlo způsob, jak naplnit česko-americké i transatlantické vztahy smysluplnou substancí, která má hospodářský, lidskoprávní, ale i strategický přínos pro obě země.

Spojené státy podle Hornáta přirozeně nesouhlasí se zavedením digitální daně nejen v Česku, ale v oblasti digitálních technologií nalézají obě strany společnou řeč. Česko se pro USA stalo partnerem zejména při nastavování bezpečnostních pravidel pro zavádění sítí páté generace (5G), míní. Tématem diskusí do budoucna podle něj pravděpodobně bude i koncept internetu bez nevěrohodných čínských aplikací nebo společná regulace umělé inteligence.

Klíčovou oblastí je také posilování vzájemného obchodu, tvrdí Hornát. Administrativa prezidenta Donalda Trumpa podle něj řeší obchodní politiku na rozdíl od jeho předchůdce spíše bilaterální cestou. "V tomto ohledu jde tedy zejména o diskuse o vzájemných investicích a tvorbě pracovních míst, kdy v posledních letech jsou i české firmy investory v USA, a pomáhají tak vytvářet nová pracovní místa v zemi. Mezi obchodní záležitosti se řadí i intenzivnější nabídka prodeje amerického zemního plynu, který USA nabízejí zejména baltským státům a východní Evropě jakožto alternativu k plynu ruskému," dodal analytik.

Nákup amerických vrtulníků by podle Hornáta mohl sloužit jako štít proti veřejné kritice Česka ze strany USA za to, že nevynakládá dvě procenta hrubého domácího produktu na obranu. ČR v blízké budoucnosti závazek nesplní, míní Hornát. Schůzka Babiše s Pompeem potvrdila, že v daných tématech převažuje shoda, navíc Washington je ochotný více komunikovat s uskupeními, jako je visegrádská čtyřka nebo iniciativa Trojmoří, poznamenal Hornát. "Vzhledem k tomu, že se Pompeova návštěva koná pouze necelé tři měsíce před americkými (prezidentskými) volbami, je možné, že některé sjednané pozice budou brzy bezpředmětné," doplnil však.

Kritika Číny a Ruska

Just nepovažuje Pompeova dnešní kritická vyjádření proti Rusku a Číně za překvapivá. "Andrej Babiš, který se při jednání s americkými představiteli rovněž staví do podobné pozice vůči oběma zemím, má ale na domácí scéně s tímto postojem mnohem menší manévrovací prostor, vzhledem k tomu, že jeho vláda je - ať už přímo či nepřímo - závislá jednak na KSČM a jednak na prezidentovi, kteří tento postoj k Rusku a Číně nesdílejí," poznamenal.

Otázka dostavby nového jaderného bloku v Dukovanech je podle něj jednou z těch, kde se dva tyto přístupy střetávají. Partnerství s ruskými a čínskými státními podniky by podle Pompea oslabilo českou národní bezpečnost a suverenitu. Další vyjádření amerického ministra, například k situaci v Bělorusku, kde podpořil protestující, nejsou podle Justa překvapivá.

"Hlavními tématy Pompeovi návštěvy jsou řešení mocenského vlivu jak Číny, tak Ruska, a to v tématech energetiky, tak informačních technologií. Česká republika je v těchto tématech přínosným spojencem, jak díky zpravodajským složkám, tak vědě a výzkumu. Zároveň se ČR úspěšně drží proevropské pozice jak v oblasti energetiky, kde USA jsou dlouhodobě kritičtí k plynovodu NordStream2, tak v oblasti technologií 5G, kde se odmítla přihlásit k plošnému zákazu čínských technologií s odkazem na současný mírnější mechanismus EU. I to ji staví do lepší pozice k nastavení pragmatičtějšího a tvrdšího přístupu EU k Číně," uvedl Boháček.

České zpravodajské služby, ale i odborná veřejnost podle něj přinesly významné naplnění a posílení česko-amerických vztahů například rozkrýváním mocenských operací na ekonomické, informační a kybernetické úrovni, "V oblasti energetiky to je výzkumná spolupráce v oblasti modulárních jaderných reaktorů či spolupráce mezi Ústavem fyziky plazmatu Akademie věd ČR a americkým ministerstvem energetiky. Další oblastí s takovým potenciálem jsou kosmické technologie," dodal.

URL| https://www.denik.cz/z_domova/babis-pompeo-cesko-usa-20200812.html

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
denik.cz (Česko)

Ruská vakcína Sputnik V se do Evropské unie zřejmě ani nedostane, nemusí být bezpečná, upozorňuje farmaceut Dvořáček

12.8.2020 ČRo - plus.cz str.00 Zahraniční

Věra Luptáková

Ruský prezident Vladimir Putin oznámil, že jeho země má jako první na světě očkovací látku proti nemoci covid-19. Schválilo ji tamní ministerstvo zdravotnictví a k dispozici by měla být na konci srpna nebo na začátku září.

Výkonný ředitel Asociace inovativního farmaceutického průmyslu Jakub Dvořáček ve vysílání Českého rozhlasu Plus upozorňuje, že Rusko se zřejmě snažilo „částečně zpolitizovat celý výzkum a dát ho do roviny prestižního závodu“.

„To může v lidech vyvolat nedůvěru u pacientů. A může to mít i negativní následky v dostupnosti vakcíny,“ říká.

I podle politického geografa Michaela Romancova z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy a Metropolitní univerzity v Praze má oznámení nové ruské vakcíny politicko-propagandistický rozměr. Ne náhodou taky dostala název Sputnik V, tedy Sputnik vakcína, který odkazuje na vyslání první umělé družice Země bývalým Sovětským svazem v roce 1957.

„Optikou toho, co se od úterý uvádí v ruském tisku, tak to má jednoznačně propagandistický rozměr. V listu ruské vlády Rossijskaja gazeta tvrdí hned několik článků: ‚My jsme v tomto závodě vyhráli,‘“ říká Romancov.

Články se podle něj nesou v podobném duchu a připomínají, jak – stejně jako svého času Rusové šokovali svět, když se jako první dostali do vesmíru –, tak se to samé teď děje s novou vakcínou.

„Jedním dechem se k tomu dodává, že zbytek světa Rusku nevěří. Že se rozjíždí řízená propagandistická kampaň, která má výsledky výzkumu znedůvěryhodnit, nebo je nějak odstínit. Protože o stejný úspěch usilují mnozí,“ shrnuje politický geograf.

Putinova dcera?

Zajímavé je podle Romancova i využití Putinovy bývalé rodiny, která až dosud stála v pozadí, k deklarování bezpečnosti vakcíny.

„Najednou, z ničeho nic se v takto důležitém tématu dostává do popředí jedna z jeho dcer. Bez toho, aby bylo řečeno která. Údajně už očkovaná byla. Domnívám se, že je tady jednoznačná snaha ukázat, že tedy ne sám vládce, ale někdo z jeho rodiny je ochoten stát v čele boje proti koronaviru,“ říká politický geograf.

Takové oznámení má podle něj i význam směrem k zahraničí. „Ale asi mají s tím načasováním trochu smůlu, protože světové agentury se víc věnují dění v Bělorusku,“ dodává Romancov.

Ruská vakcína se do EU asi nedostane

Podle Světové zdravotnické organizace (WHO) patří ruská vakcína nazvaná Sputnik V mezi zhruba 30 látek, které ukončily laboratorní testování. Nejvýše na seznamu WHO, tedy ve fázi klinických studií, bylo ke konci července šest vakcín.

Všeobecně se má za to, že Rusko především zjednodušilo proceduru testování a schvalování vakcíny. Ruští vědci očkovací látku testovali na vojácích, urychlili klinické hodnocení a ve snaze o to, aby s vakcínou přišli jako první, zkrátily zkušební dobu.

Výkonný ředitel Asociace inovativního farmaceutického průmyslu Dvořáček připouští, že informací o samotné vakcíně je zatím zveřejněno jen málo.

„Přesto je ale evidentní, že došlo k významnému zkrácení některých fází klinického výzkumu. Vypadá to, že nedokončili třetí fázi. Ví se, že technicky účinná zřejmě bude, ale co se týče její bezpečnosti, tak nemohla být prozkoušena na dostatečném množství zdravých dobrovolníků. Takže se obávám, že by se taková vakcína k pacientům v Evropě ani dostat nemohla,“ zdůrazňuje.

Evropská unie přitom není na ruském výzkumu závislá: o dodání vakcín svým občanům jedná s jinými společnostmi. „Jsem přesvědčený, že Evropa bude mít několik milionů dávek své vakcíny k dispozici ještě letos,“ dodává Dvořáček.

Celý rozhovor Renaty Kropáčkové si poslechněte v audiu.

URL <http://plus.rozhlas.cz/ruska-vakcina-sputnik-v-se-do-evropske-unie-zrejme-ani-nedostane-nemusi-byt-8271579>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
ČRo - plus.cz (*Zahraniční*)

Mýty o neexistující krajní pravici

12.8.2020 vlasteneckenoviny.cz str. 00

Hned dva politologové se v posledních dnech na Neviditelném psu zaobírali Václavem Klausem ml. a Tomiem Okamurou, respektive srovnáváním Trikolóry a SPD.

Josef Mlejnek z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy ZDE a Lukáš Jelínek z Masarykovy demokratické akademie ZDE . Moc podnětné čtení to ale není ani v jednom případě, neboť oba páni politologové žijí v zajetí tradičních politologických mýtů a klišé.

První mýtus je, že existuje něco, co se nazývá krajní pravice. Na obhajobu obou pánů politologů je ale třeba říct, že tenhle olbřímí blud nevymysleli oni a ani v něm nežijí sami. Zrodil se už kdysi v hlavách levicových intelektuálů. Asi proto, aby levici vylepšili skóre a mezi levicí a pravicí byl onen extremismus tak nějak zdánlivě vyvážený. Jenže socialismus je ideologie levicová, přičemž je úplně jedno, zda se jedná o socialismus internacionální či nacionální, a i když je krajní, pořád se nachází nalevo. Stalin i Hitler byli levicoví totalitáři, každý pouze jiného druhu. Hlavním poznávacím znakem pravice je naopak obhajoba osobní svobody. A žádná krajní svoboda prostě neexistuje. Takže i pojem krajní pravice je logický nonsens. Ale nešť. To, co tu píšu je jen zoufalé volání na poušti, které na téhle letité politologické idiocii nic nezmění.

Spíše komické pak je, že nálepkou „krajně pravicové“ jsou často označovány strany, jejichž program, a zvláště pak jeho ekonomická část, je spíše levicový. Což platí nejenom o SPD, nýbrž třeba i o Národním sdružení Mariny Le Penové. Nic špatného na téhle levicovosti samozřejmě není. Ostatně na soupeření levice s pravicí politika stojí. Globalizace s sebou sice přinesla i jiná dělení, ale to neznamená, že pravolevý konflikt už pominul. Pokud to někdo říká, můžeme si být takřka stoprocentně jisti, že je to levičák, ba přímo pokrokář, který to říká hlavně proto, aby znevěrohodnil existenci pravice jako takové.

Ještě větší fantazmagorie je terminus technicus „pravicový populismus“. Mlejnek s ním šermuje obzvláště potměšile. To je nálepka, kterou dnešní pseudoliberalové nalepkují každého, kdo se spolu s nimi nemodlí směrem k Bruselu, nevítá nelegální masovou migraci, nepřisáhá na multikulturalismus a nehrůží

směrem k Rusku a Číně v pravidelných orwellovských rituálních režimních chvilkách nenávisti. Jako by snad tahle sebedestruktivní pokrokařská „víra“ byla povinná, správná, ba dokonce jediná možná, a vše ostatní bylo zavrženíhodné, závadné či populistické.

Pravicově populistickou fantazmagorií jatý Mlejnek píše: „...problém Václava Klause mladšího je širší. Ostatně, mnohé o něm vypovídá již skutečnost, že se pere o procentíčka právě s Okamurou. Jeho otec u pravicového populismu skončil, syn tam vlastně začíná...“

Kdyby byl Mlejnek skutečný politolog, a ne jen multiplikátor pseudoliberálních mýtů, a kdyby si navíc poctivě prostudoval program Trikolóry, nikdy by nemohl napsat podobný nesmysl. Z programu Trikolóry by totiž vyčetl, že Klaus junior své hnutí nezaložil proto, aby se s Okamurou přetahoval o nějaká „procentíčka“ limitované množiny voličů, nýbrž proto, aby pod heslem „bráníme normální svět“ nabídl volební variantu úplně normálním lidem, úplně normálním profesním skupinám, prostě té normální „mlčící většině“. Živnostníkům, zaměstnancům, zemědělcům, učitelům, seniorům... Těm, kterým nekonvenuje posun ODS do pseudoliberálního středu, i těm, které omrzelo Babišovo lavírování, kdy káže českou vodu, ale pije bruselské víno.

Mlejnek mladému Klasovi dokonce radí: „Pokud se předseda Trikolóry bude chtít v míře úspěšnosti v politice otci alespoň přiblížit, měl by se posunout více do středu.“ No, nevím. Skoro se mi chce napsat: Teda, pane vachmajstr, voni jsou ale hlava! Myslíte, do toho přečpaného středu, kde se tísní ODS, TOP 09, STAN, lidovci, ANO a vlastně i piráti a ČSSD?

Další Mlejnkova perla: „... zmíněné postoje nalézají ohlas zejména v nižších příjmových skupinách, pro něž je ale Klausovic rodina zosobněním 'panstva' či asociálnosti kapitalismu.“

Další rána vedle. Se stříbrnou lžičkou v ústech se tu narodili úplně jiní potentáti. Klaus senior podstatnou část svého dospělého života prožil v panelákovém bytě na Proseku a Klaus junior tamtéž prožil dětství a mládí a posléze se přes učitelskou profesi propracoval v ředitele zdaleka neúspěšnější střední školy v České republice. Teprve poté přestoupil do politického ringu. Předcházelo tomu ještě psaní pravidelných každotýdenních komentářů, které mluvily z duše právě úplně normálním lidem. Přesně tohle z Klause ml. následně učinilo nejkroužkovanějšího politika na pravici. To má být to panstvo? Mlejnek je buď slepý, nebo se zbláznil.

Rovněž Lukáš Jelínek pluje na vlně domnělého střetu na údajné krajní pravici: „Zatímco poslankyni Hyťhové může být jedno, jestli vykukuje za tvář Okamury nebo Klause, tak pro náčelníky obou družin znamená její manévr další tah ve vlekoucí se partii. Protestních voličů není tolik, aby uživili hned několik krajně pravicových stran.“

Realita je ovšem taková, že Trikolóru s Klausem juniorem vytvářejí kupříkladu bývalý předseda Svobodných Petr Mach, bývalý poslanec za ČSSD Zdeněk Koudelka či bývalý ministr zahraničních věcí Jan Kohout, a to nemluvím o poslankyni a první místopředsedkyni Zuzaně Majerové Zahradníkové (dříve ODS), která Trikolóru s Klausem založila. Garantuju Jelínkovi i všem ostatním, že nikdo z jmenovaných nechce budovat extremistickou či jakkoli jinak krajní politickou stranu.

Chápu, že motivací nejrůznějších marketingových spindoktorů a zákulisních šíbrů je snaha už tak nějak předem vyšachovat novou konkurenci na okraj politické scény, ale seriózní politologové by na tuhle flignu naskakovat neměli.

Být krajně pravicový nejde. Být krajně popletený, zmatený, ba dokonce někdy i blbý ano.

PS: Jsem zvyklý své komentáře datovat. A teprve teď mě trklo, že tenhle píšu osmého osmý. Není to podezřelé? Respektive krajně pravicové?

Reklama:

Petr Štěpánek / repro: XTV

URL| <http://www.vlasteneckenoviny.cz/?p=256091>

Vypadněte z ČT! Václav Moravec ztratil nervy. Ruply mu jako nikdy

12.8.2020 parlamentnilisty.cz str. 00

Jakub Vosáhlo

VZPOMÍNKY A PERLY Václav Moravec o sobě prý již v gymnaziálních časech zjistil, že je exhibicionista a narcis, a tak se dal na dráhu novináře. V talk show Miroslava Donutíla v roce 2012 svému exhibicionismu popustil uzdu skutečně nečekaným způsobem. Schytl to Václav Klaus, Miloš Zeman, totálně se vysmál v té

době vazebně stíhanému Davidu Rathovi. Za superhrdinu byl pouze Karel Schwarzenberg, v té době prezidentský kandidát.

Již více než patnáct let je Václav Moravec hlavním moderátorským esem politických debat České televize. Jeho legendární „o čem se po dnešních otázkách začne hovořit“ je sebevědomou vzpomínkou na časy, kdy jeho nedělní diskuse skutečně otevírala témata a nastolovala agendu.

Jako televizní hvězda Moravec nepohrdal ani pohostinskými výstupy v jiných pořadech, vyráběných na Kavčích horách. V roce 2012 například přijal pozvání Miroslava Donutíla do jeho talk show Trumfy Miroslava Donutíla. A zkušený konferenciér jej dokázal rozpovídat nevídaným způsobem. Byla to pozoruhodná sonda do myšlení a politických preferencí člověka, který již mnoho let spoluurčuje veřejnou debatu v této zemi.

Moderátor začal své vzpomínání od dětství. Na gymnáziu prý chtěl být učitelem, jen si nemohl vybrat předmět, který by chtěl učit. Pak mu v létě 1989 vydali v novinách článek o letní aktivitě mládeže. „A tam jsem zjistil, že jsem nejen exhibicionista, ale i narcis,“ popsal motivy, které hodily jeho životní dráhu k žurnalistice. Když totiž viděl v novinách své jméno, cítil se neuvěřitelně pyšně.

Po roce 1989 pak získal zkušenosti v regionálním studiu Českého rozhlasu a tím pádem byla po maturitě jeho jedinou volbou **Fakulta sociálních věd**.

Posléze začal působit v rádiích a o Českou televizi prý nestál, ale tak dlouho jej z Kavčích hor přemlouvali, až na jejich nabídku kývl.

Už v rádiu prý ale zpovídal ty největší hvězdy, mimo jiné tehdy poprvé hovořil s Václavem Klausem, v té době předsedou vlády. „To vám bylo peklo,“ pronesl Moravec a začal pitvořivě napodobovat druhého českého prezidenta.

„Václav Klaus je známý tím, že rozhazuje moderátory. Zajímalo by mě, jestli to zkouší i v zahraničí na kolegy ze CNN a BBC,“ vyprávěl. Moravec mu čelil jako dvaadvacetiletý chlapec.

„Václav Klaus vstoupil a říká: To je co, to jsme v jaké stanici? O té moje maminka nikdy neslyšela,“ předváděl Václav Moravec charakteristickou mluvu.

Pro velký úspěch pokračoval hlasem Václava Klause a přebral divákům jeho údiv z toho, že si má s dvaadvacetiletým studentem povídat o hudbě. „A protože jsem už tehdy byl drzý, tak jsem mu řekl: Pane premiére, to má být příjemný rozhovor. A ještě jsme nezačali vysílat, a je z toho peklo,“ pochlubil se opět vlastním hlasem. Historka skončila tím, že když Moravec takto projevil svou drzost, tak Václava Klause zklidnil a skutečně si hodinu povídali o jeho oblíbené hudbě.

Druhý host Karel Šíp poznamenal, že Václava Klause má moc rád, přičemž nebylo úplně zřejmé, jak vážně to myslí. Každopádně tím v publiku roku 2012 vyvolal salvu smíchu a u Václava Moravce poznámku: „Karle, dovoluji si upozornit, že tento pořad se vysílá v září a on v březnu skončí“.

Debata o politicích pokračovala zmínkou o Jaromíru Drábkovi, tehdy velmi „populárním“ ministrovi práce a sociálních věcí z TOP 09, a pak se přesunula k Davidu Rathovi, v té době poslanci žijícímu ve vyšetřovací vazbě v Litoměřicích.

„David Rath byl jeden z nejobratnějších,“ vzpomínal Václav Moravec na jeho debatní výkony. Moderátora Miroslava Donutíla překvapilo, proč o poslanci ČSSD hovoří v minulém čase. „Protože momentálně

si ho nemůžu pozvat, protože mi to neumožní státní zástupce,“ smál se Moravec a publikum v divadle řvalo smíchy.

Dodejme, že ve stejné době byl Václav Moravec zachycen při utajené schůzce s Lenkou Bradáčovou, vrchní státní zástupkyní, která osobně Davida Ratha zatýkala a poté se po značném mediálním tlaku prosadila do uvolněné funkce vrchní státní zástupkyně. Bradáčovou doprovázel Robert Šlachta. Utajená schůzka žalobkyně a moderátorské hvězdy v restauraci tehdy vyvolala řadu otázek.

U Donutíla pak Moravec vzpomínal, že Rath měl právě v jeho pořadu svůj poslední rozhovor před zatčením. „To jsme se mimo kamery pohádali,“ vzpomínal. Důvodem měl být tehdy nový ministr školství jménem Petr Fiala. Ten se přišel omluvit za zpackané státní maturity a to byl pro Moravce sólokapr, takže do „první hodiny Otázek“ zařadil právě Fialu.

Rath s ministrem zdravotnictví Leošem Hegerem měli debatovat až ve druhé hodině. „David Rath to zjevně neskouzl,“ vzpomínal moderátor. Když se po necelé hodině hosté střídali, David Rath mu mimo přenos řekl: „Pane redaktore, to je naposledy. My tu čekáme čtyřicet minut a příště odejedeme,“. Leoš Heger se palby na oblíbeného moderátora neúčastnil, ale David Rath pokračoval.

„Člověk je za těch deset let v České televizi zvyklý si nechat kálet na hlavu, tak jsem to vydržel minutu, minutu a půl, věděl jsem, že ten příspěvek, po kterém jdeme do vysílání trvá tři minuty, a pak najednou ve mně po deseti letech bouchly saze a tomu Rathovi jsem řekl: To mi tady vyhrožujete? Tak běžte.“ Rath se prý podíval ohromeně a ptal se, jestli to Moravec myslí vážně. Pak mu pohrozil, že si bude stěžovat, na což mu Moravec dle svého vzpomíná odpověděl: „Bude mi ctí. Běžte“.

David Rath se prý podíval ještě překvapeněji a povídá: „Ale tohle je od vás nekorektní. Takto se chová novinář média veřejné služby?“ Moravec se prý namíchl, ukázal ke dveřím a zvolal: „Vypadněte z České televize!“.

V tu chvíli to prý začalo bavit i technický personál ve studiu. Kameramané se vyklonili zpoza kamer a se zájmem sledovali, co bude.

David Rath se rozhodl vše dotáhnout do konce a začal odcházet. Moravec odhalil zvyky z televizní kuchyně slovy: „Obvykle se zabere prázdná židle a já řeknu, že politik se vymluvil a nedorazil“. To se ale v tuto chvíli nedalo použít a Moravec si z hrůzou uvědomil, že za několik vteřin bude muset své extempore s Rathem vysvětlit divákům.

V tu chvíli jej zachránil režisér pořadu, který do odposlechu zařval: „Co to tam pan hejtman dělá? Ať si okamžitě sedne“. Překvapený Rath si skutečně vlezl za stůl a rozhovor proběhl standardně.

Spojení „Rath“ a „sednout“ vyvolalo v roce 2012 u publika salvy smíchu. A moderátor Miroslav Donutil vše shrnul: „Vašku, na tom je krásný, jaký on je prognostik, že nahlas řekl, že je u tebe naposledy.“

Moravec ještě přidal ukázkou interního humoru z Kavčích hor vyprávěním, že o dva dny později, když hejtmana Ratha zatkli, mu televizní pracovníci posílali žertovné SMS ve stylu „ty poldy jsi na toho Ratha posílat nemusel“.

Miroslav Donutil pak ještě vzpomínal, že Václav Moravec byl jediným moderátorem, kterého miloval Miloš Zeman. Pak za smíchu publika začal napodobovat tehdejšího prezidentského kandidáta, který v lednu 2013 vyhraje první přímé prezidentské volby: „Novináři jsou hovada, jsou to nevzdělaní tupci, banda idiotů, jediný pan Václav Moravec, toho mám rád“.

Miroslav Donutil napodobuje Miloše Zemana

Moravec na to reagoval vzpomínkou, že ho kvůli Zemanovým slovům všichni ostatní novináři nenáviděli. Dozvěděl se prý o sobě, že je „Zemanova vlezdoprdelka“. Když se s Milošem Zemanem viděl, řekl mu prý, že tím mu dal polibek smrti.

Václav Klaus, tehdejší prezident, podle Moravce jeho Otázky nazval jako „hanebný a zločinecký pořad“.

V další části pořadu navázal Moravec veselými historkami s televizním čtecím zařízením a s politiky, kteří si na monitorech kontrolují, jak hezky při debatě vypadají. „Ale Schwarzenberg to nedělá, protože spí,“ namítl moderátor Donutil. Moravec připustil, že tehdejšímu ministrovi zahraničí je jeho vizuální prezentace ukradená.

Donutil rozvinul téma zavřených očí Karla Schwarzenberga historkou o tom, jak kníže přijde do nebe a svatý Petr mu říká, že dole si pořád všichni myslí, že jenom spí. Moravec dodal, že tento vtip slyšel přímo od „knížete“.

Později si vzpomněl, jak jej Schwarzenberg svými svéráznými zvyky překvapil v pořadu poprvé. Ve studiu se vášnivě hádali Lubomír Zaorálek a Alexandr Vondra. V jednu chvíli se moderátor podíval na třetího hosta, a kníže se sklopenou hlavou suverénně spal. A to bylo na samém začátku jeho ministerské kariéry, dávno předtím, než jej kvůli volbám začali vydávat za energickou rockovou hvězdu s fialovým círem.

„Pět minut jsem si říkal, že to jen hraje a chce nás všechny vykolejit. Ale ti dva dál vedli spor, byla sedmá minuta,“. V osmé minutě se tomu moderátor začal smát, čímž namíchl Zaorálka, který si myslel, že se směje jeho názorům. Ale když dal slovo Schwarzenbergovi, otevřel oči a s přehledem na debatu navázal.

Mirek Topolánek si prý poté Moravcovi stěžoval, že „kníže na vládě dělá že chrápe, ale moc dobře přitom poslouchá“.

Moravec pak vyprávěl, že ostatní politici mají mediální poradce, kteří jim radí, aby se dívali do kamery, jakoby „na diváky“ a na něj tím pádem nekoukají vůbec, i když s nimi hovoří. Donutila to přivedlo k další imitaci Václava Klause pro obveselí publika.

Moravec vše završil historkou, že když politik vidí, že není v záběru, snaží se oponenta rozhodit zuřivým kroucením hlavou. To moderátor předvedl tak vehementně, až mu přitom odletěly brýle.

Pak vzpomínal na slavný duel Cyrila Svobody s Pavlem Bémem, který se ve studiu zpovídal z korupčních kauz a v jednu chvíli sepal ruce a zvolal: „Cyrile, jsi křesťan, tak nelži“.

Následovalo ještě několik sond do práce televizního moderátora, třeba že se ani sebevětší vyřčená hloupost nemá opravovat, protože „divák si pak myslí, že jen špatně slyšel“.

A v závěru pořadu glosoval jednu z historek: „Já jsem politicky korektní, takže doufám, že se to vystřihne“.

URL| <http://www.parlamentnilisty.cz/arena/monitor/Vypadnete-z-CT-Vaclav-Moravec-ztratil-nervy-Ruply-mu-jako-nikdy-633388>

Stejná zpráva vyšla také v dalších 2 titulech:
parlamentnilisty.cz, parlamentnilisty.cz

Peking se musíme postavit, vyzval v Senátu Pompeo. Čínská ambasáda výrok odsoudila

12.8.2020 ct24.cz str. 00 Domáci
hermochovat

Americký ministr zahraničí Mike Pompeo varoval před Čínou a Ruskem. Chtějí prý rozbít demokracie a zničit západní alianci. Podle něj však neuspějí. Prohlásil to jak po jednání s českým premiérem Andrejem Babišem (ANO), tak i během svého projevu před plénem horní komory parlamentu. Odpoledne jej přijal prezident Miloš Zeman.

Premiér Andrej Babiš přivítal Pompea v Kramářově vile krátce před polednem. Pompeo poté na společné tiskové konferenci zdůraznil důležitost výběru nového partnera při dostavbě jaderné elektrárny Dukovany. Řekl, že pokud by mělo mít Rusko zásadnější vliv na dostavbu elektrárny, podkopalo by to možná nezávislost České republiky.

Česká republika podle Babiše vnímá zájem USA o účast na tomto projektu. Americká společnost Westinghouse je jedním ze zájemců o zakázku na stavbu nového bloku.

S Babišem se pak například shodl, že Rusko se snaží zničit demokracie a rozbít západní alianci. Moskva neuspěje, svoboda vyhraje, řekl americký ministr. Česká republika si ale podle Pompea vždycky vybere správně, když se rozhoduje mezi autoritářstvím a demokracií. Později dodal, že také Čína se snaží zničit západní demokracie.

Co se týče bezpečnostních vztahů, jsou podle Pompea Česko a Spojené státy skvělým týmem. „Jsme připraveni vám pomoci. Pokud vás chce někdo ohrožovat, budeme na vaší straně. Víme, že si vyberete demokracii,“ uvedl dále Pompeo.

Politici také mluvili o spolupráci v obraně. Ta podle premiéra Babiše funguje dobře. Pompeo zase ocenil, že Česko nahrazuje ruskou vojenskou techniku.

Co se obchodních vztahů týče, Babiš uvedl, že je důležité dokončit obchodní dohodu mezi Evropou a Spojenými státy. Chtěl by, aby i země visegrádské čtyřky převzaly iniciativu.

přehrát

video

Tisková konference Andreje Babiše a Mikea Pompea

Zdroj: ČT24

Promluvil před Senátem

Před patnáctou hodinou ministr vystoupil před plénem horní komory parlamentu a následně se zúčastnil debaty se senátory. V úvodu řeči poděkoval za pozvání a uvedl, že je pro něj tato návštěva velmi osobní a symbolická. Pochází totiž z amerického státu Kansas, kam během komunistického režimu odešlo žít mnoho Čechů a jejich kultura je tam doteď živá.

Právě kolem hrozby komunismu se točil i celý zbytek jeho projevu. Vzpomněl na časy, kdy skončila studená válka a v Evropě zavládla svoboda. Uznal ale, že nezávislost ani v dnešní době stále není samozřejmostí.

„Vidíme, že autoritářské režimy nevymřely. Když jsme psali epitaf těmto režimům, tak to bylo předčasné. Věřím, že čeští přátelé si to uvědomují. Rusko se snaží podkopávat vaši bezpečnost dezinformacemi či kyberútoky. Ještě větší hrozba je ze strany čínské komunistické strany, snaží se změnit vývoj ve světě,“ opakoval.

Galerie: Americký ministr zahraniční Mike Pompeo na oficiální návštěvě České republiky

zdroj: ČTK">

Zvětšit obrázek

Zmenšit obrázek

Zvětšit obrázek na celou obrazovku

Dalších 5 fotek

Zavřít

Galerie

Americký ministr zahraničí Mike Pompeo a jeho manželka Susan vystupují z letadla 11. srpna 2020 na Letišti Václava Havla v Praze

Zdroj: ČTK

Autor: Slavomír Kubešzdroj: ČTK">

Zvětšit obrázek

Zmenšit obrázek

Zvětšit obrázek na celou obrazovku

Americký ministr zahraniční Mike Pompeo na oficiální návštěvě České republiky

Autor: Slavomír Kubeš

Zdroj: ČTK

Autor: Miroslav Chaloupkazdroj: ČTK">

Zvětšit obrázek

Zmenšit obrázek

Zvětšit obrázek na celou obrazovku

Primátor Plzně Martin Baxa, ministr zahraničí USA Mike Pompeo a ministr zahraničí Tomáš Petříček u památníku Díky, Ameriko! v Plzni, kam Pompeo zavítal 11. srpna 2020 v rámci své návštěvy Česka

Autor: Miroslav Chaloupka

Zdroj: ČTK

Autor: Vít Šimánekzdroj: ČTK">

Zvětšit obrázek

Zmenšit obrázek

Zvětšit obrázek na celou obrazovku

Americký ministr zahraniční Mike Pompeo na oficiální návštěvě České republiky

Autor: Vít Šimánek

Zdroj: ČTK

Autor: AA / ABACA zdroj: ČTK">

Zvětšit obrázek

Zmenšit obrázek

Zvětšit obrázek na celou obrazovku

Premiér Andrej Babiš se setkal s Mikem Pompeem v Kramářově vile v Praze

Autor: AA / ABACA

Zdroj: ČTK

Autor: Kateřina Šulová zdroj: ČTK">

Zvětšit obrázek

Zmenšit obrázek

Zvětšit obrázek na celou obrazovku

Americký ministr zahraničí Mike Pompeo (vlevo) a český premiér Andrej Babiš vystoupili na tiskové konferenci 12. srpna 2020 po zasedání na Úřadě vlády v Praze

Autor: Kateřina Šulová

Zdroj: ČTK

Zavřít

Komunistickou stranu Číny považuje Pompeo za komplexnější problém, než bylo soupeření za studené války, protože Čína se stala součástí řady ekonomických vazeb a nyní používá ekonomickou sílu jako páku pro dosažení svých politických cílů. Americký ministr ale zdůraznil, že svobodná společnost se ukáže jako silnější než autoritářský režim.

Pompeo také zmínil, že od čínských komunistů zaznívají výhrůžky ekonomických následků pro firmy ze zemí, jejichž představitelé vystupují jinak, než by se Pekingu líbilo. Tyto výhrůžky ale označil americký ministr za lži.

Pompeo také ocenil předsedu Senátu Miloše Vystrčila (ODS) za to, že se chystá navzdory čínské kritice navštívit Tchaj-wan. Připomněl, že totéž plánoval i Vystrčilův zesnulý předchůdce Jaroslav Kubera (ODS).

Vystrčil označil Pompeoovu návštěvu v Česku za impulz pro to, aby nejen Česko, ale i ostatní evropské země začaly klást větší důraz na obhajobu svých hodnot a demokratických principů. Zdůraznil, že se Evropě vždy lépe dařilo prosazovat demokracii, když tak činila společně s USA.

přehrát

video

Americký šéf diplomacie Mike Pompeo promluvil v Senátu ČR

Zdroj: ČT24

Čínské ambasádě se výroky nelíbí

Americký ministr zahraničí podle čínského velvyslanectví v Česku neopodstatněně útočí na Čínu a očerňuje ji a podněcuje neshody mezi jinými zeměmi a Pekingem. Ambasáda tak reagovala v prohlášení svého mluvčího. Podle velvyslanectví jsou slova šéfa americké diplomacie plná ideologických předpokladů a myšlenek studené války, které jdou proti trendu dnešní doby.

„Mike Pompeo ve jménu demokracie a svobody neopodstatněně útočí a očerňuje Čínu, snaží se svést všechny existující problémy na Čínu a záměrně podněcuje neshody mezi ostatními zeměmi a Čínou,“ uvedl mluvčí. Pompeoovy výroky proti Pekingu označil za pochybné a neoprávněné.

„Doporučujeme státnímu tajemníkovi USA, aby respektoval historická fakta, mezinárodní práva a základní pravidla mezinárodních vztahů, aby jednal v souladu se zájmy jak Číny a USA, tak i společnými zájmy lidu celého světa a přestal šířit politický virus a dezinformace, přestal se vměšovat do vnitřních záležitostí Číny a narušovat solidaritu a spolupráci mezinárodních společenství,“ dodal.

Promluvil s prezidentem i podnikateli

Pompeo se ve středu také setkal s prezidentem. Miloš Zeman při setkání varoval USA před neuváženým stažením armádní mise z Afghánistánu. Ocenil vzájemné ekonomické vztahy, uvedl Hrad.

Už dopoledne se šéf americké diplomacie setkal se zástupci pěti amerických a českých technologických firem. Na schůzce v rezidenci amerického velvyslance Stephena Kinga jednali o kybernetické bezpečnosti a o ekonomickém rozvoji.

Schůzky se zúčastnili technický ředitel Avastu Michal Pěchouček, generální manažer společnosti Cisco v ČR Michal Strachník, Milena Jabůrková z vedení IBM, předseda představenstva firmy Y Soft Václav Muchna a ředitel společnosti STRV Lubo Smid.

„Je to země a je to ekonomika, která je vyspělá, která může české ekonomice dát svoje know-how, a firmy, které jsou úspěšné na trzích USA, bývají úspěšné i jinde, protože tam jsou zákazníci většinou nejnáročnější,“ komentovala setkání pro ČT hlavní ekonomka Raiffeisenbank Helena Horská.

„Česká republika samozřejmě má větší obchodní partnery než Spojené státy, na druhé straně ten vzájemný obchod též roste, investice jsou podstatné a myslím, že je zde potenciál do budoucna,“ řekl pro ČT ekonom z Kolumbijské univerzity v New Yorku Jan Švejnár.

přehrát

video

Brífink Andreje Babiše o setkání prezidenta Zemana s šéfem americké diplomacie Pompeem

Zdroj: ČT24

Bývalý velvyslanec České republiky ve Spojených státech amerických Michael Žantovský je k motivům návštěvy amerického ministra spíše skeptický, vidí je totiž především na americké straně. „To, že volba padla na Českou republiku, Slovinsko a Polsko, je pro nás jistě příjemné, přece jen má prezident Trump se dvěma z těch čtyř zemí i rodinné svazky,“ řekl v Devadesátce ČT24 s úsměvem. Za primární však považuje témata, která Pompeo během návštěvy ventiloval, neboli téma Číny jako protivníka. Předpokládá, že na tom Trump postaví prezidentskou kampaň.

Bývalý ministr zahraničí Cyril Svoboda v pořadu uvedl, že situace se oproti atmosféře devadesátých let minulého století dramaticky změnila. „Dostalo se to do většího normálu, vztahy jsou přátelské, spojenecké, navzájem si nasloucháme, rozhodujeme suverénně. Tehdy byly vřelejší, ale tam bylo více faktorů,“ vysvětlil s tím, že už v Evropě není tolik významných osobností, jako byl třeba Václav Havel, které by USA do Evropy přitahovaly častěji.

přehrát

video

90' ČT24 - Šéf americké diplomacie v Česku

Schůzka Babiše s Pompeem podle politologů potvrdila shodu

Jednání českého premiéra s americkým ministrem zahraničí dle analytika Jana Hornáta z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy potvrdilo, že ve vztazích Česka a Spojených států převažuje shoda na tématech bezpečnosti či obchodu, stejně tak v ochraně a obraně hodnot demokracie a lidských práv.

Podle politologa Petra Justa z Metropolitní univerzity v Praze bude nákup americké vojenské techniky patrně jednou z forem posílení obchodních a ekonomických vztahů mezi zeměmi. Petr Boháček z Asociace pro mezinárodní otázky (AMO) zase míní, že Česko našlo způsob, jak naplnit česko-americké i transatlantické vztahy smysluplnou substancí, která má hospodářský, lidskoprávní, ale i strategický přínos pro obě země.

Spojené státy podle Hornáta přirozeně nesouhlasí se zavedením digitální daně nejen v Česku, nicméně v oblasti digitálních technologií nalézají obě strany společnou řeč. Česko se pro USA stalo partnerem zejména při nastavování bezpečnostních pravidel pro zavádění sítí páté generace (5G), míní. Tématem diskusí do budoucna podle Hornáta pravděpodobně bude i koncept internetu bez nevěrohodných čínských aplikací nebo společná regulace umělé inteligence.

Klíčovou oblastí je také posilování vzájemného obchodu, tvrdí Hornát. Administrativa prezidenta Donalda Trumpa podle něj řeší obchodní politiku na rozdíl od jeho předchůdce spíše bilaterální cestou.

„V tomto ohledu jde tedy zejména o diskuse o vzájemných investicích a tvorbě pracovních míst, kdy v posledních letech jsou i české firmy investory v USA, a pomáhají tak vytvářet nová pracovní místa v zemi. Mezi obchodní záležitosti se řadí i intenzivnější nabídka prodeje amerického zemního plynu, který USA nabízejí zejména baltským státům a východní Evropě jakožto alternativu k plynu ruskému,“ dodal analytik.

Odkaz

Volby v Bělorusku nebyly svobodné ani férové, tvrdí Pompeo. Situaci v zemi označil za tragédii

Promluvy před zákonodárci nejsou běžné

Vystoupení amerických ministrů zahraničí či jiných členů vlády v českém parlamentu nejsou obvyklá. K poslancům a senátorům, ale i členům vlády, diplomatům či zástupcům armády a církve promluvila například v roce 1997 ve Smetanově síni pražského Obecního domu tehdejší šéfka americké diplomacie Madeleine Albrightová. Ve svém projevu mimo jiné obhajovala rozšíření NATO.

Z vrcholných amerických politiků naposledy v Senátu vystoupil v roce 2018 tehdejší předseda Sněmovny reprezentantů Paul Ryan. Při tehdejší návštěvě Česka promluvil i před poslanci. Nyní zasedá pouze horní komora českého parlamentu, sněmovna má prázdniny.

Politolog Petr Boháček v pořadu Události, komentáře uvedl, že se Spojené státy touto cestou pomalu vracejí do té části Evropy, kterou během Obamovy administrativy takřka nechaly ladem. „Ze střední a východní Evropy se opět stává důležitá část, o které se mluví, která má nějakou geopolitickou váhu a ve které narůstá vliv Ruska a Číny. Politická rovina, snažit se snížit vliv Ruska a Číny, je téma, na které země střední Evropy budou pozitivně reagovat,“ řekl.

přehrát

video

Události, komentáře: Návštěva Mikea Pompea

Pompeo v Senátu je podle opozice projevem úcty k postojům komory

Vystoupení amerického ministra zahraničí v české horní parlamentní komoře vnímají senátoři opozičních stran jako projev úcty a respektu.

„Máme radost, že i ve Spojených státech je český Senát brán jako orgán velmi demokratický, kde se hovoří o svobodě a který je ústavní pojistkou,“ řekl například předseda senátního klubu STAN Petr Holeček. K rozhodnutí, že Pompeo v horní parlamentní komoře promluví, podle jeho názoru přispěla i loňská návštěva zesnulého předsedy Senátu Jaroslava Kubery (ODS) v USA.

„Bereme to jako projev respektu a úcty k této instituci, protože se Senát stává posledním útočištěm, kde ještě vliv absolutistického vládnutí není tak patrný,“ doplnil předseda frakce KDU-ČSL Petr Šilar.

„Máme příležitost znovu si uvědomit, jak jsou pro nás transatlantické vazby důležité a kdo jsou naši spojenci. Věřím, že Mike Pompeo podpoří předsedu Senátu Miloše Vystrčila (ODS) v jeho cestě na Tchaj-wan. Pokud se tak stane, bude to významný signál pro naši zahraniční politiku,“ uvedl zase první místopředseda TOP 09 a senátor Tomáš Czernin.

Policie po dobu Pompeovy návštěvy neočekává zpřísněná bezpečnostní opatření, lidé v Praze ale musí počítat s možností krátkodobého uzavření některých křižovatek při průjezdu delegace.

Česko je první zastávkou na Pompeově cestě po střední Evropě. Ve čtvrtek ráno bude americký ministr pokračovat do Slovinska, následně navštíví také Rakousko a Polsko.

URL| <https://ct24.ceskatelevize.cz/domaci/3159885-sef-americke-diplomacie-pompeo-se-sejde-s-babisem-i-zemanem-a-promluvi-pred-senatory>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
[ceskatelevize.cz](https://www.ceskatelevize.cz)

Rusko „vyhrálo závod“ o koronavirovou vakcínu. Za jakou cenu?

13.8.2020 [manipulatori.cz](https://www.manipulatori.cz) str. 00

<https://www.facebook.com/cemper.jan>

Ruský prezident Vladimir Putin oznámil, že ruské ministerstvo zdravotnictví schválilo první očkovací látku proti nemoci covid-19 na světě.

Podle Putina už na sobě vakcínu vyzkoušela i jedna z jeho dcer. Látku vyvinul ústav epidemiologického a mikrobiologického výzkumu Nikolaje Gamaleji a dostala označení Sputnik V, které odkazuje na družici Sovětského svazu.

Odborníci zpochybňují hodnověrnost zpráv Rusů o tom, že se jim podařilo dokončit vývoj vakcíny proti koronaviru. Je mezi nimi i výkonný ředitel české Asociace inovativního farmaceutického průmyslu (AIFP) Jakub Dvořáček. Dvořáček se domnívá, že Rusové možná ještě ani nezačali třetí fázi klinického hodnocení, kde se očkování testuje na velkém počtu zdravých dobrovolníků. „V Evropě a ve Spojených státech si nedokážeme představit, že bychom tuhle fázi vynechali,“ upozornil Dvořáček. Podle ředitele je největší problém v tom, že o ruském výzkumu je dosud velmi málo zveřejněných informací.

O co jde? Vakcína je podle Dvořáčka technicky účinná. Nemohla být však prověřena bezpečnost vakcíny. „Máme klinickou praxi, což jsou minimální požadavky, které musí vakcíny vždy splňovat. Tyto minimální požadavky jsou uznávány Evropou, USA a Japonskem. Velcí výrobci vakcíny v Evropě a USA se snaží dobu vývoje zkrátit. Nikdy by se však nestalo, že by přeskočily třetí fázi testů. Ta je prováděna na vzorku 30-40 tisíc lidí. U ruské vakcíny tyto standardy nemohly být splněny. Ruská vakcína by se mohla dostat do Evropy jen v případě, že by moskevská instituce prokázala, že provedla třetí fázi testů, kterou může samozřejmě provést i dodatečně,“ řekl pro Český rozhlas Plus ředitel české Asociace inovativního farmaceutického průmyslu (AIFP) Jakub Dvořáček.

Podle ruského serveru Fontanka je to navíc nedovyvinutý prostředek. Odvolává se přitom na dokumenty ústavu epidemiologického a mikrobiologického výzkumu Nikolaje Gamaleji, kde byla očkovací látka vyvinuta. U 38 testovaných osob se projevilo 144 nežádoucích účinků.

Kreml navíc v červenci čelil obviněním z krádeže. „Ruští hackeři napojení na tamní tajné služby se snaží ukrást informace výzkumníků, kteří pracují na vývoji vakcíny proti koronaviru. V prohlášení sestaveném společně s USA a Kanadou to ve čtvrtek uvedlo britské Národní středisko kybernetické bezpečnosti (NCSC). Podle třech západních států skupina označovaná APT29, či také Cozy Bear, útočí na akademické a farmaceutické výzkumné instituce, které se podílejí na vývoji některých vakcín,“ psala v červenci Česká televize.

Podle politického geografa Michaela Romancova z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy a Metropolitní univerzity v Praze má oznámení nové ruské vakcíny politicko-propagandistický rozměr. Ne náhodou taky dostala název Sputnik V, tedy Sputnik vakcína, který odkazuje na vyslání první umělé družice Země bývalým Sovětským svazem v roce 1957. „Optikou toho, co se od úterý uvádí v ruském tisku, tak to má jednoznačně propagandistický rozměr. V listu ruské vlády Rossijskaja gazeta tvrdí hned několik článků: ‚My jsme v tomto závodě vyhráli,‘ říká Romancov

URL| <https://manipulatori.cz/rusko-vyhralo-zavod-o-koronavirovou-vakcinu-za-jakou-cenu/>

Nežijeme z minulosti, jsme otevření světu

13.8.2020 Právo str. 07 Rozhovor

Karel Felt

REKTOR TOMÁŠ ZIMA O UNIVERZITĚ KARLOVĚ, STUDENTECH, PLÁNECH A BUDOUCNOSTI:

Univerzita Karlova je nejstarší ve střední Evropě. Historii má však velmi pohnutou od samého začátku. V roce 1347 vydal zakládající bulu papež Klement VI. na žádost císaře a krále Karla IV. Ten pak 7. dubna 1348 podepsal nadační listinu a opatřil pečeti, dodnes je jejím logem. Toto datum je bráno jako den založení. To už se na univerzitě druhým rokem vyučovalo. Definitivním potvrzením pak byl tzv. Eisenašský diplom z roku 1349...

Její prestiž staletími stoupala a upadala. V současnosti patří k nejprestižnějším nejen v Evropě, jak říká rektor profesor Tomáš Zima.

* Univerzita Karlova má opět mezinárodní věhlas. Z kolika zemí jsou na ní studenti?

Včetně Česka ze 158 zemí z celého světa, včetně účastníků krátkodobých pobytů a různých programů Celoživotního vzdělávání a mezinárodně uznávaných kurzů. Celé studium v akreditovaném programu pak absolvují studenti ze 143 zemí. To je jeden z důkazů, že univerzita má opět světovou prestiž. Nežije z minulosti, ale současností a řeší budoucnost. Podle aktuálních výsledků si například Univerzita Karlova opět vylepšila své postavení v prestižním mezinárodním hodnocení QS World University Rankings. V nejnovějším vydání žebříčku se umístila na 260. místě a proti loňskému roku se posunula vzhůru o více než 30 míst. UK byla dobře hodnocena zejména v kategorii akademická reputace, kde patří mezi nejlepší dvě stovky světových škol, a také v kategoriích reputace mezi zaměstnavateli, podíl zahraničních studentů a průměrný počet studentů na učitele.

* Někteří kritici tvrdí, že podíl Slováků je až moc velký na úkor českých studentů?

Počet studentů se slovenským občanstvím v akreditovaných studijních programech je v tomto akademickém roce 3558, což je 7,3 procenta z celkového počtu asi 48 700 studentů. Těch s českým občanstvím je 39 080, takže tvoří asi 80 procent. Na naší univerzitě bylo v tomto akademickém roce ještě 108 Slováků na krátkodobých studijních pobytech a 464 Slováků v různých programech Celoživotního vzdělávání a v mezinárodně uznávaných kurzech. Naším cílem je přijímat ke studiu ty nejlepší studenty z celého světa, bez ohledu na to, z jaké země k nám přicházejí. Nemyslím si, že Slováků by bylo moc. Každý uchazeč má stejnou šanci se k nám dostat. Jsme otevření světu.

* Je těžké řídit takové společenství různých kultur?

Univerzita Karlova, její studenti, učitelé a zaměstnanci tvoří velmi zajímavý a pestrý organismus, který můžeme přirovnat třeba k symfonickému orchestru. Z hlediska vedení univerzity je třeba velmi citlivě vnímat různá prostředí, rozdílné obory, které jsou na univerzitě pěstovány. Na řízení univerzity nejsem sám. Ve vedení jsou uznávaní odborníci z různých vědeckých disciplín. Společně se radíme, jak toto pestré společenství vést k harmonii a sdílení všeho dobrého.

* Přednáší na univerzitě hodně pedagogů ze zahraničí?

Aktuálně na UK působí víc než 8000 pedagogických a vědeckých pracovníků, z toho přes 900 jsou akademičtí a vědecktí pracovníci ze zahraničí. Snažíme se na naši univerzitu zvat ty nejlepší odborníky z celého světa.

* Svět řeší problematiku rasismu. Setkali jste se s nějakými rasovými, náboženskými nebo podobnými xenofobními projevy či nenávisťmi mezi studenty?

Na naší univerzitě ne. Nemám takové zprávy ze žádné z fakult.

* V kolika městech působí fakulty Univerzity Karlovy?

Své fakulty má v Praze, Plzni a v Hradci Králové. Různá fakultní pracoviště a ústavy jsou rozprostřeny po celém Česku.

* Srdcem univerzity je Karolinum. V kolika objektech v Praze působí?

Fakulty a další pracoviště v Praze jsou přibližně v devadesáti objektech, převážně v centru města. Jak jste řekl, srdcem Univerzity Karlovy je Karolinum, kde je také muzeum univerzity s mnoha nesmírně cennými exponáty z její historie.

* Karolinum je centrem UK od roku 1383. Jak ale modernizujete objekty univerzity a máte v tomto směru priority?

Univerzita Karlova modernizuje svoje objekty formou dílčích nebo komplexních rekonstrukcí. Děje se tak prostřednictvím investičních programů MŠMT, ze státního rozpočtu nebo z rozpočtu univerzity. Nákupy přístrojového vybavení jsou pořizovány z grantových, evropských či vlastních prostředků. Mezi priority a nejvýznamnější investiční akce, které v současnosti univerzita realizuje či připravuje, patří výstavba Kampusu Albertov, výstavba budovy **Fakulty sociálních věd** v Jinonicích, budovy univerzitního archivu. V září otevřeme nové sídlo Fakulty humanitních studií v Troji. V Troji již 9. června otevřela nový výukový pavilon pro matematiky a informatiky Matematicko-fyzikální fakulta UK. Budova zvaná IMPAKT má auditorium pro 250 lidí, posluchárny a knihovnu. Mimo Prahu to pak je výstavba budovy Kampusu Mephared v Hradci Králové a kampusu UniMec v Plzni.

* Problémem univerzit bývají koleje a menzy. Jaká je jejich současná kapacita?

Koleje v Praze mají kapacitu 9253 míst, v Plzni je lůžková kapacita 666 míst, v Hradci Králové je to 1380 míst. Univerzita Karlova má v provozu aktuálně osm menz a deset výdejen jídla a bufetů. Snažíme se rekonstruovat koleje tak, aby odpovídaly moderním standardům bydlení. V menzách nabízíme široký sortiment jídel, včetně vegetariánské stravy.

* Neustále se hovoří o podstavu lékařů v Česku. Co pro to může Univerzita Karlova udělat a dělá?

Nedostatek lékařů je problém globální a nevyhýbá se ani České republice. V tuzemských nemocnicích opravdu chybí lékaři a často i další zdravotnický personál. Z mého pohledu jde o dlouhodobý problém, který nebyl mnoho let řešen. Od současných pozitivních rozhodnutí závisí, že lékařů bude více nejdříve za šest plus čtyři až pět let. Lékaři odcházejí do zahraničí všude. Z Německa do Švýcarska, ze Švýcarska do Ameriky a podobně. Nejsme v tomto ničím výjimeční. Zbytečně se šíří fáma, jak zástupy českých lékařů odchází pryč a tady nikdo nezbude. Počty jsou stagnující. Jedná se každoročně asi o deset procent absolventů, z nichž část se do České republiky vrací.

* Neměli by nově vystudovaní lékaři třeba pět let povinně pracovat v českém zdravotnictví?

Podle posledních průzkumů se ukazuje, že více studentů medicíny chce v Česku zůstat. Takže bych nepanikařil. Klíčové pro to, aby mladí lékaři zůstávali v České republice, je, aby zaměstnavatelé dbali o jejich kvalifikační růst, umožňovali dobré podmínky pro další vzdělávání. Dále je to slušné finanční ohodnocení a také možnost skloubení profesního a rodinného života. Pokud se toto podaří, tak do zahraničí bude lékařů odcházet jen minimum. Povinné zaměstnávání po studiu je nesmyslné.

* Univerzita Karlova se podílí prostřednictvím svých fakult a vědeckých pracovišť na mnoha významných projektech. Kolik jich je a které jsou nejvýznamnější?

Vytvořili jsme komplexní systém podpory vědy a výzkumu, který v českém vysokoškolském prostředí nemá obdobu. Tento systém kombinuje prvky, postupně vytvářené v minulosti, s novými programy na podporu excelentní vědy, aby zahrnovaly všechna stadia vědecké práce – od studentských projektů až po projekty nových špičkových vědeckých týmů. Jedná se o programy PRIMUS, UNCE, PROGRES a Donatio Universitatis Carolinae, pokračuje i činnost Grantové agentury Univerzity Karlovy. Velmi mě těší, že jsme získali nové prestižní ERC granty, Horizont 2020 či Erasmus Mundus, v čemž našim vědcům byly nápomocné aktivity nově ustanoveného Evropského centra UK. Vybrali jsme strategické a úspěšné obory v rámci Univerzity Karlovy, naše „vlajkové lodě“, které prezentujeme na mezinárodní úrovni s cílem vytvářet nové mezinárodní týmy s našimi zahraničními partnery.

* Využíváte finanční prostředky i z evropských fondů?

Právě prostředky z Evropských strukturálních a investičních fondů byly významným počinem pro rozvoj Univerzity Karlovy a vybudování vědeckých infrastruktur. K velkým investicím v minulých letech patřily zejména BIOCEV – společné biotechnologické a biomedicínské centrum šesti ústavů Akademie věd České republiky a dvou fakult univerzity – Přírodovědecké a 1. lékařské, dále Biomedicínské centrum při Lékařské fakultě v Plzni a Výukové a výzkumné centrum v Hradci Králové, což je společný kampus Lékařské a Farmaceutické fakulty. Všechna tři centra se úspěšně rozvíjejí a jsou velkou příležitostí k dalšímu vědeckému rozvoji. Z evropských prostředků byly podpořeny další projekty z fakult UK, například Parazitologické centrum Přírodovědecké fakulty, projekt Via Lucis na Evangelické teologické fakultě nebo projekt KREAS na Filozofické fakultě. Soustavně rozvíjíme zahraniční spolupráci s našimi více než dvěma sty partnery ze všech kontinentů.

* S jakými zahraničními univerzitami spolupracujete?

Soustředujeme se zejména na vybrané strategické partnery, jimiž jsou univerzity v Heidelbergu, Lovani či Curychu, stejně jako univerzita Macquarie v Sydney a University of St. Andrews ve Velké Británii. Univerzita Karlova aktivně působí v mezinárodních univerzitních asociacích a v jejich řídicích strukturách, kde sdílíme nejen pozitivní zkušenosti předních univerzit, ale vzájemně rozvíjíme i mezinárodní univerzitní komunitu – spolupracujeme zejména s LERU, UNICA, Coimbra Group a Europeum. Hodně si slibujeme také od mezinárodní univerzitní aliance 4EU+, kterou jsme uzavřeli s dalšími předními evropskými univerzitami – Univerzitou v Heidelbergu, Univerzitou Sorbonna v Paříži, Kodaňskou univerzitou, Milánskou univerzitou a Varšavskou univerzitou.

* Zní to zajímavě, co je smyslem této univerzitní aliance?

Smyslem aliance je mimo jiné vytvářet společné studijní programy, výrazně zjednodušit výměnu studentů a vědeckých pracovníků. Rovněž mám radost, že se nám na domácí scéně podařilo uzavřít s předními tuzemskými univerzitami Asociaci výzkumných univerzit ČR.

* Věnujete se i tzv. třetí roli univerzit?

V rámci naplňování aktivit třetí role univerzity a posilování společenské odpovědnosti Univerzity Karlovy byl spuštěn projekt Česko! A jak dál?. Náplní projektu je formulování a zprostředkování stanovisek, možných řešení a vizí Univerzity Karlovy pro řešení významných celospolečenských témat, souvisejících se směřováním České republiky v následujících letech. A UK je též partnerem projektu Nejúspěšnější sportovec.

* Hodně diskutovaným tématem je tzv. udržitelný rozvoj, týkající se například ekologie, šetření energií a další. I těmi se zabýváte?

Je to pravděpodobně jeden z největších problémů dnešního světa. I pro mě je velmi zajímavé, jak to vnímá moje generace a generace našich studentů. Téma samozřejmě řešíme, je to zásadní součást našeho provozu. Problematiku zkoumáme a učíme. V současné době jsme sesbírali podklady z fakult a součástí UK, abychom mohli připravit audit současného stavu. Na základě toho pak můžeme připravit komplexní strategie a problematiku prakticky řešit, týká se to například šetření energií na vytápění, osvětlení, vody, plýtvání jídlem, snížení množství odpadu, sdílené ekonomiky, digitalizace agend a další. Pro univerzitu je také nesmírně důležité podporovat výzkumné týmy a věnovat se problematice vědecky. Jsme skutečně zodpovědná univerzita. A pak je tu generace nastupujících studentů, která tématem žije a chce, aby bylo mnohem více součástí toho, jak fungujeme. Musím říci, že se od nich učíme, a naším cílem je, aby koncept udržitelného rozvoje byl vnímán nejenom jako problematika životního prostředí, ale i jako koncept, který prostupuje další oblasti života. Jsme univerzita, naším hlavním cílem je vzdělávat, zkoumat a také připravovat naše absolventy na život v dnešní komplikované době. Nezavíráme oči před složitými tématy. Nežijeme minulostí, ale jdeme s dobou, díváme se dopředu.

Na UK působí víc než 8000 pedagogických a vědeckých pracovníků, z toho přes 900 je ze zahraničí

Zbytečně se šíří fáma, jak zástupy českých lékařů odchází pryč. Počty jsou stagnující

Univerzita Karlova ve faktech

Oficiální založení 7. dubna 1348. Rektorem je profesor MUDr. Tomáš Zima, DrSc. MBA. Má 9 prorektorů. 17 fakult (14 v Praze, 2 v Hradci Králové, 1 v Plzni). 13 ústavů, pracovišť a dalších zařízení. 48 700 studentů. 12 300 pedagogů a zaměstnanců. 830 studijních programů a oborů. 887 kurzů Celoživotního vzdělávání. UK je členem Aliance 4EU+ (společně s pařížskou Sorbonnou a univerzitami v Heidelbergu, Varšavě, Miláně a Kodani). Úzce spolupracuje s Univerzitami St. Andrews (Velká Británie), Humboldtovou (Berlín), v Curychu, Lovani, Macquarie University v Sydney, Hebrejskou univerzitou v Jeruzalémě. Roční rozpočet UK je v rozmezí 11,5–12 mld. Kč.

Foto autor| Foto archiv UK

Foto autor| Foto PRÁVO – Karel Felt

Kdo podporuje generála Pavla? Pavučinu vazeb možného prezidentského kandidáta rozšířila jména českých miliardářů

14.8.2020 hlidacipes.org str. 00

Jan Žabka

Aktivity generála Petra Pavla přitahují pozornost českých odborníků i miliardářů. S prvními objíždí regiony a diskutuje s občany, zatímco druzí mu to financují. To, co připomíná předvolební kampaň, je zatím však údajně pouze iniciativa, která má Českou republiku připravit na krize podobné té koronavirové. „Pokud se rozhodne kandidovat, podpořím ho,“ shoduje se přesto většina z nich. HlídacíPes.org přináší dosud nezveřejněná jména lidí, kteří se pohybují kolem možného budoucího kandidáta na prezidenta.

„Chci kandidovat na prezidenta, pokud po tom bude poptávka,“ řekl Petr Pavel pro CNN Prima News. Na prezidentskou kampaň je podle něj ale ještě brzy. Přesto jsou jeho aktivity v posledních dvou letech zdrojem spekulací o budoucí kandidatuře. Jezdí po Česku a diskutuje s občany o domácí a zahraniční politice nebo o dalších společenských tématech.

Jako neoficiální předvolební kampaň vypadá i jeho iniciativa Spolu silnější, kterou založil společně se spolkem Pro lepší budoucnost v začátcích koronavirové pandemie. Sdružuje v ní odborníky s cílem připravit Českou republiku na další krizové situace. Projekt se navíc neprezentuje primárně jako iniciativa odborníků, ale stojí výhradně na Pavlově jméně: „Generál Petr Pavel pomáhá pomáhat.“

Ani za tým, který s Pavlem spolupracuje, by se nemusel stydět prezidentský kandidát. Jadernou fyzičku Danu Drábovou, ústeckého filantropa Martina Hausenblase, bývalé diplomaty Petra Koláře a Daniela Koštovala, PR

manažera Jana Osúcha, bývalého ředitele think-tanku Evropské hodnoty Radka Hokovského ani další lidi podílející se na iniciativě do ní ale údajně nepřivedl záměr vést předvolební kampaň.

Zatímco je to stojí výhradně čas a znalosti, v pozadí iniciativy jsou pak donátoři, které generálovo pomáhání stojí peníze.

Bývalí sponzoři prof. DrahošeNa otázku CNN Prima News, zda má Pavel přislíbené konkrétní sponzory své případné kampaně, odpověděl, že je v kontaktu s nejmenovanými filantropy, kteří podporují i jeho předchozí a současné aktivity v regionech. HlídacíPes.org nyní zná první čtyři jména.

Jde o ředitele a zakladatele společnosti Y Soft Corporation Václava Muchnu. Ten podporuje projekt Spolu silnější, který si podle svých slov ale nespojuje s prezidentskou kampaní. I tak si však myslí, že by generál kandidovat měl. Dodává, že je pro něj a jeho společnost „důležité vybírat stabilní silné partnery, se kterými mají názorovou shodu“.

KAŽDÉ RÁNO TO NEJLEPŠÍ Z HLÍDACÍPES.ORG

Shodou pak má na mysli především pozitivní postoj k členství v EU, NATO, k liberální demokracii, afiliaci k hodnotám Západu, transparentnost a pluralitu názorů. Jeho dosavadní finanční podpora se pohybuje v řádech statisíců. O tom, kolik a zda by vůbec by přispěl na případnou prezidentskou kampaň, je zatím prý předčasné uvažovat.

Zakladatel W.A.G. payment solutions a značky Eurowag Martin Vohánka Pavlovi prozatím přispěl na jeho aktivity v rámci spolku Pro bezpečnou budoucnost částkou 250 tisíc korun. „Jsem připraven v podpoře pokračovat, setrvá-li pan generál a jeho tým v nasazení a výsledcích jako dosud,“ říká.

Zároveň ho vnímá jako velmi relevantního prezidentského kandidáta. „To, co dělá dnes, má ale velkou hodnotu bez ohledu na jeho budoucí plány,“ dodává s tím, že podpořené aktivity zapadají do jeho filantropické strategie.

Dalším je Martin Hájek, spolumajitel společnosti Livesport, která vytváří úspěšnou aplikaci na sledování sportovních výsledků. Ten zase vítá „ochotu generála nabídnout své schopnosti v úsilí o připravenost Česka na budoucí výzvy“. Sumu, kterou na jeho aktivity přispěl, však neupřesnil.

Jestli ho podpoří i ve volbách, je i podle něj brzy spekulovat: „Další finanční podpoře v případě generálovy kandidatury bych se nejspíš nebránil, ale to je předčasné.“

Posledním redakci známým donátorem je výkonný šéf investiční skupiny RSJ Libor Winkler. Pavla podporuje proto, že mu jeho aktivity připadají smysluplné – a na to jsou potřeba peníze. Považuje ho také za vhodného prezidentského kandidáta s vysokým potenciálem, ale je podle něj „potřeba, aby si to ještě trochu odpracoval“.

Pro žádného ze zmíněných by podpora prezidentského kandidáta přitom nebyla premiérou. Všichni patřili k nejtědřejším donátorům profesora Jiřího Drahoše v předchozích prezidentských volbách.

Ti, kteří stojí za generálemZa Pavlovou iniciativou Spolu silnější stojí spolek Pro bezpečnou budoucnost, který na konci loňského roku společně s ním založil bývalý šéf think-tanku Evropské hodnoty Radko Hokovský. Evropské hodnoty, které se věnují otázkám evropské bezpečnosti a problematice Ruska a Číny, však s jejich projektem údajně nijak nesouvisí.

„S Evropskými hodnotami jsem ukončil veškerou spolupráci a začal jsem pracovat pro generála Pavla,“ říká Hokovský.

Organizace byla v minulosti často terčem dezinformačních a alternativních médií nebo i prezidenta Miloše Zemana. Zároveň si ale Evropské hodnoty vysloužily i kritiku akademiků z **Fakulty sociálních věd** v Praze, kteří se vymezili vůči jejich údajně neprofesionálním a ideologicky zbarveným studiím.

Mluvčím Spolu silnějších je pak Jan Osúch, PR manažer v oblasti cestovního ruchu, dřívější politický reportér České televize a bývalý mluvčí vlády Petra Nečase. Ten údajně spoluprací s generálem bere jako doplňkovou aktivitu a nechce předjímat, zda by v tom pokračoval při jeho případné kandidatuře. „Přijal jsem pozvání podpořit iniciativu a je mi to sympatické, nechci ale teď říkat, jestli bych ho ve volbách podpořil,“ říká.

O marketing a viditelnost iniciativy se prý stará ještě tým mladých lidí, kteří to dělají většinou dobrovolně. O produkci akcí a organizaci expertních kulatých stolů se tak třeba stará projektová manažerka Linda Jozwiak Kopecká. Ta působila na pozici vedoucí kanceláře bývalého europoslance Miroslava Pocheho za ČSSD v letech 2014 až 2019.

Letní roadshowNeodmyslitelnou součástí projektu jsou experti, kteří společně s generálem Pavlem objíždějí regiony. Při výjezdech s dalšími odborníky diskutují o tom, jak reagovat na budoucí krize, kterým po pandemii koronaviru bude Česká republika čelit.

Podle Osúcha jde pouze o letní aktivitu, na jejímž konci má být seznam odborných doporučení pro lepší krizové řízení státu. „O prezidentský tým nejde,“ říká a podobně reagují i oslovení experti. Jeho kandidatura by jim však nevadila.

Osúchova slova potvrzuje i ústecký filantrop Martin Hausenblas: „Sestavené těleso má ambici se zabývat covid-19 epidemií a posuzováním připravenosti naší země na krize podobného typu. Nemyslím si, že by se toto těleso hodilo na organizování případné volební kampaně. Tam budou třeba jiné kompetence aktérů.“

V expertním týmu je i Jana Šeblová, předsedkyně České společnosti urgentní medicíny a medicíny katastrof, která potvrzuje, že jde pouze o odbornou skupinu, která neplánuje překlopení do předvolební kampaně. „Generála Pavla si vážím jako profesionála a je mi ctí, že se mohu podílet na spolupráci, ale na odborné, nikoliv politické bázi,“ vysvětluje.

Zatímco pak předsedkyně Národní asociace dobrovolnictví Lenka Vonka Černá by Pavla v jeho kandidatuře přímo podpořila, jaderná vědkyně Dana Drábová si netroufá předjímat. „Aktivitu spojuji čistě s věcí samotnou. Uvnitř expertního týmu jsme to neřešili a já na ní zatím nic dalšího nehledám,“ říká a dodává, že její podpora profesora Jiřího Drahoše v minulých volbách byla výjimečná situace. „Vzhledem k tomu, jaká bude situace v příštích volbách, tak já nebudu mít asi potřebu někoho explicitně podpořit.“

URL| <https://hlidacipes.org/kdo-podporuje-general-pavla-pavucinu-vazeb-mozneho-prezidentskeho-kandidata-rozsirila-jmena-ceskych-miliardaru/>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
hlidacipes.org

Demokratická budoucnost. Kamala Harrisová přiláká mladší voliče, pak může vystřídat Bidena, říká expert

14.8.2020 irozhlas.cz str. 00 Zprávy ze světa

Jakub Grim

„Oba jsme připraveni přestavět tuto zemi,“ prohlásil ve čtvrtek demokratický uchazeč o Bílý dům Joe Biden, když se poprvé v rámci kampaně ukázal se svou kandidátkou na viceprezidentku Kamalou Harrisovou. Senátorka a bývalá prokurátorka mu podle amerikanisty Jana Hornáta pomůže získat hlasy mladších voličů. Z nabízeného pole uchazeček jde podle něj o pragmatickou a logickou volbu, která dává smysl.

„Nepochybuji, že jsem si za další viceprezidentku Spojených států vybral tu správnou osobu, kterou je senátorka Kamala Harrisová,“ prohlásil Biden. Svůj výběr označil za „správnou volbu“, která mu v listopadových volbách pomůže dostat současného amerického prezidenta Donalda Trumpa z úřadu. Jenže kdo je Bidenova pobočnice?

Kamala Harrisová je mimo jiné první političkou tmavé pleti, která má šanci viceprezidentský post získat. V tzv. primárkách před letošními volbami se 55letá senátorka pokoušela získat nominaci, avšak neúspěšně.

V letech 2004-2010 byla okresní státní zástupkyní v San Francisku, odkud povýšila do funkce kalifornské generální prokurátorky (2011-2017). Právě toto prestižní angažmá by ji však paradoxně mohlo v kampani poškodit, upozorňuje pro iROZHLAS.cz Jan Hornát z Katedry severoamerických studií na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy.

„Mohlo by ji poškodit, že v minulosti jako prokurátorka zastávala spíše konzervativní postoje ve smyslu role policie a byla tvrdá vůči kriminalitě, což je v současných debatách v USA velké téma. Až na ni republikánští oponenti vytáhnou to, co dříve říkala o kriminalitě černých, tak se zapotí,“ říká amerikanista.

Dcera imigrantů – indické lékařky zabývající se výzkumem rakoviny prsu a jamajského profesora ekonomie – prosazuje zdravotní péči pro všechny a legalizaci příležitostného užívání marihuany. A když byla v roce 2016 zvolena do horní komory Kongresu, stala se teprve druhou americkou senátorkou tmavé pleti.

Volba kandidátky

Už několik měsíců dopředu bylo jasné, že demokratickou kandidátkou na post viceprezidentky bude žena, nejlépe z etnické minority. Média o možných jménech dlouze spekovala.

Dlouhodobě největší favoritkou byla právě Kamala Harrisová. O to větší překvapení její zvolení nakonec i bylo, jelikož například bývalé poradkyni pro národní bezpečnost Susan Riceové se v poslední době dávaly čím dál větší naděje.

Bez šancí do poslední chvíle nebyly ani kongresmanka Val Demingsová, guvernérka Michiganu Gretchen Whitmerová či senátorka Tammy Duckworthová.

„Mezi těmi asi jedenácti kandidátkami byla rozhodně nejpravděpodobnější. Osobně jsem si ale myslel, že to bude Riceová, protože má z Obamovy administrativy dlouhodobější zkušenosti, nicméně u Harrisové převážilo, že je mladá a také, že v minulosti spolupracovala s Bidenovým synem Beauem,“ říká Hornát s tím, že u volby Harrisové převážil pragmatismus.

Podle něj totiž z možných kandidátek na viceprezidentku právě ona Bidenovi přiláká nejvíce nových voličů, a to zejména mezi mladými Američany.

„Biden má problémy přilákat mladé lidi, které v primárkách lákali spíše levicovější Elizabeth Warrenová nebo Bernie Sanders. Harrisová je obecně považována za energickou a charismatickou ženu, která vlije energii a novou krev do kampaně.“

Kritika zleva

Právě z levicového tábora uvnitř Demokratické strany směřuje k volbě Harrisové kritika. „S ní jako viceprezidentkou a potenciální budoucí prezidentkou můžeme čelit dalším 12 letům moci v rukou neoliberalů. Z toho máme strach,“ řekl serveru Politico Norman Solomon, spoluzakladatel levicové skupiny RootsAction.

Solomon narážel na to, že vzhledem k Bidenově věku a zdravotnímu stavu by v případě zvolení do funkce pravděpodobně absolvoval jen jedno volební období a v roce 2024 už by znovu na prezidenta ve svých 81 letech nekandidoval.

Logickou kandidátkou demokratů by pak byla právě Harrisová. I z toho důvodu Biden se jmenováním své pobočnice tak váhal... měl na paměti, že v podstatě vybírá potenciální budoucí kandidátku na prezidentku.

Toho si jsou vědomi i republikáni, kteří toho již v předvolebním boji využívají. Například prezidentův syn Donald Trump junior Harrisovou označil za „budoucí stínovou prezidentku Bidenovy administrativy“.

„Že levice kolem Sanderse Harrisovou kritizuje, se dalo čekat. Někteří z nich si na toto křeslo brousili zuby. Co jsem se bavil s některými mladými Američany, tak oni by šli volit buď Sanderse, nebo by nešli volit. Teď třeba také nepůjdou volit, ale část z nich Harrisová přitáhne. V případě příliš levicového kandidáta by to naopak mohlo další voliče odradit,“ upozorňuje amerikanista.

Podle něj by v takovém případě konzervativnější voliči možná dokonce podpořili Trumpa, jelikož s ním už vědí, na čem jsou.

Funkční tandem?

O tom, že je Harrisová pragmatickou volbou, svědčí i konflikt mezi Bidenem a Harrisovou v jedné z prvních prezidentských debat loni v červnu, kdy Bidenovi vyčetla, že v minulosti spolupracoval se segregacionistickými politiky a byl proti rozvážení černošských dětí do veřejných škol. Hornát to ale za vážný problém nevnímá:

„Myslím, že je sympatické, že si vybral ji, která jej ostře kritizovala, a že si to nebral osobně, protože to nejsou osobní útoky, ale pragmatické a strategické kroky. Věřím v to, že byť spolu nemají žádnou společnou kariéru minulost, tak tam hraje velkou roli právě Bidenův syn Beau, který zemřel v roce 2015 na rakovinu mozku. Možná je to i v osobní symbolické rovině trochu připomínka zesnulého syna.“

Podle amerikanisty ale není žádný problém v tom, když tandem prezident-viceprezident mezi sebou nemá takovou chemii, jako třeba Barrack Obama právě s Bidenem:

„Když se podíváme na Trumpa a Mikea Pence, tak ti dva se nějak nekoordinují, ani se spolu asi moc nebaví. Pence ale Trumpovi vyhovuje tím, že není moc vidět a nezastiňuje ho. Pence je schovaný a jen občas řekne nějakou nemístnou a konspirativní věc, ale není vidět, těžko o něm mluvit jako o charismatickém člověku. Trump ani nepotřebuje aktivního viceprezidenta,“ myslí si.

Bidenův případ je ale i kvůli specifickým podmínkám zcela odlišný: „Vzhledem k tomu, že kvůli jeho věku by pravděpodobně šlo jen o jeden mandát, by demokraté i sama Harrisová chtěli, aby byla případná viceprezidentka na veřejnosti hodně vidět,“ předpokládá amerikanista.

„Myslím, že ho správně doplňuje. On je ten starší, rozvážný. Ona je mladší, progresivnější, trochu více nalevo, ale zároveň ne tolik nalevo jako Warrenová, takže je vlastně jeho krevní skupinou,“ uzavírá Hornát.

Průzkumy nahrávají Bidenovi

Američany čekají volby 3. listopadu. V průzkumech zatím s náskokem vede Biden, současnému republikánskému prezidentovi Trumpovi velmi uškodila epidemie koronaviru a ekonomické potíže s ní spojené. V posledních týdnech si Biden drží i dvouciferný náskok a Trump je nyní ve velmi těžké situaci.

Jak před dvěma týdny řekl serveru iROZHLAS.cz analytik z Asociace pro mezinárodní otázky Petr Boháček, ještě ale zdaleka není rozhodnuto. Biden sice vede ve většině „swing states“, které tradičně nepatří ani republikánům ani demokratům, Boháček však upozorňuje, že Trump dokáže mediálním prostorem hýbat tak, jako nikdo jiný.

„Také musíme počítat s tím, že jsou faktory, které se do průzkumů nepromítají zcela přesně. Situace tedy pro Trumpa sice není ideální, ale ještě bych ji nebral za definitivní, určitě je spousta proměnných, které tím mohou zamíchat,“ podotýká analytik.

Podle renomovaného serveru FiveThirtyEight, který simuloval 40 tisíc možných scénářů listopadových voleb, dává Bidenovi šanci 71 procent na výhru proti Trumpovým 29.

Hornát se domnívá, že oznámení Harrisové může demokratům v průzkumech pomoci ještě více. „Myslím, že teď vyletí ještě více ve prospěch Bidena. Dlouho se čekalo na oznámení kandidátky, takže si mnozí voliči nebyli jistí tím, co přijde. Teď už ale demokratický tandem znají a ví, koho budou volit,“ říká.

Vzápětí však upozorňuje, že se toho ve Spojených státech děje tolik, že průzkumy budou i nadále v pohybu. „Sice si to nemyslím, ale koronavirus může do podzimu zázračně ustoupit a místo tisíců a desítek tisíců případů denně jich budou jen stovky, což by Trumpovi značně pomohlo.“

URL| https://www.irozhlas.cz/zpravy-svet/kamala-harrisova-viceprezidentka-profil-usa-joe-biden-trump-pence_2008140701_jgr

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
[irozhlas.cz](https://www.irozhlas.cz) (Zprávy ze světa)

Spojeni (s) Matfyzem: Ivan Netuka

14.8.2020 [matfyz.cz](https://www.matfyz.cz) str. 00

Kateřina Doležalová

Další díl seriálu Spojeni (s) Matfyzem představuje mezinárodně uznávaného matematika a zánice pro vědu prof. Ivana Netuku.

Váš otec byl stejně jako vy respektovaným učitelem. Byla u vás matematika v rodinné tradici?

Matematika kolem naší rodiny vždy byla, ale já sám jsem žádné směřování v tomto smyslu nepociťoval. Rodiče byli toho názoru, že si každý musí svou vlastní životní dráhu vybrat sám, zvolit si to, co bude dělat rád, v čem se bude cítit dobře. Dávali najevo, že do učení nás nutit nebudou, záleží jen a jen na nás, zda budeme chtít

něčeho dosáhnout. Na rodiče velmi rád a s láskou vzpomínám, hodně mě inspirovali osobním příkladem, pracovně i lidsky.

Otec byl respektovaným učitelem, mimořádně zodpovědný, snažil se žáky hodně naučit, aby měli solidní základy. Protože v matematice, když nepochopíte základy, tak přestanete rozumět další látce a začnete matematiku nenávidět. Ačkoli patřil k náročným a přísným učitelům, při setkáních s jeho bývalými žáky jsem po léta slýchal chválu. Říkávali „učitel Netuka byl pes, ale naučil“.

A tatínek zase říkal – a tehdy v padesátých a šedesátých letech to mělo i zřejmý podtext související s politickou atmosférou – „co máš v hlavě, to ti nikdo nemůže vzít“. Člověk se mohl znelíbit a padnout, ale o to, co umíte, vás nikdo nepřipraví. Tak postupně uzrávala moje touha po vzdělávání.

Proč jste se vy nakonec rozhodl pro matematiku?

Matematika se mi líbila proto, že tam přesně víte, o čem mluvíte – máme definice, pojmy, důkazy, vyjadřujeme se ve výrocích, kvantifikátorech. Logická struktura matematiky je poklad. Navíc, matematika nebyla a není poznamenána žádnou ideologií. Tvrzení v matematice buďto je, nebo není pravdivé. Také se mi zdálo příznivé, že si v matematice nemusíte tolik věcí zapamatovat, vždyť si přece můžete všechno odvodit. Ale zrovna tuto tezi jsem později musel revidovat... Ano, dá se říci, že jsem podlehl kráse matematiky. Je to lovestory na celý život.

Jak se vám podařilo skloubit rodinný život a vědeckou kariéru?

Samozřejmě tíha domácnosti a péče o děti spočívala z větší poloviny na manželce a také, když děti byly menší, na prarodičích, kteří nám hodně pomáhali. Naším klukům nemohlo uniknout, že moje práce nese znaky určité řehole, která se třeba obecně nevyskytuje u tatínků jejich kamarádů. Naštěstí i v rodině mé ženy bylo stejné naladění směrem k důležitosti studia, vzdělávání. Když naše děti byly malé a neuměly ještě správně mluvit, říkaly, že jsem „zanítenec“, chtěly tak vyjádřit, že jsem zanícený pro matematiku.

Učitelství povolání pro vás znamená poslání. Jak vnímáte vztah pedagog a žák?

Když máte možnost být po celý život mezi mladými lidmi, je to privilegium, určitý druh odměny. Vztah učitel – žák má v matematice specifickou povahu. Když student řekne, že na tabuli učitel udělal chybu, pak ta chyba tam buďto je, nebo není. Žádný spád řeči, žádná verbální gymnastika, spekulativní pseudoargumentace, relativizování či odkaz na pravdu autorit to nespraví. V tom je matematika vzácná květina.

Jak vzpomínáte na své první roky na Matfyzu?

Tak studium, to byla krásná doba. Když jsem po maturitě přišel do Prahy, první dva roky jsme studovali společně matematiku a fyziku. Teprve pak se student mohl rozhodnout. Vcelku velmi brzy u mě na celé čáře zvítězila matematika. Jistě k tomu přispěli i výborní učitelé. My jsme byli například posledním ročníkem, kterému po celé první dvouletí přednášel matematickou analýzu pan profesor Vojtěch Jarník, vynikající vědec a jeden z mála československých matematiků, kteří se těšili značnému renomé i v zahraničí. Byl to přednášející par excellence, moc jsme se na jeho přednášky těšili. Opravdu nezapomenutelné. Mou touhu vydat se k matematické analýze profesor Jarník ještě posílil. Taková specializace na fakultě existovala a byla tehdy považována za elitní.

Působil jste ve Francii a v dalších zemích. Je matematika univerzální napříč státy i ve smyslu přístupu a přemýšlení o ní?

Jdete správným směrem. Na matematice je krásné to, že je invariantní na geografické poloze. A také to, že na ni nemá vliv státní zřízení, oficiální ideologie a momentální politické ovzduší. Můžete přijet do Francie, USA, Anglie, Japonska, do Číny, do Austrálie, prostě kamkoli, a základní pojmy jsou všude tytéž, hned všichni vědí, o čem se mluví, lidé si rozumí, prostor pro vzájemné nepochopení je takřka nulový. Porovnejte s jinými oblastmi...

Je pravda, že může být v různých zemích odlišný převažující důraz na určité partie matematiky. Tak například matematická analýza, kterou se zabývám, má ve Francii silnou abstraktní příchuť, zatímco třeba ve Švédsku se matematici drží konkrétnějších témat blíže klasické analýze. Důležité je, že jsou všude shodně akceptovaná kritéria pravdivosti, metody logického uvažování. A v současné době je pro komunikaci v matematice, a vlastně ve vědě vůbec, zásadní, že angličtina, naše lingua franca, se stala univerzálním dorozumívacím prostředkem.

Na Matfyzu jste se vypracoval skutečně vysoko.

Vysoko? To je vždycky relativní, ale dobře. Když jsem byl proděkanem a děkanem, tak jsem utlumil cestování, řady věcí jsem se dobrovolně vzdal. Není třeba rekapitulovat to, co se v letech 1993 – 2005 na fakultě podařilo. Když se ohlédnu zpět, mám z řady věcí radost. Ve výuce i ve vědě si fakulta vede skvěle. Postupně se nám i dalšímu vedení podařilo fakultu v mnoha směrech zmodernizovat a dostat ji na úroveň zahraničních univerzit. Řada objektů podstoupila rekonstrukci, například malostranská budova je dnes skutečným skvostem, podařilo se postavit i nová zařízení fakulty. Ale to by bylo na dlouhou separátní diskusi.

Zažil jste na fakultě složitá, nepříjemná nebo i kritická období při vašem působení v managementu?

Fakulta je složitý organismus, tehdy jsme měli takřka 700 zaměstnanců a přes dva tisíce studentů. Přirozeně určité složitější situace nastávají vždy, děkani jsou pochopitelně pod tlakem té či oné skupiny, samozřejmě je to tak všude, nejen na naší fakultě. Takové ty lokální bouře ve sklenici vody, které mohou v ten daný moment být nepříjemné, časem odezní, člověk na ně pod dalšími událostmi většinou zapomene.

Skutečně krizové období však přišlo v srpnu 2002. Ničivá povodeň těžce zasáhla dvě budovy fakulty – budovu fyziky v Troji a budovu matematiky v Karlíně. Tam hladina vody u vchodu do budovy dosahovala výše 190 cm nad chodník, škody byly pro fakultu vyčísleny na takřka 200 miliónů. Bolestivé bylo obzvlášť zničení velké části matematické knihovny.

Pocítili jsme ohromnou solidaritu, naši kamarádi, kolegové z Čech i ze zahraničí se ptali, jak nám mohou pomoci. Dostali jsme mnoho knih i časopisů, od knihoven, z pozůstalostí, od starších profesorů. Vydavatelství vědeckých publikací nám posílala objemné knižní dary, něco tak úžasného jsem nezažil. Bylo to náročné období. Knihovnu jsme vybudovali, vybavili a 4. října 2004 slavnostně otevřeli v prvním patře karlínské budovy.

Když jsme v týdnech po povodni prožívali složitě období, děkan **Fakulty sociálních věd** mě utěšoval slovy „teď máš těžké chvíle, ale je známo, my to známe z ekonomie, že se takové situace typicky po čase převrátí v pozitivní a příznivý vývoj“. Připomínal analogii s kreativní destrukcí, termínem známým z ekonomie, jehož autorem je významný rakouský ekonom Josef Schumpeter, rodák z moravské Třešti. Měl pravdu.

prof. RNDr. Ivan Netuka, DrSc. (* 7. července 1944)

Na MFF UK vystudoval obor aplikovaná matematika a od roku 1967 zde působí jako pedagog. Fakultu v minulosti také vedl, v letech 1996–1999 zastával funkci proděkana pro vědeckou činnost a zahraniční styky, v období 1999–2005 byl děkanem a poté následujících šest let ředitelem Matematického ústavu UK. Řadí se mezi mezinárodně uznávané odborníky v oblasti matematické analýzy, je předním představitelem pražské školy teorie potenciálu a autorem významných prací z tohoto oboru. Zabývá se také historií matematiky. Absolvoval řadu zahraničních pobytů, například ve Francii na Université Paris VI nebo jako hostující profesor na Universität Erlangen-Nürnberg. Za svou práci získal řadu ocenění, např. je nositelem francouzského vyznamenání Řád akademických palem, držitelem rakouského Čestného kříže za vědu a umění 1. třídy a také laureátem Zlaté pamětní medaile Univerzity Karlovy. Je členem několika vědeckých rad a komisí, dlouhodobě spolupracuje s AV ČR.

Mohlo by vás zajímat:

URL| <https://www.matfyz.cz/clanky/1542-spojeni-s-matfyzem-ivan-netuka>

Imitovaná demokracie. Proč vlastně to, jak vládnou Putin či Lukašenko, nenazýváme pravými jmény? Protože neexistují

14.8.2020 denikn.cz str. 00 Komentáře

Michael Romancov

Komentář Michaela Romancova: Volby tu sice nejsou volbami v pravém slova smyslu, o soubor programů a idejí v nich nejde, přesto autoritářští vůdci s oblibou tvrdí, že politické instituce a procesy u nich fungují stejně jako na Západě. A my sami pro ně používáme terminologii označující klasické demokratické postupy. Jak na to mohou skutečně demokratické země doplatit?

Dramatické dění posledních dní v Bělorusku způsobilo, že se tato země, která se jinak velké pozornosti netěší, dostala do popředí mediálního zájmu. Odborníci, kteří se tamnímu dění věnují systematicky, však nejsou současným děním překvapeni, neboť od roku 1994, kdy se Lukašenko chopil moci, v podstatě tamní „prezidentské volby“ nemohly nabrat jinou vývojovou trajektorii.

Sledovat další vývoj v Bělorusku bude velmi zajímavé, neboť občanské protesty otvírají nebývale široký vějíř možností, samozřejmě včetně masivního použití síly (což by v extrémním případě mohlo vést až k rozpoutání občanské války), zahraničního (s pravděpodobností hraničící s jistotou ruského) zásahu, ale i odchodu Lukašenka a jeho rodiny do exilu (spekuluje se o Rusku a Číně) a nějaké personální obměny na vrcholku mocenské pyramidy vedoucí ke stabilizaci režimu.

Co z toho se (ne)stane, uvidíme v nejbližších dnech. Zastavme se však u jiného podstatného – a z hlediska naší schopnosti porozumět vývoji v mnoha zemích světa mnohem důležitějšího – fenoménu, jímž je způsob, jakým o situacích tohoto typu referujeme.

Jak označit politické děje, pochody a procesy v zemích, jejichž režimy jsou zjevně nedemokratické, ale které s velkou obratností používají terminologii v autentických demokraciích označující klíčové atributy výkonu politické moci a komponenty demokratického procesu? Jak správně pojmenovat jejich (bohužel úspěšnou) imitaci voleb, nezávislého soudnictví či dělby moci? V psaném textu tak lze učinit například uvedením příslušného termínu do uvozovek, ale je to dostačující?

Svět plný demokratických zemí

Začněme obecným, ale podstatným. Žijeme ve světě, v němž je demokracie jakožto termín nesmírně přitažlivá, zatímco demokracie jakožto autentický způsob výkonu politické moci zjevně představuje výrazně menšinovou formou politického uspořádání. Ze zhruba dvou set států, z nichž se v současnosti skládá mezinárodní společenství, o sobě zdrcující většina tvrdí, že jsou nějakým způsobem demokratické.

Jednoznačně to o sobě netvrdí jen Vatikán, Saúdská Arábie a Brunej. Ve všech třech případech, jakkoli se nastavení jejich politického systému liší, jde o absolutní monarchie. Ostatní státy se nějakým způsobem – například zmínkou o demokracii v ústavě – k demokracii hlásí. V extrémních případech to dokonce může být přímo deklarováno v názvu státu. Setkáme se tak například s Demokratickou republikou Kongo nebo s Korejskou lidově demokratickou republikou. Komunistická Čína je Čínskou lidovou republikou – v jejím názvu sice termín demokracie explicitně nefiguruje, ale implicitně je k němu odkazováno.

Přečtěte si také Běloruským jazyčkem na vahách jsou ozbrojené síly, Lukašenko má ale stále ještě za zády Moskvu

Takzvané lidové republiky, případně lidové demokracie, se začaly objevovat po bolševické revoluci v Rusku a zejména po druhé světové válce v důsledku sovětského postupu do Evropy. Jejich politické zřízení se teoreticky mělo odlišovat od sovětského, v němž veškerou mocí disponovala jediná existující politická strana (od roku 1917 známá jako bolševická, od roku 1952 pak jako komunistická), a bylo deklarováno jako přechodná forma na cestě od tzv. buržoazní demokracie k socialismu (komunismu).

V případě lidových demokracií tak formálně existovalo více politických stran, ale všechny byly podřízeny – nejčastěji na platformě „národních front“ – místní komunistické straně (v názvu nutně nemusela mít termín komunistická), která reálně disponovala mocenským monopolem. V praxi tedy žádný podstatný rozdíl neexistoval, neboť jak sovětské – socialistické, tak lidově demokratické zřízení uskutečňovalo marxisticko-leninský princip diktatury proletariátu.

Sověti si velmi dobře uvědomovali přitažlivost termínu „demokracie“ a snažili se přivlastnit si ho. Hlavní sovětský propagandista – a svého času předpokládaný Stalinův nástupce – Andrej Ždanov tak například ve své doktríně (1946) tvrdil, že svět je rozdělen do dvou bloků: imperialistického, který vedou USA, a demokratického, v jehož čele stojí SSSR. Nemůže proto být divu, že se dnes s nejpropracovanějšími imitacemi demokracie setkáme všude tam, kde svého času neomezeně vládla doktrína marxismu-leninismu.

Úspěšně prodávaná imitace

Zastavme se na chvíli u termínu imitace. Podle slovníkové definice je jeho českým ekvivalentem slovo napodobenina a ten, kdo se jí dopouští, je napodobitel. Lidově řečeno někdo, kdo se opičí. Od imitace tedy neočekáváme stejnou kvalitu jako od originálu (starší si jistě vybaví imitaci nedostatkového uheráku v našich masnách), ale dovedný imitátor nás případně může pobavit... Autorem termínu imitovaná demokracie je ruský politolog Dmitrij Furman (1943–2011), jenž takto označil některé politické systémy vzniklé v postsovětském prostoru.

Přečtěte si také Putinův boj s časem. Ve svém poselství nabídl světu minulost, aby udržel vliv Ruska na přítomnost

Dle jeho názoru šlo o režimy, pro něž je charakteristický obrovský rozdíl mezi formálně deklarovanými ústavními principy a realitou. O režimy, v nichž moc nikdy nebyla přenesena na opozici nebo na kohokoli, kdo by nebyl nominován těmi, kteří mocí disponují – typicky tedy jelcinovské, a tím spíše pak putinovské Rusko.

Právě Rusko jakožto největší, nejsilnější a nejlivnější postsovětská země zaznamenalo při vydávání imitované demokracie za demokracii skutečnou nemalé úspěchy. Ve sdělovacích prostředcích se často psalo o parlamentních či prezidentských volbách, o přítomnosti různých politických stran v parlamentu, o výzkumech veřejného mínění a míře (ne)důvěry v představitele politického establishmentu.

Paradoxně se tak často děje dosud, i když dnes už může jen málokdo pochybovat o tom, že v Rusku (nebo v Bělorusku) demokracie neexistuje. Není problém, že bychom o tom nevěděli nebo že by to nevěděli novináři, protože by o dění v těchto zemích neměli dost informací. Problémem je, že nemáme vhodné a srozumitelné termíny, jejichž prostřednictvím bychom byli schopni demokracii a její imitaci – lhostejno, zda lidovou, či jakoukoli jinou – na první pohled srozumitelně odlišit.

Přečtěte si také O demokracii se přichází v hlavách, ne ve volbách

Podle amerického politologa Larryho Diamonda skutečná demokracie obsahuje čtyři klíčové prvky. Demokracií je každý politický systém (lhostejno zda republika, či monarchie), jenž umožňuje výběr a změnu vlády ve svobodných a spravedlivých volbách, v němž mají občané možnost aktivní účasti na politice a aktivitách občanské společnosti, v němž jsou chráněna lidská práva všech občanů a zákony se vztahují na všechny bez rozdílu.

Naplnit něco takového v praxi je mimořádně náročné a z hlediska těch, kteří jsou u moci, i nevděčné. Jsou totiž kritizovatelní, respektive neustále kritizováni, a odvolatelní. Jen to, co bylo výše popsáno, je však skutečnou demokracií a všechny demokratické státy by si právě toto měly chránit úplně stejně, jako si firmy hlídají svou ochrannou známku.

Připomeňme, že firmy tak činí proto, aby své výrobky či služby zřetelně identifikovaly v očích spotřebitelů a svůj produkt odlišily od konkurence, která se snaží nabízet něco podobného. Je velká škoda, že demokratické státy nejsou stejně citlivé na atributy demokracie, jako jsou firmy citlivé na cokoli, co třeba i jen vzdáleně připomíná imitaci jejich výrobků či služeb.

Jak rozbít skutečnou demokracii

Ačkoli i na tomto poli možná začíná docházet ke změně. Důvodem není nic menšího než ruské vměšování se do demokratického procesu západních zemí. Mnozí sice namítnou, že nic ještě nebylo zcela nevyvratitelným způsobem prokázáno, ale zdá se, že se situace začíná měnit. Příkladem může být Británie, kde parlamentní Výbor pro zpravodajské služby a bezpečnost v červnu letošního roku vydal zprávu, která se ruskému vlivu na britský demokratický proces věnuje.

Zpráva neprokázala, že Rusko přímo ovlivnilo výsledek brexitu (případně již předtím referenda o nezávislosti Skotska), ale konstatovala, že ruské vměšování bylo jednoznačné a politická sféra mu nevěnovala dostatečnou pozornost. Právě tak konstatovala, že mu dostatečnou pozornost – kvůli snaze vyhnout se obvinění z práce pro jednu politickou stranu – nevěnovali ani zpravodajci. Mnohem důležitější však je, že rovněž upozornila na to, že v nebezpečí nebyla Británie – ve smyslu ohrožení jejího území –, ale něco na první pohled tak subtilního, ale přitom fundamentálního, jako je demokratický politický proces!

Přečtěte si také Jak Kreml šíří dezinformace o koronaviru? Využívá šest osvědčených taktik

Jak se zdá, uvědomili si v tamním parlamentu, že je-li někdo schopen ovlivnit klíčové atributy demokratického politického procesu, tedy kteroukoli složku toho, o čem například píše Larry Diamond, ocitá se v ohrožení celý systém. Autentická demokracie se totiž od všech ostatních způsobů vládnutí liší tím, že permanentní kritiku a volání po změně, které nevyhnutelně generuje každá společnost, zvládla integrovat jako přirozenou a žádoucí komponentu svého fungování. Neustálá změna je tím, co generuje stabilitu autentických demokracií.

Autokracie, které se stabilitou zaklínají, totiž buď stabilitu změní do podoby naprosté společenské a posléze i hospodářské strnulosti (Brežněvův SSSR, Husákova ČSSR, putinovské Rusko), nebo vyprovokují výbuch

nespokojenosti, případně revoluci (arabské jaro). Pokud by se však někomu zvenčí podařilo narušit či vymýtit důvěru občanů v to, že demokratický politický proces funguje, mohlo by se stát, že se demokratické usilování o změnu změní v anarchii.

Součástí tohoto úsilí jsou i tvrzení, že mezi například Ruskem a členskými státy EU v podstatě nejsou žádné velké rozdíly, neboť i v Rusku se konají volby, má více stran v parlamentu a tak dále.

Dokud se sami nezačneme aktivně vymezovat vůči tomu, co v Minsku nebo v Moskvě vydávají za volby, protože to volbami ve skutečnosti není, budeme jim – třeba i nevědomky – nahrávat. Pokud uspějí, což zejména ve střední Evropě není vyloučeno, budou naši potomci možná na vlastní kůži zažívat to, co mohla zažít už generace našich prarodičů či rodičů: Víte, jaký je rozdíl mezi demokracií a lidovou demokracií? Jako mezi kazajkou a svěřací kazajkou.

Autor je politický geograf, působí na **Fakultě sociálních věd** UK a Metropolitní univerzitě Praha.

V rubrice komentáře dáváme prostor různým úhlům pohledu, které nemusí vyjadřovat stanovisko redakce.

URL| <https://denikn.cz/418411/imitovana-demokracie-proc-vlastne-to-jak-vladnou-putin-ci-lukasenko-nenazyvame-pravymi-jmeny-protoze-neexistuji/>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
denikn.cz (*Komentáře*)

Perkner odešel z čela marketingu Auto Palace

15.8.2020 mediar.cz str. 00 Články
redakce

Stanislav Perkner vedl marketing Auto Palace od jara 2014

Marketingové oddělení prodejce automobilů Auto Palace opustil Stanislav Perkner. Marketing druhé největší dealerské skupiny v Česku řídil v Česku a na Slovensku, byl hlavou šestičlenného týmu pro 15 autosalonů v obou zemích, a to do konce června. Rozhodl se odejít po šesti letech ve funkci, nastupoval na jaře 2014.

"Restrikce související s koronavirem, pokles poptávky po autech a pokračující negativní zákaznický sentiment výrazně dopadl na celý sektor automotive. Úspory se nevyhnutelně dotkly i marketingu, kde musela být řada pokročilejších aktivit omezena či úplně zastavena. V této situaci jsem se rozhodl, že se z automotive pokusím posunout do jiného oboru, kde budu mít větší potenciál pro uplatnění svých zkušeností pro růst obchodu. Aktuálně zvažuji několik pracovních příležitostí," uvedl Perkner.

Ten byl předtím v letech 2008 až 2013 ředitelem odboru marketingu a komunikace národního dopravce České dráhy, v letech 2004 až 2008 pracoval jako manažer marketingu finanční skupiny Axa. Předtím dva roky sbíral zkušenosti v komunikační agentuře Burson-Marsteller jako konzultant. Je držitelem ocenění Marketér roku 2018, který mu Česká marketingová společnost udělila za digitální inovace.

Stanislav Perkner má titul Marketér roku 2018 za digitální inovace

Perkner je absolventem Univerzity Karlovy, na jejíž **Fakultě sociálních věd** vystudoval magisterský obor Média a komunikace. V pražské pobočce London School of Public Relations následně absolvoval studijní program Integrovaný přístup k public relations a ze City University of Seattle v Praze má titul MBA v oboru General Management.

URL| <https://www.mediar.cz/perkner-odesel-z-cela-marketingu-auto-palace/>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:

Plné znění zpráv

Kroky vraha

16.8.2020 databazeknih.cz str. 00
Databazeknih.cz

Nový případ inspektora Josefa Bergmana! Nový případ inspektora Josefa Bergmana! V pražském lesoparku byla v noci uškrncena mladá žena.

Novinářka Julie Kellerová je zřejmě poslední, kdo s ní před vraždou mluvil. Oběť se navíc nápadně podobala její dceři Kláře. Je možné, aby se vrah zmýlil? Měla by se Klára Kellerová bát o život? Napětí se ještě vystupňuje, když nedaleko místa činu dojde ke druhé vraždě... Sympatický inspektor Josef Bergman rozkrývá složitý hlavolam a odhaluje staré hříchy, důmyslné lži a utajované vášně. Michaela Klevisová (*1976 v Praze) Vystudovala žurnalistiku na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy a od roku 1997 pracuje jako novinářka. Jejím největším koníčkem je cestování a psaní reportáží z míst, která navštívila. Její prvotina Kroky vraha (2007) sklídila mimořádný úspěch a dostala za ni Cenu Jiřího Marka. Úspěšný byl i její druhý detektivní román Zlodějka příběhů (2009) a také třetí, Dům na samotě (2011), který jí vynesl opět Cenu Jiřího Marka. Zatím posledním detektivním románem je Ostrov šedých mnichů (2015). Kromě detektivních příběhů vydala také dvě knihy příběhů o kočkách Čekání na kocoura (2012) a Kocour z Montmartru (2013). ...celý text

URL| <https://www.databazeknih.cz/knihy/josef-bergman-kroky-vraha-434993>

O veřejnoprávních médiích a euro na letní škole v Brodě

16.8.2020 vysocina-news.cz str. 00
Anna Rázlová

Program šestnáctého ročníku Letní žurnalistické školy Karla Havlíčka Borovského 2020 otevře v pondělí 17. srpna v 15.30 přednáška Filipa Rožánka s debatou nazvaná Potřebujeme ještě veřejnoprávní média?

V klubu Oko na Smetanově náměstí bude hovořit Filip Rožánek, editor Digizone.cz, který má vedle zkušenosti z řady médií mnohaletou praxi z Českého rozhlasu, o tom, jako roli v současné době veřejnoprávní média mají v naší společnosti a jak se jim tuto roli daří naplnit.

Večer od 19.00 začíná v rámci Večera s Hospodářskými novinami debata Euro ve střední Evropě a jeho budoucnost, které se zúčastní slovenská ekonomka Elena Kohútiková společně s českými ekonomy Oldřichem Dědkem a Lukášem Kovandou, moderovat bude Luděk Vainert, komentátor Hospodářských novin.

Elena Kohútiková působí ve funkci podpředsedkyně Dozorčí rady VÚB, a. s., od března 2018. Od října 2006 do října 2017 působila ve VÚB bance na několika vrcholových manažérských pozicích. Později jako členka představenstva a vrchní ředitelka Úseku finančních a kapitálových trhů a od března 2009 jako zástupkyně generálního ředitele zodpovědná za podpůrné a kontrolní činnosti banky. Do bankovní sféry vstoupila prostřednictvím Státní banky československé a je jednou z klíčových osobností, které zakládaly Národní banku Slovenska, kde zastávala post viceguvernerky v letech 2000 až 2006. Patří k největším odborníkům zavádění eura na Slovensku. Je držitelkou mnohých prestižních ocenění, jedním z nich je vysoké státní vyznamenání Řád Ľudovíta Štúra II. třídy za mimořádné zásluhy o rozvoj v oblasti bankovního a hospodářství Slovenské republiky udělené prezidentem Slovenské republiky.

Elena Kohútiková, slovenská paní euro

Oldřich Dědek, český ekonom, od roku 1994 do roku 2006 pracoval v Institutu ekonomických studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy v Praze, kde se věnoval nástrojům finančních trhů, analýze portfolia a dalším oblastem.

V letech 1999 až 2005 byl viceguverner a člen bankovní rady České národní banky, od roku 2007 národní koordinátor pro zavedení eura v ČR, od února 2017 opět člen bankovní rady ČNB.

Lukáš Kovanda, český ekonom, od roku 2017 působí jako hlavní ekonom investičních fondů CZECH FUND. Je spoluzakladatelem Institutu ekonomického vzdělávání, který pořádá Ekonomickou olympiádu pro studenty středních škol. Je členem vědeckého grémia České bankovní asociace. Přednáší na Národohospodářské fakultě VŠE a na vysoké škole CEVRO Institut, kromě jiného vlastní předmět Pop-ekonomie.

Spolupracoval s časopisem Týden, řídil redakci ekonomického týdeníku Profit, spolupracoval s Lidovými novinami jako hlavní analytik a komentátor. V současné době přispívá do řady médií, je stálým spolupracovníkem časopisu Reflex a Českého rozhlasu.

Debatu, která je zdarma přístupná veřejnosti, moderuje od 19.00 Luděk Vainert, komentátor Hospodářských novin.

havlíckobrodsko, havlíčkův brod, Letní žurnalistická škola

URL| <https://vysocina-news.cz/o-verejnoprvnich-mediich-a-euro-na-letni-skole-v-brode/>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:

vysocina-news.cz

V Bělorusku sílí protesty proti Lukašenkovi

17.8.2020 ČT 24 str. 05 22:00 Události, komentáře

Světlana WITOWSKÁ, moderátorka

Hosty Událostí, komentářů jsou Jan Šír z **fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. Dobrý večer.

Světlana WITOWSKÁ, moderátorka

A historik Tomáš Řepa, dobrý večer.

Tomáš ŘEPA, historik, člena ČSSD, Univerzita obrany v Brně

Dobrý večer z Brna.

Světlana WITOWSKÁ, moderátorka

Pane Šíre, budou nové prezidentské volby nebo nebudou v Bělorusku.

Jan ŠÍR, Katedra ruských a východoevropských studií **FSV UK**

To samozřejmě záleží na tom, jakým způsobem dopadne ten probíhající souboj, který se momentálně odehrává zejména v běloruských ulicích.

Světlana WITOWSKÁ, moderátorka

Váš tip.

Jan ŠÍR, Katedra ruských a východoevropských studií **FSV UK**

Já si myslím, že ještě nějakou dobu se prezident Lukašenko bude držet.

Světlana WITOWSKÁ, moderátorka

Pane Řepo, má Lukašenko důvod se bát jezdit nebo létat vrtulníkem, nejedít po ulicích autem, nosit neprůstřelnou vestu. Je to opravdu už tak daleko, že má důvod mít strach.

Tomáš ŘEPA, historik, člena ČSSD, Univerzita obrany v Brně

Tak tohle, tohle si úplně nejsem jist. Já si myslím, že on už celou tu dobu, těch možná jako víc než 26 let, tak je o obklopen nějakou svitou, a možná trochu už ztrácí půdu pod nohama je to vidět na tom, že on už delší dobu se nějak snažil lavírovat mezi Západem, řekněme, a mezi Ruskou federací. Snažil se jim něco určitě nabízet na oplátku. A jestli třeba i osobně má strach přímo o svůj život, to si nejsem jist. Tam si myslím, že to jeho okolí se o něho zatím stará, tak, že jakoby to z toho takhle asi ještě vyhocené nevidím.

Světlana WITOWSKÁ, moderátorka

Alexandr Lukašenko, jak vy jste sám říkal, vládne 26 let nepřetržitě, jak to, že se mu to tak dlouho dařilo, bez nějakého většího odporu. Jaké metody používal, jakým způsobem Bělorusy ovládá?

Tomáš ŘEPA, historik, člena ČSSD, Univerzita obrany v Brně

No, jestli to teda otázka na mě.

Světlana WITOWSKÁ, moderátorka

Ano.

Tomáš ŘEPA, historik, člena ČSSD, Univerzita obrany v Brně

Já si myslím, že podobně jako u Vladimira Putina, on pomohl v tom jako úvodním období toho konce devadesátých let, tu životní úroveň nějak sfouknout, protože po tom rozpadu Sovětského svazu skutečně ta ekonomika a inflace, a nezaměstnanost a všechny tyhle jevy byly opravdu vyhocené. V tomhle tom období i ta vláda jakoby pevné ruky jakoby mohla být přijatelná i pro ty široké masy obyvatel, ale jak vidíme, i na masivně, masivnost těch protestů, 200 000 v Minsku, to je obrovské číslo. To si myslím, že na devíti a půl milionovou zemi je je opravdu skutečně hodně, tak už se ta nálada v té společnosti postupně mění. Myslím si, že Alexandr Lukašenko měl i trochu smůlu, že ho zastihla i ta koronakrize, že přece jenom teďka už nějakou dobu minimálně i teda od anexe Krymu a od těch událostí, které se s tím pojily, tak on tak nějak hledal ten kurz, zároveň nebyť úplně jako vnímán jako jenom lokaj Moskvy, ale zároveň taky otevírat se tomu západu a vlastně jemu se nedařilo ani to jedno, ani to druhé naplno, a to se také ukazuje na tom, co se děje v běloruských ulicích.

Světlana WITOWSKÁ, moderátorka

Pane Šíre, proti výsledkům voleb Bělorusové vystupují vždycky, ale nikdy to nepřerostlo v nic většího, proč právě teď, když jsou ty protesty, jak vidíme, nebývalého rozměru. Co se změnilo a hraje v tom opravdu tak zásadní roli třeba i ten koronavirus, proti kterému pan Lukašenko bojoval vodkou a traktorem, jestli dobře si vzpomínám.

Jan ŠÍR, Katedra ruských a východoevropských studií **FSV UK**

Proti tomu bojoval i saunou, ano, tolik jenom na odlehčení. K tomu se těžko vyjadřuje, na co se ptáte, protože nemáme k dispozici žádná sociologická data. Prostě průzkumy veřejného mínění se v Bělorusku nepublikují, respektive jejich výsledky, takže můžeme pouze soudit. Já se domnívám, že v jedná se o kumulace více faktorů najednou, ta koronavirová krize tomu nasadila takovou poslední ránu, spolu s tím průběhem prezidentských voleb, které proběhly vlastně v neděli před týdnem. Myslím si, že se jedná o výsledek určitého dozrávání běloruské společnosti. Částečně se jedná o generační podmíněnou záležitost. Dospěla nová generace Bělorusů, kteří jsou vzdělaní, a pro které skutečně už je blíž třeba Varšava, Vilnius než ta sovětská minulost, kterou tolik Lukašenko akcentuje ve svojí politice. Přispěla k tomu i vleklá stagnace v hospodářské oblasti, což je dáno tím, že stát se nadále udržuje dominantní postavení v řízení ekonomiky. Stát je stále hlavním zaměstnavatelem, i má rozhodující podíl na HDP, což svědčí o tom, že ty možnosti toho nějakého růstu, jsou vyčerpány, a už zkrátka Lukašenko se lidem po těch více než 25 letech začal nějakým způsobem zajídat.

Světlana WITOWSKÁ, moderátorka

Na sociálních sítích se objevují videa s neoznačenými vojenskými auty, která míří z Ruska k Minsku. Mohl by se opakovat stejný scénář jako na Krymu. Vyplatila by se Rusku taková intervence, pane Šíre.

Jan ŠÍR, Katedra ruských a východoevropských studií **FSV UK**

To samozřejmě nevíme, protože nevíme, co v Rusku chystají. Myslím si, že ta nějaká vojenská intervence je určitě jedna z možností, kterou je s ohledem na to, s kým máme co dočinění, dobré brát do úvahy jako jednu z alternativ nějakého scénáře vývoje. Nicméně z těch možností, které se Rusku nabízejí, si myslím, že to není preferovaná varianta, protože to s sebou nese náklady. Minimálně v podobě nějakých dalších sankcí, které si myslím, že by Vladimir Putin určitě viděl nerad. To znamená, myslím si, že Rusko může preferovat jiné varianty, které má k dispozici.

Světlana WITOWSKÁ, moderátorka

Pane Řepo, a jaká bude podle vás úloha Vladimira Putina v tom běloruském příběhu, který teď vidíme v přímém přenosu.

Tomáš ŘEPA, historik, člena ČSSD, Univerzita obrany v Brně

Tak Vladimir Putin je u moci jakoby minimálně od toho roku 98. Už předtím měl zkušenost z těch jako silových složek, tajných služeb a podobně. Já si myslím, že to je opravdu jako pro něho šachová partie, které možná on dává taky sám hned několik možných scénářů. Do jeho hlavy nikdo nevidíme. Já si myslím, že on těch možných variant toho budoucího vývoje zvažuje hned několik. A teď se ukáže podle toho, jak Alexandr Lukašenko obstojí, jestli nějak těm protestům nakonec vyjde vstříc. Dneska teda proběhla zpráva, že už je ochoten připustit ty nějaké případné další volby, ovšem teda po změně ústavy a žádné datum nepadlo. Anebo jestli bude působit čím dál tím jako slabším dojmem. No a samozřejmě pro Moskvu je důležité, aby v tom jako orbitu politickém Bělorusko pro ně zůstalo, Bělorusko koneckonců je i významně závislé na Rusku. Dokonce i tím tranzitem ropy, za který ono samo neplatí, ale naopak ještě inkasuje od těch třetích zemí, čili vlastně to je taky takový geopolitický faktor, který tam hraje celou tu dobu nějakou roli. Opravdu jako netroufám si říct, co všechno by ještě Vladimir Putin mohl využít. Viděli jsme to i na příkladu té Ukrajiny. Asi těžko by někdo mohl předkládat, předpokládat, že se sáhne až po takovém kroku jako anexe Krymu, když ještě vlastně třeba rok předtím na záběrech Vladimir Putin prohlašoval, že jakoby Suverenita Ukrajiny a její územní celistvost je zkrátka dána, vidíte, že pak samozřejmě nic z toho dodrženo nebylo. Stalo se to cárem papíru, třeba to známé budapeštské memorandum, ale tady si myslím, že ta role Běloruska je úplně jiná, než je to případ Ukrajiny, kde ten příběh taky byl daleko, daleko složitější a těch vlivů tam bylo víc.

Světlana WITOWSKÁ, moderátorka

Pane Šíre, jak je na tom momentálně běloruská opozice. Kritici jí vyčítají, že v čele těch protestů není žádná politická osobnost. Vy sám jste v rozhlase řekl, že Světlana Cichanouská, už její politická dráha skončila. Neodepsal jste moc brzy?

Jan ŠÍR, Katedra ruských a východoevropských studií **FSV UK**

To samozřejmě uvidíme, ale já jsem tím narážel na více záležitostí najednou. Jde o to, že Chichanouská sehrála svoji roli, tu svoji roli v tom, že se stala určitým symbolem, o které se promítl skutečně ten převládající sentiment běloruské společnosti. A nicméně ona sama se do té kampaně přihlásila až poté, co byl uvězněn její manžel. Je to žena v domácnosti bez jakýchkoliv politických zkušeností, znalostí. Sama prohlásila, že v politice být nehodlá, hodlá pouze dosáhnout toho jediného svého cíle, kterým je tedy dosáhnout propuštění, momentálně tedy nespravedlivě zadržovaných, a vypsání nových voleb, které by mohly být označeny za svobodné a férové. Já si myslím, že bez ohledu na to, jaký bude její další osud, ona už si ten svůj věhlas vybuchovala. Myslím si, že je to, že může může být jednou z velkých adeptek na třeba Nobelovu cenu míru, bez ohledu na to, jak ta stávající srážka, která nadále probíhá, nakonec dopadne.

Světlana WITOWSKÁ, moderátorka

Pane Řepo, vidíte v Bělorusku nějakou vůdčí osobnost, nějakého opozičního politika, který by se mohl stát lídrem Bělorusů, protože před, ještě před volbami všichni opoziční politici byli posláni do vězení, jsou pozavíráni,

takže nemůžou vlastně řídit ty demonstrace. Je tam někdo takový, kdo by mohl Lukašenka nahradit, a být tím demokratickým lídrem.

Tomáš ŘEPA, historik, člena ČSSD, Univerzita obrany v Brně

Právě. To, jak jste to shrnula, tak jakoby jednoznačně definuje tu situaci. Když se někdo mohl nějakou dobu profilovat, vygenerovat se jako třeba schopný a jako, v uvozovkách důstojný protikandidát, někomu tak mocnému jako by je v té zemi Alexandr Lukašenko, tak dřív či později buď skončil ve vězení, anebo byl nějakým způsobem izolován. A právě jakoby ta jako dáma Cichanouská, také ona dokázala to, že na sebe stáhla veškeré ty protestní hlasy. Tu nespokojenost těch lidí. Ale mezitím, nebo hnedka tedka vlastně o žádných nějakých nových výrazných postavách ani neslyšíme. Teď jsou to opravdu ty protesty těch, v uvozovkách bezejmenných lidí. Lidí, kteří už s tou situací nejsou schopni se nějak normálně ztotožnit. Vidíme taky to, že, a to se taky nikdy dřív nestalo, protestují ty nejvýznamnější podniky. To u žádných těch předchozích prezidentských volbách se nestalo, ale jako ta masa těch lidí, pokud oni dokážou někoho dalšího vygenerovat, je možné, že by se tam nějaký takový výrazný politik mohl ukázat. Ale bude to složité, a myslím si že Alexandr Lukašenko i vzhledem k tomu, jak se snažil a snaží si tu moc dál ponechat a udržet, tak tohle všechno jakoby i dost jako promýšlel, takže není to, není to rozhodně náhoda, že ta opozice působí takovým jako vlastně anonymním dojmem.

Světlana WITOWSKÁ, moderátorka

Pane Šíre. Kdybyste si měl vsadit. Co se stane? Vráť se Bělorusko do období před prezidentskými volbami, nenastane normalizace nebo nějaká zásadní změna.

Jan ŠÍR, Katedra ruských a východoevropských studií **FSV UK**

Když se podíváme na tu pravděpodobnostní škálu těch variant, které připadají do úvahy, tak mně se jako nejrealističtější scénář k dnešnímu dni na základě těch dat, které máme k dispozici, a na základě těch znalostí, které mám, jeví ta možnost, že Ruská federace bude ještě nějakou dobu využívat toho, že Lukašenko vyšel z té probíhající srážky zásadním způsobem oslaben a pokusí se využít té situace, že v čele Běloruska momentálně stojí toxická osoba izolovaná navenek, k prosazení svých dlouhodobých strategických zájmů v Bělorusku.

Světlana WITOWSKÁ, moderátorka

Pane Řepo, váš názor.

Tomáš ŘEPA, historik, člena ČSSD, Univerzita obrany v Brně

Tady jako ta situace dál bude nějakým způsobem gradovat. Je jasné, že ani 1 strana s tím, co je teď, není jakoby srozumitelná. A ten vývoj může být ještě dost turbulentní. Ruská federace ty zájmy zkrátka v Bělorusku má. Ona se toho státu rozhodně nevzdá. Skutečně, jak kolega i říkal. Alexandr Lukašenko nikdy nebyl v tak slabé roli, jako je teď. Ale nevíme, jestli náhodou nesáhne po té represí. Pak by se to celé daleko víc radikalizovalo. Víte, že vlastně, v uvozovkách pouze 2 mrtví, podle těch posledních zpráv, tak vyvolali takovou protestní bouři, že skutečně po týdnu a něco, tak těch demonstrantů je čím dál tím víc. Čili rozhodně se to nezklidňuje, naopak, a tedka všichni uvidíme jaké ty scénáře můžou nastat a těžko, těžko to předvídat a musíme si na to počkat. Všichni toho budeme bohužel tak trošku pasivními, pasivními svědky.

Světlana WITOWSKÁ, moderátorka

Určitě budeme situaci v Bělorusku dál sledovat. Pánové, vám děkuju za to, že jste byli hosty Událostí, komentářů. Na shledanou. Děkuju.

Rozhovor s politologem Janem Šírem
17.8.2020 ČRo Plus str. 01 11:34 Interview Plus

Jan BUMBA, moderátor

Události v Bělorusku nabraly v týdnu po prezidentských volbách dynamiku, jakou očekával jen málokdo, přestože ústřední volební komise přisoudila dosavadnímu prezidentovi Alexandru Lukašenkovi tradiční drtivé vítězství, velká část společnosti se s tím tentokrát nehodlá smířit. Navzdory tvrdým zásahům pořádkových sil vyrážejí desetitisíce lidí do ulic. Jsou přesvědčeni, že ve skutečnosti volby vyhrála Svjatlana Cichanouská a požadují změnu ve vedení země. Jakou mají šanci? Dobrý poslech přeje Jan Bumba. Naším hostem je odborník na Rusko a postsovětský prostor Jan Šír z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. Dobrý den.

Jan ŠÍR, odborník na Rusko a postsovětský prostor, **Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy

Dobrý den.

Jan BUMBA, moderátor

Podle zpráv, které mají média k dispozici, prezident Lukašenko o víkendu 2krát telefonoval s ruským prezidentem Vladimírem Putinem. Žádá Moskvu o pomoc?

Jan ŠÍR, odborník na Rusko a postsovětský prostor, **Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy

Myslím si, že ten komplex problémů, který byl probírám během těch 2 telefonátů, může být malinko širší. Nicméně určitě ta schůzka, zejména to, jakým způsobem o ní referovaly tiskové odbory obou prezidentů svědčí o tom, že bylo žádoucí vyslat tento signál, zejména směrem nejenom dovnitř do Běloruska, ale i na Západ, že Lukašenko, když bude potřeba, může mít podporu Kremlu za zády, což je samozřejmě jeden z dvou zdrojů, které Lukašenkovi zbývají v tento moment, tím druhým je loajalita bezpečnostních struktur, těch složek zásahových, které a se snažily navést pořádek v běloruských v ulicích v minulých dnech.

Jan BUMBA, moderátor

Ještě, prosím, trošku podrobněji k tomu, když hovoříte o vyslání signálu, tak jak tomu přesně rozumět?

Jan ŠÍR, odborník na Rusko a postsovětský prostor, **Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy

Rozumím tomu tak, že Rusko tím dává najevo, že Bělorusko je jeho hájemství, do kterého nenechá nikoho cizího strkat nos. Narážím zejména na tu aktivitu některých evropských zemí. V prvé řadě běloruských sousedů, které, které samozřejmě jsou pohoršeni tím děním, ke kterému po těch zfalšovaných volbách v průběhu minulého týdne došlo.

Jan BUMBA, moderátor

Pokud jde o nějaké nějaké volání o pomoc, jakou podobu by tato pomoc a možná, v uvozovkách, pomoc mohla mít?

Jan ŠÍR, odborník na Rusko a postsovětský prostor, **Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy

To je zajímavá otázka. Já se obávám, že těch forem případné ruské intervence, silové vojenské intervence může být samozřejmě vícero. A existuje tady zkušenost s Ukrajinou, kde vlastně Ruská federace zasáhla v podobě těch. Utajovaných sniperů na Majdanu, což vytvořilo tu kouřovou clonu, pod kterou začala ruská invaze, to je asi takový mimořádně cynický a brutální, jeden z těch nejbrutálnějších scénářů, které připadají do úvahy, ale je tady možné uvažovat i o tom, že Rusko právě s odvoláním na to, že třeba v některých provokacím jsou vystaveny ruské posádky v Bělorusku bude mít zájem o posílení vlastního kontingentu v zemi, může tady jít o, a to tomu nasvědčují teďka poslední zprávy z dnešní noci, z dnešního rána, že Rusko může poslat některé svoje zásahové jednotky právě k pacifikaci těch protestů a takovým tím zjevným scénářem, který taky známe i z československé historie, je ta bratrská pomoc v podobě otevřené vy invaze a okupace s odvoláním na to, že legitimní režim v Bělorusku čelí snahám o podkopání, o nějakou kontrarevoluce a za vším stojí /nesrozumitelné/ v zahraničí, takže těch, těch forem, které připadají do úvahy, nicméně myslím si, že zatím tomu nic nenavědčuje, že by na některou z takových forem intervence muselo nutně dojít, a narážím na to, že ten

scénář tak, jak se rozvíjí teďka, tak jak ta situace vypadá teď, podle mého názoru je z ruského pohledu úplně to ideální, co v Kremlu mohli doufat.

Jan BUMBA, moderátor

Jak to myslíte, co je z pohledu Kremlu ideální.

Jan ŠÍR, odborník na Rusko a postsovětský prostor, **Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy

To, že Lukašenko má ruce od krve. To, že je nelegitimní, že je uzurpátor a že Bělorusko nezůstane tou zemí, jakou bylo dřív, tím pádem on je oslaben, tím pádem je poddajný, vydíratelný a bude muset, protože i je ostrakizován navenek se svojí další politice orientovat na Rusko, což samozřejmě Rusko může využít k prosazování svých dlouhodobých strategických cílů v Bělorusku.

Jan BUMBA, moderátor

To znamená, že slabý prezident, slabý Lukašenko, o jehož legitimitě se pochybuje doma i v zahraničí, je prezident, který vyhovuje moskevskému Kremlu?

Jan ŠÍR, odborník na Rusko a postsovětský prostor, **Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy

Já se domnívám, že ano. Já se domnívám, že to je absolutně to, v co v Kremlu doufají, protože v Kremlu mají plány ani ne tolik s Lukašenkem jako s Běloruskem, coby stále ještě nezávislou zemí. A tyto cíle, které v Kremlu mohou mít, je možné naplnit pouze za nějaké nestandardní situace, pokud by k tomu nemělo dojít nějakou nestandardní cestou a v tomhle ohledu vůdce Běloruska, který nebude schopen čelit tomu ruskému tlaku, který má dlouhodobou povahu, který je konstantou ruského zahraničněpolitického chování, je podle mého názoru tím nejlepším možným řešením, který se Kremlu nabízí a zatím toto řešení se drží. Jestli, jestli to tak bude ještě za týden, to já tady nechci předvídat. Nicméně, kdyby to dopadlo tak, jak to vypadá teď, dovolím si tedy zopakovat tu svojí tezi, že to je z pohledu Kremlu asi to nejlepší, co mohli vůbec doufat.

Jan BUMBA, moderátor

V současné chvíli se tedy nejví jako pravděpodobná nějaká větší vojenská intervence do Běloruska, třeba i kdyby to mělo být na nějaké pozvání Alexandra Lukašenkova, jak jste také připomínal, v Československu máme zkušenost se zvací dopisy. To zatím se nezdá jako pravděpodobná varianta?

Jan ŠÍR, odborník na Rusko a postsovětský prostor, **Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy

Já nejsem schopen tady tu pravděpodobnost nějakým způsobem ocenit, ale už to, že se o ní bavíme, znamená, že je na stole a že ani tento scénář vývoje nejde zcela vyloučit, myslím si, že ta varianta z pohledu Kremlu není nutně preferovaná a důvodem je to, že by to velmi pravděpodobně s sebou neslo dodatečné náklady pro Rusko v podobě sankcí, kdyby se muselo jednat, Lukašenko už není považován západními zeměmi za legitimního vůdce, k pozvání cizích vojsk nestačí pouze dopis nebo jeden telefonát hlavy státu, to všechno musí být schváleno nějakou procedurou, čemuž nic nasvědčuje, to znamená, jednalo by se tady o flagrantní porušení mezinárodního práva, na které by mezinárodní společenství velmi pravděpodobně zareagovalo dodatečnými sankcemi vůči Rusku, a to je něco, co může ovlivnit ruské kalkulace, proto si myslím, že to není preferovaná varianta z pohledu Ruska.

Jan BUMBA, moderátor

Má tedy Vladimir Putin nějaký důvod pomáhat Alexandru Lukašenkovi, nebo nemá?

Jan ŠÍR, odborník na Rusko a postsovětský prostor, **Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy

Myslím si, že důvod je nasnadě, a to je ten, že pro Putina je noční můra, že by mohlo v zemi, nebo v prostoru, který se v Rusku nárokuje jako součást vlastní sféry vlivu, jak oni rádi říkají, mohlo dojít k svržení tyрана cestou veřejných protestů, to by samozřejmě mohlo, zejména v Rusku mezi populací vyvolat nálady, že něco takového by mohlo být možné i u nich a vzbudit celou dobu, celou, celou řadu dalších otázek ohledně toho, proč v Rusku

toho tyrana schopni svrhnout nejsou, zatímco Bělorusům, Ukrajincům, předtím i Gruzínům, teďka i Arménům před 2 lety se to podařilo, takže v tom ohledu si myslím, že tohle to, tenhle ten scénář pro Vladimira Putina určitě žádoucí není.

Jan BUMBA, moderátor

Když hovoříte o sférách vlivu, tak znamená to, že z pohledu dnešní Moskvy Bělorusko není úplně samostatný stát, který by si měl sám rozhodovat o svém osudu?

Jan ŠÍR, odborník na Rusko a postsovětský prostor, **Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy

Myslím si, že Rusové přesně v těchto intencích uvažují a ten vztah mezi Ruskem a Běloruskem má značně asymetrickou povahu, to znamená, tady je možné hovořit o velmi omezené suverenitě a je tady možné hovořit o silné závislosti Běloruska na Rusku, která je patrná v řadě ohledů, nejenom v té oblasti zahraniční politiky, jak už jsme tady zmínili, ale, já už jsem to řekl, Rusko udržuje v Bělorusku třeba svůj vojenský kontingent, to Bělorusko samozřejmě má naprosto klíčové geostrategické postavení, zejména s ohledem na možné plány Ruska dále expandovat směrem do Pobaltí a tím vším je dán ten ruský zájem o Bělorusko, to znamená, sporu Ruska skutečně Bělorusko je zcela klíčovou zemí, kde Rusové budou hodlat si ten svůj vliv a tu svoji přítomnost zachovat i nadále.

Jan BUMBA, moderátor

Hostem dnešního Interview je politolog, odborník na Rusko a postsovětský prostor Jan Šír. V ruské televizi se objevovaly paralely mezi dnešním Běloruskem a Ukrajinou v roce 2014. Jak bychom měli rozumět tomuhle narativu. Je to varování před nějakým chaosem?

Jan ŠÍR, odborník na Rusko a postsovětský prostor, **Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy

Může to být, může to být signál směrem do Běloruska. Podívejte se, Ukrajinci se snažili o něco podobného a vykoledovali si za to ozbrojenou intervenci, asi takhle, asi takhle bych to interpretoval, nicméně ty paralely mezi Majdanem a dnešním Běloruskem děním asi bychom nějaké našli, ale je předčasné tady rozvíjet je dál, protože ty události v Bělorusku ještě nejsou ukončeny, to je jedna věc, zatímco na Ukrajině už víme, jak to dopadlo. A druhá věc je, i tady v tom českém veřejném diskursu, nejenom v Rusku, ten Majdan velmi často je ztotožňován s tím chaosem, který na Ukrajině nastal poté, nicméně tady dochází k chybě úsudku a k velice cílenému posouvání toho rámování těch událostí. Já třeba zastávám názor, že to, k čemu došlo na Ukrajině, samozřejmě není důsledkem Majdanu, ale té ruské invaze.

Jan BUMBA, moderátor

A v čem je to jiné, to dění, myslím teď to občanské vzednutí, to, že lidé vyšli do ulic. V čem je rozdíl mezi Majdanem ukrajinským v roce 2014 a dnešním Běloruskem?

Jan ŠÍR, odborník na Rusko a postsovětský prostor, **Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy

Tak ty, opakuji, hlavní shodný rys vidíme v tom, že skutečně lidé vyšli do ulic a dali najevo svoji nespokojenost se stávajícími poměry.

Jan BUMBA, moderátor

A jsou nějak jiné, ty požadavky jsou v něčem jiné, cíle, hesla, jakými se lidé prezentují.

Jan ŠÍR, odborník na Rusko a postsovětský prostor, **Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy

Jsou, určitě. Na Ukrajině to nebylo spojeno až do toho tragického vyvrcholení 18. až 20. února s masakrem. Zatímco, zatímco v Bělorusku už prostě došlo na střelbu do lidí. I to zatýkání a ty státní represe jsou, jsou daleko silnější, ta rozbuška je jiná. Na Ukrajině tou rozbuškou se stalo odmítnutí prezidenta Janukovyče podepsat vlastně 7 let od vyjednanou a hotovou asociační dohodu s Evropskou unií. V tom Bělorusku skutečně mám takový dojem, zatím veřejnost akcentuje domácí témata spojená právě s ukončením represí s

možností toho, aby měli příležitost participovat na správě věcí veřejných mimo jiné pro prostřednictvím voleb, které byly evidentně zfalšovány.

Jan BUMBA, moderátor

Je tohle zásadní rozdíl, protože přiznám se, četl jsem to i v komentářích světových médií, že v Bělorusku, alespoň tedy zatím to nevypadá jako nějaké proevropské a zároveň protiruské protesty. Jde o to, že opravdu ti lidé, kteří teď protestují v Minsku a dalších městech, soustředí se tedy na vnitřní věci a záměrně tedy nechávají tu mezinárodní politiku stranou?

Jan ŠÍR, odborník na Rusko a postsovětský prostor, **Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy

Myslím si, že ta ukrajinská skutečnost, nebo zkušenost tady mohla sehrát určitou roli, ale myslím si, že to je dáno určitým posunem ve vývoji, ať už v občanské společnosti, v Bělorusku, tak i národního vědomí, národní identity. Bělorusové skutečně teďka prožívají něco, co já bych si dovolil značit za zárodek, nebo začátek dlouhé a velice komplikované cesty k tomu, k té přeměně v politický národ, myslím si, že Ukrajinci tohle to už mohli mít v roce 2014 alespoň, alespoň částečně za sebou. A v Bělorusku, zase v Bělorusku ta situace je jiná, než na Ukrajině, to Bělorusko je daleko víc rusifikováno, to znamená, tam tam těžko vznášet nějaká hesla třeba v jazykové svébytnosti, i když ve veřejném prostoru na běloruštinu prakticky nenarazíte. Tím jenom chci ukázat, že tam, tam existuje řada odlišností od toho ukrajinského vývoje.

Jan BUMBA, moderátor

Ze strany Alexandra Lukašenka a jeho spojenců už zazněla obvinění, že nepokoje jsou podporovány, možná i organizovány ze zahraničí. Prezentuje to stejně i ruská strana?

Jan ŠÍR, odborník na Rusko a postsovětský prostor, **Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy

Minimálně v tom prohlášení, které jsme viděli od tiskové služby Vladimira Putina z tohoto víkendu, se hovořilo o vnějším tlaku a o tom, že je potřeba nedopustit, aby té stávající těžké situace využily destruktivní třetí síly, to znamená, ruská, samozřejmě ten ruský narativ vnímá jakýkoliv občanský protest proti autoritářskému režimu jako výsledek cizího vměšování, které má být formou a podkopání tamějšího režimu. V Rusku rádi operují s tím pojmem barevná revoluce, což je vnímáno přímo jako cesta, která vlastně dosáhnout, dosáhnout změny režimu pomocí těch hybridních způsobů. Zatím ano. Nicméně, co jsem nezaznamenal a v tom taky vidím, aspoň k dnešnímu dni, rozdíl oproti třeba tomu přelomu let 2013/2014 na Ukrajině to, že by ruská média informovala o nějakém fašistickém nebezpečí a v aktivizaci fašistických sil, a tak dále, to tady zatím nevidíme, to znamená, nevidíme tak silnou vlnu nějaké bělorusofobie a nějaké nenávisti hanobení prostě národa ve stavu k Bělorusům, jako jsme viděli třeba v ruských médiích ve vztahu k Ukrajině na přelomu 2013 a 2014 kde, jak se ukázalo, nicméně to sehrálo velice důležitou podpůrnou úlohu pro tu zbraňovou intervenci, která následovala.

Jan BUMBA, moderátor

Do jaké míry závisí tedy další vývoj situace a osud Alexandra Lukašenka na Rusku?

Jan ŠÍR, odborník na Rusko a postsovětský prostor, **Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy

Já už jsem to řekl. Já se domnívám, že Lukašenkovi zbývají poslední 2 zdroje moci nebo síly, o které se může opírat. Jedna je, jedna je loajalita bezpečnostních složek, které on...

Jan BUMBA, moderátor

Ta se možná už taky trochu drolí.

Jan ŠÍR, odborník na Rusko a postsovětský prostor, **Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy

Nebo může ochabovat postupem času. A to druhé, co mu zbývá, je ruský patronát. Uvidíme, jestli v Kremle si spočítají rizika a náklady jako akceptovatelné pro to, aby případně do toho dění nějakým razantnějším způsobem vstoupili nebo ne. A tady připadá důležitá role i na mezinárodní společenství, aby vysílal ty signály

nejenom směrem k běloruskému režimu, ale i směrem k tomu ruskému režimu, že jakákoliv další nepředloženost ze strany Ruska s sebou ponese dodatečné náklady pro Rusko třeba v podobě dalších sankcí.

Jan BUMBA, moderátor

Hostem Interview je dnes politolog Jan Šír. S ohledem na to, jak velké a rozsáhlé jsou protesty proti Alexandru Lukašenkovi, zmínili jsme třeba ony ozbrojené složky, ale jsou to i zaměstnanci velkých státních podniků a další, kdo byli dosud velice loajální, dá se něco takového umlčet.

Jan ŠÍR, odborník na Rusko a postsovětský prostor, **Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy

Dá, samozřejmě, ale myslím si, že...

Jan BUMBA, moderátor

Za velkou cenu.

Jan ŠÍR, odborník na Rusko a postsovětský prostor, **Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy

Myslím si, že ta cena může být vysoká pro všechny, tady je důležité, co jste zmínil, jedna věc. Bělorusko s ohledem na to, jaký systém Lukašenko v Bělorusku vytvořil nebo konzervoval, je stále zemí, kde stát se podílí velkou většinou na tvorbě HDP a stát největším zaměstnavatelem v zemi, to znamená, třeba to stávkové hnutí, které se teďka v Bělorusku, rozbíhá může zásadním způsobem podkopat pozice, podkopat pozice státu, což pak může promluvit třeba i do toho výsledku té stávající konfrontace.

Jan BUMBA, moderátor

Agentura Reuters s odvoláním na běloruské zdroje dnes přinesla zprávu o tom, že Alexandr Lukašenko je prý připraven provést nějaké změny, včetně změn v ústavě, ale odmítá to dělat pod tlakem, co to je, je to nějaké klíčování, snaha získat pro sebe nějaký čas, nebo ještě něco jiného?

Jan ŠÍR, odborník na Rusko a postsovětský prostor, **Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy

Je to, ta jeho komunikace Lukašenka a i Kremlu je i úmyslně mnohoznačná a je konfliktní. A myslím si, že tady cílem je pustit páru a oslabit to protestní hnutí a zároveň i rozdrobit nebo rozštěpit případnou opozici, která se může teďka dále sjednocovat, a proto je potřeba vysílat konfliktní signály, to znamená, každému dáte to, co on chce slyšet.

Jan BUMBA, moderátor

A mezi, mezi tyto signály byste zařadil třeba i to, když Lukašenko říkal, že rozhodně neodstoupí, nebo že vylučuje opakování voleb?

Jan ŠÍR, odborník na Rusko a postsovětský prostor, **Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy

Samozřejmě, to je, to je způsob, kterak si chovat alespoň to malé jádro podporovatelů, které stále může mít z jakýchkoliv důvodů i třeba proto, že ti lidé ještě nemají přístup k informacím, nebo nebyli schopni si učinit nějaký ucelený obrázek ohledně rozsahu a povahy změn, ke kterým, zejména v běloruské společnosti, v posledních dnech dochází.

Jan BUMBA, moderátor

Řekl byste, že ta nálada vypadá tak, že ty davy v ulicích už ale neuspokojí nic menšího, než odchod Alexandra Lukašenka?

Jan ŠÍR, odborník na Rusko a postsovětský prostor, **Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy

Myslím, že ano. Svědčí o tom nejenom ty požadavky, které jsou nějakým způsobem tedy artikulovány, ale je to dáno tím, že Lukašenko už není považován většinou v běloruské společnosti za legitimního vládcce, plus tady došlo ještě na některé další tragické události, narážím zejména na tu ostrou střelbu do lidí, byla prolita krev, to znamená, Lukašenka vlastně poslední týden se změnil z nepopulárního vládcce v něco velmi blízko mezinárodnímu zločinci, protože ta střelba do lidí velmi pravděpodobně si myslím, že může být postižitelná i v oblasti mezi mezinárodního trestního práva, a to jsou věci, které, které nelze odčinit tím, že teď zahájíme dialog a každým dnem ta Lukašenkova neochota přistoupit na ty, na ty požadavky protestujících vede k tomu, že ty tábor se stávají více a více znesvářené, prohlubuje se mezi nimi propast a požadavky se stávají více radikálními.

Jan BUMBA, moderátor

Existuje nebo rýsuje se nějaká pokojná cesta, nějaké pokojné řešení, ale toho, co teď se jeví tak vyhoceně.

Jan ŠÍR, odborník na Rusko a postsovětský prostor, **Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy

V praxi si tím jist nejsem, teoreticky samozřejmě ano, ideální varianta by byla, kdyby Lukašenka odjel do Ruska a nějaký jeho blízký spolupracovník byl připraven na to vytvořit přechodnou vládu, která by postupovala pak krok za krokem k nějakému civilizovanému předání.

Jan BUMBA, moderátor

Mimochodem, když jsme mluvili na začátku o tom telefonátu mezi pány Lukašenkem a Putinem, vyloučil byste, že Lukašenko jednal o svém exilu?

Jan ŠÍR, odborník na Rusko a postsovětský prostor, **Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy

Zaznamenal jsem i takové, takové spekulace, nicméně, myslím si, že během těch telefonátů Lukašenka byl pod tvrdým tlakem prezidenta Putina ohledně pokračování toho, co Putin už zmínil v tom svém blahopřejném telegramu, to znamená, realizace té, jak v Rusku říkají, prohloubené integrace mezi, mezi Ruskem a Běloruskem, plus samozřejmě Lukašenka byl ještě pod velkým tlakem a dostal, lidově řečeno, kartáč za zadržování těch 33 ruských žoldnéřů, které narychlo v sobotu pustil právě proto, aby nějakým způsobem si nezavíral nutně cestu k případnému exilu v Rusku. Nicméně je tady potřeba říci, že nebyl by, nebyl by prvním autokratem, kterého stihl podobný osud. Víme, že v Moskvě už žije zběhlý kyrgyzský prezident Askar Akajev. V Rusku, respektive na ruském kontrolovaných nebo okupovaných územích, se zdržuje občas zběhlý ukrajinský prezident Janukovyč, to znamená, i tohle by byla...

Jan BUMBA, moderátor

Tuším, že před časem i ze Srbska někteří politici odjížděli do Ruska. Ale zajímalo by mě ještě, jakou roli může v tom dalším dění sehrát Svjatlana Cichanouská, která je tedy přesvědčen o tom, že ona je vítězkou voleb, vyzývá třeba k přepočítání hlasů. Jak významnou roli ona může sehrát?

Jan ŠÍR, odborník na Rusko a postsovětský prostor, **Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy

Já se domnívám, že její politická dráha už skončila, nicméně to neříkám...

Jan BUMBA, moderátor

To bylo rychlé.

Jan ŠÍR, odborník na Rusko a postsovětský prostor, **Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy

Nicméně to neříkám nějak pejorativně, ona tu svoji roli, kterou měla sehrát, sehrála, sehrála ji velice důstojně, ona byla, nebo stala se tím symbolem, který ztělesňoval protestní nálady, převládající sentimenty a vlastně tu nevoli velké části běloruské společnosti s převládajícími poměry, ona byla tou osobou, komu ukradla ty hlasy, ona byla tím, kdo porazil Lukašenko. A to, že, to, že zase nechala zlomit po pár hodinách rozhovoru s KGB, je

sice pravda, ale to je něco, co ji asi nikdo soudný nemůže, nemůže vyčítat. Nicméně to byla žena v domácnosti bez politických zkušeností.

Jan BUMBA, moderátor

Myslíte zlomit tím, že pak odešla tedy do exilu.

Jan ŠÍR, odborník na Rusko a postsovětský prostor, **Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy

Samozřejmě, samozřejmě. Tam to probíhalo způsobem, který je charakteristický pro tu strukturu, kterou jsem tady zmínil, která...

Jan BUMBA, moderátor

Takže nemůže být ona vůdkyní opozice teďka.

Jan ŠÍR, odborník na Rusko a postsovětský prostor, **Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy

Myslím si, že ne, že proto nemá osobní předpoklady, ale já už jsem to řekl, já to nemyslím ani pejorativně, ani nijak špatně, ani si nemyslím, že to je špatně pro Bělorusy jako takové, ukázalo se, že ty občanské protesty a veřejné protesty mohou vzniknout, mohou vypuknout a mohou probíhat i bez větší koordinace, i bez toho, že by byly řízeny nějakými konkrétními vůdci. Dneska vlastně ty protesty nemají žádného vůdce, protože všichni opoziční kandidáti z Běloruska vycestovali, mají velmi omezenou možnost zasáhnout do toho dění a věci se daly do chodu, to znamená, abych odpověděl ještě jednou, Čichanouská svoji roli sehrála, myslím si, že ji nesehrála vůbec, vůbec nedůstojně.

Jan BUMBA, moderátor

Pro ten další vývoj ale nepochybně jakási koordinace by byla důležitá, takže víme něco o tom, jestli se formuje teď v Bělorusku něco, nepřesná paralela, ale něco na způsob Občanského fóra, jaké jsme zažili v Československu?

Jan ŠÍR, odborník na Rusko a postsovětský prostor, **Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy

Existují volání po vytvoření takové struktury, protože stále protestující jsou vedeni tím heslem, že stojí o pokojné předání moci, o civilizované předání moci, to znamená tady v případě, že by nakonec Lukašenka souhlasil s tím, že nějaký dialog je možný, bude potřeba jej vést s někým. Nicméně, co vím, tak veškerá, veškerá konsolidace těch opozičních sil probíhá v zahraničí, což je dáno tím, že všechno, vlastně výrazné osobnosti běloruského veřejného života, které daly najevo svůj nesouhlas, dnes už tedy můžeme tvrdit bývalým prezidentem Lukašenkem, byly, byly nuceny opustit zemi. A samozřejmě, myslím si, že tohle to je určitý faktor, který dává Lukašenkovi určitý, byť velice malý, manévrovací prostor pro řešení těch vnitroběloruských problémů, před kterými teďka stojí.

Jan BUMBA, moderátor

Jak pravděpodobné či nepravděpodobné je, že Alexandr Lukašenko zůstane po dalších 5 let prezidentem Běloruska?

Jan ŠÍR, odborník na Rusko a postsovětský prostor, **Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy

To samozřejmě by bylo věštění z křišťálové koule. Já už jsem to řekl. V případě, že zůstane, tak bude stát na represivních složkách a bude stát v čele Běloruska jako bojar ruského cara, nicméně vyloučeno to samozřejmě není, byť svoji legitimitu definitivně pozbyl minulou neděli.

Jan BUMBA, moderátor

Politolog Jan Šír z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy byl hostem dnešního Interview. Děkuji vám za rozhovor a děkuji, že jste přišel. Na shledanou.

Jan ŠÍR, odborník na Rusko a postsovětský prostor, **Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy

Děkuju za pozvání.

Jan BUMBA, moderátor

Od mikrofonu se loučí Jan Bumba.

Lukašenko má ruce od krve a to je pro Kreml nejlepší, úloha Cichanouské skončila, říká expert Šír

17.8.2020 ČRo - plus.cz str. 00 Zahraniční

Po zmanipulovaných prezidentských volbách v Bělorusku vyšly do ulic davy nespokojených občanů. Může se dosavadní hlava státu Alexandr Lukašenko udržet u moci? V Interview Plus na to odpovídá expert Jan Šír.

Prezident Alexandr Lukašenko, který bývá označován za posledního diktátora v Evropě, se už telefonicky spojil s Vladimírem Putinem, který mu měl přislíbit pomoc.

Podle Jana Šíra, odborníka na postsovětský prostor z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy, tím Rusko vysílá signál, že Bělorusko je jeho hájemstvím, do kterého nenechá nikoho „strkat nos“.

Možných forem ruské intervence v bývalé sovětské republice může být vícero. „Existuje zkušenost s Ukrajinou a je možné uvažovat i o posílení ruského kontingentu v zemi,“ říká a připomíná také formu bratrské pomoci, s níž mají ze strany Sovětského svazu svou historickou zkušenost i Češi a Slováci.

Zatím ale nic nenasvědčuje tomu, že by mělo k některé z forem intervence bezprostředně dojít. Kreml se totiž může spokojit se aktuální situací, která je pro něj nejpříhodnější, myslí si Šír.

„Teď je to z pohledu Kremlu ideální – to, že Lukašenko má ruce od krve, z něj dělá poddajného a vydíratelného. Ve své další politice se bude muset orientovat na Rusko.“ Krví na rukou Alexandra Lukašenka připomíná odborník pokusy o brutální potlačení protestů, bezprostředně po vyhlášení výsledků voleb.

„Byla prolita krev a prezident se změnil z nepopulárního vládce v mezinárodního zločince. To nejde odčinit tím, že zahájíte dialog,“ vylučuje Šír možnost, že by se protestující Bělorusové spokojili s čímkoli jiným, než je definitivní odchod prezidenta.

Lukašenko zmanipulovanými volbami zkrátka definitivně ztratil legitimitu v zemi a nyní mu podle Šíra zbývají jen dva případné zdroje moci – drolící se loajalita bezpečnostních složek, nebo ruský patronát.

Cichanouská splnila úlohu

Expert na oblast bývalého Sovětského svazu má za to, že politická dráha Svjatlany Cichanouské, která v roli prezidentské kandidátky zastoupila svého vězněného manžela, už skončila. Přestože vše nasvědčuje tomu, že volby ve skutečnosti vyhrála.

„Sehrála svou roli velice důstojně a stala se symbolem nevole běloruské společnosti se stávajícím režimem. To, že se nechala zlomit po několikahodinovém rozhovoru s KGB, jí nikdo vyčítat nebude,“ komentuje odjezd Cichanouské z Běloruska do sousední Litvy.

Majdan, nebo Minsk?

Pokud jde o hledání paralel mezi událostmi na Ukrajině v roce 2014, které vedly k okupaci a následné anexi Krymského poloostrova a děním v dnešním Bělorusku, je zatím předčasné je rozvíjet, domnívá se Šír.

Upozorňuje přitom například na rozdílné důvody, které přivedly demonstranty do ulic. „Na Ukrajině šlo o odmítnutí podpisu dlouho vyjednávané asociační dohody s Evropskou unií, zatímco v daleko víc rusifikovaném Bělorusku společnost akcentuje hlavně domácí témata,“ dodává odborník na postsovětský prostor.

Poslechněte si audiozáznam rozhovoru s Janem Šírem, který podrobněji porovnával události na Ukrajině s děním v Bělorusku.

URL| <http://plus.rozhlas.cz/lukasenko-ma-ruce-od-krve-a-je-pro-kreml-nejlepsi-uloha-cichanouske-skoncila-8274594>

Stejná zpráva vyšla také v dalších 2 titulech:

ČRo - plus.cz (*Zahraniční*), ČRo - plus.cz (*Zahraniční*)

Lukašenko má ruce od krve a to je pro Kreml nejlepší, myslí si expert Šír 17.8.2020 ČRo - plus.cz str. 00 Zahraniční

Po zmanipulovaných prezidentských volbách v Bělorusku vyšly do ulic davy nespokojených občanů. Může se dosavadní hlava státu Alexandr Lukašenko udržet u moci? V Interview Plus na to odpovídá politolog Jan Šír.

Prezident Alexandr Lukašenko, který bývá označován za posledního diktátora v Evropě, se už telefonicky spojil s Vladimírem Putinem, který mu měl přislíbit pomoc.

Podle Jana Šíra, odborníka na postsovětský prostor z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy, tím Rusko vysílá signál, že Bělorusko je jeho hájemstvím, do kterého nenechá nikoho „strkat nos“.

Možných forem ruské intervence v bývalé sovětské republice může být vícero. „Existuje zkušenost s Ukrajinou a je možné uvažovat i o posílení ruského kontingentu v zemi,“ říká a připomíná také formu bratrské pomoci, s níž mají ze strany Ruska svou historickou zkušenost i Češi a Slováci.

Zatím ale nic nenasvědčuje tomu, že by mělo k některé z forem intervence bezprostředně dojít. Kreml se totiž může spokojit se aktuální situací, která je pro něj nejpříhodnější, myslí si Šír.

„Teď je to z pohledu Kremlu ideální – to, že Lukašenko má ruce od krve, z něj dělá poddajného a vydíratelného. Ve své další politice se bude muset orientovat na Rusko.“ Krví na ruku Alexandra Lukašenka připomíná odborník pokusy o brutální potlačení protestů, bezprostředně po vyhlášení výsledků voleb.

„Byla prolita krev a prezident se změnil z nepopulárního vládce v mezinárodního zločince. To nejde odčinit tím, že zahájíte dialog,“ vylučuje Šír možnost, že by se protestující Bělorusové spokojili s čímkoli jiným, než je definitivní odchod prezidenta.

Lukašenko zmanipulovanými volbami zkrátka definitivně ztratil legitimitu v zemi a nyní mu podle Šíra zbývají jen dva případné zdroje moci – drolící se lojalita bezpečnostních složek, nebo ruský patronát.

Cichanouská splnila úlohu

Expert na oblast bývalého Sovětského svazu má za to, že politická dráha Svjatlany Cichanouské, která v roli prezidentské kandidátky zastoupila svého vězněného manžela, už skončila. Přestože vše nasvědčuje tomu, že volby ve skutečnosti vyhrála.

„Sehrála svou roli velice důstojně a stala se symbolem nevole běloruské společnosti se stávajícím režimem. To, že se nechala zlomit po několikahodinovém rozhovoru s KGB, jí nikdo vyčítat nebude,“ komentuje odjezd Cichanouské z Běloruska do sousední Litvy.

Majdan, nebo Minsk?

Pokud jde o hledání paralel mezi událostmi na Ukrajině v roce 2014, které vedly k okupaci a následné anexi Krymského poloostrova a děním v dnešním Bělorusku, je zatím předčasné je rozvíjet, domnívá se Šír.

Upozorňuje přitom například na rozdílné důvody, které přivedly demonstranty do ulic. „Na Ukrajině šlo o odmítnutí podpisu dlouho vyjednávané asociační dohody s Evropskou unií, zatímco v daleko víc rusifikovaném Bělorusku společnost akcentuje hlavně domácí témata,“ dodává odborník na postsovětský prostor.

Poslechněte si audiozáznam rozhovoru s Janem Šírem, který podrobněji porovnával události na Ukrajině s děním v Bělorusku.

URL| <http://plus.rozhlas.cz/lukasenko-ma-ruce-od-krve-a-je-pro-kreml-nejlepsi-mysli-si-expert-sir-8274594>

Lukašenko má ruce od krve a to je pro Kreml nejlepší, úloha Cichanouské skončila, říká expert

17.8.2020 irozhlas.cz str. 00 Zprávy ze světa

Jan Bumba, Zuzana Marková

Po zmanipulovaných prezidentských volbách v Bělorusku vyšly do ulic davy nespokojených občanů. I na to, zda se může dosavadní hlava státu Alexandr Lukašenko udržet u moci, odpovídal v Interview Plus na Českém rozhlasu Plus odborník na postsovětský prostor z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy Jan Šír.

Prezident Alexandr Lukašenko, který bývá označován za posledního diktátora v Evropě, se už telefonicky spojil s Vladimírem Putinem, který mu měl přislíbit pomoc.

Podle Šíra tím Rusko vysílá signál, že Bělorusko je jeho hájemstvím, do kterého nenechá nikoho „strkat nos“.

Možných způsobů ruské intervence v bývalé sovětské republice může být vícero. „Existuje zkušenost s Ukrajinou a je možné uvažovat i o posílení ruského kontingentu v zemi,“ říká a připomíná také formu bratrské pomoci, s níž mají ze strany Sovětského svazu svou historickou zkušenost i Češi a Slováci.

Zatím ale nic nenasvědčuje tomu, že by mělo k některé z forem intervence bezprostředně dojít. Kreml se totiž může spokojit se aktuální situací, která je pro něj nejpříhodnější.

„Teď je to z pohledu Kremlu ideální – to, že Lukašenko má ruce od krve, z něj dělá poddajného a vydíratelného. Ve své další politice se bude muset orientovat na Rusko,“ myslí si Šír.

Krví na ruku Alexandra Lukašenka připomíná odborník pokusy o brutální potlačení protestů, bezprostředně po vyhlášení výsledků voleb.

„Byla prolita krev a prezident se změnil z nepopulárního vládce v mezinárodního zločince. To nejde odčinit tím, že zahájíte dialog,“ vylučuje odborník možnost, že by se protestující Bělorusové spokojili s čímkoli jiným, než je definitivní odchod prezidenta.

Lukašenko zmanipulovanými volbami zkrátka definitivně ztratil legitimitu v zemi a nyní mu podle Šíra zbývají jen dva případné zdroje moci – drolicí se loajalita bezpečnostních složek, nebo ruský patronát.

Cichanouská splnila úlohu

Expert na oblast bývalého Sovětského svazu má za to, že politická dráha Svjatlany Cichanouské, která v roli prezidentské kandidátky zastoupila svého vězněného manžela, už skončila. Přestože vše nasvědčuje tomu, že volby ve skutečnosti vyhrála.

„Sehrála svou roli velice důstojně a stala se symbolem nevole běloruské společnosti se stávajícím režimem. To, že se nechala zlomit po několikahodinovém rozhovoru s KGB, jí nikdo vyčítat nebude,“ komentuje odjezd Cichanouské z Běloruska do sousední Litvy.

Pokud jde o hledání paralel mezi událostmi na Ukrajině v roce 2014, které vedly k okupaci a následné anexi Krymského poloostrova a děním v dnešním Bělorusku, je zatím předčasné je rozvíjet, domnívá se Šír.

Upozorňuje přitom například na rozdílné důvody, které přivedly demonstranty do ulic. „Na Ukrajině šlo o odmítnutí podpisu dlouho vyjednávané asociační dohody s Evropskou unií, zatímco v daleko víc rusifikovaném Bělorusku společnost akcentuje hlavně domácí témata,“ dodává odborník na postsovětský prostor.

URL| https://www.irozhlas.cz/zpravy-svet/belorusko-protesty-alexandr-lukasenka-prezidentske-volby-jan-sir_2008172131_kro

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
irozhlas.cz (*Zprávy ze světa*)

Zakázky místním dodavatelům

17.8.2020 nazory.aktualne.cz str. 00 1229
Jiří Skuhrovec

Necelou polovinu veřejných zakázek v ČR dostanou místní firmy. Města i kraje tak investují a současně podporují lokální ekonomiku. To je důležité zejména dnes, kdy nezaměstnanost rapidně roste a soukromé investice přinejlepším stagnují. Odhadujeme, že veřejné zakázky loni zaměstnaly 485.000 lidí. Bude to letos více? Na jaké sektory se zaměřit, aby byl efekt nejvyšší?

Nová studie Econlabu realizovaná pro Ministerstvo práce a sociálních věcí odhaduje, že 1 milion investovaný ve stavebnictví vytvoří v ČR zhruba jedno pracovní místo na rok. Stejná investice do vozidel či elektroniky má efekt méně než poloviční. Dopad odhadujeme podle toho, kolik příjmů firmy v daném odvětví vynaloží na mzdy, a to včetně subdodavatelů. Zahraniční subdodávky k efektu na zaměstnanost samozřejmě počítány nejsou, proto vychází relativně hůře právě elektronika.

Z těchto čísel plyne, že např. zaměstnání 44 tisíc nezaměstnaných, kteří letos v ČR přibyli do června 2020 by vyžadovalo navýšení investic zhruba o 55 mld. Kč, tedy navýšení objemu zakázek o 10 %. Samozřejmě musí ale struktura investic odpovídat postižené skupině nezaměstnaných (např. servírky nemohou stavět městské okruhy) a být dobře lokálně zacílená (zakázka v Praze nezaměstná lidi ve Frýdku-Mýstku). Tím se dostáváme k téžišti studie, kterým je otázka podpory místní ekonomiky.

Místní dopad

Za zakázku místní firmě považujeme, když zadavatel a dodavatel mají sídlo ve stejném okrese (u dodavatele postačuje provozovna). Takových zakázek zadají města a kraje zhruba 45 %, jsou však mezi nimi znatelné rozdíly. Např. města České Budějovice, Tábor, Jihomoravský či Královéhradecký kraj zadávají místním přes 2/3 svých zakázek. Místní ekonomice tak pomáhají více, než ostatní.

Ze zadávání místním samozřejmě nelze dělat soutěž. Třeba Praze či Brně je logické že mají podíl místních mají vysoký. Menší města naopak mezi místními firmami těžko najdou dodavatele pro většinu zakázek. Startovní čáru má zkrátka každý nakreslenou jinak, pro podporu místní ekonomiky lze přesto mnohé udělat.

Jaké zakázky nejčastěji dodávají místní firmy?

Pokud chce zadavatel více zadávat místním firmám, měl by zvážit jaké investice jsou k tomu vhodné (a také jak toto dělat bez porušení principu nediskriminace, o tom níže). V první řadě studie ukazuje dva efekty: velikost a odvětví.

Zakázku malého rozsahu dostane místní firma v 57 % případů, nadlimitní otevřenou pouze ve 40 % (detailní statistiky viz studie). Obecně platí, že místní dodavatelé bodují častěji v menších a uzavřených soutěžích. Z hlediska doporučení zadavatelům tedy platí - větší množství malých projektů bude mít na místní ekonomiku pravděpodobně vyšší dopad, než jeden velký projekt ve stejném objemu. Nejedná se přitom navíc pouze o sídlo dodavatele, ale i další efekt skrze jeho subdodavatele. Menší zakázky v tomto směru poskytují jistější a lépe rozložený efekt.

Z pohledu odvětví se nejnázde zadávají místním služby - technické, právní, poradenské, péče o lesy, zeleň a stavební práce. Ve všech těchto odvětvích dostávají místní firmy více, než polovinu zakázek. Není to nijak překvapivé, zatímco stavaře či právníky skutečně najdeme v každém okrese, dodavatele energie či zdravotních pomůcek nikoliv. Studie pouze popisuje tento stav - a dává návod zadavatelům, kde s zadáváním místním firmám začít.

Jedná se o diskriminaci?

Zejména výsledky zakázek malého rozsahu plynou z využívání přímého zadání a uzavřených výzev, které v režimu zákona nejsou k dispozici. Logika je zřejmá - když v uzavřené výzvě (či zjednodušeném podlimitním řízení) pozvu do zakázky místní firmy, skutečně vyhrají místní firmy. Mohu to jako zadavatel beztestně dělat?

V seriálu o metodice pro zakázky malého rozsahu (metodika vydaná spolu s Minsiterstvem pro místní rozvoj a spolkem Oživení 2/2020) možné důvody pro přímé zadání a uzavřenou výzvu probíráme. Podpora místních firem důvodem pro přímé zadání ani utavřenou soutěž není, naopak jednalo by se skutečně o diskriminaci. Nicméně, přímá zadání a uzavřené výzvy metodika připouští jako standardní limity do 250.000 resp. 1.000.000 Kč. V těchto mezích zadavatel může tyto postupy využívat bez omezení, a volit uchazeče dle svého uvážení, pokud dosahuje rozumných cen a okruh oslovených uchazečů přiměřeně obměňuje. I nad limity lze oba postupy používat, má se však jednat o výjimečné situace, které podléhají rozsáhlejšímu zdůvodnění.

Závěr

Efekt veřejných zakázek na zaměstnanost je významný, bude významnější v nadcházejícím roce - kdy právě veřejné investice mohou utlumit negativní dopad COVID-19 na ekonomiku.

Z pohledu státu, studie přináší užitečné vyhodnocení dopadu investic na zaměstnanost. Investiční, ale i dotační politiky by měly být hodnoceny z tohoto úhlu, mají-li za cíl bojovat s dopady ekonomické krize. Investice zde mohou být výhodnější, a dlouhodobě udržitelnější, než dotační podpora. Ministerstvo práce a sociálních věcí si ostatně od nás studii objednalo, aby podtrhlo důležitou roli, jakou veřejné zakázky hrají na trhu práce.

Samosprávám studie ukazuje potenciál pro podporu místních firem (který některá města či kraje již naplno využívají). Nová Metodika pro zadávání malého rozsahu jim tuto praxi může pomoci dále zefektivnit a vyhnout se při tom netransparentnosti či diskriminaci.

Poděkování

- Za výpočet samotných fiskálních multiplikátorů děkujeme Ing. Vilému Semerákovi M.A., Ph.D. z **Fakulty sociálních věd** UK.

- Studii jsme připravili ve spolupráci s Ministerstvem práce a sociálních věcí, konkrétně projektu Podpora implementace a rozvoje sociálně odpovědného veřejného zadávání (Registrační číslo projektu CZ.03.3.60/0.0/0.0/15_018/0000732), hrazeného z prostředků EU. Veškeré nedostatky jdou na náš vrub.

- Vybrané cíle a hypotézy jsme stanovili ve spolupráci se Svazem měst a obcí ČR.

- Veřejné aktivity k tématu podpořila Nadace BLÍŽKSOBĚ .

URL| <http://blog.aktualne.cz/blogy/jiri-skuhrovec.php?itemid=37502>

Stejná zpráva vyšla také v dalších 2 titulech:

Lukašenko je slabý, Moskva toho využije. Cichanouská může dostat Nobelovu cenu, míní expert

18.8.2020 ct24.cz str. 00 Svět

musila

Jak se Rusko zachová vůči sousednímu Bělorusku, kterým zmítají rozsáhlé protesty po prezidentských volbách, je těžké předvídat, ale vojenská intervence není pravděpodobná. V Událostech, komentářích se na tom shodli historik Tomáš Řepa z Univerzity obrany a Jan Šír z Institutu mezinárodních studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. Prezident Alexandr Lukašenko je nyní nejslabší za celou dobu své vlády, opozici ale chybí výrazná tvář, míní také.

Lukašenko se u moci dokázal udržet tak dlouho, protože po rozpadu Sovětského svazu pomohl pozvednout životní úroveň obyvatel, míní Řepa. „V tomto období i vláda pevné ruky mohla být přijatelná pro široké masy obyvatel. Nálada se ve společnosti ale postupně mění,“ dodává. V posledních letech se podle historika snažil běloruský prezident pohybovat mezi Evropou a Ruskem, avšak nedařilo se mu to.

„Jedná se o výsledek dozrávání běloruské společnosti. Částečně se jedná o generačně podmíněnou záležitost. Dospěla nová generace Bělorusů, kteří jsou vzdělaní a blíží jim třeba Varšava než sovětská minulost, kterou tolik akcentuje Lukašenko,“ doplňuje Šír. Kromě vlivu pandemie koronaviru a zfalšovaných voleb zdůrazňuje také ekonomickou stagnaci země jako pohon současných protestů. „Lukašenko se po více než 25 letech začal lidem zajídat,“ konstatuje.

Odkaz

Bělorusové opět demonstrovali. Dělníci vyzvali Lukašenka k rezignaci, ten opatrně připustil nové volby

Kroky Ruska je složité předvídat, Bělorusko ale není Ukrajina

Hosté Událostí, komentářů se shodli na tom, že je obtížné předvídat reakci Ruska na aktuální dění v Minsku a dalších běloruských městech. Vojenskou intervenci ale nepovažují za pravděpodobnou variantu: „Je to určitě jedna z možností, kterou je dobré brát do úvahy. Nicméně z možností, které se Rusku nabízejí, to, myslím, není preferovaná varianta, protože s sebou nese náklady, minimálně v podobě dalších sankcí, které by Vladimir Putin viděl nerad,“ odhaduje Šír.

O řadě scénářů hovoří i Řepa, hodně podle něj záleží na tom, jak obstojí samotný Lukašenko a jestli například vyjde demonstrantům nějakým způsobem vstříc. „Pro Moskvu je důležité, aby v jejím politickém orbitu Bělorusko zůstalo. Bělorusko je koneckonců výrazně závislé na Rusku, dokonce i tranzitem ropy, za který ono samo neplatí, ale naopak inkasuje od třetích zemí. To je geopolitický faktor, který hraje roli,“ popisuje historik z Univerzity obrany.

Zdůrazňuje také rozdílnost protestů v Bělorusku a na Ukrajině před šesti lety. „Role Běloruska je úplně jiná než v případě Ukrajiny, kde byl příběh daleko složitější a vlivů tam bylo víc,“ podotýká. Oba hosté se shodují, že Moskva se vlivu v Bělorusku nevzdá a využije pozice Lukašenka, která je nejslabší za celou jeho vládu.

Fakta

Výsledky běloruských prezidentských voleb

Výsledky běloruských prezidentských voleb

Výsledky zveřejněné ústřední volební komisí přisuzují drtivé vítězství Alexandru Lukašenkovi. Podle těchto údajů obdržel Lukašenko 80,10 procenta hlasů, zatímco Svjatlana Cichanouská 10,12 procenta.

V průběhu volební noci však zveřejnily volební výsledky jednotlivé místní volební komise, podle nichž Lukašenko utrpěl těžkou porážku. Televize BelSat, kterou provozuje polská televize TVP, uvedla, že například ve volebním okrsku ve městě Hrodno zvítězila Cichanouská se 78 procenty hlasů. Když tamní volební komise odmítla podepsat zfalšovaný protokol, policisté ze zvláštních jednotek OMON ji přesvědčili ke „kompromisu“ –? 56 procentům pro Cichanouskou, napsal web BelSatu.

Také podle alternativních exit pollů zveřejněných novináři na sociálních sítích či opoziční organizací Charta97 vyhrála volby s jasnou převahou Cichanouská.

Podle nezávislého projektu Golos, v němž se zaregistrovalo přes 1 180 000 voličů, získala Cichanouská přes osmdesát procent hlasů.

Podle exit pollů provedených mezi voliči, kteří odevzdali svůj hlas na jednadvaceti běloruských ambasádách, získala Cichanouská v zahraničí 81,5 procenta hlasů a Lukašenko šest procent, uvedl web stanice RFE/RL.

Cichanouská může dostat Nobelovu cenu míru

Aktuální protesty nemají jasnou tvář, všímají si také odborníci. Symbolem opozice se stala Svjatlana Cichanouská, ale sama se do kampaně zapojila až po uvěznění svého manžela a prohlásila, že neplánuje být političkou. Usiluje o propuštění politických vězňů a výsání nových svobodných a férových voleb. „Svůj věhlas už si vybudovala. Může být jednou z velkých adeptek na Nobelovu cenu míru, bez ohledu na to, jak stávající srážka nakonec dopadne,“ věří Řepa.

Šír z Institutu mezinárodních studií **FSV UK** objasňuje, proč demonstrace nemají viditelné lídry – jakmile se totiž v minulosti někdo vyprofiloval jako výrazný protikandidát, skončil za mřížemi či v jiné izolaci. „Pokud masa lidí dokáže někoho dalšího vygenerovat, je možné, že by se tam mohl výrazný politik ukázat,“ připouští.

Odkaz

Stávky v továrnách zboží Lukašenkův režim, říká Bělorus Jandjuk

URL| <https://ct24.ceskatelevize.cz/svet/3163992-lukasenko-je-slaby-moskva-toho-vyuzije-cichanouska-muze-dostat-nobelovu-cenu-mini>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
[ceskatelevize.cz](https://www.ceskatelevize.cz)

Zajistit bezpečný svět

18.8.2020 Katolický týdeník str. 07 Perspektivy 34

Zdeněk Ludvík

Pandemie zatěžuje a prověřuje vztahy mezi jednotlivými státy a velmocemi. Povede k větší nestabilitě mezinárodního řádu, nebo k větší spolupráci? Skýtá národnostně pojatý stát větší bezpečí?

Koronavirová krize ještě více obnažila už tak zřejmý fakt. Povaha vztahů mezi státy se dlouhodobě mění, mění se celá mezinárodní politika. Změna v mezinárodních vztazích, jak se označují vztahy všech aktérů mezinárodní politiky, sama o sobě nepředstavuje žádnou anomálii, protože sociální prostředí států je velmi dynamické. Proměna pravidel, která charakterizují, jak k sobě státy a další aktéři mezinárodních vztahů navzájem přistupují, a která se označují termínem mezinárodní řád, provázela státy odnepaměti a jistě tomu tak bude i nadále. Každá taková změna však vyvolává otázky, jak bude v mezinárodním systému zajišťována bezpečnost. Účelem tohoto textu je upozornit na iluzi falešného bezpečí, které skýtá národnostně pojatý stát. A zároveň poukázat na to, že je nezbytné nalézt základní shodu napříč státy ve věci mezinárodního řádu, chceme-li se vyhnout mezinárodní nestabilitě a otřesům.

Respekt k právu klesá

Plné znění zprávy

Po poválečném období relativní stability se na počátku 21. století mezinárodní systém ocitl v geopolitickém přechodu hledání nového uspořádání. Mnoho autorů se snažilo definovat řád, v němž se mezinárodní politika v novém tisíciletí odehrává. Žádná z definic není vyčerpávající ani dostatečně přesvědčivá, ale můžeme nalézt faktory, které dokážou stmelit vztahy mezi státy a demotivovat vyzyvatele (agresora), který usiluje o změnu mezinárodního řádu násilnou cestou.

Těmito faktory jsou mezinárodní právo, jež agresí v ustanoveních Charty OSN zapovídá; vzájemná hospodářská závislost států mezi sebou navzájem, kdy tato provázanost činí agresí nevýnosnou; mnohostranná spolupráce v rámci mezivládních organizací, jež otevírá prostor pro řešení vzájemných sporů, a agrese se tak stává nepotřebnou; sdílené morální normy, které vnímají použití násilí k dosažení (politických) cílů jako neospravedlnitelné, a tudíž agresí jako neakceptovatelnou. Za souběžného působení těchto faktorů je změna mezinárodního řádu násilnou cestou (válkou) málo pravděpodobná. Jak lze ovšem vypožorovat v posledních zhruba deseti letech, jsou tmelící síly výše uvedených faktorů na ústupu. Respekt států k mezinárodnímu právu a ke sdíleným morálním hodnotám setrvale klesá, navíc začíná zdrhávat mezivládní spolupráce v rámci mezinárodních organizací.

Soutěž identit

Hlavní příčinou mezinárodně-politických rozdílů v současném světě je střet států o privilegované postavení v mezinárodním systému. Pověštinou jde o nevojenský nenásilný konflikt, který je v rámci mezinárodní politiky i vnitřních politik států veden s využitím (mezinárodněprávních) legálních i nelegálních prostředků. A ač je v tomto konfliktu stále ve hře moc jakožto klíčová proměnná mezinárodní politiky, má podobu zejména soutěže identit. Státy dnes totiž především „bojují“ tím, že vytvářejí (konstruují) příběhy, které účelově vykládají. Určitá vyprávění (narrativy) jsou úmyslně vnášena do arény mezinárodní politiky, aby v ní působila provokativně a agresivně a zasáhla sféru kolektivní identity druhých států. „Válka narativů“ tak staví na iracionalitě kulturních stereotypů – určité identitární rysy neoprávněně zamlčuje, jiné neadekvátně zdůrazňuje, další zcela nepravdivě vytváří.

Z pohledu křesťanského čtenáře se na tomto místě zasluhuje zmínit, že v těchto identitárních hrách je nejednou využíváno náboženství, a to včetně křesťanství. Někteří političtí aktéři ho používají jako mobilizační nástroj k dosažení vlastních cílů. Otázky víry jsou v takových narrativech okrajové a náboženství je v nich instrumentalizováno do čistě civilizační a kulturní volby. Jinak řečeno, důraz je kladen na význam náboženství pro svět veškerý, nikoli věčný. Spíše než o náboženství pojímané jako nástroj ke kultivaci transcendence tak jde o formu politické teologie.

Nyní, v době trvající pandemie covid-19, se povaha mezinárodního řádu dále proměňuje. Státy v panice citelně omezily množství a kvalitu mezivládní spolupráce, rozuměj, státy se „uzavřely do sebe“. Pod tíhou obav z nákazy se nyní může začít drobit i poslední stabilizační faktor – vzájemná hospodářská závislost. Pokles vlivu tohoto faktoru otvírá prostor k působení faktoru jiného, který má nosný potenciál proměňovat povahu mezinárodního řádu. Tímto faktorem je nový ekonomický nacionalismus – neomerkantilismus.

Žádný stát není soběstačný

Merkantilismus, zjednodušeně řečeno, staví na tezi, že peníze představují národní poklad a kapitál a že úkolem státu je zabránit jejich odlivu za hranice. Merkantilistický stát chce svou produkci vyvážit (a tržít tím pádem peníze) a naopak nechce dovážet cizí produkci (a utrácet peníze). Merkantilistické státy se uchylují k obchodnímu protekcionismu a zavádějí vysoká dovozní cla. Státy se postupně začínají vůči sobě chovat agresivně nejen v hospodářské oblasti, ale ekonomická stagnace se přelévá i do politické sféry. Snaha oslabit druhé státy může vyústit až ve vojenskou agresí, jelikož merkantilismus předpokládá vzestup moci státu pouze za předpokladu poklesu moci ostatních států. Merkantilismus je tak v přímé opozici vůči klasické politické ekonomii (tržní ekonomice). V ní je zdrojem bohatství států otevřenost ekonomik a intenzivní obchodní výměna, kterou nesvazují cla ani množstevní opatření.

A právě nynější omezování přístupu na trhy jednotlivých států naznačuje odklon od mezistátních vztahů rámovaných klasickou politickou ekonomikou k nové verzi merkantilismu – neomerkantilismu. Je namístě si uvědomit, že zajištění bezpečnosti státu cestou neomerkantilistických metod (z teoretického pohledu jde v zásadě o specifickou verzi izolacionismu) je dlouhodobě krátkozraké, až naivní, a to jak pro stát samotný, který takto jedná, tak pro bezpečnost mezinárodního systému jako celku. Teoreticky i empiricky bylo doloženo, že spoléhání se na vlastní soběstačnost v celé šíři produkce, která je nutná k fungování společnosti, je zcela lichá představa. Žádný stát si nedokáže zajistit, aby byl plně soběstačný a aby současně udržel míru svého bohatství. Zchudnutí, růst cen, pokles nabídky a celkové zaostávání jsou nevyhnutelné. V důsledku se tedy materiální

předpoklady k zajištění bezpečnosti státu oslabí. Stát se tak stává zranitelnější, než kdyby se neizoloval a naopak se zapojoval do mezinárodní spolupráce.

Noví vítězové a poražení?

Mezinárodněpoliticky má však neomerkantilismus potenciál citelně působit proti všem čtyřem v úvodu zmíněným faktorům. Neomerkantilismus má přímý negativní vliv na míru otevřenosti globální hospodářské spolupráce. Je tomu tak kvůli klesající frekvenci vzájemných vztahů mezi státy, a tudíž i kvůli klesajícím podnětům, jejichž systematické udržování je pro vztahy spolupráce mezi státy nezbytné. Mezinárodní právo se v důsledku takového vývoje může stát okrajovým prostředkem řešení sporů. Dopad tohoto scénáře na proměnu mezinárodního řádu je zřejmý. Jinými slovy, kladení důrazu na ekonomickou sebestřednost státu může přerůst v neonacionalistické vykreslování států ostatních jako politicky nežádoucích entit. Svorníky mezinárodní spolupráce mizí, mezinárodní systém se může propadnout do těžce soutěživého prostředí fragmentovaných ekonomik. Spory mezi státy se zánikem nástrojů k řešení sporů (mezinárodní právo a mezivládní instituce) mohou začít přerůstat až v ozbrojené konflikty, v jejichž důsledku se objeví noví vítězové a poražení.

Ambice států

Zatím nevíme jistě, zda dojde až k takto zásadní transformaci mezinárodního řádu. Nevíme, zda budeme znát vítěze, kteří budou (spolu) určovat novou povahu mezinárodního řádu, nebo zda zůstane jen u rolí vyzyvatelů, jimž se mezinárodní řád změnit nepodaří. Mezinárodní politika nemusí mít v blízké budoucnosti úplně nový obsah, nemusí si však ani zachovat ten dosavadní. Svět by se mohl ubírat po jakési střední cestě.

Mezinárodní systém, dříve či později, usiluje o dosažení stability. Státy se nechtějí dlouhodobě nacházet v prostředí, které je bezpečnostně nepředvídatelné. Krátkodobě ovšem mezinárodní politika zná situace, kdy je mezinárodní řád vyzyvateli narušen. Velmi stručně řečeno, bývají to státy, jejichž ambice nejsou v dosavadním mezinárodněpolitickém uspořádání patřičně naplňovány. Cílem zahraniční politiky takových států je definování nového mezinárodního řádu, v němž své ambice dokážou uspokojit. Nutno podotknout, že ambice států jsou dnes mnohem plastičtější a vrstevnatější a spíše než vojenské vyjádření tvrdé síly mají povahu zájmů a aspirací ve sféře hospodářské, společenské, kulturní, environmentální a s postupem doby, jak vidno, i náboženské. A také způsoby změny či korigování mezinárodního řádu jsou dnes mnohem sofistikovanější než jen přímým použitím fyzického násilí, tj. rozpoutáním válečného konfliktu.

Dohodnout se

Současní potenciální vyzyvatelé (či v tomto případě iniciátoři dílčích změn) spíše než o zásadní proměnu mezinárodního řádu usilují o jeho částečnou modifikaci v podobě transformace některých jeho tzv. definičních znaků, a to proto, aby z pozměněné situace lépe profitovali (politicky, ekonomicky, ideově atd.). Snahy naplnit tyto aspirace vidíme především na systémové úrovni u globálních velmocí. Ke změně zde může dojít buď primární cestou, podaří-li se iniciátorovi pozměnit definiční znaky mezinárodního řádu zásadnějším způsobem (Ruská federace či byť jen částečně ČLR), anebo cestou sekundární v podobě nezamýšleného důsledku vyvolaného posunem v zahraničněpolitické orientaci státu (USA). Podobné aspirace jsou však pozorovatelné i na úrovni regionálních řádů (mj. Turecko, Írán).

Stát jakožto typ aktéra v mezinárodním systému již od krize v roce 2008 jasně prokazuje svou houževnatost a vytrvalost, a jednoznačně tak nadále sehrává nejnámennější roli v mezinárodních vztazích. Je tudíž třeba s ním počítat jako s klíčovým aktérem, na jehož bedrech bude spočívat hlavní zátěž při budování mezinárodní bezpečnosti jednadvacátého století. Výše zmíněná střední cesta by tedy měla optimálně sestávat z nalezení nejnižšího společného jmenovatele všech konkurujících si aspirací. Takové uspořádání můžeme nazvat globálním managementem. Jde o takovou podobu vztahů mezi státy, kdy sice už nepanuje svrchovaná rovnost každého s každým, přesto jsou do ní zabudovány mechanismy, které umožní každému státu včetně potenciálních iniciátorů změn o svých aspiracích s ostatními diskutovat (a nikoli jim je jen konfliktně vnucovat).

Některé počiny, které spadají pod globální management, jsou již známy, např. G7 / G8 nebo G20. Smyslem ovšem je vytvořit mnohem větší prostor pro konstruktivní dialog mezi státy. Úkol je jasný: nalézt základní shodu na povaze mezinárodního řádu.

Nevstupovat na tenký led

Míra rozporů mezi státy zatím naštěstí není tak velká a rozsah aspirací případných vyzyvatelů / iniciátorů není tak robustní, že by nebylo možno stávající mezistátní rozpory zvládnout a vyřešit (např. americko-čínské

hospodářské spory). Je faktem, že všichni velcí hráči světové politiky jsou si vědomi vlastních mocenských kapacit a důsledků jejich použití. Jsou natolik zkušení, že mají naučenou strategickou kulturu chování v mezinárodních vztazích. Lidově řečeno, vědí, kde už je tenký led. Sdílené morální normy také nebyly zcela opuštěny a brzdí mezinárodněpolitická vybočení. Existuje tak reálná naděje, že se svět nakonec na cestu ke globálnímu managementu či k jiné formě spolupráce, a tedy světu bez systémové nestability, vydá. Pouze svět, v němž zajištění bezpečnosti jednoho každého státu je společným úsilím všech států, bude světem bezpečným.

O autorovi| Zdeněk Ludvík, Autor působí na katedře bezpečnosti a práva Vysoké školy Ambis a na katedře bezpečnostních studií v Institutu politologických studií **Fakulty sociálních věd** UK

Foto autor| Snímek Pixabay

Foto popis| Vyvážen a nedovážen? Uzavřít se do sebe? Jak se zachovají státy a velmoci v této době? Na fotografii je hamburský přístav.

18. 8. 2020 - kdo má dneska narozeniny?

18.8.2020 zenysro.cz str. 00

hudlenka Vloženo 17. 8. 2020 Inspirovat se Líbí se mi 0

55. let oslaví dneska Stanislava Jachnická, která je česká divadelní a televizní herečka. Kromě divadelních prken Stáňa ú činkuje také v televizních seriálech.

Věnuje se dabingu. Poté, co začala dabovat Lisu Kudrow v Přátelích stala se Lisinou hlavní dabérkou (např. ve filmech Přeber si to, Šťastná čísla atd.).

Dabuje také francouzskou herečku Juliette Binoche.

O dva roky méně je dnes Robertu Zárubovi, jenž je český sportovní komentátor a vysokoškolský pedagog.

Působí na katedře žurnalistiky při **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy.

48. let dnes má i česká herečka Petra Špindlerová.

Vystudovala střední školu a kromě herectví se věnovala i modelingu.

Hrála v mnoha divadelních inscenacích, např. Postel plná cizinců, Kennedyho děti aj. V televizi byla známá zejména rolí Hany Zikové v seriálu Rodinná pouta.

A krásné 46. narozeniny může dnes slavit také Lucie Benešová, česká seriálová herečka a dabérka. Působí v divadle i televizi.

Hraje v mnoha seriálech, např. Slunečná, Ulice, atd)

Je patronkou např. organizace Dejme šanci dětem, o.p.s..

Všem přeji krásné narozeniny.

Hudlenka

URL| <https://www.zenysro.cz/blogy/vypis-se-z-toho/18-8-2020-kdo-ma-dneska-narozneniny>

Na vraždě Haríriho se nepodílel Hizballáh, řekl soud. Expertku verdikt překvapil

18.8.2020 cnn.iprima.cz str. 00

FTV Prima

Video Player is loading. Přehrát video Pauza Přehrát zvuk Aktuální čas Duration

Načteno

Stav

Stream Type LIVE

Plné znění zpráv

Zbývající čas
Rychlost přehrávání
1x
Kapitoly
Kapitoly
Descriptions
descriptions off
, selected
Titulky
subtitles settings
, opens subtitles settings dialog
Titulky vypnuty
, selected
Audio Track
Celá obrazovka
Cast to Chromecast
This is a modal window.
Beginning of dialog window. Escape will cancel and close the window.
Text
Color
White
Black
Red
Green
Blue
Yellow
Magenta
Cyan
Transparency
Opaque
Semi-Transparent
Background
Color
Black
White
Red
Green
Blue
Yellow
Magenta
Cyan
Transparency
Opaque
Semi-Transparent
Transparent
Window
Color
Black
White
Red
Green
Blue
Yellow
Magenta
Cyan
Transparency
Transparent
Semi-Transparent

Opaque
Font Size
Text Edge Style
None
Raised
Depressed
Uniform
Dropshadow
Font Family
Proportional Sans-Serif
Monospace Sans-Serif
Proportional Serif
Monospace Serif
Casual
Script
Small Caps
Reset restore all settings to the default values
Done
Close Modal Dialog
End of dialog window.

Na pumovém útoku, při němž v roce 2005 v Bejrútu zemřely dvě desítky lidí, včetně libanonského expremiéra Rafíka Harírího, se nepodílelo vedení libanonského hnutí Hizballáh ani syrská vláda. Vyplývá to z verdiktu Zvláštního soudu OSN pro Libanon, který rozhodoval o vině čtyř členů radikálního Hizballáhu. Ti jsou souzeni v nepřítomnosti a výše trestu má být oznámena v jiném termínu. Podle vědecké pracovnice Ireny Kalhousové z Institutu politologických studií může konečný verdikt soudu přispět k ještě napjatější situaci v zemi. Uvedla to v rozhovoru pro CNN Prima NEWS.

reklama

„Soud je toho názoru, že Sýrie a Hizballáh mohly mít zájem na odstranění pana Harírího a jeho politických spojenců. Neexistuje ale důkaz, že by vedení Hizballáhu bylo do Harírího vraždy jakkoli zapojeno, a není ani žádný přímý důkaz o zapojení Sýrie,“ uvedl soudce David Re podle agentury Reuters.

Libanonské šíitské hnutí Hizballáh, které podíl na Harírího vraždě vždy odmítalo, patří k nejlivnějším aktérům libanonské politické scény a dlouhodobě se jako strana podílí na vládě. Má ale také Íránem podporované ozbrojené křídlo, které řada zemí považuje za teroristickou organizaci a které jako spojenec Damašku bojuje i ve válce v Sýrii.

Neexistující důkaz

V rozhovoru pro CNN Prima NEWS hovořila vědecká pracovnice Irena Kalhousová z Institutu politologických studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy, kterou verdikt soudu na jednu stranu překvapil. „Nedalo se ale čekat, že se u těchto čtyř lidí, které soud zkoumal, najde například e-mail, kde by bylo přímé zadání z vedení Hizballáhu k likvidaci Harírího,“ uvedla Kalhousová.

Podle ní je situace v Libanonu dlouhodobě složitá. „Čelí ekonomické, politické i koronavirové krizi. Navíc se po výbuchu v Bejrútu před dvěma týdny ukázalo, že země je dlouhodobě špatně řízená,“ pokračovala Kalhousová.

Hizballáh je hluboce zakořeněn v libanonské politice. Podle Kalhousové závisí na budoucnosti radikálního hnutí také budoucnost celé země. „Mnoho zemí ho považuje za teroristické hnutí a je součástí libanonského politického, bezpečnostního i politického systému. Do určité míry drží Libanon jako rukojmí. Například mezinárodní nebo finanční pomoc nemůže do Libanonu úplně plynout, protože teroristické hnutí je součástí vlády,“ řekla Kalhousová.

Konečný verdikt soudu podle ní může přispět k ještě napjatější situaci v zemi. „Minimálně tím, že Libanonci budou víc naštvaní na to, v jaké situaci je země kvůli Hizballáhu,“ dodala.

Harírí se zasazoval o odchod syrských jednotek ze země

Vynesení rozsudku soudu OSN se podle agentury AP účastní i Harírího syn Saad, který byl rovněž premiérem Libanonu. Poprvé se jeho vláda národní jednoty rozpadla poté, co z ní odešlo deset ministrů Hizballáhu, který požadoval ukončení vládní spolupráce s tribunálem OSN. Loni koncem roku oznámil Harírí svou demisi v reakci na protivládní protesty, jejichž účastníci viní vedení země z korupce, sektářského rozdělování moci a neschopnosti řešit dlouhodobou hospodářskou a finanční krizi.

Sunnita Harírí, který byl premiérem Libanonu v letech 1992–1998 a 2000–2004, byl pro mnohé Libanonce respektovaným politikem mimo jiné proto, že hrál důležitou roli při obnově země po občanské válce v letech 1975 až 1990. Po jeho zavraždění vypukla v zemi takzvaná cedrová revoluce, jejímž výsledkem byly

nové volby a definitivní odchod syrských jednotek. Ty přišly do země na počátku občanské války a Harírí se zasazoval o jejich odchod.

URL| <https://cnn.iprima.cz/osn-rozhodlo-na-vrazde-haririho-se-nepodilel-hizballah-7856>

Jak ovlivní výsledky volební účast?

19.8.2020 ČT 24 str. 18 20:00 90' ČT24

Roman FOJTA, moderátor

Právě na volební účast se chci zeptat, může nějakým způsobem ovlivnit výsledky? Jsou nějaké strany, které mají, řekněme, věrnější jádro voličů, pomůže vyšší účast? Jsou strany, kterým naopak může uškodit a můžou těžit z nižší účasti?

Petr SOUKUP, sociolog, **Fakulta sociálních věd**, Univerzita Karlova

Tak určitě, standardně v podstatě v celých dějinách, co teda jsou strany, které můžem sledovat ve sněmovně nebo případně v senátu tady v Česku, tak víme, že poměrně tvrdé voličské jádro mají komunisté, poměrně silné jádro má i ODS, naopak vztah voličů ČSSD bývá chladnější a stejně tak, řekl bych, jako relativně volatilní voliče má i ANO, to znamená, pokud bude špatné počasí, pokud bude koronavirus a tak dál, tak tyto stavy mohou být ohroženější.

Roman FOJTA, moderátor

Říká Petr Soukup, sociolog z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. Moc vám děkuju za vaše odpovědi, hezký večer.

Petr SOUKUP, sociolog, **Fakulta sociálních věd**, Univerzita Karlova

Díky, pěkný večer i vám.

Hnutí ANO dál válkuje konkurenci. Proč?

19.8.2020 ČT 24 str. 17 20:00 90' ČT24

Petr SOUKUP, sociolog, **Fakulta sociálních věd**, Univerzita Karlova

Dobrý večer i vám.

Roman FOJTA, moderátor

Tak, pokud se podíváme na veškeré průzkumy z poslední doby, hnutí ANO si v nich stabilně drží podporu kolem 30 %, čím to podle vás je?

Petr SOUKUP, sociolog, **Fakulta sociálních věd**, Univerzita Karlova

No. Když se podíváme na výsledky podobných výzkumů pro volební strany napříč Evropou, tak je patrné, že vlastně je to takový v uvozovkách trochu bonus za něco, co bysme mohli nazvat zvládnutí první vlny koronavirové pandemie a samozřejmě asi lze v tom číst i některá opatření, která byla činěna, řekl bych, nad

rámec a můžeme je označit jako populistická, ať už to bylo navyšování platů některých skupin důchodů i ten současný příslib, že důchodci dostanou bonus na Vánoce, tak to všechno se asi v těch preferencích zrcadlí.

Roman FOJTA, moderátor

Dobře, ale jak v tomhle kontextu číst tedy ty výsledky sociální demokracie v těch průzkumech? Většinou se pohybuje kolem těch pěti šesti procent, v některých průzkumech jsem viděl 9,5 procenta, ale nicméně, je to pořád výrazně nižší než má hnutí ANO. Čím to podle vás je?

Petr SOUKUP, sociolog, **Fakulta sociálních věd**, Univerzita Karlova

No to je, řekl bych, výraznou schopností hnutí ANO a zejména teda premiéra Babiše prodat všechny úspěchy, a to dokonce i ty, které patří koaličnímu partnerovi a naopak teda extrémní neschopností sociální demokracie prodat úspěchy, které přineslo ANO.

Roman FOJTA, moderátor

O to se bude snažit právě zřejmě v této kampani, jak už jsem zmiňoval, červený svetr Jana Hamáčka, ten se stal symbolem těch prvních týdnů pandemie, teď figuruje na billboardu. Sociální demokracie se snaží akcentovat právě to téma ochrany obyvatel, zároveň se vymezit proti ministru zdravotnictví, nominantovi z hnutí ANO. Je to správná taktika podle vašeho názoru, může opravdu sebrat voliče hnutí ANO?

Petr SOUKUP, sociolog, **Fakulta sociálních věd**, Univerzita Karlova

Já bych k tomu použil takový příměr, já když si vzpomenu, když sociální demokracie vstupovala do této vlády, tak jsem měl za to a myslím, že jsem nebyl sám, že to je pro ní taková jako poslední šance, jak přežít a možná i poslední šance vůbec ještě nějakou dobu se udržet na nějakých vyšších místech, teď během toho doby společného vládnutí s ANO bych řekl, že sociální demokracie téměř, obrazně řečeno, usmývána k smrti a tohle je druhá a poslední šance, jestli to zabere, to se přiznám, to je věštění z kávové sedliny, já sám si troufám odhadovat, že ne, ale to je opravdu jako subjektivní soud, ale myslím si, že to je nějaká poslední šance a že prostě bohužel sociální demokracie propásla tu šanci prodávat svoje úspěchy a to asi 1 svetr zachrání, ale to je skutečně můj odhad.

Roman FOJTA, moderátor

Říkáte usmývána k smrti, kdo s ní tedy smývá, proč si to podle vás sociální demokracie nechává líbit?

Petr SOUKUP, sociolog, **Fakulta sociálních věd**, Univerzita Karlova

No, no to je velice jednoduché. Smývá s ní ANO, potažmo premiér Andrej Babiš, a když se podíváte na všechny ty veletyče, které vicepremiér, to znamená předseda ČSSD Hamáček udělal, když vždycky slíbil, a tohle už je moc a tady už by sociální demokracie vystoupila z vlády a pak bylo všechno jinak, takových obrátů bylo podle mě tak pět minimálně, tak to je to smýkání.

Roman FOJTA, moderátor

Jak vůbec podle vašeho pohledu sociologa celostátní politika obvykle ovlivňuje krajské volby? Souzníte s politologem Janem Burešem, který právě zmiňoval, že se to velmi promítá?

Petr SOUKUP, sociolog, **Fakulta sociálních věd**, Univerzita Karlova

No je to, a dokonce bych řekl, že tomu přispívají politici, protože sami tuší, že ta náplň, která /nesrozumitelné/, která je vlastně poměrně malá pro občany nezajímavá a tak dál, to znamená, že i teď se dá čekat, že se do toho promítnou nejenom celostátní témata, ale covidová krize a opozice bude hrát tu kartu, že tady máme vládu, která zavádí nesmyslná opatření a tak dál, to s /nesrozumitelné/ samozřejmě nesouvisí a prostě je to tak v zásadě vždycky v dějinách, co kraje v Česku jsou.

Roman FOJTA, moderátor

Pokud se podíváme teď trochu více na opoziční strany, oni čas od času se objevují výzvy, aby právě pravicové strany kandidovaly v jednom bloku, dává to z pohledu sociologa smysl?

Petr SOUKUP, sociolog, **Fakulta sociálních věd**, Univerzita Karlova

Já použiju minulý čas, myslím si, že by to dávalo smysl, pokud by vlastně už na počátku, když přišel koronavirus a začaly se a řešit tenze mezi koalicí a opozicí, se opozice sjednotila, protože ale každá opoziční strana si v uvozovkách hrála nějakou vlastní polívičku a nebyly schopny se ty strany dohodnout, tak si myslím, že v tuto chvíli by to pro voliče bylo vnímáno spíš jako naprosto účelové spojení a že by to stejně nepřineslo kýžený efekt.

Roman FOJTA, moderátor

Nicméně, právě před krajskými volbami se právě tyto strany kolikrát účelově spojují. Pokud si to vezmeme třeba i na té celostátní úrovni, když vezmeme tu čtveřici pravicových opozičních stran, ODS, TOP 09, KDU-ČSL a Starosty a nezávislé. Jaké koalice by dávaly podle vašeho názoru a sociologických zkušeností největší smysl, aby tyhle strany maximalizovaly volební zisk?

Petr SOUKUP, sociolog, **Fakulta sociálních věd**, Univerzita Karlova

No, z mého pohledu by opravdu největší smysl dávala koalice úplně nejširší možná, to znamená, i včetně nezmněných Pirátů, které těžko ideologicky někam úplně zařadíme, ale ono ostatně KDU-ČSL asi není čistá pravicová strana, ale všechny ostatní pokusy budou dílčí, můžou lehce přispět, ale podle mě ne, protože zrovna dojde k tomuto spojení, ale protože zrovna přijdou voliči, kteří jsou naladěni, myslím si, že ty krajské volby v tomto budou takovým zajímavým /nesrozumitelné/ papírkem, protože nejspíš ta volební účast jednak může být o něco nižší a jednak bude dost specifická věkově a tak dál.

Jaká témata rozhodnou podzimní volby?

19.8.2020 ČT 24 str. 16 20:00 90' ČT24

Jan BUREŠ, politolog, Metropolitní univerzita Praha

No, to já nevím. To je opravdu velká otázka, pro mě tady jsou 2 takové otázky nebo novinky, jednak tedy to, že sociální demokracie zrudla a přešla z oranžové na červenou barvu, byť je to jenom symbolika, ale myslím, že někteří voliči to můžou vnímat jako velmi negativně. Vlastně přijali stejnou barvu jako komunistická strana, což taky o něčem jako svědčí programově a tak podobně a zároveň na druhou stranu platí to, co jsem říkal, prostě, jestliže tady určitě je i část voličů, která nesouhlasí s těmi razantními vládními opatřeními v době koronaviru, tak myslím, že tahle ta provokace pana předsedy Hamáčka je ještě více ponoukne k tomu, aby k těm volbám přišli a hlasovali pro kohokoliv jiného než pro sociální demokracii a na druhé straně samozřejmě zase tady budou voliči, kteří zkrátka se obávají a jsou vystrašení těmi informacemi o koronaviru a můžou tedy hlasovat pro sociální demokracii právě z těchto důvodů.

Roman FOJTA, moderátor

My jsme tady v úvodu zmiňovali alespoň některé průzkumy veřejného mínění, které ukazují, že řada stran se pohybuje kolem té pětiprocentní hranice. Řada opozičních stran a vlastně i sociální demokracie, čili dá se z toho dovozovat, že ty volby krajské a senátní budou pro ně ještě důležitější než třeba pro ty strany, které mají v podstatě alespoň podle těch průzkumů jakous takous jistotu, že se do Poslanecké sněmovny dostanou?

Jan BUREŠ, politolog, Metropolitní univerzita Praha

Tak určitě budou důležité zejména pro strany, které jsou právě kolem té pětiprocentní hranice, protože se musí snažit získat nějaké pozice alespoň na krajích, pokud se obávají, že se za rok třeba nedostanou do sněmovny. Je to typická otázka dneska pro lidovce například, kteří jsou sice slaví celostátně, ale silně regionálně na jižní a střední Moravě například, takže tam určitě budou chtít zabodovat. Je to velmi varovné pro TOP 09 a Starosty,

kterí také mají dneska určitou pozici ve sněmovně, ale hrozí jim, že z té sněmovny odejdou a měli by nebo určitě budou se snažit přesvědčit v těch krajských volbách svým případným úspěchem voliče, že by tu stranu ještě neměli házet přes palubu a že by ještě jí měli dát šanci, pokud se tedy do těch krajských zastupitelstev dostanou, nebo dokonce pokud získají nějaké senátorské posty.

Roman FOJTA, moderátor

Říká politolog Jan Bureš z Metropolitní univerzity Praha, moc vám děkuju za vaše odpovědi a přeju hezký večer.

Jan BUREŠ, politolog, Metropolitní univerzita Praha

Hezký večer, děkuju, na shledanou.

Roman FOJTA, moderátor

A přidáme i pohled sociologa, naším dalším hostem je Petr Soukup, sociolog z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy, i vám přeju dobrý večer.

Dopoledne s Proglasem

20.8.2020 proglas.cz str. 00

Kateřina Rózsová, Marcela Kopecká, Manželé Petříčkovi

Našimi hosty v Dopoledni s Proglasem budou manželé Iva a Tomáš Petříčkovi. On pracuje jako ministr zahraničních věcí, ona jako HR a CSR konzultantka, členka Alumni Boardu. Oba se potkali při studiích na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy, studovali mezinárodní vztahy a politologii v Praze. Následovaly společná studia v zahraničí. Dnes vychovávají dvě děti. Svědčí manželství působení ve vysoké politice? I na to se mimo jiné ministra zahraničí Tomáše Petříčka a jeho ženy Ivy budeme ptát.

Dopoledne s Proglasem – od pondělí do pátku zajímaví hosté, podnětné rozhovory, duchovní útěcha, aktuální informace, ale třeba i čas pro oddechnutí a úsměv. Jsme v tom s vámi - už 25 let! (každý všední den 9.00, repríza 0.05).

URL| <https://www.proglas.cz/program/detail-poradu/2020-08-20-09-00-00/>

Výzkum: Online výuka nedokáže tu klasickou plnohodnotně nahradit, shodují se studenti

20.8.2020 brnenskadrba.cz str. 00 Vzdělání

Stres, finanční problémy, deprese a osamělost. Takové pocity nejčastěji zažívali vysokoškolští studenti v době pandemie. Vyplynulo to z prvních výsledků mezinárodního výzkumu Antverpské univerzity COVID-19 International Student Well-being Study, do kterého se mimo jiné zapojily i české univerzity.

Do mezinárodního šetření se zapojilo sedm českých univerzit

Celkem sedm českých univerzit se zapojilo do mezinárodního šetření Antverpské univerzity COVID-19 International Student Well-being Study. Výzkumníci ze sedmadvaceti evropských a severoamerických zemí a také z Jihoafrické republiky zjišťovali, jak ovlivnila pandemie životní podmínky, studium, zdraví a dojem vysokoškoláků ze studia.

Univerzity, které se do mezinárodního výzkumu zapojily: Masarykova univerzita, Karlova univerzita, Univerzita Palackého v Olomouci, Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, Univerzita Hradec Králové, Vysoká škola ekonomická v Praze, Česká zemědělská univerzita v Praze

Respondenti byli většinou studenti bakalářského oboru

Výzkumu, který v Česku koordinovala **Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy ve spolupráci se Sociologickým ústavem AV ČR a probíhal ve dnech 27. dubna až 10. května, se zúčastnilo celkem 6497 vysokoškoláků formou online dotazování. Většinou se jednalo o studenty bakalářského (58%) a magisterského oboru (35%). Studenti doktorského studia tvořili 4% respondentů. „Pozitivně mě překvapila zejména ochota vysokých škol ke spolupráci a ochota studentů odpovídat,“ vyjádřil se k výzkumu výzkumník Petr Soukup z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy.

Jedním z hlavních zjištění výzkumu bylo, že období pandemie bylo pro studenty vysokých škol stresujícím obdobím. „Příčinami byly z počátku nejasné podmínky ohledně studia a zakončování předmětů, výrazně nejednotný přístup učitelů jako byla různá míra zátěže, různé platformy pro komunikaci a také problémy v domácnostech, kde jsou studenti doma,“ doplnil Soukup. Asi dvě procenta respondentů pak kontaktovala kvůli nejasnostem studia poradenské služby univerzity.

Zpět k rodičům

Výsledky mimo jiné ukázaly, že zatímco před pandemií covid-19 bydlelo s rodiči 27% respondentů, během pandemie u rodičů bydlelo téměř šedesát procent studentů. Podobné to bylo i s bydlením na kolejích. Před pandemií bydlelo na kolejích 20% studentů, během pandemie už jen 3% studentů.

Studenti MUNI: Online výuka nedokáže tu klasickou plnohodnotně nahradit

Jarní semestr a s ním spojený přechod na online výuku hodnotí studenti Masarykovy univerzity spíše jako stresující období, které jim ale učitelé ulehčili vstřícným přístupem. Zároveň vysokoškoláci soudí, že online výuka nedokáže tu fyzickou plnohodnotně nahradit. Třetina studentů vykazovala příznaky deprese. U 59 procent studentů bakalářského studia významně narostla studijní zátěž. Průměrný počet hodin samostudia se zvýšil ze 13 hodin na 23 hodin týdně a například 43 procent vysokoškoláků se v době pandemie přestěhovalo zpět k rodičům.

Postup univerzity v době pandemie si schválí 80 procent studentů

Studenti MUNI si naopak schválí postup univerzity: 80 procent jich souhlasilo s tvrzením, že se cítili být dostatečně informováni o všech změnách v chodu univerzity a byli spokojeni se způsobem zavedení ochranných opatření. Ocenili také nasazení pedagogů a ochotu komunikovat s nimi třeba i osobnějšími formami, než je běžné, například prostřednictvím telefonických konzultací. „Poznatky ze všech průzkumů realizovaných mezinárodně i na úrovni univerzity zohledníme při přípravě opatření a variantních řešení pro nadcházející semestr, jehož začátek jsme již na jaře s ohledem na epidemiologickou situaci posunuli až na 5. října,“ řekl rektor Masarykovy univerzity Martin Bareš.

Belgie: Kvalita vzdělávání během pandemie podle studentů poklesla

Jak naznačují výsledky výzkumu z belgických univerzit, i tamější studenti zažívali v důsledku opatření covid-19 zvýšenou míru stresu. Podle velké části studentů se také zvýšila pracovní zátěž a nebylo příliš jasné, co se od nich očekává. Právě z nejistoty pramenila velká míra stresu.

Studenti si mimo jiné stěžovali na to, že je vysoká škola o provedených opatřeních dostatečně neinformovala. Třetina participantů neměla pocit, že by se mohla obrátit na někoho na univerzitě, kdo by tyto obavy vyřešil. Přesto je ale většina studentů spokojena se způsoby, jakým univerzity uplatňovaly svá opatření v souvislosti s ohniskem covid-19.

Finanční problémy i osamělost

Během pandemie se také zvýšil počet belgických studentů, kteří měli finanční problémy. Jednalo se zejména o studenty s migračním pozadím, studenty s rodiči s nižším vzděláním, studenty, kteří si své studium platí sami, a studenty s omezenou dostupností sociálního a ekonomického kapitálu. U studentek, mladších studentů a studentů s omezeným sociálním a ekonomickým kapitálem se objevily také silné pocity osamělosti. Kromě mezinárodního srovnání budou výsledky univerzitám sloužit k tomu, aby mohly lépe cílit svoji pomoc.

URL| <https://brnenska.drbna.cz/zpravy/vzdelani/18396-vyzkum-online-vyuka-nedokaze-tu-klasickou-plnohodnotne-nahradit-shoduji-se-studenti.html>

Stejná zpráva vyšla také v dalších 4 titulech:

brnenskadrba.cz (*Vzdělání*), brnenskadrba.cz (*Vzdělání*), brnenskadrba.cz (*Vzdělání*), brnenskadrba.cz (*Vzdělání*)

Výzkum: Online výuka nedokáže tu klasickou plnohodnotně nahradit, shodují se studenti

21.8.2020 plzenskadrba.cz str. 00 Zprávy

Stres, finanční problémy, deprese a osamělost. Takové pocity nejčastěji zažívali vysokoškolští studenti v době pandemie. Vyplynulo to z prvních výsledků mezinárodního výzkumu Antverpské univerzity COVID-19 International Student Well-being Study, do kterého se mimo jiné zapojily i české univerzity.

Do mezinárodního šetření se zapojilo sedm českých univerzit

Celkem sedm českých univerzit se zapojilo do mezinárodního šetření Antverpské univerzity COVID-19 International Student Well-being Study. Výzkumníci ze sedmadvaceti evropských a severoamerických zemí a také z Jihoafrické republiky zjišťovali, jak ovlivnila pandemie životní podmínky, studium, zdraví a dojem vysokoškoláků ze studia.

Univerzity, které se do mezinárodního výzkumu zapojily: Masarykova univerzita, Karlova univerzita, Univerzita Palackého v Olomouci, Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, Univerzita Hradec Králové, Vysoká škola ekonomická v Praze, Česká zemědělská univerzita v Praze

Respondenti byli většinou studenti bakalářského oboru

Výzkumu, který v Česku koordinovala **Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy ve spolupráci se Sociologickým ústavem AV ČR a probíhal ve dnech 27. dubna až 10. května, se zúčastnilo celkem 6497 vysokoškoláků formou online dotazování. Většinou se jednalo o studenty bakalářského (58 procent) a magisterského oboru (35 procent). Studenti doktorského studia tvořili čtyři procenta respondentů. „Pozitivně mě překvapila zejména ochota vysokých škol ke spolupráci a ochota studentů odpovídat,“ vyjádřil se k výzkumu výzkumník Petr Soukup z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy.

Jedním z hlavních zjištění výzkumu bylo, že období pandemie bylo pro studenty vysokých škol stresujícím obdobím. „Příčinami byly z počátku nejasné podmínky ohledně studia a zakončování předmětů, výrazně nejednotný přístup učitelů jako byla různá míra zátěže, různé platformy pro komunikaci a také problémy v domácnostech, kde jsou studenti doma,“ doplnil Soukup. Asi dvě procenta respondentů pak kontaktovala kvůli nejasnostem studia poradenské služby univerzity.

Zpět k rodičům

Výsledky mimo jiné ukázaly, že zatímco před pandemií covid-19 bydlelo s rodiči 27 procent respondentů, během pandemie u rodičů bydlelo téměř šedesát procent studentů. Podobné to bylo i s bydlením na kolejích. Před pandemií bydlelo na kolejích 20 procent studentů, během pandemie už jen tři procenta studentů.

Studenti MUNI: Online výuka nedokáže tu klasickou plnohodnotně nahradit

Jarní semestr a s ním spojený přechod na online výuku hodnotí studenti Masarykovy univerzity spíše jako stresující období, které jim ale učitelé ulehčili vstřícným přístupem. Zároveň vysokoškoláci soudí, že online výuka nedokáže tu fyzickou plnohodnotně nahradit. Třetina studentů vykazovala příznaky deprese. U 59 procent studentů bakalářského studia významně narostla studijní zátěž. Průměrný počet hodin samostudia se zvýšil ze 13 hodin na 23 hodin týdně a například 43 procent vysokoškoláků se v době pandemie přestěhovalo zpět k rodičům.

Postup univerzity v době pandemie si schválí 80 procent studentů

Studenti MUNI si naopak schválí postup univerzity: 80 procent jich souhlasilo s tvrzením, že se cítili být dostatečně informováni o všech změnách v chodu univerzity a byli spokojeni se způsobem zavedení ochranných opatření. Ocenili také nasazení pedagogů a ochotu komunikovat s nimi třeba i osobnějšími formami, než je běžné, například prostředním telefonických konzultací. „Poznatky ze všech průzkumů realizovaných mezinárodně i na úrovni univerzity zohledníme při přípravě opatření a variantních řešení pro nadcházející semestr, jehož začátek jsme již na jaře s ohledem na epidemiologickou situaci posunuli až na 5. října,“ řekl rektor Masarykovy univerzity Martin Bareš.

Belgie: Kvalita vzdělávání během pandemie podle studentů poklesla

Jak naznačují výsledky výzkumu z belgických univerzit, i tamější studenti zažívali v důsledku opatření covid-19 zvýšenou míru stresu. Podle velké části studentů se také zvýšila pracovní zátěž a nebylo příliš jasné, co se od nich očekává. Právě z nejistoty pramenila velká míra stresu.

Studenti si mimo jiné stěžovali na to, že je vysoká škola o provedených opatřeních dostatečně neinformovala. Třetina participantů neměla pocit, že by se mohla obrátit na někoho na univerzitě, kdo by tyto obavy vyřešil. Přesto je ale většina studentů spokojena se způsoby, jakým univerzity uplatňovaly svá opatření v souvislosti s ohniskem covid-19.

Finanční problémy i osamělost

Během pandemie se také zvýšil počet belgických studentů, kteří měli finanční problémy. Jednalo se zejména o studenty s migračním pozadím, studenty s rodiči s nižším vzděláním, studenty, kteří si své studium platí sami, a studenty s omezenou dostupností sociálního a ekonomického kapitálu. U studentek, mladších studentů a studentů s omezeným sociálním a ekonomickým kapitálem se objevily také silné pocity osamělosti. Kromě mezinárodního srovnání budou výsledky univerzitám sloužit k tomu, aby mohly lépe cílit svoji pomoc.

URL | <https://plzenska.drba.cz/zpravy/2972-vyzkum-online-vyuka-nedokaze-tu-klasickou-plnohodnotne-nahradit-shoduji-se-studenti.html>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
plzenskadrbna.cz (Zprávy)

Poučení ze světa: Česko zbohatne, když podpoří humanitní obory

21.8.2020 Hospodářské noviny str. 16 Příloha - Víkend

Ondřej Houska

Microsoft je ochotenskvěle zaplatit historiky a filozofy, lidé s humanitním vzděláním šéfují největším britským firmám. V Česku se ale na společenských vědách stále díváme skrz prsty. Doplácíme na to už teď, v době pandemie koronaviru. A i za desítky let se kvůli tomu budeme mít hůř, než bychom mohli.

Měli bychom se ptát, proč se Česko změnilo z údajného mistra světa ve zvládnutí pandemie nového koronaviru ve stát, jehož občany dávají stále vícostatních zemí na rizikovou listinu. A jehož premiér pak musí lidry těchto zemí prosit, aby si to ještě rozmysleli. Českému státu jdou rázná opatření ve stylu příkazů a zákazů. To ukázal na jaře. Ale mnohem méně si ví rady, když se od něj vyžaduje sofistikovanější výkon. „V souvislosti s nárůstem dalšího počtu nakažených je zřejmé, že schopnosti českého státu reagovat na šíření viru jsou omezené,“ konstatoval v HN ekonom Filip Pertold.

Proč tomu tak je? Vysvětlení je řada, například neschopnost státu dostatečně pracovat s daty. Přidejme ale další, velmi podstatný důvod, kterým se nemluví: kašle na humanitní vzdělání, na společenské vědy. Necháváme epidemiology s jejich (logicky) jednostranným pohledem na situaci málem řídit chod země. Dlouhodobě u nás zvýváme jen inženýry a nasloucháme řečem o tom, že by mělo co nejvíc žáků jít na učební obory, místo aby získali komplexnější vzdělání. Ať se o tom budeme pociťovat z desítky let, v době, kdy bude koronavír už jen nepříjemnou vzpomínkou.

„Názápad na nás je běžné, že se problematice veřejného zdraví věnují vedle virologů a epidemiologů i sociologové, historici či etnologové. Jakoukoli společnost nemůžeme účinně chránit bez toho, abychom pochopili, jak funguje. Společnost není laboratoř a nelze v ní dělat experimenty metodou pokus–omyl,“ říká pro HN přední český historik Rudolf Kučera, který setoměsícvesvých 39 letech stal ředitelem Masarykova ústavu a Archivu Akademie věd ČR. Zmiňuje Německo, kde politikům ohledně pandemie radí speciální tým tamní

Akademie věd Leopoldina, složený také z odborníků na psychologii, sociální historii, historii medicíny, práva či ústavního vývoje nebo problematiku vzdělávání. „Bez vyjasněných právních, etických či ekonomických aspektů se budeme i u nás neustále hádat, koho v případě epidemie chránit, proč a za kolik léčit nebo zda má smysl uzavřít celou zemi,“ upozorňuje Kučera.

V Česku se ovšem na tyto aspekty dbá velmi málo. Humanitní a společenské vědy jsou tu cejchovány jako zbytečné. Třeba prezident Hospodářské komory Vladimír Dlouhý, mezi řadou jiných, často opakuje, že prý se jim věnuje příliš mnoho studentů, kteří pak jen těžko hledají uplatnění.

Jen inženýři nestačí

Tvrzení o špatném uplatnění je nesmysl, ke kterému se ještě vrátíme. Ale despekt k tomuto druhu vzdělávání má dopady na celou společnost. Jak už jsme řekli, kdybychom tyto obory brali vážně, mohli bychom, mimo jiné, lépe porozumět i koronaviru. „Úspěšnost reakce jednotlivých států na aktuální pandemii nemá moc co dělat s technickou vyspělostí,“ konstatuje Rudolf Kučera.

V bezesporu vyspělých Spojených státech žije jen něco málo přes čtyři procenta světové populace, ale pochází odsud skoro čtvrtina všech obětí pandemie. Proč? Podle Kučery jsou důvodem nedůvěra ve stát a jeho konání a chybějící společenská soudržnost ústící v neschopnost nalézt jasnou šoudu, jak z davů bez s virem bojovat. „Tohle technické nebo přírodní vědy nikdy nemohou vysvětlit,“ připomíná historik. Pochopit to, proč si USA v pandemii vedou tak špatně, nám ovšem umožní výzkumy humanitních vědců.

V Česku ale o toto vysvětlování nestojíme. Není to překvapivé – nízká priorita, kterou tu dáváme sociologii či historii, se odráží i v nízké úrovni, kterou má tuzemská veřejná debata obecně, nejen nyní v době koronakrizy. České školství by mělo klást důraz na to, aby kvalitní výuku dějepisu či základů společenských věd dostali i žáci, kteří se posléze budou věnovat něčemu úplně jinému. Společnost složená z takových lidí pak věcněji a klidněji vede diskuse, nenechá se tolik zviklat manipulativními praktikami a je celkově kultivovanější a civilizovanější. Musíme se „znovu zaměřit na humanitní vědy včetně základů politické gramotnosti. Vzdělání by nemělo být jen prostředkem, jak získat práci. Musí být tím, co z nás činí plnohodnotné členy společnosti,“ píše komentátor deníku Financial Times Edward Luce v knize Soumrak západního liberalismu. A přidejme argument, na který by mohli slyšet snad i naši odpůrci humanitních věd: „Rozdíl mezi vyspělými rozvojovými zeměmi není jen v počtu inženýrů, ale právě v počtu lidí s společenskovědním vzděláním. V Kazachstánu a řadě dalších postsovětských republik například každý rok absoluuje technické a přírodovědné obory srovnatelné procento studentů jako v Německu nebo ve Francii. Německé nebo francouzské univerzity ale vyprodukují dvojnásobně až trojnásobně větší podíl absolventů společenskovědních oborů,“ podotýká Kučera.

A jak je to s otázkou, jestli jsou takoví absolventi po skončení studia schopni najít práci? Mezi lidmi s diplomem z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy je méně nezaměstnaných než například v případě Přírodovědecké fakulty téže univerzity nebo Fakulty stavební či dopravní pražského ČVUT, ukazují data Střediska vzdělávací politiky. A rozhodně to není jen tím, že by se spokojili s nějakou málo kvalifikovanou prací.

Chceš do Microsoftu? Studuj historii

Hrozba práce mimo studium oborů visí spíše nad jinými. „Třetina amerických absolventů přírodovědných a technických oborů pracuje na pozicích, které takovou kvalifikaci vůbec nevyžadují. Pochází z Ameriky a detekují programátory, kteří pracují jako brigádníci v kancelářích, nebo dokonce obsluhují v restauracích s rychlým občerstvením,“ popisuje Luce.

Nejde o to, aby na české **fakulty sociálních věd** či na filozofické fakulty chodilo násobně více studentů než dnes. Klíčové je, aby vzdělání, které člověk dostane, bylo kvalitní. A součástí skutečně kvalitního vzdělání by měly být prvky společenskovědních a humanitních oborů. „Nevíme, jaké profese bude za pár let trh práce poptávat,“ řekl HN ekonom Filip Pertold. Právě proto je krátkozraké tvrdit, že musíme děti nahnat do učebních oborů, protože po jejich absolventech touží průmyslové podniky. Kterým ovšem stále dominuje nízká přidaná hodnota (a nízké mzdy).

„Už dnes ale víme, že je nutné učit studenty organizovat a plánovat si práci nebo komunikovat tak, aby se lidé různých profesí a kultur byli spolu schopni v práci domluvit. Děti by se těmto softskills, tedy takzvaným měkkým dovednostem, měly učit ve všech předmětech,“ je přesvědčen Pertold. „Má to být něco průřezového, což slouží k tomu, aby chápaly souvislosti, uměly prezentovat své znalosti, komunikovat a pracovat v různorodém kolektivu.“

Právě tyto dovednosti budou klíčovými v době, kdy řada pracovních míst začne mizet kvůli automatizaci výroby. A výrazně se to dotkne právě výroby s nízkou přidanou hodnotou, na kterou stojí český průmysl.

Podle OECD může během zhruba dvaceti let zmizet 14 procent současných typů povolání a dalších 32 procent se kvůli automatizaci radikálně promění. Vladimír Dlouhý, který kandiduje na post šéfa OECD, by to měl vědět.

Trh práce bude podle všeho v budoucnu potřebovat lidi s velkou flexibilitou, znalostí jazyků, schopností argumentovat a řešit problémy mimo svou úzkou odbornost. „Ve Velké Británii nedávno mapovali vzdělání lidí v klíčových pozicích v soukromé i veřejné sféře. Šedesát procent z nich bylo absolventy některého ze společenskovědních oborů,“ říká Rudolf Kučera. „Mezi výkonnými řediteli (CEO) stovky největších britských firem našel tento průzkum 34 absolventů společenských věd a jen 31 absolventů některého z technických či přírodovědných oborů. Prezident Microsoftu Brad Smith říká, že jeho firma se v budoucnu nemůže obejít bez lidí vzdělaných v jazycích, historii, etice, filozofii nebo dějinách umění. Jinými slovy: absolvování kvalitně vyučovaného společenskovědního oboru dává nadprůměrnou šanci dosáhnout skvělé kariéry.“

Investujme proto do kvality výuky těchto oborů a do toho, aby s jejich poznatky přišlo do kontaktu co nejvíce lidí. Vyplatí se to jak dlouhodobě, tak v časech pandemií.

O autorovi | Ondřej Houska, ondrej.houska@economia.cz

Foto autor | Foto: HN – Tomáš Nosil

Foto popis | Co se počítá a co by se mělo počítat „V Kazachstánu vyjde každý rok ze škol zhruba stejně inženýrů jako v Německu a Francii. Co tyto země odlišuje, je počet lidí, kteří vystudují humanitní a společenskovědní obory,“ říká historik Rudolf Kučera.

Poučení ze světa: Česko zbohatne, když podpoří humanitní obory

21.8.2020 iHNed.cz str. 00

Ondřej Houska

Microsoft je ochoten skvěle zaplatit historiky či filozofy, lidé s humanitním vzděláním šéfuji největším britským firmám. V Česku se ale na společenskovědní obory stále díváme skrz prsty. Doplááme na to už teď, v době pandemie koronaviru. A i za desítky let se kvůli tomu budeme mít hůř, než bychom mohli.

Měli bychom se ptát, proč se Česko změnilo z údajného mistra světa ve zvládnutí pandemie nového koronaviru ve stát, jehož občany dává stále víc ostatních zemí na rizikovou listinu. A jehož premiér pak musí lídry těchto zemí prosit, aby si to ještě rozmysleli. Českému státu jdou rázná opatření ve stylu příkazů a zákazů. To ukázal na jaře. Ale mnohem méně si ví rady, když se od něj vyžaduje sofistikovanější výkon. "V souvislosti s nárůstem dalšího počtu nakažených je zřejmé, že schopnosti českého státu reagovat na šíření viru jsou omezené," konstatoval v HN ekonom Filip Pertold.

Proč tomu tak je? Vysvětlení je řada, například neschopnost státu dostatečně pracovat s daty. Přidejme ale další, velmi podstatný důvod, o kterém se nemluví: kašleme na humanitní vzdělání, na společenské vědy. Necháváme epidemiology s jejich (logicky) jednostranným pohledem na situaci málem řídit chod země. Dlouhodobě u nás vzýváme jen inženýry a nasloucháme řečem o tom, že by mělo co nejvíce žáků jít na učební obory, místo aby získali komplexnější vzdělání. A tak neseme důsledky, které přitom budeme pociťovat i za desítky let, v době, kdy bude koronavirus už jen nepřijemnou vzpomínkou.

"Na západ od nás je běžné, že se problematice veřejného zdraví věnují vedle virologů a epidemiologů i sociologové, historici či etnologové. Jakoukoli společnost nemůžeme účinně chránit bez toho, abychom pochopili, jak funguje. Společnost není laboratoř a nelze v ní dělat experimenty metodou pokus-omyl," říká pro HN přední český historik Rudolf Kučera, který se tento měsíc ve svých 39 letech stal ředitelem Masarykova ústavu a Archivu Akademie věd ČR. Zmiňuje Německo, kde politikům ohledně pandemie radí speciální tým tamní Akademie věd Leopoldina, složený také z odborníků na psychologii, sociální historii, historii medicíny, práva či ústavního vývoje nebo problematiku vzdělávání. "Bez vyjasněných právních, etických či ekonomických aspektů se budeme i u nás neustále hádat, koho v případě epidemie chránit, proč a za kolik léčit nebo zda má smysl uzavřít celou zemi," upozorňuje Kučera.

V Česku se ovšem na tyto aspekty dbá velmi málo. Humanitní a společenské vědy jsou tu cejchovány jako zbytečné. Třeba prezident Hospodářské komory Vladimír Dlouhý, mezi řadou jiných, často opakuje, že prý se jim věnuje příliš mnoho studentů, kteří pak jen těžko hledají uplatnění.

Jen inženýři nestačí

Tvrzení o špatném uplatnění je nesmysl, ke kterému se ještě vrátíme. Ale despekt k tomuto druhu vzdělávání má dopady na celou společnost. Jak už jsme řekli, kdybychom tyto obory brali vážně, mohli bychom, mimo jiné, lépe porozumět i koronaviru. "Úspěšnost reakce jednotlivých států na aktuální pandemii nemá moc co dělat s technickou vyspělostí," konstatuje Rudolf Kučera.

V bezesporu vyspělých Spojených státech žije jen něco málo přes čtyři procenta světové populace, ale pochází odsud skoro čtvrtina všech obětí pandemie. Proč? Podle Kučery jsou důvodem nedůvěra ve stát a jeho konání a chybějící společenská soudržnost ústící v neschopnost nalézt jasnou shodu, jak a zda vůbec s virem bojovat. "Tohle technické nebo přírodní vědy nikdy nemohou vysvětlit," připomíná historik. Pochopit to, proč si USA v pandemii vedou tak špatně, nám ovšem umožní výzkumy humanitních vědců.

V Česku ale o toto vysvětlování nestojíme. Není to překvapivé - nízká priorita, kterou tu dáváme sociologii či historii, se odráží i v nízké úrovni, kterou má tuzemská veřejná debata obecně, nejen nyní v době koronakrizy. České školství by mělo klást důraz na to, aby kvalitní výuku dějepisu či základů společenských věd dostali i žáci, kteří se posléze budou věnovat něčemu úplně jinému. Společnost složená z takových lidí pak věcněji a klidněji vede diskuse, nenechá se tolik zvíkat manipulativními praktikami a je celkově kultivovanější a civilizovanější.

Musíme se "znovu zaměřit na humanitní vědy včetně základů politické gramotnosti. Vzdělání by nemělo být jen prostředkem, jak získat práci. Musí být tím, co z nás činí plnohodnotné členy společnosti," píše komentátor deníku Financial Times Edward Luce v knize Soumrak západního liberalismu. A přidejme argument, na který by mohli slyšet snad i naši odpůrci humanitních věd: "Rozdíl mezi vyspělými a rozvojovými zeměmi není nutně v počtu inženýrů, ale právě v počtu lidí se společenskovešním vzděláním. V Kazachstánu a řadě dalších postsovětských republik například každý rok absolvuje technické a přírodovědné obory srovnatelné procento studentů jako v Německu nebo ve Francii. Německé nebo francouzské univerzity ale vyprodukují dvojnásobně až trojnásobně větší podíl absolventů společenskovešních oborů," podotýká Kučera.

A jak je to s otázkou, jestli jsou takoví absolventi po skončení studia schopni najít práci? Mezi lidmi s diplomem z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy je méně nezaměstnaných než například v případě Přírodovědecké fakulty téže univerzity nebo Fakulty stavební či dopravní pražského ČVUT, ukazují data Střediska vzdělávací politiky. A rozhodně to není jen tím, že by se spokojili s nějakou málo kvalifikovanou prací.

Chceš do Microsoftu? Studuj historii

Hrozba práce mimo vystudovaný obor visí spíše nad jinými. "Třetina amerických absolventů přírodovědných a technických oborů pracuje na pozicích, které takovou kvalifikaci vůbec nevyžadují. Po celé Americe najdete programátory, kteří pracují jako brigádníci v kancelářích, nebo dokonce obsluhují v restauracích s rychlým občerstvením," popisuje Luce.

Nejde o to, aby na české **fakulty sociálních věd** či na filozofické fakulty chodilo násobně více studentů než dnes. Klíčové je, aby vzdělání, které člověk dostane, bylo kvalitní. A součástí skutečně kvalitního vzdělání by měly být prvky společenskovešních a humanitních oborů. "Nevíme, jaké profese bude za pár let trh práce poptávat," řekl HN ekonom Filip Pertold. Právě proto je krátkozraké tvrdit, že musíme děti nahnat do učebních oborů, protože po jejich absolventech touží průmyslové podniky. Kterým ovšem stále dominuje nízká přidaná hodnota (a nízké mzdy).

"Už dnes ale víme, že je nutné učit studenty organizovat a plánovat si práci nebo komunikovat tak, aby se lidé různých profesí a kultur byli spolu schopni v práci domluvit. Děti by se těmto soft skills, tedy takzvaným měkkým dovednostem, měly učit ve všech předmětech," je přesvědčen Pertold. "Má to být něco průřezového, co slouží k tomu, aby chápaly souvislosti, uměly prezentovat své znalosti, komunikovat a pracovat v různorodém kolektivu."

Právě tyto dovednosti budou klíčové v době, kdy řada pracovních míst začne mizet kvůli automatizaci výroby. A výrazně se to dotkne právě výroby s nízkou přidanou hodnotou, na které stojí český průmysl. Podle OECD může během zhruba dvaceti let zmizet 14 procent současných typů povolání a dalších 32 procent se kvůli automatizaci radikálně promění. Vladimír Dlouhý, který kandiduje na post šéfa OECD, by to měl vědět.

Trh práce bude podle všeho v budoucnu potřebovat lidi s velkou flexibilitou, znalostí jazyků, schopností argumentovat a řešit problémy i mimo svou úzkou odbornost. "Ve Velké Británii nedávno mapovali vzdělání lidí v klíčových pozicích v soukromé i veřejné sféře. Šedesát procent z nich bylo absolventy některého ze společenskovědních oborů," říká Rudolf Kučera. "Mezi výkonnými řediteli (CEO) stovky největších britských firem našel tento průzkum 34 absolventů společenských věd a jen 31 absolventů některého z technických či přírodovědných oborů. Prezident Microsoftu Brad Smith říká, že jeho firma se v budoucnu nemůže obejít bez lidí vzdělaných v jazycích, historii, etice, filozofii nebo dějinách umění. Jinými slovy: absolvování kvalitně vyučovaného společenskovědního oboru dává nadprůměrnou šanci dosáhnout skvělé kariéry."

Investujme proto do kvality výuky těchto oborů a do toho, aby s jejich poznatky přišlo do kontaktu co nejvíc lidí. Vyplatí se to jak dlouhodobě, tak v časech pandemií.

URL| <http://VIKEND.IHNED.CZ/c1-66805080-pouceni-ze-sveta-cesko-zbohatne-kdyz-podpori-humanitni-obory>

Stejná zpráva vyšla také v dalších 4 titulech:

iHNed.cz, iHNed.cz, modernirizeni.iHNed.cz, modernirizeni.iHNed.cz

Navalnyj pojal politiku jako protikorupční show. Proto se stal Kremlu nepohodlným, podle lékařů je ale z nejhoršího venku

21.8.2020 iHNed.cz str. 00

Martin Ehl

Zdravotní stav ruského opozičního předáka Alexeje Navalného se stabilizoval a může být letecky přepraven na léčení v zahraničí. Podle agentury Interfax to uvedli ošetřující lékaři v sibiřském Omsku. Předpokládá se, že Navalného se někdo pokusil otrávit během jeho cesty po východu Ruska. A zájemců o jeho "odstranění" je v Rusku hned několik. Navalný totiž jako jeden z mála ruských opozičních politiků pochopil, že aby uspěl, musí se stát populistou. A protože žijeme ve věku sociálních sítí a korupce, zvolil si k tomu vhodné prostředky: ve svých pořadech na internetu odhaluje korupci a ukazuje obyčejným Rusům v regionech, jak právě kvůli úplatkářství mají horší život než by musel být.

Tajemství Navalného úspěchu jeden z českých expertů na Rusko, který si nepřál být jmenován, shrnul jednoduše: "Zatímco Boris Němcov byl salónní typ opozičního politika, Navalnyj dokázal propojit svět korupce se světem obyčejného člověka." Liberál Němcov byl zavražděn v Moskvě v únoru 2015. Zabití nebo pokusu o něj neunikli ani další odpůrci režimu prezidenta Vladimira Putina.

Navalnyj si díky svému charizmatu a šikovné práci se sociálními sítěmi vytvořil širokou síť spolupracovníků po celém Rusku, která dokáže mobilizovat i velké protesty. Je to atraktivní i pro mladé, protože s Navalným se něco děje, je to zajímavé a poměrně konkrétní. Jeho kanál na You Tube má téměř dva miliony odběratelů.

Tím se původně ruský nacionalista a blogger stal pro Kreml nebezpečným. A to by mohl být i důvod, proč by se ho tajné služby mohly chtít zbavit jako v minulosti jiných odpůrců režimu. A není ani vyloučeno, že se ho ruská vláda pokusila zabít, aby dala výstrahu Rusům v době, kdy napjatě sledují protesty proti diktátorovi Alexandru Lukašenkovi v Bělorusku.

"Navalnyj Kreml štve, protože je jediný, kdo je schopen dostat lidi do ulic a kdo ve svých videoreportážích kompromitoval velkou část ruské vládnoucí elity," vysvětlil Jan Šír, odborník na Rusko z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy.

Podle něj je Navalnyj "brutální populist", který výborně ovládl marketing a komunikaci na sociálních sítích a odezvu nachází především u těch částí ruské společnosti, která ostře vnímá, že se země něco není v pořádku. "Apeluje hlavně na mladé lidi, na obyvatele měst," řekl Šír.

Čtyřiačtyřicetiletý Navalnyj má za sebou studia na moskevské Univerzitě přátelství a financí a také půl roku na americké Yaleově univerzitě. Původní profesí podnikatel, advokát a obchodník se stal politikem tím, že v roce

2000 vstoupil do liberální strany Jablko, z níž byl po sedmi letech vyloučen kvůli svým nacionalistickým postojům.

Spoluzaložil totiž hnutí Národ, které bylo proti přistěhovalcům z Kavkazu. Účastnil se i pochodu ruských nacionalistů. Za to ho liberální část ruské opozice nemá ráda, i když to podle některých expertů spíš využil instrumentálně jako způsob získání pozornosti, popularity a stoupenců.

Svoji parketu ale našel, když "objevil" téma korupce ruské elity a začal o něm publikovat blogy a videoreportáže. Své první blogy začal publikovat v roce 2006 a postupně svoji aktivitu rozšiřoval s tím, jak jeho blogy byly čím dál víc populární. Jeho vlajkovou lodí je Fond boje proti korupci.

To mu vyneslo jak známost mezi nespokojenými Rusy, tak čím dál otevřenější nepřátelství režimu prezidenta Vladimira Putina – i když se analytici shodují, že mnoho materiálů pro svoje velmi dobře zpracované reportáže dostává od různých představitelů režimu, kteří chtějí diskreditovat své soupeře ve vnitřní boji o moc. Navalnyj pochopil, že pro splnění svých ambicí musí politiku a boj proti korupci podávat jako show.

"Pro Kreml je Alexej Navalnyj nejnebezpečnější z ruských opozičních politiků, protože výborně komunikuje a sbírá kompromitující informace a organizuje protestní akce po celém Rusku. V každém regionu jsou jeho štáby, dobrovolníci, co organizují protesty," shrnuje možné důvody, proč by se Kreml chtěl Navalného zbavit, Marek Menkiszak, šéf ruského oddělení varšavského think tanku Centrum východních studií. "Ve volbách moskevského starosty v roce 2013 získal oficiálně téměř třicet procent, což Kreml dost znepokojilo. Jeho potenciál je velký, má charisma a je schopen mobilizovat."

Například v březnu 2017 zorganizoval protikorupční demonstrace v menších městech, kterých se zúčastnilo zhruba šedesát tisíc lidí. O rok dříve také vyvolala pozornost jeho reportáž, v níž odhalil majetek premiéra Dmitrije Medveděva.

Rok poté byl Navalnyj celkem třikrát ve vězení, pokaždé zhruba na měsíc, za organizování nepovolených protestů. Také v roce 2018 uspěl u Evropského soudu pro lidská práva, který nařídil ruskému státu, aby Navalného odškodnil částkou v přepočtu zhruba 1,6 milionu korun za opakovaná zatčení v letech 2012 až 2014.

Jeho štáb se často stává terčem policejních nájezdů, jeho spolupracovníci jsou šikanováni, někdy má jeho Fond boje proti korupci zablokované účty. Až pod velkým mezinárodním tlakem v roce 2013 soud změnil jeho pětiletý nepodmíněný trest za zpronevěru v jeho bývalé firmě za podmínku a pokutu. V dalším procesu zpronevěry v jiné firmě dostal také podmínku. Trest později ruský nejvyšší soud potvrdil, ale mezitím Evropský soud pro lidská práva nařídil Rusku, aby Navalnému a jeho bratrovi Olegovi vyplatilo úhradu soudních nákladů.

Jeho politické názory mají experti problém jednoznačně popsat a zařadit do obvyklých ideologických škatulek. "Možná bych ho nazval liberálním populistou, protože hlásá potřebu radikální osobní změny, změnu režimu a prosazení občanských svobod, ale zároveň k tomu chce využít populistické metody," snaží se Marek Menkiszak.

Jeho hesla boje proti korupci připomínají možná současného slovenského premiéra Igora Matoviče, který potřebou boje proti korupci vysvětluje téměř jakékoli téma a změnu, kterou provádí. "Navalnyj je jeden z posledních reálně fungujících opozičních politiků, kteří zůstali v Rusku. Tam se ale politika nedá dělat standardně," domnívá se Jan Šír.

Ostatní členové opozice nemají Navalného v lásce nejen kvůli jeho populismu, ale také sklonům k vůdcovství, způsobu, jakým jim dává najevo, že ničeho – na rozdíl od něj – nedosáhli. "Možná i proto ho ostatní členové opozice obviňují z vůdcovství a z arogance, protože to je ten obraz, který vidí Kreml i společnost: neaktivnější vůdce opozice s největším mobilizačním potenciálem, kterého se Kreml obává," tvrdí Marek Menkiszak.

K politickému profilu Navalného lze nalézt i středoevropské analogie. "Žádný velký demokrat to není, možná i proto nachází u Rusů odezvu, protože se, eufemisticky řečeno, nezabývá detaily. Kdyby vládl, tak by vypadal asi jako Viktor Orbán," říká jiný středoevropský expert na Rusko, který si nepřál být jmenován a který velmi dobře zná prostředí ruské opozice. "Je to chytrý člověk, má tah na branku, nebojí se silných prohlášení a má silnou vůli po moci."

Z takových lidí mají vlastně obavy jakékoli autoritářské režimy na světě.

URL| <http://zahranicni.ihned.cz/c1-66805700-navalnyj-pojal-politiku-jako-protikorupcni-show-pto-se-stal-kremlu-nepohodnym-podle-lekaru-je-ale-z-nejhorsiho-venku>

Stejná zpráva vyšla také v dalších 2 titulech:

iHNed.cz, iHNed.cz

Okna citačního vesmíru dokořán

21.8.2020 vedavyzkum.cz str. 00 Daniel Münich

Daniel Münich

Nová aplikace IDEA mapuje citační ohlas českých výzkumných pracovišť. Otevřela tím okno do nové dimenze hodnocení v českém vědeckém vesmíru. Doposud se totiž publikační výsledky českých pracovišť posuzovaly výhradně podle významu časopisů, kde články vyšly. Bylo tomu jak v zapuzeném kafemlejnku, tak v následnické Metodice 2017+.

Nová aplikace nabízí tisíce různých vhlédů podle toho, který obor vás zajímá, zda vás zajímá citovanost podle kvality citujících článků nebo intenzity citovanosti článků citovaných, a nebo třeba naopak jejich necitovanost. Budu velmi rád, pokud mi zajímavá zjištění z vám vlastních oborů budete posílat, doplněná o vysvětlení.

Pro mnohé je citovanost článku věrohodnějším ukazatelem kvality či dopadu než to, v jak významném časopise článek vyšel. Jistě, citace je doklad toho, že můj výzkum někoho oslovil natolik, že měl potřebu se na můj článek odkázat. Většinou, ale ne vždy, to je v pozitivním smyslu. Citace totiž může odrážet i kritiku mé práce. Ale většinou asi bude i kritický citační ohlas lepší, než ohlas žádný - nezájem.

Ze zkušenosti ale také vím, že zpracování citačních dat je neskonale náročnější na čas a peníze. Informace o citovanosti navíc v čase zastarává. A konečně, na citace článků se musí poměrně dlouho čekat. V naší aplikaci jsme proto museli jít zpět k článkům z let 2015-2016. To pro někoho může být už příliš vzdálenou minulostí. Uvidíte sami, ale mám pocit, že pokud člověka zajímá kvalita vědeckých pracovišť, tak ho pohled skrze citovanost většinou dovede k podobným závěrům jako pohled skrze význam časopisů. Ale 100% to neplatí.

Aplikaci jsme tentokrát instruktážně hodně vyfutovali. Citovanost je totiž nový koncept a člověku chvíli trvá, než se mu dostane pod kůži. Rychle však seznáte, že zas tak složité to není. Napoprvé si ale raději pusťte audio-video průvodce. Poté si kromě běžných vysvětlivek u jednotlivých funkcí můžete připomenout podstatu dvou základních módů aplikace pomocí polopatického letáčku. A u těch dvou základních módů se zde zastavím.

Dva základní módy sledování citovanosti českých pracovišť

Mód 1: Citovanost podle významu citujícího časopisu

Tento mód v aplikaci nazýváme citovanost 'Podle zdrojů citací' a představuje výchozí nastavení. V něm sledujete, kolik citací pracoviště díky článkům svých vědců získalo, přičemž se rozlišuje vědecký význam citujících časopisů. Ve výsledné tabulce člověk potom vidí, jakým dílem to které pracoviště přispělo k celkové citovanosti výsledků české vědy, opět ve zvoleném oboru. Většinou nás asi bude zajímat citační příspěvek pracoviště z významnějších či nejvýznamnějších oborových časopisů. Ale jistě není od věci se někdy podívat, která pracoviště jsou naopak citovaná z časopisů méně či málo významných.

Zde si musíme uvědomit, že čím je pracoviště v oboru větší a čím více publikuje, tím více citací zřejmě i přiláká. Proto je vždy vhodné národní podíl pracoviště na citovanosti srovnávat s jeho národním podílem na publikacích. Může se tak ukázat, že pracoviště k citovanosti přispívá více, než by odpovídalo jeho velikosti (publikačnímu výkonu). Údaje ze dvou vybraných sloupců tabulky si můžete zobrazit ve formě sloupcového nebo rozptylového grafu. Vidíme to v případě Obrázku 1 pro obor Economics.

Obrázek 1: V oboru Economics vykazují **Fakulta sociálních věd** UK, CERGE UK a Národohospodářský ústav AV ČR výrazně vyšších celonárodních podílů na citovanosti ze světově nejvýznamnější desetiny vědeckých časopisů (osa Y), než by odpovídalo jejich národnímu podílu na publikačním výkonu v oboru (osa X). Články těchto tří pracovišť v oboru Economics zcela dominují v získávání citací z nejvýznamnějších časopisů ve světě.

Někdy je užitečné sledovat pouze citovanost článků ve významných nebo naopak v málo významných časopisech, což aplikace také nabízí. Také může být užitečné ze srovnání odfiltrvat potenciálně spřízněné až účelové citace. To nabízí filtr citací autorů sebe sama, autorů ze stejných pracovišť, z českých a slovenských pracovišť a nebo z místních časopisů.

Mód 2: Intenzita citovanosti jednotlivých článků

V tomto módu 'Podle citovanosti časopisů' se sleduje každý jeden článek pracoviště. Zjišťuje se, zda byl hodně či málo citován. A jak zjišťujeme, co je hodně a co málo? Jako srovnávací škála nám posloužily všechny články publikované autory z pracovišť staré patnáctky zemí EU, tedy EU15. Pro ten který obor jsme tak zjistili, jaká je citovanost nejvíce citovaných 10 % článků, nejvíce citované čtvrtiny článků, poloviny atd. Podle toho jsme pak každý český článek podle citační intenzity zařadili. Ve výsledné tabulce aplikace pak úplně nalevo vidíte, jak se dané pracoviště podílí na celonárodním publikačním výkonu článků, které měly stejně intenzivní citační ohlas jako desetina nejcitovanějších článků autorů zemí EU15. Dlužno přiznat, že tohle je velmi přísné kritérium. Takže se spíše dívejte na nejcitovanější čtvrtinu.

Z řady důvodů ale může být zajímavé sledovat, jaký podíl mají pracoviště naopak nejméně citovaných článků nebo dokonce článků necitovaných. I v tomto módu je dobré brát ohled na velikost pracoviště v oboru, což zhruba popisuje celonárodní podíl pracoviště na všech článcích v oboru. I v tomto módu si dva vybrané sloupce z tabulky můžete zobrazit ve formě sloupcového nebo rozptylového grafu. Vidíme to v případě Obrázku 2 pro obor Material Sciences, Ceramics.

Obrázek 2: V oboru Material Sciences, Ceramics vykazuje Univerzita Pardubice diametrálně vyššího celonárodního podílu na necitovaných článcích v oboru (osa Y), než by odpovídalo jejímu národnímu podílu na publikačním výkonu v oboru (osa X).

Mód 3: Citační profil pracovišť

Někoho by ještě mohlo zajímat v jakých poměrech pracoviště citace získávají podle významu citujících časopisů. Tento mód ale v aplikaci nenajdete a to záměrně. Je to proto, že tvar citačního profilu je do velké a obtížně zjistitelné míry dán tím, zda v tom kterém oboru databáze WoS indexuje místní časopisy. To je totiž něco, co nemá s kvalitou pracovišť nic společného.

Není v principu problém být jako pracoviště citováno z méně významných časopisů (a mít velký podíl těchto citací). Problém je mít málo citací z časopisů špičkových a dobrých (již víme, že musíme přihlídnout k velikosti pracoviště). Podobně zavádějící jsou oborové publikační profily, se kterými stojí a bohužel zatím i padá současná podoba hodnocení dle Metodiky 2017+ v Modulu 2. Ale o tom jsem zde již psal mnohokrát [1 / 2 / 3 / 4 / 5 / 6], zatím zdá se marně.

Budu moc rád

K dobrému pochopení a interpretaci toho, co v tom kterém oboru naše aplikace odhaluje, je třeba poměry v daném oboru znát. Proto budu velmi rád, když mi zajímavá zjištění z vám známých oborů budete posílat, doplněná o možná vysvětlení (daniel.munich@cerge-ei.cz).

Uvítal bych příklady následujících situací:

Jednoho či páru pracovišť, která v oboru zásadně dominují co do citovanosti z významných časopisů nebo co do intenzity citovanosti jednotlivých článků.

Malého pracoviště (malý celkový podíl na článcích v oboru), které ale v oboru přesto dosahuje výrazných národních podílů na citovanosti z významných časopisů nebo na intenzivně citovaných článcích.

Pracoviště, které má:

vysoký národní podíl na citovanosti z málo významných časopisů,
vysoký národní podíl na necitovaných člancích.

Pracoviště, jehož citovanost výrazně poklesne, pokud se nezapočítají citace:

autorů z něho samotného,
ostatních českých a slovenských autorů,
z českých a slovenských časopisů.

Pracoviště, jehož národní podíl na citovanosti výrazně poklesne, pokud se nezapočítá 5 % jeho extrémně citovaných článků.

Oboru, kde Česko vykazuje:

mnoho hodně intenzivně citovaných článků (Top10% EU15).
mnoho málo intenzivně citovaných či necitovaných článků.

Pracoviště či obor, jehož postavení výrazně závisí na (ne)zohlednění autorských podílů (viz přepínač Autorské podíly - Kusy)

Pracoviště, jehož články:

sice vychází ve významných žurnálech, ale tyto články jsou relativně málo citovány.
sice vychází v méně významných žurnálech, ale jsou relativně hodně citovány.

Oboru, kde působí velký počet podobných pracovišť, z nichž žádné nebo téměř žádném v ničem proti ostatním nevyniká.

Oboru, kde co do citovanosti dominují pracoviště:

Vysokých škol
Akademie věd
Ostatních typů

Vysoké školy, kde v určitém oboru k celkové citovanosti výrazně přispívá více součástí.
Oboru, kde výrazný podíl citací českých pracovišť přichází z časopisů z jiných oborů.
Oboru či pracoviště, kde citační ukazatele v tomto pojetí vedou k velmi zavádějícím závěrům.
Apod.

Autor: Daniel Münich

Článek vyšel na webu metodikahodnoceni.blogspot.cz.

URL| <https://vedavyzkum.cz/blogy-a-komentare/daniel-m-nich/okna-citacniho-vesmiru-dokoran>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:

vedavyzkum.cz

Otrava Navalného? ‚Západ by mu měl poskytnout pomoc a sundat si růžové brýle,‘ říká odborník

21.8.2020 irozhlas.cz str. 00 Zprávy ze světa

Eliška Kubátová

Boj o život nejvýraznější tváře ruské opozice pokračuje. Alexej Navalnyj, který byl v Rusku několikrát vězněn a kvůli vytrvalé kritice Vladimira Putina je pro Kreml trnem v oku, ve čtvrtek skončil v omské nemocnici, kde prozatím zůstává. Okolnosti jeho kolapsu během letu z Tomsku do Moskvy vyjasněny nejsou, jeho okolí je ale přesvědčeno, že byl otráven. A znepokojení vyjadřují i západní politici. Jak na incident může Západ zareagovat?

Do kómatu se hlavní představitel kritiků ruského režimu dostal poté, co se mu při letu ze sibiřského Tomsku do Moskvy udělalo špatně a ztratil vědomí. Letadlo proto nouzově přistálo v Omsku a čtyřiačtyřicetiletý Navalnyj skončil v péči tamních lékařů.

„Na začátku letu odešel na toaletu a nevracel se... Bylo mu opravdu špatně, křičel bolestí. Neřekli, co se mu stalo. Přistáli jsme v Omsku a přijela sanitka,“ popsal jeden ze spolucestujících Pavel Lebeděv.

Jeho mluvčí Kira Jarmyšová mezi prvními uvedla, že Navalnyj byl zřejmě otráven látkou přimíchanou do čaje. Otravu nevyloučili ani jeho ošetřující lékaři, stopy jedu v krvi prý ale nenašli a za hlavní „pracovní diagnózu“ označili metabolickou poruchu, která vyvolala prudký pokles hladiny cukru v krvi.

Odborník na Rusko z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy Jan Šír nepochybuje, že se podaří prokázat, co zřejměj otavu způsobilo. Navalnyj by ostatně nebyl prvním kritikem Kremlu, který za nejasných okolností skončil v ohrožení života nebo zemřel.

„Že je situace krajně nestandardní a zapadá do určitého vzorce problémů, se kterým se potýkají kritici ruského režimu, je zcela evidentní. Přirozeně - pokud má být Navalnyj léčen, musí být stanovena nějaká diagnóza. A má-li být stanovena přesně, součástí této diagnózy musí být zjištění příčin jeho kolapsu. Myslím tedy, že se určitě dozvíme, co se mu stalo, minimálně z toho medicínského pohledu,“ říká pro iROZHLAS.cz Šír.

Jasný vzkaz Moskvy?

Mezi nejznámější případy záhadných otrav ruských opozičníků či aktivistů patří úmrtí bývalého ruského agenta Alexandra Litviněnka, který poměry v zemi kritizoval, následně v roce 2001 získal britské občanství a posléze začal pracovat pro britskou tajnou službu MI6.

Krátce před smrtí v listopadu 2006 sám Litviněnko ze své obvinil vraždy prezidenta Vladimira Putina.

K tomu se nakonec přiklonil i britský soud. Podle vyšetřování existují důkazy, že Litviněnka otrávil bývalí ruští agenti Dmitrij Kovtun a Andrej Lugovoj, které ale Rusko odmítlo vydat. Látku mu přimíchali do čaje během schůzky, která se na podzim 2006 konala v jednom londýnském hotelu. Podle britského soudce vraždu „pravděpodobně schválil“ ruský prezident Putin.

V letech 2015 a 2017 byl dvakrát s příznaky otravy hospitalizován také ruský opoziční aktivista Vladimir Kara-Murza. V roce 2018 pak skončil na jednotce intenzivní péče Pjotr Verzilov z protestní hudební skupiny Pussy Riot, který se později léčil v Berlíně. A ve stejném roce světem otřásla také otrava bývalého ruského agenta Sergeje Skripala a jeho dcery Julie. Podobných incidentů je přitom víc.

Podle Šíra je - podobně jako v minulých případech - i nejnovější incident vzkazem, který Moskva vysílá svým oponentům, nebude se tedy ani snažit zamést případné důkazy otravy a další okolnosti pod koberec.

„Ruské aktivity lze dělit do tří kategorií – otevřené, skryté a popírané. A Rusové nepopírají, že by byl Navalnyj otráven. Právě to v sobě nese zprávu oponentům doma, kteří by se chtěli inspirovat tím, co se děje v Bělorusku. Případně je to vzkaz na Západ, že Kreml nemá problém vymezit se normám chování, které jsou u nás běžné. Proto není důvod, aby to zametali pod koberec. Ohrozilo by to ten vzkaz, že nejsilnější kritik Kremlu skončil v ohrožení života v nemocnici,“ tvrdí Šír.

Právě dění v Bělorusku, které se od voleb konaných v neděli 9. srpna zmítá v masových protestech, je podle odborníka hlavním důvodem, proč by případný útok Moskvy na Navalného přicházel právě v tuto dobu.

„Rusové sledují dění v Bělorusku pochopitelně poměrně intenzivně. Vzkaz dovnitř Ruska tedy zní: ‚Pokud byste chtěli protestovat proti režimu, mějte na paměti, že můžete skončit špatně a nikdo s vámi nebude jednat v rukavičkách.‘ Druhý vzkaz pak míří na Západ, který si má v souvislosti s krizí v Bělorusku také uvědomit, s kým má co dočinění a že Rusko nebude váhat ani vteřinu udělat nějaké nepopulární rozhodnutí. Tato zastrašovací komunikace je součástí ruské message směřované na Západ dlouhodobě,“ dodává.

Odpověď západních zemí

Reakce Západu začaly přicházet krátce po prvních zprávách o jeho Navalného hospitalizaci. Německo dokonce nechalo vyslat do Omsku letoun, který měl hlavní tvář ruské opozice dopravit k léčení do Berlína. Krátce před tím ale ruští lékaři uvedli, že převoz zatím není ze zdravotních důvodů možný.

To se změnilo v pátek večer, kdy lékaři oznámili, že Navalného stav je stabilizovaný a může být přepraven na léčení v zahraničí.

„Velmi mě znepokojily zprávy o otravě Alexeje Navalného, o jeho zdraví a o odmítnutí umožnit jeho převoz z Ruska. Musíme si být na sto procent jisti, že je zajištěna jeho bezpečnost. Polsko podporuje snahy poskytnout panu Navalnému nejlepší dostupnou léčbu,“ napsal na twitteru polský premiér Mateusz Morawiecki.

Rozhodnutí lékařů prozatím nepovolit převoz kritika Kremlu z Ruska blízcí Navalného kritizují. Tvrdí, že je tak ohrožen jeho život mimo jiné proto, že sibiřská nemocnice není dostatečně vybavená. Navalného mluvčí navíc prohlásila, že Moskva oddaluje převoz, aby se v těle nedaly odhalit stopy jedu.

Obavy o osud Navalného vyjádřil také šéf Evropské rady Charles Michel nebo mluvčí úřadu OSN pro lidská práva Liz Throssellová. K nezávislému vyšetření onemocnění Navalného a převozu k léčbě do nemocnice následně vyzvala i Evropské komise. „Očekáváme rychlé, nezávislé a transparentní vyšetřování, a pokud se to potvrdí, zodpovědné osoby musí být předvedeny před spravedlnost,“ zaznělo na páteční tiskové konferenci v Bruselu.

Ohledně důraznější odpovědi Západu na případné další důkazy o otravě Navalného je ale Šír skeptický. „Západ by samozřejmě měl poskytnout Navalnému pomoc. Máme tu ale zdokumentovány jiné politické vraždy z minulosti, máme přímo rozsudek londýnského soudu, že Litviněnko byl zavražděn, a stalo se něco? Přišly nějaké sankce? Ne. Nevěřím příliš tomu, že v případě Navalného to bude jinak,“ míní odborník.

„Západ by si měl sundat růžové brýle a přiznat si, že ruský režim a jeho chování představuje hrozbu. To je první, co by mělo být uděláno, ale k tomu samozřejmě nedojde, protože tu jsou silné politické či byznysové proudy a lobbistické struktury, které proti tomu agitují. S Ruskem jsme navíc stále silně propojení,“ dodává.

Podobně důrazná reakce, jakou západní státy koordinovaně podnikly vůči Rusku po otravě Sergeje Skripala, tak odborník neočekává. V březnu 2018 byli Skripal a jeho dcera nalezeni v bezvědomí na veřejné lavičce v anglickém městě Salisbury, v kritickém stavu pak byli hospitalizováni. Z nemocnice byli propuštěni v dubnu a květnu. Podle představitelů Británie a Evropské unie nicméně měli být otráveni nervově paralytickým jedem zvaným novičok.

Londýn ze zodpovědnosti obvinil přímo Rusko, konkrétně dva ruské občany, kteří vystupovali pod jmény Alexandr Petrov a Ruslan Boširov a které média identifikovala jako agenty ruské vojenské rozvědky GRU Alexandra Miškina a Anatolije Čepigu. Kvůli kauze vypověděly téměř tři desítky zemí více než 150 ruských diplomatů. Spojené státy vyhostily šedesátku diplomatických pracovníků a uzavřely konzulát v Seattlu, Česká republika vykázala tři Rusy.

Kauza otravy Sergeje Skripala nicméně byla odlišná mimo jiné v tom, že se odehrála právě na území Británie. „Případ Skripal byl daleko závažnější. Jednak došlo k nasazení nervově-paralytické látky, k jeho vraždě navíc došlo na území cizího státu. Tam šlo v zásadě o bojovou operaci pomocí zakázané látky na území členského státu NATO a tehdy ještě také Evropské unie,“ podotýká Šír.

Jak nicméně píše americký list Washington Post, zřejmá otrava Navalného může „otevřít nové roztržky se Západem, kde Navalnyj patří mezi nejznámější opoziční postavy v Rusku“. Před tím varuje také bezpečnostní poradce amerického prezidenta Donalda Trumpa Robert O'Brien. Ten už ve čtvrtek uvedl, že pokud by se odpovědnost ruských úřadů potvrdila, USA zapracují tuto skutečnost do budoucích vztahů s Moskvou.

URL| https://www.irozhlas.cz/zpravy-svet/rusko-alexej-navalnyj-vladimir-putin-skipal-litvinenko-kreml-sir_2008211715_eku

Stejná zpráva vyšla také v dalších 2 titulech:

Vratislav Maňák: Panství odložených rukavic

22.8.2020 ČRo - plzen.cz str. 00 Literatura

Martina Toušková

Na předposlední prázdninový sobotní podvečer jsme pro vás připravili povídku s názvem Panství odložených rukavic. Jejím autorem je laureát Ceny Jiřího Ortena Vratislav Maňák. Text vyšel v povídkovém souboru s názvem Šaty z igelitu.

Prestižní ocenění dostal za svou knižní prvotinu „Šaty z igelitu“, která vyšla v roce 2011. Vratislav Maňák pochází ze Stříbra, narodil se v roce 1988. Vystudoval žurnalistiku na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy v Praze. Sbírku povídek „Šaty z igelitu“ sám autor charakterizuje jako 13 variací na téma lidského osamění.

Příběh o čerstvém vdovci, jemuž žena zanechala skříň plnou překvapení, do podoby rozhlasové dramatisace převedl Dominik Mačas. V režii Miroslava Buriánka účinkují: René Příbil, Monika Švábová, Tomáš Šolc, Zdeněk Mucha a Tamara Salcmanová.

URL| <http://plzen.rozhlas.cz/vratislav-manak-panstvi-odlozenych-rukavic-8276699>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:

ČRo - plzen.cz (*Literatura*)

Kremlu vlastně vyhovuje, když je podezírán z politických vražd

22.8.2020 forum24.cz str. 00 Komentáře a názory

Jan Jandourek

Diktátorské režimy se obvykle snaží zametat po svých zločinech stopy. Když se ty zločiny nedají popřít, pokouší se je hodit na někoho jiného, především na své odpůrce. Putinův režim postupuje podobně, ale vlastně mu nemusí moc vadit, když je z něčeho podobného podezírán. Důležité je vzbuzování strachu.

Posledním podezřelým případem, který nese stopy atentátu, je pravděpodobná otrava ruského opozičního politika Alexeje Navalného. Ten je v podstatě hlavní tvář opozice proti Putinovi a jeho lidem. Režim ho pravidelně nechá vždycky na nějakou dobu zavřít, pak ho zase pustí, a tak to jde pořád dokola. Mnoho odpůrců současného stylu vládnutí končí s mnohaletými tresty.

Někoho může napadnout, proč tedy vládnoucí kruhy rovnou nezavřou všechny a pořádně. Dalo by se na tom vystavět dost konspiračních teorií. Takto ale mocní nepostupují a zažili jsme to i u nás. Někoho zavřeli, někoho ne, někoho nakrátko. Bude to nejspíš směs důvodů. Někdo je přece jen dostatečně známý na to, aby si dovolili na něj příliš sáhnout, protože pak se to špatně vysvětluje, když představitelé moci vyjedou někam do zahraničí a chtějí dobře vypadat. Někomu ani to nepomůže a seberou ho. On se pak ale kvůli tomu stane ještě známějším, tak to neopakují. Nebo ano, když už jsou zoufalí, jako v případě Václava Havla. Někoho Státní bezpečnost zavraždila, někoho komunistické soudy poslaly do vězení, někdo byl „jenom“ šikanován. Mnoho lidí pouze sledovali a tresty si nechávali na vhodnější dobu.

Za dob Sovětského svazu to vypadalo v jeho brežněvovské fázi v něčem podobně. Akademik Andrej Sacharov, který se podílel na vývoji sovětské vodíkové bomby, se od roku 1970 zasazoval o lidská práva ve vlastní zemi, což mu vyneslo sedm let vyhnanství ve městě Gorkij a vrátit se do Moskvy mohl až za éry Michaila Gorbačova v roce 1986. Jiní ale byli posláni do táborů nucených prací nebo na psychiatrické kliniky, protože kdo byl proti SSSR, nemohl být přece normální.

V dnešním Rusku tak máme vedle sebe také určité rozdíly. Někdo je zavražděn, jako Boris Němcov, jiný uvězněn, někdo je vystaven neustálým výslechům.

Teď Alexej Navalný bojuje o život a zdá se, že byl někým otráven. Ve čtvrtek skončil v omské nemocnici po kolapsu během letu z Tomsku do Moskvy. Kreml mu sice popřál uzdravení, ale nikdo soudný to nemůže brát vážně. Nepřítel má Navalný hodně, ale současné nejvyšší vládnoucí kruhy jsou tím hlavním a přinejmenším nesou odpovědnost za politické zločiny, ke kterým v zemi dochází.

Odborník na Rusko z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy Jan Šír řekl pro iRozhlas.cz: „Ruské aktivity lze dělit do tří kategorií – otevřené, skryté a popírané. A Rusové nepopírají, že byl Navalný otráven. Právě to v sobě nese zprávu oponentům doma, kteří by se chtěli inspirovat tím, co se děje v Bělorusku. Případně je to vzkaz na Západ, že Kreml nemá problém vymezit se normám chování, které jsou u nás běžné. Proto není důvod, aby to zametali pod koberec. Ohrozilo by to ten vzkaz, že nejsilnější kritik Kremlu skončil v ohrožení života v nemocnici.“

Dává to smysl. Když je někdo zastřelen, jako třeba novinářka Anna Politkovská, najde se třeba nějaký pachatel, ale už ne ten, kdo vydal pokyn k činu. Kdo si položí klasickou otázku „v čí prospěch“, neuvízne u nějaké „čečenské stopy“. Dovede si domyslet, která bije. A že je dobré dávat si pozor, pokud je mu život milý.

Vláda vzbuzováním strachu k repertoáru moci tohoto typu neodlučně patří. Pak už není vždycky nutné použít násilí, protože si odbojník odpor raději předem rozmyslí. Čím déle takový režim trvá, tím více to zasahuje psychiku všech „poddaných“. Ta je pak poškozena i tehdy, když moc nakonec vlivem své neschopnosti padne.

URL| <https://www.forum24.cz/kremlu-vlastne-vyhovuje-kdyz-je-podeziran-z-politickych-vrazd/>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:

forum24.cz (*Komentáře a názory*)

Bělorusko na rozcestí. Bouřlivé dění napjatě sledují i české firmy, které v zemi působí. Co je v sázce?

22.8.2020 irozhlas.cz str. 00 Ekonomika

Eliška Kubátová

Odpor Bělorusů namířený proti Alexandru Lukašenkovi je nejsilnější za 26 let jeho vládnutí, demonstrace sílí a výsledek srpnových voleb v zemi neuznala ani Evropská unie. Podle mnohých odborníků je osud „posledního diktátora Evropy“ zpečetěn, jakou cestou se země vydá, ale zatím není jasné. Dění v Bělorusku přitom bedlivě sleduje i víc než stovka českých firem, které tam působí. Situaci vnímají jako riziko, ale i možnou příležitost.

Třicet let po rozpadu Sovětského svazu je Bělorusko, které se poslední dva týdny zmítá v masových demonstracích namířených proti prezidentu Alexandru Lukašenkovi, stále ekonomicky závislé na Rusku.

Ze země ovládané Vladimírem Putinem do Běloruska proudí ropa a zemní plyn, které pak Bělorusko zpracovává a exportuje do Evropy. Díky tomu vydělávají běloruské rafinerie, Rusko je ale klíčové i pro běloruský dovoz a vývoz.

Jak upozorňuje odborník think-tanku Atlantic Council Anders Aslund, nekvalitní průmyslové i jiné běloruské výrobky jsou pro západní trh nekonkurenceschopné, většinou proto mívají právě na ruský trh.

Poměrně čilé obchodní vztahy má Bělorusko nicméně navázané také s některými evropskými státy včetně České republiky. Jak pro iROZHLAS.cz upřesnil obchodní rada českého velvyslanectví v Minsku Ivan Galat, v současné době je v bývalé sovětské republice zaregistrováno celkem 162 podniků s účastí českého kapitálu. I tyto společnosti tak dění v Bělorusku bedlivě sledují.

„Obchodovat a podnikat se dá nejlépe tehdy, když je v zemi stabilita. Čekáme tedy, jak se situace v zemi vyvine a hlavně věříme, že se dostaví stabilní prostředí, kdy můžeme pokračovat v aktivitách, které jsme rozjeli. Protože aktivity českých firem v Bělorusku jsou poměrně velké,“ řekl redakci výkonný ředitel Komory pro hospodářské styky se Společenstvím nezávislých států (SNS) František Masopust.

Jakým směrem se situace může vyvinout a jak to dopadne na vztahy Evropy s Běloruskem i české podniky, zůstává otázkou.

Výhody běloruského trhu

Podle Masopusta není Bělorusko se svými deseti miliony obyvatel „extrémně velký“ trh, kromě jiného je ale pro Česko důležitý tím, že „nástupišťem“ pro euroasijský prostor.

„V okamžiku, kdy se dostáváme do Běloruska, se s naším zbožím a výrobky dostáváme také do Euroasijské unie. Z Běloruska tak můžeme pokračovat do Ruska, Kazachstánu a dalších zemí,“ vysvětluje Masopust.

Měřeno objemem výměny zboží, Bělorusko aktuálně představuje 44. největší trh, na který směřuje český vývoz. Naopak Česko je pro Bělorusko 15. největším dovozcem, podotýká Galat s tím, že v posledních dvaceti letech byla Česká republika vždy v TOP 20.

Vzájemná obchodní spolupráce je tak podle obchodního rady českého velvyslanectví v Minsku v relativně dobré kondici. V poslední době se přitom zájem českých podnikatelů o běloruský trh zvyšuje - jedná se zejména o oblast strojírenství, energetiky nebo zemědělství.

Masopust nicméně upozorňuje, že v rámci Evropy sice Česko patří mezi významné ekonomické partnery Běloruska, ale ne tak významné, jako například Německo nebo Itálie.

„Zdaleka se nemůžeme rovnat významu a rozměru německých nebo italských aktivit. Pokud jde o Evropskou unii, tyto dvě země jsou v Bělorusku jednoznačně těmi hlavními partnery,“ říká předseda komory pro SNS a dodává, že s Německem si Česko konkuruje na velké většině trhů zemí postsovětského prostoru.

Pro srovnání: počet firem s italským kapitálem působících v Bělorusku šplhá přes 240, případně Německa to je dokonce přes 300. Po Rusku, Ukrajině a Číně je Německo čtvrtým nejvýznamnějším obchodním partnerem Běloruska.

„Na postsovětské poměry je běloruský trh pro evropské země zajímavý a poměrně atraktivní v tom, že je stabilní, což v současnosti tak úplně neplatí. Je tam ale poměrně vysoká životní úroveň, Bělorusko zároveň představuje možnost, jak vyvážet do Ruska, i když s některými administrativními překážkami. Čili je celkem výhodné tam podnikat,“ vysvětluje výhody obchodních vztahů s Běloruskem odborník **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy Karel Svoboda.

Evropská unie jako celek je po Rusku druhým nejvýznamnějším partnerem Běloruska s téměř čtvrtinovým podílem na celkovém zahraničním obchodu. Navzdory poměrně silným ekonomickým vztahům s některými evropskými zeměmi ale Svoboda upozorňuje, že z Ruské federace „Bělorusko žije“.

České firmy v Bělorusku

Mezi 162 podniky s českým kapitálem, které v Bělorusku působí, v současné době patří k těm nejvýznamnějším například výrobce a dodavatel řídicí a zabezpečovací techniky AŽD Praha s. r. o., stavební společnost Metrostav a.s., inženýringový podnik UNIS a.s. nebo firma CYLINDERS HOLDING a.s., která v běloruském městě Orša vyrábí ocelové lahve.

Jak pro iROZHLAS.cz uvedl Jiří Dlabaja ze společnosti AŽD Praha, která v Bělorusku momentálně instaluje například zabezpečovací zařízení v železničních uzlech Gomel a Kalinkoviči, bouřlivé dění v zemi na aktivitu společnosti zatím nijak nedopadá.

„Od roku 2004 je pro nás Bělorusko klíčovým zahraničním trhem se stabilním odbytem a oboustranně s velmi korektními obchodními vztahy, kdy jsou smlouvy už 15 let bezesbýtku plněny oběma stranami. V dnešní době

věc nevídaná,“ popisuje Dlabaja a dodává, že společnost dál pokračuje v realizacích aktuálních projektů, situaci ale „s napětím sleduje“.

Dopady aktuálního dění v Bělorusku zatím nepociťuje ani Metrostav. Firma, která se během svého osmiletého působení v Bělorusku podílela například na výstavbě několika logistických terminálů a v současnosti staví čistírnu odpadních vod v Brestu, v zemi dál podniká a hodlá se v budoucnu ucházet o další projekty, jak redakci řekl Vojta Kostíha z Metrostavu.

„Samozřejmě, že aktuální situaci v Bělorusku vnímáme pro svoje podnikání jako riziko. Jakákoliv nestabilita, ať už vnitřní, či vnější, je pro nás nepříznivá. Nicméně situaci vnímáme i jako příležitost. Pokud země změní režim od autoritářského k demokratickému, lze předpokládat, že situace pro podnikání se tam zlepší.“

Dodává, že běloruský trh je pro Metrostav zajímavý, ale ne klíčový, s případným výpadkem by si tak společnost dovedla poradit.

Sankce exportéry nepoškodí

Dlabaja zároveň varuje před obchodními sankcemi a dalšími restriktivní kroky, které by spojovaly politiku s byznysem. „Mohlo by to způsobit další nárůst propouštění vedle problémů s koronavirem,“ dodává pro iROZHLAS.cz.

Sankce Evropské unie, pro které se minulý týden vyslovili unijní ministři zahraničí a o nichž se v současnosti jedná, nicméně mají cílit výhradně na elity běloruského režimu. Postiženy tak budou konkrétní osoby, které se podílely na falsifikaci výsledků voleb a použití síly v ulicích. „Na české exportéry tedy sankce přímo nedopadnou,“ podotýká Galat z velvyslanectví v Minsku.

Na pohlaváry Lukašenkova režimu mířily i evropské sankce zavedené v minulosti. Kromě embarga na dodávky zbraní unie v roce 2004 uvalila sankce na činitele podezřelé z podílu na zmizení odpůrců Alexandra Lukašenka. Zatímco zbrojní embargo nadále platí, většinu sankcí unie zrušila v roce 2016 poté, co Lukašenko propustil na svobodu skupinu politických vězňů.

Ani v minulosti tak nešlo o širší, obchodní sankce, ale o cílená opatření namířená na konkrétní osoby režimu. Při rozhodování a jisté opatrnosti unie při zavádění běloruských sankcí přitom hrály roli obavy z případného „potopení opozice“, spíše než ekonomické zájmy evropských zemí v Bělorusku, míní odborník **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy.

„Když jsem se bavil s několika diplomaty nejen tady v Česku, říkali mi, že širší sankce mohou potopit opozici. Jestli se s Lukašenkem nebudeme bavit, obrátí se na Rusko a ztratí veškeré důvody s námi spolupracovat, vrhne se na opozici, pozavírá je a tím přijdeme o možnost mít na něj jakýkoliv vliv. Lukašenko navíc sám věděl, že západní firmy potřebuje, i kvůli zaměstnanosti,“ vysvětluje Svoboda.

Podle oficiálních dat činila míra nezaměstnanosti v Bělorusku v loňském roce 4,9 procenta, neoficiální odhady se nicméně pohybují od 10 procent výše. Tamní průmysl je přitom ze 70 procent stále kontrolován státem. Na tvorbě HDP se státní podniky, v nichž jsou zaměstnány dvě třetiny pracujících, podílejí zhruba z poloviny. Jejich neefektivnost je nicméně jedním z hlavních důvodů, proč je běloruská ekonomika slabá.

Kam kráčí Bělorusko?

Nejen české nebo německé firmy si s ohledem na aktuální situaci v zemi kladou otázku, kam bude dění v Bělorusku dál směřovat a jestli další vývoj ovlivní tamní podnikatelské prostředí. Doufají přitom ve stabilitu, některé vidí v možném odchodu Lukašenka dokonce příležitost.

Optimistický je i Anders Aslund. „Běloruské hospodářství volá po liberalizaci a privatizaci, pro zahájení takového procesu má základní předpoklady. Země má řadu výhod a udržuje to nejlepší ze sovětského vzdělávacího systému, který nabízí vynikající schopnosti v matematice a přírodních vědách,“ píše v analýze odborník think-tanku Atlantic Council a dodává, že v případě pádu režimu by Západ měl zůstat v Bělorusku angažovaný.

Kromě Světové banky či Mezinárodního měnového fondu by podle něj měla sehrát svou roli Evropská unie. „Měla by přivítat novou vládu aktivací svého programu Východního partnerství a vyzvat běloruské studenty k účasti v programu výměny studentů Erasmus. Důležitost takového angažmá nesmí být při odrazování či neutralizaci ruského zasahování podceněna,“ tvrdí Aslund.

Šance, že by se Bělorusko výrazněji přiblížilo Evropě a omezilo své propojení a hlubokou ekonomickou provázanost s Moskvou, jsou ale podle Svobody minimální.

„Zatím není jasné, jak by případná změna režimu v Bělorusku proběhla. Lukašenko zatím není svržený a taky nemusí být. Druhá věc je, kdo by nastoupil místo něj. Abychom se pak nedivili, že to bude člověk mnohem proruštější než Lukašenko. Bělorusové si uvědomují, za čí peníze žijí, a je mezi nimi i velký proruský sentiment,“ upozorňuje s tím, že v Bělorusku funguje dobře ruská propaganda, která „líčí Rusko jako ráj na zemi“.

Spojenectví s Ruskem přináší Minsku řadu výhod, závislost na Moskvě ale znamená i jisté limity, vztahy obou zemí navíc nejsou bez problémů. Například začátkem letošního roku vedly země spor o cenu, kterou Minsk platí za ruskou ropu. Neshody byly mezitím vyřešeny, Bělorusko se ale rozhodlo diverzifikovat svůj dovoz ropy, ve kterém dlouho spoléhalo jen na Rusko. Letos tak do Běloruska poprvé v dějinách dorazila ropa americká.

„Čistě hypoteticky, pokud by se Bělorusko snažilo odstříhnout od Ruska, bude čelit obrovským ekonomickým problémům,“ podotýká Svoboda s tím, že v takovém případě by se dala očekávat změna přístupu Ruska, které by mimo jiné začalo prodávat Bělorusku plyn za standardní evropské ceny. Výhody pro něj tedy skončily.

„Pokud nástupce po Lukašenkovi sám neřekne, že se odstřihává od Ruska, Evropa by neměla tlačit na pilu. Neumím si ale představit, že by něco takového tento člověk udělal a ustál. Problém je i ten, že Bělorusko je ve fázi, která se už těžko překračuje, a to je členství v Euroasijské ekonomické unii. Případné vyvazování z unie by pro Bělorusko bylo extrémně složité, proto pochybuji, že by do něčeho takového případný nástupce vůbec šel,“ uzavírá Svoboda.

URL| https://www.irozhlas.cz/ekonomika/belorusko-cesko-firmy-ekonomika-alexandr-lukasenko-eu-rusko-protesty_2008220600_eku

Stejná zpráva vyšla také v dalších 2 titulech:
irozhlas.cz (*Ekonomika*), irozhlas.cz (*Ekonomika*)

Evropská komise se připravuje na novou ofenzívu proti vyhýbání se placení daní ze strany velkých nadnárodních firem

23.8.2020 ČRo Plus str. 01 16:30 Evropa Plus

Viktor DANĚK, moderátor

Pozvání do Evropy Plus přijali ekonom z Institutu ekonomických studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy Petr Jánský, který se na daně a daňové ráje zaměřuje, dobrý den.

Petr JÁNSKÝ, ekonom; IES **FSV UK**

Dobrý den, děkuji za pozvání.

Viktor DANĚK, moderátor

A tímto tématem se rovněž dlouhodobě zabývá místopředseda Hospodářského a měnového výboru Evropského parlamentu Luděk Niedermayer z TOP 09, i vám hezký den.

Luděk NIEDERMAYER, místopředseda Hospodářského a měnového výboru Evropského parlamentu /TOP 09/

Dobrý den.

Viktor DANĚK, moderátor

Začneme u toho sporu mezi Evropskou unií a Applem. On je poměrně složitý, ale když to zjednodušíme, jde v zásadě o to, že Evropská komise napadla rozhodnutí irských úřadů, které umožňovaly Applu dlouho od začátku devadesátých let v Irsku danit jen malou část celosvětových příjmů, přestože tam má Apple své evropské sídlo. Podle Evropského soudního dvora se ale ten nesprávný postup nepodařilo dostatečně Evropské komisi prokázat. Pane Jánský, v čem je podle vás ten spor zásadní? Nebo je vůbec zásadní?

Petr JÁNSKÝ, ekonom; IES **FSV UK**

Je symbolický, myslím, že není zásadní, ale je symbolický. Je z něj jasné, že jednalo se o velkou daňovou částku a výherci v tomto sporu jsou společnost Apple a irská vláda. Ten, kdo prohrál je Evropská komise a pokud si dovolím to trochu víc interpretovat, tak tím kdo prohrál je, jsou i zbývající evropské státy a občané evropských zemí. Ale věcně kromě té symboliky, tak zas o tolik nejde. Ten soud nerozhodl o tom, že Apple se nevyhýbal daním, on jenom rozhodl o tom, že se nejednalo o neoprávněnou státní pomoc v podobě daňového rozdílu.

Viktor DANĚK, moderátor

Vlivná média sledující umění dění, jako je týdeník Politico anebo list Financial Times tu, ten výsledek sporu interpretoval jako významnou prohru Evropské komise a zejména prohru Margrethe Vestagerové místopředsedkyně Evropské komise. Ona si na tom přímo vybudovala reputaci, že se dokáže postavit největším světovým firmám, pokud jde o pravidla hospodářské soutěže, ale také právě placení spravedlivých daní. Pane europoslanče, je ten prohraný rozsudek prohrou i pro Margarethe Vestagerovou osobně, anebo to není tak zásadní, jak by se mohlo zdát?

Luděk NIEDERMAYER, místopředseda Hospodářského a měnového výboru Evropského parlamentu /TOP 09/

Musíme si uvědomit, že to byla poměrně bizarní situace, protože Evropská komise chtěla, aby americká firma vrátila irské vládě obrovský objem daní. Zatímco irská vláda tvrdila, že ty peníze nechce, protože to nastavení toho systému bylo v pořádku, čili to je první věc, kterou je dobrý si uvědomit. Druhá věc, kterou ten spor charakterizuje je to, že Evropská komise zoufale hledá cesty, jakým způsobem do toho daňového problému Evropskou unii více zaangažovat, protože ten problém, kterému čelíme je, že jednotlivé členské země si konkurují z hlediska daňové politiky jak takovým tím korektním způsobem, to znamená, že jsou země které potřebují vybírat méně daní od firem a můžou si dovolit nastavit nižší daňové sazby, ale zjevně i způsobem, který je mnohem méně přijatelný, a to tím, že se snaží jednotlivé země přetáhnout zdanitelné příjmy do své země tím, že slíbí, že budou daně méně. Ta druhá cesta je velmi komplikovaná na to, aby se do ní Evropská komise, respektive Evropská unie, vlámala, a proto Evropská komise zvolila tu cestu, ve které má plnou kompetenci, to znamená ochranu hospodářské soutěže. Jakkoliv já vůbec nepochybuji, že ty daňové nastavení, ujednání v Irsku byla nastavena s cílem, aby velké firmy převedly zisky, které by měly být daně někde jinde do Polska, protože jim bylo přislíbeno, že budou daně velmi nízké, tak se ukázalo, že tato cesta prostě má své limity a Evropská komise zdá se zatím neuspěla, ale zároveň se tím otvírá diskuze, jestli není třeba hledat nástroje jiné.

Viktor DANĚK, moderátor

Právě tady se možná ukazuje, jestli to, co Evropská komise dělá, potom má vlastně šanci obstát u soudu, protože ten spor s Applem byl největší zdaleka, pokud jde o tu výši sporné částky, ale nebyl zdaleka jediným případem, kdy Evropská komise potom měla potíže se svým postupem to obhájit u soudu.

Luděk NIEDERMAYER, místopředseda Hospodářského a měnového výboru Evropského parlamentu /TOP 09/

Já si myslím, že Evropská komise měla povinnost se o toto pokusit, protože je to její kompetence, které jí daly členské země dbát na hospodářskou soutěž a není pochyby o tom, že některá ty daňová ujednání jednotlivých zemí poškozují hospodářskou soutěž.

Viktor DANĚK, moderátor

Margrethe Vestagerová ten prohraný spor komentovala slovy, že boj za placení daní není sprint, ale je to maraton, který se vede po velmi kopcovitém terénu. Pane Jánský, z vašeho pohledu, neukazuje ten spor přece jenom, že jde spíše o politické tažení, které má ale, řekněme, slabou právní oporu?

Petr JÁNSKÝ, ekonom; IES **FSV UK**

Politickým tažením bych to nenazval a pokud, pokud ano, tak jde jenom o tento konkrétní případ. To, že Evropská komise se rozhodla dát tu potenciálně neoprávněnou pomoc v podobě daňového zvýhodnění k soudu. Ale Evropská komise a Evropská unie a jednotlivé členské státy toho dělají mnohem víc proti agresivnímu daňovému plánování, takže s tím pohledem jakoby, když odstoupíme tedy od toho jednoho případu, tak vidíme řadu dalších opatření. Vidíme řadu dalších reformních snah, kterým se Evropská komise snaží o to, aby nadnárodní společnosti platily daně tam, kde je mají platit, a aby neulívaly své zisky do daňových rájů. 1 z dalších konkrétních případů, které se Evropská komise snaží prosadit také celkovější reforma zdanění společností a to například prostřednictvím takzvaného společného korporátního základu daně konsolidovaného, který již opakovaně navrhovala, ale který nebyl schválen jednotlivými členskými státy. Takže i v těch dalších oblastech často ta Evropská komise, která je v těch otázkách zdanění progresivní, tak naráží na realitu, ať už v podobě soudu nebo v podobě členských států.

Viktor DANĚK, moderátor

Proč to přesně je, že nakonec narazí v některých těch případech na realitu třeba soudu? Je to, jak říkáte, čistě jenom tím, že na to nemá dost pravomocí a musí zkrátka hrát v nějakém omezeném hracím poli, anebo je to do nějaké míry věcí té taktiky vlastně? Jestli na to jde vlastně správně?

Petr JÁNSKÝ, ekonom; IES **FSV UK**

To u toho soudu, tak je to ten první případ. /nesrozumitelné/ omezené právní nástroje a i jelikož nejsem právník, tak nechci to nějak blíže komentovat, kromě toho že opravdu ten soud říká, že to nebyla neoprávněná pomoc, ale to neznamená, že se nejednalo o případ vyhýbání se daní. O tom ten soud nerozhodoval a já mnozí další experti si myslí, že ano. Jednalo se o vyhýbání se placení daní. U těch, u těch jináčích, u těch větších reformních snah, jako je například společný konsolidovaný daňový zákon, tak tam naráží na tu realitu v podobě zájmu jednotlivých členských států. Pokud v rámci Evropské unie máme některé daňové ráje, které jsou členskými státy, jako například Irsko, Kypr nebo Malta, pak tyto státy budou většinou hlasovat proti čemukoliv, co by šlo proti jejich zájmům.

Viktor DANĚK, moderátor

Právě Irsko, Kypr, Malta, ale třeba také Nizozemsko, ty se považují, řekněme, za daňové ráje právě kvůli tomu, jak výhodné podmínky nabízejí některým velkým nadnárodním firmám. Ono to není tady tak, že by nabízely přímo explicitně nižší sazbu, je to trochu komplikovanější, ale pane Niedermayer, je to skutečně tak, že postup těchto států je neférový vůči ostatním státům?

Luděk NIEDERMAYER, místopředseda Hospodářského a měnového výboru Evropského parlamentu /TOP 09/

Neférový určitě je, protože vidíme ty výsledky. Třeba spousta českých firem bezesporu nemá své centrály nebo nějaké organizační jednotky v Holandsku proto, protože je to taková krásná země, kde je dobré si pronajmout kanceláře a jsou tam šikovní právníci, ale protože danění určitých forem příjmu přes právě holandské entity, připomeňme tady, že třeba PPF vlastní velkou část svého globálního byznysu nikoliv z České republiky, ale právě z holandského ústředí, tak dělají to proto, protože tam opravdu možné dosáhnout nízké daně. Samozřejmě velká otázka je, kde je hranice mezi férovou konkurencí a neférovou konkurencí. Proto já osobně jsem velký fanďa do toho projektu vytvoření nějakého společného přístupu k nastavování daňové báze napříč Evropskou unií proto, aby ta konkurence byla transparentní a holt byly země, které mají, například rozpočet v dobrém pořádku, mají poměrně nízké státní výdaje a ty si mohou dovolit mít nízkou daň z příjmu pro právnícké firmy, a to znamená, aby jim poskytli určitou výhodu, ale ta výhoda by byla transparentní. Čili, právě hledání toho rozhraní mezi tou férovou a neférovou konkurencí je ten velký problém, ale možná, že by tady mělo padnout, že v kontextu toho případu Applu, my se bavíme o historii starší než 10 let, za tu dobu ty evropské země, o kterých tady byla řeč provedly spousta změn, kterými opravdu ořezaly některé ty stanovení, které byly

zjevně pro ostatní nepřijatelné. Ale opět je tady ta otázka té míry, jak daleko by tady tohle mělo jít. Já si myslím, že zejména v kontextu té dnešní ekonomické situace si nemůžeme dovolit to, aby Evropa ztrácela desítky miliard euro ročně právě kvůli tomu, že máme nastavený ne úplně dobře, ne úplně kooperativně daňové systémy.

Viktor DANĚK, moderátor

Když právě mluvíme o té hranici, tak nabízí se samozřejmě námitka, že daňová konkurence v zásadě je asi prospěšná, protože vytváří tlak na státy, aby byly spíše úsporné. Pokud jde třeba o vládní výdaje, tak nedá se zkrátka namítnout, že pokud by třeba Česko chtělo, aby firmy jako Apple, platily daně v Česku, tak stačí nabídnout nižší daňovou sazbu?

Luděk NIEDERMAYER, místopředseda Hospodářského a měnového výboru Evropského parlamentu /TOP 09/

No, ale tam je ta otázka právě jaká nízká daňová sazba to je. Myslím si, že je jasně nepřijatelné a to by nemohlo obstát u žádného soudu, kdyby země nabízely konkrétním firmám nízké daňové sazby proto, aby do té země převedly právě zdanitelné zisky. To je samozřejmě absolutně nepřijatelné. Ta transparentní a férová konkurence je právě konkurence založena na nízké sazbě, která je fakticky dostupná všem firmám, které působí v té zemi. No a mezitím je taková šedá zóna, kdy ono na jednu stranu to vypadá, jako že ta nízká sazba je dostupná pro všechny firmy, ale zároveň fakticky se týká jenom velmi úzkého spektra firem. Já, kdybych použil analogii, která byla v České republice diskutovaná před pár lety, například ty slavné oddaněné korunové dluhopisy, tak bezesporu teoreticky 1 každý český občan mohl touto cestou se dostat k nízké zdaněným penězům, ale v praxi to byly jenom sotva desítky lidí, které tady tohle byly schopni využít, které měli, kteří měli dostatek peněz, kteří měli šikovné právníky a poradce a ty transakce nastrukturovali tak, že daňová správa nerozporovala. Čili, to je právě ta zóna mezi tím.

Viktor DANĚK, moderátor

Posloucháte Evropu Plus s europoslancem TOP 09 Luděkem Niedermayerem a ekonomem Petrem Jánským. Pane Janský, abychom si udělali představu, my jsme mluvili teď o konkrétním případě Applu, ale když to zobecníme, jak velký problém vlastně vyhýbání se placení daní v Evropě je, pokud mluvíme tedy o těch velkých nadnárodních firmách?

Petr JÁNSKÝ, ekonom; IES **FSV UK**

Jedná se o hrozně velký problém. Podle existujících odhadů tak desítky procent nad 40 % všech zisků tak jsou deportovány v daňových rájích, oproti tomu tam v těch zemích, v kterých by měly být deportovány a země po celém světě tak trátí procentní, případně desítky procent bodů, procent z, ze svých příjmů na dani z příjmů právnických osob. Což je pro Českou republiku se ty ztráty každoročně pohybují někde v řádech miliard, případně až nízkých desítek miliard korun. Což u celkových příjmů z této daně 150-200 miliard je relativně výrazný podíl. A nejedná se jenom o ty částky, které jsem teď jmenoval, a kterých se snažím upřesnit ve svých výzkumech, ale jedná se i o tu vnímanou nespravedlnost. Pokud nadnárodní společnosti, které těží z globalizace, neplatí tam, kde by je měly platit, pak celý ten systém globalizace může být vnímán nespravedlivě ostatními daňovými poplatníky. A pak samozřejmě to jsou tito ostatní daňoví poplatníci, jako například já nebo vy, kteří pokud nadnárodní společnosti neplatí své daně v České republice, tak my přirozeně platíme o něco málo více, abychom doplatili to, to, co oni nezaplatili. Takže tahle ta vnímaná nespravedlnost je čím dál tím silněji cítěna nejen v České republice, ale i v ostatních evropských zemích a to je jeden z důležitých důvodů, proč Evropská komise se snaží ať už dílčími kroky nebo velkými reformami dosáhnout toho, aby firmy byly daněny spravedlivěji a efektivněji.

Viktor DANĚK, moderátor

V tom vyhýbání se placení daní mají skutečně IT firmy jakési výsadní postavení? Je to skutečně u nich větší problém než u jiných?

Petr JÁNSKÝ, ekonom; IES **FSV UK**

Ne, ne neřekl bych. Je jen na ně, je jim věnována velká pozornost a svým způsobem tak, tak mají usnadněnou pozici v tom, pokud chtějí převádět své zisky, například do daňových rájů, ale v dnešní době je tak čím dál tím víc společností, tak se podobá těm IT společnostem. Velká část společností také opravdu stává se digitálními a umožňuje jim to jednoduše převádět její duševní vlastnictví, ať už se jedná o patenty nebo o software do zemí, kde někde dochází k té opravdové ekonomické aktivitě, ale kde je pro ně výhodné danit své korporátní zisky.

Viktor DANĚK, moderátor

V tom bylo vlastně trochu i jádro toho spolu s Applem, pokud jsem správně pochopil ten komplikovaný rozsudek, že většinu příjmů danila firma, která neměla ani jednoho zaměstnance, tím, že na ni byly převedené právě ty licenční, licenční práva.

Petr JÁNSKÝ, ekonom; IES **FSV UK**

To je krásný příklad toho, kdy opravdu je to, je to rozhodnutí nejspíš manažera nebo poradce, který sedí někde v Americe a rozhoduje se, jak má, ta společnost Apple, zaplatíme co nejméně daní a uděláme to podle toho všeho například tím, že budeme mít schránku firmy prázdnu se sídlem v Irsku.

Viktor DANĚK, moderátor

Pane Niedermayere, Vy máte možnost přímo evropskou legislativu ovlivňovat. Myslíte, že je správný postup Evropské komise, který se zaměřuje, zvláště právě na té, na ty velké IT firmy, pokud jde o placení daní? Připomeňme debatu o dani z digitálních služeb, třeba.

Luděk NIEDERMAYER, místopředseda Hospodářského a měnového výboru Evropského parlamentu /TOP 09/

Já si myslím, že Evropská unie se nechce zaměřovat na digitální firmy a notabene ne na několik málo digitálních firem z Ameriky. Evropská unie je jedním z těch, kteří volají po celkovém přenastavení daňového řádu z hlediska danění firem, protože tady bych možná trošinku s Petrem nesouhlasil v tom, že ty digitální firmy opravdu do toho daňového řádu znamenají velký průlom. Ta tradice danění firem, která už je stará víc než 100 let, idea založená na tom, že firma má nějakou trvalou provozovnu, má nějaké místo, kde se odehrává nějaká ekonomická aktivita. Ta ekonomická aktivita se dá podchytit, dají se zjistit příjmy, dají se zjistit náklady. Z toho nám vyjde zisk a ten zdaníme. Bohužel u těch digitálních firem to objektivně není možné, protože je otázka, co je tedy tím jádrem aktivity této firmy? Je to místo, kde má své servery, které jsou většinou rozstrkané po celém světě? Je to místo, kde jsou její vývojáři, kteří také už čím dál více pracují, pracují v nějakých virtuálních kancelářích po celém světě? Nebo je to místo, kde právě sídlí nebo bydlí její zakladatel? Opravdu, ano najít férový koncept danění těchto firem je velmi, velmi komplikované, a proto Evropská unie je jedním z motorů toho celosvětového jednání v rámci OECD, kteří, které by právě mělo vést k tomu, že se do tohoto zavede nějaký větší pořádek a bude to prostě férovější. V tom digitálním světě se velmi těžko v tomto sjednává pořádek, jakkoliv je zřejmé, že ty firmy typu Googlu, Facebooku mají obrovský profit nejenom z toho, že vymysleli know how, ale právě že to know how uplatňují na jednotlivých trzích, kde získávají peníze od firem a od spotřebitelů, a právě ten nový koncept zdanění by měl více abstrahovat od té trvalé provozovny a více klást důraz na to, kde jsou ti lidé, kteří umožňují těm firmám vytvářet profit. A to je, myslím si, ten hlavní cíl Evropské unie, cíl, ke kterému se ale dobíráme velmi, velmi komplikovaně.

Viktor DANĚK, moderátor

Právě jedním z pokusů o řešení je ta zmíněná daň z digitálních služeb. Pane Jánský, myslíte, že by v tom skutečně mohla být efektivním řešením? Tím, že by se zaměřovala na to, kde firmy zkrátka vyrábějí svůj zisk a ne, kde mají sídlo?

Petr JÁNSKÝ, ekonom; IES **FSV UK**

Ta daň z digitálních služeb jestli to je efektivní nástroj, tak to záleží s čím to porovnáváme. Pokud bychom dál měli být bez ničeho dalšího, pokud ta alternativa je status quo, pak myslím, že se jedná o nástroj, který bychom měli využít. Pokud ale porovnáme tady tu dílčí daň, která má i řadu nevyžádaných efektů, tak pak preferuji samozřejmě komplexní daňovou reformu, ale v tom nedokonalém světě, v kterém žijeme, tak je velmi málo pravděpodobné, že, že té komplexní reformy bude dosaženo v nějakém krátkém čase, a proto v rámci toho

mezičasy, a bychom změnili aspoň ten status quo, který není dobrý, tak myslím, že takováto daň dílčí, tak může nám pomoci, ať už v tom, že ty společnosti budou více zdaněny než mají být, tak i v tom, že to vytvoří politický tlak právě, zvýší to pravděpodobnost nějaké té větší reformy, že to získá i podporu státu, které by jinak byly pravděpodobně proti.

Viktor DANĚK, moderátor

Pane Niedermayer, Vy jako europoslanec byste pro daň z digitální služeb, jako to přechodné řešení, zvedl ruku?

Luděk NIEDERMAYER, místopředseda Hospodářského a měnového výboru Evropského parlamentu /TOP 09/

Ano, určitě bych pro něj zvedl ze stejných důvodů jako Petr Janský, ale zároveň připomínám, že Evropská unie velmi tlačila na to, aby byla nalezena dohoda na platformě pařížské OECD a hlavní problém je, že Amerika před pár týdny oznámila, že z tohoto jednání odstupuje. To znamená, ta dohoda se nám trochu vzdaluje.

Viktor DANĚK, moderátor

V posledních týdnech jsme hodně mluvili o rozpočtu. Evropská unie chce velký důraz klást na digitalizaci. Říká, že to je zkrátka budoucnost evropské ekonomiky a není to trochu zase v rozporu? Na jednu stranu podporovat digitalizaci a na druhou stranu, digitalizaci vlastně zdaňovat?

Luděk NIEDERMAYER, místopředseda Hospodářského a měnového výboru Evropského parlamentu /TOP 09/

V žádném případě, protože právě to daňové zvýhodnění těch digitálních gigantů vede ke snížení konkurence na tom digitálním trhu. Čili, v okamžiku, kdy máte nějaký velký segment, na kterém velké firmy jsou výrazně poddaněny, v porovnání s malými firmami, tak ten segment vám nefunguje efektivně. Čili, já si myslím, že v žádném případě v rozporu není a docela důležité je také si uvědomit, že před pár týdny vlastně probíhala strašně tvrdá debata o tom, jakým způsobem najít pár miliard euro nebo respektive desítky miliard euro na to, abychom podpořili ekonomiku, která se dostala opravdu do bezprecedentně špatné situace, pravděpodobně nejhorší od 2. světové války. A ty peníze se hledaly velmi těžko, ale jak už tady Petr Janský zmiňoval, ty údaje pro Evropskou unii říkají, že na dani z přidané hodnoty ročně přicházíme až o 150 miliard euro. Na korporátních daních tam jsou ty odhady podstatně komplikovanější. Se mluví o nějakém rozmezí 50 až řekněme 150 miliard euro, pokud by se podařilo vybrat jenom část těchto peněz, tak samozřejmě by to také zemím usnadnilo řešit tady tuto velmi obtížnou, po krizovou, ekonomickou situaci.

Viktor DANĚK, moderátor

Říká Luděk Niedermayer. Petře Janský, vraťme se ještě k těm pravomocem, které má Evropská komise skutečně v daňové oblasti velmi omezené, protože cokoli chce Evropská komise přenést na unijní úroveň, musí jednomyslně potvrdit všechny členské státy. Což, jak vidíme právě u daně z digitálních služeb, je leckdy nemožné. No a vlivný deník Financial Times píše o tom, že Evropská komise teď chystá změnu taktiky. Použití, řekněme, až obskurního článku 117 smluv, který umožňuje s argumentem, že státy jako Irsko, Nizozemsko a další narušují vnitřní trh, žádat nápravu, o které se hlasuje pouhou kvalifikovanou většinou. To znamená, že by většina států mohla ty daňové ráje fakticky přehlasovat, pokud by skutečně komise dokázala, že narušují vnitřní trh. Bylo by to z vašeho pohledu obhajitelné řešení?

Petr JÁNSKÝ, ekonom; IES **FSV UK**

Moje jednoduchá odpověď na to je, že nevím. Je to podobné jako, kdybyste se mě před pár lety ptal na ten případ Evropské komise a Apple a Irsko. A tak myslím, že to nejspíš bude, pokud se ta Evropská komise takto rozhodne, bude to kontroverzní rozhodnutí a nejspíš to bude i rozhodnuto v konečném důsledku soudem, nějakým způsobem. Takže, jestli to bude úspěšné, tak nevím, ale rozumím, že Evropská komise z těch důvodů, které jsme diskutovali, tak se snaží využít jakýkoliv funkční právní rámec k tomu, aby dosáhla toho cíle a přinutila země v rámci Evropské unie chovat se k sobě férově v oblasti zdanění. Je to vlastně velmi zvláštní, že Evropská unie, která tak úzce spolupracuje v mnoha oblastech v poslední době, jak zmínil pan europoslanec, tak dokonce si půjčuje Evropská unie společně, ale ne není schopná zamezit tomu, aby si navzájem země v rámci Evropské unie víceméně kradly daňové základy pro /nesrozumitelné/ firem.

Viktor DANĚK, moderátor

Pane europoslanče, ještě závěrem váš pohled. Ten jistě velmi neortodoxní chystaný postup napadnout státy jako Irsko, Kypr, Malta a další s argumentem, že svými daňovými podmínkami narušují vnitřní trh měl by, podle vás, správný základ?

Luděk NIEDERMAYER, místopředseda Hospodářského a měnového výboru Evropského parlamentu /TOP 09/

O této možnosti se velmi intenzivně diskutovalo v Evropské unii v minulých letech, kdy vlastně existovaly, řekněme, 3 varianty, jakým způsobem se dostat z toho problému, který brzdí možnosti Evropské unie z té vést k nějakému zlepšení situace. Já, kdybych mohl zlepšení situace, tak to není jenom o tom, že velké firmy budou platit férový díl daní v zemích, ve kterých působí, ale je to také o tom, že třeba často velmi malé a střední firmy čelí problému dvojího zdanění. Tím, že vlastně budto se v tom systému dobře nepohybují anebo jednotlivé členské země při zdanění nespolupracují. Já jsem se setkal s mnoha případy, kdy to vede k tomu, že jeden zisk je daněný ve dvou různých zemích a ti daňoví poplatníci se velmi těžko dovolávají spravedlnosti a někdy je to vlastně nemožné. Čili, já si myslím, že tato snaha je oprávněná. Ten problém je obrovský. To řešení bude velmi složité, protože ta ekonomika se dramaticky změnila a daňový systém uvázl někde hluboce v minulém století. Ale neměli bychom zapomínat, že se nám postupně nějaké kroky daří. Čili, není to tak, že je to dlouhý maraton a pak je to cílová páska. Je to spíš taková turistická túra, na které zdoláváme jednotlivé vrcholy a snad se nám něco povedlo, ale spousta nás toho ještě čeká.

Viktor DANĚK, moderátor

Říká europoslanec TOP 09, Luděk Niedermayer, díky za váš čas pro Evropu Plus, na slyšenou.

Viktor DANĚK, moderátor

A hostem Evropy Plus byl také ekonom Institutu ekonomických studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy, Petr Jánský, i vám díky.

Petr JÁNSKÝ, ekonom; IES **FSV UK**

Někdy opět na slyšenou.

Viktor DANĚK, moderátor

Děkuji, že jste Evropu Plus poslouchali. Pokud vás dění v Evropské unii zajímá, připomínám, že tento pořad můžete poslouchat také jako podcast ve vašich čtečkách, kde vám žádný díl neuteče. Příjemný poslech dalšího vysílání přeje a od mikrofonu se z Bruselu loučí Viktor Daněk.

Výzkum: Online výuka nedokáže tu klasickou plnohodnotně nahradit, shodují se studenti

23.8.2020 libereckadrba.cz str. 00 Společnost

Stres, finanční problémy, deprese a osamělost. Takové pocity nejčastěji zažívali vysokoškolští studenti v době pandemie. Vyplývalo to z prvních výsledků mezinárodního výzkumu Antverpské univerzity COVID-19 International Student Well-being Study, do kterého se mimo jiné zapojily i české univerzity.

Do mezinárodního šetření se zapojilo sedm českých univerzit

Celkem sedm českých univerzit se zapojilo do mezinárodního šetření Antverpské univerzity COVID-19 International Student Well-being Study. Výzkumníci ze sedmadvaceti evropských a severoamerických zemí a

také z Jihoafrické republiky zjišťovali, jak ovlivnila pandemie životní podmínky, studium, zdraví a dojem vysokoškoláků ze studia.

Univerzity, které se do mezinárodního výzkumu zapojily: Masarykova univerzita, Karlova univerzita, Univerzita Palackého v Olomouci, Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, Univerzita Hradec Králové, Vysoká škola ekonomická v Praze, Česká zemědělská univerzita v Praze

Respondenti byli většinou studenti bakalářského oboru

Výzkumu, který v Česku koordinovala **Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy ve spolupráci se Sociologickým ústavem AV ČR a probíhal ve dnech 27. dubna až 10. května, se zúčastnilo celkem 6497 vysokoškoláků formou online dotazování. Většinou se jednalo o studenty bakalářského (58 procent) a magisterského oboru (35 procent). Studenti doktorského studia tvořili čtyři procenta respondentů. „Pozitivně mě překvapila zejména ochota vysokých škol ke spolupráci a ochota studentů odpovídat,“ vyjádřil se k výzkumu výzkumník Petr Soukup z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy.

Jedním z hlavních zjištění výzkumu bylo, že období pandemie bylo pro studenty vysokých škol stresujícím obdobím. „Příčinami byly z počátku nejasné podmínky ohledně studia a zakončování předmětů, výrazně nejednotný přístup učitelů jako byla různá míra zátěže, různé platformy pro komunikaci a také problémy v domácnostech, kde jsou studenti doma,“ doplnil Soukup. Asi dvě procenta respondentů pak kontaktovala kvůli nejasnostem studia poradenské služby univerzity.

Zpět k rodičům

Výsledky mimo jiné ukázaly, že zatímco před pandemií covid-19 bydlelo s rodiči 27 procent respondentů, během pandemie u rodičů bydlelo téměř šedesát procent studentů. Podobné to bylo i s bydlením na kolejích. Před pandemií bydlelo na kolejích 20 procent studentů, během pandemie už jen tři procenta studentů.

Studenti MUNI: Online výuka nedokáže tu klasickou plnohodnotně nahradit

Jarní semestr a s ním spojený přechod na online výuku hodnotí studenti Masarykovy univerzity spíše jako stresující období, které jim ale učitelé ulehčili vstřícným přístupem. Zároveň vysokoškoláci soudí, že online výuka nedokáže tu fyzickou plnohodnotně nahradit. Třetina studentů vykazovala příznaky deprese. U 59 procent studentů bakalářského studia významně narostla studijní zátěž. Průměrný počet hodin samostudia se zvýšil ze 13 hodin na 23 hodin týdně a například 43 procent vysokoškoláků se v době pandemie přestěhovalo zpět k rodičům.

Postup univerzity v době pandemie si schválí 80 procent studentů

Studenti MUNI si naopak schválí postup univerzity: 80 procent jich souhlasilo s tvrzením, že se cítili být dostatečně informováni o všech změnách v chodu univerzity a byli spokojeni se způsobem zavedení ochranných opatření. Ocenili také nasazení pedagogů a ochotu komunikovat s nimi třeba i osobnějšími formami, než je běžné, například prostředním telefonických konzultací. „Poznatky ze všech průzkumů realizovaných mezinárodně i na úrovni univerzity zohledníme při přípravě opatření a variantních řešení pro nadcházející semestr, jehož začátek jsme již na jaře s ohledem na epidemiologickou situaci posunuli až na 5. října,“ řekl rektor Masarykovy univerzity Martin Bareš.

Belgie: Kvalita vzdělávání během pandemie podle studentů poklesla

Jak naznačují výsledky výzkumu z belgických univerzit, i tamější studenti zažívali v důsledku opatření covid-19 zvýšenou míru stresu. Podle velké části studentů se také zvýšila pracovní zátěž a nebylo příliš jasné, co se od nich očekává. Právě z nejistoty pramenila velká míra stresu.

Studenti si mimo jiné stěžovali na to, že je vysoká škola o provedených opatřeních dostatečně neinformovala. Třetina participantů neměla pocit, že by se mohla obrátit na někoho na univerzitě, kdo by tyto obavy vyřešil. Přesto je ale většina studentů spokojena se způsoby, jakým univerzity uplatňovaly svá opatření v souvislosti s ohniskem covid-19.

Finanční problémy i osamělost

Během pandemie se také zvýšil počet belgických studentů, kteří měli finanční problémy. Jednalo se zejména o studenty s migračním pozadím, studenty s rodiči s nižším vzděláním, studenty, kteří si své studium platí sami, a studenty s omezenou dostupností sociálního a ekonomického kapitálu. U studentek, mladších studentů a studentů s omezeným sociálním a ekonomickým kapitálem se objevily také silné pocity osamělosti. Kromě mezinárodního srovnání budou výsledky univerzitám sloužit k tomu, aby mohly lépe cílit svoji pomoc.

URL | <https://liberecka.drba.cz/zpravy/spolecnost/23752-vyzkum-online-vyuka-nedokaze-tu-klasickou-plnohodnotne-nahradit-shoduji-se-studenti.html>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
libereckadrba.cz (*Společnost*)

V americkém městě Charlotte bude dnes oficiálně stvrzeno, že Donald Trump bude kandidátem Republikánské strany

24.8.2020 ČRo Radiožurnál str. 03 12:08 Hlavní zprávy - rozhovory a komentáře

Věra ŠTECHROVÁ, moderátorka

V americkém městě Charlotte bude dnes oficiálně stvrzeno, že Donald Trump bude kandidátem Republikánské strany v listopadových prezidentských volbách. Čtyřdenní nominační sjezd republikánů proběhne kvůli pandemii nemoci COVID-19 z větší části jen ve virtuální formě. Cílem akce je sjednotit republikánské voliče v podpoře stávajícího prezidenta. Průzkumy preferencí zatím favorizují kandidáta demokratické strany, někdejšího viceprezidenta Joea Bidena. Ve spojení jsme s Jiřím Pondělíčkem z katedry severoamerických studií institutu mezinárodních studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy, dobrý den.

Jiří PONDĚLÍČEK, amerikanista, **FSV UK**

Dobrý den.

Věra ŠTECHROVÁ, moderátorka

Je ta dnešní Trumpova nominace do prezidentských voleb jednoznačně formální záležitost?

Jiří PONDĚLÍČEK, amerikanista, **FSV UK**

Je to proces, který je prostě potřeba, kterým je potřeba projít tak jako si jím museli projít demokraté. Samozřejmě ti vyzyvatelé v primárkách, v republikánských primárkách byly víceméně do počtu, takže, dá se říct, že jedná se o formalitu, kterou je prostě potřeba naplnit.

Věra ŠTECHROVÁ, moderátorka

Kolem pořádání toho nominačního sjezdu proběhlo několik obrátů. Trump ho chtěl, například přesunout na Floridu a podobně. Je to pro Trumpa problém, že to nakonec nebude ta velká show na stadionu, protože tyhle akce on si v minulosti velmi užíval?

Jiří PONDĚLÍČEK, amerikanista, **FSV UK**

To je otázka jestli, jestli to se to nějak podepíše. On ho chtěl přesun na Floridu, protože v Severní Karolíně, kde mu nejprve odmítli umožnit, aby ten sjezd proběhl jaksi normálním standardním způsobem. Na Floridě guvernér Rick Scott vypadalo, že je tomu nakloněnější. Nicméně pak ta situace s koronavirem se zhoršila a tudíž bylo jasné, že ten, že ten sjezd stejně bude probíhat z větší části virtuálně, takže se vrátil zpátky, tedy do města Charlotte v Severní Karolíně. Ono po vždycky v těch předchozích volbách bylo pozorovatelné potom nominačním sjezdu, že vždycky každý z těch kandidátů měl nějakou, nějaký krátkodobý, krátkodobě vylepšené ty průzkumy, že to opravdu nějaký, byť třeba jenom dočasný vliv mělo. Zatím co jsem Koukala ty průzkumy, tak to u toho demokratického sjezdu nevypadá. Čili vypadá to, že ta virtuální podoba nemá úplně takový potenciál ty voliče mobilizovat. Druhá možnost je, že prostě už voličů je rozhodnutých tolik, že tam nebude nějaký výrazný rozdíl před a po sjezdu.

Věra ŠTECHROVÁ, moderátorka

Ono cílem té akce má být jakési sjednocení těch republikánských voličů. Může to být složitější než před 4 roky? Jsou nějak zásadně, řekněme jsou tam nějaké zásadní rozpory?

Jiří PONDĚLÍČEK, amerikanista, **FSV UK**

Ono to už ani před těmi čtyřmi lety nebylo úplně jednoduché. Nicméně velká část republikánských voličů se nakonec s tou nominací smířila, i když třeba volili protikandidáta v primárkách Teda Cruze nebo jiné. Myslím si, že letos to bude jednodušší v tom, že opravdu v těch primárkách žádný velký vyzyvatel nebyl, takže ta strana si neprošla nějakým vysilujícím soubojem mezi více uchazeči o nominaci. Zároveň ale samozřejmě mezi republikány, zvláště tedy se mluví o těch vzdělanějších bílých voličích na předměstí tak vzrůstá nespokojenost s prezidentem Trumpem. Koneckonců právě ti voliči stáli za demokratickým vítězstvím ve volbách do sněmovny v roce 2018. Takže tyto voliče bude muset prezident přilákat zpátky, pokud chce mandát obhájit.

Věra ŠTECHROVÁ, moderátorka

A je nějaká přímo voličská skupina, u které Trump proti minulým volbám výrazně ztrácí, kterou se naopak třeba podařilo oslovovat viceprezidentovi Joe Bidenovi?

Jiří PONDĚLÍČEK, amerikanista, **FSV UK**

Zatím to vypadá, že ten oproti tomu s tím předchozím volbám, tak si vede právě u vzdělaných bílých žen, což jsou právě, je významná skupina těch voličů na předměstí. Jsou to právě ty voličské skupiny nebo ta voličská skupina, která pomohla demokratům v roce 2018, on se je snaží přilákat zpátky na svoji stranu. Tu svoji kampaň celkem otevřeně nebo některé ty, některá témata jste kampaň celkem otevřeně adresuje přímo těm vzdělaným bílým ženám na předměstí. Hlavně tedy šlo o téma dostupného bydlení, kdy vlastně on tvrdí, že pokud Joe Biden se stane prezidentem tak, že na předměstí vystěhují spoustu jaksi sociálně slabých, které určitě nikdo na předměstí nechce, a tak dále čili určitě se snaží cílit na tady tu skupinu.

Věra ŠTECHROVÁ, moderátorka

Jiří Pondělíček z Institutu mezinárodních studií Univerzity Karlovy. Díky na slyšenou.

Jiří PONDĚLÍČEK, amerikanista, **FSV UK**

Děkuju za pozvání, na shledanou.

Epidemiolog Rastislav Maďar na vlastní žádost opustil tým ministra zdravotnictví

24.8.2020 ČRo Radiožurnál str. 01 18:10 Hlavní zprávy - rozhovory a komentáře

Věra ŠTECHROVÁ, moderátorka

Epidemiolog Rastislav Maďar na vlastní žádost opustil tým ministra zdravotnictví Vojtěcha Adama. Uvedl, že nemá zapotřebí, čelit podpásovým útokům. Odmítl, že by to byl on, kdo chtěl zavádět roušky ve školách. Reagoval tak na kritiku, které čelil po rychlých změnách v pravidlech pro nošení roušek od nového školního roku. Ministr Vojtěch je vyhlásil ve středu, ale už následující den je po jednání s premiérem Babišem změnil. Premiér pak vysvětloval, že ministr byl odborníky uveden v omyl. Ministr Vojtěch dnes uvedl, že si žádných podpásových útoků není vědom a Maďarovi práci pro ministerstvo ocenil. Problémem podle něj byla špatná komunikace v týmech odborníků. Jejich vedení a koordinaci dostala na starost hlavní hygienička Jarmila Rážová, a právě ta je teď hostem ve vysílání, dobrý den.

Jarmila RÁŽOVÁ, hlavní hygienička ČR

Dobrý den.

Věra ŠTECHROVÁ, moderátorka

Ministr Vojtěch řekl, že bouchl do stolu s tím, že nemohou fungovat paralelní pracovní skupiny. Tak, které pracovní skupiny teď vlastně koordinují postup proti koronaviru. Kolik jich je a kolik vy máte pod sebou?

Jarmila RÁŽOVÁ, hlavní hygienička ČR

Tak na ministerstvu v této chvíli máme pracovní skupinu, klinickou skupinu. Dále skupinu pro takzvané pro uvolňování vlastně opatření. Potom skupinu laboratorní. To jsou 3 základní skupiny. Pak je ještě skupina pro komunikaci. Tyto skupiny pracují a v podstatě v této chvíli a shrnují, tedy o odborníky, s kterými spolupracujeme vlastně od průběhu celé té koronavirové krize a v této chvíli vlastně opatřením pana ministra se tyto skupiny, dále tyto skupiny dostávají tedy pod integrovaný centrální řídicí tým a vlastně budou koordinovány z tohoto místa.

Věra ŠTECHROVÁ, moderátorka

Takže, jestli dobře počítám jsou to 4 skupiny, které v tuhle chvíli vy a centrální řídicí tým máte pod sebou, je to tak? A fungují tedy paralelně, anebo jak říkal ministr, rozhodují všichni o všem?

Jarmila RÁŽOVÁ, hlavní hygienička ČR

Tak rozhodně ne, protože od toho mají tady ty různé názvy a shrnují různé odborníky z různých sfér to znamená kliniky, zejména infektologii, ale i tedy anesteziologii a anesteziology. Potom epidemiologii a dále samozřejmě skupinu laboratorních specialistů, kteří se zaměřují právě a připravili i národní strategii testování. A je potřeba v podstatě tyto skupiny vlastně, aby spolupracovali a více projednávali svoje závěry a vlastně přijímaly se určité na názory, které budou výrazem souhry všech těch pracovních skupin, kde obě ty činnosti většinou spolu vlastně velmi velmi souvisí.

Věra ŠTECHROVÁ, moderátorka

No, když jsme slyšeli, že ty pracovní skupiny vlastně nemohou fungovat paralelně, protože pak jedna si myslí něco jiného než druhá, tak jak sladit tenhle postup?

Jarmila RÁŽOVÁ, hlavní hygienička ČR

Tak právě v integrovaném centrálním řídicím týmu máme, nastavujeme teď ty pravidla to znamená ty skupiny budou projednávat určitá témata, která jim vlastně odborně přísluší, přijmou svoje návrhy a na skupině vlastně vedoucích těch tří skupin budeme nebo čtyřech, budeme vlastně projednávat ty návrhy tak, aby se přijalo takové stanovisko, které bude potom jednotně prezentováno, které vlastně pan ministr svěřil schválit vlastně jednak integrovanému centrálnímu řídicímu týmu a mně je vlastně jako pozici hlavního hygienika, který je náměstkem pro ochranu a podporu veřejného zdraví, a proto z principu mi to přísluší.

Věra ŠTECHROVÁ, moderátorka

No a podle epidemiologa Mađara se odborníci na něčem tedy víceméně shodli, co se týkalo roušek. Upravovalo se to ale ještě podle přání centrálního řídicího týmu, který řídí premiér, sedí v něm 3 ministři, vy a další odborníci. A pak se to po kritice veřejnosti upravilo ještě jednou. Takže tu finální odpovědnost za to, jestli jsou to nařízení, kterými se musí řídit každý občan této země adekvátní přínosná a srozumitelná odtěď ponese, kdo?

Jarmila RÁŽOVÁ, hlavní hygienička ČR

V podstatě od teď tu základní odpovědnost nese nadále ministerstvo zdravotnictví a konkrétně tedy náměstek pro ochranu a podporu veřejného zdraví ve spolupráci samozřejmě v rámci toho integrovaného centrálního řídicího týmu předkládáme ty domluvené závěry na návrhy opatření panu ministrovi rozhodnutí, případně do Rady pro zdravotní rizika, což je ta rada vlády, o které jste před chvílí hovořila.

Věra ŠTECHROVÁ, moderátorka

A paní Rážová není trochu problém v tom, že se ta epidemiologická opatření, jak se ukázalo, upravují částečně i podle toho, jak na ně reaguje veřejnost?

Jarmila RÁŽOVÁ, hlavní hygienička ČR

Tak já to úplně jako problém nevidím, protože některé reakce veřejnosti jsou možná velmi jako oprávněné a tudíž se snažíme vycházet. Samozřejmě nejvíce z toho epidemiologického pohledu nastavovat opatření tak aby byla co neúčinnější ale byla zároveň srozumitelná a smysluplná.

Věra ŠTECHROVÁ, moderátorka

Po kritice ministra Vojtěcha kvůli rouškám jsme slyšeli od premiéra, že ministr byl uvedený odborníky omyl. Vy jste tedy podaly ministrovi nějaké mylné informace?

Jarmila RÁŽOVÁ, hlavní hygienička ČR

Tak my jsme mu podali nějaké informace a nedošlo k úplné shodě, takže jde o to, abychom ty informace, které panu ministrovi dáváme tak, aby byly již jednotné a také se tak jednotně dál komunikovali.

Věra ŠTECHROVÁ, moderátorka

No, a když nedojde ke shodě, kdo rozhodne definitivně politici nebo odborníci?

Jarmila RÁŽOVÁ, hlavní hygienička ČR

Rozhodnou definitivně hlavní hygienik.

Věra ŠTECHROVÁ, moderátorka

To jste tedy vy, takže vy budete mít do této chvíle poslední slovo?

Jarmila RÁŽOVÁ, hlavní hygienička ČR

No tak víceméně ano. Ono to tak je i v organizačním řádu ministerstva zdravotnictví, že hlavní hygienik je vlastně náměstek pro, odborný náměstek, který má v gesci ochranou veřejného zdraví a mezi ně patří i boj proti teda ne boj, ale vlastně prevence a zmenšování rizika šíření infekčních nákaz a dalších zdravotních hrozeb.

Věra ŠTECHROVÁ, moderátorka

Říká hlavní dneška Jarmila Rážová. Děkuju, na slyšenou.

Jarmila RÁŽOVÁ, hlavní hygienička ČR

Já také, na shledanou.

Věra ŠTECHROVÁ, moderátorka

Odchod Rastislava Maďara z ministerstva zdravotnictví odhalil nedostatky v komunikaci uvnitř resortu taky směrem k veřejnosti. Odborníci, kteří na ministerstvu pracují na řešení epidemie teď nemohou od pátku sami poskytovat rozhovory médiím. Veškerou komunikaci řídí tisková mluvčí. My jsme teď ve spojení s vedoucí katedry marketingové komunikace a public relations na Institutu komunikační studia žurnalistiky Univerzity Karlovy Denisou Hejlovou, dobrý den.

Denisa HEJLOVÁ, vedoucí, katedra marketingu a public relations **FSV UK**

Dobrý den.

Věra ŠTECHROVÁ, moderátorka

Ve středu se vyhlásí nošení roušek na školních chodbách a obchodech. Ve čtvrtek se to zruší, vinu za to premiér připiše odborníkům, kteří uvedli ministra v omyl. Jaký vzkaz veřejnosti tohoto všechno vysílá?

Denisa HEJLOVÁ, vedoucí, katedra marketingu a public relations **FSV UK**

Ta komunikace určitě je projednána a poměrně zmatená a ta veřejnost si říká a zase přijde nějaké nařízení a pak se to zruší to znamená bude mít menší tendenci to nařízení poslechnout a věnovat mu vůbec pozornost. A jenom, jak už říkala paní Rážová tady spatřuju opravdu problém v tom, že ta vláda nekomunikuje jenom nějaká nařízení ale následně, když potom lidé vyjádří svůj nesouhlas, tak se tím řídí, a to právě vnáší ten zmatek. Kdyby vláda jenom komunikovala nějaká odborná nařízení a stála si za svým, tak potom by tady těch jako zmatků bylo určitě méně.

Věra ŠTECHROVÁ, moderátorka

Je správný krok zakázat odborníkům přímo komunikovat s novináři? Přispěje to, že všechny dotazy a žádosti o interview teď bude vyřizovat jedna mluvčí k tomu, že ten rezort bude jaksí mluvit jedním hlasem?

Denisa HEJLOVÁ, vedoucí, katedra marketingu a public relations **FSV UK**

Já rozumím tomu, že pan ministr a pan premiér to chtějí mít více pod kontrolou a bylo by to tady z toho pohledu asi logické, ale je to, bohužel nepochopení toho, jak média fungují. Novináři vždycky budou chtít slyšet nějakou pluralitu hlasů, názorů, a když se toto nezavedlo začátku tak zavádět to vlastně po půlroce je takové nekoncepční a svědčí to spíše o nějaké jako zoufalé snaze udržet si ten jednotný hlas.

Věra ŠTECHROVÁ, moderátorka

Chyby v komunikaci dělá každý, může udělat každý, jaký je pak z hlediska politického marketingu ideální postup, jak takovou chybu napravit? Najít jiného viníka, omluvit se nebo prostě dělat, že se nic nestalo?

Denisa HEJLOVÁ, vedoucí, katedra marketingu a public relations **FSV UK**

To je opravdu velmi zajímavá otázka a všichni určitě už to bylo mnohokrát opakováno ale víme, že teďko jsme nějaké situace, která je nová. A do konce třeba, neshodnou se na to ani političtí jako teoretici. Teoretická politického marketingu /nesrozumitelné/ na přelomu tisíciletí dokonce považovala to, když politici jako slyšíte ten hlas lidu Vox populi a potom se jím řídí, tak za takový ideální stav, ale my vlastně teďko vidíme, že to ideální není, protože většinou ten hlas toho lidu je třeba častokrát vyjadřuje emoce, naštvání, nějakou krátkodobou reakci, ale co lidé skutečně požadují od té vlády je strategie, je dlouhodobé řízení, je nějaká vize a jednotnost. Lidé chtějí slyšet, že ta vláda ví co dělá a že dělá pro své lidi to nejlepší. V Čechách zatím jako ta situace relativně byla dobrá, takže lidé, ať je ta komunikace zmatečná nebo není, tak nad tím prostě mávnou rukou a nějak se zařídí. Ale ideální to není.

Věra ŠTECHROVÁ, moderátorka

Denisa Hejlová z Institutu komunikačních studií a žurnalistiky **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. Děkuju, na slyšenou.

Denisa HEJLOVÁ, vedoucí, katedra marketingu a public relations **FSV UK**

Na slyšenou.

Postoj Moskvy k dění v Bělorusku je pro mě velkým překvapením, přiznává politický geograf Romancov

24.8.2020 irozhlas.cz str. 00 Zprávy ze světa
Jan Bumba, Zuzana Marková

V Bělorusku se už víc než dva týdny protestuje. Alexandr Lukašenko vystupuje na veřejnosti s kalašnikovem. A Rusko je zatím zdrženlivé. Přestože úřady vyzývaly účastníky nedělních protestních akcí k rozchodu a varovaly před zapojením policejních i vojenských jednotek, nakonec demonstrace proběhly bez násilného potlačování.

Publicista a politický geograf z **Fakulty sociální věd** Univerzity Karlovy a Metropolitní univerzity Praha Michael Romancov je v předpovídání dalších událostí opatrný:

„Teď si netroufám spekulovat. Použití síly, které jsme na začátku viděli jako poměrně razantní, bude asi nakonec tím okamžikem, kdy se to zlomí – buď bude síla použita z pohledu vlády úspěšně, nebo ne.“

Od Moskvy čekal Romancov méně zdrženlivý přístup: „Její postoj je pro mě velkým překvapením. Oficiální vyjádření byla v zásadě klidná.“

K zásadní změně došlo až v neděli, připomíná politický geograf: „Když ministr zahraničí Sergej Lavrov na setkání s ruskými mládežníky prohlásil, že Bělorusko jednoznačně čelí zahraničním pokusům o vyvolání krveprolití. Tím měl na mysli Západ, později to upřesnil tak, že běloruští opozičníci, kteří odešli na Západ, volají po krvi.“

Romancov přiznává, že takové vyjádření Moskvy čekal už dřív. Lavrov podle něj také slíbil podporu legitimních kroků běloruské vlády k dialogu s opozicí. Kdo je ale v tuto chvíli běloruská opozice, není tak docela jasné, upozorňuje odborník na politickou geografii.

Lukašenko s AKS-74U

V neděli se v médiích a na sociálních sítích objevilo video s běloruským prezidentem Alexandrem Lukašenkem. Ten na záběrech vystupuje společně se svým patnáctiletým synem, oba se samopalem v ruce.

„Pochopitelně to vyvolalo pozornost. Lukašenko chtěl ukázat, že je ochoten bojovat se zbraní v ruce o svoji pozici. Na to jsme zvyklí spíš z arabského světa nebo třeba z Venezuely,“ dodává Romancov.

Celou analýzu si poslechněte na audiozáznamu.

URL| https://www.irozhlas.cz/zpravy-svet/belorusko-minsk-romancov-lukasenko_2008241233_pj

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
[irozhlas.cz \(Zprávy ze světa\)](https://www.irozhlas.cz/zpravy-ze-sveta)

Postoj Moskvy k dění v Bělorusku je pro mě velkým překvapením, přiznává politický geograf Michael Romancov

24.8.2020 ČRo - plus.cz str. 00 Zahraniční
Zuzana Marková

V Bělorusku se už víc než dva týdny protestuje. Alexandr Lukašenko vystupuje na veřejnosti s kalašnikovem. A Rusko je zatím zdrženlivé.

Přestože úřady vyzývaly účastníky nedělních protestních akcí k rozchodu a varovaly před zapojením policejních i vojenských jednotek, nakonec demonstrace proběhly bez násilného potlačování.

Publicista a politický geograf z **Fakulty sociální věd** Univerzity Karlovy a Metropolitní univerzity Praha Michael Romancov je v předpovídání dalších událostí opatrný:

„Teď si netroufám spekulovat. Použití síly, které jsme na začátku viděli jako poměrně razantní, bude asi nakonec tím okamžikem, kdy se to zlomí – buď bude síla použita z pohledu vlády úspěšně, nebo ne.“

Od Moskvy čekal Romancov méně zdrženlivý přístup: „Její postoj je pro mě velkým překvapením. Oficiální vyjádření byla v zásadě klidná.“

K zásadní změně došlo až v neděli, připomíná politický geograf: „Když ministr zahraničí Sergej Lavrov na setkání s ruskými mládežníky prohlásil, že Bělorusko jednoznačně čelí zahraničním pokusům o vyvolání krveprolití. Tím měl na mysli Západ, později to upřesnil tak, že běloruští opozičníci, kteří odešli na Západ, volají po krvi.“

Romancov přiznává, že takové vyjádření Moskvy čekal už dřív. Lavrov podle něj také slíbil podporu legitimních kroků běloruské vlády k dialogu s opozicí. Kdo je ale v tuto chvíli běloruská opozice, není tak docela jasné, upozorňuje odborník na politickou geografii.

Lukašenko s AKS-74U

V neděli se v médiích a na sociálních sítích objevilo video s běloruským prezidentem Alexandrem Lukašenkem. Ten na záběrech vystupuje společně se svým 15letým synem, oba se samopalem v ruce.

„Pochopitelně to vyvolalo pozornost. Lukašenko chtěl ukázat, že je ochoten bojovat se zbraní v ruce o svoji pozici. Na to jsme zvyklí spíš z arabského světa nebo třeba z Venezuely,“ dodává Romancov.

Celou analýzu si poslechněte na audiozáznamu.

URL| <http://plus.rozhlas.cz/postoj-moskvy-k-deni-v-belorusku-je-pro-me-velkym-prekvapenim-priznava-politicky-8279052>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:

ČRo - plus.cz (*Zahraniční*)

Angela Merkelová důrazně vyzvala Rusko, aby vyšetřila okolnosti náhlého zdravotního kolapsu Alexeje Navalného

25.8.2020 ČRo Radiožurnál str. 01 12:08 Hlavní zprávy - rozhovory a komentáře

Věra ŠTECHROVÁ, moderátorka

Německá kancléřka Angela Merkelová důrazně vyzvala Rusko, aby do poslední nejasnosti vyšetřila okolnosti náhlého zdravotního kolapsu opozičního předáka Alexeje Navalného. Nejvýraznější kritik ruského prezidenta Vladimira Putina minulý čtvrtek během cesty po Sibiři upadl do bezvědomí. V sobotu byl na žádost rodiny převezen z Omsku berlínské nemocnice Charité. Její lékaři včera oznámili, že opakované testy provedené v nezávislých laboratořích odhalili v těle Navalného stopy otravy. Přesně podle lékařů nálezy nasvědčují otravou látkou ze skupiny inhibitorů cholinesterázy. Konkrétní látka zatím ale určená nebyla. Naším hostem je teď vedoucí Katedry toxikologie a vojenské formaci Fakulty vojenského zdravotnictví Univerzity obrany Daniel Jůn, dobrý den.

Pharmdr. Daniel JUN, vedoucí Katedry toxikologie a vojenské farmacie Fakulty vojenského zdravotnictví v Hradci Králové

Dobrý den.

Věra ŠTECHROVÁ, moderátorka

Co to je za látky inhibitory cholinesterázy?

Pharmdr. Daniel JUN, vedoucí Katedry toxikologie a vojenské farmacie Fakulty vojenského zdravotnictví v Hradci Králové

Jedná se o látky, které jsou nejvíce používány v zemědělství jako pesticidy. A původně vlastně tyto látky díky své účinnosti, díky své jedovatosti vůči člověku a organismům byly vlastně vyvinuty pro vojenské účely, takže byly zbudovány ve formě chemických zbraní jako takzvaném nervově paralytické látky.

Věra ŠTECHROVÁ, moderátorka

A co tyhle inhibitory cholinesterázy mohou způsobit, tedy v lidském organismu?

Pharmdr. Daniel JUN, vedoucí Katedry toxikologie a vojenské farmacie Fakulty vojenského zdravotnictví v Hradci Králové

Jedná se o látky, které naruší nervový přenos a vlastně ta míra narušení toho nervového přenosu je tak silná, že tu vlastně není slučitelné s životem. Dochází, například ke křečím, ke ztrátě vědomí, k poruchám dýchání a závislosti vlastně na míře té otravy může dojít až k úmrtí.

Věra ŠTECHROVÁ, moderátorka

Jakým způsobem v lidském těle působí?

Pharmdr. Daniel JUN, vedoucí Katedry toxikologie a vojenské farmacie Fakulty vojenského zdravotnictví v Hradci Králové

Jsou to látky, které vlastně blokují, neboli tedy narušují funkci /nesrozumitelné/ cholinesterázy a to je velice důležitý enzym, který vlastně se stará o přenos nervových signálů a bez těch nervových signálů ten lidský organismus není schopen fungovat.

Věra ŠTECHROVÁ, moderátorka

Kde se teď tyto látky vyskytují nebo používají? Já se ptám proto, že se chci zeptat na to nakolik pravděpodobné, že by se jimi člověk mohl intoxikovaných jakou nešťastnou náhodou?

Pharmdr. Daniel JUN, vedoucí Katedry toxikologie a vojenské farmacie Fakulty vojenského zdravotnictví v Hradci Králové

Tak vlastně intoxikace v zemědělství to jsou statisíce intoxikací ročně tady po celém světě. To je vlastně taková ta nejběžnější forma otravy. Ty látky, které jsou užívány pro vojenské účely, které umí nějakým třeba speciální vojenské laboratoře a výzkumná pracoviště, tak tam vlastně těch otrav je minimálně a samozřejmě jsou doposud státy, které ty chemické zbraně mají a z historie víme, že byly použity takže, ale těch otrav je výrazně, výrazně méně než otrav vlastně v zemědělství těmi pesticidy.

Věra ŠTECHROVÁ, moderátorka

Lékaři z nemocnice v ruském Omsku původně mluvili o metabolické poruše. Dají se ty příznaky metabolické poruchy a ty příznaky otravou těmi inhibitory cholinesterázy zaměnit?

Pharmdr. Daniel JUN, vedoucí Katedry toxikologie a vojenské farmacie Fakulty vojenského zdravotnictví v Hradci Králové

Tak na metabolická porucha je obecný pojem. Ve svém důsledku vlastně i tyto látky vyvolávají metabolickou poruchu. Nicméně to co vlastně je nápadné to jsou třeba ty křeče nebo poruchy dýchání, protože třeba /nesrozumitelné/ sekret, rýma, prostě člověk sliní při té otravě. Tak to jsou takové nápadnější formy té otravy, projevy té otravy, takže úplně to co říkáte tam porucha metabolismu tak, by se úplně zaměnit vlastně nemohla.

Věra ŠTECHROVÁ, moderátorka

V Omsku také provedli testy na přítomnost inhibitorů cholinesterázy a podle vyjádření ruských lékařů byly negativní a Navalnyj podle nich ani nevykazoval specifické příznaky takové otravy. Tak mě zajímá, jestli je možné, že se takováto otrava projeví až po několika dnech? Že se, například i ty stopy v krvi projeví až po několika dnech?

Pharmdr. Daniel JUN, vedoucí Katedry toxikologie a vojenské farmacie Fakulty vojenského zdravotnictví v Hradci Králové

No tak není to typické u těch látek používaných ve vojenství, které jsou označovány jako nervově paralytické látky. Jako příklad třeba bych uvedl sarin, tak tam ta otrava v závislosti na cestě vstupu vlastně nastává v řádu minut, maximálně nějakou prodlevou několika minut, několika desítek minut. Pokud třeba tak podniká přes kůži u těch pesticidů tam jsou to, dejme tomu, desítky minut, může to být trochu déle. Takže to, že by vlastně ta otrava, ten nástup trvá několik dní a byly tyto látky ty nervově paralytické využívané ve vojenství nebo ty pesticidy, tak mi přijde nepravděpodobné.

Věra ŠTECHROVÁ, moderátorka

Jsou ještě testy provedené teď s odstupem tří dnů průkazné právě na ty inhibitory cholinesterázy?

Pharmdr. Daniel JUN, vedoucí Katedry toxikologie a vojenské farmacie Fakulty vojenského zdravotnictví v Hradci Králové

Určitě průkazné jsou protože, jak jsem říkal, dochází k narušení funkce enzymu cholinesterázy a ten tím se nachází, například na povrchu červených krvinek a vlastně ty červené krvinky jsou obnovovány až po několika dnech to znamená, že pokud dojde do kontaktu vlastně s těmito látkami tak na tom enzymu třeba na povrchu těch červených krvinek lze tedy poznat, že člověk tomu byl vystaven právě zpětně několik dní, případně ještě vlastně v plazmě se nachází další enzym butin cholinesteráze, který je také vlastně takovým markerem té expozice, a ta jeho aktivita zůstává nízká vlastně po expozici, takže v krvi máme vlastně 2 markery a ty jsou průkazné natolik několik dní, že došlo k tomu zastavení.

Věra ŠTECHROVÁ, moderátorka

Jakým způsobem se ta látka může do těla dostat? Vy už jste mluvil o tom, že je to možné dotykem tedy?

Pharmdr. Daniel JUN, vedoucí Katedry toxikologie a vojenské farmacie Fakulty vojenského zdravotnictví v Hradci Králové

Je to možné vlastně prakticky všemi cestami vstupu to znamená požitím, přes sliznice, dýchacím ústrojím a samozřejmě i tou kůží. Ta tam akorát vlastně dochází k rozdílné míře vstřebávání samozřejmě. A potom ten nástup účinku je různě rychlý. Při vdechnutí je vlastně rychlejší, při tom vstupu přes kůži nebo ten trávicí trakt je to pomalejší.

Věra ŠTECHROVÁ, moderátorka

Vedoucí Katedry toxikologie a vojenské farmacie z Univerzity obrany Daniel Jun byl ve vysílání. Děkuju za to, na slyšenou.

Pharmdr. Daniel JUN, vedoucí Katedry toxikologie a vojenské farmacie Fakulty vojenského zdravotnictví v Hradci Králové

Děkuji za pozvání, hezký den.

Věra ŠTECHROVÁ, moderátorka

A ve spojení jsme teď s politologem Janem Šírem z Katedry ruských a východoevropských studií Institutu mezinárodních studií **fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy, dobrý den i vám.

Jan ŠÍR, Katedra ruských a východoevropských studií **FSV UK**

Dobrý den.

Věra ŠTECHROVÁ, moderátorka

Jak už jsme říkali, Angela Merkelová vyzvala Kreml, aby zajistil důsledného a objektivní vyšetřování. Společně s šéfem německé diplomacie Heiko Maasem prohlásili, že viníci musí být vypátráni a musí se zodpovídat. Jak silná je tahle výzva pro Rusko?

Jan ŠÍR, Katedra ruských a východoevropských studií **FSV UK**

Myslím si, že Rusko, potažmo Kreml, potažmo vládnoucí elita, která má záležitosti spojené s mimo jiné tedy s nakládáním s opozicí na starosti je na podobné výzvy zvyklá a vykazuje učením poměrně značnou imunitu. Nicméně je to výzva, která je silná na německé poměry.

Věra ŠTECHROVÁ, moderátorka

Může vůbec samo Rusko zajistit takové vyšetřování, jehož výsledky by uznali i zahraniční mocnosti?

Jan ŠÍR, Katedra ruských a východoevropských studií **FSV UK**

Tak technické prostředky pro to určitě má, protože je potřeba tady si uvědomit jednu věc. Navalnyj je v současnosti asi nejhlasitější kritik Vladimira Putina, který ještě v Rusku zůstal s ohledem na to jako ruský mocenský systém vypadá, jak funguje. Dovolím si tady vyslovit tvrzení hraničící vlastně s jistotou, že na velmi se nacházelo pod dohledem 24 hodin denně sledován, ať už kontaktně, tak i pomocí bezkontaktních prostředků. Z toho důvodu si dovoluje tady vyslovit závěr, že Rusko samozřejmě velmi dobře vědí, co se Navalnému stalo. Nicméně měl bych to malinko kontextu olizovat, tak to je případ vražedného útoku proti Navalnému není jediný tohoto typu a nejsme si vědom žádného takového případu, který by v Rusku v poslední době byl nejenom náležitým způsobem rozkryt, ale zejména, kde by ti pachatelé nemyslím teď nutně přímé vykonavatele, ale ty zadavatele, ty objednavatele tohoto útoku byli pohnáni k zodpovědnosti a byli potrestáni.

Věra ŠTECHROVÁ, moderátorka

Kreml se zatím k případu Navalného takřka vůbec nevyjadřuje, proč? Je to taktika?

Jan ŠÍR, Katedra ruských a východoevropských studií **FSV UK**

Já si myslím, že se vyjadřuje, pan Peskov je velice aktivní. Už tady vyjádřil své pochybnosti ohledně ohledně závěru německých lékařských expertů. Ta ruská propagandistická mašinérie, respektive dezinformační mašinérie samozřejmě, samozřejmě běží naplno. Už jsme svědky tady x verzí toho, co se stalo, což má samozřejmě za cíl založit tu nejpravděpodobnější logickou verzi, která připadá do úvahy a spolu s tím je tady i skrz různá alternativní média /nesrozumitelné/ Narativ, že Navalného smrt Kreml nemůže nijak pomoci.

Věra ŠTECHROVÁ, moderátorka

Jak dlouhý je tedy ten seznam podezřelých, kteří mohli mít zájem Alexeje Navalného otrávit?

Jan ŠÍR, Katedra ruských a východoevropských studií **FSV UK**

Navalnyj samozřejmě vadil hodně lidem v Rusku. Nicméně s ohledem na to, jak o prominentní osobu se jedná si nedovolí tady vůbec uvažovat o tom a nedovedu si představit, že by si dovolil na Navalného stáhnout někdo ruku, pokud by to nebyl sankcionováno přímo osobou hlavy státu Vladimírem Putinem.

Věra ŠTECHROVÁ, moderátorka

Na co se na Navalnyj zaměřoval v poslední době, jaká byla jeho aktivita před blížící se, blížícími se regionálními volbami? Mohl je opravdu nějak zásadně ovlivnit?

Jan ŠÍR, Katedra ruských a východoevropských studií **FSV UK**

Mohl určitě. Musíme si uvědomit, že v Rusku ta situace je napjatá delší dobu a zvládnutí koronavirové krize ze strany Kremlu, kdy Kreml vlastně delegoval ty pravomoci na jednotlivé regiony tomu ještě více napomohla. To znamená jsme svědky určitých odstředivých tendencí v rámci Ruska v Chabarovsku už je druhým měsícem na nohou. Protestuje se masivně v /nesrozumitelné/. V červnu ještě vypadalo, že může nastat nějaká větší vlna neklidu na severním Kavkazu, zejména v Ingušsku a to je samozřejmě situace, která není pro Kreml zcela komfortní právě s ohledem na to třeba, že se chystají další volby a Navalnyj je momentálně asi jedinou figurou, která není součástí toho vládnoucího establishmentu, která je schopna dostat lidi nějakým organizovaným způsobem do ulic a zejména pro to hlasování Navalnyj přišel s takovouto velice neoriginální, nicméně velice účinnou taktikou toho takzvaného chytrého hlasování, to znamená hlasuje se za kohokoliv, kdo kandiduje proti jednotnému Rusku, respektive proti kandidátu Kremlu, byť by to byl zástupce té takzvané systémové opozice a tento přístup se ukázal jako poměrně účinný. Mimo jiné třeba v tom Chabarovsku, který momentálně už druhý měsíc je na nohou.

Věra ŠTECHROVÁ, moderátorka

Politolog Jan Šír z Institutu mezinárodních studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. Děkuju, na slyšenou.

Jan ŠÍR, Katedra ruských a východoevropských studií **FSV UK**

Děkuju, na shledanou.

Kosmetické změny učiva nestačí 25.8.2020 Lidové noviny str. 14 Akademie LUCIE KOCUROVÁ

Sociolog a pedagog Arnošt Veselý o vizích a nevyhnutelnosti změn v českém vzdělávacím systému

Celý profesní život se věnuje vzdělávací politice státu. V posledních letech vedl osmičlennou skupinu odborníků, jež má za úkol nastavit směr, kterým by se české školství mělo dlouhodobě ubírat. Za svůj přínos k tématu letos získal i Cenu Nadace České spořitelny. „Když se ve školách bude učit méně informací, děti si z toho odnesou víc,“ říká trochu provokativně Arnošt Veselý z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy.

* LN V čem spočívala práce vašeho expertního týmu?

Jako nezávislá osmičlenná skupina odborníků na různá témata jsme dali dohromady dokument nazvaný Hlavní směry vzdělávací politiky. Jde o materiál určený k další diskusi a doplnění podnětů ze strany veřejnosti. Bude pak sloužit ministerstvu školství jako podklad k vytvoření Strategie 2030+.

* LN K čemu jste došli?

V dokumentu jsme stanovili dva základní cíle, na něž by bylo dobré se začít soustředit. Prvním je proměna toho, co si žáci ze školy odnášejí. Je třeba, aby se toho naučili víc a trvaleji, ale tak aby to mělo smysl pro ně a jejich život ve 21. století. A druhý se týká snižování rozdílů mezi školami a regiony. Chceme, aby se zlepšení týkalo všech žáků a studentů se zvláštním důrazem na to, aby výsledky vzdělávání dětí nebyly tolik závislé na regionu a socioekonomickém statusu jejich rodin.

* LN Jak těchto cílů chcete dosáhnout?

Je třeba proměnit obsah a způsob výuky a podporovat při této proměně ředitele, učitele a další pracovníky. Musíme také myslet na financování, protože bez peněz se prostě nepohneme. A je nutné zlepšit i

komunikaci a řízení ve školském systému. Zní to jaksí jednoduše a předvídatelně, ale v diskusích s veřejností a aktéry ve vzdělávání se potvrdilo, že není snadné se na něčem shodnout, a to často i na těch elementárních věcech. Neobjevili jsme žádné zázračné opatření, ale potvrdilo se nám, že k celkové změně musíme přistoupit přes systém menších kroků a vytrvalé snahy.

* LN Nejčastěji se v souvislosti se Strategii 2030+ mluví o plánované redukci učiva. Myslíte, že je nezbytná?

Dlouho jsme přemýšleli, jak to formulovat. Musí to být důkladná a důrazná změna, nic kosmetického, protože zatím jakékoliv snahy o reformu končily tím, že RVP ještě víc nabobtnal. Odborné skupiny konkrétních předmětů často žádné zásadní změny nechtějí, ale ty musejí přijít a musejí být opravdu zásadní. Je třeba důkladně prodiskutovat, zda je nutné, aby všichni žáci a studenti skutečně znali všechno to, co se ve školách nyní učí. Cílem ale není, aby se naučili méně, ale naopak, aby nakonec uměli víc. Z dat vidíme, že se nestíhá probrat všechno, hodně se pospíchá, děti nemají absolutně šanci ty věci zažít a vstřebat. Jsou školy, kde se „jede“ jen na testy, ale dlouhodobě si odtamtud děti nic moc neodnášejí.

* LN Co by tedy mělo být jinak?

Už teď existují školy, které k učení přistupují volněji, a je třeba říci, že i současný RVP to do značné míry umožňuje. A my tou redukcí chceme podpořit učitele v tom, že je úplně v pořádku neprobrat všechno, co bylo tradičně zvykem. Že nemusejí do hodin překlopit všechno učivo z učebnice. Že je v pořádku něco vynechat. Mluví se o tom už dlouho, ale učiva zatím jen přibývá. Je to někdy docela pokrytecké. Značná část odborníků například souhlasí s tím, že školní vzdělávací plány jsou předimenzované, ale jakmile se začne mluvit o redukcí v jejich oboru, jsou zásadně proti. Takže když říkáme, že učivo by se mělo seškrtat někde až o polovinu, myslíme tím, že změny už nemůžou být čistě kosmetické.

* LN Jsou i předměty, kde byste neškrtali?

Ano. Z podnětů k dokumentu Hlavní směry například vyplývá, že panuje poměrně široká shoda na tom, že v jazycích včetně češtiny a v matematice se ubírat nemá. Je třeba samozřejmě o tom dál debatovat. Je potřeba říct, že řada nás učitelů a akademických pracovníků stále žije v takovém sebeklamu, že to, co učí, také žáky skutečně naučí. Musíme si ale přiznat, že žáci si skutečně odnesou jen část toho, co se jim snažíme předat. To není kritika učitelů, ti dělají, co mohou, ale potřebují lepší a přesnější oporu pro svoji práci.

* LN Zabývali jste se i tím, jak zlepšit celkové fungování školského systému?

Dlouhodobě víme, že vysoká autonomie a právní subjektivita škol jsou velmi výhodné pro velké školy, ale neúměrně zatěžují ty malé, jejichž ředitelé mají značné povinnosti, ale žádnou podporu. Tu potřebují, aby byli skutečnými pedagogickými lídry. S trochou nadsázky říkám, že když ředitel nemůže spát, mělo by to být kvůli tomu, že se v jeho škole děti nenaučí tolik, kolik by mohly, a ne kvůli padající střeše. Musíme dosáhnout toho, aby ředitelé neřešili tolik technicko-administrativních záležitostí jako teď. U nás totiž většina zřizovatelů zřizuje jen jednu školu. Ve velkých městech zřizovatel dokáže školám pomoci s projekty nebo administrativou, ale v menších obcích toto nezvládnou. V Česku velmi chybí střední článek řízení, například na úrovni bývalých okresů. Mohlo by to velmi pomoci ve spolupráci škol a sdílení zdrojů a nápadů. Mezi MŠMT a jednotlivými školami neexistuje žádný mezičlánek.

* LN Když jste vaši myšlenku s novým mezičlánkem prezentovali, jaké byly ohlasy?

Čekal jsem velkou opozici, ale kupodivu i velmi rozdílné názorové proudy se k tomuto tématu stavějí převážně pozitivně. Je ale otázkou, jak tyto nové instituce pojmout, protože úspěch se skrývá v detailu. Pokud by měla narůst administrativa, pak to není, co jsme chtěli. Tyto střední články by si svou autoritu měly vydobýt samy v jakémsi pilotním provozu v některých regionech. Pokud se ukáže, že to dokážeme udělat tak, aby tyto instituce školám pomáhaly a podporovaly je, pak je možné uvažovat o tom, že bychom je zavedli plošně. Nebude to legrace, protože bychom museli sehnat lidi, kteří mají zkušenosti, kompetence a autoritu a umějí si poradit v daném území, a těch skutečně nemáme v zásobě dost.

* LN Hovořil jste i o tom, že je třeba řešit nerovnosti mezi regiony a školami...

To je další téma, které nevyřešíme jedním opatřením. Známe ale kroky, které pomáhají. Například víme, že existují školy, kam docházejí jen určité typy žáků. Máme řadu škol segregovaných, jejichž spádové obvody jsou navrženy tak, aby tuto praktiku podporovaly. Víme o tom, že některé školy žákům poskytují za úplaty jazykové kurzy navíc, některé pořádají „přijímačky“ už do prvních tříd. Školy se v očích rodičů dělí na „dobré“ a „špatné“ a rodiče přesně vědí, kam jejich dítě patří. Segregace by ale neměla být normou; neměli bychom děti rozdělovat už někdy v šesti letech. Samozřejmě nemluvím o tom, když například jedna škola otevře matematickou třídu a shromáždí v ní skutečně nadané děti z okolí, to nikomu neškodí, ale mluvím o tom, že už v předškolním věku některé děti odsouváme stranou s tím, že „nemají potenciál“.

* LN Umíme podle vás pracovat s odlišnostmi?

Obecně řečeno, příliš neumíme, a odnášejí to jak znevýhodněné děti, tak i ty nadané. Český systém dětí hodně škatulkuje a třídí. Měli bychom se ale skutečně snažit o úspěch pro každého žáka, aby každý mohl dosáhnout svého maxima. Pomohlo by určitě, kdyby víc sociálně slabých dětí ze znevýhodněných lokalit navštěvovalo mateřské školky, to je takové poměrně jednoduché opatření, o němž víme, že by bylo velmi účinné. Sám bych byl velmi rád, kdyby se hlavně podařilo změnit smýšlení lidí o dětech, které „na to prostě nemají“. Jistě, že genetika hraje roli, ale o úspěchu dětí rozhoduje do značné míry jejich rodinné zázemí.

* LN Co víceletá gymnázia? Ta mohou také podporovat segregaci a škatulkování dětí?

S víceletými gymnázii jsme velmi opatrní. Kloníme se k jejich redukci, ale nikoliv k jejich rušení. Pokud nám například v Praze na gymnázia odchází pětina dětí, pak se jistě nejedná jen o mimořádné talenty, pro něž tyto školy byly původně určeny. Domnívám se, že víc než nějaké regulace shora by pomohlo, kdyby se běžné základní školy dokázaly lépe postarat o nadané.

* LN Ve vašem dokumentu je tedy poměrně dost návrhů, které by se daly označit za kontroverzní. Myslíte, že povedou ke skutečné proměně českého školství?

Od počátku říkáme, že dokument je jen dokument. Realizace je pak otázkou toho, jaký konsenzus se podaří vydebatovat. Nemá smysl navrhopvat věci, o nichž víme, že stejně neprojdou. Zatím se zdá, že ministerstvo školství to se změnou myslí velmi vážně a chce začít navrhopvat a realizovat některá opatření v nejbližších třech letech.

* LN V rámci tvorby dokumentu jste pořádali i diskuse v regionech. Jaký z nich máte pocit?

Velmi dobrý. Podnětů jsme dostali hodně a účastnili se i ředitelé a učitelé, což je skvělé. A hlavně se všechno odehrávalo naprosto veřejně a transparentně; všechny podněty k dokumentu Hlavní směry lze dohledat na stránkách ministerstva školství. Co mě osobně velmi překvapilo, je to, do jaké míry se lidé liší v názoru na zapojení technologií do výuky. Někteří tvrdí, že dnešní děti jsou už naprosto digitální generace a je třeba jim vycházet vstříc a technologie maximálně využívat, jiní zase říkají, že je třeba dětem nabídnout alternativu k technologiím. Je zajímavé, jak jsme v tomto rozpolcení.

* LN Co vás vůbec přivedlo k zájmu o vzdělávání a vzdělávací politiku?

Ani přesně nevím. Ale vždy mě bavilo dozvídat se nové věci, vzdělávat se, přijít věcem na kloub, rozvíjet se. V široké i úzké rodině máme mnoho učitelů, a to po několika generacích. Můj prapradědeček Arnošt Rosa byl například za první republiky profesorem na odborné škole, odborovým radou na ministerstvu školství, který řídil průmyslové školství, a následně také třináct let působil jako ředitel nejstarší průmyslové školy u nás v Betlémské ulici. Ke studiu vzdělávací politiky mě pak přivedl během mých studií na **Fakultě sociálních věd** UK Jaroslav Kalous. Skvělý pedagog a člověk a mimo jiné také autor první monografie o vzdělávací politice v České republice.

* LN Jaká témata vás v této oblasti zajímají a proč?

Vystudoval jsem sociologii a veřejnou a sociální politiku, což předurčuje můj odborný zájem. Zpočátku své vědecké dráhy jsem se věnoval především reprodukčním vzdělanostním nerovnostem, později jsem se zaměřil na otázku řízení vzdělávací politiky. Konkrétně mě zajímá především to, která systémová opatření vedou k tomu, že je maximálně rozvinut potenciál dětí, a která tomu naopak brání. Zjednodušeně řečeno, proč jsou

některé státy v oblasti vzdělávání úspěšnější než jiné. V poslední době se pak můj zájem stočil k otázce, jak je možné zavést a implementovat systémové změny ve vzdělávání, které budou mít skutečný pozitivní dopad na každodenní život škol. Politici se nám sice často snaží namluvit, že stačí udělat pár změn, přijmout pár zákonů a vše ve školství se rychle změní k lepšímu. Opak je pravdou. Školství patří k nejtěžším resortům a skutečné a dlouhodobé změny se dosahuje jen těžko. Vzdělávací politika je tak vysoce komplexní obor, ve kterém je pořád co objevovat.

* LN Jaké jsou vaše další profesní plány a cíle?

Žádné pracovní mety si nestanovuji. Upřímně řečeno, docela se těším na to, až skončí vytížení spojené s přípravou Strategie 2030+ a já budu mít více času na hlavní část své profese, tedy na výuku a výzkum. Mám řadu rozdělaných věcí. Letos jsem přebral garantství doktorského studia veřejné a sociální politiky, a tak se snažím spolu s kolegy inovovat výuku. Vedu také grantový projekt, v němž zkoumáme, co ovlivňuje postoje lidí k různým opatřením v oblasti veřejné politiky, včetně té vzdělávací. Mám rozepsanou celou řadu publikací, které bych rád v dohledné době dokončil. Jsem ale zapojen i do některých praktických projektů, které se týkají zlepšování vzdělávání v České republice.

Z dat vidíme, že se ve školách nestíhá probrat všechno, hodně se pospíchá, děti nemají absolutně šanci ty věci zažít a vstřebat

Školy se v očích rodičů dělí na „dobré“ a „špatné“ a rodiče přesně vědí, kam jejich dítě patří. Segregace by ale neměla být normou.

Arnošt Veselý * Vystudoval veřejnou a sociální politiku na **FSV UK**. V roce 2016 mu byl v tomtéž oboru udělen titul profesora. * Kromě akademické dráhy se podílí na různých výzkumných projektech týkajících se veřejné politiky a sociálních otázek. * V roce 2018 se stal vedoucím Centra pro sociální a ekonomické strategie a byl jmenován členem Vědecké rady Univerzity Karlovy. * V nedávném období byl předsedou skupiny pro přípravu materiálu o strategii vzdělávací politiky ČR do roku 2030, za své působení získal Cenu Nadace České spořitelny.

O autorovi | **L U C I E K O C U R O V Á**, Autorka je spolupracovnicí LN

Foto autor | **FOTO MAFRA – MICHAL ŠULA**

Foto popis | Šance pro všechny. Český systém děti hodně škatulkuje, ale měli bychom se snažit o úspěch pro každého žáka, říká Arnošt Veselý.

Běloruská revoluce není na mrtvém bodě. Klíčové je zhroucení dvou hlavních pilířů režimu, míní expertka

25.8.2020 irozhlas.cz str. 00 Zprávy ze světa

Eliška Kubátová

Odhodlání Bělorusů, volajících po odchodu Alexandra Lukašenkova, neutichá. Ukazuje to i nedělní demonstrace v centru Minsku, které se zúčastnilo přes 100 tisíc lidí, další lidé přitom protestovali i v dalších městech. Dva týdny po volbách ale prezident u moci stále zůstává. Přestože se dění může zdát zadržnuté na mrtvém bodě, uvnitř země probíhá skrytá dynamika, míní analytička Tereza Soušková. Scénářů dalšího vývoje je podle ní víc.

Vzkaz vyslaný běloruskému prezidentovi během nedělní demonstrace na minském náměstí Nezávislosti zněl jasně: „Lukašenko, odejdi!“

Patnáctý den protestů se v centru běloruské metropole sešlo na 100 tisíc lidí vybavených bílo-červenými vlajkami, které se staly symbolem odporu proti 26letému vládnutí Lukašenkova režimu.

Za pomoci tlapkačů se úřady snažily demonstranty přimět k rozchodu a varovaly před možným nasazením policejních jednotek, nakonec se ale protest obešel bez násilí.

„Režim změnil taktiku a na základě toho se protesty trochu proměnily. Viděli jsme, že v týdnu po volbách policie nastoupila na demonstranty velmi radikálně a represivně. Mělo to ale přesně opačný účinek, než úřady předpokládaly. Protesty neutichly – naopak to byla ještě větší pohnutka, aby se demonstrace ještě více rozjely. Úřady tedy zaujaly jinou taktiku, přestaly zatýkat, bít demonstranty a někteří byli z vězení propuštěni,“ popisuje pro iROZHLAS.cz analytička Asociace pro mezinárodní otázky (AMO) Tereza Soušková.

Během dvou uplynulých týdnů, které následovaly po prezidentských volbách, se změnila i forma protestů v běloruských ulicích. Zatímco těsně po hlasování, které označují za zfalšované nejen protestující, ale i mezinárodní organizace včetně Evropské unie, byly protesty vyhrcořenější a radikálnější, nyní je odpor proti režimu vyjadřován poklidně, říká Soušková.

Navzdory protestům Lukašenko stále zůstává u moci a do „řešení“ situace se výrazněji nezapojuje ani Rusko, které je navzdory řadě komplikací ve vztazích s Minskem stále nejsilnějším spojencem Běloruska. Podle analytičky se nicméně nedá říct, že by bylo povolební dění v zemi ovládané autoritářským režimem zaseknuté na mrtvém bodě.

„Revoluci si možná představujeme jako něco akčního, ale revoluce tohoto typu funguje tak, že lidé pokojně stojí v ulicích a snaží se tím vyvinout tlak na režim. Rusko sleduje situaci, analyzuje to ze všech stran a vyčkává – to je jeho běžná taktika. Moskva vyčkává na další krok a snaží se pojistit proti jakémukoliv scénáři, který může nastat,“ míní Soušková.

Skrytá vnitřní dynamika

Jaké faktory tedy mohou situaci rozhýbat a případně přimět Lukašenko k odchodu z čela Běloruska?

Kromě formy protestů a odpovědi bezpečnostních složek se v minulých dvou týdnech proměňovala také rétorika samotného Lukašenko. Politik označovaný jako „poslední diktátor Evropy“ nejprve hovořil o organizaci masových protestů ze zahraničí a hrozbě jednotek NATO poblíž běloruských hranic, varoval protestující před vojenskou pomocí Moskvy, a minulý týden dokonce připustil konání nových voleb.

„Lukašenko je v koncích, odráží se to i v jeho výrocích,“ říká Soušková, podle které se režim nyní snaží natahovat čas a spoléhá na to, že demonstranty jejich snažení „přestane bavit“ a vrátí se z ulic zpátky do práce.

„Počítá s tím, že lidé potřebují příjmy, nemohou proto několik měsíců stát na náměstí. Z druhé strany ale vidíme, že protesty neutichají, že lidé už jsou skutečně nastavení na to, že už si to nechtějí nechat vzít a že se nevrátí do režimu, který tam byl předtím,“ popisuje náladu mezi demonstranty odbornice na politiku východní Evropy.

Zatímco jsou běloruské ulice stále plné demonstrantů odhodlaných bojovat za změnu režimu, probíhá jistá „vnitřní dynamika“, která podle Souškové nemusí být na první pohled tolik viditelná. Minulý týden vznikla koordinační rada, kterou vytvořila opozice kvůli hladkému předání moci. K výsledku voleb a následnému policejnímu násilí se zároveň vyjadřují mezinárodní hráči v čele s Evropskou unií, kteří vyzývají k opakování voleb a jednájí o situaci s Lukašenkem i ruským prezidentem Vladimírem Putinem.

„V současnosti probíhají vyjednávání mezi režimem a ostatními aktéry mezinárodního prostoru. A to jsou věci, které se na veřejnosti tolik neobjevují, ale určitě probíhají. Je tam tedy jistá dynamika, která je zároveň jiná než na začátku,“ tvrdí analytička AMO.

Dva hlavní pilíře

Aby současná situace v Bělorusku neustrnula, je podle Souškové nezbytné zhroucení hlavních pilířů Lukašenkova režimu. Tím jsou především státní podniky, které v Bělorusku tvoří zhruba 75 procent. Do probíhajících protestů se mimo jiné zapojily tisíce stávkujících dělníků včetně těch z minského traktorového závodu MTZ, jednoho z největších podniků v zemi. To je ale zatím stále málo.

„Pokud by byla vyhlášena generální stávka všech hlavních podniků, byl by to velký krok kupředu pro vytvoření nějakého nátlaku na režim. Už k tomu částečně dochází, ale jsou to spíš jednotlivé podniky. Zatím je to stále v začátcích,“ míní odbornice na Bělorusko.

Za druhý hlavní pilíř označuje silové složky, které jsou – až na výjimky – režimu také zatím loajální. Na to Lukašenko spoléhá. K zástupcům bezpečnostních složek také promluvil během nedělních demonstrací poté, co se zbraní v ruce a neprůstřelné vestě dorazil k hlídkujícímu zástupu policistů. Za své poděkování si u ozbrojenců vysloužil potlesk.

„Je otázka, do jaké míry to bylo zinscenováno a vypuštěno do éteru schválně, aby bylo vidět, že má podporu ozbrojených složek. Ale zatím se ukazuje, že ji doopravdy má. Byli jsme svědky toho, jak příslušníci pálíli uniformy a strhávali si výločky, ale to jsou pořád jen jednotlivci. Represivní aparát jako celek se zatím nebortí. To je další pilíř režimu, u kterého je zapotřebí, aby se začal rozpadat a s režimem to nějakým způsobem hnulo,“ vysvětluje analytička, podle které bude třetím klíčovým faktorem také postoj Ruska.

Další možné scénáře?

Jak pro Český rozhlas Plus v pondělí uvedl publicista a politický geograf z **Fakulty sociální věd** Univerzity Karlovy a Metropolitní univerzity Praha Michael Romancov, postoj Moskvy vůči dění v Bělorusku je pro něj zatím „velkým překvapením“.

„V okamžiku, kdy protesty propukly, byla Moskva velice zdrženlivá. Oficiální vyjádření Kremlu nebo ministerstva zahraničních věcí byla v zásadě klidná. Včera ale došlo k zajímavé změně, když ministr zahraničních věcí Lavrov na setkání s ruskými mládežníky pronesl výroky, o kterých jsem se upřímně řečeno domníval, že zazní už mnohem dříve. Řekl, že Bělorusko čelí zahraničním pokusům o vyprovokování krveprolití, tím měl samozřejmě na mysli Západ,“ podotýká Romancov.

V neděli Sergej Lavrov zároveň uvedl, že Moskva podpoří jakékoliv kroky legitimní běloruské vlády v pokusu o uklidnění situace a dialogu s opozicí, dodává Romancov s tím, že jde o zatím nejdůležitější vyjádření podpory současné běloruské moci.

Role Ruska, které je s Minskem výrazně ekonomicky a obchodně propojené a které už minulý víkend přislíbilo Bělorusku „podporu při řešení vzniklých problémů“, přitom bude pro další vývoj v zemi zcela klíčová.

„Kromě zhroutení dvou pilířů to bude záviset i na tom, zda se Rusko postaví za Lukašenka, případně na jakou stranu se postaví. Rozhodně to není tak, že by Rusko určovalo, co se bude v Bělorusku dít, ale to spojení je opravdu silné. Je vidět, že Lukašenko je nyní zoufalý a snaží si za každou cenu udržet pozici v čele státu. Jak moc se stane jeho pozice neudržitelná a zda bude muset odejít, je určitě předmětem uvažování nejen Lukašenka, ale i jeho aparátu a Ruska,“ tvrdí analytička AMO.

Dodává, že budoucích scénářů nicméně může být víc – Lukašenko může zůstat v čele země, kdy se mu podaří protahovat současnou situaci až do doby, než nastane zima a demonstrace ochabnou. Nebo lidé ve svém úsilí naopak přetrvávají a „nastane válka nervů, kdo to položí dřív“, jestli demonstranti, nebo Lukašenko. Do situace může promluvit i zmíněné Rusko, případně zahájení dialogu s opozicí v čele se Svjatlanou Cichanouskou, která byla nucená po volbách odejít do Litvy, odkud nyní promlouvá k protestujícím v Bělorusku.

„Zatím nevidím příliš prostor k tomu, aby Lukašenko začal s opozicí reálně vyjednávat o svém odstoupení, nevíme ale, co se může stát v příštím týdnu a jestli nedojde k nějaké dohodě vnitřních aktérů. Scénářů je tam hodně, v tuto chvíli nicméně nevidím jeden nejpravděpodobnější,“ uzavírá Soušková.

URL| https://www.irozhlas.cz/zpravy-svet/belorusko-protesty-alexandr-lukasenko-rusko-vladimir-putin-analyza_2008250600_eku

Stejná zpráva vyšla také v dalších 3 titulech:

[irozhlas.cz \(Zprávy ze světa\)](#), [irozhlas.cz \(Zprávy ze světa\)](#), [irozhlas.cz \(Zprávy ze světa\)](#)

Tomáš Holub z ČNB: Diskusi o nekonvenčních nástrojích vedeme neustále

26.8.2020 patria.cz str. 00

Redakce

Diskuse o možných nekonvenčních nástrojích měnové politiky se v České národní bance vede neustále.

Jde ale jen o hypotetickou rovinu, protože bezprostředně nutnost jejich zavedení v Česku nehrozí. V rozhovoru s Patria.cz to prohlásil člen bankovní rady ČNB Tomáš Holub. Kdyby na takovou možnost došlo, rozhodovala by se ČNB při volbě některého ze škály nástrojů až podle konkrétní situace. Centrální banka ve stávající prognóze předjímá stabilitu úrokových sazeb na rok a půl dopředu za předpokladu, že se situace nezhorší a případná druhá vlna opatření nebude výrazně omezovat ekonomickou aktivitu. Holub se s tímto výhledem v zásadě ztotožňuje - za podmínky, že mimo jiné nepřijde žádná vlna restriktivních opatření s významným dopadem na ekonomiku. Faktorem pro snížení úrokových sazeb na nulu by podle Holuba mohlo být také skutečně razantní posílení kurzu koruny. Situaci velmi nestabilního kurzového vývoje jsme ale nyní vzdáleni, podotkl rovněž v pondělním rozhovoru.

Patria.cz: Jak výrazně aktuálně vnímáte riziko druhé vlny koronaviru v Česku, respektive ve světě, a jak se na takovou eventualitu připravujete?

My jako ekonomové z mého pohledu asi ani neumíme správně nadefinovat, co druhá vlna pandemie vlastně je. Když o ní ale hovoříme jako o významném riziku, pak spíše implicitně mluvíme o druhé vlně opatření proti pandemii. Je evidentní, že počet případů u nás stoupá, jsou zaváděna určitá nová opatření, která během léta nebyla, a jde nyní o to, jak moc budou narušovat ekonomický život. My to nevíme, panuje zde velká míra nejistoty. Relativně malé detaily přitom mohou dělat celkem velké rozdíly z hlediska ekonomického dopadu.

Nedávno se například diskutovalo o tom, zda budou roušky znovu povinné v restauracích, byť ne při konzumaci, ale jen při pohybu v rámci prostor. Sice jde o opatření, které nemá stejnou sílu jako uzavření restaurací, minimálně pocitově by ale roušky část lidí od návštěvy restaurací odrazovaly. Dopady na tento sektor by pak mohly být nezanedbatelné.

Nám se velmi těžko odhaduje, jak na rostoucí počet případů, pokud bude dál pokračovat, bude reagovat vládní politika. Každopádně je to stále nejvýznamnější riziko pro náš makroekonomický výhled směrem dolů. Toto riziko se nedá ignorovat a je to mimo jiné jeden z důvodů, proč neustále vedeme debaty o možných nekonvenčních nástrojích měnové politiky.

Naše prognóza za předpokladu, že se situace nezhorší a druhá vlna opatření nebude nějak výrazně omezovat ekonomickou aktivitu, s potřebou dalšího uvolnění měnové politiky nepočítá a vidí stabilitu úrokových sazeb na stávající úrovni na rok a půl dopředu. Já se s tím výhledem v zásadě ztotožňuji za podmínky, že mimo jiné nepřijde žádná vlna závažných opatření. Ale pro případ, že by přišla, tak princip předběžné opatrnosti samozřejmě velí, že už teď musíme diskusi o možných nekonvenčních nástrojích minimálně v té hypotetické rovině vést, abychom tím pak nebyli úplně zaskočení.

Patria.cz: Pokud tomu dobře rozumím, tak diskuse o možných nekonvenčních nástrojích měnové politiky se vede de facto neustále?

Vede se neustále. Je to ale opravdu stále v hypotetické rovině, protože bezprostředně nám nutnost zavedení těchto nástrojů nehrozí. Zároveň je pravda, že volba nevhodnějšího nástroje by záležela na dané konkrétní situaci, která by nastala, což se dopředu vzhledem k velké míře nejistoty těžko odhaduje. Alespoň v obecné rovině ale bylo potřeba tuto debatu absolvovat.

Patria.cz: Zmiňujete v diskusích, které vedete, i nějaké konkrétní nekonvenční nástroje, nebo je o nich řeč pouze v obecné rovině?

V diskusích jsme dospěli k tomu, že volba daného nástroje by hodně záležela na konkrétní situaci, jak by konkrétně vypadala opatření reagující na konkrétní problém. Nyní proto nejsme o některém ze škály nástrojů, které připadají v úvahu, schopni říci: 'to je ten nástroj'. Těchto nástrojů není nekonečný počet, jsou čtyři nebo pět. Každý z nich by řešil trochu jiný problém, jehož realnost nyní nejsme schopni předjímat. Momentálně jsme v zásadě dospěli do situace, že zhruba víme, která opatření přicházejí v úvahu a která by mohla být vhodná pro jaké situace, ale dokud se ta situace konkrétněji nenarýsuje, tak je těžké jeden správný, preferovaný nástroj vybrat dopředu.

Patria.cz: Kdyby česká koruna pod vlivem vývoje na globálních trzích posilovala, byl by to pro ČNB signál za jinak nezměněných podmínek k nějaké další měnové politické akci? Jaký nástroj byste případně použili?

Pro mě je možnost posílení kurzu druhé riziko směrem dolů. Prvním, nejvýznamnějším, je druhá vlna protipandemických opatření.

Posílení kurzu je hmatatelnější riziko. Jednak momentálně vidíme, že kurz je silnější, než jsme předpokládali v prognóze, takže to není pouze něco hypotetického. Druhou věcí je, že známe „transmisi“, tedy jaké dopady má silnější než předpokládaný kurz do ekonomiky. Pro mě to určitě může být faktor pro využití zbývajících konvenčního prostoru měnové politiky, tedy snížit úrokové sazby až na nulu. Pochopitelně se to nabízí. Pokud by posilování kurzu pokračovalo výrazně dál – a nebavíme se zde o aktuálních hodnotách a dalším mírném

posilování, ale pokud by se měnové podmínky skutečně autonomně zpřísnily posilováním kurzu výrazně – pak stávající výhled, který říká, že nepotřebujeme další uvolnění úrokových sazeb nebo nějaká nekonvenční opatření, by také dostal určitou trhlínu. Museli bychom se bavit o tom, zda je zpřísnění prostřednictvím kurzu dostatečně výrazné na to, aby vyžadovalo zavedení nějakých nekonvenčních opatření.

Nekonvenční opatření nejsou o tom, že máte potřebu dalšího drobného uvolnění měnové politiky, a proto hned „přepnete“ do jiného světa. Když jsme zaváděli kurzový závazek v roce 2013, chyběla nám jakoby čtyři standardní snížení úrokových sazeb. To znamená, že kdybychom stále měli možnost snižovat úrokové sazby, snížili bychom je tehdy až o 100 bazických bodů. To nebyla reakce na potřebu drobného uvolnění měnových podmínek.

Kurz české koruny by tudíž musel skutečně výrazně ujet na silnější hodnotu, a pak by mohl úvahy o nutnosti nekonvenční měnové politiky přivítat.

Patria.cz: Česká koruna v pandemických týdnech procházela velmi výraznou volatilitou. Nastala tehdy situace, kdy byla bankovní rada skutečně blízko nějakého zásahu, nebo zda se alespoň zvedaly hlasy pro něj?

Komunikovali jsme, že jsme připraveni zasáhnout v případě, že by koruna dál výrazně oslabovala, to znamená, kdyby kolísavost kurzu na slabší straně byla dál silná a začaly by převažovat možné negativní vedlejší účinky oslabení kurzu nad těmi pozitivními. Oslabení kurzu sice obecně vede k uvolnění měnových podmínek, které je v krizové situaci žádoucí, ale pokud by to zašlo příliš daleko, mohla by naopak začít převažovat některá rizika pro finanční stabilitu.

My jsme komunikovali připravenost zasáhnout, což – přeloženo do jednoduché řeči – znamená, že jsme byli připraveni využít vysoké devizové rezervy a část z nich prodat, abychom tento výkyv kurzu zmírnili. Pan guvernér tehdy i připustil, že jsme měli interně nastavenou hranici, při které by tento zásah nastal. My jsme jí ale nedosáhli. Nemyslím si, že by ta komunikace byla zbytečná. Už samotné vědomí, že ČNB tu je a je připravena zasáhnout, přispělo ke zklidnění situace a možná i k tomu, že nakonec reálný zásah nebyl potřeba.

Patria.cz: Nyní nějakou interní hranici pro kurz koruny na silnější nebo slabší straně máte?

K tomu mohu sdělit pouze to, že kurzový vývoj je nyní relativně klidný, s mírně posilujícím trendem. Obecně lze asi říci, že v klidných dobách preferujeme ponechat vývoj kurzu na tržním vývoji a nezasahovat do něj. Během krize kurz lítal o koruny a ani tak to nebyla hranice, která by nás vyprovokovala k akci. Teď jsme už hodně vzdáleni situaci velmi nestabilního kurzového vývoje.

Patria.cz: Je správné protahovat opatření jako Lex Covid, nebo by se měl korporátní sektor smířit s tím, že v něm může dojít ke strukturálním změnám a určitému pročištění?

Myslím si, že bylo obecně dobře ta opatření zavést – a teď nehodnotím každé z nich jednotlivě. Z mého pohledu je toto bezprecedentní krize, která nepramení z ekonomické oblasti, ale ze zdravotního, celosvětového problému a z navazujících opatření vlády. Řada opatření prostě tento problém trochu odsunula do období, kdy firmy jsou už schopny se s ním lépe vypořádat, protože mohly obnovit svou ekonomickou činnost. Na jednu stranu je dobře zabránit krachu životaschopných firem. Na druhou stranu není dobře oddalovat řešení situace firem neživotaschopných, ať už těch, které byly v problémech už před Covidem, nebo těch, které působí v odvětvích, jež budou tímto šokem dlouhodobě strukturálně zasažena.

Například úvěrové moratorium, tedy moratorium na splátky úvěrů, bylo z našeho pohledu žádoucí, protože problém trochu odsunulo v čase do situace, kdy firmy opět fungují, byť třeba v omezenějším režimu. Na druhou stranu další prodloužování už by mně smysl nedávalo.

Nyní je naopak dobře, aby banky posoudily, který klient je schopen dál bezproblémově splácet a který ne. Aby začaly vytvářet zvýšené opravné položky a promítaly případné úvěrové ztráty do svého účetnictví, tedy aby se problém standardními, transparentními cestami vyjevil a banky na něj mohly standardně reagovat. Mají na to vysoké kapitálové rezervy a další „prokrastinace“ řešení by mi smysl nedávala. Myslím si, že obdobné je to i v případě dalších programů, které na tuto krizi reagovaly.

Patria.cz: Slabá poptávka versus rekordně vysoká jádrová inflace. Co z toho Vám osobně dělá větší obavu?

Je neoddiskutovatelné, že naším primárním cílem je cenová stabilita. To, co nás předně zajímá, je skutečně dosahování našeho dvouprocentního inflačního cíle ve střednědobém horizontu. Podpora toho, aby ekonomika krizi nějakým způsobem vstřebala, je pouze druhotná. Můžeme ji činit pouze v situaci, kdy tím neohrožujeme cenovou stabilitu. Na druhou stranu jsme v režimu cílování inflace, které se musí dívat do budoucna, zhruba rok až rok a půl dopředu. Takže stávající vysoká jádrová inflace je pro nás do značné míry jako loňský sníh. Je to pozůstatek pěti či šesti let silné hospodářské konjunktury a ve zpětném pohledu se možná můžeme bavit o tom, jestli jsme neměli takzvaně normalizovat svoji měnovou politiku trochu rychleji.

Druhou věcí je, že nás překvapuje, jak setrvale vysoká jádrová inflace zůstává. Čekali jsme, že teď už bude na sestupu. Může to být samozřejmě i tím, že firmy ještě plně nepocítily propad poptávky v ekonomice – právě proto, že reálné dopady některé vládní programy odsouvají v čase. Firmy mají samozřejmě zvýšené náklady s řadou hygienických i jiných opatření, některé stále čelí třeba i administrativním omezením počtu osob, které se mohou účastnit různých akcí. Může být tudíž snaha tyto zvýšené náklady promítat do cen. Každopádně

očekáváme, že v období za rok či rok a půl, na které se zaměřujeme, bude propad poptávky natolik silný a povede k natolik zřetelnému zchlazení situace na trhu práce, že inflace, včetně jádrové, by měla celkem plynule dosednout shora na náš dvouprocentní inflační cíl bez nějakého zpříšňování měnové politiky nebo i úvah o něm. Za sebe musím říct, že výhled stability úrokových sazeb v nejbližším roce a půl považuji za nejpravděpodobnější scénář. Pokud ale vidím nějaká rizika, tak se spíše obávám, že nás situace může dotlačit v horizontu roku, roku a půl k podstřelování inflačního cíle než k jeho pokračujícímu přestřelování. A tudíž nás může přimět spíše k úvahám o nekonvenční měnové politice než k úvahám o jejím brzkém zpříšňování, a to s ohledem na zmíněná dvě hlavní rizika: druhá vlna opatření a posilování kurzu.

Směřem nahoru vidím rizik méně. Úplně totiž nevěřím tomu, že by firmy mohly dál rychle zvyšovat ceny i v prostředí plných dopadů krize, kterou jsme si prošli.

Patria.cz: Myslíte, že k tomu nebudou mít prostor?

Myslím si, že k tomu nebudou mít prostor, že budou čelit tomu, že poptávka bude skutečně oživovat jen pozvolna. Zároveň náklady jim už tak rychle neporostou. Jednak zřetelně zpomalí mzdový růst a také řada nákladů na boj s virem je spíše jednorázová a dále se zvyšovat nebudou. Makroekonomicky tu podle mě existuje silný důvod věřit tomu, že inflace zpomalí.

Patria.cz: Na posledním jednání bankovní rady jste zmínil, že rozpočtový impuls může být v letech 2021 a 2022 vyšší, než očekává stávající makroekonomická prognóza ČNB. Jde tedy o proinflační riziko prognózy. Mohl byste prosím dovysvětlit, zda tento rozpočtový impuls plyne ze stávajícího státního rozpočtu, tak jak je nastaven, nebo počítáte s další expanzivní rozpočtovou politikou a možná dalšími rekordními rozpočtovými schodky?

My máme dlouhodobě pravidlo, že do prognózy zapracováváme opatření, která jsou buď už schválená, nebo alespoň dostatečně dobře vydefinovaná a mají velkou pravděpodobnost schválení. Když se podíváte na naši prognózu z hlediska prognózy veřejných rozpočtů, tak na úrovni veřejných financí předpokládáme pro letošní rok schodek vládního sektoru 320 miliard Kč. Evidentně to znamená, že naše prognóza zatím nepředpokládá vyčerpání 500miliardového deficitu, s kterým počítá aktualizovaný rámec pro státní rozpočet. Jednoduše proto, že vláda zatím nepřišla s dostatkem konkrétně specifikovaných opatření ve chvíli, kdy jsme prognózu zpracovávali, abychom se 500 miliard dopočítali.

Objevují se ale různé návrhy, které by nepochybně vedly k prohloubení deficitu nad rámec schodku uvedeného v naší prognóze. To by snižovalo tlak na uvolnění měnové politiky, protože větší míra ekonomické stimulace by šla ze strany fiskální politiky.

Tím nehodnotím, jestli je to dobře, nebo špatně. V zásadě ale říkám, že měnové podmínky na jednu stranu mohou být přísnější kvůli silnějšímu kurzu, na druhou stranu bude ekonomika dostávat větší podporu ze strany vlády. Toto pro mě byla taková dvě protisměrně působící rizika.

Patria.cz: Existuje názor, že fiskální stimuly budou s vysokou mírou pravděpodobnosti muset jednou skončit. Co by potom pro českou ekonomiku podle Vás mohlo být největším kamenem úrazu? Co by mohlo představovat největší nebezpečí pro vývoj hospodářství?

Fiskální stimuly se samozřejmě musí omezovat. Část z nich skončí automaticky tím, že šlo o nějakou dočasnou podporu výpadku příjmů podnikatelů nebo nějaké dočasné sponzorování pracovních míst, aby nebyla zrušena. Toto je část opatření, která se v příštím roce nebude opakovat. My v prognóze předpokládáme, že příští rok bude fiskální politika vlastně technicky mírně restriktivní. Bude to tak prostě proto, že i když bude dále schodková, bude to v menším rozsahu než v roce 2020. Proto máme také možná trochu konzervativnější předpověď růstu HDP na příští rok než většina jiných institucí. Pro příští rok čekáme růst 3,5 %. Řada institucí má prognózu až o několik procentních bodů výše. Jde o to, že předpokládáme, že technicky z toho meziročního růstu zhruba 1,5 procentního bodu „ubere“ technicky restriktivní fiskální politika, protože část opatření se nebude opakovat.

Na druhou stranu je tu možnost, že vláda přijde s fiskálními stimuly bezprostředně nesouvisejícími s koronavirovou pandemií. Riziko volebního cyklu tu koneckonců existovalo i nezávisle na pandemii. To by znamenalo dodatečný stimul pro ekonomiku nad rámec toho, co máme v prognóze pro příští rok. Pak bude každopádně muset následovat nějaká konsolidace veřejných financí v letech 2022, 2023. Důležité je, aby na jednu stranu nebyla přehnaně rychlá, což jsme v nedávných letech také absolvovali, a na stranou druhou aby nebyla přehnaně pomalá a my si zbytečně nezhoršili dlouhodobou udržitelnost veřejných financí. Toto je prostor, ve kterém by se vláda měla ideálně pohybovat a najít optimální tempo konsolidace veřejných rozpočtů.

Patria.cz: Určitě sledujete i politiku jiných centrálních bank ve světě. Která opatření podle Vás byla inspirativní a pomohla ekonomice dané země neklesnout tolik do kolen?

Štěstím v neštěstí bylo to, že jde už o druhou vlnu nekonvenčních opatření ve světě. Reakce centrálních bank byla podstatně rychlejší než v předchozí globální finanční krizi, zejména v Evropě. Evropská centrální banka (ECB) v předchozí krizi potřebovala spoustu času na to, aby si vydiskutovala, co je a co není porušení zákazu měnového financování, co jsou účinné či neúčinné nekonvenční nástroje. Zatímco v předchozí krizi mi kvůli

tomuto přišlo, že ECB byla vždy trochu za očekáváním trhu, tak nyní se jí podařilo očekávání spíše předběhnout, což má významné uklidňující dopady na trh. To mi přijde jako pozitivní záležitost.

Druhou věcí je, že i fiskální balíček EU byl pro trhy docela uklidňující. Bylo sice kolem něj politické vyjednávání, nakonec ale převážil dojem, že Evropa si byla schopna uvědomit, že musí projevít kolektivní akci, která – kromě toho, že podpoří ekonomiku – také vyšle jasný signál soudržnosti Evropské unie. To se celkem povedlo.

Tato kombinace měnové a fiskální podpory hodně zklidnila finanční trhy. Myslím si, že se podařilo zatím zastavit negativní spirálu mezi tím, jak dopadá koronavirus na reálnou ekonomiku a pak následně na finanční trhy. Situace finančních trhů je docela zklidněná. Samozřejmě to neznamená, že nejsou obrovské dopady do reálné ekonomiky. Přes finanční sektor se to však dál nezhoršuje, což mi přijde jako podstatná věc.

Patria.cz: Nelze nicméně pominout stesky aerolinek či určitých firem ze sektoru služeb. Neexistuje riziko, že zhoršená situace v tomto typu služeb se nakonec promítne?

Určitě se promítne. My předpokládáme, že až skončí moratoria na splátky úvěrů, tak množství nesplácených úvěrů půjde nahoru. Nečekáme ale žádné dramatické zhoršení, protože jsme začínali s velmi nízkým poměrem tzv. non-performing loans, tedy problémových úvěrů v celém portfoliu bank kolem zhruba 2 %. Dovedu si představit, že půjdeme někde ke 4,5 % či 5 %. Stále nejde o žádné drama, ale v porovnání s předkrizovým sektorem jde o viditelné zhoršení, které významným způsobem sníží ziskovost celého bankovního sektoru. Máme ale obrovskou výhodu, že jsme začínali s vysoce ziskovým a velice silně kapitalizovaným bankovním sektorem, jehož kapitálová přiměřenost je v průměru nad 20 %. I když jeho ziskovost výrazně poklesne, stále může být v mírně kladných číslech. Více obav to vyvolává v zemích se slabším bankovním sektorem jako Itálie, kde byla výchozí situace horší a obavy zde jsou možná opodstatněnější.

Patria.cz: Velké fiskální stimuly a podpora centrální banky udělaly svoje a uklidnily situaci na kapitálových trzích. Teď ale kapitálové trhy jako by si na tuto podporu zvykly. Je ještě cesta zpět?

Vždy je cesta zpět. I předchozí krize ale ukazuje, že vystoupit z nekonvenčních nástrojů je těžké. Proces musí být pozvolný a opatrný. Fed si prošel zkušeností, které se říká taper tantrum: když trh vnímá odebrání podpory jako předčasné, tak to může opět nervozitu vyvolat. Fed a koneckonců i ČNB jsou nicméně příklady centrálních bank, které následnou „normalizaci“ měnové politiky, jak se tomu ošklivě říká, zvládly.

Trochu jiný případ je ECB, kterou druhá krize zastihla v záporných úrokových sazbách. Zde je legitimní otázka, jak dlouho toto prostředí bude trvat. Záporné úrokové sazby jsou věcí, která krátkodobě může mít své makroekonomické opodstatnění. Čím déle ale trvá, tím více může mít i nežádoucích vedlejších účinků. Z tohoto pohledu je viditelným rozdílem oproti minulosti, že ECB nyní pomáhá velký fiskální stimul, který přichází. Nejen ten evropský, ale i v Německu je míra podpory ekonomiky prostřednictvím fiskální politiky obrovská. To je určitá naděje na cestu zpátky. Menší břemeno nese měnová politika a větší nese politika fiskální. Myslím si, že z hlediska účinnosti nástrojů je to dobře.

Patria.cz: Po fiskální podpoře roky volal nyní již bývalý prezident ECB Mario Draghi.

Je pravdou, že toto volání svého času zaznívalo v situaci, kdy ho německá ekonomika jako taková nepotřebovala. Německu se dařilo dobře a výzvy, aby pomohlo svou fiskální politikou ostatním zemím, šly trochu proti filosofii, na které byla eurozóna původně konstruovaná. Nynější krize ale dopadla i na Německo a fiskální podpora dává tudíž i jemu smysl. Bylo tak politicky snazší ji doručit. To, že bude mít vedlejší pozitivní účinky na celou eurozónu i na nás, je samozřejmě pravda.

Patria.cz: Záporné úrokové sazby podle Vás s sebou nesou více výhod, nebo nevýhod?

Krátkodobě to je podle mě legitimní nástroj. Krátkodobě ovšem neznamená v řádu týdnů nebo jednotek měsíců, ale dejme tomu i jednotek let. Je to svým způsobem standardní nástroj, de facto pokračování nástroje, který měnová politika již zná, pouze se znaménkem minus. Přestávají pak ale pochopitelně fungovat některé kanály přenosu do ekonomiky. Záporné sazby se většinou nepromítají na retailových, vkladových účtech. Mohou se ale promítnout do sazeb úvěrů a tím podporovat poptávku jak po investicích firem, tak domácností, například po nemovitostech nebo jiných statcích dlouhodobé spotřeby. Dopady jsou také ve směru slabšího kurzu nebo minimálně zabránění nežádoucímu posilování kurzu.

Některé transmisní kanály tedy fungují standardně a některé ne. Krátkodobě to je zřejmě makroekonomicky legitimní nástroj. Na druhou stranu, čím déle to trvá a přesahuje horizont jednotek let, tím více mohou začít převažovat nežádoucí efekty do ziskovosti bankovního či obecně finančního sektoru, což může mít nežádoucí důsledky pro oživení ekonomiky.

Takže krátkodobě ano, ale dlouhodobě jde podle mě o nástroj, jemuž je lepší se vyhnout.

Patria.cz: Dokážete si představit jejich zavedení v Česku a dával byste jim přednost?

Představit si to dokážu. Ale asi bych nerad říkal, zda bych mu dával přednost, právě z toho důvodu, který jsem už uvedl, tedy že jsme se shodli, že volba správného nástroje závisí na konkrétních podmínkách, které si nyní těžko dovedeme představit.

Tomáš Holub

Tomáš Holub se narodil 19. srpna 1974 v Liberci. Vystudoval Institut ekonomických studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy, kde postupně získal titul bakaláře v oboru ekonomie (1995), magistra v oboru finance a bankovníctví (1997) a Ph.D. v oboru teoretická ekonomie (2001). Za diplomovou práci na téma Měnová politika v ČR (1993–1996) obdržel v roce 1997 Bolzanovu cenu, kterou uděluje rektor UK za mimořádné objevné práce. Za svou disertační práci Three Essays on Central Banking and Credibility získal cenu Olgy Radzynerové udělovanou Rakouskou národní bankou a Cenu ministryně školství, mládeže a tělovýchovy ČR pro vynikající studenty a absolventy studia ve studijním programu. Absolvoval rovněž studijní pobyty na Georgetown University ve Washingtonu, D.C. a na London School of Economics and Political Science v Londýně. V letech 1996–2000 pracoval jako makroekonom v Komerční bance. Poté nastoupil do ČNB, kde nejprve zastával pozici poradce viceguvernéra, resp. poradce guvernéra. Od roku 2004 do 30. března 2015 byl ředitelem sekce měnové a statistiky a od 1. dubna 2015 do 30. listopadu 2018 ředitelem sekce měnové. Členem bankovní rady České národní banky je od 1. prosince 2018.

Zároveň přednáší monetární ekonomii a mezinárodní makroekonomii na IES **FSV UK**, kde v roce 2011 získal docenturu v oboru ekonomické teorie. V letech 1998–2002 vyučoval též na VŠE Praha. V domácích i zahraničních odborných časopisech pravidelně publikuje články se zaměřením na cílování inflace, kurzové otázky, nezávislost a transparentci centrální banky, její finanční hospodaření a cenovou konvergenci. Je členem České společnosti ekonomické, v letech 2006–2007 byl jejím prezidentem.

Rozhovor byl uskutečněn v pondělí 24. srpna 2020 a připravila ho Jana Knechtlová.

Foto: ČNB

URL| <https://www.patria.cz/rozhovor/4480568/tomas-holub-z-cnb-diskusi-o-nekonvencnich-nastrojich-vedeme-neustale.html>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:

[patria.cz](https://www.patria.cz)

Kolenovská: Označit Lukašenka posledním diktátorem v Evropě je přehnaně optimistické. Má v rukách všechnu moc. Poslední být nemusí

27.8.2020 [refresher.cz](https://www.refresher.cz) str. 00

Vojtěch Vanda Vojtěch Vanda

O nynějším prezidentovi Běloruska jsme si popovídali s vedoucí Katedry ruských a východoevropských studií Univerzity Karlovy Danielou Kolenovskou.

Uložit na později.

„Odstup!“ křičeli na začátku minulého týdne běloruští dělníci Minského traktorového závodu, když předně Alexandr Lukašenko, čerstvě znovuzvolený prezident Běloruska, předstoupil. Bylo to krátce poté, co do éteru pronikly zprávy o zfalšování výsledků posledních prezidentských voleb, v nichž proti sobě stáli právě dlouholetý mocnář a opoziční kandidátka Světlana Cichanouská.

Lukašenko podle těchto voleb drtivě zvítězil. Běloruská státní média hlásila, že 80 % hlasů připadla právě dlouholetému prezidentovi. Takový výsledek vzednul vlnu odporu. Zprávy o machinacích s hlasy však zvedly ze židlí i ty, kteří dříve proti Lukašenkovi nic neměli. Ti, co kvůli volbám vyšli do ulic, byli následně mučeni, surově bití, a někteří, kvůli svému přesvědčení, už přišli i o život.

Zastrašující prostředky přesto protesty jen rozdmýchaly. Dokonce se od Lukašenka, jako od pevně komunisticky smýšlející osoby, odvrací jeho poslední jistota – dělníci. Stávkují a přidávají se k protestujícím. Chtělo by se říct, že šestadvacetiletý mandát běloruského prezidenta narazil na dno.

Je to ale skutečně tak? Čím byl takový dlouhý mandát podmíněn, jak se dostal k moci a jakým způsobem se může situace v Bělorusku vyvíjet dál, pro REFRESHER osvětluje vedoucí Katedry ruských a východoevropských studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy Daniela Kolenovská

Lukašenkovy začátky

Alexandr Lukašenko je, jak tvrdí Kolenovská, Bělorus narozený v Bělorusku, za svou vlast ale dlouho považoval právě Sovětský svaz. „Sloužil v jeho tajné policii i armádě a později už jako poslanec běloruského

parlamentu nepodpořil jeho rozpad. Když se SSSR rozpadl, zasazoval se o co nejtěsnější vztahy s Ruskem,“ vysvětluje i jeho úzké vazby na bývalého prezidenta Borise Jelcina.

V momentě, kdy se jako prezident dostal k moci, přetvářel si svou domovinu podle svého. Znovu zavedl sovětské symboly a prosazoval hlavně ruštinu „Mluvit bělorusky dlouho znamenalo vystavit se perzekuci. Teprve v posledních letech se situace běloruštiny zlepšila,“ říká Kolenovská.

Než se tak stalo, Lukašenko narukoval do armády. Rodák z Kopysu ve Vitebské oblasti však už od začátku tušil, že jeho kroky nepovedou do zákopů, ale do jednacích síní a křesel. Působil totiž v politickém oddělení. „Vedl také místní organizaci komunistické mládeže Komsomol v Mohylevě a v pětadvaceti letech se stal členem komunistické strany Sovětského svazu,“ líčí odbornice jeho interest ve všem sovětském.

Za Mohylevskou oblast pak i kandidoval – poprvé na jaře 1989 do svazového Sjezdu lidových poslanců. Své zvolení ale oslavil až v roce 1990 po běloruských parlamentních volbách. Svou politickou rétoriku opíral o téma korupce a stal se z něj prvotřídní populistický politik

Dostávej nejlepší obsah mailem

Nestíháš všechno sledovat? Pošleme ti do schránky nejčtenější a nejlepší obsah.

Žádný spam. Kdykoli se můžeš z odběru odhlásit.

Zdroj: TASR/AP

URL| <https://refresher.cz/87857-Belorusko-a-Lukasenko-Pokud-se-bat-minuleho-scenare-pak-toho-aby-Rusko-nezopakovalo-ceskoslovensky-21-srpen-rika-Kolenovska>

Privilegovaný ministr i otloukánek. Kdo je Adam Vojtěch a proč je v přízni Babiše?

27.8.2020 cnn.iprima.cz str. 00

Ftv Prima

Ministrem zdravotnictví se Adam Vojtěch stal ve svých 31 letech. Mnozí opoziční politici mu vyčítali nezkušenost. Foto: ČTK

Zavřít

Ministrem zdravotnictví se Adam Vojtěch stal ve svých 31 letech. Mnozí opoziční politici mu vyčítali nezkušenost.

Během posledních několika měsíců byl pod drobnohledem. Kvůli protiepidemickým rozhodnutím se často stával terčem opozice, po jeho odvolání volal dokonce i šéf koaliční ČSSD Jan Hamáček. Ministr zdravotnictví Adam Vojtěch (za ANO) má ale u premiéra a šéfa hnutí ANO Andreje Babiše pozici jistou.

reklama

Chaos ohledně toho, kdy se budou nosit roušky, pochybné dodávky medicínských masek za miliardy nebo nedostatek ochranných prostředků na začátku koronavirové krize. To jsou přešlapy, které ministru zdravotnictví vyčítají opoziční poslanci, ale i koaliční ČSSD.

Adam Vojtěch má ale svoji pozici ve vládě jistou, jak před několika dny potvrdil premiér. „Je slušný, poctivý, inteligentní a velmi pracovitý člověk,“ vyjmenoval pro CNN Prima NEWS premiér seznam vlastností, kterých si u svého oblíbeného ministra váží.

Vojtěch s Andrejem Babišem se znají už dlouho. Poprvé se potkali na právnické fakultě, kde Vojtěch studoval a Babiš ještě jako podnikatel přednášel o byznysu. V roce 2013 začal Vojtěch pracovat jako právník společnosti Mafra, která vydává například deník Mladá fronta Dnes. Majitelem Mafry byl tehdy Babiš, později společnost převedl do svěřenských fondů.

Když se stal Andrej Babiš v roce 2014 ministrem financí, Vojtěcha si přivedl s sebou jako tajemníka. „Myslím, že mě někdo doporučil, ale už nevím, kdo to byl. Potkali jsme se a pan Babiš mi řekl, jestli bych mu nešel na ministerstvo pomoci. Tak jsem si řekl, proč to nejtít zkusit do veřejné správy. Vůbec jsem nepočítal s tím, že bych postupoval někde výš. Přišlo mi, že by práce na ministerstvu mohla být zajímavá. Jsem člověk, který rád zkouší různé věci,“ popsal Vojtěch v rozhovoru pro Aktuálně.

Byl členem ODS

Vojtěch byl už tehdy velmi loajální. Pro Babiše například sháněl informace o výši platu manželky tehdejšího ministra zdravotnictví Svatopluka Němečka z ČSSD. I lidé z Vojtěchova okolí potvrzují, že „jde Babišovi na ruku“.

O tři roky později už Vojtěch kandidoval do Sněmovny za hnutí ANO. Byl sice členem ODS, od roku 2014 měl ale pozastavené členství a v roce 2018 mu občanští demokraté stranickou legitimaci odebrali definitivně.

Po volebním úspěchu si Babiš vybral Vojtěcha jako ministra zdravotnictví. Bylo mu teprve 31 let a stal se tak jedním z nejmladších ministrů v historii České republiky. Mnozí opoziční politici už tehdy výběr kritizovali. Vadilo jim, že je Vojtěch bez zkušeností a nemá lékařské vzdělání.

Kromě práv Vojtěch studoval mediální a komunikační studia na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy v Praze. Od roku 2017 Vojtěch nastoupil na doktorské studium na 1. lékařské fakultě Univerzity Karlovy. Nevěnuje se klasické medicíně, ale zabývá se otázkou elektronického zdravotnictví.

„V pozici ministra zdravotnictví to má velice těžké, protože není zdravotník. Je to člověk s právním vzděláním a myslím si, že při mnoha ohledech a jednáních mu tento fakt, že nemá zdravotnické vzdělání, hodně ubližuje. Někteří lékaři i odborníci se s tím potýkají a mám pocit, že ne všichni ho uznávají na té úrovni, jak by bylo potřeba, protože nemá to zdravotní vzdělání,“ popsala své zkušenosti s ministrem členka zdravotního výboru a poslankyně Hana Aulická Jírovcová (KSČM).

Dodala, že osobně nemá s Vojtěchem žádný problém. „Spolupráce s panem ministrem vůči zdravotnímu výboru není vůbec špatná. Na každé jednání chodí, snaží se vyjít vstříc a snaží se naslouchat. Z tohoto hlediska pan ministr není vůbec špatný,“ řekla CNN Prima NEWS Aulická.

Atmosféra na ministerstvu prý houstne

Podobně to zhodnotil i místopředseda výboru Vít Kaňkovský (KDU-ČSL). „Byť jsem opoziční poslanec, musím říct, že valná většina našich diskuzí byla věcná. Považuji pana ministra za velmi pracovitého, má zájem o problematiku a neuhýbá před problémy,“ uvedl Kaňkovský.

Zdůraznil, že ministr má podle něj i své slabé stránky. Podle Kaňkovského se zhoršila atmosféra na ministerstvu zdravotnictví. To CNN Prima NEWS potvrdil i zdroj z prostředí ministerstva, který si nepřál být jmenován.

„Záhy po svém nástupu se pan ministr zbavil celé řady schopných odborníků a expertů. Podle mého názoru se to na práci ministerstva určitým způsobem projevuje. Atmosféra na ministerstvu se za poslední dva roky výrazně zhoršila. Dokládají to i změny na postech náměstků. Podle mého názoru, a to mám od několika kontaktů, není situace na ministerstvu úplně růžová,“ prohlásil Kaňkovský.

Vojtěcha zkritizoval také za přešlapy ohledně chaotických změn v protiepidemických opatřeních. Podobně hovoří další z místopředsedů sněmovního zdravotního výboru Petr Třešňák (Piráti).

„V posledních měsících jsme svědky toho, jak se nechá premiérem zašlapávat a ponižovat v přímém přenosu. Například legendární: ‚Nebuďte slušnej, řekněte jméno.‘ Od ministra bych očekával silnější osobnost, která bude schopna si své kroky veřejně obhájit i před šéfem,“ konstatoval Třešňák. Narážel tak na situaci, kdy Babiš donutil Vojtěcha sdělit proti jeho vůli jméno lékařky, od které dostal zavádějící informaci ohledně koronaviru.

„Ale Adam Vojtěch jinak není úplně špatným ministrem, ale sráží ho samotná účast ve vládě Andreje Babiše. Dříve se s ním v mnoha ohledech i dobře spolupracovalo a byl otevřen jakékoliv diskuzi a předávání informací. Stejně tak se stavěl i k moha tématům v resortu zdravotnictví,“ doplnil Třešňák.

Vojtěch prý přemýšlel, že by skončil

Sám Vojtěch přiznal, že kritiku vnímá. „Ne vždy je příjemné čelit různým útokům. Lhal bych, že nad tím nepřemýšlím. Nejsem hluchý a slepý, vnímám veřejné debaty. Snažím se komunikovat maximálně otevřeně,“ řekl tento týden v rozhovoru pro DTV. Přiznal také, že mu párkrát v hlavě problesklo, že by měl na ministerstvu skončit. „Pak jsem si ale řekl, že nedělám nic špatného a není jen COVID-19, máme i další agendu. Jsem tady na nějaké misi, která končí příštími volbami a chtěl bych tu misi dokončit,“ uvedl ministr.

Vojtěch se narodil v Českých Budějovicích v roce 1970. Už jako malý se věnoval hudbě, v roce 2005 se dokonce účastnil pěvecké soutěže SuperStar, ve které získal přezdívku Ken. Vypadl v semifinále. Jeho oblíbeným hercem je Jan Werich, loni na podzim se oženil s dlouholetou partnerkou Olgou.

K tématu

Zdravotnictví

Chceme jednotnou komunikaci. Vojtěch zavřel psu svým odborníkům

24. srpna 2020

Domáci

Popletený král nebo kolotočář: Vojtěch na sociálních sítích dostává od lidí na fra

22. srpna 2020

URL| <https://cnn.iprima.cz/privilegovany-ministr-i-otloukanek-kdo-je-adam-vojtech-a-proc-je-v-prizni-babise-8341>

Marek Fér novým členem představenstva ČSOB Asset Management

28.8.2020 roklen24.cz str. 00

Nominaci Marka Féra

Marek Fér (46), výkonný manažer útvaru Řízení finančních rizik se od 28. srpna stává zároveň členem představenstva ČSOB Asset Management. V nové roli bude zodpovědný za oblasti řízení rizik, právní služby a compliance.

Marek v nové pozici nahrazuje Jürgena Verschaeve, který se bude nadále plně věnovat pozici General Manager Affluent Customers v rámci KBC. Marek se chce zaměřit zejména na další rozvoj spolupráce řízených útvarů v rámci skupiny KBC Asset Managementu a dokončení implementace nového systému pro řízení rizika.

Marek pracuje v ČSOB od roku 1997, kdy nastoupil do analytického útvaru Finančních trhů, který následně i vedl. V posledních 14 letech zastával funkce Manažera v oblasti řízení finančních rizik. Nyní je manažerem zodpovědným za oblast finančních rizik. Je zodpovědný za tržní a likviditní rizika v ČSOB, řízení kapitálu i vykazování úvěrových rizik. Marek je také členem několika významných výborů a rad. Je členem rady pro řízení rizika ALM a likvidity skupiny KBC a také členem České bankovní asociace v rámci regulační komise.

Marek vystudoval Univerzitu Karlovu, **Fakultu sociálních věd** v Praze.

Nominaci Marka Féra schválila ČNB.

URL| <https://roklen24.cz/a/SJ43L/marek-fer-novym-clenem-predstavenstva-csob-asset-management>

Marek Fér novým členem představenstva ČSOB Asset Management

28.8.2020 iprosperita.cz str. 00 Šéfové

Marek Fér (46), výkonný manažer útvaru Řízení finančních rizik se od 28. srpna stává zároveň členem představenstva ČSOB Asset Management. V nové roli bude zodpovědný za oblasti řízení rizik, právní služby a compliance.

Marek v nové pozici nahrazuje Jürgena Verschaeve, který se bude nadále plně věnovat pozici General Manager Affluent Customers v rámci KBC. Marek se chce zaměřit zejména na další rozvoj spolupráce řízených útvarů v rámci skupiny KBC Asset Managementu a dokončení implementace nového systému pro řízení rizika.

Marek pracuje v ČSOB od roku 1997, kdy nastoupil do analytického útvaru Finančních trhů, který následně i vedl. V posledních 14 letech zastával funkce Manažera v oblasti řízení finančních rizik. Nyní je manažerem zodpovědným za oblast finančních rizik. Je zodpovědný za tržní a likviditní rizika v ČSOB, řízení kapitálu i vykazování úvěrových rizik. Marek je také členem několika významných výborů a rad. Je členem rady pro řízení rizika ALM a likvidity skupiny KBC a také členem České bankovní asociace v rámci regulační komise. Marek vystudoval Univerzitu Karlovu, **Fakultu sociálních věd** v Praze. Nominaci Marka Féra schválila ČNB.

URL| <https://www.iprosperita.cz/sefove/10405-marek-fer-novym-clenem-predstavenstva-csob-asset-management>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:

[iprosperita.cz](https://www.iprosperita.cz)

Marek Fér novým členem představenstva ČSOB Asset Management

28.8.2020 roklen24.cz str. 00 Zprávy Online

Roklen24

Marek Fér (46), výkonný manažer útvaru Řízení finančních rizik se od 28. srpna stává zároveň členem představenstva ČSOB Asset Management. V nové roli bude zodpovědný za oblasti řízení rizik, právní služby a compliance.

Marek Fér (46), výkonný manažer útvaru Řízení finančních rizik se od 28. srpna stává zároveň členem představenstva ČSOB Asset Management. V nové roli bude zodpovědný za oblasti řízení rizik, právní služby a compliance.

Marek v nové pozici nahrazuje Jürgena Verschaeve, který se bude nadále plně věnovat pozici General Manager Affluent Customers v rámci KBC. Marek se chce zaměřit zejména na další rozvoj spolupráce řízených útvarů v rámci skupiny KBC Asset Managementu a dokončení implementace nového systému pro řízení rizika.

Marek pracuje v ČSOB od roku 1997, kdy nastoupil do analytického útvaru Finančních trhů, který následně i vedl. V posledních 14 letech zastával funkce Manažera v oblasti řízení finančních rizik. Nyní je manažerem zodpovědným za oblast finančních rizik. Je zodpovědný za tržní a likviditní rizika v ČSOB, řízení kapitálu i vykazování úvěrových rizik. Marek je také členem několika významných výborů a rad. Je členem rady pro řízení rizika ALM a likvidity skupiny KBC a také členem České bankovní asociace v rámci regulační komise.

Marek vystudoval Univerzitu Karlovu, **Fakultu sociálních věd** v Praze.

Nominaci Marka Féra schválila ČNB.

URL| <http://roklen24.cz/a/SJ43L>

V těchto dnech poutá pozornost v kultuře pak film Agnieszky Hollandové

28.8.2020 ČRo Plus str. 05 18:10 Názory a argumenty

Ondřej KONRÁD, moderátor

V těchto dnech poutá pozornost v kultuře pak film Agnieszky Hollandové Šarlatán o rozporupném léčiteli Janu Mikoláškoví, ale zasloužil by si ji i předchozí snímek polské režisérky, který bohužel není v české distribuci. Jmenuje se Pan Jones a je o britské, přesněji řečeno waleském novináři Garethu Jonesovi, jenž jako jeden z prvních informoval kdysi západní svět o ukrajinském hladomoru z let 1932–1933. Namísto ocenění, dočkal se nevděku, dokonce pomlouvačné kampaně. A více už Josef Mlejnek z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy.

Josef MLEJNEK, politolog a odborník na Polsko, **Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy

Jones tvrdě narazil na hradbu západních popíračů hladomoru, motivovaných buď ideologicky, nebo pragmaticky či rovnou zjiště. Péčí o dobré vztahy se sovětskou říší, které se zvláště v době velké hospodářské krize jevíly výhodnými. Hollandová líčí jak Jonesův pobyt v Sovětském svazu, jeho přímou a přímo hororovou zkušenost s hladomorem, včetně scén dětského kanibalismu, tak jeho zápas po návratu o to, aby pravda vyšla na povrch. Obchodní a politické zájmy však v Británii či ve Spojených státech působily drsně proti. Jedním z hlavních Jonesových protihráčů je Walter Duranty, nositel Pulitzerovy ceny a moskevský zpravodaj listu New York Times. Sovětskou realitu ve svých článcích dlouhodobě přikrašluje, hladomor popírá, proti Jonesovi vede pomlouvačnou kampaň. Výměnou za to se těší exkluzivnímu postavení moskevského zpravodaje vlivných amerických novin, kterému občas poskytne interview i sám Stalin. Taky může vést přepychový život v luxusním moskevském hotelu nebo pořádat bujaré dekadentní večírky. Hladomor z počátku 30. let tvrdě zasáhl především Ukrajinu. Ale i jižní Rusko, severní Kavkaz a Kazachstán. Nešlo přitom o nějakou přírodní katastrofu.

Stalin a jeho klika ho nechali uměle vyvolat, aby zlomili rolníky, kteří se vzpírali kolektivizaci. Ukrajinci jsou dokonce přesvědčeni, že Stalin tak záměrně hodlal vyhladit samotný ukrajinský národ. Hladomoru podlehly miliony lidí. Byť se o přesnější počet obětí historici dodnes přou, i ty nejnižší odhady začínají někde u tří čtyř milionů. Sovětský diktátor každopádně způsobil nebo přinejmenším notně podnítil jednu z největších tragédií 20. století, počtem obětí i mírou utrpení plně srovnatelnou s holokaustem. Ovšem ukrajinský hladomor nepředstavuje pouze tíživou vzpomínku z minulosti. Podle řady ukrajinských činitelů, ze kterých je na prvním místě nutno zmínit bývalého prezidenta Viktora Juščenka, by měla paměť hladomoru tvořit jednu z ústředních součástí moderní ukrajinské národní identity. Ukrajina se pak snaží o mezinárodní uznání hladomoru za genocidu, čemuž dlouhodobě a vehementně oponuje Ruská federace – nejspíše i kvůli tomu, aby jako nástupnický stát Sovětského svazu nemusela případně platit odškodnění. Film Agnieszky Hollandové Pan Jones, na Ukrajině distribuovaný pod titulem Cena pravdy, tudíž upozorňuje na událost, kterou se dosud plno vlivných sil snaží vymazat z lidské paměti. A rovněž na smutnou skutečnost, jak snadno mohou v západních demokraciích a jejich slovných médiích politické a ekonomické zájmy podporovat nemravnou spolupráci s diktátorskými režimy.

Jan Šír: Invaze do Běloruska by Rusy vyšla zbytečně draho. Vše potřebné si tam zařizují už teď

29.8.2020 forum24.cz str. 00 Komentáře a názory

David Horák

Situace v Bělorusku Kremlu v podstatě vyhovuje. Tamní diktátor Alexandr Lukašenko je ve své oslabené pozici ovladatelný jako nikdy předtím, jeho státní televize je už přeměněná na propagandistický nástroj Kremlu a na důležitých místech v zemi působí ruští poradci. Za těchto okolností se Kremlu ani nevyplatí riskovat další mezinárodní sankce. Na prominenty Lukašenkova režimu by je ale Západ měl uvalit co nejdříve. Podle politologa Jana Šíra z Institutu mezinárodních studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy by tím pomohl předejít případnému dalšímu krveprolití.

Proč Putin ještě nevtrhl do Běloruska? Manipulativně změnit pokojný ráz tamních protestů, obětovat několik policistů, něco zapálit a pak zjednat „pořádek“ se mu vyloženě nabízí.

V obecné rovině si myslím, že Rusové nesáhli k otevřené vojenské síle proto, že by to s sebou neslo náklady, které si v Rusku sotva mohou dovolit, a jistě to ani není záležitost, která by byla zcela bez rizika. Proto nejde o preferovanou variantu.

Jaké náklady máte na mysli?

Finanční, zprostředkovaně, protože by se jednalo o masivní porušení mezinárodního práva, na které by zas Západ musel reagovat nějakým zpřísněním sankcí, protože Rusko se nachází nejen pod individuálními sankcemi, ale také pod ekonomickými, které působí plošně. A to je další faktor, který v Rusku musejí brát do úvahy.

Jiná věc je ovšem ta, že Rusové zatím nemají potřebu zasahovat. Pokud by se tu situaci podařilo stabilizovat v její nynější podobě – a myslím si, že na tom již pracují, protože jakási hybridní intervence tam už probíhá, tak je to pro ně ideální řešení. Lukašenko je slabý, je bez legitimacy a izolovaný doma i navenek, a tím pádem ho budou moci snáz přivést k poslušnosti a tímto způsobem prosazovat ty své zájmy, které mají ani ne tak ve vztahu k Lukašenkovi, jako spíš k Bělorusku jako takovému.

I přes zmíněné nevýhody fyzického zásahu Putin šikuje policejní jednotky k vpádu do Běloruska, nebo tím alespoň hrozí. Spolu s Lukašenkem pak případnou intervenci Kremlu podávají klasicky jako možnou pomoc na vyžádání. Má Lukašenko vůbec ještě jinou možnost?

Lukašenko už ne, protože tím, že dal rozkaz střílet do lidí, spáchal velmi pravděpodobně mezinárodní zločiny. Lukašenkovi už jde o všechno. Pokud totiž padne a nebude mít nějaký bezpečný azyl například v Latinské Americe, tak bude za to, co spáchal, mezinárodně stíhán. To jsou zločiny proti lidskosti, když nařídíte střílet do lidí.

Lukašenko tedy má co ztratit a Rusové tam už skrytě operují, což je aspekt, který tady jde mimo jakoukoliv pozornost médií; byl tam desant poradců a specialistů, běloruská televize už je plně v rukou ruské propagandistické mašinerie, mají tam poradce na bezpečnost a na vojenství, kteří zacelují slabá místa toho režimu, na něž protesty v poslední době ukázaly.

Lukašenka nebudou držet za každou cenu, nicméně zatím s jeho využitím získávají čas k hledání nějakého alternativního řešení.

Situace v Bělorusku kompromisní řešení v našem západním pojetí nemá, protože by to předpokládalo spojovat autokracii s volbami, což nejde dohromady – buď musíte zrušit volby, anebo je musíte umožnit, což ale bude mít za následek to, že padne autokracie.

Už padla zmínka o zachvácených médiích. Může být reálné z pohledu Kremlu očekávat, že by Bělorusové po náležitě masáži na Lukašenkovo místo zvolili Rusy podstrčeného kandidáta?

Probíhající masáž zatím ukazuje na snahu o diskreditaci národně demokratického hnutí, snahu o diskreditaci protestů coby cesty k převzetí moci. Zároveň probíhá velmi silná protizápadní masáž založená na fabulacích o jakési hrozbě ze Západu. Kromě toho samozřejmě ožívují traumata ze sovětských dob, která jsou součástí i Lukašenkovy vládní ideologie, tzn. dědictví boje proti fašismu, který Bělorusové a národy dalších postsovětských republik zažily během toho, čemu se v tomto prostoru říká Velká vlastenecká válka. Je tu také apel na nějaké hodnoty, které mohou Bělorusko a Rusko držet pohromadě a sjednocovat, jako pravoslaví, „ruský svět“ apod. Žádného vlastního kandidáta podle všeho zatím nemají, nicméně tu ruskou propagandistickou mašinerii bych nepodceňoval. Oni jsou schopní vám tady vyvolat neexistující přízraky během pár dní.

To už koneckonců prokázali ve spojení s Ukrajinou...

Dokázali vykonstruovat pojem jakéhosi ukrajinského fašismu, případně v diskurzivní rovině vyvolat zdání, že tam snad existují nějaké republiky, nebo že existuje Novorusko, a všechny tyhle nesmysly jsou naprosto ilustrativní příklady toho, čeho všeho jsou schopní.

V čem se současná situace v Bělorusku liší od té na Ukrajině z přelomu let 2013/2014?

Shodné rysy jsou v tom, že populace má dost řízení, které je zkorumpované, které je autoritářské, a které hlavně vede ke stagnaci a závislosti na Rusku. Rozdíl je ale víc, Bělorusové jsou v ohledu národního sebeuvědomění oproti Ukrajině daleko zpožděnější a jinak se projevovala i geopolitická rovina, kdy Janukovyč byl vnímán jako výrazně proruský, zatímco zástupci demokratického hnutí z Majdanu neskrývali záměr vrátit Ukrajinu do lůna evropských národů. V Bělorusku opozice nedává prostor tomu, aby tyto geopolitické souvislosti vylhly na povrch.

Pozorujete posun v reakci Západu, poučil se z vpádu Ruska na Ukrajinu?

Jak kdo. Vojáci to chápou, proto je také v Pobaltí více než 20 aliančních armád. Pokud jde o politické špičky, tam může být výsledek té zkušenosti přesně opačný, než by měl být. Rusům se podařilo orámovat demokratické hnutí jako začátek chaosu a začátek války, byť ji vyvolali sami Rusové. Toto vnímání dění na Ukrajině se pak může projevit v podobě určitých obav na straně Bruselu a na určité opatrnosti v otázce angažování se v prostoru, kde si Brusel nemůže být jist, že v případě nějaké krize bude mít nástroje k tomu, aby z toho bezbolestně vycouval.

Jak moc dokážou Lukašenkův režim usměrnit adresné sankce EU na jeho prominenty?

Sankce na běloruský režim je potřeba zavést rychle, tak aby se jednalo nejen o trest za prolitou krev, ale aby mohly mít i odstrašující efekt. Když teď někdo z té režimní elity sáhne k násilí, bude muset zvažovat možnost, že na seznam sankcionovaných představitelů bude zařazen také. To může posloužit k rozštěpení běloruské mocenské elity, což je předpoklad pro to, aby se tam další krev už neprolila.

URL| <https://www.forum24.cz/jan-sir-invaze-do-beloruska-by-rusy-vysa-zbytecne-draho-vse-potrebne-si-tam-nenasilne-zarizuji-uz-ted/>

Stejná zpráva vyšla také v dalších 3 titulech:

[forum24.cz \(Komentáře a názory\)](#), [forum24.cz \(Komentáře a názory\)](#), [forum24.cz \(Komentáře a názory\)](#)

„Raději pinkám do zdi.“ Petříčková manželka promluvila o tenise i ministrovu zahradničení

30.8.2020 [blesk.cz](#) str. 00 **Politika**

Jakub Veinlich

Manželka ministra zahraničí Tomáše Petříčka (ČSSD) Iva Petříčková (KDU-ČSL) hostila nedávno manželku šéfa americké diplomacie Susan Pompeovou. Probraly prý obezitu i životosprávu svých manželů. Petříčková pro Blesk Zprávy popsala, jak probíhají přípravy na takovou návštěvu, jak se žije v manželství s různými stranickými knížkami, jaký je život s ochrankou v zádech, kolika jazyky manželka ministra mluví a jaký je šéf české diplomacie zahradník.

Nedávno jste byla neoficiální hostitelkou Susan Pompeové – tedy manželky amerického ministra zahraničí. Jaký z toho máte pocit?

Bylo to strašně hezké setkání. Bylo neuvěřitelně spontánní. Myslím, že obrovský kus práce odvedla manželka našeho velvyslance ve Spojených státech, paní Kmoníčková, která paní Susan dávala informace o mně. Takto to v diplomacii funguje. Když se má někdo s někým potkat, tak si obě strany předávají užitečné informace, aby dané setkání proběhlo vřele a uvolněně. A paní Kmoníčková musela říct Susan o mně něco úžasného, protože když Susan dorazila, tak jsem měla pocit, že se setkávám s někým, kdo mě skutečně rád vidí. Stejně tak jsem se na Susan těšila i já, protože když jsem pročítala její životopis, tak jsem tam viděla hodně společných zájmů. Ona stejně jako já se zajímá o politiku, baví ji se zajímat o zaměstnance jejího muže, má strašně ráda tenis. Měla jsem z toho skutečně dobrý pocit.

Paní Pompeová na Vás byla tedy dobře připravená, fungovala ta příprava také z druhé strany? Dostala jste zase Vy nějaké zajímavé a užitečné informace od manželky amerického velvyslance v Praze?

Ano, bylo to podobné. Protokol našeho ministerstva zahraničí žádal o informace americkou ambasádu, to je dodalo, takže jsem i já mohla jít na toto setkání připravená.

To byla Vaše první taková zkušenost?

Na takto vysoké úrovni to bylo poprvé. Předtím už jsem absolvovala moc zajímavé setkání s představiteli rakouské politiky, kde jsem s Tomášem (manželem – ministrem zahraničí – pozn. redakce) měli možnost se podívat do Vídně na ples. Paní Karin Kneisslová, která tou dobou byla ministryní zahraničí, tak si Tomáše, řekla bych i dost osobně, oblíbila. Ona je navíc farmářka, my jsme taky velcí zahradníci (směje se) a máme velký vztah k přírodě. Myslím, že oba našli při jeho oficiální návštěvě v Rakousku lidsky společnou notu a ona nás pak pozvala jako jediné evropské politiky jako své osobní hosty i na ples ve vídeňské opeře. Tam jsme se setkali i s rakouským prezidentem, premiérem a dalšími ministry.

Obezita i životospráva ministrů

Vraťme se ještě k návštěvě Susan Pompeové. Když se Vaši muži setkali v Plzni, měli jste svůj oddělený program. Byť trval velmi krátce, mohla jste do něj nějak mluvit?

Ono to bylo opravdu takové velmi krátké setkání. Zatímco naši muži a jejich delegace se potkali pracovně v Plzni u památníku Díky, Ameriko, my jsme měly s paní Susan asi 15 minut jen pro sebe a popovídání si.

Co se při takových setkáních probírá?

Bylo to takové „od Šumavy k Tatrám“. Řešily jsme otázku obezity, protože si myslím, že toto téma řešíme také čím dál tím víc i v České republice, a to hlavně u mladistvých a u dětí. Mluvily jsme také o regulaci alkoholu a o tom, do jaké míry je to žádoucí a kdy se už alkohol, právě přes regulaci, stává atraktivním a žádoucím, jako je to v případě zakázaného ovoce... Stihly jsme probrat také životosprávu našich manželů a shodly jsme se na tom, že zatímco naši muži nepotřebují tolik spát, tak my dvě když se nevyspíme, tak vypadáme o dvacet let starší, jsme mnohem citlivější a dopadají na nás smutky. A zajímalo mě také, jestli když byl Susin manžel šéfem CIA, tak jestli role byla pro ni psychicky náročnější než teď, když je manželka šéfa americké diplomacie. Tady jsme se k nějaké konkrétní odpovědi nedopracovaly. Ale teď je ta její pozice prý víc strukturovaná a má mnohem víc oficialit.

Na facebooku jste ocenila, jak se Susan Pompeová zajímá o rodiny zaměstnanců ministerstva zahraničí. Vy se snažíte jít také podobnou cestou?

Snažím se zajímat o příběhy lidí, kteří pracují s mým mužem. Chtěla jsem být blíž také manželkám a manželům našich diplomatů a diplomatek. Chystala jsem už setkání s nimi, mělo se konat v době, kdy je na ministerstvu porada všech českých velvyslanců. Koronavirus nám ale takové setkání letos nedovolil, což nám bylo hrozně líto. Už jsme se na to s dámami těšily a přemýšlely jsme, jak to pojmout co nejužitečněji.

Chtěly jsme udělat takovou malou prezentaci neziskových organizací, jejichž výrobky by pak dámy mohly používat jako drobné dárky, měly jsme připravenou i malou prezentaci drobného českého umění, jako je výroba šperků nebo skla. Ale bohužel celá ta situace se vyvinula tak, že se nakonec to setkání vůbec neuskutečnilo. Zejména pro diplomaty ze zemí mimo Evropskou unii přeletět do České republiky se stalo tak komplikované, že řada z nich zůstala přes léto i s rodinami v zemi, kde působí.

Na facebookovém profilu máte oficiální status manželky ministra zahraničních věcí ČR. Co to vlastně obnáší? Vlastně vůbec nic. Protože to u nás není úplně právně ani jinak zakotvené. U nás se ta situace vyvinula dost specificky, protože Tomáš už předtím působil jako náměstek na ministerstvu práce a sociálních věcí a ta jeho role byla tak intenzivní a naše děti byly velmi malé, tak jsme už tehdy došli k rozhodnutí, že on bude dělat kariéru a já mu budu plnou podporou.

Vaše občanské povolání je vlastně tedy jaké?

Předtím jsem vedla neziskovou organizaci, kde jsme měli v týmu 12 lidí a věnovali jsme se tématu společenské odpovědnosti firem. Rozvoj vztahů se zaměstnanci, dobrý vztah firmy k životnímu prostředí, etický způsob podnikání. My jsme byli spíše konzultanty a našimi partnery byly velké, malé, střední i rodinné firmy. Už tehdy jsme spolupracovali na některých tématech i s řadou ambasad, takže ta má současná činnost zůstává do jisté míry stejná, jen se přetavila na jinou platformu.

Ze spolužáků manželé

Kolika jazyky se vlastně domluvíte jako manželka ministra zahraničí?

(chvilí přemýšlí) Mluvím je hodně vysoko hozená laťka. Anglicky jsem na tom stejně jako s češtinou. S Tomášem jsme ale oba studovali v Londýně, takže jsem musela psát eseje v angličtině, mluvit při zkouškách atd. Francouzsky se domluvíme obstojně, to pan velvyslanec vždycky jásá, a španělsky mluvím tak, že když se ve španělsky mluvících zemích dostanu do obtíží, tak se z toho vypovídám, ale je to spíš provozní španělština.

Říkala jste, že jste s Vaším nynějším manželem spolu studovali v Londýně. Takže jste byli původně spolužáci? Spolužáci jsme byli tady na **fakultě sociálních věd**, to už je 16 let zpět. A pak jsme po etapě v Bruselu šli společně do Anglie.

Takže jste vztah navázali při studiích?

Jo jo, přesně tak.

Vzpomenete ještě na ty Vaše začátky?

To byl úplný endorfin. To jste úplně na obláčku. Nic nevíte, nic nevidíte a jste jen totálně zblázněný.

Trvá to pořád?

Po 15 letech? (směje se) To už je přeci úplně jiný vztah. Četla jsem jednou v jednom článku jednu chytrou větu, že v určité fázi vztahu se musíte rozhodnout pro lásku a investovat a pracovat na tom vztahu a chtít a mít rád toho druhého takového, jaký je. V té první fázi podle mého vůbec netušíte, jaký ten protějšek opravdu je. Postupně zjistí na vaše slabiny, vy jeho a musíte si s tím nějak poradit.

Váš muž byl původně v Bruselu asistent europoslance Miroslava Pocheho...

To bylo až později. My jsme přišli do Bruselu hned po našem vstupu do Evropské unie, v době, kdy jsme měli první europoslance. Bylo to moc pěkné období, velký entuziasmus a myslím si, že i období toho českého předsednictví kolegové ze stálého zastoupení České republiky v Bruselu odvedli neuvěřitelný kus práce. Přišlo mi, že všichni mají v té své práci takový skautský zápal.

Můj muž nejdříve ale pracoval u europoslance Libora Roučka, poté byl u socialistů v politické frakci.

On v ČSSD x ona v KDU-ČSL

A Vy už jste tam byla s ním?

Ano, tehdy jsme přijeli do Bruselu v rámci studentského programu Erasmus a při té příležitosti jsme pracovali v Evropském parlamentu.

A to už byl členem sociální demokracie?

Určitě. On je velký „skalňas“. V sociální demokracii je od svých 18 let.

A Vy?

Já jsem členka KDU-ČSL. (smích)

Jak se tohle stalo?

My máme na vesnici takovou úžasnou dámu, které je asi 85 let, a ta s chodítkem prošla celou vesnicí až za mnou a říkala: „Ivo, je potřeba, aby se ta KDU-ČSL omlazovala.“ A já jsem jí říkala, že nemám moc čas, že můj

manžel je navíc politik. A ona na to: „Ale váš děda byl v politice a vy musíte do té strany taky vstoupit.“ A tak se stalo, že díky této starší dámě jsem asi pět let členkou KDU-ČSL. A je mi ctí.

Takže se s manželem dohadujete o politice?

Máme doma takovou velkou koalici, jakou měli v Německu.

A skřípe to u Vás koaličně?

Ne, to vůbec ne. Já si dokonce myslím, a bojím se, že z toho budou kolegové v KDU-ČSL trochu říční, ale mně přijde, že encyklika Rerum novarum je sociálně demokratický program. Myslím, že ty dvě strany k sobě mají tak strašně blízko, a těch věcí, ve kterých se liší, zas tak moc není.

O ministrování doma původně neřekl

A politicky se také nějak angažujete, nebo jste prostě jen majitelkou „stranické knížky“?

Nene, jsem takový spící člen. Cyril Svoboda (bývalý předseda KDU-ČSL a také někdejší ministr zahraničí, dnes poradce premiéra – pozn. redakce) mě několikrát potkal a přemlouval mě, abych šla k nim do organizace v Praze 4. Já mu ale říkám: „Víte, Cyrile, my už jsme demokracii jednoho člena rodiny obětovali.“

Já ráda dělám věci minimálně na sto procent. A s Tomášovou vytížeností a s dvěma malými dětmi bych něco musela dělat na půl plynu. A to nechci. Navíc nevím, jestli bych se v tom politickém prostředí dobře zorientovala. Případá mi dost specifické a obtížné. A nejsem si jistá, jestli by to pro mě nebylo i dost psychicky zatěžující, protože mám ráda jasné termíny a věci dodělané, kdežto politika je neustálý proces, který není nikdy hotový. Takže minimálně do té doby, než se děti chytí motorky, nehodlám nikam kandidovat.

Jak moc bylo složité dohadování o tom, zda se má Váš muž stát ministrem po Miroslavu Pochem, kterého nechtěl jmenovat do funkce prezident Miloš Zeman?

Přiznám se, že tohle období spadá do doby strašného chaosu a moc si to nevybavuji. Jako rodina s dvěma malými dětmi, a to vám potvrdí většina rodičů, si čas od času prostě prožijete období, které máte později hrozně v mlze, zahalené ve tmě. Vzpomínám si jen moment, kdy jsem otevřela noviny a pod obrázkem Mirka Pocheho byl Tomášův obrázek. Víím, že jsem se pak muže ptala něco v tom smyslu: „Tys mi zapomněl něco říct?“ (směje se) A to je jediné, co si pamatuji.

A zapomněl Vám to tedy říct?

My se o těch kariérních věcech opravdu moc nebavíme. Sama víím, že politika je proces, ve kterém když něco vypadá, že začne, tak to už může zároveň i končit.

A z dnešního pohledu jste ráda, že nakonec šéfuje české diplomacii?

Jsem, jsem na něj hrozně hrdá. Je to role, ve které se cítí skvěle a dělá ji skvěle. Když jsem přicházela za vámi na rozhovor, všimla jsem si, jak nad ministerstvem, nad Černínským palácem, vlaje vlajka Evropské unie. Nevlaje tam jen pro formu, ale hrdě. Jsem ráda, že máme ministra, který má prozápadní směřování, proevropské směřování a věc, o které se moc nemluví, když se potkáte s někým mimo EU, tak ten říká: „Vy jste členy EU, silného spolku, vy se máte.“ Jsem moc ráda, že Tomáš razí zrovna tento směr.

No aby ne, když jste jeho žena. Tady jste přeci jen trochu ve střetu zájmu, i když je Vaše strana ve skutečně politice vůči Vašemu manželovi v opozici...

Opravdu jsem ráda za to, co a jak dělá.

Mluvíte mu do toho, jak vystupuje?

Myslím, že každá manželka, když má svého muže ráda, tak ho v tomhle trochu „prudí“. V tom nejsem určitě výjimka. Dokonce na skříni má nalepený takový obrázek a na něm je napsáno: „Pokud jdeš do televize: Check list: Jsem oholený? Ladí mi kravata s košilí?“ Představte si, on to nestrhnul, nechal si to tam. (opět se směje) Mám ho opravdu ráda a myslím, že tohle je povinnost ženy, starat se o svého muže. Jak se Vám vlastně žije s ochrankou v zádech?

My jsme dost společenší. A dost často, když jedeme někam na výlet, tak jedem s nějakou velkou partou, takže naše děti nepocítily moc velký rozdíl. Ta velká parta je tu prostě pořád. Navíc oni jsou fakt fajn chlapi a myslím, že fungujeme vzájemně všichni dobře, máme hodně vzájemného respektu a úcty a snažíme se, aby ta práce pro ně byla co nejsnazší. Snažíme se proto chovat předvídatelně. Soukromí nám to nijak moc nenabouralo. Občas to jsou spíš hodně legrační situace.

Za rok budou volby do Sněmovny. Bude Váš muž opět kandidovat?

To je otázka na něj. On mi moc tyhle věci dopředu neříká.

Takže to bude možná stejné překvapení, jako když jste se z novin dozvěděla, že má být ministrem?

Fakt nevím. A to ne, že bych nechtěla odpovědět, ale vážně jsme spolu o tom ještě nemluvili.

Dovedete si ale představit, že by šel dělat někam velvyslance a Vy s ním?

Byla bych asi hrozně ráda, kdyby mi dal třeba alespoň týden na to, abych informaci ohledně jeho dalšího kariérního postupu nějak vstřebala. Podpořím ho určitě v čemkoliv, jaký si dá svůj další cíl a co bude chtít dělat, jen se na to potřebuji trochu připravit. Je to zábavné po jeho boku, ale zároveň věřím, že když zvažuje nějaké další kroky, tak myslí i na to, jaké dopady to může mít pro rodinu.

O nehodě v taxíku i chalupaření

Nedávno jel Váš muž v noci bez ochranky domů taxíkem. Řidič bohužel zemřel. Co jste si v tu chvíli řekla, když jste se tu informaci dozvěděla?

Musím se přiznat, že ten následující den jsem hlavně potřebovala obtelefonovat všechny naše, hlavně starší příbuzné. A to proto, že se objevil titulek: Tomáš Petříček účastníkem dopravní nehody. Já jsem se o tom všem dozvěděla od Tomáše, protože mi to hned telefonoval, abych věděla, že je v pořádku, abych si to nejdříve někde nepřečetla. Dřív než si mohli naši prarodiče cokoliv přečíst, tak jsme si je rozdělili a raději co nejdřív obtelefonovali. Bylo mi také hodně líto, že ten pan řidič zemřel. To bylo hodně smutné. A zároveň jsem cítila velkou vděčnost, že je Tomáš v pořádku.

Všiml jsem si také, že máte chalupu. Jezdíte všichni chalupařit a zahradničit?

To je pro nás velký relax. Nedávno jsme třeba štípali dříví. Dědeček byl z pěti dětí a tuhle chalupu postavil můj praděda pro svou rodinu. Hospodařili tam, ale za socialismu to poměrně dost zchátralo, podobně jako další stavby. Po revoluci se vše ale dávalo dohromady.

A zahradničení? To nás hrozně baví. Dokonce jsme dětem, když byly na příkrmech, pěstovali zeleninu a zavařovali. Hodně mi záleží na tom, co rodina jí, protože si myslím, že záleží na jejím celkovém zdraví. Nedávno jsme vykopávali brambory, Tomáš zryl záhony.

Váš muž je taky sportovec, rád jezdí na kole, Vy ráda zase hrajete tenis. Hrajete někdy i spolu?

Nehrajeme. Podle mého to Tomáš hrozně plácá, a tak si raději zapinkám o zed'.

Máte v tuto chvíli dvě děti. Váš děda, jak jste říkala, byl z pěti sourozenců. Plánujete ještě větší rodinu?

Určitě ne. Dvě děti bohatě stačí, kvóty naplněné. (končí s úsměvem)

Pohledem autora:

Iva Petříčková přišla na rozhovor ve velmi dobré náladě. Ze začátku se trochu bála. Nevěděla, co má od podobného zpovídání vůbec čekat. Mluvila velmi skromně a velmi vřele o svém manželovi i rodině. Často se smála, dokonce i v případě, kdy mluvila o vážnějších věcech. Neměla žádné podmínky ani požadavky. Tušila, že překvapí, až se přihlásí jako členka KDU-ČSL vzhledem k tomu, že její muž, ministr zahraničí Tomáš Petříček, je zároveň místopředsedou vládní ČSSD.

URL | <https://www.blesk.cz/clanek/653423/radeji-pinkam-do-zdi-petrickova-manzelka-promluvila-o-tenise-i-ministrovu-zahradniceni>

Stejná zpráva vyšla také v dalších 2 titulech:

[blesk.cz](https://www.blesk.cz) (*Politika*), [blesk.cz](https://www.blesk.cz) (*Politika*)

Tip na knihu: Meta

31.8.2020 [skillzone.cz](https://www.skillzone.cz) str. 00

Nika Binarová

Jsem tu se svým tipem na knihu a tentokrát vám přináším českého autora, který má, jak se říká, dobře našlápnuto. Je jím Pavel Bareš, který napsal velmi úspěšnou sérii Projekt Kronos (k ní se možná brzy dostaneme i v tipech). Jeho nová kniha, o které si tu dnes něco málo řekneme, je sci-fi s příměsí thrilleru.

Už jen samotný název knihy odkazuje na "nadlidi", nebo chcete-li "superlidi", kteří jsou důležitou postavou v celém příběhu. Tou hlavní postavou je tu mladá studentka, která se snaží najít rovnováhu a srovnává se nejen se svými schopnostmi, ale také s osobními překážkami, jako je třeba nedostatek sebejistoty. A aby toho nebylo málo, nemá na různých ustláno ani co se týká rodinných vztahů. Je spíše solitér, v kolektivu nezaujímá nijak důležité postavení – snad o něj ani nestojí. Má jedinou dobrou kamarádku, která je zároveň její spolubydlící. Vypává propašené noci, občas si zdřímne při přednášce, pravidelně nezvedá matce telefony.

Téměř veškeré dění se odehrává v Praze, konkrétně na Karlovce (Univerzita Karlova, **fakulta sociálních věd**) a také v rodném městě hrdinky, jímž je Liberec. Její postava patří do skupiny lidí, kteří jsou nazýváni mileniály a autor tak sám poukazuje na různé strasti, kterými si mileniálové prochází (to je vcelku sympatické). A ačkoli si žije typický život, který je občas proložen nějakou překážkou, zdá se, že ji čeká něco většího.

Superlidé existují. A přece to není příběh o superhrdinech. Dnešní svět totiž žádné superhrdiny nepotřebuje. Co ale evidentně potřebuje, jsou peprná témata a skandály, které lidé hltnou denně.

Pavel Bareš (*1994) je přes den učitelem angličtiny a ve volném čase milovníkem hráčem videoher (má rád RPGčka). Má rád komiksy a taky cestuje. V roce 2017 zaujal svým debutovým románem

Projekt Kronos, na který navázal dalším pokračováním s názvem Kronovy děti (2019). Všechny knihy vydalo nakladatelství Brno HOST.

URL| <https://skillzone.cz/tip-na-knihu-meta/>

Bohumil Pečinka: Společnost se vyvíjí v cyklech

31.8.2020 w4t.cz str. 00

Štěpán Křeček

Bohumil Pečinka vystudoval **Fakultu sociální věd** UK, rovněž studoval historii a politologii na Filozofické fakultě UK.

Foto: BH Securities a.s.

V prosinci 1989 spoluzaložil čtrnáctideník Studentské listy, po jeho zániku koncem roku 1991 začal pracovat v časopisu Reflex. V letech 1994 až 1997 pracoval v Lidových novinách a od roku 1999 se opět stal komentátorem Reflexu. V únoru 1999 získal novinářskou cenu Ferdinanda Peroutky. Od roku 2009 je šéfem politické rubriky Reflexu a od roku 2016 zástupcem šéfredaktora časopisu. Vydal několik knih: Proti blbé náladě, To byla léta devadesátá, Cesta na Hrad, Politika z obou stran a Hry o všechno.

S hlavním ekonomem BHS Štěpánem Křečkem se v podcastu zamýšlejí nad společenskými post-covid trendy, které aktuálně rezonují napříč domácí i světovou politikou. Rovněž se snaží analyzovat hlavní rysy doby, která právě přichází.

V rozhovoru se dozvíte:

- Jaké společenské trendy způsobené pandemií jsou aktuální a co je vyvolalo?
- Může být probíhající změna trvalá?
- Kdy v minulosti docházelo k obdobné suspenzaci práv a svobod?
- Proč byl omezen zahraniční obchod a expandovala moc státu?
- Upínáme se k číslům, ale sledujeme opravdu "co je za nimi"?
- Mají lidé strach? Chybí jim informace?
- Kdo na krizi vydělal? Přichází doba "covidových baronů"?
- Jak efektivní byla pomoc státu v průběhu pandemie?
- Mají některé trendy vyvolané covidem socialistický nádech?
- Jak se mohou vyvíjet volby ve Spojených státech?
- Bude se ve společnosti víc zdůrazňovat soběstačnost?
- Jaké jsou ve světě hlavní opory levice a pravice?
- Zůstanou nám práva a svobody nebo o ně znovu budeme muset bojovat?

Zdrojový kód podcastu, který lze vložit do webové stránky, aby se automaticky vytvořila lišta s možností přehrání podcastu:

Zdroj: Ing. Štěpán Křeček, MBA, BH Securities a.s.

URL| <https://www.w4t.cz/bohumil-pecinka-spolecnost-se-vyviji-v-cyklech-89135/>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:

w4t.cz

Pravda podle Okamury
31.8.2020 ČT 1 str. 01 21:25 Reportéři ČT

Marek WOLLNER, moderátor

SPD se jako každý rok dostalo do zprávy ministerstva vnitra o extremismu jako hnutí šířící nenávist. Ze zprávy ale tentokrát vypadlo jméno jeho lídra Tomia Okamury, které bylo z definitivní verze vyškrtáno. Předseda SPD si myslí, že si s tím ministr vnitra Jan Hamáček jen vyřizuje politické účty. Nicméně jeho příspěvky řeší i správci sociálních sítí, jako je YouTube a Facebook. Jak Tomio Okamura na sociálních sítích manipuluje, jsme si vyzkoušeli na vlastní kůži. Když jsme mu chtěli dát prostor pro vyjádření, jak je v seriózním médiu obvyklé. Podívejte se na reportáž.

Adéla PACLÍKOVÁ, redaktorka, Reportéři ČT

Dobrý den, pane předsedo, Adéla Paclíková. Reportéři ČT. Můžeme vás požádat o ten rozhovor, jak jsem vám psala k té zprávě o extremismu?

Tomio OKAMURA, předseda strany, poslanec /SPD/

Helejte, Reportéry ČT je pořad, který nemá absolutně moji důvěru.

příznivec SPD

Když poslouchám pana Okamuru tak veškeré jako jeho názory jsou zdravý. Celoevropský si myslím jak.

Jaroslav NEDVĚD, člen hnutí /SDP/

Nechceme, aby se sem dostali migranti a podobný věci.

Adéla PACLÍKOVÁ, redaktorka, Reportéři ČT

Hnutí Svoboda a přímá demokracie Tomia Okamury se už několik let po sobě objevuje ve zprávách ministerstva vnitra, které mapují extremismus a šíření nenávisti. V nové zprávě tomu není jinak. Partaj proti tomu ostře protestuje.

Tomio OKAMURA, předseda strany, poslanec /SPD/

Takže ministr vnitra Hamáček nechal napsat do zprávy ministerstva vnitra, že je prý SPD extremistickou stranou. Přitom, kdyby tomu tak skutečně bylo, tak by přece právě ministerstvo vnitra mělo zahájit řízení o zrušení SPD.

Ondřej GOLIS, reportér

Vnitro přitom SPD přímo mezi extremistické strany neřadí. Hnutí podle ministerstva přebírá jejich rétoriku a aktivity.

redaktor/citace: vyjádření, zdroj: Ministerstvo vnitra

Tradiční hráči (Dělnická strana sociální spravedlnosti a Národní demokracie) však byli na poli šíření nenávisti zcela zastíněni xenofobními uskupeními, která se začala profilovat v souvislosti s migrační krizí. Jednoznačněji dominovalo hnutí Svoboda a přímá demokracie.

Jaroslav FOLDYNA, poslanec /nestr. za SPD

Já si myslím, že to je významně politicky ovlivněný, ovlivněná zpráva.

Ondřej GOLIS, reportér

Kým je teda politicky ovlivněna?

Jaroslav FOLDYNA, poslanec /nestr. za SPD

Já jsem ji nezařadil, pane redaktore. Nebyl jsem u toho. Prostě ti, co si ji zadali, ať si zpytují své svědomí.

Miroslav MAREŠ, odborník na extremismus; politolog, Mezinárodní politologický ústav MU

Pokud je vlastně šíření nenávisti mezi lidmi vnímáno jako bezpečnostní hrozba, tak vnitro má možnost to sledovat, a pokud nějaký subjekt tomu přispívá, tak tam odůvodněně může uvést.

Ondřej GOLIS, reportér

A jak tedy podněcování nenávisti popisované vnitrem vypadá v praxi?

Roman MÁČA, analytik, Institut pro politiku a společnost

10. srpna se na Facebooku Tomia Okamury objevilo video zachycující černocho, který přeskakuje pult v restauraci. To video bylo otitulkováno multikulturní nakupování, ale jednalo se o předem připravenou scénku amerického youtubera.

Ondřej GOLIS, reportér

Takhle vypadá video vcelku, jak ho ve své show uvádí další Youtuber, který nepovedený vtíp kritizuje. /ukázka videa/

Trey, youtuber

Jak to jde, Youtube? Trey je zpátky s dalším videem. Tohle video se odehrává v nějakém obchodáku. Čert ví, kde přesně. Není důvod, abys přišel do obchodáku a nerespektoval lidi. Jen proto, že se chceš pobavit a natočit virální video.

Jaroslav NEDVĚD, člen hnutí /SDP/

Je způsoben nenávist šířeji teda všichni proti SPD zase, a jim to prochází v pohodě. Ty tam můžou vzývat, co chtějí, jim nesmažou nikdo, jo, protože prostě učíme migranty a tohle.

Ondřej GOLIS, reportér

Předsedu SPD jsme v pátek 21. srpna požádali prostřednictvím SMS o rozhovor na téma zprávy o extremismu. Do pondělního rána neodpověděl.

Tomio OKAMURA, předseda strany, poslanec /SPD/

Helejte Reportéři ČT je pořad, který nemá absolutně moji důvěru.

Adéla PACLÍKOVÁ, redaktorka, Reportéři ČT

Tomio Okamura si však následně na sociálních sítích stěžoval, že jsme zneužili pietní akt.

Tomio OKAMURA, předseda strany, poslanec /SPD/

Vážené dámy a pánové. Vítám vás tak jako každý všední den naživo na mém youtubovém a facebookovém profilu s komentářem k dnešním aktualitám. Pořad Reportéři ČT, konkrétně redaktorka Adéla Paclíková dnes zcela nechutně zneužila pietní akt na připomínku padlých československých letců ve druhé světové válce k natáčení pořadu o extremismu.

Ondřej GOLIS, reportér

Okamuru jsme přitom oslovili až po skončení pietního aktu v pražských Dejvicích. Navíc ve chvíli, kdy už na místě téměř nikdo nezůstal.

Adéla PACLÍKOVÁ, redaktorka, Reportéři ČT

Dobrý den, pane předsedo, Adéla Paclíková, Reportéři ČT. Zprávou o extremismu se nyní budou zabývat poslanci. SPD není sama, kdo ji kritizuje. Už dříve se ukázalo, že má na své straně mocného spojence. Pražský hrad. Poprvé se hnutí zastal před dvěma lety.

Jakub ZELENKA, redaktor Deníku N

On tam vlastně kritizoval, že ty části jsou ideologický, a že by tam vlastně buď SPD neměla vůbec být, anebo, že by ty pasáže byly přepracovaný.

Josef MLEJNEK, politolog a odborník na Polsko, **Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy

Hrad a Tomio Okamura jsou spojenci. Je to patrné z osobních nějakých setkání, a třeba výroků prezidenta Zemana na podporu SPD a naopak.

Ondřej GOLIS, reportér

I letos měla prezidentská kancelář výhrady, jaké. To odmítá říct.

Michael FIALA, redaktor/citace: Jiří Ovčáček, mluvčí prezidenta republiky

Stejně jako v uplynulých letech vznesla Kancelář prezidenta republiky k návrhu zprávy několik věcných připomínek. Tyto věcné připomínky byly kladně vypořádány. Více k tématu sdělovat nebudeme.

Adéla PACLÍKOVÁ, redaktorka, Reportéři ČT

Jak jsme zjistili, do oficiální verze se pasáž o hnutí SPD dostala ve zkrácené podobě. Konkrétně ze zprávy vypadl 1 odstavec. Jde o jediné místo části SPD, kde je jmenovitě zmíněn předseda Tomio Okamura a jeho 2 europoslanci.

redaktor/citace: vyjádření, zdroj: Ministerstvo vnitra

Těmi se stali Hynek Blaško a Ivan David. Součástí předvolební kampaně SPD se stalo i dubnové shromáždění na Václavském náměstí, kterého se zúčastnili Geert Wilders z nizozemské strany pro svobodu a Marine Le Penová z francouzského Národního sdružení. Předseda SPD Tomio Okamura se opakovaně sešel i s Matteem Salvinim z italské Ligy severu.

Ondřej GOLIS, reportér

Jedna rychlá otázka jenom. Prosím vás, chci se zeptat na zprávu extremismu za loňský rok, proč z ní vypadla pasáž, kde jsou zmíněná konkrétní jména, týká se SPD, třeba jméno pana Okamury z ní vypadlo.

Jiří NOVÁČEK, náměstek ministra vnitra

Tak děkuju za otázku. Já vám na ni neodpovím, mám dovolenou, a ten proces je dlouhý, a kde konkrétně, jestli něco vypadlo, to nevím. Omlouvám se.

Miroslav MAREŠ, odborník na extremismus; politolog, Mezinárodní politologický ústav MU

Tam mohou být určitě nějaké snahy nekomplikovat situaci s parlamentním subjektem.

Adéla PACLÍKOVÁ, redaktorka, Reportéři ČT

Jak si vysvětlujete, že ze zprávy o extremismu byl vyškrtnutý odstavec o vás, kde jste zmiňován.

Ondřej GOLIS, reportér

Chtěl to po vás někdo?

Jiří NOVÁČEK, náměstek ministra vnitra

Nechtěl. Omlouvám se. Děkuji za otázku. Na shledanou.

Tomio OKAMURA, předseda strany, poslanec /SPD/

Nás pomlouvá ministr vnitra Hamáček, předseda ČSSD, kterému, kterému teče.

Ondřej GOLIS, reportér

Ministra Hamáčka i jeho úřad jsme opakovaně žádali o vyjádření, ale nereagovali.

Miroslav MAREŠ, odborník na extremismus; politolog, Mezinárodní politologický ústav MU

To, že je v současných zprávách, které vydává ministerstvo vnitra pod vedení ministra Hamáčka, se objevuje SPD, není novum, protože SPD byla uváděna i ve zprávách čistě o extremismu za předchozích ministrů. /video s písni, zdroj: Olivie Žížková)

Roman MÁCA, analytik, Institut pro politiku a společnost

Před nedávnem Tomiu Okamurovi a sociální síť YouTube zrušila jeho profil. Na tom svém kanálu zveřejňoval různá videa, která, která jsou plná násilí, různého šokujícího obsahu a YouTube to shledal jako porušení těch podmínek užívání.

příznivec SPD

Dává to, co by měli dávat ve zprávách. To, jako by mělo být dostupných pro každého. Ta televize taková, když platím poplatky povinně, tak chci vědět pravdu, že jo.

Adéla PACLÍKOVÁ, redaktorka, Reportéři ČT

Okamurovi pohrozil také Facebook.

Roman MÁCA, analytik, Institut pro politiku a společnost

Na Facebooku Tomia Okamury se objevil obrázek a vyobrazující c Chrám svatého Víta jakousi africkou chatrč. Místopředseda SPD Radim Fiala na svém profilu sdílel video, které má zachycovat migranty ničící policejní auto v Itálii. Nicméně to video je podvrh. Jedná se tedy o štáb filmového natáčení. Vidíme zde odrazovou desku, mikrofon a podobně, a taky přesto pod mým videem se objevovaly komentáře, jak je to možné, že italská policie nestřílí, nezasahuje a podobně, a následně tedy Radim Fiala to video stáhnul.

Miroslav MAREŠ, odborník na extremismus; politolog, Mezinárodní politologický ústav MU

Otázka, jestli oni to dají s vědomým úmyslem nebo v omylu, že to tak že, že to spáchali migranti, ale určitě, pokud se objeví takové video, které, které prostě není pravdivé, tak to přispívá potom k té, k tomu, že v dalších uživatelích těch sociálních sítí to může vyvolat nenávistné pocity.

příznivkyně SPD

S manželem koukáme hodně, když je pan Okamura, tak na něj hodně koukáme na ty jeho projevy a tak. Má docela dobré názory /nesrozumitelné/ na migranty.

Adéla PACLÍKOVÁ, redaktorka, Reportéři ČT

Na případy šíření nenávisti se v posledních letech více zaměřuje i policie a státní zastupitelství.

Pavel ZEMAN, nejvyšší státní zástupce

Já mám obavu z toho, aby potom celá ta společnost nezhrubla takovým způsobem, že si řekne dobře, tak to, co tam vlastně píšeme na tom internetu, tak to pojďme zkusit. Já skutečně nechci v České republice žádné trestné činy z nenávisti, násilné povahy.

Ondřej GOLIS, reportér

Zpráva ministerstva vnitra v tomto ohledu upozorňuje na známý případ důchodce Jaromíra Baldy, který chtěl způsobit nehodu vlaků a svést ji na muslimy.

redaktor/citace: vyjádření, zdroj: Ministerstvo vnitra

Zmínit je třeba čtyřletý trest vězení udělený příznivci hnutí Svoboda a přímá demokracie Jaromíru Baldovi pro teroristický čin a vyhrožování teroristickým trestným činem.

Ondřej GOLIS, reportér

Ve zprávě ministerstva vnitra je zmiňován také případ někdejšího tajemníka SPD Jaroslava Staníka. Toho kvůli jeho nenávistným výrokům dokonce roční podmínkou potrestal soud, a to za slova pronesená na půdě Poslanecké sněmovny vůči gayům, Židům a Romům.

Jaroslav FOLDYNA, poslanec /nestr. za SPD

Já samozřejmě neříkám, že se nenajde člověk, který překročí určitou hranici, byť jakoby kope za SPD. Ano, asi se najde, ale stejně tak se najde ten člověk na druhé straně té barikády. To je člověk od člověka.

Miroslav MAREŠ, odborník na extremismus; politolog, Mezinárodní politologický ústav MU

U SPD je hodně zřetelné že, že ty výroky jsou v souladu s takovou tou dominantní image té strany. Zatímco u těch jiných stran to lze hodnotit spíš jako excesy.

Adéla PACLÍKOVÁ, redaktorka, Reportéři ČT

V poslední době se SPD musí potýkat s konkurencí. Pod hnutí Trikolóra Václava Klause mladšího odešla poslankyně Tereza Hyťhová. Strana přitom částečně míří na stejnou skupinu voličů jako SPD.

Josef MLEJNEK, politolog a odborník na Polsko, **Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy

Má konkurenta Václava Klause mladšího a jeho Trikolóru.

Jana NEUMANNOVÁ, redaktorka

A co tomu říkáte, že tady vlastně politologové vás k tomu hnutí SPD velmi připodobňují. Co tomu říkáte.

Václav Klaus ML., poslanec, předseda hnutí /Trikolóra/

Politologové jako, ucházím se i v hlasy politologů, ale těch je asi 10, takže tohle mě celkem nevzrušuje.

Josef MLEJNEK, politolog a odborník na Polsko, **Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy

Myslím, že Václav Klaus mladší se ocitl trochu ve vzduchoprázdnu, v prostoru, kde ani nechtěl být. Určitě spoléhal na to, že jméno Klaus a jeho předchozí působení v ODS mu přinese voliče, a že nebude mít problém překonat 5 %, tak v tom se přepočítal, takže on musel trochu se posunout směrem k populismu většímu.

Václav Klaus ML., poslanec, předseda hnutí /Trikolóra/

Tak oni se bojí toho. Co říkáme, že hájíme trošku něco jiného, než co tady zaznívá 10, 15 let, tak se nás snaží umlčet, onálepkovat, zastrašit právě ty naše lékaře a živnostníky a ředitele škol, aby se k nám nepřidali, takže proto nás označí jako populisty.

Josef MLEJNEK, politolog a odborník na Polsko, **Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy

A to zoufalství potvrdil nedávno Václav Klaus mladší tím, že sdílel na Facebooku obrázek, jako mu říkal učitelský běžný vtíp, ale ten Žák, který tam jako nějak odpovídal paní učitelce, tak byl Rom.

Ondřej GOLIS, reportér

Tento vtíp zveřejnil Václav Klaus 2. srpna, tedy v den připomínky romského holocaustu.

Václav Klaus ML., poslanec, předseda hnutí /Trikolóra/

Já 4 děti, já vám řeknu na smrt svých dětí, já jsem vůbec netušil, že by se to mohlo takhle nějak vykládat, jo, mně to přišlo jako vtípový pedagogický, ale vůbec jsem nezkoumal, jestli chlapeček je jako možná Íránec nebo Jan Rosák zamlada.

Josef MLEJNEK, politolog a odborník na Polsko, **Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy

A snažil se tím způsobem získat s jakousi odezvou určitě právě v elektorátu SPD

příznivec Trikolóry

Za mě Trikolóra. SPD nezatrácuju. Pokud budou mít zájem o spolupráci, jenom bych to uvítal. Jak říkám, to smýšlení je hodně podobný. Program je taky hodně podobný.

Jak Česko během pandemie dobře posloužilo čínským komunistům

31.8.2020 hlidacipes.org str. 00

Kateřina Urbancová a Jakub Janda

Navzdory sérii včasných varování zasáhla koronavirová epidemie Českou republiku jak známo materiálně zcela nepřipravenou. I přes urgentní nedostatek ochranných zdravotních pomůcek dala česká vláda před ochranou zdraví vlastního obyvatelstva přednost dobrým vztahům s čínským totalitním režimem. S očekávanou druhou vlnou koronakrizy je dobré si některé události připomenout a zasadit do kontextu.

V okamžiku, kdy se nákaza Covid-19 začala šířit Českou republikou, byl zahájen tzv. letecký most, jehož cílem bylo zajistit nákup chybějících ochranných zdravotních pomůcek z Čínské lidové republiky.

Hlavní roli měl ministr vnitra Jan Hamáček a Jaroslav Tvrdík, muž, který poslední roky své kariéry pevně spojil s Čínou. Na chvíli se u obou jmenovaných zastavme.

V souladu se zájmy Číny Tvrdík začal v Číně jako poměrně úspěšný lobbista PPF, respektive dceřiné společnosti Home Credit, proslavil se pak hlavně svým angažmá ve společnosti CEFC, která svou velkolepou expanzí v Česku zakončila krachem.

Tvrdík je nicméně stále významným spojovacím článkem mezi čínskými zájmy, českou politickou reprezentací, prezidentem a společností PPF.

Tím, kdo v tuzemské politice také připravuje půdu pro čínský vliv, je dnešní šéf ČSSD a ministr vnitra Jan Hamáček.

Kupříkladu, jak upozornil expertní web Sinopsis.cz, krátce před příjezdem generálního tajemníka KS Číny Si Ťin-pchinga v roce 2016, zaštiťoval Hamáček (tehdy jako předseda Poslanecké sněmovny) společně s čínskou velvyslankyní Ma Kche-čching seminář pod názvem „Zkušenosti pro řízení a rozvoj státu“. Seminář propagoval Si Ťin-pchingovu knihu „O správě státu“.

KAŽDÉ RÁNO TO NEJLEPŠÍ Z HLÍDACÍPES.ORG

Jen pro zajímavost, semináře se vedle profesora stranické školy Ústředního výboru KS Číny a předního komunistického ideologa Ču Ling-ťüna zúčastnil mimo jiné i bývalý ředitel Střediska bezpečnostní politiky na

Fakultě sociálních věd Univerzity Karlovy Miloš Balabán, který začátkem letošního roku společně se dvěma dalšími kolegy dostali výpověď kvůli netransparentnímu čerpání peněz od čínského velvyslanectví.

Hamáčekův přístup k čínským zájmům lze – na základě jeho veřejných prohlášení a aktivit – označit za servilní. Například v roce 2016 podepsal z pozice předsedy Sněmovny známé „Prohlášení čtyř“, kterým se čtyři nejvyšší ústavní činitelé distancovali od setkání tehdejšího ministra kultury Daniela Hermana s dalajlámou. Česká republika tímto prohlášením uznala územní celistvost Čínské lidové republiky, a to včetně Tchaj-wanu, Tibetu a sporných oblastí v Jihočínském moři.

Pročínský přístup Hamáček ukázal i v kauze týkající se cesty dnes již zesnulého předsedy Senátu Jaroslava Kubery na Tchaj-wan. Když vyšly najevo výhrůžky čínské vlády zprostředkované velvyslanectvím ČLR vůči předsedovi Senátu, druhému nejvyššímu ústavnímu činiteli, Hamáček hájil čínské velvyslanectví. Ostatní senátory naopak obvinil z toho, že to byli oni, kdo Kuberu dostali pod tlak.

Vzhledem k tomu, že nákupy ochranných pomůcek v Česku fakticky řídili právě Jan Hamáček a Jaroslav Tvrdík, s dlouhodobými vazbami na komunistickou Čínu, není překvapivé, že česká odezva na pandemickou krizi rezonovala se zájmy čínské zahraniční politiky.

Komu děkovat a komu ne? Po vládním selhání s materiální přípravou stát nepochopitelně ignoroval nabídky českých firem na rychlou výrobu potřebného zdravotnického materiálu, jak potvrzují četná vyjádření tuzemských výrobců ochranných pomůcek, i průzkum, který mezi nimi provedla Pirátská strana.

Místo snahy o podporu rychlé české soběstačnosti ministerstvo vnitra vyplatilo 4,5 miliardy korun čínským firmám. Na české firmy připadlo podle výpočtů Deníku N jen jedno procento utraceného krizového rozpočtu resortu vnitra: pouhých 58 milionů korun.

V květnu také zahájil Nejvyšší kontrolní úřad finanční prověrku nákupů ochranných pomůcek realizovaných během nouzového stavu. V červenci se přidaly i kontroly ministerstva financí. Bude skutečně zajímavé vidět, jaké výsledky tyto prověrky přinesou.

Tvrdík s Hamáčkem však nerozhodovali pouze o finančních tocích pro čínské firmy. Vláda, včetně premiéra Babiše, vycházela vstříc požadavkům čínské zahraniční propagandy opakovanými tvrzeními, že „Čína krizi zvládla“, podlézavým vítáním letadel se zakoupeným čínským materiálem, odmítáním poděkování Tchaj-wanu, který nám materiál zdarma věnoval, nebo děkováním za mnohdy nekvalitní čínské zdravotnické pomůcky zakoupené draze z veřejných peněz.

Jak ukazují analýzy čínského postupu v Evropě, v řadě zemí Peking zdravotnický materiál rozdával, v Česku jej ale až na drobné výjimky jen prodával. Česká republika ochotně platila miliardy za zdravotnické pomůcky i proto, že Čína u nás má svůj vliv již pevně zakořeněný. V takovéto situaci Peking už nemá zapotřebí někomu nadbíhat dary.

Čínská diplomacie také požadovala po řadě demokratických států chválu čínského komunistického režimu za to, jak dobře se vypořádával s pandemickou krizí, a systematicky odváděla pozornost od faktu, že na začátku epidemie Covid-19 Čína zcela selhala.

Peking v raných fázích epidemie umlčoval lékaře, kteří na neznámé onemocnění upozorňovali. Německá zpravodajská služba prokázala, že Čína žádala po Světové zdravotnické organizaci, aby počkala s vyhlášením stavu globálního ohrožení, aby měla sama čas se na pandemii připravit. Podle odhadů německé zpravodajské služby Čína tímto krokem zbrzdila světovou reakci na epidemii o čtyři až šest týdnů.

Nejvyšší představitelé českého státu včetně prezidenta, premiéra a ministra vnitra nicméně ochotně vyšli vstříc požadavkům čínské zahraniční politiky. Přestože aliance demokratických států čínské vládní lži odmítala a požadovala mezinárodní vyšetřování čínských manipulací, Česko sehrálo roli čínského spojence.

Zapomeňte na lidská práva! Do budoucna lze očekávat, že Peking bude právě i na základě živého příběhu o „čínské pomoci v nouzi“ vytvářet na české instituce nátlak, aby jednaly v souladu s čínskými zájmy.

Budou – a to již vidíme – dále požadovat přerušení české spolupráce s Tchaj-wanem, odklon od agendy lidských práv nebo lepší podmínky pro čínskou společnost Huawei, podezřelou ze špionáže ve prospěch čínského režimu, při realizaci sítí páté generace.

Reálný je též předpoklad, že čínští představitelé budou využívat silné postavení, které nabyli během první vlny koronaviru (i díky postavám, které dlouhodobě podporují čínské zájmy v České republice, jako je Jaroslav Tvrdík a Jan Hamáček), k tomu, aby své postavení ve střední Evropě ještě posílili.

URL | <https://hlidacipes.org/jak-cesko-behem-pandemie-dobre-poslouzilo-cinsky-komunistum/>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:

hlidacipes.org

Vysoká cena za Tchaj-wan? Nezapomínejme, že Česko už posloužilo Číně během pandemie

31.8.2020 peak.cz str. 00 Politika

Navzdory sérii včasných varování zasáhla koronavirová epidemie Českou republiku materiálně zcela nepřipravenou. I přes urgentní nedostatek ochranných zdravotních pomůcek dala česká vláda před ochranou zdraví vlastního obyvatelstva přednost dobrým vztahům s čínským totalitním režimem. Co můžeme čekat s předpokládanou druhou vlnou koronakrizy?

Současná návštěva šéfa Senátu Miloše Vystrčila na Tchaj-wanu již poněkolkáté vyvolala silnou negativní reakci Číny. Tamní ministerstvo zahraničí ve svém prohlášení pohrozilo, že Vystrčil „zaplatí vysokou cenu“ za zpochybňování zásady jedné Číny (viz box).

Vysoká cena a nepřátelství 1,4 miliardy Číňanů

Čínská vláda vzkázala předsedovi českého Senátu Miloši Vystrčilovi, že oficiální návštěvou Tchaj-wanu porušuje princip jedné Číny a že za to „zaplatí vysokou cenu“. Šéf čínské diplomacie Wang mimo jiné dodal, že zpochybňování zásady jedné Číny znamená „z nepřátelit si 1,4 miliardy Číňanů“ a že čínská vláda a lid nebudou tolerovat takovou „otevřenou provokaci“ od předsedy českého Senátu a protičínských sil, jež stojí za ním.

České Ministerstvo zahraničí v reakci uvedlo, že si tento týden předvolá čínského velvyslance v Česku. Vystrčil řekl, že ho prohlášení Pekingu mrzí a že zasahuje do vnitřních záležitostí České republiky.

Zdroj: ČTK

S očekávanou druhou vlnou koronakrizy je dobré si připomenout některé další „česko-čínské události“ a zasadit je do kontextu.

Tvrdíkův letecký most

V okamžiku, kdy se nákaza covidem-19 začala šířit Českou republikou, byl zahájen tzv. letecký most. Jeho cílem bylo zajistit nákup chybějících ochranných zdravotních pomůcek z Čínské lidové republiky. Hlavní roli měli ministr vnitra Jan Hamáček a Jaroslav Tvrdík, muž, který poslední roky své kariéry pevně spojil s Čínou. U obou jmenovaných se na chvíli zastavme.

Tvrdík začal v Číně jako poměrně úspěšný lobbista PPF, respektive její dceřiné společnosti Home Credit. Proslavil se pak hlavně svým angažmá ve společnosti CEFC, která svou velkolepou expanzi v Česku zakončila krachem.

Tvrdík ovšem stále zůstává významným spojovacím článkem mezi čínskými zájmy, českou politickou reprezentací, prezidentem a společností PPF.

Hamáček v souladu se zájmy Číny

Tím, kdo v tuzemské politice také připravuje půdu pro čínský vliv, je dnešní šéf ČSSD a ministr vnitra Jan Hamáček.

Jak upozornil expertní web Sinopsis.cz, krátce před příjezdem generálního tajemníka Komunistické strany Číny Si Ťin-pchinga v roce 2016 Hamáček kupříkladu zaštiťoval (tehdy jako předseda Poslanecké sněmovny) společně s čínskou velvyslankyní Ma Kche-čching seminář s názvem Zkušenosti pro řízení a rozvoj státu. Seminář propagoval Si Ťin-pchingovu knihu O správě státu.

Jen pro zajímavost, semináře se vedle profesora stranické školy Ústředního výboru Komunistické strany Číny a předního komunistického ideologa Ču Ling-ťuna zúčastnil mimo jiné i bývalý ředitel Střediska bezpečnostní politiky na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy Miloš Balabán. Ano, ten Balabán, který začátkem letošního roku společně se dvěma dalšími kolegy dostal výpověď kvůli netransparentnímu čerpání peněz od čínského velvyslanectví.

Pročínský přístup

Hamáčekův přístup k čínským zájmům lze na základě jeho veřejných prohlášení a aktivit označit za servilní. Například v roce 2016 podepsal z pozice předsedy sněmovny známé Prohlášení čtyř, kterým se čtyři nejvyšší ústavní činitelé distancovali od setkání tehdejšího ministra kultury Daniela Hermána s dalajlamou.

Česká republika tímto prohlášením uznala územní celistvost Čínské lidové republiky, a to včetně Tchaj-wanu, Tibetu a sporných oblastí v Jihočínském moři.

Pročínský přístup Hamáček ukázal i v kauze týkající se cesty dnes již zesnulého předsedy Senátu Jaroslava Kubery na Tchaj-wan. Když vyšly najevo výhrůžky čínské vlády zprostředkované velvyslanectvím Čínské lidové republiky vůči našemu druhému nejvyššímu ústavnímu činiteli, Hamáček hájil čínské velvyslanectví. Ostatní senátory naopak obvinil z toho, že to byli oni, kdo Kuberu dostali pod tlak.

Vzhledem k tomu, že nákupy ochranných pomůcek v Česku fakticky řídili právě Jan Hamáček a Jaroslav Tvrdík s dlouhodobými vazbami na komunistickou Čínu, není překvapivé, že česká odezva na pandemickou krizi rezonovala se zájmy čínské zahraniční politiky.

VÍCE K TÉMATU:

Jet, či nejet na Tchaj-wan Číně navzdory? Zeptali jsme se, zda bude mít cesta šéfa Senátu ekonomický přínos
Zastaví se příliv levných cetek z Číny? Asi ne, spíše podraží, osvobození od DPH na tamní zboží končí
Konec přezdívek. Číňané budou muset „pařit“ videohry pod skutečnými jmény
Praha vs. prezident Zeman aneb zahraniční politika na dvojí způsob

Komu děkovat a komu ne

Po vládním selhání s materiální přípravou stát nepochopitelně ignoroval nabídky českých firem. Ty marně nabízely rychlou výrobu potřebného zdravotnického materiálu, jak potvrzují četná vyjádření tuzemských výrobců ochranných pomůcek i průzkum, který mezi nimi provedla Pirátská strana.

Místo snahy o podporu rychlé české soběstačnosti Ministerstvo vnitra vyplatilo 4,5 miliardy korun čínským firmám. Na české firmy připadlo podle výpočtů Deníku N jen jedno procento utraceného krizového rozpočtu resortu vnitra: pouhých 58 milionů korun.

V květnu zahájil také Nejvyšší kontrolní úřad finanční prověrku nákupů ochranných pomůcek realizovaných během nouzového stavu. V červenci se přidaly i kontroly Ministerstva financí. Bude skutečně zajímavé vidět, jaké výsledky tyto prověrky přinesou.

Tvrdík s Hamáčkem však nerozhodovali pouze o finančních tocích pro čínské firmy. Vláda a premiér Babiš vycházeli vstříc požadavkům čínské zahraniční propagandy opakovanými tvrzeními, že „Čína krizi zvládla“. Včetně podlézavého vítání letadel se zakoupeným čínským materiálem, odmítání poděkovat Tchaj-wanu, který nám materiál zdarma věnoval, nebo naopak děkování za mnohdy nekvalitní čínské zdravotnické pomůcky zakoupené draze z veřejných peněz.

Dobře zaplacené „dary“

Jak ukazují analýzy čínského postupu v Evropě, v řadě zemí Peking zdravotnický materiál rozdával, v Česku jej ale až na drobné výjimky jen prodával. Česká republika ochotně platila miliardy za zdravotnické pomůcky i proto, že Čína u nás má svůj vliv již pevně zakořeněný. V takovéto situaci Peking už nemá zapotřebí někomu nadbíhat dary.

Čínská diplomacie také po řadě demokratických států požadovala chválu čínského komunistického režimu za to, jak dobře se vypořádal s pandemickou krizí.

Systematicky přitom odváděla pozornost od faktu, že na začátku epidemie covidu-19 tato země zcela selhala. Peking v raných fázích epidemie umlčoval lékaře, kteří na neznámé onemocnění upozorňovali.

Německá zpravodajská služba prokázala, že Čína žádala po Světové zdravotnické organizaci, aby počkala s vyhlášením stavu globálního ohrožení, aby tak měla sama čas se na pandemii připravit. Podle odhadů německé zpravodajské služby Čína tímto krokem zbrzdila světovou reakci na epidemii o čtyři až šest týdnů.

Nejvyšší představitelé českého státu včetně prezidenta, premiéra a ministra vnitra však ochotně vyšli vstříc požadavkům čínské zahraniční politiky. Přestože aliance demokratických států čínské vládní lži odmítala a požadovala mezinárodní vyšetřování čínských manipulací, Česko sehrálo roli čínského spojence.

Zapomeňte na lidská práva

Do budoucna lze očekávat, že Peking bude právě i na základě lživého příběhu o „čínské pomoci v nouzi“ vytvářet na české instituce nátlak, aby jednaly v souladu s čínskými zájmy.

Bude – a to již vidíme – dále požadovat přerušení české spolupráce s Tchaj-wanem, odklon od agendy lidských práv nebo lepší podmínky pro čínskou společnost Huawei, podezřelou ze špionáže ve prospěch čínského režimu, při realizaci sítí páté generace.

Reálný je též předpoklad, že čínští představitelé budou využívat silné postavení, které nabyli během první vlny koronaviru (i díky postavám, které dlouhodobě podporují čínské zájmy v České republice, jako je Jaroslav Tvrdík a Jan Hamáček), k tomu, aby své postavení ve střední Evropě ještě posílili.

Článek, který byl redakčně upraven, původně vyšel na serveru Hlídací pes. Kateřina Urbancová působí jako sinoložka v programu Red Watch Bezpečnostního centra Evropské hodnoty, Jakub Janda je ředitelem Bezpečnostního centra Evropské hodnoty.

URL| <https://www.peak.cz/vysoka-cena-za-tchaj-wan-nezapominejme-ze-cesko-uz-poslouzilo-cine-behem-pandemie/25059/>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
peak.cz